

JLGI

วารสารการบริหาร
การปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น
JOURNAL OF LOCAL GOVERNANCE AND INNOVATION

VOLUME 8 ISSUE 1
ISSN 3027-8120 (Print)

JANUARY - APRIL 2024
ISSN 2673-0405 (Online)

PROGRAM IN POLITICAL SCIENCE
FACULTY OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES
SURINDRA RAJABHAT UNIVERSITY

กำหนดเผยแพร่ :

วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น | Journal of Local Governance and Innovation
ISSN 3027-8120 (Print) ISSN 2673-0405 (Online)

มีกำหนดเผยแพร่ปีละ 3 ฉบับ คือ

ฉบับที่ 1 (มกราคม – เมษายน) / (January – April)

ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม – สิงหาคม) / (May – August)

ฉบับที่ 3 (กันยายน – ธันวาคม) / (September – December)

วัตถุประสงค์ :

เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้คณาจารย์ นักวิชาการ นิสิต นักศึกษา และผู้สนใจทั่วไปได้มีโอกาสเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ และผลงานวิจัยทางด้านรัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ การบริหารการจัดการ สหวิทยาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ การศึกษาและบูรณาการศาสตร์เพื่อการพัฒนา

เงื่อนไขการตีพิมพ์ :

บทความแต่ละบทความจะได้รับพิจารณาจากคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบบทความ (Peer Reviewer) จากผู้ทรงคุณวุฒิอย่างน้อยสามท่าน โดยบทความผู้เขียนนอกได้รับการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิภายในและผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกคนละหนึ่งท่าน หรือผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกอย่างน้อยสองท่าน ส่วนบทความผู้เขียนภายในได้รับการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกหน่วยงานที่จัดทำวารสาร มีความเชี่ยวชาญตรงตามสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องจากหลากหลายสถาบัน และได้รับความเห็นชอบจากกองบรรณาธิการก่อนตีพิมพ์ ทั้งนี้จะมีรูปแบบที่ผู้พิจารณาบทความไม่ทราบชื่อผู้เขียนบทความและผู้พิจารณาบทความไม่ทราบชื่อผู้พิจารณาบทความเช่นเดียวกัน (Double-Blind Peer Review) และทางกองบรรณาธิการขอสงวนสิทธิ์ที่จะไม่พิจารณาบทความจนกว่าจะได้แก้ไขให้ถูกต้องตามข้อกำหนดของวารสาร ทั้งนี้บทความต้นฉบับที่ส่งมาตีพิมพ์จะต้องไม่เคยตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์ใดมาก่อน และไม่อยู่ในระหว่างพิจารณาเสนอขอตีพิมพ์ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์อื่น ๆ หากมีการใช้ภาพหรือตารางของผู้เขียนอื่นที่ปรากฏในสิ่งตีพิมพ์อื่นมาแล้ว ผู้เขียนต้องขออนุญาตเจ้าของลิขสิทธิ์ก่อน พร้อมทั้งแสดงหนังสือที่ได้รับการยินยอมต่อกองบรรณาธิการก่อนที่บทความจะได้รับการตีพิมพ์ สำหรับที่ชนะและข้อคิดเห็นของบทความในวารสารฉบับนี้ เป็นของผู้เขียนแต่ละท่าน ไม่ถือเป็นที่ชนะและความรับผิดชอบของกองบรรณาธิการ

ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉลอง สุขทอง

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัคราพร สุขทอง

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

บรรณาธิการ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วันชัย สุขตาม

ผู้ช่วยบรรณาธิการ : อาจารย์ ดร.วิจิตรา โพธิสาร

กองบรรณาธิการ :

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ :

รองศาสตราจารย์ ดร.จิรายุ ทรัพย์สิน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิริพัฒน์ ลาภจิตร

อาจารย์ ดร.วิโรจน์ ทองปลิว

หน่วยงานภายนอก :

รองศาสตราจารย์ ดร.สัญญา เคนาภูมิ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

รองศาสตราจารย์ ดร.โชติ บดีรัฐ

มหาวิทยาลัยราชภัฏบึงละหาน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เศรษฐวัฒน์ โชควรรกุล

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สถาพร วิชัยรัมย์

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสกสรรค์ สนวน

มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

อาจารย์ ดร.ฉัตรณรงค์ศักดิ์ สุธรรมดี

มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบบทความ (Peer Reviewers)

ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบบทความภายใน : มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

รองศาสตราจารย์ ดร.จिरายุ ทรัพย์สิน
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉลอง สุขทอง
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สันทนา กุศลรัตน์
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤษฎา พิณศรี
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุไร จันทร์ตตุการ
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัคราพร สุขทอง
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิชาติ แสงอัมพร
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วันชัย กากแก้ว
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พนา จินดาศรี
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จงกิจ วงษ์พินิจ
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วันชัย สุขตาม
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิริพัฒน์ ลาภจิตร
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกื้อ กระแสโลม
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พีรวัส อินทวี
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทิพจพา สุภิมารส สิงคเสลิต
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรรณะชัย ปฐมสิริวงศ์
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประดับ เรียบประยูร
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภัทรภรณ์ แก้วกุล
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปณรัตน์ พิงคานนท์
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อำนาจ วัฒนกรสิริ
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิริพัฒน์ ลาภจิตร
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พงษ์ธิพันธ์ ผึ้งผาย
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นวรรตน์ นิธิชัยอนันต์
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุพัตรา วยะยะสุน
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายฝน ทดทะศรี
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ขจรศักดิ์ สงวนสัตย์
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สยาม ระโส
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธงชัย เจือจันทร์
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุบลวรรณ สุวรรณภูมิสิทธิ์
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศศิธร ศูนย์กลาง
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริลักษณ์ หวังขอบ
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วาทสิทธิ์ นวลนาง
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ขจรศักดิ์ สงวนสัตย์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทองอินทร์ ไหวดี
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประดิษฐ์ ชื่นบาน
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อิทธิวัตร ศรีสมบัติ
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชัยชนะรินทร์ ทัมมะเร็ง
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ทรงศักดิ์ มีสิทธิ์
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ทรงกลด พลพวง
 อาจารย์ ดร.จักรพงษ์ เจือจันทร์
 อาจารย์ ดร.วิโรจน์ ทองปลิว
 อาจารย์ ดร.ศิวาพร พยัคฆนันท์
 อาจารย์ ดร.วิจิตรา โพธิสาร
 อาจารย์ ดร.ชาติรี เกษโพหนอง
 อาจารย์ ดร.จิราวรรณ อยู่เกษม

ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบบทความภายนอก

ศาสตราจารย์ ดร.สุวิทย์ ชีรสาคัด	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
รองศาสตราจารย์ ดร.เยาวนารถ พันธุ์เพ็ง	มหาวิทยาลัยศรีปทุม
รองศาสตราจารย์ ดร.อภิชาติ ใจอารีย์	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
รองศาสตราจารย์ ดร.ฐิติรัชฎาณ์ แก่นเพชร	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช
รองศาสตราจารย์ ดร.สุพจน์ บุญวิเศษ	มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์
รองศาสตราจารย์ ดร.สมชัย ศรีน็อก	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
รองศาสตราจารย์ ดร.สถาพร โภคา	มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
รองศาสตราจารย์ ดร.สัมพันธ์ มูลสาร	มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
รองศาสตราจารย์ ดร.จินฉัตร ปะโคทั้ง	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
รองศาสตราจารย์ ดร.สมมาตร ผลเกิด	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
รองศาสตราจารย์ ดร.สัญญา เคนาภูมิ	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
รองศาสตราจารย์ ดร.ภักดี โพธิ์สิงห์	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
รองศาสตราจารย์ ดร.เอกพงษ์ วงศ์คำจันทร์	มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
รองศาสตราจารย์ ดร.จิตติ กิตติเลิศไพศาล	มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
รองศาสตราจารย์ ดร.อัครพนธ์ เนื้อไม้หอม	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
รองศาสตราจารย์ ดร.โชติ บดีรัฐ	มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
รองศาสตราจารย์ ดร.กตัญญู แก้วหานาม	มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์
รองศาสตราจารย์ ดร.วรกฤต ฉื่อนช้าง	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
รองศาสตราจารย์ ดร.รัตน์ะ ปัญญาภา	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
รองศาสตราจารย์ ดร.กานต์ เนตรกลาง	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
รองศาสตราจารย์ ดร.เอมอร แสนภูวา	มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
รองศาสตราจารย์ ดร.วสันต์ ปัญญาแก้ว	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
รองศาสตราจารย์ ดร.พิกุล ภูมิโคกรักษ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
รองศาสตราจารย์ ดร.เยาวนารถ พันธุ์เพ็ง	มหาวิทยาลัยศรีปทุม
รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีศักดิ์ ทองทิพย์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
รองศาสตราจารย์ ดร.สารภี วรรณตรง	นักวิชาการอิสระ
รองศาสตราจารย์ ธงชัย วงศ์เสนา	นักวิชาการอิสระ
รองศาสตราจารย์ สมหมาย ชินนาค	มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
รองศาสตราจารย์ บุญยง หมั่นดี	นักวิชาการอิสระ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คณินิตย์ ไสยโสภณ	นักวิชาการอิสระ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิเศษ ชิมวงษ์	นักวิชาการอิสระ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวรรณา รัตนธรรมเมธี	นักวิชาการอิสระ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประทีป แชรรัมย์	นักวิชาการอิสระ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศรัณย์พัชร ศรีเพ็ญ	นักวิชาการอิสระ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรวัฒน์ ภูระธีรานรัชต์	นักวิชาการอิสระ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีโรจน์ หมื่นเทพ	มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สรลีส สันธิจันทร์	มหาวิทยาลัยบูรพา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พนิต ศรีประดิษฐ์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุทธรณ์ วัชรชนิทร	มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เดือนเพ็ญพร ชัยภักดิ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปวีณา คำพุกกะ	มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิ่งแก้ว ปะติตั้งโย	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัญวรัตน์ แจ่มใส	มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมปอง สุวรรณภูมา	มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญยแสนอ ศรีวิเศษ	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญพิศ ธรรมรัตน์	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภูมิวิทย์ ไสยโสภณ	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริเพ็ญ อัดไพบูลย์	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พีระศักดิ์ วรรณิตร	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุวัต กระสังข์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุษกร วัฒนบุตร	มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่ ร.อ. ดร.ศธาอุษ พลโคตร	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภิกษิต กัลยาณมิตร	มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรพันธ์ ชัดขุ่มแสง	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรารถนา แซ่อึ้ง	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุรัตน์ อนันทนารถ	มหาวิทยาลัยบูรพา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประเสริฐ ธิลาว	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไททัศน์ มาลา	มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เศรษฐวัฒน์ โชควรรกุล	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชยกานต์ เรืองสุวรรณ	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประทีป พิษทองกลาง	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กชกร เดชะคำภู	มหาวิทยาลัยนครพนม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัครเดช พรหมกัลป์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมพ์ลลิตา แก้วหานาม	มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกันต์ แสงโชติ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สถาพร วิชัยรัมย์	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรพงษ์ แสงเรณู	มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จารุกัญญา อุตตานนท์	มหาวิทยาลัยนครพนม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วาสิตา เกิดผล ประสพศักดิ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิภาวดี เผือกบัวขาว	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรธิดา ประสาร	มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธนู ศรีทอง	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุดม ทิพราช	มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปราโมทย์ ต้านประดิษฐ์	มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระชัย ยศโสธร	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธาดารี มหันตรัตน์	มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสกสรรค์ สนวา	มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิระพร ชะโน	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุมาวดี เดชธำรงค์	มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธนู ศรีทอง	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธนาพัชร์ วรพงศ์พัชร	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐชา นัจจนาวากุล	มหาวิทยาลัยมหิดล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อำพล ชะโยมชัย	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรรณิตร์ วรวิธรรม	มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกษศิริ ทองเฉลิม	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระ เลิศสมพร	มหาวิทยาลัยพะเยา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุธีรุต ชูชื่น	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนล สวนประดิษฐ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดนัย ลามคำ	วิทยาลัยพิษณุพนธ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ บรรจง โสดาดี	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุทัศน์ กองทรัพย์	นักวิชาการอิสระ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อัมพาพรรณ พงศ์ผลาดิษฐ์	นักวิชาการอิสระ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปณณวีร์ หนูประกอบ	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
อาจารย์ ดร.เบญจวรรณ วงษาดี	นักวิชาการอิสระ
อาจารย์ ดร.ดำเกิง โถทอง	นักวิชาการอิสระ
อาจารย์ ดร.ฉัตรณรงค์ศักดิ์ สุธรรมดี	มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
อาจารย์ ดร.ปริญญา บริพุด	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
อาจารย์ ดร.ภักดิ์วิชัย สุขแสน	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาจารย์ ดร.ธนระวีร์ อนุกุล	มหาวิทยาลัยบูรพา
อาจารย์ ดร.วิยะดา วรานนท์วินิช	มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
อาจารย์ ดร.อัครสิทธิ์ ไซยณรงค์	มหาวิทยาลัยบูรพา
อาจารย์ ดร.นริศรา ลอยฟ้า	มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
อาจารย์ ดร.ธนรัฐ สะอาดเอี่ยม	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาจารย์ ดร.อุมาพร ไชยสูง	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์
อาจารย์ ดร.ธนาพัชร์ วรพงศ์พัชร	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

อาจารย์ ดร.วิภาสิทธิ หิรัญรัตน์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์
อาจารย์ ดร.วิไลลักษณ์ ขาวสะอาด	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
อาจารย์ ดร.หัสพร ทองแดง	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา
อาจารย์ ดร.ปิ่นฉัตร หอมบุญมา	มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
ดร.วิชญ์วัฒน์ ทองแมน	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสุรินทร์
นางสาวสุภาพร ลากจิตร	ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ ศูนย์การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสุรินทร์

กองเลขานุการวารสาร :

เลขานุการ :	นางปิยนุช ผมพันธ์
ผู้ช่วยเลขานุการ :	นางสาวภทพร ศรีโกตะเพชร
ศิลปกรรม :	นายณัฐนันท์ แสงสว่าง / นายอนันต์ แสงวงมี
ฝ่ายประชาสัมพันธ์ :	นางนุตสรา มิ่งมงคล / นางสาวศศิธร จันครา / นางสาวอุษณีย์ จะมัวดี / นางสาวรุจิราพร ศาลางาม

Fast-track Indexing System & DOI : อาจารย์วิเชียร พรหมแก้ว / นายอติมาตร เพิ่มพูน

สำนักงาน :

กองบรรณาธิการวารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น
สาขารัฐศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ อาคาร 38 ชั้น 6
186 หมู่ที่ 1 ถนนสุรินทร์ – ปราสาท ตำบลนอกเมือง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ 32000
โทรศัพท์/โทรสาร 044 513 369, 091 835 8558, 088 723 5944
<https://so03.tci-thaijo.org/index.php/jlgisrru>
E-mail : jlgisrru@sru.ac.th
ISSN 3027-8120 (Print)
ISSN 2673-0405 (Online)

บทบรรณาธิการ (Editorial)

วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น ปีที่ 8 ฉบับที่ 1 นี้เป็นอีกฉบับที่ทางวารสารมีการใช้ภาพประกอบปกวารสารทั้งปกหน้าและปกหลังที่สื่อถึงประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์และอัตลักษณ์สืบสานจากรุ่นสู่รุ่นของชาวจังหวัดสุรินทร์ เรียกว่า “ประเพณีบุญเดือนสิงห์” ซึ่งเป็นประเพณีที่แสดงถึงการหลอมความเป็นหนึ่งของชาวจังหวัดสุรินทร์พร้อมผสมกลมกลืนประเพณีความเชื่อภูมิปัญญาท้องถิ่นผ่านขั้นตอนและกระบวนการของประเพณีบุญเดือนสิงห์ โดยทางวารสารจะจัดขึ้นทุกเดือนสิงหาคมของทุกปี และเพื่อให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานการประเมินคุณภาพวารสารของศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย ทางวารสารได้ขอยกเลิกเลขมาตรฐานสากลประจำวารสาร (International Standard Serial Number (ISSN) จากสำนักหอสมุดแห่งชาติ เดิม คือ ISSN 2673-0839 (Print) ซึ่งเริ่มใช้ตั้งแต่ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2562 ถึงปีที่ 7 ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2566 และได้ทำการขอเลขมาตรฐานสากลประจำวารสารใหม่ คือ ISSN 3027-8120 (Print) ซึ่งเริ่มใช้ตั้งแต่ปีที่ 8 ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2567 เป็นต้นไป สำหรับกระบวนการดำเนินการของวารสารใช้เกณฑ์คุณภาพการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการของวารสารตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดทุกประการ ซึ่งในทุกฉบับและทุกบทความทางวิชาการจะมีบรรจุข้อมูลใน Fast-track Indexing System มีการระบุหมายเลขรหัสทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล หรือตัวระบุวัตถุดิจิทัล (ดีโอไอ) (Digital Object Identifier : DOI) กำกับ และมีการกำหนด Citation ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เพื่อเป็นข้อมูลทางบรรณานุกรมที่เป็นไปตามหอสมุดแห่งชาติกำหนด สำหรับการสืบค้นของทุกบทความที่เผยแพร่ในวารสาร ทั้งนี้ มีการบรรจุอยู่ในฐานข้อมูล Google Scholar ในทุกบทความที่เผยแพร่ในวารสารเพื่อสะดวกต่อการสืบค้น อ้างอิง และการนำไปใช้ประโยชน์สำหรับผู้สนใจศึกษา อีกทั้งมีการกำกับคุณภาพวารสารให้เป็นไปตามเกณฑ์การประเมินคุณภาพวารสารตามเกณฑ์ที่ TCI กำหนดในรอบ 5 (พ.ศ. 2568-2572) นี้ด้วย

โดยบทความในวารสารฉบับนี้ใช้เกณฑ์คุณภาพมาตรฐานเช่นเดียวกับทุกฉบับ กล่าวคือ มีผู้นิพนธ์มาจากหลากหลายหน่วยงานทั้งภายในและภายนอก ซึ่งผลงานทางวิชาการดังกล่าวทางกองบรรณาธิการได้จัดส่งไปให้คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิประเมินและตรวจสอบบทความ (Peer Reviewer) อย่างน้อยจำนวน 3 ท่าน พิจารณาแก้ไขเพื่อความสมบูรณ์ของบทความก่อนการเผยแพร่ทางวิชาการที่มาจากหลากหลายหน่วยงานของแต่ละสาขาเป็นผู้พิจารณาเพื่อความสมบูรณ์ของบทความ และมอบให้ผู้นิพนธ์นำบทความไปปรับปรุงแก้ไขเป็นการเรียบร้อยแล้วก่อนการตีพิมพ์ตามกติกาและรูปแบบการตีพิมพ์เผยแพร่

ขอขอบคุณคณาจารย์ นักศึกษา และผู้สนใจทั่วไปทุกท่านที่ให้ความสนใจร่วมส่งบทความเผยแพร่ในวารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น และขอขอบคุณกองบรรณาธิการ คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิประเมินและตรวจสอบบทความทุกท่านมา ณ โอกาสนี้

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วันชัย สุขตาม

บรรณาธิการ

สารบัญ (Content)

	หน้า (Page)
กองบรรณาธิการ (Editorial Board)	I
คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบบทความ (Peer Reviewers)	II
บทบรรณาธิการ (Editorial)	VII
บทความวิจัย (Research Articles)	
แหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจังหวัดสุรินทร์ The Community Economic Learning Center Based on the Philosophy of Sufficiency Economy in Surin Province ณัฐพร พุทธิชัย, ชาตรี เกษโพนทอง และสิริพัฒน์ ลาภจิตร Nattaporn Putthakhin, Chatri Ketphonthong and Siriphat Lapchit	1
การออกแบบภาพยนตร์สั้น 3 มิติ สะท้อนภาพการล่านกชนหิน The Design of a 3D Short Film Reflecting the Hunting of Helmeted Hornbill โอภาส แก้วต่าย และธนภุต สุทรทวภูมิศิลป์ Opas Kaewtai and Thanakit Soontronwuttisilp	19
การสร้างชุดฝึกทักษะการอ่านโน้ตสำหรับคีย์บอร์ดของนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาดนตรีศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม Creating a Training Kit for Keyboard Note Reading Skills for First Year Students in the Music Education Department Nakhon Pathom Rajabhat University วรชิน มั่งคั่ง และศราวุธ วิวรรณ Worachin Mungkung and Sarawut Wiwon	35
แนวทางและกลยุทธ์การพัฒนาเศรษฐกิจในแหล่งท่องเที่ยวชุมชนตำบลบางสวรรค์ อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี Strategies and Economic Development Tactics in the Community Tourism of Ban Bang Sawan, Phra Saeng District, Surat Thani Province ไพศาล นาคกราย Phaisarn Narkgrai	45

สารบัญ (Content)

	หน้า (Page)
ปัจจัยที่มีผลต่อแรงบันดาลใจในการเลือกเรียนภาษาจีนของนักเรียนโรงเรียนนารีนุกูล Factors Influencing the Inspiration for Chinese Language of Students at Narinukun School กั้ว ชู เฟิน และรัตนะ ปัญญาภา Kou Shu Fen and Rattana Panyapa	63
ส่วนประสมทางการตลาดและภาพลักษณ์สินค้าที่ส่งผลต่อกระบวนการตัดสินใจเลือกซื้ออาคารชุดที่พักอาศัยของลูกค้าในเขตจังหวัดสมุทรสาคร The Marketing Mix and Product Image Affect The Purchasing Decision Process Residential Condominiums of Customers In Samut Sakhon Province ศธาวุฒิ สุขทอง, กฤตชน วงศ์รัตน์ และประสิทธิ์พร เก่งทอง Katawut Sukthong, Kritchana Wongrat and Prasitpon Kengthong	75
ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทคดีปกครองในศาลปกครองไทย Problems and Guidelines for Developing Mediation in Administrative disputes in Thai Administrative Courts เชาวณี ผิวจันทร์ Chaowanee Phiewjun	93
การปรับปรุงพนักงานแผนกเอกสารขาเข้า กรณีศึกษา บริษัทธุรกิจนำเข้า-ส่งออก เขต สาทร CS Import Improving Process Case Study Import-Export Company in Sathorn Area ณชภัค พุฒิวร และกัณฑ์สินี นุชเพ็ญียด Natchphak Puttiworn and Kansinee Nuchpanied	111
ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกทำงานแบบเที่ยวไปด้วยทำงานไปด้วย ของคนวัย ทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร Factors Affecting Decision-Making for Workation Travel Among Working-Aged People in the Bangkok Metropolitan Area ธีรภัทร์ วงศ์ค่านา และอัจฉริยา ศักดิ์นรงค์ Teerapat Wongkamna and Atchareeya Saknarong	123

สารบัญญ (Content)

หน้า
(Page)

กระบวนการกลายเป็นสินค้าของประเพณีแห่มาลัยข้าวตอก อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร The Commodification of Hae Malai Khaow Tok Festival, Mahachanachai Distruct, Yasothon Province บัณฑิต วงศ์มัน และรัตนะ ปัญญาภา Bundit Wongmun and Rattana Panyapa	141
การศึกษาศักยภาพของสถานประกอบการด้านการผลิตวัตถุดิบสมุนไพรที่มีคุณภาพ เพื่อเป็นเครือข่ายกับวิทยาลัยการแพทย์พื้นบ้านและการแพทย์ทางเลือก Studying the Potential of Enterprises in Producing Quality Herbal Raw Materials in Cooperation with the School of Traditional and Alternative Medicine มันทนา คำอ้าย, ปราณี คำแก้ว, ชฎาพร แซ่ม้า, ปินิดา ถนอมศักดิ์ และรุสนี มามะ Manthana Kham-ai, Pranee Kamkaew, Chadaporn Saema, Pinida Thanomsak and Rusanee Mama	159
การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน เรื่อง ภัยพิบัติและการ จัดการภัยพิบัติ สาระภูมิศาสตร์ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 The Development of Learning Activity Packages based on Brain-Based Learning Activities Subject: Disasters and Disaster management in Geography Strand to enhance the Analytical Thinking Ability for Mathayom Suksa II Students রাไพพรรณ สุริยฉาย, รัตนะ ปัญญาภา และภูมิพงศ์ จอมหงษ์พิพัฒน์ Ranpaipan Suriyachay Rattana Panyapa and Bhumbhong Jomhongbhibhat	175
การผลิตผักอินทรีย์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของเกษตรกรในเขตนครหลวง เวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว Organic Vegetable Production for Sustainable Development of Farmers in Vientiane Capital Area Lao People's Democratic Republic วงศ์สวรรค์ วงศ์ไถสอน, กอบลาภ อารีศรีสม, พิณนภา หมวกยอด, วิณา นิลวงค์, เรืองชัย จูวัฒนสำราญ, และภาวิณี อารีศรีสม Vongsavanh Vongkaysone, Koblap Areesrisom, Pinnapa Muakyod, Weena Nilawonk, Ruangchai Juwattanasamran and Pawinee Areesrisom	189

สารบัญ (Content)

	หน้า (Page)
คุณสมบัติของนักบัญชีภาษีอากรที่พึงประสงค์ของสำนักงานบัญชี ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี The Qualifications of Desirable Tax Accountants of Accounting Offices in Muang District Udon Thani Province วนิดา ณ ลำพูน, มिरันตรี คำมา, พีระยุทธ ศิลापพรหม และสุวิทย์ชาญ แก้วสุวรรณ Vanida Na Lamphun, Miruntee Kamma, Peerayut Silaprom and Suwitchan Kaewsuwan	209
การจำแนกกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎี : ทฤษฎีสู่ระเบียบวิธีวิจัย Classification of Theoretical Conceptual Framework: Theory to Research Methodology สัณญา เคนาภูมิ และธัญชนก ปะวะละ Sanya Kenaphoom and Thanyachanok Pawala	223
ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการน้ำระดับไร่นาเพื่อการเกษตรแบบยั่งยืนในแขวงสะหวันนะ เขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว Factors Affecting to Farmland Water Management for Sustainable Agriculture in Savannakhet Province, Laos People's Democratic Republic ศรัทธาเทพ ธรรมจักร, กอบลาภ อารีศรีสม, วิณา นิลวงค์, รักษ์สรณ์ คงธนจารุอนันต์, นรินทร์ ท้าวแก่นจันทร์ และภาวิณี อารีศรีสม Sathathep Thammachak, Koblap Areesrisom, Weena Nilawonk, Raphassorn Kongtanajaruanun, Narin Taokaenchan and Pawinee Areesrisom	257
การประเมินประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศสำหรับงานบำรุงรักษาทางพิเศษเฉลิม มหานครและทางพิเศษฉลองรัช Evaluation of Information System Efficiency for Maintenance of the Chalem Mahanakorn Expressway and the Chalong Rat Expressway ศุภพงษ์ ลิ้มปนะรังสฤษฏ์, กอบลาภ อารีศรีสม, รักษ์สรณ์ คงธนจารุอนันต์, พินณา หมวดยอด, วิกานดา ไหมเพย และภาวิณี อารีศรีสม Supapong Limpanarangsarit, Koblap Areesrisom, Raphassorn Kongtanajaruanun, Pinnapa Muakyod, Vikanda Maifaey and Pawinee Areesrisom	277

สารบัญ (Content)

	หน้า (Page)
การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลหนองวัวซอ อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี Public Participation in Local Development of Nong Wua So Municipal District Nong Wua So District Udon Thani Province ธีระ สุวรรณสังข์, ดนัย ลามคำ และนัสพงษ์ กลิ่นจำปา Theera Suwannasang, Danai Lamkham and Naspong Klinchampa	295
ความพึงพอใจของประชาชนในพื้นที่ต่อการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบล หนองบัว อำเภอเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู The Satisfaction of the Local Residents with the Services Povid by the Sub- District Administrative Organization in Mueang Nong Bua Lamphu District, Nong Bua Lamphu Province แสงอุษา ภูมungskสุริยา, ดนัย ลามคำ และธีรวัฒน์ หินแก้ว Sangusa Phumongkolsuriya, Danai Lamkham and Theerawat Hinkaew	311
บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการนิเทศภายในโรงเรียนตามการรับรู้ของครูสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร The Role of Education Administrators for the Internal School Supervision as Perception of Teachers under Bangkok Primary Educational Service Area Office ภคนันท์รัตน์ สมบัติวงศ์ และศีกฤทธิ์ ศิลาลาย Phakananrat Sombatwong and Khukrit Silalaiy	327
ผู้หญิงทอผ้า ผู้ชายปั้นปูน : นวัตกรรมการธำรงอัตลักษณ์และเพิ่มมูลค่าผ้าทอและงาน ปูนปั้นเชิงพาณิชย์ อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน A Woman Weaving a Man Plastering: Innovation of Identity Maintenance and Increase the Value of Woven Fabrics and Commercial Stucco Work in Pa Sang District, Lamphun Province ประทีป พีชทองกลาง, ญาตาวิมินทร์ พีชทองกลาง, ศักดิ์สายันต์ ไยสามเสน และวิภาดา ญาณสาร4 Prateep Peuchthonglang, Yathaweemintr Peuchthonglanglang, Saksayan Yaisamsen and Vipada Yanasan	347

สารบัญ (Content)

	หน้า (Page)
“สูงวัยสร้างเมืองท่างาม” การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วน ตำบลท่างาม อำเภอลำดวนบุรี จังหวัดสิงห์บุรี	367
“Sung Wai Sang Muang Tha Ngam” Developing the Quality of Life of the Elderly in Tha Ngam Subdistrict Administrative Organization, Inburi District, Singburi Province ไททัศน์ มาลา Titus Mala	
การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมผ่านภาษาอังกฤษเป็นภาษากลางของอาจารย์ต่างชาติ ชาวเอเชียกับนักศึกษาไทยมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง	383
Intercultural Communication through English as a Lingua Franca (ELF) of Asian Foreign Teachers with Thai Students from Muban Chombueng Rajabaht Univeristy นภธีรา จวอรรด, ชฎาพร โพคัยสวรรค, พิเชฐ สัตย์วินิจ, ศราวุฒิ บุตรดาวงศ์ และธิติ นวพันธ์5 Nopthira Jawaut, Chadaporn Pokaisawan, Pichet Satwinit, Sarawut Buddawong and Thiti Nawapan	
ภาคผนวก (Appendix)	
ขั้นตอนการดำเนินงานวารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น	409
หลักเกณฑ์การเสนอบทความและคำแนะนำสำหรับผู้นิพนธ์เพื่อตีพิมพ์ ในวารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น	410
จริยธรรมของการตีพิมพ์เผยแพร่ผลงาน	423
แบบฟอร์มการส่งบทความเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ ลงวารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น	427
ใบตอบรับการเป็นสมาชิกวารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น	428

แหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
จังหวัดสุรินทร์

The Community Economic Learning Center Based on the
Philosophy of Sufficiency Economy in Surin Province

ณัฐพร พุทธขนิณ^{1*} ชาตรี เกษโพนทอง² และสิริพัทธ์ ลากจิตร³

Nattaporn Putthakhin^{1*}, Chatri Ketphonthong² and Siriphat Lapchit³

Received : September 9, 2023; Revised : November 7, 2023; Accepted : November 12, 2023

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการจัดการแหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตำบลตานี อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ 2) ศึกษาระดับความคิดเห็นของชุมชนในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำรงชีวิต 3) เสนอแนวทางการจัดการแหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อเป็นแนวทางนำไปใช้บูรณาการในการจัดการเรียนรู้ การวิจัยเป็นแบบผสมผสานวิธี โดยการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการเก็บแบบสัมภาษณ์เจ้าของแหล่งเรียนรู้ จำนวน 6 คน และสนทนากลุ่มกับเจ้าของแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ผู้นำชุมชน ตัวแทนครู และตัวแทนชาวบ้าน รวมจำนวน 15 คน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา และวิจัยเชิงปริมาณเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามกับตัวแทนประชาชน จำนวน 379 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ สถิติที่ใช้ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า 1) แหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตำบลตานี มีเกษตรกรผู้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไปปรับใช้กับเกษตรทฤษฎีใหม่

¹⁻³คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์; Faculty of Humanities and Social Sciences, Surindra Rajabhat University, Thailand.

*Corresponding Author; e-mail : Intuwadee.am@gmail.com

Citation : Putthakhin, N., Ketphonthong, C. & Lapchit, S. (2024). The Community Economic Learning Center

Based on the Philosophy of Sufficiency Economy in Surin Province. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(1) : 1-18; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.1>

มีการจัดการแหล่งเรียนรู้โดยจัดสรรพื้นที่ การจัดการทรัพยากรให้คุ้มค่า การผลิตปุ๋ยอินทรีย์ การเพาะปลูกพืชผัก การเลี้ยงสัตว์ และจัดจำหน่ายผลผลิต กระทั่งเป็นต้นแบบสามารถเป็นแหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชนของตำบลธานี อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 5 แห่ง 2) ระดับความคิดเห็นของประชาชนในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำรงชีวิต พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.95) แสดงให้เห็นว่าคนในชุมชนเห็นความสำคัญของแหล่งเรียนรู้ ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำรงชีวิต อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.99) 3) แนวทางการจัดการแหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อนำไปใช้บูรณาการจัดการเรียนรู้พบว่า แนวทางการจัดการ คือ การบริหารทรัพยากรแหล่งเรียนรู้ในพื้นที่ โดยพัฒนาศักยภาพประชาชน กลุ่มเครือข่ายเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้พัฒนาหลักสูตร โครงการกิจกรรม คู่มือแหล่งเรียนรู้ แผ่นพับ เป็นต้น จากผลการประเมินสื่อสามารถนำไปใช้จัดการเรียนการสอนโดยการสอดแทรกเนื้อหาลงในสาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ มาตรฐาน ส 3.1 เพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาและถอดบทเรียนจากความสำเร็จที่เกิดขึ้น

คำสำคัญ (Keywords) : แหล่งเรียนรู้, แหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชน, หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง, จังหวัดสุรินทร์

Abstract

The purposes of this mixed-method research were: 1) to study the management of community economic learning centers according to the philosophy of sufficiency economy in Tanee sub-district, Prasat district, Surin province; 2) Study the opinion levels of community members according to the implementation of the philosophy of sufficiency economy in their livelihoods; and 3) Provide guidelines for managing the community economic learning centers based on the philosophy of sufficiency economy as a guideline for their integrated use in learning management. Qualitative data were collected from interviews with 6 owners of the community economic learning centers and a focused-group discussion among 15 of owners of economic learning centers, community leaders, teachers' representatives, and

Citation : ญัฐพร พุทธิณ, ชาตรี เกษโพหนอง และสิริพัฒน์ ลาภจิตร. (2567). แหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชนตามหลักปรัชญาของ

เศรษฐกิจพอเพียง จังหวัดสุรินทร์. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 1-18;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.1>

villagers' representatives. A content analysis was employed for data analysis of the qualitative data. Additionally, a questionnaire regarding the opinions on the implementation of the philosophy of sufficiency economy in the livelihoods was distributed to 379 respondents. The collected quantitative data was analyzed for frequency, percentage, mean, and standard deviation using a computer program.

The study found that: 1) There are five community learning centers that adhere to the philosophy of sufficiency economy and serve as a model for the community learning center. There are agriculturists who adhere to the philosophy of sufficiency economy and apply it with the new agriculture theories. The community learning centers provide managerial activities such as the allocation of space, efficient resource utilization, organic fertilizer production, vegetable cultivation, animal husbandry, and product distribution. It can even serve as a model for learning about the community economy of Tanee sub-district, Prasat district, Surin province, 5 places. 2) According to the opinion of people regarding the community learning centers adhere to the sufficiency economy philosophy, the study showed that the overall opinion of community members is at a high level ($\bar{X} = 3.95$) which demonstrates that the people in the community recognize the significance of community learning centers. Moreover, the study also revealed that the overall opinion on the implementation of the sufficiency economy philosophy in their livelihoods is at high level ($\bar{X} = 3.99$). 3) Owing to the guidelines for managing the community learning centers adhere to the sufficiency economy philosophy for the integration into learning management, it is suggested that, managing learning resource assets in the area by developing the capacity of the community, sufficiency economy network groups to serve as learning resources. Developing curricula, project activities, learning resource guides, pamphlets, etc. Additionally, these community learning centers could be integrated as a part of learning management by creating guidebooks or pamphlets for these community

Citation : Putthakhin, N., Ketphonthong, C. & Lapchit, S. (2024). The Community Economic Learning Center

Based on the Philosophy of Sufficiency Economy in Surin Province. **Journal of Local Governance and Innovation**. 8(1) : 1-18; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.1>

learning centers and integrated into the curriculum specifically to the Strand 3: Economics, Standard SO 3.1 to allow students to study and distil lessons from the success of community learning centers.

Keywords : Learning Resources, The Community Economic Learning Center Based, Sufficiency Economy Philosophy, Surin Province

บทนำ (Introduction)

เศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชบรมนาถบพิตร ที่พระราชทานมานานกว่า 40 ปีแล้ว เป็นแนวพระราชดำริที่ตั้งอยู่บนรากฐานของวัฒนธรรมไทย เป็นแนวทางการพัฒนาที่ตั้งบนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาท คำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผลและการสร้างภูมิคุ้มกันในตนเอง ตลอดจนใช้ความรู้และคุณธรรม เป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต ที่สำคัญจะต้องมี “สติ ปัญญา และความเพียร” ซึ่งจะนำไปสู่ “ความสุข” ในการดำเนินชีวิตอย่างแท้จริง (คณะกรรมการเฉลิมพระเกียรติของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ, 2560 : 281) เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ (คณะกรรมการขับเคลื่อนสืบสานศาสตร์พระราชาสภาศักดิ์เลื่อนการปฏิรูปประเทศ, 2560 : 114) ดังนั้น ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจึงเป็นหลักสำคัญเพื่อการพัฒนาที่ถูกวางกรอบไว้ บนทางสายกลางอันประกอบด้วย ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกัน รวมถึงการนำเอาองค์ความรู้และความเป็นธรรมมาประกอบการวางแผน การตัดสินใจและเพื่อพัฒนาชุมชนให้มีศักยภาพเพิ่มขึ้น (เสกสรรค์ สนวา และสุพัฒนา ศรีบุตรดี, 2560 : 153)

จังหวัดสุรินทร์ตั้งอยู่ทางทิศใต้ ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีเนื้อที่ประมาณ 8,124,056 ตารางกิโลเมตร (5,077,535 ไร่) คิดเป็นร้อยละ 4.8 ของพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พลเมืองส่วนใหญ่ในจังหวัดสุรินทร์ ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ได้มีการส่งเสริมให้จังหวัดสุรินทร์เป็นเมืองเกษตรอินทรีย์วิถีสุรินทร์ (อเนก นาวิกมูล และคณะ, 2563 : 12) การพัฒนาจังหวัดสุรินทร์ เป็นเมืองเกษตรอินทรีย์ เพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ลดการพึ่งพาภายนอก หันกลับไปพึ่งพาตนเองให้มากขึ้นเพื่อนำไปสู่การพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน ดังนั้นแต่ละชุมชนจึงมีรูปแบบการจัดการและการพัฒนาตนเองในการประกอบอาชีพแตกต่างกันไป จากที่หน่วยงานไปจัดโครงการ

Citation : อนุรักษ์ พุทธิณ, ชาตรี เกษโพหนอง และสิริพัฒน์ ลากจิตตร. (2567). แหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชนตามหลักปรัชญาของ

เศรษฐกิจพอเพียง จังหวัดสุรินทร์. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 1-18;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.1>

อบรมให้ความรู้ซึ่งมีทั้งผู้นำมาปฏิบัติลองผิดลองถูกกระทั่งได้เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับตำบลธานี อำเภอบราสาท จังหวัดสุรินทร์ มีพื้นที่ประมาณ 28,532 ไร่ แยกเป็นพื้นที่ทำการเกษตร 25,660 ไร่ นอกนั้นเป็นที่อยู่อาศัย ส่วนใหญ่ร้อยละ 85 มีอาชีพทำนา องค์การบริหารส่วนตำบลธานีมีการส่งเสริมให้แต่ละหมู่บ้านบริหารจัดการตนเอง โดยการจัดอบรมให้ความรู้แก่ประชาชน เพื่อเป็นการลดรายจ่ายในครัวเรือนและยกระดับคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นบนพื้นฐานหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทำให้ชาวบ้านมีอาหารปลอดภัยไว้บริโภคและจำหน่ายส่งผลให้ในพื้นที่หลายแห่งของตำบลธานีมีการพัฒนา เกิดแหล่งเรียนรู้ด้านปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงขึ้น (องค์การบริหารส่วนตำบลธานี, 2564 : ออนไลน์) ซึ่งชุมชนควรมีการส่งเสริมให้เกิดแหล่งเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีฐานการเรียนรู้ในเรื่องต่าง ๆ ที่เข้าถึงทุกเพศ ทุกวัย เรียนรู้ได้ง่าย ไม่ยุ่งยาก ไม่ซับซ้อน สอดคล้องกับคำกล่าวที่ว่า “ในแหล่งเรียนรู้ควรมีเป็นฐานการเรียนรู้ เช่น เรื่องดิน การบำบัดน้ำ ฐานการเพาะปลูกตะไคร้ การถนอมผัก” (พชรมน วงษ์ศรีกุล, เลขาฯ คณะทำงานขบวนองค์กรชุมชนตำบล จังหวัดสุรินทร์, สนทนากลุ่มเมื่อ 21 มกราคม 2566)

จากเหตุผลและความสำคัญดังกล่าว จึงควรศึกษาแหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เนื่องจากเป็นแหล่งที่รวมองค์ความรู้อันหลากหลายสามารถนำมาใช้ในการดำรงชีพ โดยศึกษาประเด็นเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตำบลธานี อำเภอบราสาท จังหวัดสุรินทร์ มีการจัดการแหล่งเรียนรู้ได้อย่างไร ความคิดเห็นของชุมชนในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำรงชีวิตอยู่ในระดับใด และแนวทางการจัดการแหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อบูรณาการจัดการเรียนรู้ควรเป็นอย่างไร เพื่อประโยชน์ต่อประชาชน หน่วยงาน องค์การบริหารส่วนตำบล นำไปพิจารณาในการดำเนินงานโครงการด้านเกษตรอินทรีย์ให้มีประสิทธิภาพ ในการส่งเสริมพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชนต่อไป รวมถึงสถานศึกษานำไปใช้บูรณาการในการจัดการเรียนรู้ในหลักสูตรหรือสาระการเรียนรู้แหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้กับสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาการจัดการแหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตำบลธานี อำเภอบราสาท จังหวัดสุรินทร์

Citation : Putthakhin, N., Ketphonthong, C. & Lapchit, S. (2024). The Community Economic Learning Center

Based on the Philosophy of Sufficiency Economy in Surin Province. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(1) : 1-18; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.1>

2. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของชุมชนในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำรงชีวิต
3. เพื่อเสนอแนวทางการจัดการแหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อเป็นแนวทางนำไปใช้บูรณาการในการจัดการเรียนรู้

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

ดำเนินการวิจัยโดยใช้กระบวนการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) โดยมีขอบเขตการศึกษาและวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

ขอบเขตด้านพื้นที่ทำการศึกษา พื้นที่ตำบลธานี อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2564 – เดือนกรกฎาคม 2566

ขอบเขตกลุ่มเป้าหมาย ในการวิจัยเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องกับแหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 6 คน คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจงได้แก่ เจ้าของแหล่งเรียนรู้ในชุมชน 5 คน ผู้นำชุมชน 1 คน ส่วนการวิจัยเชิงปริมาณเก็บแบบสอบถามความคิดเห็นกับกลุ่มตัวอย่างตัวแทนชาวบ้าน จำนวน 379 คน จากประชากร 7,317 คน โดยใช้สูตรคำนวณของ Taro Yamane (Greedis Goods, 2564 : ออนไลน์) ในการหากลุ่มตัวอย่าง หลังจากนั้นนำข้อมูลผลวิจัยทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณมานำเสนอการสนทนากลุ่มกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 15 คน ได้แก่ เจ้าของแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ผู้นำชุมชน ตัวแทนครู ตัวแทนชาวบ้าน

ขอบเขตด้านเนื้อหา ใน 3 ประเด็นคือ 1) การจัดการแหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจังหวัดสุรินทร์ (ประวัติเจ้าของแหล่งเรียนรู้ แรงบันดาลใจ การทำเกษตรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การจัดการแหล่งเรียนรู้ การจัดการผลิตผลทางการเกษตร การแปรรูปและจัดจำหน่าย ปัญหาอุปสรรคในการทำการเกษตรและแนวทางในการจัดการแหล่งเรียนรู้) 2) ระดับความคิดเห็นการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำรงชีวิต (ดำเนินชีวิตด้านความพอประมาณ ด้านความมีเหตุผล ด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัว ด้านการจัดการความรู้ ด้านคุณธรรม และด้านประโยชน์ของแหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ 3) แนวทางการจัดการแหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำไปใช้บูรณาการจัดการเรียนรู้ (คู่มือ แผ่นพับแหล่งเรียนรู้ การประเมิน)

Citation : ญัฐพร พุทธิณ, ชาตรี เกษโพหนอง และสิริพัฒน์ ลาภจิตร. (2567). แหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชนตามหลักปรัชญาของ

เศรษฐกิจพอเพียง จังหวัดสุรินทร์. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 1-18;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.1>

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม และการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยดำเนินการยกร่างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล นำเสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสม จำนวน 3 ท่าน แล้วดำเนินการแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ นำแบบสอบถามไปใช้กับเก็บชาวบ้านที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง 30 คน และนำผลมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือวิจัยได้ 0.815 นำไปใช้เก็บข้อมูลแบบสอบถามกับตัวแทนประชาชน จำนวน 379 คน ผู้วิจัยได้นำข้อมูลไปคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงแบบอัลฟาอีกครั้ง ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงทั้งฉบับเป็น 0.845 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่ภาคสนามและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ดังนี้ 1) เก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ 2) เก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม 3) เก็บข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม โดยการนำเอาข้อมูลผลวิจัยที่ได้จากการสัมภาษณ์และจากแบบสอบถามมาใช้เป็นข้อมูลประกอบการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูล ภาคสนาม ร่วมกับ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้นำชุมชน ตัวแทนชาวบ้าน และนักศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล สำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา ส่วนข้อมูลเชิงปริมาณที่เก็บจากแบบสอบถามใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์วิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์โดยจัดกลุ่มข้อมูลที่มีความสัมพันธ์กันแล้วสังเคราะห์เป็นข้อสรุปตามประเด็นศึกษา

ผลการวิจัย (Research Results)

ผลการวิจัยแหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตำบลตานี อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ปรากฏผลดังนี้

1. แหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตำบลตานี อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ พบว่า จากการสำรวจที่สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ได้มี 5 แห่ง จากการสัมภาษณ์พบว่าโดยส่วนใหญ่มีแรงบันดาลใจจากพระราชโบายของรัชกาลที่ 9 โดยน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติ ปรับกับหลักทฤษฎีใหม่ มีการจัดการแหล่งเรียนรู้โดยจัดสรรพื้นที่เพาะปลูกผัก การเลี้ยงสัตว์ และจัดจำหน่ายผลผลิต มีการลงมือทดลองถูก ศึกษาดูงาน

Citation : Putthakhin, N., Ketphonthong, C. & Lapchit, S. (2024). The Community Economic Learning Center

Based on the Philosophy of Sufficiency Economy in Surin Province. Journal of Local Governance and Innovation. 8(1) : 1-18; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.1>

แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อนำมาปรับให้เข้ากับบริบทพื้นที่ของตนเอง มีการจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ให้คุ้มค่า เช่น ทำปุ๋ยอินทรีย์ น้ำหมักชีวภาพ เลี้ยงปลาโดยใช้ผักที่ปลูกและรำข้าว ปลูกพืชผักอินทรีย์ มีรายได้จากการเกษตร กระทั่งได้เป็นแหล่งเรียนรู้ มีการถ่ายทอดความรู้ มีคนมาศึกษาดูงานจากทั้งภายในภายนอกชุมชน

แหล่งเรียนรู้ที่ 1 แหล่งเรียนรู้ของนายวรวิทย์ โฉมศรี บ้านหนองปรือ ตำบลตานี อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ มีการทำการเกษตรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยเริ่มจากการจัดแบ่งพื้นที่เป็นที่นา บ่อน้ำ พื้นที่ปลูกพืชผัก และที่พัก มีการปลูกกล้วย ไม้เศรษฐกิจแซม มีการเพาะพันธุ์เมล็ดต้นไม้อ่างต่าง ๆ ผลผลิตที่ได้นำมารับประทาน แบ่งปัน เหลือจึงจำหน่าย ปัญหาอุปสรรคที่พบ คือ แหล่งน้ำ ได้ดำเนินการแก้ปัญหาโดยการขุดสระกักเก็บน้ำในพื้นที่เพิ่มเติม

แหล่งเรียนรู้ที่ 2 แหล่งเรียนรู้ของนางนัยนา นกทอง บ้านโคกเพนาร์ ตำบลตานี อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ มีการทำการเกษตรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยเริ่มจากการสร้างแหล่งน้ำ จากนั้นเลี้ยงสัตว์เพื่อใช้มูลสัตว์ทำปุ๋ยและบำรุงดิน และเตรียมการเพาะปลูก ผลผลิตที่ได้ใช้รับประทานในครอบครัว แบ่งปันเพื่อนบ้าน เหลือจากนั้นก็นำไปจำหน่าย ผ่าน ไลน์ชุมชน /Facebook ปัญหา อุปสรรคในการทำการเกษตร คือ ปัญหาเรื่องดิน ซึ่งได้ดำเนินการแก้ไขด้วยการบำรุงดินใส่ปุ๋ย เตรียมดินก่อนเพาะปลูก

แหล่งเรียนรู้ที่ 3 แหล่งเรียนรู้ของนางจันทา เห็นครบ บ้านตาจัน ตำบลตานี อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ มีการทำการเกษตรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยเริ่มจากสำรวจพื้นที่ในการทำการเกษตรที่เหมาะสม เช่น แหล่งน้ำ การคมนาคม ระบบไฟฟ้าเข้าถึง จึงเริ่มต้นการเพาะปลูก ผลผลิตทางการเกษตรที่ได้นำมารับประทานในครัวเรือน จากนั้นแบ่งปัน เหลือจึงจำหน่าย ด้านปัญหา อุปสรรคในการทำการเกษตร คือ แหล่งน้ำ จึงแก้ปัญหาโดยปรับจำนวนการปลูกให้น้อยลงในช่วงฤดูแล้งเพื่อให้มีน้ำเพียงพอใช้ตลอดทั้งปี และปัญหาหาคันไฟ แก้ปัญหาโดยใช้ น้ำหมักสะเดาและน้ำส้มควันไฟ

แหล่งเรียนรู้ที่ 4 แหล่งเรียนรู้ของนางสุณิสา สมนึกตน บ้านตาจัน ตำบลตานี อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ มีการทำการเกษตรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยเริ่มจากการเลือกพื้นที่ที่ใกล้แหล่งน้ำ ปรับพื้นที่ให้เหมาะสม ผลผลิตการเกษตรส่วนหนึ่งเก็บไว้รับประทาน แบ่งปันเพื่อนบ้านและนำไปขาย มีการจำหน่ายผ่านทางไลน์หมู่บ้าน และตลาดในอำเภอประโคนชัย จังหวัด

บุรีรัมย์ ปัญหา อุปสรรคในการทำการเกษตร คือ แหล่งน้ำ แก้ปัญหาโดยการเจาะน้ำบาดาล และ ปัญหาแมลงรบกวน แก้ปัญหาโดยใช้ที่ดักแมลง

แหล่งเรียนรู้ที่ 5 แหล่งเรียนรู้ของของนายพันธุ ใจกล้า บ้านสว่างพัฒนา ตำบลตานี อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ มีการทำการเกษตรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยเริ่มจากการวางแผนจัดสัดส่วนขุดสระ พื้นที่เพาะปลูกพืชผักสวนครัว มีพื้นที่ในการเลี้ยงสัตว์ และที่อยู่อาศัยให้เป็นสัดส่วน ผลผลิตทางการเกษตรนำไปขายที่ตลาดข้างโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบลตานี ส่วนปลานิลในสระนำไปทำปลาเผาขายที่ร้านของตนเอง ปัญหา อุปสรรคในการทำการเกษตร คือ ความสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายในช่วงแรก เช่น การปลูกพืชไม่ได้ผลตามต้องการ แก้ปัญหาโดยการเรียนรู้จากผู้รู้แล้วนำมาปรับใช้ให้เหมาะกับพื้นที่

2. ความคิดเห็นของชุมชนเกี่ยวกับความสำคัญของแหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชนและการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำรงชีวิตตำบลตานี อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 53.30 มีอายุ 41-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 43.80 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ต่ำกว่า 15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 69.40 จบประถมศึกษาคิดเป็นร้อยละ 45.60 มีอาชีพหลักเป็นเกษตรกรคิดเป็นร้อยละ 57.50 ปัญหาอุปสรรคที่มีต่อผลการปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงคือ ขาดการส่งเสริมจากหน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 59.40

ตารางที่ 1 ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของแหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชนตำบลตานี ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยภาพรวม

ความคิดเห็น	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	ระดับ ความเห็น
1. ด้านการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพชุมชน	3.99	0.85	มาก
2. ด้านคุณค่าประโยชน์ของแหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชน	4.00	0.84	มาก
3. ด้านแนวทางการจัดการเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	3.87	0.92	มาก
โดยภาพรวม	3.95	0.87	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของแหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชน ตำบลตานี ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$; S.D.= 0.87) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านคุณค่าประโยชน์ของแหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$; S.D.= 0.84) รองลงมาคือ ด้านการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพชุมชน ($\bar{X} = 3.99$; S.D.= 0.85) ด้านแนวทางการจัดการเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ($\bar{X} = 3.87$; S.D.= 0.92) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำรงชีวิต โดยภาพรวม

ความคิดเห็น	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	ระดับ ความเห็น
1. การดำเนินชีวิตด้านความพอประมาณ	3.96	0.88	มาก
2. การดำเนินชีวิตด้านความมีเหตุผล	4.06	0.81	มาก
3. การดำเนินชีวิตด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัว	3.90	0.87	มาก
4. การดำเนินชีวิตด้านการจัดการความรู้	3.98	0.86	มาก
5. การดำเนินชีวิตด้านคุณธรรม	4.05	0.84	มาก
โดยภาพรวม	3.99	0.85	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำรงชีวิต ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.99$; S.D.= 0.85) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การดำเนินชีวิตด้านความมีเหตุผล อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$; S.D.= 0.81) การดำเนินชีวิตด้านคุณธรรม ($\bar{X} = 4.05$; S.D.= 0.84) การดำเนินชีวิตด้านการจัดการความรู้ ($\bar{X} = 3.98$; S.D.= 0.86) การดำเนินชีวิตด้านความพอประมาณ ($\bar{X} = 3.96$; S.D.= 0.88) และการดำเนินชีวิตด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัว ($\bar{X} = 3.90$; S.D.= 0.87) ตามลำดับ

3. แนวทางการจัดการแหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเป็นแนวทางการนำไปใช้บูรณาการในการจัดการเรียนรู้ พบว่า แนวทางการจัดการแหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ การบริหารทรัพยากรในพื้นที่ โดยพัฒนาศักยภาพประชาชน กลุ่มเครือข่ายเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ พัฒนาหลักสูตร

Citation : ณ์ฐพร พุทธิณ, ชาตรี เกษโพหนอง และสิริพัฒน์ ลาภจิตร. (2567). แหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชนตามหลักปรัชญาของ

เศรษฐกิจพอเพียง จังหวัดสุรินทร์. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 1-18;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.1>

หรือโครงการกิจกรรมแบบมีส่วนร่วม การจัดทำคู่มือแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ศึกษาดูงาน ปฏิบัติให้สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ ได้แก่ ปัจจัยพื้นฐานในการเกษตร ระบบจัดการน้ำ เทคนิคการจัดการเครื่องมือนวัตกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพการผลิตและสร้างมูลค่าเพิ่มแก่ผลผลิต การเกษตร และพัฒนาระบบการตลาดเกษตรอินทรีย์ นอกจากนี้ในสถานศึกษาสามารถนำเอาแหล่งเรียนรู้ในชุมชนมาขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ดังกล่าวสนทนากลุ่ม ดังนี้

เศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักสำคัญที่สามารถนำมาปรับใช้ได้กับคนทุกกลุ่ม เช่น กลุ่มสังคมในชุมชน โดยการขับเคลื่อนของผู้นำชุมชนที่ส่งเสริม ให้ความรู้กับคนในชุมชนให้เกิดการนำไปปฏิบัติก่อให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชน เช่น เกิดความพออยู่พอกิน รู้จักใช้เหตุผลในการดำรงชีวิต มีความพอประมาณ และมีการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีให้กับตนเอง มีความรู้ในการเพาะปลูก การเลี้ยงสัตว์ เกิดการทำเกษตรแบบผสมผสาน แบบพออยู่พอกินในครอบครัว ทำให้ไม่ต้องใช้จ่ายซื้อของที่ไม่ว่าจำเป็น นอกจากนี้ในบางครั้งยังสามารถนำมาสร้างอาชีพเสริมโดยรวมกลุ่มเพื่อขายผลผลิตของตนเองเกิดความเอื้ออาทรต่อกัน แบ่งปันกันในชุมชน ทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง สอดคล้องกับระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำรงชีวิต โดยภาพรวมที่อยู่ในระดับมาก นอกจากนี้การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงยังส่งเสริมให้สมาชิกในชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ และช่วยเหลือแบ่งปัน นำไปสู่ความสามัคคีในชุมชน การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ ช่วยส่งเสริมให้เกิดเศรษฐกิจในชุมชน เกิดการซื้อขายแลกเปลี่ยนในชุมชน สามารถนำมาวางขายในจุดต่าง ๆ ของชุมชน เช่น ร้านขายของชำ หน้าร้านเสริมสวย ศาลารอรถ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีการค้าขายผ่านช่องทางออนไลน์ เช่น Facebook Line ส่งผลให้สามารถสร้างรายได้ให้คนในชุมชน สำหรับแนวทางการนำแหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงไปบูรณาการในการจัดการเรียนรู้ที่กลุ่มตัวอย่างเลือกมากที่สุด คือ หนังสือคู่มือแหล่งเรียนรู้ (ร้อยละ 82) รองลงมาคือแผ่นพับแหล่งเรียนรู้ (ร้อยละ 15) อื่น ๆ (ร้อยละ 3) ดังนั้น การนำข้อมูลการวิจัยมาใช้บูรณาการในการจัดการเรียนรู้ เช่น ทำเป็นคู่มือแหล่งเรียนรู้ หรือทำเป็นแผ่นพับ ให้คนสามารถเข้าถึงความรู้ในเรื่องหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ง่ายขึ้น โดยในคู่มือสามารถใส่ข้อมูลแต่ละแหล่งเรียนรู้ มีเนื้อหาในด้านต่าง ๆ นอกจากนี้ในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน สามารถนำคู่มือแหล่งเรียนรู้และแผ่นพับไปใช้จัดกิจกรรมโดยเน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกถอดบทเรียนจากความสำเร็จที่เกิดขึ้นกับแหล่งเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถทำความเข้าใจและสามารถนำไปปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ได้

Citation : Putthakhin, N., Ketphonthong, C. & Lapchit, S. (2024). The Community Economic Learning Center

Based on the Philosophy of Sufficiency Economy in Surin Province. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(1) : 1-18; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.1>

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

การศึกษาแหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จังหวัดสุรินทร์ มีประเด็นเพื่อนำมาอภิปรายได้ ดังนี้

1. การจัดการแหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตำบลตานี อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ในพื้นที่มีเกษตรกรผู้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปรับใช้กับเกษตรทฤษฎีใหม่ กระทั่งเป็นต้นแบบสามารถเป็นแหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชนของตำบลตานี มีจำนวน 5 แห่ง แต่ละแหล่งเรียนรู้ พบว่าเกษตรกรมีแรงบันดาลใจจาก พระราโชบายของรัชกาลที่ 9 โดยน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติ มีการจัดสรรพื้นที่ลองผิดลองถูก ศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยคำนึงถึงหลักการเพิ่มรายได้ ลดรายจ่ายในครัวเรือน ซึ่งถือเป็นแนวทางในการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สอดคล้องกับแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่ชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ความพอเพียงหมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้ต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบและความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและดำเนินการทุกขั้นตอน และสอดคล้องกับงานวิจัยพระด้นยภพ ชุตินโม (เสาะพบดี) (2563 : 103-105) ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทของเทศบาลตำบลในการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน อำเภอพลับพลาชัย จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า แนวทางการพัฒนาบทบาทของเทศบาลตำบลในการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ ด้านความพอประมาณควรจัดให้ความรู้แกนนำกลุ่มต่าง ๆ ในชุมชน ด้านความมีเหตุผล ควรมีการประยุกต์ใช้แนวทางการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้เหมาะสมกับพื้นที่ ด้านความมีภูมิคุ้มกัน ควรมีการให้ความรู้แกนนำกลุ่มต่าง ๆ โดยการพาไปศึกษาดูงานหรือการดำเนินชีวิต ด้านความรอบรู้ ควรมีการน้อมนำศาสตร์พระราชามาเป็นหลักในการดำเนินชีวิต และควรมีการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ ด้านคุณธรรม ควรมีการจัดกิจกรรมปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม

2. ระดับความคิดเห็นของชุมชนในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำรงชีวิต ตำบลตานี อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ เกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชนตามหลัก

Citation : อนุรักษ์ พุทธิณ, ชาตรี เกษโพหนอง และสิริพัฒน์ ลากจิตตร. (2567). แหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชนตามหลักปรัชญาของ

เศรษฐกิจพอเพียง จังหวัดสุรินทร์. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 1-18;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.1>

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.95) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ แนวทางการจัดการเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (ค่าเฉลี่ย 3.87) ดังนั้นจึงควรมีวิธีการให้ความรู้กับคนในชุมชนให้เกิดการเรียนรู้และนำไปสู่การปฏิบัติได้ เช่น การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชนสอดคล้องกับแนวคิดแหล่งเรียนรู้ คือ แหล่งเรียนรู้มีความสำคัญกับผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สอดคล้องกับผลงานวิจัยของศุภวัฒน์ เสาเงิน (2560 : 73-76) ได้ศึกษาปัจจัยแห่งความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของบ้านหนองรี ตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี พบว่าความสำเร็จการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงบ้านหนองรี มี 4 ปัจจัยได้แก่ 1) ปัจจัยด้านผู้นำชุมชนที่มีความรู้ 2) ปัจจัยด้านคนในชุมชน มีส่วนร่วมในการพัฒนา 3) ปัจจัยด้านภาคีเครือข่ายการพัฒนา โดยภาครัฐสนับสนุนการทำกิจกรรมและให้ความรู้ในหมู่บ้าน 4) ปัจจัยด้านการมีแหล่งเรียนรู้มีแหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงและจุดให้ความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เป็นสถานที่ถ่ายทอดความรู้เฉพาะทางให้กับชาวบ้านและหมู่บ้านอื่นเป็นจุดสำหรับศึกษาดูงาน

ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำรงชีวิต อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.99) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการดำเนินชีวิตด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัว (ค่าเฉลี่ย 3.90) ส่วนสาเหตุปัญหาอุปสรรคที่มีต่อผลการปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงคือขาดการส่งเสริมจากหน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 59.40 จึงควรมีการกำหนดแนวทางในการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน และกระตุ้นให้คนในชุมชนเกิดความสนใจที่จะเรียนรู้ และนำไปทดลองปฏิบัติ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของพระดณัยภพ ชูติธมโม (เสาะพบดี) (2563 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทของเทศบาลตำบลในการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน อำเภอพลับพลาชัย จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า แนวทางการพัฒนาบทบาทของเทศบาลตำบลในการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน ควรมีการส่งเสริมให้ความรู้ในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านความพอประมาณ ด้านความมีเหตุผล ด้านความมีภูมิคุ้มกัน ด้านความรอบรู้ และด้านคุณธรรม

3. แนวทางการจัดการแหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเป็นแนวทางการนำไปใช้บูรณาการในการจัดการเรียนรู้ คือ มีฐานการเรียนรู้ภายในแหล่งเรียนรู้

ที่หลากหลาย ส่งเสริมให้ทำแหล่งเรียนรู้ออกมาในเชิงท่องเที่ยว และนำไปใช้บูรณาการในการจัดการเรียนรู้ โดยทำเป็นคู่มือแหล่งเรียนรู้ แผ่นพับแหล่งเรียนรู้ เป็นต้น จากผลการประเมินสื่อสามารถนำไปใช้จัดการเรียนการสอนโดยการสอดแทรกเนื้อหาลงในสาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ มาตรฐาน ส 3.1 เพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาและถอดบทเรียนจากความสำเร็จที่เกิดขึ้นนอกจากนี้ ส่งผลให้นักเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา เกิดความรู้ นำไปสู่การปฏิบัติได้ สอดคล้องกับแนวคิดคู่มือแหล่งเรียนรู้ คือ แหล่งเรียนรู้มีความสำคัญกับผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง เกิดการเรียนรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลา ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต มีการค้นคว้าอิสระ คิดเอง ปฏิบัติเอง แก้ปัญหาเป็น และผลวิจัยนี้ยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของศุภวัฒน์ เสาเงิน (2560 : 73-76) ได้ศึกษาปัจจัยแห่งความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของบ้านหนองรี ตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี พบว่า ความสำเร็จของการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงบ้านหนองรีเกิดจาก 4 ปัจจัยได้แก่ 1) ปัจจัยด้านผู้นำชุมชนที่มีความรู้ 2) ปัจจัยด้านคนในชุมชน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน 3) ปัจจัยด้านภาคีเครือข่ายการพัฒนา 4) ปัจจัยด้านการมีแหล่งเรียนรู้มีแหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงและจุดให้ความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เป็นสถานที่ถ่ายทอดความรู้เฉพาะทางให้กับชาวบ้านและหมู่บ้านอื่นเป็นจุดสำหรับศึกษาดูงาน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับเสกสรรค์ สนวนและสุพัฒนา ศรีบุตรดี (2560 : 167) ที่กล่าวว่า การทำให้ชุมชนเข้มแข็งต้องใช้หลักการ L- PIRN เพื่อความอยู่รอดกล่าวคือ L มาจาก Learning Community ชุมชนต้องเป็นแหล่งเรียนรู้สำคัญเพื่อการพัฒนาคนในชุมชนพัฒนาระบบงานด้านอื่นๆ ทุกมิติ P มาจาก People Participant การส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการทำงานในกิจกรรมต่าง ๆ โดยเชื่อมั่นว่าคนมีศักยภาพทางปัญญาทักษะความสามารถในการที่จะเข้าร่วมในกิจกรรมชุมชนได้นับตั้งแต่การเสนอความเห็นการตัดสินใจตลอดจนการประเมินผลและตรวจสอบการทำงานในรูปแบบอื่นๆ I มาจาก Integrate คือ การบูรณาการองค์ความรู้คนวัสดุและการจัดการเพื่อใช้ในการพัฒนาชุมชนให้เกิดประสิทธิภาพประสิทธิผล R มาจาก Resource Utilize การใช้ทรัพยากรส่วนรวมร่วมกันที่มีอยู่ในชุมชนเพื่อเกิดประโยชน์และความคุ้มค่าสูงสุดเนื่องจากทรัพยากรมีอย่างจำกัดการใช้ทรัพยากรร่วมกันต้องอยู่บนพื้นฐานของคุณธรรมและความเอื้ออาทรส่วน N มาจาก Networking การสร้างความร่วมมือหรือประสานความร่วมมือแบบเครือข่ายเพราะในศตวรรษที่ 21 ชุมชนไม่สามารถอยู่โดดเดี่ยวได้จึงจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนร่วมกันจาก L-PIRN ก็จะนำไปสู่ EMS ดังนี้ E มาจาก Empowerment คือการเสริมพลังอำนาจให้กับชุมชนโดยการประยุกต์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ชุมชนจะมีความเข้มแข็ง M มาจาก Self - Management เมื่อชุมชนมีความเข้มแข็งก็จะช่วยให้ชุมชนสามารถจัดการตนเองได้ลดการพึ่งพารัฐมากขึ้นภายใต้ความพอประมาณของแต่ละชุมชนสุดท้าย S มาจาก Sustainable คือ การนำไปสู่

Citation : ญัษฐพร พุทธิณ, ชาตรี เกษโพหนอง และสิริพัฒน์ ลาภจิตร. (2567). แหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชนตามหลักปรัชญาของ

เศรษฐกิจพอเพียง จังหวัดสุรินทร์. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 1-18;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.1>

ความยั่งยืนของชุมชนในทุกมิติ เช่นสังคม การเมือง เศรษฐกิจ วัฒนธรรมชุมชน ทรัพยากรธรรมชาติ สุขภาพชุมชน และเทคโนโลยี เป็นต้น

ความรู้ใหม่ (New Knowledge)

การผลการวิจัยสามารถนำไปประเต็นมาสังเคราะห์เป็นองค์ความรู้เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนา แหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตำบลตานี อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ปรากฏดังผังความเชื่อมโยง ดังภาพที่ 1 ดังนี้

ภาพที่ 1 แนวทางการพัฒนาแหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตำบลตานี อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์

Citation : Putthakhin, N., Ketphonthong, C. & Lapchit, S. (2024). The Community Economic Learning Center

Based on the Philosophy of Sufficiency Economy in Surin Province. Journal of Local Governance and Innovation. 8(1) : 1-18; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.1>

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 องค์การบริหารส่วนตำบล สามารถนำข้อมูลผลวิจัยไปใช้ในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เครือข่ายเกษตรอินทรีย์ และขยายเครือข่ายแหล่งเรียนรู้ให้มากยิ่งขึ้น เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตชุมชน

1.2 องค์การบริหารส่วนตำบล การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย โรงเรียน สถานศึกษา ร่วมกับเกษตรตำบล เกษตรอำเภอและเกษตรจังหวัดสุรินทร์ ควรมีการรวบรวมภูมิปัญญาและองค์ความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านเกษตรกรรม โดยจัดทำทั้งในรูปเอกสาร สิ่งพิมพ์และสื่ออื่น ๆ เพื่อเผยแพร่และใช้ในการศึกษาค้นคว้าต่อไป

1.3 สถานศึกษา สามารถนำข้อมูลจากผลการวิจัยไปใช้ปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ให้เกิดประโยชน์ต่อนักเรียนนักศึกษาและเยาวชน ซึ่งสามารถพัฒนาเป็นคู่มือเพื่อนำไปใช้จัดการเรียนการสอนต่อไป

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษารูปแบบการปรับใช้เศรษฐกิจพอเพียงให้เหมาะสมกับกลุ่มบุคคลต่าง ๆ เพื่อหาแนวทางที่เหมาะสมสามารถนำไปใช้เป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตได้จริง

2.2 ควรมีการศึกษารูปแบบการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวโดยชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเสริมสร้างเศรษฐกิจชุมชนเพื่อเชื่อมโยงไปยังชุมชนอื่น ๆ ใกล้เคียง

2.3 ควรมีการศึกษาผลที่เกิดขึ้นเนื่องมาจากการส่งเสริมให้ชุมชนร่วมจัดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชน กับสถานศึกษา หน่วยงานในท้องถิ่นหรือหน่วยงานอื่น

เอกสารอ้างอิง (References)

คณะกรรมการขับเคลื่อนสืบสานศาสตร์พระราชาสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ. (2560). การขับเคลื่อนสืบสานศาสตร์พระราชาสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

Citation : ญัฐพร พุทธิณ, ชาตรี เกษโพหนอง และสิริพัฒน์ ลาภจิตร. (2567). แหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชนตามหลักปรัชญาของ

เศรษฐกิจพอเพียง จังหวัดสุรินทร์. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 1-18;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.1>

- พระด้นัยภพ ชูติธมฺโม (เสาะพบดี). (2563). **บทบาทของเทศบาลตำบลในการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน อำเภอพลับพลาชัย จังหวัดบุรีรัมย์**. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด 79.
- ศุภวัฒน์ เสาเงิน. (2560). **ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของบ้านหนองรี ตำบลหนองรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี**. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต กลุ่มวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เสกสรรค์ สนวา และสุพัฒนา ศรีบุตรดี. (2560). **การประยุกต์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาชุมชนในศตวรรษที่ 21**. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์. 19(1) : 153-168.
- องค์การบริหารส่วนตำบลตานี. (2564). **รายงานการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตานี ประจำปี 2564**. สุรินทร์ : สำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลตานี.
- Greedis Goods. (2564). **สูตร Taro Yamane สำหรับคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่าง**. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <https://greedisgoods.com/taro-yamane/>. สืบค้น 27 ตุลาคม 2564.

Citation : อนุรักษ์ พุทธิณ, ชาตรี เกษโพหนอง และสิริพัฒน์ ลาภจิตร. (2567). แหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชนตามหลักปรัชญาของ

เศรษฐกิจพอเพียง จังหวัดสุรินทร์. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 1-18;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgrisru.2024.1>

การออกแบบภาพยนตร์สั้น 3 มิติ สะท้อนภาพการล่านกชนหิน

The Design of a 3D Short Film Reflecting the Hunting of Helmeted Hornbill

โอภาส แก้วต่าย^{1*} และธนกฤต สุทรทวุฒิสิลป์²
Opas Kaewtai^{1*} and Thanakit Soontronwuttisilp²

Received : November 4, 2023; Revised : December 2, 2023; Accepted : December 6, 2023

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการออกแบบภาพยนตร์สั้น 3 มิติ สะท้อนภาพการล่านกชนหิน เพื่อออกแบบและสร้างภาพยนตร์สั้น 3 มิติ สะท้อนการภาพล่านกชนหิน และเพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ชมสื่อภาพยนตร์สั้น 3 มิติ สะท้อนภาพการล่านกชนหิน เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีกลุ่มตัวอย่างการวิจัย ได้แก่กลุ่มเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟซบุ๊ก ตอนอนุรักษ์นกเงือกจำนวน 91 คน เลือกจากการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างของทาโร ยามาเนะ มีเครื่องมือวิจัยคือ 1) ภาพยนตร์สั้น 3 มิติ สะท้อนภาพการล่านกชนหิน 2) แบบประเมินคุณภาพผลงานต่อภาพยนตร์สั้น 3 มิติ สะท้อนภาพการล่านกชนหินสำหรับผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน 3) แบบสอบถามความพึงพอใจต่อภาพยนตร์สั้น 3 มิติ สะท้อนภาพการล่านกชนหินสำหรับกลุ่มตัวอย่าง ใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง โดยสนใจเฉพาะ ลักษณะทางกายภาพของนกชนหิน การเคลื่อนไหวของนก พฤติกรรมที่แสดงออก และศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับนกชนหิน วิเคราะห์การออกแบบภาพยนตร์สั้น 3 มิติ วิเคราะห์คะแนนการประเมินคุณภาพ และวิเคราะห์ผลความพึงพอใจต่อภาพยนตร์สั้น 3 มิติ ด้วยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

¹⁻²คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม; Faculty of Humanities and Social Sciences, Nakhon Pathom Rajabhat University, Thailand.

*Corresponding Author; e-mail : opas.kt@gmail.com

Citation : Kaewtai, O. & Soontronwuttisilp, T. (2024). The Design of a 3D Short Film Reflecting the Hunting of

Helmeted Hornbill. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(1) : 19-34;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.2>

ผลการวิจัย พบว่าภาพยนตร์สั้น 3 มิติ สะท้อนภาพการล่านกชนหิน มีคุณภาพอยู่ที่คะแนนเฉลี่ย 4.5 อยู่ในระดับดีมาก มีความพึงพอใจต่อภาพยนตร์สั้น 3 มิติ สะท้อนภาพการล่านกชนหิน อยู่ที่คะแนนเฉลี่ย 4.4 อยู่ในระดับความพึงพอใจมากที่สุด

คำสำคัญ (Keywords) : แอนิเมชัน 3 มิติ, ภาพยนตร์สั้น, นกชนหิน

Abstract

The purpose of this research is to study the design, creation, and audience satisfaction of a 3D short film reflecting the hunting of hornbills. The research is qualitative and the sample consisted of 91 members of the Facebook group “Hornbill Conservationists”. The research tools consisted of 1) a 3D short film reflecting the hunting of hornbills, 2) a quality evaluation form for the 3D short film reflecting the hunting of hornbills, and 3) a satisfaction survey form for the 3D short film reflecting the hunting of hornbills. Data were collected through unstructured interviews, focusing on the physical characteristics of hornbills, bird movements, and behaviors. Data were analyzed by analyzing data from documents related to hornbills, analyzing the design of the 3D short film, analyzing the quality evaluation scores, and analyzing the satisfaction results of the 3D short film using the mean and standard deviation.

The results of the research found that the 3D short film reflecting the hunting of hornbills had a quality score of 4.5, which is very good. The satisfaction with the 3D short film reflecting the hunting of hornbills was at an average score of 4.4, which is the highest level of satisfaction.

Keywords : 3D Animation, Short Film, Helmeted Hornbill

บทนำ (Introduction)

นกประเภตนกเงือกนั้นเป็นดัชนีชี้วัดความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติ เนื่องด้วยเป็นนกที่มีปากกว้างและกินผลไม้สุกได้หลากหลายชนิด และมีพฤติกรรมในการเก็บตุ่นผลไม้แล้วขย้อออกมา

Citation : โอภาส แก้วต่าย และธนภฤต สุรทรวุฒิสืบ. (2567). การออกแบบภาพยนตร์สั้น 3 มิติ สะท้อนภาพการล่านกชนหิน.

วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 19-34;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.2>

โดยเมล็ดผลไม้ที่ขย้อออกมา นั้นจะสามารถงอกขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ จากการศึกษาโดยมูลนิธิศึกษาวิจัยนกเงือกมหาวิทยาลัยมหิดล พบว่าต้นไม้ที่นกเงือกขย้อออกมา มีอัตราเติบโตเป็นต้นไม้ใหญ่ประมาณร้อยละ 5 และการกระจายเมล็ดพันธุ์ไปตามถิ่นที่อยู่ของนกเงือกนั้นสามารถช่วยกระจายได้มากกว่า 100 ต้นต่อสัปดาห์ และตลอดชีวิตของนกเงือกหนึ่งตัวที่อาจมีอายุถึง 30 ปีนั้น นกเงือกอาจปลูกต้นไม้ได้ถึง 500,000 ต้น (ไทยพีบีเอส, 2562) ดังนั้นการการเพิ่มขึ้น หรือลดจำนวนของนกประเภทนกเงือก จึงมีนัยยะสำคัญที่สะท้อนถึงสภาพความอุดมสมบูรณ์ของผืนป่า

‘นกชนหิน’ (Helmeted Hornbill) หนึ่งในนกเงือก 13 ชนิดในประเทศไทย และเป็นต้นตระกูลของนกเงือกในภาคพื้นทวีปเอเชีย อาศัยอยู่ในป่าดงดิบ และกระจายพันธุ์ทางตอนใต้ของประเทศไทย บางส่วนของพม่า มาเลเซีย และอินโดนีเซีย ในประเทศไทยพบนกชนหินอยู่เพียง 3 พื้นที่เท่านั้น ได้แก่ อุทยานแห่งชาติ บูโต-สุโขงป่าติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ฮาลา-บาลา และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าคลองแสง ด้วยลักษณะของจะงอยปากที่โหนกตัน และมีความสวยงามแบบเดียวกับงาช้างแต่มีสีแดงคล้ายเลือด จึงทำให้เป็นที่ดึงดูดของผู้ชื่นชอบสะสมชิ้นส่วนของสัตว์ป่าและผู้สะสมเครื่องรางของขลัง ในชื่อ งาสีเลือด

องค์กรเฝ้าระวังการค้าสัตว์ป่า (TRAFFIC, 2023) ได้สำรวจติดตามและศึกษาการค้านกชนหิน รวมถึงชิ้นส่วนและผลิตภัณฑ์ของนกเงือกชนิดพันธุ์อื่นๆ ในช่องทางสื่อสังคมออนไลน์ทั้งในกลุ่มเปิดและกลุ่มปิดในประเทศไทย เป็นระยะเวลา 6 เดือน ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2561 ถึงเดือนเมษายน 2562 พบว่าการโพสต์อย่างน้อย 236 โพสต์ที่เสนอขายชิ้นส่วนและผลิตภัณฑ์จากนกเงือกมากกว่า 546 ชิ้นใน 32 กลุ่มจากทั้งหมด 40 กลุ่ม และ ยังพบว่า ร้อยละ 83 ของผลิตภัณฑ์จากนกเงือก เป็นชิ้นส่วนของหัวนกชนหิน และจากข้อมูลของการศึกษาวิจัยทำให้ประมาณได้ว่า นกชนหินอาจเหลืออยู่ในป่าธรรมชาติของประเทศไม่ถึง 100 ตัว และมีปัจจัยคุกคาม เสี่ยงต่อการสูญพันธุ์ แม้ว่าที่ จะกำหนดให้ นกชนหิน เป็นสัตว์ป่าคุ้มครองลำดับที่ 410 แล้วก็ตาม (ภูริช วรรณโนรมณ์, 2564)

ภาพที่ 1 จะงอยปากและส่วนหัวของนกชนหินที่ถูกแกะและนำมาจำหน่าย
ที่มา : Traffic (2023)

การสะท้อนภาพการล่านกชนหินด้วยภาพเคลื่อนไหวหรือภาพยนตร์สั้น จึงเป็นวิธีการหนึ่งในการสื่อสารเพื่อให้เห็นถึงความสำคัญของนกชนหิน ที่เหลือจำนวนอยู่น้อยมากในประเทศไทย โดยจากการสำรวจในปี 2562 พบประชากรนกชนหินประมาณ 20 ตัวเท่านั้น การล่าเหล่านี้ไม่เพียงส่งผลกระทบต่อจำนวนประชากรของนกเงือก แต่กลับส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศของป่าไม้ด้วย

จากข้อจำกัดด้านประชากรของนกชนหินที่พบเห็นได้ยาก และถิ่นที่อยู่ของนกชนหินอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เป็นป่าทึบ ทำให้การสร้างภาพยนตร์สั้นด้วยวิธีปกตินั้นเป็นไปได้ด้วยความยากลำบาก คณะผู้วิจัยจึงมีแนวความคิดที่จะเลือกใช้เทคนิคแอนิเมชัน 3 มิติ มาสร้างเป็นภาพยนตร์สั้น ซึ่งในปัจจุบันแอนิเมชัน 3 มิติ มีบทบาทอย่างมากทั้งในงานสื่อโฆษณา สื่อบันเทิง การสร้างแบรนด์ งานโปรโมทสินค้า และงานออกแบบหลากหลายสาขาเนื่องจากงาน แอนิเมชัน 3 มิติ เป็นงานสร้างภาพเคลื่อนไหวในรูปแบบ 3 มิติ ที่มีความสมจริง สามารถเห็นสัดส่วนของแบบจำลองครบทุกด้าน ทำให้เห็นถึงรายละเอียดต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจน นอกจากนี้ยังสามารถเพิ่มเติมองค์ประกอบอื่นๆ เช่น เสียง แสง เพื่อสร้างบรรยากาศในการสื่ออารมณ์ให้กับแอนิเมชันได้อีกด้วย

จากความเป็นมาและปัญหาข้างต้นคณะผู้วิจัยได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของ ‘นกชนหิน’ จึงต้องการสร้างภาพยนตร์สั้น 3 มิติ เพื่อสะท้อนภาพการล่านกชนหิน ที่เป็นการออกแบบด้วยภาพเคลื่อนไหว 3 มิติ จำลองสภาพแวดล้อมเหตุการณ์ และบรรยากาศที่คล้ายความจริงมากที่สุด เพื่อสื่อสารให้เห็นถึงความสำคัญของนกชนหินและสะท้อนการภาพล่านกชนหิน อันทำให้สัตว์นักปลุกป่าในธรรมชาตินั้นได้ตายลงเพื่อสนองความต้องการของมนุษย์

Citation : โอภาส แก้วต่าย และธนภฤต สุทรทวีศิลป์. (2567). การออกแบบภาพยนตร์สั้น 3 มิติ สะท้อนภาพการล่านกชนหิน.

วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 19-34;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgrisru.2024.2>

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาการออกแบบภาพยนตร์สั้น 3 มิติ สะท้อนการภาพล่านกชนหิน
2. เพื่อออกแบบและสร้างภาพยนตร์สั้น 3 มิติ สะท้อนการภาพล่านกชนหิน
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ชมสื่อภาพยนตร์สั้น 3 มิติ สะท้อนการภาพล่านกชนหิน

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อศึกษาการออกแบบภาพยนตร์สั้น 3 มิติ ออกแบบและสร้างผลงานภาพยนตร์สั้น 3 มิติ สะท้อนภาพการล่านกชนหิน และศึกษาความพึงพอใจของผู้เข้าชม มีรายละเอียดวิธีดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

ประชากร

กลุ่มเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊ก คนอนุรักษ์นกเงือก จำนวน 1000 คน

กลุ่มตัวอย่างการวิจัย

กลุ่มเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊ก คนอนุรักษ์นกเงือก ที่ได้รับชม ภาพยนตร์สั้น 3 มิติ เพื่อสะท้อนภาพการล่านกชนหิน จำนวน 91 คน ได้มาโดยการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามหลักการของ ทาโร ยามาเน่

เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการนำการวิจัยการออกแบบสื่อภาพยนตร์สั้น 3 มิติ เพื่อสะท้อนการภาพล่านกชนหิน

- 1) ภาพยนตร์สั้น 3 มิติ สะท้อนภาพการล่านกชนหิน
- 2) แบบประเมินคุณภาพผลงานต่อภาพยนตร์สั้น 3 มิติ สะท้อนภาพการล่านกชนหิน สำหรับผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน
- 3) แบบสอบถามความพึงพอใจต่อภาพยนตร์สั้น 3 มิติ สะท้อนภาพการล่านกชนหินสำหรับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลชั้นปฐมภูมิ ด้วยวิธีการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง โดยสนใจเฉพาะ ลักษณะทางกายภาพของนกชนหิน การเคลื่อนไหวของนก พฤติกรรมที่แสดงออก จากผู้เชี่ยวชาญด้านนกเงือก

Citation : Kaewtai, O. & Soontronwuttisilp, T. (2024). The Design of a 3D Short Film Reflecting the Hunting of

Helmeted Hornbill. Journal of Local Governance and Innovation. 8(1) : 19-34;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.2>

ข้อมูลชั้นทุติยภูมิ เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับนกชนหิน และการออกแบบภาพยนตร์สั้น 3 มิติ โดยรวบรวมข้อมูลประเภท บทความวิชาการ วิทยานิพนธ์ งานวิจัย และรวมทั้งสื่อออนไลน์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิเคราะห์ความสำคัญที่มีต่อผลงานการออกแบบสื่อภาพยนตร์สั้น 3 มิติ เพื่อสะท้อนภาพการล่านกชนหิน มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างสื่อที่มีคุณภาพโดยเริ่มการจากการวิเคราะห์ดังนี้

- 1) วิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับนกชนหิน
- 2) วิเคราะห์การออกแบบภาพยนตร์ 3 มิติ จากผลงานกรณีศึกษาทั้งหมด 5 ตัวอย่าง โดยการเลือกแบบเจาะจงจากสื่อที่มีลักษณะเป็นภาพยนตร์ 3 มิติ ที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับ สัตว์ ปัญหาในธรรมชาติหรือสื่อที่สะท้อนภาพการกระทำของมนุษย์ต่อสัตว์
- 3) วิเคราะห์คะแนนการประเมินคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญและนำคะแนนที่ได้มาสรุปผลเพื่อเป็นแนวทางและนำมาปรับใช้ในการออกแบบภาพยนตร์สั้น 3 มิติ โดยใช้สถิติ คือการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- 4) วิเคราะห์ค่าความพึงพอใจต่อภาพยนตร์สั้น 3 มิติ สะท้อนภาพการล่านกชนหินโดยใช้สถิติ คือการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- 5) นำข้อมูลที่ได้มาสรุปและอภิปรายผล

ผลการวิจัย (Research Results)

ผลการศึกษาข้อมูลเชิงสร้างสรรค์เพื่องานออกแบบภาพยนตร์สั้น 3 มิติ

คณะผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลวรรณกรรมสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ ซึ่งมีหลักเกณฑ์ในการวิเคราะห์โดยเป็นภาพยนตร์แอนิเมชัน 3 มิติ ที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับสัตว์ เป็นสื่อสะท้อนภาพผลของการกระทำของมนุษย์ต่อสัตว์ และมียอดผู้เข้าชม 100,000 คนขึ้นไป เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลหาแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงาน โดยประกอบไปด้วยภาพยนตร์แอนิเมชัน เรื่อง Dream (Zombie Studio, 2016), The Bitter Bond (Zombie Studio, 2019), My Only Love (Zombie Studio, 2020), Hope (GreenTree Production, 2022) และ World of Animated Paper Wildlife (National Geographic, 2016) ได้ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 1 และตารางที่ 2

Citation : โอภาส แก้วต่าย และธนภฤต สุทรทวีศิลป์. (2567). การออกแบบภาพยนตร์สั้น 3 มิติ สะท้อนภาพการล่านกชนหิน.

วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 19-34;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgsirru.2024.2>

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ผลงานตัวอย่างด้านการเล่าเรื่องและการออกแบบ 3 มิติ

ชื่อเรื่อง	การเล่าเรื่อง	รูปแบบตัวละคร	ฉาก	โทนสี
DREAM	The Mountain	3 มิติ เหมือนจริง	เหมือนจริง	ร้อนและเย็น
The Bitter Bond	The Mountain	3 มิติ เหมือนจริง	เหมือนจริง	ร้อนและเย็น
My Only Love	The Mountain	3 มิติ เหมือนจริง	เหมือนจริง	ร้อน
Hope	Hero Is Journey	3 มิติ กึ่งสมจริง	เหมือนจริง	ร้อนและเย็น
World of Animated Paper Wildlife	The Mountain	3 มิติ กึ่งสมจริง	เหมือนจริง	ร้อน

ที่มา : โอภาส แก้วต่าย และชนกฤต สุรทรวุฒิสิลป์ (2566)

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ผลงานตัวอย่างด้านมุมกล้อง การเคลื่อนกล้องและการใช้เสียง

ชื่อเรื่อง	มุมกล้อง	การเคลื่อนกล้อง	เสียง
DREAM	LS, MCU	Zoom in, Pan, Tilt	เสียงเพลง, sound effect
The Bitter Bond	LS, MCU	Zoom in, Pan, Tilt	เสียงเพลง, sound effect
My Only Love	LS, MCU, CU	Orbit	เสียงเพลง, sound effect
Hope	LS, MCU, ECU	Pan, Tilt	ดนตรีประกอบ, sound effect
World of Animated Paper Wildlife	LS, MCU, CU	Pan, Tilt	ดนตรีประกอบ, sound effect

ที่มา : โอภาส แก้วต่าย และชนกฤต สุรทรวุฒิสิลป์ (2566)

จากตารางที่ 1 และ 2 พบว่า ผลงานส่วนใหญ่เป็นภาพยนตร์สั้นแนว Drama การดำเนินเรื่องมีการใช้ทฤษฎีการเล่าเรื่อง (Story Telling) แบบ The Mountain โดยเป็นการดำเนินเรื่องราวที่มีการสื่อสารแบบที่ค่อย ๆ สร้างอารมณ์ร่วมกับผู้ชมและจบแบบสะเทือนใจ อธิบาย

Citation : Kaewtai, O. & Soontronwuttisilp, T. (2024). The Design of a 3D Short Film Reflecting the Hunting of

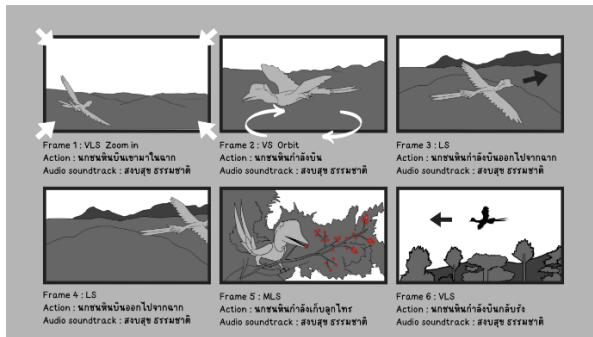
Helmeted Hornbill. Journal of Local Governance and Innovation. 8(1) : 19-34;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.2>

เรื่องราวที่น่าสนใจ ไม่ซับซ้อน เข้าใจง่าย โดยสอดคล้องกับมุมมองที่ช่วยสื่ออารมณ์ มีการใช้คาแรคเตอร์ โทนี่ และฉากที่เหมือนจริง เพื่อจำลองสถานการณ์ให้คล้ายจริง และมีการใช้ดนตรีกับเสียงประกอบเพื่อช่วยสร้างอารมณ์และให้ความรู้สึกที่สะเทือนใจ

ผลการออกแบบและสร้างภาพยนตร์สั้น 3 มิติ

เมื่อได้แนวทางในการออกแบบดังตารางที่ 1 และ 2 มาแล้ว คณะผู้วิจัยจึงดำเนินการออกแบบเนื้อเรื่อง และออกแบบสตอรี่บอร์ดได้ผลดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 ตัวอย่างสตอรี่บอร์ดภาพยนตร์สั้น 3 มิติ สะท้อนการถ่วงน้ำหนัก

ที่มา : โอภาส แก้วต่าย และธนกฤต สุทรวิฑูฒิสศิลป์ (2566)

ผลการตรวจสอบคุณภาพของเรื่องและสตอรี่บอร์ด

เมื่อออกแบบเรื่องและสตอรี่บอร์ดแล้ว นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพและความถูกต้องของข้อมูลโดยใช้แบบประเมินคุณภาพภาพยนตร์สั้น 3 มิติ โดยใช้มาตราวัดของลิเคิร์ท (Likert Scale) ได้ผลการประเมินคุณภาพ ดังตารางที่ 3

Citation : โอภาส แก้วต่าย และธนกฤต สุทรวิฑูฒิสศิลป์. (2567). การออกแบบภาพยนตร์สั้น 3 มิติ สะท้อนภาพการถ่วงน้ำหนัก.

ตารางที่ 3 ผลการประเมินคุณภาพการออกแบบเรื่องและสตอรี่บอร์ดโดยผู้เชี่ยวชาญทางการออกแบบ 3 ทาน

รายการประเมิน	คะแนนเฉลี่ย	ระดับคุณภาพ
ความน่าสนใจของเนื้อหา	4	ดี
การเรียงลำดับของเนื้อหา	4	ดี
ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์	4.3	ดีมาก
อธิบายรายละเอียดได้ครบถ้วน สมบูรณ์	4.3	ดีมาก
การจัดวางมุกกล้องและขนาดภาพ	4	ดี
คะแนนเฉลี่ย	4.1	ดี

ที่มา : โอภาส แก้วต่าย และธนภฤต สุทรวุฒิสิลป์ (2566)

ผลการตรวจสอบคุณภาพผลงานภาพยนตร์สั้น 3 มิติ

หลังนำข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน มาปรับปรุงเนื้อเรื่องและสตอรี่บอร์ดแล้วเริ่มสร้างตัวโมเดล 3 มิติ จากนั้นนำแบบร่างของโมเดล 3 มิติของนกชนหิน ไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านนกเงือกตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล อีกครั้งหนึ่งด้วยวิธีการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง โดยสนใจเฉพาะ ลักษณะทางกายภาพของนกชนหิน การเคลื่อนไหวของนก พฤติกรรมที่แสดงออกในภาพยนตร์สั้น พบว่านกชนหินตัวผู้จะมีลักษณะด้านลำคอเป็นสีแดง ส่วนตัวเมียมีคอเป็นสีขาว และมักมีพฤติกรรมการจับถ่ายแมลงพืชหรือผลไม้ที่กินเข้าไป แล้วมักจะเกิดการงอกของต้นไม้ในบริเวณนั้น

ภาพที่ 3 โมเดล 3 มิติของนกชนหิน

ที่มา : โอภาส แก้วต่าย และธนกฤต สุทรทวุฒิศิลป์ (2566)

เมื่อแก้ไขเนื้อเรื่องและสตอรี่บอร์ดเสร็จสมบูรณ์แล้วจึงดำเนินการสร้างภาพยนตร์สั้น 3 มิติ ให้เสร็จสมบูรณ์ ดังตัวอย่างภาพยนตร์สั้น 3 มิติ ในภาพที่ 4 แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ 3 มิติ และด้านภาพยนตร์ จำนวน 3 ท่าน ประเมินคุณภาพของภาพยนตร์สั้น 3 มิติ สะท้อนภาพการล่านกชนหินโดยได้ผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก ดังตารางที่ 4

ภาพที่ 4 ภาพตัวอย่างผลงานภาพยนตร์สั้น 3 มิติ สะท้อนภาพการล่านกชนหิน

ที่มา : โอภาส แก้วต่าย และธนกฤต สุทรทวุฒิศิลป์ (2566)

Citation : โอภาส แก้วต่าย และธนกฤต สุทรทวุฒิศิลป์. (2567). การออกแบบภาพยนตร์สั้น 3 มิติ สะท้อนภาพการล่านกชนหิน.

วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 19-34;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgrisru.2024.2>

ตารางที่ 4 ผลการประเมินคุณภาพภาพยนตร์สั้น 3 มิติ โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน

รายการประเมิน	คะแนนเฉลี่ย	ระดับคุณภาพ
ความน่าสนใจของเนื้อหา	4.6	ดีมาก
การเรียงลำดับของเนื้อหา	4.6	ดีมาก
ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์	4.6	ดีมาก
อธิบายรายละเอียดได้ครบถ้วน สมบูรณ์	4.3	ดีมาก
การจัดวางมุมกล้องและขนาดภาพ	5	ดีมาก
การออกแบบตัวละคร	5	ดีมาก
การเคลื่อนไหวของตัวละคร	4.6	ดีมาก
การออกแบบฉาก	4.6	ดีมาก
ปริมาณเนื้อหาที่ระยะเวลาในการนำเสนอ	4.3	ดีมาก
ความเหมาะสมของเสียงดนตรี	4	ดี
ความเหมาะสมของเสียงขานเอฟเฟกต์	4.3	ดีมาก
คะแนนเฉลี่ย	4.5	ดีมาก

ที่มา : โอภาส แก้วต่าย และธนภฤต สุทรวิฑูฒิสิลป์ (2566)

จากตารางที่ 4 พบว่าผลการประเมินคุณภาพของภาพยนตร์สั้น 3 มิติ สะท้อนการล่ามกชน หินมีคะแนนเฉลี่ยจากผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ 3 มิติ และด้านภาพยนตร์สั้น จำนวน 3 ท่าน เท่ากับ 4.5 อยู่ในระดับดีมาก

ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ชม

โดยคัดเลือกประชากรจากกลุ่มเฟซบุ๊กคนอนุรักษ์นกเงือกที่มีสมาชิกจำนวน 1,000 คน มาเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 91 คน โดยการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามหลักการของ ทาโร่ ยามาเน้ (Taro Yamane) มาสำรวจความพึงพอใจต่อผลงานภาพยนตร์สั้น 3 มิติ สะท้อนการล่ามกชน หิน ได้ผลดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ผลการประเมินความพึงพอใจต่อผลงานภาพยนตร์สั้น 3 มิติ สะท้อนการล่าถอยคนหิน

รายการประเมิน	คะแนนเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับความพึงพอใจ
ความน่าสนใจของเนื้อหา	4.7	0.6	มากที่สุด
การเรียงลำดับของเนื้อหา	4.3	0.6	มากที่สุด
ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์	4.6	0.6	มากที่สุด
อธิบายรายละเอียดได้ครบถ้วน สมบูรณ์	4.5	0.6	มากที่สุด
การจัดวางมุมกล้องและขนาดภาพ	4.5	0.6	มากที่สุด
การออกแบบตัวละคร	4.4	0.6	มากที่สุด
การเคลื่อนไหวของตัวละคร	4.5	0.7	มากที่สุด
การออกแบบฉาก	4.4	0.6	มากที่สุด
ปริมาณเนื้อหาที่ระยะเวลาในการนำเสนอ	4.4	0.7	มากที่สุด
ความเหมาะสมของเสียงดนตรี	4.4	0.7	มากที่สุด
ความเหมาะสมของเสียงขานเอฟเฟกต์	4.4	0.6	มากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	4.4	0.6	มากที่สุด

ที่มา : โอภาส แก้วต่าย และธนภฤต สุทรวิจิตรศิลป์ (2566)

จากตารางที่ 5 พบว่าความพึงพอใจเฉลี่ยของผู้เข้าชมผลงานอยู่ที่คะแนน 4.4 ที่ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.6 มีความพึงพอใจต่อผลงานอยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากผลการประเมินคุณภาพผลงานภาพยนตร์สั้น 3 มิติ สะท้อนภาพการล่าถอยคนหิน โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ 3 มิติ และด้านภาพยนตร์ ในตารางที่ 4 พบว่า คุณภาพของผลงานมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 4.5 อยู่ในระดับดีมาก โดยมีประเด็นด้านการจัดวางมุมกล้อง และการออกแบบตัวละครมาเป็นอันดับแรก และด้านความเหมาะสมของเสียงดนตรีมาเป็นอันดับสุดท้าย ซึ่งสอดคล้องกับ นันทพงศ์ บุลย์เดช (2561:11) ที่กล่าวไว้ว่าควรมีการออกแบบตัวละครให้เหมาะสมกับที่กำหนด และนิพนธ์ คุณารักษ์ (2565:185) ที่ได้กล่าวว่าการใช้มุมกล้องและขนาดของภาพเป็นการสื่อสารเชิงความหมายและแสดงออกทางศิลปะ รวมถึงสามารถถ่ายทอดความงามเชิงศิลปะ ภาพยนตร์ได้มากที่สุด ส่วนการสำรวจความพึงพอใจของผู้ชมต่อผลงานภาพยนตร์สั้น 3 มิติ สะท้อน

Citation : โอภาส แก้วต่าย และธนภฤต สุทรวิจิตรศิลป์. (2567). การออกแบบภาพยนตร์สั้น 3 มิติ สะท้อนภาพการล่าถอยคนหิน.

วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 19-34;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgrisru.2024.2>

ภาพการล่านกชนหิน ในตารางที่ 5 พบว่ามีความพึงพอใจเฉลี่ยอยู่ที่ 4.4 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.6 อยู่ในระดับความพึงพอใจมากที่สุด โดยมีประเด็นด้านความน่าสนใจด้านเนื้อหาเป็นอันดับแรก และการเรียงลำดับเนื้อหาอยู่ในลำดับสุดท้าย ซึ่งสอดคล้องกับ วุฒิไกร พิมพพันธ์, ภัสสร ปัทวงค์, และ อภิรดี เดชพงษ์สัมฤทธิ์ (2564) ที่จัดทำสื่อแอนิเมชัน 3 มิติ เพื่อส่งเสริมจิตสำนึกการอนุรักษ์ช้างไทย เพื่อส่งเสริมจิตสำนึกการอนุรักษ์ช้างไทย โดยได้ผลความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดคะแนนเฉลี่ย 4.29 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.75 โดยมีเนื้อหาที่มีความถูกต้องและเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย

การออกแบบและการสร้างภาพยนตร์สั้น 3 มิติ ต้องให้ความสำคัญในการออกแบบตัวละคร 3 มิติ เพื่อทดแทนสิ่งที่เป็นข้อจำกัดในการถ่ายทำภาพยนตร์ ในงานวิจัยนี้คือ ข้อจำกัดของจำนวนนกชนหินในธรรมชาติที่พบได้ยากทำให้ไม่สามารถเข้าไปถ่ายทำในสถานที่จริงได้ นอกจากนี้ยังสามารถนำเอาเทคนิคในการสร้างภาพยนตร์มาใช้ประกอบ โดยเฉพาะการจัดวางมุมกล้อง เพื่อถ่ายทอดความงามเชิงศิลปะ สื่อสารเชิงความหมาย และส่งเสริมให้ผู้เข้าชมสามารถเข้าใจในเรื่องราวที่ต้องการสื่อสารได้ง่ายมากขึ้น

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การสร้างภาพยนตร์สั้น 3 มิติ โดยใช้เทคนิคการเรียงลำดับของเนื้อหาแบบต่างๆ เพื่อให้ผู้ชมสามารถเข้าใจในเรื่องราวที่ต้องการสื่อสารได้ง่ายขึ้น

1.2 การสร้างภาพยนตร์สั้น 3 มิติ ด้วยการพิจารณาเลือกใช้ดนตรีประกอบที่สามารถทำให้เกิดบรรยากาศ ส่งเสริมและสื่อสารเรื่องราวได้มากยิ่งขึ้น

1.3 ออกแบบและพัฒนาเป็นภาพยนตร์ 3 มิติ สะท้อนภาพการล่านกชนหินแบบยาว สื่อบลูส്മิทช์ หรือเกมที่สะท้อนภาพการล่านกชนหิน หรือการอนุรักษ์นกชนหิน

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการออกแบบและการสร้างภาพยนตร์สั้นในมิติของสัตว์ชนิดอื่น ๆ

เอกสารอ้างอิง (References)

- ไทยพีบีเอส. (2565). **กรมไฟเขียว “นกชนหิน” สัตว์ป่าสงวนลำดับที่ 20**. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <https://www.thaipbs.or.th/news/content/319159>. สืบค้น 8 เมษายน 2566.
- นันทพงศ์ บุลย์เดช. (2562). **การ์ตูนแอนิเมชัน 3 มิติ เรื่องเม่นผู้กล้าหาญ**. วิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- นิพนธ์ कुमारักซ์. (2565). ศิลปะ การสื่อสาร และวัฒนธรรมในภาพยนตร์สั้นอีสาน. **วารสารศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น**. 14(2) : 166-187
- ภัสราภรณ์ ล้อประกานต์สิทธิ์ (2565). **ชวนรู้จัก ‘นกชนหิน’ ที่ไม่ได้มีดีแค่หัว**. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <https://www.seub.or.th/blogging/news/>. สืบค้น 22 กรกฎาคม 2566.
- ภูริช วรธรโนรมณ์. (2564). **เมื่อนกเงือกถูกล่าเพียงหนึ่งตัวอาจทำให้ครอบครัวต้องตายยกรัง**. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <https://www.seub.or.th/blogging/news/>. สืบค้น 8 เมษายน 2566.
- ภูริช วรธรโนรมณ์. (2564). **ลำดับเหตุการณ์ผลักดัน ‘นกชนหิน’ เป็นสัตว์ป่าสงวนลำดับที่ 20 ของประเทศไทย**. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <https://www.seub.or.th/blogging/news/นกชนหินสัตว์ยุคโบราณ/>. สืบค้น 8 เมษายน 2566.
- วุฒิไกร พิมพพันธ์, ภัสสร ปัทวงค์, และ อภิรดี เดชพงษ์สัมฤทธิ์. (2564). **สื่อแอนิเมชัน 3 มิติ เพื่อส่งเสริมจิตสำนึกการอนุรักษ์ช้างไทย**. วิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิต วิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก.
- GreenTree Production. (2020). **HOPE**. [Online]. Available : <https://youtu.be/1P3ZgLOy-w8?si=r4NzDVpVReLOM9nB>. Retrieved 20 April 2023.
- National Geographic. (2016). **World of Animated Paper Wildlife**. [Online]. Available : <https://youtu.be/b5P2Qmq9r40?si=9mQlbhLqNaAAp1Ui>. Retrieved 20 April 2023.
- Traffic. (2023). **Helmeted Hornbills poached for their ivory casques**. [Online]. Available : <https://www.traffic.org/what-we-do/species/helmeted-hornbills/>. Retrieved 8 April 2023.

Citation : โอภาส แก้วต่าย และธนกฤต สุทรทวฒิศิลป์. (2567). การออกแบบภาพยนตร์สั้น 3 มิติ สะท้อนภาพการล่าชนหิน.

วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 19-34;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgrisru.2024.2>

Zombie Studio. (2016). **Dream**. [Online]. Available :

https://www.youtube.com/watch?v=NAulsgvrpC4&ab_channel=TheCGBros.

Retrieved 20 April 2023.

Zombie Studio. (2019). **The Bitter Bond**. [Online]. Available :

https://www.youtube.com/watch?v=oV8aV3ZY7SM&ab_channel=BornFreeFou

undation. Retrieved 20 April 2023.

Zombie Studio. (2020). **My Only Love**. [Online]. Available :

https://www.youtube.com/watch?v=UbsPrMEzfWM&ab_channel=Moby.

Retrieved 20 April 2023.

Citation : Kaewtai, O. & Soontronwuttisilp, T. (2024). The Design of a 3D Short Film Reflecting the Hunting of

Helmeted Hornbill. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(1) : 19-34;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.2>

Citation : โอภาส แก้วต่าย และธนภฤต สุทรวิศิศิลป์. (2567). การออกแบบภาพยนตร์สั้น 3 มิติ สะท้อนภาพการล่ามคนหูหนวก.

วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 19-34;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.2>

การสร้างชุดฝึกทักษะการอ่านโน้ตสำหรับคีย์บอร์ดของนักศึกษาระดับชั้นปี
ที่ 1 สาขาวิชาดนตรีศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
Creating a Training Kit for Keyboard Note Reading Skills for
First Year Students in the Music Education Department Nakhon
Pathom Rajabhat University

วราชิน มั่งคั่ง^{1*} และศราววุธ วิวรรณ²
Worachin Mungkung^{1*} and Sarawut Wiwon²

Received : November 23, 2023; Revised : December 8, 2023; Accepted : December 8, 2023

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อสร้างชุดฝึกทักษะการอ่านโน้ตสำหรับคีย์บอร์ดของนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาดนตรีศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 70/70 2) ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนด้วยชุดฝึกทักษะการอ่านโน้ตสำหรับคีย์บอร์ด ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 เอกคีย์บอร์ดจำนวน 5 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1.ชุดฝึกทักษะจำนวน 3 ชุด 2. แบบทดสอบการอ่านโน้ตคีย์บอร์ด และ 3. แบบประเมินความพึงพอใจ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ผลการวิจัยพบว่าชุดฝึกทักษะการอ่านโน้ตมีประสิทธิภาพเท่ากับ 73.33/88.00 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ที่ 70/70 ในด้านความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยชุดฝึกทักษะการอ่านโน้ตสำหรับคีย์บอร์ดอยู่ในระดับดีมาก (\bar{X} = 4.55) คิดเป็นร้อยละ 91.00

คำสำคัญ (Keywords) : ชุดฝึกทักษะ, การอ่านโน้ตดนตรีสากล, ทักษะการอ่านโน้ต, คีย์บอร์ด

¹⁻²คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม; Faculty of Humanities and Social Sciences, Nakhon Pathom Rajabhat University, Thailand.

*Corresponding Author; e-mail : Worachin@webmail.npru.ac.th

Citation : Mungkung, W. & Wiwon, S. (2024). Creating a Training Kit for Keyboard Note Reading Skills for First

Year Students in the Music Education Department Nakhon Pathom Rajabhat University. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(1) : 35-44; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.3>

Abstract

The objectives of this research are: 1) To create a training kit for keyboard note reading skills for first year students in the Music Education Department. Nakhon Pathom Rajabhat University to have efficiency according to the 70/70 criteria. 2) Study students' satisfaction with learning with the keyboard note reading skills training kit. Population used in this research There were 5 first-year students majoring in keyboarding by purposive selection. Research tools Including 1. 3 skill training sets 2. Keyboard note reading test and 3. Satisfaction assessment form Data were analyzed by finding the mean (Mean) and standard deviation (Standard Deviation). The results showed that the note reading skills training set was effective at 73.33/88.00. Higher than the specified threshold of 70/70 In terms of satisfaction with learning with the keyboard note reading skills training kit, it was at a very good level ($\bar{X} = 4.55$), calculated as 91.00 percent.

Keywords : Skill Training Set, Reading International Music, Note Reading Skills, Keyboard

บทนำ (Introduction)

ในปัจจุบันสถาบันอุดมศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชนหลายแห่งมีการเปิดการเรียนการสอนทางด้านดนตรี ทำให้นักศึกษาสามารถเลือกเรียนในสาขาดนตรีที่ตนเองมีความถนัดและสนใจที่เลือกเรียนเพื่อนำไปประกอบอาชีพหรืองานอดิเรกในยามว่าง ซึ่งทางหลักสูตรดนตรีของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ มีหน้าที่ออกแบบหลักสูตรให้มีความทันสมัยและเหมาะสมกับยุคปัจจุบัน (ฉานิก หวังพานิช, 2562 : 89) ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553 มาตรา 24 ได้กล่าวว่าการจัดกระบวนการเรียนรู้ต้องจัดเนื้อหาและกิจกรรมให้มีความสอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของนักเรียน จัดบรรยากาศ การเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้และสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ได้ตลอดเวลาทุกสถานที่ โดยผ่านรูปแบบกิจกรรมทางด้านศิลปะในด้านต่าง ๆ

Citation : วรชิน มั่งคั่ง และศราวุธ วิวรรณ. (2567). การสร้างชุดฝึกทักษะการอ่านโน้ตสำหรับคีย์บอร์ดของนักศึกษาระดับชั้นปีที่

1 สาขาวิชาดนตรีศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 35-44; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.3>

กิจกรรมด้านศิลปะในด้านดนตรี ศิลปะ และนาฏศิลป์ สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียน โดยตรงทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์และสังคม ฝึกให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบ มีระเบียบวินัยสามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมีความสุข เพื่อพัฒนาศักยภาพตนเอง และการแสดงออกอย่างอิสระและเห็นคุณค่าของตัวเองมากขึ้น เพิ่มการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติจริง เพิ่มโครงการตามศักยภาพ เพื่อให้ผู้เรียนมีความสุข มีเสรีในการเรียนและแสวงหาความรู้ได้เองตามความต้องการ ซึ่งวิชาดนตรีเป็นอีกสาระความรู้หนึ่งที่มีส่วนช่วยพัฒนาตัวเอง ให้มีความสุขสมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์และสังคม รวมทั้งความรู้ที่ได้ไปสามารถนำไปประยุกต์ใช้หรือบูรณาการกับสาระการเรียนรู้อื่น ๆ หรืออาจใช้เป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อหรือใช้ในการประกอบอาชีพในอนาคตได้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2544 : 1 - 16)

สาขาวิชาดนตรีศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมเปิดหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555 และมีการปรับปรุงหลักสูตรจากหลักสูตร 5 ปี มาเป็นหลักสูตร 4 ปี ในปีพ.ศ. 2561 จนถึงปัจจุบัน มีการกำหนดโครงสร้างหลักสูตรในรายวิชาเลือกปฏิบัติให้นักศึกษาเลือกเรียน ได้แก่ วิชาเอกเครื่องลมไม้ เอกเครื่องทองเหลือง เอกกีตาร์ เอกไวโอลิน เอกเบส เอกคีย์บอร์ด เอกกลอง เพื่อให้ให้นักศึกษาเลือกเรียนตามความถนัดและความสนใจของตนเอง

รายวิชาปฏิบัติคีย์บอร์ด เป็นรายวิชาที่นักศึกษาต้องมีความรู้ความเข้าใจพื้นฐานต่าง ๆ เช่น การนั่งบรรเลง การวางมือซ้ายและมือขวา การวางระบบนิ้วบนคีย์บอร์ดหลักการอ่านโน้ตในกุญแจซอล และกุญแจฟา แนวทางการฝึกซ้อมบทเพลงต่าง ๆ ที่จะนำไปสู่การพัฒนาทักษะการเล่นดนตรีที่สูงขึ้น จากการเปิดสอนวิชาเอกคีย์บอร์ดมาประมาณ 10 ปี ผู้วิจัยพบว่านักศึกษาที่ลงเรียนในรายวิชาคีย์บอร์ดจะมีทักษะพื้นฐานการเล่นคีย์บอร์ดไม่ดี การวางระบบนิ้วในการเล่นและอ่านโน้ตคีย์บอร์ดไม่ถูกต้อง

ผู้วิจัยได้เห็นถึงความสำคัญของทักษะพื้นฐานการเล่นคีย์บอร์ดที่ถูกต้อง จึงได้ศึกษาค้นคว้าและเลือกทำวิจัยเรื่อง การสร้างชุดฝึกทักษะการอ่านโน้ตสำหรับคีย์บอร์ดของนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาดนตรีศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม เพื่อให้นักศึกษาเอกคีย์บอร์ดมีความสามารถในการปฏิบัติเครื่องดนตรีคีย์บอร์ดได้อย่างมีประสิทธิภาพและนำไปสู่ทักษะดนตรีที่สูงขึ้น รวมทั้งผู้สอนจะเข้าใจถึงปัญหาที่พบ นำไปพัฒนาและปรับปรุงไปสู่การจัดการเรียนการสอนรายวิชาคีย์บอร์ดในการพัฒนาหลักสูตรดนตรีในด้านอื่น ๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อสร้างชุดฝึกทักษะการอ่านโน้ตสำหรับคีย์บอร์ดของนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาดนตรีศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 70/70
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนด้วยชุดฝึกทักษะการอ่านโน้ตคีย์บอร์ด

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

ประชากร กลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร คือ นักศึกษาเอกคีย์บอร์ดชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาดนตรีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม จำนวน 5 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 เอกคีย์บอร์ดชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาดนตรีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม จำนวน 5 คน โดยการวิธีการเลือกแบบเจาะจง

ระยะเวลาและพื้นที่ในการทำวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 ใช้เวลาในการทดลองทั้งหมด 10 คาบ คาบละ 1 ชั่วโมง สัปดาห์ละ 2 คาบ รวม 5 สัปดาห์ โดยจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 8 คาบ ทดสอบก่อนเรียน 1 คาบ และทดสอบหลังเรียน 1 คาบ รวมเป็น 10 คาบ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบฝึกทักษะการอ่านโน้ตสากลจำนวน 3 ชุด มีดังนี้
 - 1) ชุดฝึกทักษะที่ 1 เล่นคีย์บอร์ดมือขวาในตำแหน่ง C position
 - 1.1) แบบฝึกหัดที่ 1.1 Warm up มือข้างขวาโดยใช้ตัวเลขนิ้ว
 - 1.2) แบบฝึกหัดที่ 1.2 อ่านโน้ตกุญแจซอล (มือขวา)
 - 1.3) แบบฝึกหัดที่ 1.3 อ่านอัตราค่าจังหวะโน้ตตัวดำและโน้ตตัวขาว
 - 1.4) แบบทดสอบ เพลง ode to joy Right Hand
 - 2) ชุดฝึกทักษะที่ 2 เล่นคีย์บอร์ดมือซ้ายในตำแหน่ง C position
 - 2.1) แบบฝึกหัดที่ 2.1 Warm up มือข้างซ้ายโดยใช้ตัวเลขนิ้ว
 - 2.2) แบบฝึกหัดที่ 2.2 อ่านโน้ตกุญแจฟา (มือซ้าย)
 - 2.3) แบบฝึกหัดที่ 2.3 อ่านอัตราค่าจังหวะโน้ตตัวกลม (มือซ้าย)

Citation : วรชิน มั่งคั่ง และศราวุธ วีวรรณ. (2567). การสร้างชุดฝึกทักษะการอ่านโน้ตสำหรับคีย์บอร์ดของนักศึกษาระดับชั้นปีที่

2.4) แบบทดสอบ เพลง Aura Lee Left Hand

3) ชุดฝึกทักษะที่ 3 The Grand Staff

3.1) แบบฝึกหัดที่ 3.1 Warm - up โน้ตในบรรทัด 5 เส้น

3.2) แบบฝึกหัดที่ 3.2 อ่านโน้ตกุญแจซอลและกุญแจฟาในบรรทัด 5 เส้น

3.3) แบบฝึกหัดที่ 3.3 เล่นโน้ตในบรรทัด 5 เส้น

3.4) แบบทดสอบเพลง Rock Along Grand Staff

2. แบบทดสอบการอ่านโน้ตคีย์บอร์ด

3. แบบประเมินความพึงพอใจ จำนวน 1 ชุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ค่าประสิทธิภาพ ก่อนหลังเรียนที่ได้ใช้ชุดฝึกทักษะโดยใช้ค่าร้อยละและค่าเฉลี่ย

2. หาค่าความพึงพอใจของนักศึกษาที่เรียนโดยใช้ชุดฝึกทักษะ โดยใช้ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลผลดังนี้

ผลการวิจัย (Research Results)

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของชุดฝึกทักษะการอ่านโน้ตสำหรับคีย์บอร์ด

ช่วงการวัดผล	คะแนนเต็ม 50	n	\bar{X}	S.D.	ร้อยละ	ประสิทธิภาพ
ระหว่างเรียน						
ชุดที่ 1	30	5	6.00	1.00	60.00	
ชุดที่ 2	37	5	7.40	0.55	74.00	
ชุดที่ 3	43	5	8.60	0.55	86.00	73.33/88.00
รวมระหว่างเรียน	110	5	7.33	0.70	73.33	
หลังเรียน						
ภาคปฏิบัติ	คะแนนเต็ม 50	5	\bar{X}	S.D.	ร้อยละ	
ภาคปฏิบัติ	44	5	8.80	0.84	88.00	
รวมหลังเรียน	44	5	8.80	0.84	88.00	

Citation : Mungkung, W. & Wiwon, S. (2024). Creating a Training Kit for Keyboard Note Reading Skills for First

Year Students in the Music Education Department Nakhon Pathom Rajabhat University. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(1) : 35-44; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.3>

จากตารางที่ 4.1 พบว่า นักเรียนจำนวน 5 คนจากชุดฝึกทักษะจำนวน 3 ชุด มีประสิทธิภาพทางการเรียน 73.33 /88 ตามเกณฑ์ที่กำหนด 70/70 ตามที่กำหนดไว้

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการใช้ชุดฝึกทักษะการอ่านโน้ตสำหรับคีย์บอร์ดของนักศึกษาชั้นปีที่ 1

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ประเมินความพึงพอใจที่มีต่อแบบฝึกทักษะ			
1.แบบฝึกทักษะมีความน่าสนใจ	4.80	0.40	มากที่สุด
2.แบบฝึกทักษะสามารถนำไปพัฒนาทักษะการเล่นคีย์บอร์ดในระดับสูงขึ้นไป	3.80	0.75	มาก
ประเมินความพึงพอใจที่มีต่อครูผู้สอน			
3.ครูมีลักษณะการสอนที่ดี	5.00	0.00	มากที่สุด
4.ครูให้โอกาสนักศึกษาซักถาม/ปัญหา	5.00	0.00	มากที่สุด
5. ครูส่งเสริมให้นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์	4.40	0.49	มาก
6. ครูรับฟังความคิดเห็นจากนักศึกษา	5.00	0.00	มากที่สุด
7. ครูให้ความสนใจนักศึกษาทั่วถึงในขณะที่สอน	4.40	0.49	มาก
ประเมินความพึงพอใจด้านทัศนคติของนักศึกษา			
8. นักศึกษาชอบเรียนวิชานี้	4.60	0.49	มากที่สุด
9. นักศึกษาเรียนอย่างมีความสุข	4.60	0.49	มากที่สุด
ประเมินความพึงพอใจด้านการจัดการเรียนการสอน			
10. เนื้อหาที่สอนสอดคล้องกับนักศึกษา	4.40	0.49	มาก
11. กิจกรรมการเรียนสนุกและน่าสนใจ	3.80	0.40	มาก
12. ช่วงเวลา/ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมเหมาะสม	4.40	0.80	มากที่สุด
รวม	4.55	0.39	

Citation : วรชิน มั่งคั่ง และศรารุช วิวรรณ. (2567). การสร้างชุดฝึกทักษะการอ่านโน้ตสำหรับคีย์บอร์ดของนักศึกษาระดับชั้นปีที่

1 สาขาวิชาดนตรีศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 35-44; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.3>

จากตารางที่ 2 พบว่าโดยรวมความพึงพอใจในระดับมาก มีความพึงพอใจสูงสุดด้านครูมีลักษณะการสอนที่ดี ครูให้ออกาสนักศึกษซักถาม/ปัญหา มีค่า X เท่ากับ 5.00 มีค่า SD. เท่ากับ 0 รองลงมาคือด้านแบบฝึกหัดน่าสนใจ มีค่า X เท่ากับ 4.80 มีค่า SD. เท่ากับ 0.40 ตามลำดับ และข้อที่มีความพึงพอใจน้อยที่สุด คือ แบบฝึกทักษะสามารถนำไปพัฒนาทักษะการเล่นคีย์บอร์ดในระดับสูงขึ้นไป และกิจกรรมการเรียนรู้สนุกและน่าสนใจ มีค่า X เท่ากับ 3.80 มีค่า SD. เท่ากับ 0.40

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากผลการวิจัยพบว่า การสอนโดยใช้ชุดฝึกอ่านโน้ตสากลให้กับนักศึกษา สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ชุดฝึกทักษะการอ่านโน้ตสำหรับคีย์บอร์ดสำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาดนตรีศึกษา มีค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ และค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E1/E2) เท่ากับ 73.33/88.00 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 70/70 แสดงให้เห็นว่าชุดฝึกทักษะการอ่านโน้ตสากลเป็นชุดฝึกทักษะปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เพราะผู้วิจัยได้จัดทำโดยมีการออกแบบการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน มีกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทักษะกระบวนการเรียนที่ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก จึงทำให้นักศึกษามีทักษะการอ่านโน้ตและผลการเรียนดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุธีระ เดชชนะ (2560: 78-79) ที่ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาทักษะการปฏิบัติคีย์บอร์ดและคีย์บอร์ด โดยใช้ชุดกิจกรรมสำหรับชั้นนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาทักษะการปฏิบัติเปียโนและคีย์บอร์ดโดยใช้กิจกรรม นักเรียนมีคะแนนที่ผ่านเกณฑ์ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 66.66 และมีนักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีคะแนนที่ผ่านเกณฑ์ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 69.44 และมีนักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 30.53

2. ด้านความพึงพอใจชุดฝึกทักษะการอ่านโน้ตดนตรีสากล พบว่ามีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด คือครูมีลักษณะการสอนที่ดี ครูให้ออกาสนักศึกษซักถาม/ปัญหาและรับฟังความคิดเห็นของนักศึกษา เพราะว่าครูผู้สอนที่มีการสอนที่ดีต้องมีการสื่อสาร การแนะนำ การจัดกิจกรรมที่น่าสนใจเพื่อสร้างบรรยากาศการเรียนไม่เครียดจนเกินไป เมื่อนักศึกษาพบปัญหาด้านทักษะการปฏิบัติ ครูผู้สอนจะให้คำแนะนำให้กับนักศึกษาทันที ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศุภณัฐ จันทโชติ

Citation : Mungkung, W. & Wiwon, S. (2024). Creating a Training Kit for Keyboard Note Reading Skills for First

Year Students in the Music Education Department Nakhon Pathom Rajabhat University. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(1) : 35-44; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.3>

(2561 : 1) ที่ทำการวิจัยเรื่องความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนรายวิชา ทัศนศึกษาด้านวัฒนธรรม วิชชาลัยการดนตรีมหาวิทาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา มีวัตถุประสงค์ การวิจัยด้านความพึงพอใจจำนวน 3 ด้านได้แก่ ด้านทัศนคติ ด้านการจัดการเรียนการสอนและด้าน สิ่งสนับสนุนการเรียน ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่เรียนในรายวิชาทัศนศึกษาด้านวัฒนธรรมจำนวน 70 คนพบว่า ในด้านทัศนคติ มีความพึงพอใจมีค่าเฉลี่ยที่ 4.39 อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก ส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเฉลี่ยที่ 0.75 ด้านการจัดการเรียนการสอน ผลความพึงพอใจค่าเฉลี่ยที่ 4.48 อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเฉลี่ยที่ 0.63 และด้านสิ่งสนับสนุน การเรียนรู้ ผลของความพึงพอใจมีค่าเฉลี่ยที่ 4.48 อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐานมีค่าเฉลี่ยที่ 0.63

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 นำผลการวิจัยไปใช้ในเป็นแนวทางการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน รายวิชาศึกษาศาสตร์ในระดับอุดมศึกษาต่อไป

1.2 จัดกิจกรรมระหว่างครูผู้สอนที่สอนรายวิชาปฏิบัติเพื่อหาแนวทางการจัดกิจกรรมให้ นักศึกษาที่เหมาะสมกับยุคปัจจุบัน

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบหลากหลายรูปแบบ

เอกสารอ้างอิง (References)

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ**.

กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.

ฉานิก หวังวานิช. (2562). การศึกษาผลการเรียนรู้ทัศนศึกษาการประสานเสียง โดยใช้เทคนิคการเรียน แบบร่วมมือของนิสิตดุริยางคศาสตร์สากล คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทร วิทยาลัยศิลปกรรมศาสตร์. *วารสารสถาบันวัฒนธรรม*. 21(1) : 87-101.

เด่นชัย จิรภัทรสุวรรณ. (2560). **การดูแลรักษาศึกษา**. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก :

<https://www.ninchang.com>. สืบค้น 15 มีนาคม 2565.

Citation : วรชิน มั่งคั่ง และศราวุธ วิวรรณ. (2567). การสร้างชุดฝึกทักษะการอ่านโน้ตสำหรับศึกษาระดับชั้นปีที่

- นิภา ชวนะพานิช. (2551). **การสร้างแบบฝึก**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์.
- นิลาภรณ์ ธรรมวิเศษณ์. (2546). **ประโยชน์ของชุดฝึกทักษะ**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2542). **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ประพันธ์ศักดิ์ พุ่มอินทร์. (2557). **การศึกษาเพื่อสร้างชุดการสอนคีย์บอร์ดเบื้องต้น**. **วารสารสถาบันวัฒนธรรมและศิลปะ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ**. 16(1) : 68-79.
- ศุภณัฐ จันทโชติ. (2561). **ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนรายวิชาทฤษฎีดนตรีตะวันตก วิทยาลัยการดนตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา**. **วารสารดนตรีบ้านสมเด็จเจ้า**. 3(1) :1-14.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2540). **การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ : กองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.
- สุธีระ เดชคำภู. (2559). **การพัฒนาทักษะการปฏิบัติคีย์บอร์ดและคีย์บอร์ด โดยใช้ชุดกิจกรรมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- อารีรัตน์ วงศ์ตาพระ. (2550). **การสร้างและการหาประสิทธิภาพของชุดฝึกทักษะ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ เชียงราย.
- Benjamin S. Bloom, B.S. (1994). **Human Characteristics and School Learning**. New York: McGraw-Hill Book Company.
- Bloom. (1982). **Handbook on formative and summative evaluation of student learning**. New York: McGraw-Hill.
- Bloom, B. S., Englehart, E. J., Furst, W. H. & Hill, D. R. (1956). **Taxonomy of Educational Objectives : The Cognitive Domain (Handbook 1)**. New York : Longman.

Citation : วรชิน มั่งคั่ง และศราวุธ วิวรรณ. (2567). การสร้างชุดฝึกทักษะการอ่านโน้ตสำหรับคีย์บอร์ดของนักศึกษาระดับชั้นปีที่

1 สาขาวิชาดนตรีศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) :

35-44; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.3>

แนวทางและกลยุทธ์การพัฒนาเศรษฐกิจในแหล่งท่องเที่ยวชุมชน
ตำบลบางสวรรค์ อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี
Strategies and Economic Development Tactics in the
Community Tourism of Ban Bang Sawan, Phra Saeng District,
Surat Thani Province

ไพศาล นาคกราย^{1*}
Phaisarn Narkgrai^{1*}

Received : December 1, 2023; Revised : December 25, 2023; Accepted : December 25, 2023

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) สภาพเศรษฐกิจด้วยพลวัตของการเปลี่ยนแปลง
บริบทพื้นที่จากอดีตปี 2509 ถึงปัจจุบัน (2) เศรษฐกิจชุมชนภายหลังส่งเสริมหมู่บ้านแหล่งท่องเที่ยว
ชุมชน (3) ปัญหาและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจแหล่งท่องเที่ยวชุมชน
และ (4) แนวทางกลยุทธ์พัฒนาสภาพเศรษฐกิจแหล่งท่องเที่ยวชุมชนของตำบลบางสวรรค์ ใช้
รูปแบบการวิจัยผสมผสานเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามจาก
กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักท่องเที่ยว 400 คน และสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้างผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 30 คน
วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์เชิง
เนื้อหา วิเคราะห์ SWOT Analysis และหาแนวทางกลยุทธ์ด้วย TOWS Matrix

ผลการศึกษาพบว่า (1) พลวัตของการเปลี่ยนแปลงสภาพเศรษฐกิจ สภาพสังคม และ
การเมืองการปกครอง จากอดีตถึงปัจจุบัน ทำให้บริบทพื้นที่ ทรัพยากรธรรมชาติ สภาพอากาศที่
แปรปรวน มีผลกระทบต่อระบบนิเวศน์และสภาพสิ่งแวดล้อม เมื่อมีเทคโนโลยีและระบบการสื่อสาร

¹คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี; Faculty of Management Sciences,
Suratthani Rajabhat University, Thailand.

*Corresponding Author; e-mail : peter_8599@hotmail.com

Citation : Narkgrai, P. (2024). Strategies and Economic Development Tactics in the Community Tourism of Ban

Ban Sawan, Phra Saeng District, Surat Thani Province. *Journal of Local Governance and
Innovation*. 8(1) : 45-62; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgsr.2024.4>

ทันสมัย วิถีชีวิตของผู้คนต้องพึ่งพาจากภายนอก ราคาผลผลิตทางการเกษตรและปาล์มน้ำมันตกต่ำ เกิดโรคระบาดโควิด 19 มีผลกระทบต่อรายได้และการประกอบอาชีพอื่น ๆ และแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ (2) เศรษฐกิจชุมชนภายหลังส่งเสริมหมู่บ้านแหล่งท่องเที่ยวเชิงชุมชนภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง รายด้านอยู่ในระดับมาก คือ ด้านสินทรัพย์ที่เป็นตัวเงินและไม่ใช่ว่าเงิน รองลงมาอยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านหนี้สินในระบบ ด้านรายได้ ด้านหนี้สินนอกระบบ และด้านรายจ่าย (3) ปัญหาเศรษฐกิจแหล่งท่องเที่ยวชุมชน เกิดจากความเหลื่อมล้ำทางรายได้และสิ่งแวดล้อม ซึ่งข้อเสนอแนะคือ เน้นการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน ส่งเสริมอาชีพและกระจายรายได้ และฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม โดยสรุปการพัฒนาเศรษฐกิจแหล่งท่องเที่ยวชุมชนควรให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน และ (4) แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจแหล่งท่องเที่ยวชุมชนควรเน้นการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน การพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการท่องเที่ยว การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน

คำสำคัญ (Keywords) : แหล่งท่องเที่ยวชุมชน, พลวัตการเปลี่ยนแปลง, เศรษฐกิจชุมชน, กลยุทธ์การพัฒนา

Abstract

The objectives of this research were to study (1) economic conditions with dynamics of area context change from the past 1966 to the present (2) community economy after promoting villages, community-based tourism sites. (3) Problems and suggestions that are beneficial to the economic development of community tourism sites; and (4) Strategies for developing economic conditions in community tourism destinations of Bang San Sub-district. Using a mixed, quantitative and qualitative research model. Data were collected by questionnaires from a sample of 400 tourists and unstructured interviews with key informants from persons responsible in the area of 30 people analyzed the data by statistics such as frequency value. Percentage, mean, standard deviation and content analysis Including SWOT analysis find a strategy with the TOWS Matrix.

The results of the research found that (1) dynamics of changing economic, social and political conditions from past to present. Make space context natural

Citation : โปศาล นาคกราย. (2567). แนวทางและกลยุทธ์การพัฒนาเศรษฐกิจในแหล่งท่องเที่ยวชุมชน ตำบลบางสวรรค์ อำเภอ

พระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 45-62;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.4>

resources inclement weather Has an impact on the ecology and environment When technology and communication systems are up to date People's lifestyles rely on the outside. The price of rubber and palm oil slumped. The COVID-19. It affects income and other occupations. (2) Community economy after promoting villages and community-based tourism sites, the overall picture was at a moderate level. The side is at a high level, namely the monetary and non-monetary assets. Followed at the medium level are system debt, income side, informal debt. And expenditure (3) The economic challenges of community-based tourism arise from income inequality and environmental issues. The recommendations emphasize community participation, promotion of livelihoods, income distribution, and environmental restoration. In summary, sustainable development of community-based tourism should prioritize community involvement and environmental considerations to ensure long-term progress. (4) The strategies for developing the economy of community-based tourism should focus on community participation, the development of tourism products and services, infrastructure improvement, and environmental restoration. This approach aims to foster sustainable development.

Keywords : Community Tourism, Transformation Potential, Community Economy, Development Strategies

บทนำ (Introduction)

การพัฒนาชุมชนด้วยการส่งเสริมการท่องเที่ยวเป็นฐานการพัฒนาเพื่อให้เกิดความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ชาติและการพัฒนาการท่องเที่ยว ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) สอดคล้องกับบริบทการเปลี่ยนแปลงและก้าวทันต่อกระแสการเติบโตการท่องเที่ยว เพื่อตอบสนองต่ออุปทาน สร้างโอกาสทางการตลาด และแสดงศักยภาพในการสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวของชุมชน มีการกระจายรายได้เพื่อขับเคลื่อนการมีส่วนร่วม และความเป็นเจ้าของร่วมกัน ด้วยทุนชุมชนเสริมสร้างทุนทางเศรษฐกิจของชุมชนนั้น ๆ ในการพัฒนาอยู่บนฐานของความสมดุล

Citation : Narkgrai, P. (2024). Strategies and Economic Development Tactics in the Community Tourism of Ban

Bang Sawan, Phra Saeng District, Surat Thani Province. **Journal of Local Governance and**

Innovation. 8(1) : 45-62; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.4>

และยั่งยืน และขณะเดียวกันชุมชนสร้างพัฒนาสินค้าและบริการบนพื้นฐานของมรดกและวัฒนธรรมท้องถิ่น สะท้อนให้เห็นถึงอัตลักษณ์ของชุมชน ที่จะผลักดันการส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนในทุกมิติ เสริมสร้างเศรษฐกิจรากฐานเพิ่มมูลค่าความเป็นชุมชนพึ่งตนเอง (สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2560)

จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีสถานที่ท่องเที่ยวมากมายเป็นที่รู้จักทั่วโลก แต่ยังมีบางพื้นที่เป็นสถานที่บุกเบิกเพื่อให้ผู้คนได้รู้จักการท่องเที่ยวเชิงนิเวศหรือเป็นอัตลักษณ์ของปรากฏธรรมชาติที่เกิดขึ้น สร้างจุดเด่นให้พื้นที่น่าค้นหา ดึงดูดการท่องเที่ยว และสร้างเศรษฐกิจชุมชนด้วยการท่องเที่ยวตามวิถีชุมชน โดยเฉพาะตำบลบางสวรรค์ อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่มีลักษณะภูมิประเทศและมีทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ มีการค้นพบสถานที่ต่าง ๆ ที่น่าสนใจในปี 2509 จนกระทั่งเศรษฐกิจชุมชนได้ถูกบุกเบิกสร้างทุนเศรษฐกิจในชุมชนที่เกิดจากคนภายในและคนภายนอกชุมชนไปพร้อม ๆ กับแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ ได้แก่ คลองน้ำใส ล่องแก่งใต้โดน น้ำตกคลองหยอน อ่างน้ำผุด วัดบางสวรรค์ สระแก้ว และวัดเขาพระ เป็นต้น และยังมีตลาดสดบางสวรรค์ที่นักท่องเที่ยวสามารถจับจ่ายใช้สอยได้ ในช่วงปี 2558 ดังนั้นสภาพเศรษฐกิจในพื้นที่ด้วยการเกษตรกรรมและการท่องเที่ยวด้วยการอนุรักษ์ป่าต้นน้ำ ที่ต้องอาศัยความร่วมมือทุกฝ่ายช่วยกันอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ส่งเสริมและการพัฒนาการท่องเที่ยว พัฒนาเศรษฐกิจชุมชน และพัฒนาคนในทุกมิติเป็นสิ่งสำคัญที่สามารถเสริมสร้างเศรษฐกิจรากฐานได้อย่างยั่งยืน เพื่ออยู่กับกระแสการเปลี่ยนแปลงทุนนิยมจากภายนอกที่มีแนวโน้มต่อวิถีการดำเนินชีวิตของผู้คนในชุมชน (องค์การบริหารส่วนตำบลบางสวรรค์, 2560)

จากเหตุผลและแนวคิดที่ต้องการให้ชุมชนมีสภาพเศรษฐกิจที่ดีขึ้นและสามารถพึ่งเศรษฐกิจชุมชนด้วยทุนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทุนทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น และทุนทางการเงินที่สามารถขับเคลื่อนเศรษฐกิจชุมชนด้วยเส้นทางการท่องเที่ยว โดยการศึกษาถึงสภาพเศรษฐกิจแหล่งท่องเที่ยวเชิงชุมชน ตำบลบางสวรรค์ อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่คาดว่าจะประโยชน์ต่อการศึกษากิจกรรมส่งเสริมการตลาด ศักยภาพการท่องเที่ยวและพฤติกรรมการท่องเที่ยวด้วยการมีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของชุมชนที่สามารถสร้างรายได้ควบคู่กับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สร้างความเข้มแข็งในการพัฒนาชุมชนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาสภาพเศรษฐกิจด้วยพลวัตของการเปลี่ยนแปลงบริบทพื้นที่จากอดีตปี 2509 ถึงปัจจุบันของแหล่งท่องเที่ยวชุมชนของตำบลบางสวรรค์ อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี
2. เพื่อศึกษาเศรษฐกิจชุมชนภายหลังส่งเสริมหมู่บ้านแหล่งท่องเที่ยวชุมชนของตำบลบางสวรรค์ อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี
3. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจแหล่งท่องเที่ยวชุมชนของตำบลบางสวรรค์ อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี
4. เพื่อหาแนวทางกลยุทธ์พัฒนาสภาพเศรษฐกิจแหล่งท่องเที่ยวชุมชนของตำบลบางสวรรค์ อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นประชาชนในท้องถิ่นที่มาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวชุมชนของตำบลบางสวรรค์ อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้แก่ คลองน้ำใส ล่องแก่งใต้โดน น้ำตกคลองไทรย่น อ่างน้ำผุด วัดบางสวรรค์ สระแก้ว และวัดเขาพระ ซึ่งไม่ทราบจำนวนประชากรที่แท้จริง และกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ไม่ทราบจำนวนประชากร โดยใช้สูตรของ W.G. Cochran กำหนดค่าความคลาดเคลื่อนที่ 0.05 (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2552) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 400 คน และสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) เพื่อเก็บข้อมูล

2. ผู้ให้ข้อมูลในการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญหลักเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการแหล่งท่องเที่ยวชุมชนของตำบลบางสวรรค์ อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 30 คน ได้แก่ ผู้รับผิดชอบสถานที่หรือผู้ประกอบการและร้านค้าต่าง ๆ เทศบาลตำบลบางสวรรค์ พัฒนาชุมชน วิสาหกิจชุมชน กลุ่มอาชีพ ผู้นำท้องถิ่นหรือชุมชนประชาชนทั่วไปในพื้นที่ หลักเกณฑ์การคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญนั้น ได้แก่ 1) เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการแหล่งท่องเที่ยวชุมชนของตำบลบางสวรรค์มาแล้วอย่างน้อย 3 ปี 2) เป็นผู้มีส่วนได้เสียโดยตรงในด้านใดด้านหนึ่งกับการจัดการแหล่งท่องเที่ยวชุมชนของตำบลบางสวรรค์ โดยการสุ่มแบบลูกโซ่ (Snowball Sampling) ในการจัดเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ด้วยความสมัครใจ โดยอาศัย

การแนะนำของผู้ให้ข้อมูลที่ได้เก็บข้อมูลไปแล้วต่อ ๆ ไป จนกระทั่งได้ข้อมูลที่อึดตัวในการนำมาวิเคราะห์

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือการวิจัย โดยมีการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือดังนี้

3.1 แบบสอบถามที่เป็นเครื่องมือในการใช้เก็บข้อมูลเชิงปริมาณ โดยการศึกษาแนวความคิด ทฤษฎี จากเอกสาร ตำรา ข้อมูลจากเว็บไซต์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งแบบสอบถามออกเป็น 4 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะของแบบสอบถามเป็นคำถามปลายปิด ส่วนที่ 2 เศรษฐกิจชุมชนภายหลังส่งเสริมหมู่บ้านแหล่งท่องเที่ยวชุมชน เป็นแบบสอบถามลักษณะตามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) เป็นการวัดความคิดเห็น 5 ตัวเลือก คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ส่วนที่ 3 ปัญหาการพัฒนาเศรษฐกิจแหล่งท่องเที่ยวชุมชน เป็นแบบสอบถามคำถามปลายปิด และส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะแนวทางที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจแหล่งท่องเที่ยวชุมชนของตำบลบางสวรรค์ เป็นแบบสอบถามคำถามปลายปิด หลังจากนั้นนำแบบสอบถามไปตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ และปรับปรุงตามคำแนะนำผู้ทรงคุณวุฒิ ก่อนนำไปทดลอง (Try Out) จำนวน 40 คน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 10 ของกลุ่มตัวอย่าง (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2553) นำมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha - Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2553) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89

3.2 แบบสัมภาษณ์ที่เป็นเครื่องมือในการใช้เก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ เป็นแบบสัมภาษณ์ (Interview) แบบไม่มีโครงสร้าง (Non-Structured Interview) และนำแบบสัมภาษณ์ขอคำแนะนำจากผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยและถูกต้องเหมาะสมด้านภาษาด้วย ก่อนนำไปเก็บข้อมูลจริงกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม โดยดำเนินการด้วยตนเองในการประสานงานขอความร่วมมือผู้ช่วยวิจัยในพื้นที่ การลงพื้นที่เก็บข้อมูลในระยะเวลา 5 เดือน ระหว่างเดือนกรกฎาคม ถึงเดือนพฤศจิกายน 2564 แล้วนำข้อมูลมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล หากข้อมูลยังไม่สมบูรณ์ครบคลุมเนื้อหาดำเนินการเก็บซ้ำจนกระทั่งได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ ก่อนนำไปลงรหัสและวิเคราะห์ข้อมูล

Citation : ไพศาล นาคกราย. (2567). แนวทางและกลยุทธ์การพัฒนาเศรษฐกิจในแหล่งท่องเที่ยวชุมชน ตำบลบางสวรรค์ อำเภอ

พระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 45-62;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.4>

4.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ โดยดำเนินการด้วยตนเองพร้อมผู้ช่วยวิจัย สัมภาษณ์แบบตัวต่อตัว และบันทึกเสียงในระหว่างทำการสัมภาษณ์ เก็บข้อมูลในระยะเวลา 5 เดือน ระหว่างเดือนกรกฎาคม ถึงเดือนพฤศจิกายน 2564 หลังจากนั้นนำข้อมูลที่ได้นำมาตรวจสอบความ สมบูรณ์ของการสัมภาษณ์ ก่อนนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ด้วยคอมพิวเตอร์ใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเพื่อการ วิจัยทางสังคมศาสตร์ สถิติที่ใช้คือ สถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ ใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา โดยการจำแนกและ จัดระบบข้อมูลเป็นหมวดหมู่ สรุปหาใจความสำคัญ ตีความ แยกแยะประเภทข้อมูล และยังใช้การ วิเคราะห์แบบอุปนัย ในการนำข้อมูลตีความข้อสรุป นำเสนอผลการวิเคราะห์ด้วยวิธีพรรณนาวิเคราะห์ สรุปประเด็นความคิดเห็นที่เหมือนกัน และความคิดเห็นที่แตกต่างกัน

5.3 นำข้อมูลผลการวิเคราะห์ทั้งการสัมภาษณ์และสอบถาม มาวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โดย อาศัยเครื่องมือ McKinsey 7s Framework (Singh A., 2013) เป็นกรอบคิดในการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อนใน 7 องค์ประกอบ คือ กลยุทธ์ (Strategy) โครงสร้างองค์กร (Structure) รูปแบบการ บริหาร (Style) ระบบการบริหาร (System) บุคลากร (Staff) ทักษะในการทำงาน (Skill) และ ค่านิยมร่วม (Shared Value) ส่วนอุปสรรค และโอกาส ใช้หลักการ PEST Analysis (Thomas L. Wheelen and J. David Hunger, 2012) ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอก ได้แก่ การเมือง (Political) เศรษฐกิจ (Economic) สังคมและวัฒนธรรม (Socio-Cultural) และ เทคโนโลยี (Technology) แล้วสรุปสภาพเศรษฐกิจแหล่งท่องเที่ยวเชิงชุมชน ด้วย SWOT Analysis และหาแนวทางกำหนดกลยุทธ์การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน ด้วยการวิเคราะห์ TOWS Matrix และ กำหนดเป็นกลยุทธ์เชิงรุก กลยุทธ์เชิงป้องกัน กลยุทธ์เชิงแก้ไข และกลยุทธ์เชิงรับ หลังจากนั้นตัดสินใจ เลือกกลยุทธ์ที่ดีที่สุดเพื่อนำไปใช้การจัดทำแผนปฏิบัติงานของเศรษฐกิจชุมชน

ผลการวิจัย (Research Results)

การวิเคราะห์ผลการวิจัยเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 400 คน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 54.50 มีอายุต่ำกว่า 25 ปี ร้อยละ 38.25 ระดับการศึกษาสูงสุด ต่ำกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 48.75 สถานภาพการสมรส โสด ร้อยละ 47.25 อาชีพ นักเรียน/นิสิตนักศึกษา 28.75 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 15,000 บาท ร้อยละ 44.00 ภูมิลำเนา พื้นที่อำเภอพระแสง ร้อยละ 37.25 จำนวนสมาชิกที่มาท่องเที่ยวแต่ละครั้ง 1-3 คน ร้อยละ 40.50 การใช้จ่ายใช้สอยแต่ละครั้งมาท่องเที่ยว ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 3,000 บาท ร้อยละ 45.75 สถานที่ที่นิยมท่องเที่ยวและใช้จ่ายใช้สอยมากที่สุดในแหล่งท่องเที่ยวชุมชนตำบลบางสวรรค์ คือ ตลาดสดบางสวรรค์ ร้อยละ 31.75 สถานที่ท่องเที่ยวเชิงชุมชนตำบลบางสวรรค์ควรพัฒนาเป็นแหล่งเศรษฐกิจของชุมชนมากที่สุด คือ แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ ร้อยละ 33.00 ส่วนผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ จำนวน 30 คน ส่วนใหญ่มีอายุมากกว่า 30 ปี เป็นเพศชาย เชื้อชาติไทย สัญชาติไทย ศาสนาพุทธ ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี และเป็นคนในพื้นที่ โดยสามารถวิเคราะห์ผลการวิจัยที่ตอบวัตถุประสงค์ต่าง ๆ ดังนี้

1. สภาพเศรษฐกิจด้วยพลวัตของการเปลี่ยนแปลงบริบทพื้นที่จากอดีตปี 2509 ถึงปัจจุบันของแหล่งท่องเที่ยวชุมชนของตำบลบางสวรรค์ อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในประเด็นเกี่ยวกับ พลวัตของการเปลี่ยนแปลงสภาพเศรษฐกิจสังคม จากปี พ.ศ. 2509 ถึงปัจจุบัน ทำให้เห็นบริบทในพื้นที่พบว่า ทรัพยากรธรรมชาติไม่ว่าจะเป็นป่าไม้ ดิน น้ำ สัตว์ป่า มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว สภาพอากาศแปรปรวน ระบบนิเวศน์สภาพสิ่งแวดล้อมส่งผลกระทบต่อแหล่งท่องเที่ยว และเมื่อมีเทคโนโลยีและระบบการสื่อสารทันสมัย ทำให้วิถีชีวิตของผู้คนเกิดความจำเป็นต้องพึ่งพาปัจจัยสำคัญในการดำรงชีวิตจากภายนอกพื้นที่ ราคาผลผลิตทางการเกษตรซึ่งเป็นรายได้หลักของประชาชน เช่น ยางพาราและปาล์มน้ำมัน มีราคาตกต่ำผลกระทบจากการเกิดโรคระบาดโควิด-19 มีผลกระทบต่อหารายได้และการประกอบอาชีพอื่น ๆ ในพื้นที่อย่างต่อเนื่องจนปัจจุบัน

2. เศรษฐกิจชุมชนภายหลังส่งเสริมหมู่บ้านแหล่งท่องเที่ยวชุมชนของตำบลบางสวรรค์ อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในประเด็นเกี่ยวกับเศรษฐกิจชุมชนภายหลังส่งเสริมหมู่บ้านแหล่งท่องเที่ยวชุมชน พบว่า ในอดีตเศรษฐกิจชุมชนมีรายได้ขึ้นอยู่กับประกอบอาชีพเกษตรกรรมจากการปลูกยางพาราและปาล์มน้ำมัน ต่อมาในปี 2558 ได้มีการส่งเสริมการท่องเที่ยว

Citation : ไพศาล นาคกราย. (2567). แนวทางและกลยุทธ์การพัฒนาเศรษฐกิจในแหล่งท่องเที่ยวชุมชน ตำบลบางสวรรค์ อำเภอ

พระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 45-62;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.4>

ชุมชน ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้นจากรูปแบบเศรษฐกิจในภาคการผลิตสินค้าเกษตร เป็นการตลาดสินค้าเกษตรในพื้นที่และธุรกิจบริการที่อยู่ในห่วงโซ่คุณค่าของการท่องเที่ยวชุมชน

ผลการวิเคราะห์ตารางที่ 1 พบว่า ความคิดเห็นเศรษฐกิจชุมชนภายหลังส่งเสริมหมู่บ้านแหล่งท่องเที่ยวชุมชน ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.46$, S.D. = 0.81) เมื่อพิจารณารายด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย อยู่ในระดับมาก 1 ด้าน คือ ด้านสินทรัพย์ที่เป็นตัวเงินและไม่ใช่ว่าเงิน ($\bar{X} = 3.53$, S.D. = 0.82) และอยู่ในระดับปานกลาง 4 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านหนี้สินในระบบ ($\bar{X} = 3.46$, S.D. = 0.82) ด้านรายได้ ($\bar{X} = 3.45$, S.D. = 0.80) ด้านหนี้สินนอกระบบ ($\bar{X} = 3.43$, S.D. = 0.87) และด้านรายจ่าย ($\bar{X} = 3.43$, S.D. = 0.73) ตามลำดับ

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเศรษฐกิจชุมชนภายหลังส่งเสริมหมู่บ้านแหล่งท่องเที่ยวชุมชน ภาพรวมและรายด้าน (n= 400 คน)

เศรษฐกิจชุมชนภายหลังส่งเสริมหมู่บ้านแหล่งท่องเที่ยวชุมชน	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ด้านสินทรัพย์ที่เป็นตัวเงินและไม่ใช่ว่าเงิน	3.53	0.82	มาก
2. ด้านหนี้สินในระบบ	3.46	0.82	ปานกลาง
3. ด้านหนี้สินนอกระบบ	3.43	0.87	ปานกลาง
4. ด้านรายได้	3.45	0.80	ปานกลาง
5. ด้านรายจ่าย	3.43	0.73	ปานกลาง
รวม	3.46	0.81	ปานกลาง

3. ปัญหาและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจแหล่งท่องเที่ยวชุมชนของตำบลบางสวรรค์ อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ความคิดเห็นสาเหตุของปัญหาสภาพเศรษฐกิจแหล่งท่องเที่ยวชุมชนตำบลบางสวรรค์ พิจารณาความคิดเห็นจากการสอบถามและสัมภาษณ์เรียงลำดับสรุปได้ว่า สาเหตุอันดับ 1 มาจากความเหลื่อมล้ำกระจายรายได้จากการท่องเที่ยว อันดับ 2 ความเหลื่อมล้ำทางสังคม อันดับ 3 ความตระหนักรู้และมีจิตสำนึกต่อการบุกรุกหรือความเสื่อมโทรมทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อันดับ 4 การมีส่วนร่วมของ

ผู้คนในชุมชน ร่วมกันคิด ร่วมกันทำและรับผลประโยชน์ เพราะผู้คนที่ต้องประกอบอาชีพหลักเพื่อหารายได้ อันดับ 5 การสนับสนุนจากทุกภาคส่วนเพื่อขับเคลื่อนการท่องเที่ยว ส่วนข้อเสนอแนะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจแหล่งท่องเที่ยวชุมชน คือ เน้นการมีส่วนร่วมของคนและความตระหนักจิตสำนึกดูแลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมอาชีพหรือกลุ่มอาชีพเพื่อการกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวและใช้กลยุทธ์เชิงรุกพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้ฟื้นตัวด้วยการประชาสัมพันธ์และส่งเสริมอาชีพและกลุ่มอาชีพของผู้คนในชุมชนเพื่อสร้างรายได้

4. แนวทางกลยุทธ์พัฒนาสภาพเศรษฐกิจแหล่งท่องเที่ยวชุมชนของตำบลบางสวรรค์ อำเภอยะแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ผลการวิเคราะห์ในรูปแบบตาราง TOWS Matrix ดังตารางที่ 2 โดยผลการวิเคราะห์จากตารางได้ทางเลือกรวมเป็นกลยุทธ์ในการแก้ไขปัญหา คือ กลยุทธ์เชิงรุกด้านรายได้ กลยุทธ์เชิงรุกด้านสินทรัพย์ที่เป็นตัวเงินและไม่ใช้ตัวเงิน กลยุทธ์เชิงรุกด้านรายจ่าย และกลยุทธ์เชิงรุกด้านหนี้ในระบบและนอกระบบ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

4.1 กลยุทธ์เชิงรุกด้านรายได้ โดยการการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและเทคโนโลยีที่เหมาะสมสามารถสร้างรายได้จากแหล่งท่องเที่ยว และเครือข่ายเศรษฐกิจชุมชนด้วยการประชาสัมพันธ์ และการสร้างอาชีพเสริมในการพึ่งตนเอง

4.2 กลยุทธ์เชิงรุกด้านรายจ่าย โดยการได้รับความรู้ความเข้าใจในการบริหารการเงินและความเหลื่อมล้ำจากรายได้ ทำให้มีต้นทุนในการทำอาชีพหลักและมีอาชีพเสริมจากแหล่งท่องเที่ยว หรือกลุ่มอาชีพสินค้า OTOP

4.3 กลยุทธ์เชิงรุกด้านสินทรัพย์ที่เป็นตัวเงินและไม่ใช้ตัวเงิน โดยการขับเคลื่อนแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติเชิงชุมชนที่มีความโดดเด่นทางระบบนิเวศน์ โดยวิธีกำหนดนโยบาย การขับเคลื่อนเศรษฐกิจและการพัฒนาท่องเที่ยวของจังหวัดเพื่อให้ทุกภาคส่วนร่วมมือกันเพื่อให้นักท่องเที่ยวต่างถิ่นหรือต่างประเทศมาท่องเที่ยว และสร้างความโดดเด่นเศรษฐกิจชุมชนหรือสินค้าชุมชนด้วยการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและเทคโนโลยีที่เหมาะสมเป็นจุดขายทางการตลาด

ตารางที่ 2 การกำหนดทางเลือกเชิงกลยุทธ์ในการแก้ไขปัญหาชุมชนด้วยตารางวิเคราะห์ TOWS Matrix

<p>ปัจจัยภายใน</p> <p>S1 : แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติมีความโดดเด่นทางระบบนิเวศน์</p> <p>S2 : มีหน่วยงานภาครัฐเข้าบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ</p> <p>S3 : มีหน่วยงานภาครัฐสนับสนุนงบประมาณรายจ่ายพัฒนาองค์ความรู้การส่งเสริมท่องเที่ยว</p> <p>S4 : สถานประกอบการสามารถกู้เงินสินเชื่อในระบบมาลงทุน</p> <p>S5 : แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติปัดน้ำค้างจุดน้ำท่องเที่ยวทำให้ผู้คนมีรายได้เพิ่มขึ้น</p> <p>S6 : ผู้คนในชุมชนมีภูมิปัญญาท้องถิ่นและเทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อเสริมรายได้</p>	<p>จุดแข็ง (S)</p> <p>S1 : แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติมีความโดดเด่นทางระบบนิเวศน์</p> <p>S2 : มีหน่วยงานภาครัฐเข้าบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ</p> <p>S3 : มีหน่วยงานภาครัฐสนับสนุนงบประมาณรายจ่ายพัฒนาองค์ความรู้การส่งเสริมท่องเที่ยว</p> <p>S4 : สถานประกอบการสามารถกู้เงินสินเชื่อในระบบมาลงทุน</p> <p>S5 : แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติปัดน้ำค้างจุดน้ำท่องเที่ยวทำให้ผู้คนมีรายได้เพิ่มขึ้น</p> <p>S6 : ผู้คนในชุมชนมีภูมิปัญญาท้องถิ่นและเทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อเสริมรายได้</p>	<p>จุดอ่อน (W)</p> <p>W1 : ปัญหาการกระจายดี และหนี้กองทุน</p> <p>W2 : ผู้คนในพื้นที่ไม่ขับเคลื่อนท่องเที่ยวเพราะมีหนี้สินในระบบหมุนเวียนใช้หนี้ไม่ทัน</p> <p>W3 : ผู้คนส่วนใหญ่ไม่มีเวลาส่วนร่วมคิด ร่วมทำ</p> <p>W4 : ผู้คนส่วนใหญ่ในพื้นที่มีรายจ่ายมากกว่ารายได้</p> <p>W5 : ขาดความร่วมมือ มีการผูกขาดเฉพาะกลุ่ม</p> <p>W6 : ผู้ประกอบการประสบปัญหาขายต่ำกว่ารายได้เนื่องจากนักท่องเที่ยวไม่เข้าไปเป้าหมายและต้องกู้เงินจากสถาบันการเงิน</p> <p>W7 : ผู้คนในชุมชนขาดความรู้การบริหารเงิน</p> <p>W8 : มีทุนนิยมจากภายนอกเข้าชุมชนอย่างต่อเนื่อง</p> <p>W9 : ความต่อเนื่องการสนับสนุนงบประมาณ เพื่อสร้างรายได้เกิดเศรษฐกิจชุมชน ทำให้แหล่งท่องเที่ยวแบกรับภาระค่าใช้จ่าย</p> <p>W10 : หนี้สินครัวเรือนจากสถาบันการเงิน</p> <p>W11 : การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสถานที่ท่องเที่ยว</p>
<p>ปัจจัยภายนอก</p> <p>โอกาส (O)</p> <p>O1: การประชาสัมพันธ์ของจังหวัดในการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวเพื่อให้นักท่องเที่ยวต่างประเทศมาเที่ยว</p> <p>O2: เครือข่ายองค์กรท่องเที่ยวที่เป็นพลังการประชาสัมพันธ์สร้างอาชีพหรือกลุ่มอาชีพสินค้า OTOP เพื่อสร้างได้ให้กับชุมชน</p> <p>O3: เครือข่ายเศรษฐกิจชุมชน คน ต่างพื้นที่ร่วมมีส่วนร่วมจัดการการท่องเที่ยวเพื่อสร้างรายได้ลดรายจ่าย</p> <p>O4: การท่องเที่ยวของจังหวัดสมบูรณ์และการประชาสัมพันธ์สินค้าชุมชนเพื่อให้นักท่องเที่ยวมีรายได้เพิ่มขึ้น</p> <p>O5: มีแหล่งสถาบันการเงินในระบบให้กู้ส่งเสริมการท่องเที่ยวของชุมชน</p> <p>O6: การพัฒนาองค์ความรู้การบริหารการเงินจากภาครัฐเพื่อส่งเสริมการออม</p> <p>O7: การเรียนรู้เทคโนโลยีเพื่อความเข้าใจในการบริหารการเงินเพื่อมีหนี้สิน</p> <p>O8: เทคโนโลยีและการสื่อสารในการขับเคลื่อนการท่องเที่ยว</p> <p>O9: การเรียนเครือข่ายแหล่งท่องเที่ยวชุมชนในพื้นที่อื่นเพื่อนำมาแก้ไขปัญหาที่ระบบและสร้างอาชีพด้วยการพึ่งตนเอง</p>	<p>(SO Strategy)</p> <p><u>กลยุทธ์เชิงรุกด้านรายได้</u></p> <p>การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและเทคโนโลยีที่เหมาะสมสามารถสร้างรายได้จากแหล่งท่องเที่ยวปัดน้ำค้าง และเครือข่ายเศรษฐกิจชุมชนด้วยการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของจังหวัด และการสร้างอาชีพเสริมในการพึ่งตนเอง แก้ไขปัญหาหนี้กองทุน และส่งผลทำให้รายได้เพิ่มขึ้น</p> <p>S5-S6, O1- O4, O7- O9</p>	<p>(WO Strategy)</p> <p><u>กลยุทธ์เชิงแก้ไขด้านรายจ่าย</u></p> <p>การได้รับความรู้ความเข้าใจในการบริหารการเงินเพื่อลดรายจ่าย และความเหลื่อมล้ำจากรายได้จากหน่วยงานภาครัฐ ทำให้มีต้นทุนในการทำอาชีพหลักและมีอาชีพเสริมจากแหล่งท่องเที่ยว หรือกลุ่มอาชีพสินค้า OTOP ตลอดจนสามารถออมเงินเกิดเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเองได้</p> <p>W1- W4 , W7, W9- W10, O1- O2, O6, O9</p>
<p>ภาวะคุกคาม (T)</p> <p>T1: ไม่มีการอบรมความรู้ผู้คนในชุมชนเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจการบริหารการเงิน</p> <p>T2: นักท่องเที่ยวต่างชาติมีน้อยทำให้การท่องเที่ยวในพื้นที่สร้างรายได้ให้ผู้คนได้ไม่มาก T3: ดอกเบี้ยสถาบันการเงินสูง ทำให้ผู้ประกอบการไม่มีศักยภาพเพียงพอต่อการพัฒนาสถานที่แหล่งท่องเที่ยว</p> <p>T4: ภาวะหนี้สินจากการประกอบอาชีพหลัก ไม่สามารถกู้เงินมาขับเคลื่อนการท่องเที่ยวและพัฒนาสถานที่</p> <p>T5: บุคคลหรือผู้ให้สินเชื่อจากภายนอกพื้นที่มาปล่อยสินเชื่อให้ผู้คนถึงหน้าบ้าน</p> <p>T6: นโยบายการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและพัฒนาท่องเที่ยว</p> <p>T7: สินค้าชุมชนขายได้ไม่มากทำให้รายได้ไม่เพียงพอ</p> <p>T8: การแพร่ระบาดของโรคระบาดโควิด 19</p> <p>T9: รายได้ขึ้นกับราคาพืชผลทางการเกษตร</p> <p>T10: นักท่องเที่ยวต่างประเทศในพื้นที่มีจำนวนน้อย</p>	<p>(OT Strategy)</p> <p><u>กลยุทธ์เชิงรุกด้านสินทรัพย์ที่เป็นตัวเงินและไม่ใช่ตัวเงิน</u></p> <p>การขับเคลื่อนแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติเชิงชุมชนที่มีความโดดเด่นทางระบบนิเวศน์ของตำบลบวรศักดิ์ ภายหลังโรคระบาดโควิด 19 บรรเทาผล โดยวิธีกำหนดนโยบาย</p> <p>การขับเคลื่อนเศรษฐกิจและการพัฒนาท่องเที่ยวของจังหวัดเพื่อให้ทุกภาคส่วน ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาชนร่วมมือกันเพื่อให้ นักท่องเที่ยวต่างถิ่นหรือต่างประเทศมาท่องเที่ยว และสร้างความโดดเด่นเศรษฐกิจชุมชนหรือสินค้าชุมชนด้วยการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและเทคโนโลยีที่เหมาะสมเป็นจุดขายทางการตลาดให้มากขึ้น</p> <p>S1-S2, S5-S6, T6-T 8, T10</p>	<p>(WT Strategy)</p> <p><u>กลยุทธ์แก้ไขหนี้ในระบบและลดภาระ</u></p> <p>ภาครัฐหรือหน่วยงานอิสระเปิดอบรมหรือให้ความรู้ความเข้าใจประชาชนในพื้นที่ให้บริการเงินอุดหนุนเป็นหนี้ในระบบและลดภาระหนี้ ด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่สามารถพึ่งตนเองได้จากอาชีพหลักและอาชีพเสริม</p> <p>T1, T3 -T5, W1- W3, W6- W8, W10</p>

Citation : Narkgrai, P. (2024). Strategies and Economic Development Tactics in the Community Tourism of Ban

Bang Sawan, Phra Saeng District, Surat Thani Province. **Journal of Local Governance and**

Innovation. 8(1) : 45-62; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.4>

4.4 กลยุทธ์แก้ไขด้านหนี้ในระบบและนอกระบบ โดยภาครัฐหรือหน่วยงานอิสระเปิดอบรมหรือให้ความรู้ความเข้าใจประชาชนในพื้นที่ในบริหารการเงินลดการเป็นหนี้ในระบบและนอกระบบด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่สามารถพึ่งตนเองได้จากอาชีพหลักและอาชีพเสริม แต่ตัดสินใจเลือกกลยุทธ์ที่ดีที่สุดนำไปใช้การจัดทำแผนปฏิบัติงานเพื่อแก้ไขสาเหตุของปัญหาสภาพเศรษฐกิจแหล่งท่องเที่ยวชุมชนตำบลบางสวรรค์ โดยวิธีกำหนดนโยบายการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและการพัฒนาท่องเที่ยวเพื่อการปฏิบัติ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้ครอบคลุมแหล่งท่องเที่ยวทุกพื้นที่และพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนโดยผลิตภัณฑ์สินค้าของชุมชนที่ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและเทคโนโลยีที่เหมาะสม ประชาสัมพันธ์ทางการตลาดเพื่อเชิญชวนนักท่องเที่ยวทั้งในประเทศและต่างประเทศโดยคำนึงถึงความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวใช้ต้นทุนที่เหมาะสม

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

1. สรุปผลการศึกษาสภาพเศรษฐกิจตำบลบางสวรรค์ พบว่ามีพลวัตของการเปลี่ยนแปลงสภาพเศรษฐกิจภายใต้การเปลี่ยนแปลงบริบทพื้นที่ที่มีผลกระทบต่อทรัพยากรป่าไม้ ดิน น้ำ และสัตว์ป่า ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วในพื้นที่นั้น ซึ่งมีผลกระทบต่อแหล่งท่องเที่ยวและการเปลี่ยนแปลงในการประกอบอาชีพ โดยมีการเข้ามาของโรงงานอุตสาหกรรมทำให้มีการเพิ่มขึ้นของแรงงานในพื้นที่ การเปลี่ยนแปลงในสภาพเศรษฐกิจนี้สอดคล้องกับแนวคิดของสมเจตน์ ผิวทองงาม และคณะ (2561) ซึ่งกล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงตามบริบทพื้นที่และยุคสมัย ซึ่งได้รับผลกระทบจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชาติ และสอดคล้องกับงานวิจัยของกนกวรรณ แก้วเกาะสะบ้า และอัจฉรา บุญเรือง (2553) ที่กล่าวรวมถึงการรับศาสตร์และเทคโนโลยีจากภายนอกที่มีอิทธิพลทั้งนี้ เทคโนโลยีสมัยใหม่ที่มีระบบการสื่อสารทันสมัย ได้มีผลทำให้วิถีชีวิตของคนในพื้นที่ต้องพึ่งพาภายนอกมากขึ้น (ธัญชนก ปะวะละ, 2559) รวมถึงราคาผลผลิตยางพาราและปาล์มน้ำมันที่ตกต่ำมีผลกระทบต่อรายได้และการประกอบอาชีพของชาวบ้านในพื้นที่ (พัชรี หล้าแหล่ง, 2555)

2. ผลการศึกษาเศรษฐกิจชุมชนตำบลบางสวรรค์ พบว่าการส่งเสริมหมู่บ้านแหล่งท่องเที่ยวชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง โดยนักท่องเที่ยวมีแนวโน้มเป็นนักเรียนหรือนักศึกษาในท้องถิ่น และมีความสำคัญต่อสินทรัพย์ที่เป็นตัวเงิน สอดคล้องกับแนวคิดของประภัสสร สมบัติศรี (2551) ด้านเศรษฐกิจชุมชนมีดีเด่นที่สุดในด้านสินทรัพย์ที่เป็นตัวเงิน รองลงมาคือหนี้สินในระบบ รายได้ หนี้สินนอกระบบ และรายจ่าย แสดงว่านักท่องเที่ยวให้ความสำคัญกับสิ่งที่เป็นตัวเงินมากกว่าท่องเที่ยว

Citation : โปศาล นาคกราย. (2567). แนวทางและกลยุทธ์การพัฒนาเศรษฐกิจในแหล่งท่องเที่ยวชุมชน ตำบลบางสวรรค์ อำเภอ

พะแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 45-62;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.4>

ธรรมชาติ อย่างไรก็ตาม ชุมชนมีข้ออ่อนในด้านการบริหารเงิน ทำให้มีรายจ่ายมากกว่ารายได้ และมีหนี้สิน นับเป็นความท้าทายในการจัดการท่องเที่ยวในลักษณะชุมชนที่ยังไม่สามารถสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวได้มากนัก ตำบลบางสวรรค์มีความพร้อมทางสิ่งแวดล้อมและท่องเที่ยวชุมชน แต่ยังคงต้องการการบริหารจัดการที่เหมาะสมเพื่อสร้างรายได้และยกระดับเศรษฐกิจชุมชนได้มากยิ่งขึ้น

เป็นไปตามแนวคิดของดร.ชนิ เอ็มพันธ์ (2550) และ Goeldner and Ritchie (2012) การทำงานร่วมกันระหว่างแหล่งท่องเที่ยวและชุมชนเป็นสำคัญในการเพิ่มมูลค่าและประโยชน์ทั้งสองฝ่าย

3. ผลการศึกษาเศรษฐกิจแหล่งท่องเที่ยวชุมชนตำบลบางสวรรค์ พบว่ามีปัญหาด้านเศรษฐกิจและสังคมทั้งหลาย เช่น การกระจายรายได้ที่ไม่สมดุล ความขัดแย้งในการแบ่งประโยชน์ ความเหลื่อมล้ำทางสังคม การบุกรุกและความเสื่อมโทรมทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ภัยธรรมชาติ และสภาพอากาศที่แปรปรวน ทำให้ระบบนิเวศน์แหล่งท่องเที่ยวไม่สมดุล สอดคล้องกับงานวิจัยของชรินทร์พรรณ อະสีร์รัตน์ (2553) ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจแหล่งท่องเที่ยวชุมชน คือ การมีส่วนร่วมในการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สอดคล้องกับงานวิจัยของกนกวรรณ แก้วเกาะสะบ้า และอัจฉรา บุญเรือง (2553) โดยทุกภาคส่วนต้องร่วมมือสร้างความตระหนักและจิตสำนึก สนับสนุนในการพัฒนาอาชีพหรือกลุ่มอาชีพในชุมชน เพื่อกระจายรายได้จากการท่องเที่ยว นอกจากนี้ การแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม การสนับสนุนการท่องเที่ยวที่สามารถสร้างรายได้และกระจายผลประโยชน์ได้ และการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่ระบุปัญหาและป้องกันปัญหาที่เกิดขึ้น โดยมีความร่วมมือจากทุกภาคส่วน จะช่วยเสริมสร้างเศรษฐกิจชุมชนที่ยั่งยืน และรักษาสมดุลทางธรรมชาติในชุมชน ทำให้ต้องมีการแก้ไขปัญหาและป้องกันปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ และต้องมีการร่วมมือกันทุกภาคส่วนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวที่สร้างรายได้และกระจายผลประโยชน์ ทำให้เศรษฐกิจชุมชนเป็นที่ยั่งยืน และรักษาสมดุลทางธรรมชาติในชุมชน ด้วยความร่วมมือของทุกคนในชุมชนและทุกภาคส่วน

4. ผลการวิเคราะห์ทางกลยุทธ์ในการพัฒนาสภาพเศรษฐกิจแหล่งท่องเที่ยวชุมชนตำบลบางสวรรค์ ได้ผลจากการตรวจสอบจุดแข็ง จุดอ่อน อุปสรรค และโอกาสของชุมชน และนำเสนอทางเลือกเชิงกลยุทธ์เพื่อแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจ โดยเน้นให้เป็นกลยุทธ์ที่มีผลกำกับทางบวกในด้านรายได้สินทรัพย์ที่เป็นตัวเงินและไม่ใช้ตัวเงิน รายจ่าย และหนี้ทั้งในและนอกระบบ ตามแนวคิดของพิบูล ทีปะपाल (2559) และ Thomas L. Wheelen & J. David Hunger (2012) กลยุทธ์เชิงรุกด้านรายได้ จะเน้นทางการเพิ่มรายได้จากกิจกรรมท่องเที่ยว โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาสินค้าท้องถิ่นและบริการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศ (อังคณา ฤทธิกุล, 2560) โดย

Citation : Narkgrai, P. (2024). Strategies and Economic Development Tactics in the Community Tourism of Ban

Bang Sawan, Phra Saeng District, Surat Thani Province. *Journal of Local Governance and*

Innovation. 8(1) : 45-62; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.4>

คำนึงถึงความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว การใช้ต้นทุนที่เหมาะสม และความยืดหยุ่นในการปรับกลยุทธ์ตามสถานการณ์ กลยุทธ์เชิงรุกด้านสินทรัพย์ที่เป็นตัวเงินและไม่ใช้ตัวเงิน จะให้การสนับสนุนและส่งเสริมกิจกรรมท่องเที่ยวที่เป็นศิลปวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ และการศึกษา ที่ทำให้นักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์ที่มีค่าและไม่เพียงแต่การเข้าพักและท่องเที่ยวทั่วไป (จันทร์ทิมา ปราบทุกซ์, 2556) กลยุทธ์เชิงแก้ไขด้านรายจ่าย จะพิจารณาทางเลือกที่เน้นการปรับปรุงกระบวนการทำงาน ลดค่าใช้จ่าย และเพิ่มประสิทธิภาพทางการบริหาร กลยุทธ์แก้ไขด้านหนี้ทั้งในและนอกระบบ จะเน้นการจัดการหนี้ให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องงานวิจัยของรักษ์ พรหมपालิต และคณะ (2561) และการรับผิดชอบต่อการชำระหนี้ โดยคำนึงถึงการเสริมสร้างทัศนคติทางการเงินในชุมชน การกำหนดทางเลือกดังกล่าว สอดคล้องกับแนวคิดของสมยศ นาวิการ (2551) ที่การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน อุปสรรค และโอกาสมีต้นทุนมาจากสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกของชุมชน ซึ่งเป็นพื้นที่ที่จะกำหนดทางเลือกกลยุทธ์หรือยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว อันสอดคล้องกับวิจัยของพันธ์เทวีช ยังดี (2558) ที่การศึกษาการท่องเที่ยวต่อเศรษฐกิจชุมชนต้องมีกลยุทธ์หรือยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว โดยการกำหนดนโยบายการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและการพัฒนาท่องเที่ยวเพื่อการปฏิบัติต่อการพัฒนาเศรษฐกิจแหล่งท่องเที่ยวเชิงชุมชนตำบลบางสวรรค์ สรุปผลการวิเคราะห์จากทุกมุมมองดังกล่าวจึงได้กลยุทธ์ที่เน้นการพัฒนาท่องเที่ยวที่ยั่งยืน และสร้างประสิทธิภาพในด้านรายได้และการบริหารจัดการที่เป็นระบบ

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย จากผลการวิจัยหากนำไปใช้ในเชิงนโยบายเพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนแหล่งท่องเที่ยวชุมชนตำบลบางสวรรค์ อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ หน่วยงานขับเคลื่อนการท่องเที่ยวระดับจังหวัด อำเภอและตำบล ตลอดจนภาคีเครือข่ายการท่องเที่ยว และภาคเอกชนกับภาคประชาชนต้องร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนตำบลบางสวรรค์ โดยเน้นผลิตภัณฑ์สินค้าของชุมชนที่ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและเทคโนโลยีที่เหมาะสม และประชาสัมพันธ์ทางการตลาดเพื่อเชิญชวนนักท่องเที่ยวทั้งในประเทศและต่างประเทศ อีกทั้งหน่วยงานท้องถิ่นกำหนดนโยบายแผนพัฒนาชุมชนบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวของตำบลบางสวรรค์เพื่อกระจายรายได้และความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคมในแหล่งท่องเที่ยวให้มีความ

Citation : โปศาล นาคกราย. (2567). แนวทางและกลยุทธ์การพัฒนาเศรษฐกิจในแหล่งท่องเที่ยวชุมชน ตำบลบางสวรรค์ อำเภอ

พระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 45-62;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgsirru.2024.4>

โดดเด่นทุกแห่ง ได้แก่ คลองน้ำใส ล่องแก่งใต้โตน น้ำตกคลองโฮยน อ่างน้ำมุด วัดบางสวรรค์ สระแก้ว และวัดเขาพระ เป็นต้น ซึ่งต้องบริหารงบประมาณและการสร้างอาชีพเสริมให้ประชาชนในพื้นที่ได้ร่วมมือ ร่วมคิดและรับประโยชน์ร่วมกัน ตลอดจนภาคเอกชนต้องมีแผนกลยุทธ์ทางการตลาดประชาสัมพันธ์ทางการตลาดให้มากกว่านี้ทั้งในประเทศและต่างประเทศ และหน่วยงานการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ต้องพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้ครอบคลุมแหล่งท่องเที่ยวทุกพื้นที่เพื่อการบริหารจัดการท่องเที่ยว และเข้าถึงนักท่องเที่ยวเพื่อตอบโจทย์ความต้องการของชุมชนในแหล่งท่องเที่ยวได้มากขึ้น

1.2 ข้อเสนอแนะเชิงกลยุทธ์การพัฒนา การนำเสนอแนวทางพัฒนากลยุทธ์ในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจแหล่งท่องเที่ยวชุมชนของตำบลบางสวรรค์ โดยวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน อุปสรรคและโอกาส เสนอกลยุทธ์เชิงรุกทางรายได้และทางการเงิน ให้สอดคล้องกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว และสามารถปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ได้ตามแนวคิดของตลาด เมื่อนักกลยุทธ์มาตัดสินใจเลือกกลยุทธ์ที่เหมาะสม เพื่อนำไปใช้ในการจัดทำแผนปฏิบัติงานเพื่อแก้ไขสาเหตุของปัญหาทางเศรษฐกิจแหล่งท่องเที่ยวชุมชน โดยคำนึงถึงสถานการณ์ปัจจุบันและวางแผนในอนาคต ผลลัพธ์นี้จะนำไปสู่การตัดสินใจเลือกกลยุทธ์เชิงรุกด้านทรัพย์สินที่เป็นตัวเงินและไม่ใช้ตัวเงิน การศึกษาการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนต้องกำหนดและสร้างกลยุทธ์หรือยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน ด้วยการกำหนดนโยบายการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและการพัฒนาท่องเที่ยว เพื่อให้การปฏิบัติต่อการพัฒนาเศรษฐกิจแหล่งท่องเที่ยวชุมชนของตำบลบางสวรรค์ ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน โดยผ่านการผลิตสินค้าที่ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและเทคโนโลยีที่เหมาะสม การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนที่มีการท่องเที่ยวเชิงชุมชนเป็นพื้นฐาน สร้างการพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ และลดรายจ่าย ผ่านการสร้างมูลค่าเพิ่มจากการจัดการท่องเที่ยวในระบบเศรษฐกิจฐานรากสู่ระดับการพึ่งตนเอง มีการจัดฐานกิจกรรมท่องเที่ยวและใช้วัตถุดิบในท้องถิ่น ซึ่งทำให้ผู้คนในชุมชนมีรายได้ และเน้นการสร้างความสัมพันธ์ทางการตลาดเพื่อเชิญชวนนักท่องเที่ยวทั้งในประเทศและต่างประเทศ การพัฒนายุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเชิงนิเวศต้องมีความยั่งยืน โดยต้องกำหนดและพัฒนายุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน และเน้นการประชาสัมพันธ์ด้วยยุทธศาสตร์เชิงรุกเพื่อกระจายรายได้และผลประโยชน์ให้แก่ชุมชน

1.3 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ จากผลการวิจัยหากนำไปใช้ในเชิงปฏิบัติการที่อาศัยการมีส่วนร่วมจากคนในพื้นที่และนักท่องเที่ยวเพื่อขับเคลื่อนและบริหารจัดการท่องเที่ยวชุมชนด้วย

Citation : Narkgrai, P. (2024). Strategies and Economic Development Tactics in the Community Tourism of Ban

Bang Sawan, Phra Saeng District, Surat Thani Province. *Journal of Local Governance and*

Innovation. 8(1) : 45-62; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgrisru.2024.4>

การพึ่งตนเองและอาศัยความรู้ความเข้าใจ สร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชนเพื่อให้แหล่งท่องเที่ยวมีความยั่งยืนและมีความสมดุลทางธรรมชาติ นอกจากนี้ ผู้นำชุมชนควรนำความรู้ความเข้าใจบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวในการประชาสัมพันธ์ทางการตลาดให้กับแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่ง เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้เข้าถึง ซึ่งต้องร่วมมือกับสถานประกอบการแต่ละแห่งในพื้นที่ โดยให้ความสำคัญการกระจายได้ลดความเหลื่อมล้ำทางอาชีพ หรือกระจายรายได้และผลประโยชน์ให้แก่ชุมชน เพื่อสร้างเศรษฐกิจชุมชนจากการท่องเที่ยว ตลอดจนเชิญชวนให้นักท่องเที่ยวในพื้นที่และต่างพื้นที่เข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวพร้อม ๆ กับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีความสนใจมากกว่านี้

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัยครั้งนี้ สามารถนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้หรือต่อยอดงานวิจัยเพื่อการศึกษาครั้งต่อไป ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าควรมีการศึกษาแนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่แห่งนี้หากมีโอกาสได้ทำการศึกษาวิจัยในครั้งต่อไป และศึกษาสภาพเศรษฐกิจแหล่งท่องเที่ยวชุมชนตำบลใกล้เคียงหรือพื้นที่อื่นในอำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี หรือศึกษาตัวแบบหรือรูปแบบเครือข่ายการส่งเสริมเศรษฐกิจแหล่งท่องเที่ยวเชิงชุมชนที่มีความเหมือนหรือต่างกันตามบริบทของชุมชน และวิเคราะห์สถานการณ์นโยบายการขับเคลื่อนแหล่งท่องเที่ยวเชิงชุมชนต่อแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงตัวแปรนักท่องเที่ยวต่างประเทศทั้งในระดับมหภาคและจุลภาคในประเทศไทย

เอกสารอ้างอิง (References)

- กนกวรรณ แก้วเกาะสะบ้า และอัจฉรา บุญเรือง. (2553). **ฐานเศรษฐกิจและทุนทางวัฒนธรรม อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี**. สุราษฎร์ธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2552). **สถิติสำหรับงานวิจัย**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : ภาควิชาสถิติ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จันทร์ทิมา ปราบทุกข์. (2556). **พัฒนายุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบมีส่วนร่วมของประชาชนตำบลบางโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

Citation : ไพศาล นาคกราย. (2567). แนวทางและกลยุทธ์การพัฒนาเศรษฐกิจในแหล่งท่องเที่ยวชุมชน ตำบลบางสวรรค์ อำเภอ

พระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 45-62;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.4>

- ชรินทร์พรรณ อะสีติรัตน์. (2553). **ศึกษาการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์กับวิถีชีวิตชุมชน
กรณีศึกษาตลาดน้ำอัมพวา อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม**. วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาชนบทศึกษาและการพัฒนา สำนักบัณฑิตอาสาสมัคร
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ดร.ชนิ เอ็มพันธ์. (2550). **การพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนและการจัดกิจกรรมโฮมสเตย์.
กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.**
- ธัญชนก ปะวะละ. (2559). **การศึกษาสภาพเศรษฐกิจเพื่อหาแนวทางสร้างความมั่นคงภาคครัวเรือน
ในจังหวัดมหาสารคาม**. วารสารวิชาการ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
มหาสารคาม. 1(2) : 23-38.
- ประภัสสร สมบัติศรี. (2551). **การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ**. การเกษตรราชภัฏ. 7(1) : 73-83.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2553). **วิธีการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พัชรี หล้าแหล่ง. (2555). **การวิเคราะห์โครงสร้างรายได้ ภาระหนี้สิน สภาพเศรษฐกิจและสังคม
ของเกษตรกรชาวสวนปาล์มน้ำมันในพื้นที่ภาคใต้**. ชุมพร: สำนักวิจัยและส่งเสริม
วิชาการการเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- พันธ์เทวีช ยังดี. (2558). **การศึกษาผลกระทบการท่องเที่ยวต่อเศรษฐกิจชุมชน รอบปราสาทหินเขา
พนมรุ้งและปราสาทหินเมืองต่ำ จังหวัดบุรีรัมย์**. รณนสาร. 13(3) : 123 -135.
- พิบูล ทีปะปาล. (2559). **การจัดการเชิงกลยุทธ์**. ฉบับปรับปรุงใหม่. กรุงเทพฯ : อมรการพิมพ์.
- รักษ์ พรหมपालิต, ดวงพร อ่อนหวาน, ฐิติ ฐิติจาเจริญพร และวรพงศ์ ผูกู่. (2561). **การสร้าง
มูลค่าเพิ่มให้กับระบบเศรษฐกิจชุมชนฐานรากของจังหวัดเชียงใหม่บนพื้นฐานการ
ท่องเที่ยวโดยชุมชน**. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) และ
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).
- สมเจตน์ ผิวทองงาม, จีรวรรณ ศรีหนูสุด, วณิชา ตีคำ, จันจิรา เศรษฐพลอย, อัมพวรรณ หนูพระ
อินทร์ และนิทัศน์ ไหมจ้อย. (2561). **พุมเรียง : บริบทชุมชน ฐานเศรษฐกิจและทุนทาง
วัฒนธรรม**. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. 10(2) : 353-375.
- สมยศ นาวิการ. (2551). **กลยุทธ์การบริหารการเงินบุคคล**. กรุงเทพฯ : บรรณกิจ.

สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2560). **แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560-2564)**. กรุงเทพฯ : สำนักงานกิจการโรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.

องค์การบริหารส่วนตำบลบางสวรรค์. (2560). **แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. 2561-2564) เพิ่มเติม ฉบับที่ 2**. สุราษฎร์ธานี : องค์การบริหารส่วนตำบลบางสวรรค์.

อังคณา ฤทธิกุล. (2560). **การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนของชุมชนบ้านถ้ำผึ้ง ตำบลต้นยวน อำเภอพนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

Goeldner, C.R., Ritchie, & B.J.R. (2012). **Tourism : principles, practices, philosophies**. 12th ed. New Jersey: John wiley& Sons.

Singh, A. (2013). A study of role of McKinsey's 7S framework in achieving organizational excellence. **Organization Development Journal**. 31(3) : 39.

Thomas L. Wheelen, J. David, H. (2012). **Strategic management and business policy: toward global sustainability**. Upper Saddle River, N.J. : Pearson Prentice Hall.

Citation : โปศาล นาคกราย. (2567). แนวทางและกลยุทธ์การพัฒนาเศรษฐกิจในแหล่งท่องเที่ยวชุมชน ตำบลบางสวรรค์ อำเภอ

พระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 45-62;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.4>

ปัจจัยที่มีผลต่อแรงบันดาลใจในการเลือกเรียนภาษาจีน
ของนักเรียนโรงเรียนนารีนุกูล
Factors Influencing the Inspiration for Chinese Language of
Students at Narinukun School

กัว ชู เฟิน^{1*} และรัตนะ ปัญญาภา²
Kou Shu Fen^{1*} and Rattana Panyapa²

Received : December 12, 2023; Revised : January 3, 2024; Accepted : January 3, 2024

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อแรงบันดาลใจในการเลือกเรียนภาษาจีน และ 2) เพื่อศึกษาแนวทางการสร้างแรงบันดาลใจในการเลือกเรียนภาษาจีน โดยวิเคราะห์ว่าแรงบันดาลใจใดมีผลต่อการเลือกเรียนภาษาจีนมากที่สุดและแนวทางการสร้างแรงบันดาลใจในการเลือกเรียนภาษาจีนอย่างไร การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) เป็นการนำวิธีวิจัยทั้งเชิงปริมาณและ เชิงคุณภาพ เชิงปริมาณใช้แบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนนารีนุกูล. แต่ละชั้นเรียนได้เรียนภาษาจีนมี จำนวน 1 ห้อง ได้แก่ นักเรียนที่เลือกเรียนภาษาจีน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปี 4 จำนวน 34 คน.มัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 22 คน มัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 30 คน รวมจำนวนทั้งหมด 86 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจงเฉพาะนักเรียนที่เรียนภาษาจีนเท่านั้น และเชิงคุณภาพเป็นการสัมภาษณ์จำนวนทั้งหมด 38 คน จากนักเรียนที่ลงทะเบียนเรียน

¹คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี; Faculty of Humanities and Social Sciences, Ubon Ratchatani Rajabhat University, Thailand.

²คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี; Faculty of Education, Ubon Ratchatani Rajabhat University, Thailand.

*Corresponding Author; e-mail : shushu_k22@yahoo.com.tw

Citation : Kou Shu Fen & Panyapa, R. (2024). Factors Influencing the Inspiration for Chinese Language of

Students at Narinukun School. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(1) : 63-74;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.5>

วิชาภาษาจีน ในภาคเรียนที่ 1/2566 ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 68.6 ระดับการศึกษาผู้เรียนมากที่สุดเป็นระดับชั้นมัธยมศึกษาปี 4 ส่วนใหญ่ไม่มีเชื้อสายจีน ร้อยละ 83.7 มีเชื้อสายจีนของครอบครัว ร้อยละ 39.5 ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกเรียนภาษาจีน ได้แก่ (1) ด้านสถานศึกษา มากที่สุดคือครูผู้สอนมีความรู้ความสามารถในการสอนภาษาจีน ค่าเฉลี่ย 4.26 (2) ด้านสังคม มากที่สุดคือภาษาจีนกำลังเป็นกระแสนิยมของสังคมปัจจุบัน ค่าเฉลี่ย 3.85 (3) ด้านครอบครัว มากที่สุดคือความคาดหวังจากครอบครัว ค่าเฉลี่ย 2.77 (4) แรงบันดาลใจภายใน มากที่สุดคือความภูมิใจในตนเองที่ได้พัฒนาและเรียนรู้ภาษาใหม่ๆ ค่าเฉลี่ย 4.21

แนวทางในการส่งเสริมแรงบันดาลใจทำให้รู้แนวทางในการส่งเสริมแรงบันดาลใจของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในการเลือกเรียนภาษาจีน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลการศึกษานักเรียน และสามารถนำไปปรับปรุง วางแผนในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนให้ดียิ่งขึ้นอีกด้วย

คำสำคัญ (Keywords) : ปัจจัย, แรงบันดาลใจ, ภาษาจีน

Abstract

The purpose of this research is to 1) Study the factors affecting the inspiration in choosing to study Chinese and 2) Study the guidelines for inspiration in choosing to study Chinese among students at Narinukul School. It is a combination of quantitative and qualitative research. In quantitative research, questionnaire is used as research tools, data are analyzed with descriptive statistics, the sample is 86 high school students from Narinukul School who chose to study Chinese selected by using the purposive selection method. In the qualitative research, interviews were used as a tool to collect data from 38 students who were enrolled in Chinese language courses in the 1st semester of 2023. The research results found that most students are female, 68.6 percent. The education level of most students is Mathayom 4. Most are not of Chinese descent, 83.7 percent. They have Chinese ancestry in their families, 39.5 percent. Factors affecting the decision to choose to study Chinese language include: 1) teacher's knowledge and ability to

Citation : ก้าว ชู เฟิน และรัตนะ ปัญญาภา. (2567). ปัจจัยที่มีผลต่อแรงบันดาลใจในการเลือกเรียนภาษาจีนของนักเรียนโรงเรียน

นารีนุกูล. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 63-74;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.5>

teach Chinese with an average of 4.26; 2) the popularity of Chinese language in today's society with an average of 3.85; 3) in the family aspect, the expectation from family with an average of 2.77; 4) The highest inner inspiration to be proud in oneself for developing and learning new languages with an average of 4.21.

Keywords : Factors, Inspiration, Chinese Language

บทนำ (Introduction)

ปัจจุบันนี้ สังคมโลกอยู่ในยุคโลกาภิวัตน์ ซึ่งเป็นยุคของการพัฒนาก้าวไปข้างหน้าในหลายๆ ด้าน แต่ละประเทศได้มีการขยายตัวเพิ่มความร่วมมือระหว่างกัน เพื่อเป็นการเปิดเสรีทางเศรษฐกิจ ในภูมิภาคต่าง ๆ ส่งผลให้การแข่งขันในตลาดโลกมีการทวีความรุนแรงมากขึ้น ประเทศต่าง ๆ จึงมุ่งสร้างความสัมพันธ์และผลักดันการพัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศ ในหลายๆ ด้าน เพื่อผลักดันให้มีการร่วมมือกันทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง เทคโนโลยี การค้าและการลงทุน จึงก่อให้เกิดการสื่อสารและแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างประเทศมากยิ่งขึ้น ซึ่งการติดต่อสื่อสารอย่างรวดเร็วหรือการถ่ายโอนข้อมูลมีความจำเป็นต้องใช้ภาษาในการสื่อสารทั้งสิ้น การเรียนรู้ "ภาษา" ที่หลากหลายนอกจากจะช่วยให้เกิดการสื่อสารที่เข้าใจ ทั้งในด้านศาสนาและวัฒนธรรม และที่สำคัญเป็นการเชื่อมต่อโลกการค้าในยุคโลกาภิวัตน์

ประเทศไทยกับประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนมีความสัมพันธ์ทางการค้าที่แน่นแฟ้นและมีมูลค่าการลงทุนระหว่างประเทศสูง ทั้งทางการเมืองเศรษฐกิจ การท่องเที่ยว สังคม มีการแลกเปลี่ยน (สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงปักกิ่ง, 2563 : 1) ด้านวัฒนธรรมไทยและจีนมีสัมพันธ์ไมตรีและติดต่อค้าขายระหว่างกันมาช้านานกว่า 700 ปี ส่งผลให้วัฒนธรรมและประเพณีของจีนผสมผสานกับของไทยจนกลายเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตของคนไทยในปัจจุบัน นอกจากนี้ประเทศไทยยังเป็นประเทศที่มีคนเชื้อสายจีนอยู่เป็นจำนวนมาก จึงทำให้คนไทยและคนจีนมีความใกล้ชิดคุ้นเคยกันตั้งเครือญาติ จนมีคำกล่าวว่า “จีน-ไทย ใช้อื่นไกล พี่น้องกัน” และวิชาการ มีการติดต่อกันทั้งในระดับพระบรมวงศานุวงศ์ รัฐบาล ภาคเอกชน นักวิชาการ และประชาชน ก่อให้เกิดความเข้าใจที่ดีและสายสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้น (เชียน ธีระวิทย์ และ เจีย แยน จอง, 2543 : 5-26) และประเทศไทยกับประเทศบรูไน กัมพูชา อินโดนีเซีย ลาว มาเลเซีย พม่า ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ไทย และเวียดนาม ได้รวมตัวเป็นสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of South

Citation : Kou Shu Fen & Panyapa, R. (2024). Factors Influencing the Inspiration for Chinese Language of

Students at Narinukun School. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(1) : 63-74;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.5>

East Asian Nations : ASEAN) หรือประชาคมอาเซียน สมาชิกแต่ละประเทศมีการข้ามพรมแดนติดต่อซึ่งกันและกัน จึงจำเป็นต้องมีการเตรียมความพร้อมทางด้านภาษา เพื่อเกิดความสะดวกในการสื่อสารของสมาชิกในกลุ่ม นอกจากภาษาอังกฤษแล้ว ในภูมิภาคนี้ภาษาจีนก็เป็นอีกภาษาหนึ่งที่มีบทบาทภาษาสำคัญอย่างยิ่ง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2559 : 1) รัฐบาลไทยได้ตระหนักถึงความสำคัญของภาษาจีน (พิชัย แก้วบุตร, 2021 : 27-38) โดยอนุญาตให้เปิดสอนภาษาจีนมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2515 และในปี พ.ศ. 2535 นายอานันท์ ปันยารชุน นายกรัฐมนตรีในขณะนั้น ได้ประกาศให้มีการเรียนการสอนได้ทุกระดับชั้นการศึกษา (ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2551 : 22) และมีพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น หากคนไทยมีความรู้ภาษาจีนจะเป็นเครื่องมือในการสื่อสาร ค้นคว้าและแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ สามารถสร้างความร่วมมือด้านธุรกิจการค้าการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะช่วยให้ประเทศไทยได้เปรียบในการแข่งขันกับประเทศอื่น ๆ ในภูมิภาคนี้ เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันและขีดความสามารถของทรัพยากรมนุษย์ของนักเรียนนักศึกษาและมีการสนับสนุนยกระดับมาตรฐานครูและพัฒนาครูที่สอนภาษาจีนอย่างต่อเนื่อง (สุวรรณ เตียงศิริธรร, 2551 : 1)

ดังนั้นผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อแรงบันดาลใจของนักเรียนที่ศึกษาภาษาจีนเพื่อส่งเสริมแรงบันดาลใจของนักเรียนในการเรียนภาษาจีน ให้นักเรียนมีประสิทธิภาพในการเรียน มีผลการเรียนที่ดี และยังเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนากิจกรรม โครงการต่าง ๆ การเรียนการสอนต่อหลักสูตรและผู้สอนอีกด้วย

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อแรงบันดาลใจในการเลือกเรียนภาษาจีนของนักเรียนโรงเรียนนารีนุกูล
2. เพื่อศึกษาแนวทางการสร้างแรงบันดาลใจในการเลือกเรียนภาษาจีนของนักเรียนโรงเรียนนารีนุกูลคลิกเพิ่ม

Citation : ก้าว ชู เฟิน และรัตนะ ปัญญาภา. (2567). ปัจจัยที่มีผลต่อแรงบันดาลใจในการเลือกเรียนภาษาจีนของนักเรียนโรงเรียน

นารีนุกูล. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 63-74;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.5>

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อแรงบันดาลใจในการเลือกเรียนภาษาจีนของนักเรียนโรงเรียนนารีนุกูล เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) ทั้งการวิจัยเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ ดังนี้รายละเอียดดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนนารีนุกูล ทั้งหมดจำนวน 1999 คน ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ จากนักเรียนที่ลงทะเบียนเรียนวิชาภาษาจีนในภาคเรียนที่ 1/2566 จำนวนทั้งหมด 86 คน และกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ จำนวนทั้งหมด 38 คน ทั้งสองส่วนใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ในการเก็บข้อมูล แบ่งออกเป็น แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เช่น เพศ การศึกษา หรือครอบครัวมีเชื้อสายจีนหรือไม่

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงบันดาลใจ คือ (1) ปัจจัยด้านสถานศึกษา (2). ปัจจัยด้านสังคม (3). ปัจจัยด้านครอบครัว (4).ปัจจัยภายในที่ส่งผลต่อแรงบันดาลใจ ในการเรียนภาษาจีนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ในการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์ (Interview form) ในการเก็บข้อมูล เพื่อสัมภาษณ์เกี่ยวกับ แนวทางการสร้างแรงบันดาลใจในการเลือกเรียนภาษาจีน

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

1. ผู้วิจัย ศึกษาการสร้างแบบสอบถามและข้อสัมภาษณ์ จากหนังสือ ตำรา และเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องมากำหนดประเด็นคำถาม

2. ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามและข้อสัมภาษณ์ ความต้องการ/ความคิดเห็น ในการทางการสร้างแรงบันดาลใจในการเลือกเรียนภาษาจีนของเยาวชน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนนารีนุกูลในเขตเทศบาลนครอุบลราชธานี

3. กำหนดเกณฑ์ของแบบสอบถามที่ใช้ปลายปิด (Closed Formal Structured)

4. ศึกษาแบบสอบถามและข้อสัมภาษณ์ ตรวจสอบความถูกต้อง ความสำคัญและความสอดคล้องของแบบประเมินในแต่ละประเด็น สามารถนำไปใช้ในการประเมินหรือความต้องการได้ โดยได้นำแบบสอบถามที่พัฒนาแล้วให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้อง หลังจากนั้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่านตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับ จุดประสงค์ (Index of Item Objective Congruence : IOC) ผลปรากฏว่าค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ที่ 0.85

3. เก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการพัฒนาแล้วศึกษาไปดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนที่ลงทะเบียนเรียนวิชาภาษาจีนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนนารีนุกูล และนำมาวิเคราะห์ผลตามลำดับ

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) นำเสนอข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาโดยบรรยายถึงลักษณะทั่วไป ทั้งรูปแบบตาราง ข้อความ และบรรยายเกี่ยวกับข้อมูลแรงบันดาลใจการตัดสินใจเลือกเรียนภาษาจีน โดยนำมาแจกแจงจำนวนและนำมาเสนอเป็นค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2554 : 165)

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เป็นกระบวนการทำงานที่ต่อเนื่อง ซึ่งเกิดขึ้นตั้งแต่เมื่อผู้วิจัยเริ่มต้นเก็บข้อมูล จนถึงเมื่อสิ้นสุดการเก็บข้อมูล ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ อาจแบ่งเป็น 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การจัดระเบียบข้อมูล 2) การทำดัชนีหรือกำหนดรหัสข้อมูล 3) การกำจัดข้อมูลหรือสร้างข้อสรุปชั่วคราว 4) การสร้างบทสรุป 5) การพิสูจน์ความน่าเชื่อถือของผลการวิเคราะห์ (รัตนะ บัวสนธ์, 2551 : 228-235)

ผลการวิจัย (Research Results)

1. ปัจจัยที่มีผลต่อแรงบันดาลใจในการเลือกเรียนภาษาจีนของนักเรียนโรงเรียนนารีนุกูล

จากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อแรงบันดาลใจในการเลือกเรียนภาษาจีนของนักเรียนโรงเรียนนารีนุกูล พบผลการวิจัยตามที่ปรากฏในแต่ละประเด็นและตาราง ดังนี้

Citation : ก้าว ชู เฟิน และรัตนะ ปัญญาภา. (2567). ปัจจัยที่มีผลต่อแรงบันดาลใจในการเลือกเรียนภาษาจีนของนักเรียนโรงเรียน

นารีนุกูล. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 63-74;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.5>

1.1 ปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายในที่ส่งผลแรงบันดาลใจในการเลือกเรียนภาษาจีน โดยรวม

ตารางที่ 1 ปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายในที่ส่งผลแรงบันดาลใจในการเลือกเรียนภาษาจีน โดยรวม

ปัจจัยที่ส่งผลแรงบันดาลใจในการเลือกเรียนภาษาจีน	จำนวน	\bar{X}	S. D	ระดับ
ด้านสถานศึกษา	86	3.83	0.84	มาก
ด้านสังคม	86	3.42	0.97	มาก
ด้านครอบครัว	86	2.74	1.19	ปานกลาง
ด้านปัจจัยภายในที่ส่งผลต่อแรงบันดาลใจในการเลือกเรียนภาษาจีน	86	3.70	1.11	มาก
รวม	86	3.4274	1.03	มาก

จากตาราง 1 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลแรงบันดาลใจในการเลือกเรียนภาษาจีนเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยรวม จากการวิจัยพบว่า มีค่าเฉลี่ยรวม ($\bar{X} = 3.42$) มีความสำคัญอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามรายด้านสถานศึกษา ค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.83$) มีความสำคัญอยู่ในระดับมาก

1.2 แรงบันดาลใจในการเลือกเรียนภาษาจีน

1.2.1 ประโยชน์ของภาษาจีนในโลกยุคปัจจุบัน

การเรียนภาษาจีนมีประโยชน์อย่างมาก เพราะปัจจุบันสาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นประเทศที่มีประชากรมากที่สุดเป็นอันดับสองของโลก นับเป็นประเทศแผ่นดินใหญ่ในเอเชีย มี การทำการค้าและธุรกิจในหลายประเทศทั่วโลก ทำให้เศรษฐกิจและเทคโนโลยีของประเทศจีนเติบโตอย่างรวดเร็ว เป็นประเทศที่มีความก้าวหน้าและมีความเจริญสูงเป็นที่ต้องการของตลาดโลก ทำให้ตอนนี้ภาษาจีนกลายเป็นภาษาที่จำเป็นลำดับ 2 รองลงมาจากภาษาอังกฤษ เป็นภาษาที่ถูกยอมรับและใช้การสื่อสารอย่างแพร่หลาย ในประเทศไทยก็มีชาวจีนเข้ามาลงทุนประกอบธุรกิจ การค้ามาก จึงมีความต้องการใช้ภาษาจีนสำหรับสื่อสารมากขึ้นในประเทศไทย ประกอบกับมีนักท่องเที่ยวชาวจีนเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยจำนวนมากในแต่ละปี การเรียนภาษาจีนเพื่อให้มี

Citation : Kou Shu Fen & Panyapa, R. (2024). Factors Influencing the Inspiration for Chinese Language of

Students at Narinukun School. Journal of Local Governance and Innovation. 8(1) : 63-74;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.5>

ความรู้เกี่ยวกับภาษาจีน สามารถสื่อสารได้อย่างเข้าใจ ทำให้เพิ่มศักยภาพและโอกาสในการทำงาน หลังจากจบการศึกษา ดังนั้นการเรียนภาษาจีนในปัจจุบันจึงมีประโยชน์อย่างมาก

1.2.2 แรงบันดาลใจสำคัญในการเลือกเรียนภาษาจีน

แรงบันดาลใจที่สำคัญในการเลือกเรียนภาษาจีน ได้แก่ การเลือกเรียนภาษาจีนทำให้ได้ทำทนายตัวเองในการพูดและสื่อสารด้วยภาษาที่หลากหลาย ได้รับการปฏิบัติที่ดีจากครูผู้สอน กล่าวคือจากการที่เคยไปแข่งขันทรพจน์ภาษาจีนแล้วคุณครูใจดี ทำให้ชอบและเลือกเรียนภาษาจีน การเลือกเรียนภาษาจีนมาจากคาดหวังจากทางครอบครัว เพราะมาจากครอบครัวที่มีเชื้อสายจีน จึงต้องการอาศัยพื้นฐานครอบครัวนี้แล้วทำการพัฒนาตนเองด้านภาษาจีนไปเรื่อย ๆ อยากศึกษาต่อในประเทศจีน และหลังจากจบการศึกษาอยากจะทำธุรกิจกับจีน และอยากท่องเที่ยวประเทศจีน พักอาศัยอยู่ประเทศที่จีน เนื่องจากมีความชื่นชอบประวัติศาสตร์จีน วัฒนธรรมจีน ดาราจีน ซีรีส์จีน เพลงจีน การ์ตูนจีน และนิยายแนวจีนโบราณ แรงบันดาลใจในการเลือกเรียนภาษาจีนเพราะชื่นชอบสำเนียงภาษาจีน เป็นภาษาที่มีสำเนียงที่ไพเราะ เวลาดูซีรีส์จีนก็อยากดูโดยการฟังภาษาให้เข้าใจ ไม่อยากอ่านซับไทย เพื่อให้ไม่เสียอรรถรสในการดูซีรีส์

2. แนวทางการสร้างแรงบันดาลใจให้เยาวชนเลือกเรียนภาษาจีน

แนวทางการสร้างแรงบันดาลใจให้เยาวชนเลือกเรียนภาษาจีนคือการให้วิทยากรที่เป็นตัวอย่างที่ดีและมีผลงานที่ดีมาเสนอสิ่งที่น่าสนใจของประเทศจีน ได้แก่ วัฒนธรรมความเป็นอยู่ เศรษฐกิจของประเทศ ความก้าวหน้าด้านต่าง ๆ เพื่อแสดงให้เห็นถึงความเจริญรุ่งเรืองและความสำคัญของประเทศจีน จัดนิทรรศการ และกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับประเทศจีนให้นักเรียนหรือคนอื่น ๆ ได้รับชมเพื่อสร้างความรู้จักและแนะนำให้ความรู้ว่าการใช้ภาษาจีนมีประโยชน์ในอนาคตอย่างไร ผู้สอนทำการสอนให้สนุกและน่าสนใจ เช่น นำเอาซีรีส์จีน นักร้องจีน ศิลปินจีน เพลงจีน ดาราจีนมาประกอบการเรียนการสอน จะเป็นการสร้างแรงบันดาลใจกระตุ้นให้เยาวชนเกิดความสนใจเลือกเรียนภาษาจีน ทำการฝึกทักษะภาษาจีนเหมือนภาษาอังกฤษ เพราะคนส่วนใหญ่คิดว่าภาษาจีนยากเกินไป เริ่มจากสร้างพื้นฐานตั้งแต่ปฐมวัยด้วยบทเรียนที่ไม่เคร่งครัดผ่อนคลาย เช่น ฟังเพลง ดูการ์ตูน เป็นแนวทางการสร้างแรงบันดาลใจให้เยาวชนเลือกเรียนภาษาจีน

Citation : ก้าว ชู เฟิน และรัตนะ ปัญญาภา. (2567). ปัจจัยที่มีผลต่อแรงบันดาลใจในการเลือกเรียนภาษาจีนของนักเรียนโรงเรียน

นารีนุกูล. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 63-74;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.5>

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากผลการวิจัยพบว่า เพศ ระดับชั้นที่ศึกษาอยู่ ความมีเชื้อสายจีนของครอบครัว ที่แตกต่างกัน ไม่มีผลต่อเลือกเรียนภาษาจีน เนื่องจากมีว่าจะเพศใด ระดับชั้นที่ศึกษาใด เชื้อสายใด แม้จะมีความแตกต่างกันก็สามารถที่จะมีความสนใจในภาษาจีนและเลือกที่จะเรียนรู้ภาษาจีนได้ ปัจจุบันภาษาจีนกลางมีอิทธิพลต่อการศึกษาในประเทศไทย เนื่องจากอิทธิพลของสาธารณรัฐประชาชนจีนที่มีต่อประชาคมโลก ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การศึกษา การท่องเที่ยว ดังนั้นนักเรียนจึงได้เล็งเห็นความสำคัญของภาษาจีนกลางมากขึ้น ซึ่งถือเป็นโอกาสและอีกหนึ่งทางเลือกในการประกอบอาชีพในอนาคตหลายด้าน เช่น ด้านการศึกษาโดยการเป็นบุคลากรทางการศึกษา ด้านการท่องเที่ยวโดยการเป็นไกด์นำเที่ยวและการรับราชการ เพื่อเตรียมความพร้อมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ซึ่งเป็นแนวทางในการศึกษาเพื่อรองรับอนาคต เป็นแนวทางที่สอดคล้องกับผลการวิจัยของเหว่ย อู่ และ วัลลภา เฉลิมวงศาเวช (2565 : 417) แนวทางเพื่อให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจในด้านความสนใจในการเรียนภาษาจีน สำหรับนักเรียนที่มีความ สนใจในภาษาจีนของนักเรียนโรงเรียนเอกชนสองภาษา ก พบว่า โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์ให้เห็นถึงประโยชน์ ของการเรียนภาษาจีนในอนาคต เช่น หากมีความรู้ภาษาจีนจะมีโอกาสในการขยายธุรกิจได้เป็นวงกว้าง นอกจากนี้ ครูต้องสอนแบบ Active Learning เน้นกิจกรรมต่าง ๆ มาจัดการสอนให้นักเรียนได้นำไปใช้ได้จริง ในขณะที่งานวิจัยของ (ธิดา หิงอยู่, 2559 : 149) ได้ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องแรงจูงใจในการเลือกภาษาจีนของนักศึกษาคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยศิลปากร ระบุว่า เพศ ระดับการศึกษา และเชื้อสายใด ค่าร้อยละแตกต่างกัน แต่ไม่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนภาษาจีน เนื่องจากบุคคลไม่ว่าจะอยู่ในระดับการศึกษาใดก็สามารถที่จะสนใจและเรียนรู้ภาษาได้

2. ปัจจัยที่ส่งผลแรงบันดาลใจในการเลือกเรียนภาษาจีน

ปัจจัยที่ส่งผลแรงบันดาลใจในการเลือกเรียนภาษาจีนมี 2 ส่วนคือ 1) ปัจจัยภายนอก ได้แก่ สถานศึกษา สังคม ครอบครัว และ 2) ปัจจัยภายใน จากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อแรงบันดาลใจในการเลือกเรียนภาษาจีนในระดับมากที่สุด คือ ปัจจัยด้านสถานศึกษา ครูผู้สอนมีความรู้ความสามารถในการสอนภาษาจีนและความเป็นกันเองระหว่างครูผู้สอนกับผู้เรียน ได้ส่งผลต่อแรงบันดาลใจมีความสำคัญมากที่สุดจากการเรียน และเกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียนมาก

ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ (นงนุช สีสันต์, 2539 : 84) ที่กล่าวว่า ครูผู้สอนจะต้องกันคว้าหาความรู้ใหม่ๆ มาจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ฝึกฝนตนเองอยู่เสมอยิ่งขึ้น ครูเป็นบุคคลสำคัญที่สุดที่ทำให้ นักเรียนเรียนได้ดี เพราะถ้านักเรียนรู้สึกว่าคุณครูสอนสนุก มีกิจกรรมที่น่าสนใจ ทำให้นักเรียนรักการเรียน สนใจและตั้งใจเรียนมากขึ้น ดังนั้นครูควรอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาตนเองให้มีเทคนิคการสอน 3 การสัมภาษณ์ (Interview) ควรมีแนวทางอย่างไรในการสร้างแรงบันดาลใจให้เยาวชนเลือกเรียน ภาษาจีนให้มากขึ้น และสอดคล้องกับผลการวิจัยของเหวย์ อู่ และ วัลลภา เฉลิมวงศาเวช (2565 : 408) ที่ระบุว่า ครูผู้สอนต้องชี้ให้เห็นถึงความเจริญ สนับสนุนการแข่งขันการเรียนรู้ สร้างสื่อให้มีความหลากหลาย และมีความทันสมัย ตำราเรียนภาษาจีนควรปรับให้เข้ากับสถานการณ์ ปัจจุบัน

จากการสัมภาษณ์ข้อมูลนักเรียนมีข้อเสนอแนะ เช่น ให้วิทยากรมาแนะนำนักเรียนที่กำลังจะศึกษาต่อภาษาจีนมีประโยชน์อย่างไร คิดว่าการที่เอา นักร้อง เพลง ซีรี่ย์ ดาราจีน ศิลปินจีน หรือ สิ่งที่ชอบมาให้ดู ต่อไปภาษาจีนจะสำคัญมากขึ้น ถ้าเราเริ่มต้นตั้งแต่ตอนนี้นั้นจะเป็นผลดีต่อเรามากขึ้นและสามารถใช้ในการติดต่อสื่อสารและนำไปประกอบอาชีพในอนาคต น่าจะเป็นสิ่งในการให้ความสนใจได้การสร้างแรงบันดาลใจกระตุ้นให้เยาวชนเลือกเรียนภาษาจีน และอธิบายนำประโยชน์ที่ได้จากการเรียนมาสร้างแรงบันดาลใจเพื่อผลักดันให้ผู้เรียนอยากเก่งและดีเหมือนแบบอย่างที่น่าเสนอ ทำการเรียนการสอนให้น่าสนใจ แตกต่างกับผู้ที่ไม่เคยเรียนภาษาจีนกลาง นอกจากนี้ นักเรียนที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีทัศนคติต่อการเรียนภาษาจีนกลางในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ (ธงชัย สันติวงษ์, 2533: 217) กล่าวว่าในเรื่องประสบการณ์ส่วนบุคคล การมีประสบการณ์ว่าจะเป็นทางอ้อมหรือตรงย่อมก่อให้เกิดทัศนคติประสบการณ์ที่ทำให้เกิดความรู้สึกพอใจย่อมก่อให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อสิ่งนั้น แสดงว่านักเรียนมีความรู้สึกที่ดีต่อภาษาจีนกลาง

ความรู้ใหม่ (New Knowledge)

จากผลการวิจัยข้างต้น ผู้วิจัยได้สรุปเป็นแผนภูมิให้เห็นแรงบันดาลใจและแนวทางการสร้างแรงบันดาลใจในการเรียนภาษาจีน โดยเริ่มต้นจากแรงบันดาลใจด้านต่าง ๆ อันประกอบด้วยปัจจัยที่มีผลต่อแรงบันดาลใจสองประการ คือ ประโยชน์ของภาษาจีน และแรงบันดาลใจสำคัญในการเรียนภาษาจีน ซึ่งทั้งสองประเด็นนี้จะนำไปสู่แนวทางการสร้างแรงบันดาลใจในการเรียนภาษาจีนตามที่ปรากฏในภาพ ดังนี้

Citation : ก้าว ชู เฟิน และรัตนะ ปัญญาภา. (2567). ปัจจัยที่มีผลต่อแรงบันดาลใจในการเลือกเรียนภาษาจีนของนักเรียนโรงเรียน

นาเรีนกุล. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 63-74;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.5>

ภาพที่ 1 แรงบันดาลใจและแนวทางการสร้างแรงบันดาลใจในการเรียนภาษาจีน

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

จัดกิจกรรมเสริมนอกชั้นเรียน ที่เป็นกิจกรรมด้านภาษาและวัฒนธรรม ต้องเป็นกิจกรรมที่สนับสนุน การเรียนจัดกิจกรรม การเรียนรู้โดยใช้การแสดงละคร เตรียมผู้ชมและเตรียมวัสดุอุปกรณ์ ครูควรใช้คำถามกระตุ้นเพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่ สถานการณ์และการแสดงให้เหมาะสมกับวัย ความสนใจ เพื่อเป็นการทบทวน ความรู้เดิมของผู้เรียน และควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ตอบคำถามอย่างเสรี ซึ่งเป้าหมายของการจัดกิจกรรมเสริมนอกชั้นเรียนด้านภาษาและวัฒนธรรมต้องคำนึงถึงการเรียนภาษาจีนเป็นหลัก

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการทำวิจัยเกี่ยวกับ การจัดการเรียนการสอนภาษาจีน กิจกรรมเสริมหลักสูตรในสถานศึกษาระดับต่าง ๆ โดยมุ่งเน้นการออกแบบและพัฒนาให้เหมาะสมกับความสนใจของผู้เรียน ให้มีความสมบูรณ์ของเนื้อหาและทันสมัย สอดคล้องกับความสนใจของนักเรียน เพราะภาษาจีนเป็นภาษาเฉพาะที่มีความเป็นเอกลักษณ์ ถ้ามีการพัฒนาด้านต่าง ๆ ดังกล่าวจะทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในการเรียนและมีแรงบันดาลใจในการเรียนมากขึ้น

Citation : Kou Shu Fen & Panyapa, R. (2024). Factors Influencing the Inspiration for Chinese Language of

Students at Narinukun School. Journal of Local Governance and Innovation. 8(1) : 63-74;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.5>

เอกสารอ้างอิง (References)

- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2554). การวิเคราะห์สถิติ : สถิติสำหรับการบริหารและวิจัย. กรุงเทพฯ : ภาควิชาสถิติ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เขียน ธีระวิทย์ และเจีย แยน จอง. (2543). ความสัมพันธ์ไทย-จีน เหลียวหลังแลหน้า. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธงชัย สันติวงษ์. (2535). องค์การและการบริหารการศึกษา การจัดการแผนใหม่. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช .
- ธิดา หิงอยู่. (2559). แรงจูงใจในการเลือกเรียนภาษาของนักศึกษา คณะอักษรศาสตร์ สาขาภาษา และวรรณกรรม มหาวิทยาลัยศิลปากร. นครปฐม : สาขาวิชาเอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นงนุช สีสันต์ (2539). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับสภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาภาคบังคับในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์เขต 2. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พิชัย แก้วบุตร. (2559). ความสนใจของนักศึกษาต่อกิจกรรมเสริมนอกชั้นเรียนวิชาภาษาจีน. วารสารศรีนครินทรวิโรฒวิจัยและพัฒนา (สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์). 12(23) : 27-38.
- รัตนะ บัวสนธ์. (2551). การวิจัยเชิงคุณภาพทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : คำสมัย.
- สุวรรณ เตียงศิริธฤถาวร. (2551). การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียน ในจังหวัดเชียงใหม่. เชียงใหม่ : รายงานการวิจัยมหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- เหวย์ อู๋ และวัลลภา เฉลิมวงศาเวช. (2565). ปัจจัยที่มีผลต่อแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาจีนของนักเรียนโรงเรียนเอกชนสองภาษา ก. วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย. 14 (1) : 408-422.

Citation : ก้าว ชู เฟิน และรัตนะ ปัญญาภา. (2567). ปัจจัยที่มีผลต่อแรงบันดาลใจในการเลือกเรียนภาษาจีนของนักเรียนโรงเรียน

นารีนุกูล. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 63-74;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.5>

ส่วนประสมทางการตลาดและภาพลักษณ์สินค้าที่ส่งผลต่อกระบวนการตัดสินใจเลือกซื้ออาคารชุดที่พักอาศัยของลูกค้าในเขตจังหวัดสมุทรสาคร

The Marketing Mix and Product Image Affect The Purchasing Decision Process Residential Condominiums of Customers In Samut Sakhon Province

ศราวดี สุขทอง^{1*} กฤตชน วงศ์รัตน์² และประสิทธิ์พร เก่งทอง³
Katawut Sukthong^{1*}, Kritchana Wongrat² and Prasitpon Kengthong³

Received : December 15, 2023; Revised : January 2, 2024; Accepted : January 2, 2024

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ส่วนประสมทางการตลาด ภาพลักษณ์สินค้าและกระบวนการตัดสินใจเลือกซื้อ 2) ส่วนประสมทางการตลาดที่ส่งผลต่อกระบวนการตัดสินใจเลือกซื้อ และ 3) ภาพลักษณ์สินค้าที่ส่งผลต่อกระบวนการตัดสินใจเลือกซื้ออาคารชุดที่พักอาศัยของลูกค้าในจังหวัดสมุทรสาคร กลุ่มตัวอย่างเป็นลูกค้าที่ซื้ออาคารชุดที่พักอาศัยในจังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 385 คน โดยสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.963 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความถดถอยอย่างง่าย

ผลการศึกษาพบว่า 1) ส่วนประสมทางการตลาด ภาพลักษณ์สินค้าและกระบวนการตัดสินใจเลือกซื้อ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 2) ส่วนประสมทางการตลาดมีอิทธิพลทางบวกต่อกระบวนการตัดสินใจเลือกซื้อ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และสามารถพยากรณ์ได้ร้อยละ

¹⁻³คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี; Faculty of Management Science, Phetchaburi Rajabhat University, Thailand.

*Corresponding Author; e-mail : katawut2521@hotmail.com

Citation : Sukthong, K., Wongrat, K., & Kengthong, P. (2024). The Marketing Mix and Product Image Affect The Purchasing Decision Process Residential Condominiums of Customers In Samut Sakhon Province.

Journal of Local Governance and Innovation. 8(1) : 75-92;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.6>

ละ 50.0 และ 3) ภาพลักษณ์สินค้ามีอิทธิพลทางบวกต่อกระบวนการตัดสินใจเลือกซื้อ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และสามารถพยากรณ์ได้ร้อยละ 36.7 ดังนั้นผู้ประกอบการโครงการอาคารชุดที่พักอาศัยควรนำปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดและการสร้างภาพลักษณ์สินค้าไปเป็นกลยุทธ์ทางการตลาดเพื่อตอบสนองความต้องการและสร้างความพึงพอใจแก่ลูกค้าและสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันของธุรกิจ

คำสำคัญ (Keywords) : ส่วนประสมทางการตลาด, ภาพลักษณ์สินค้า, กระบวนการตัดสินใจเลือกซื้อ

Abstract

This research aims to study 1) the marketing mix. Product image and purchase decision process 2) Marketing mix that affects the purchase decision process and 3) Product image that affects the purchase decision process of residential condominiums of customers in Samut Sakhon province. The sample group consisted of 385 customers purchasing residential condominiums in Samut Sakhon Province by accidental sampling. The research instrument was a questionnaire with a reliability value of 0.963. Statistics used in data analysis include frequency, percentage, mean, and standard deviation and simple regression analysis.

The results of the study found that 1) the marketing mix, Product image and purchasing decision process are at a very average level. 2) The marketing mix has a positive influence on the purchasing decision process at a statistical significance of 0.01 and can be predict 50.0 percent and 3) Product image has a positive influence on the purchasing decision process at a statistical significance of 0.01 and can be predict 36.7. Therefore, residential condominium project operators should incorporate marketing mix factors and product image creation into marketing strategies to meet the needs and satisfaction of customers and create a competitive advantage for the business.

Keywords : Marketing Mix, Product Image, Purchasing Decision Process

Citation : ศธาวุฒิ สุขทอง, กฤตชน วงศ์รัตน์ และประสิทธิ์พร เก่งทอง. (2567). ส่วนประสมทางการตลาดและภาพลักษณ์สินค้าที่

ส่งผลต่อกระบวนการตัดสินใจเลือกซื้ออาคารชุดที่พักอาศัยของลูกค้าในเขตจังหวัดสมุทรสาคร. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 75-92; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.6>

บทนำ (Introduction)

สมุทรสาครเป็นจังหวัดอุตสาหกรรมการผลิตสินค้าส่งออกอันดับต้น ๆ ของประเทศโดยมีสถานะการขยายตัวทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นและมีพื้นที่เกิดการขยายตัวทำให้เกิดสถานะกลายเป็นเมือง (urbanization) จากอัตราการเพิ่มขึ้นของประชากรภายในจังหวัดสมุทรสาครสูงขึ้นในทุก ๆ ปี เนื่องมาจากมีการเคลื่อนย้ายของประชากรเข้าสู่พื้นที่จังหวัดสมุทรสาคร (กชกร ธรรมเกียรติ และไตรรัตน์ จารุทัศน์, 2563) การเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรส่งผลให้ความต้องการที่อยู่อาศัยเพิ่มสูงขึ้น โดยเฉพาะที่อยู่อาศัยที่จะตอบสนองความต้องการและความจำเป็นของประชากรวัยทำงานและผู้ที่คนที่มีวิถีชีวิตที่รีบเร่ง ดังนั้นอาคารชุดที่พักอาศัยหรือคอนโดมิเนียมจึงเข้ามามีบทบาทในสังคมปัจจุบัน ซึ่งเป็นที่อยู่อาศัยที่สามารถตอบสนองความต้องการได้อย่างครบครัน เช่น ความสะดวกในเรื่องเดินทาง ใกล้แหล่งชุมชน มีความปลอดภัยสูง รวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ทำให้ผู้บริโภคตัดสินใจเลือกซื้ออาคารชุดเป็นที่อยู่อาศัยกันมากขึ้น สำหรับโครงการอาคารชุดที่พักอาศัยในเขตจังหวัดสมุทรสาครมีการเติบโตและขยายตัวอย่างรวดเร็ว ผู้ประกอบการต่างพัฒนาโครงการขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคทำให้เกิดสถานะการแข่งขันที่รุนแรง นอกจากนี้พฤติกรรมการซื้ออสังหาริมทรัพย์ของผู้บริโภคได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมอันเนื่องมาจากกลุ่มคนรุ่นใหม่ que เริ่มสร้างครอบครัวมองหาที่พักอาศัยให้ตรงกับวิถีการดำเนินชีวิตของตน (วรภรณ์ ลิ้มเปรมวัฒนา และ อัสฎางค์ ลารินทา, 2561) ทำให้ผู้ประกอบการต้องพัฒนาแนวคิดการออกแบบอาคารชุดที่พักอาศัยรูปแบบใหม่ให้ทันสมัย มีการปรับแผนธุรกิจและกลยุทธ์การตลาดให้สอดคล้องกับพฤติกรรมของผู้บริโภค (วรรณ ธัญญวัฒน์ และชินโสณ วิสิฐนิธิจิภา, 2564)

จากรายงานการสำรวจตลาดที่อยู่อาศัยปี พ.ศ. 2564 พื้นที่กรุงเทพฯ - ปริมณฑลพบว่าจังหวัดที่มีมูลค่า Total Supply เพิ่มขึ้นมากที่สุดคือ จังหวัดสมุทรสาคร เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 16.1 เป็นการเพิ่มของบ้านจัดสรรร้อยละ 16.3 ซึ่งการจดทะเบียนอาคารชุดในเขตจังหวัดสมุทรสาครตั้งแต่ปี พ.ศ. 2564 มีอาคารชุดจดทะเบียนใหม่จำนวน 7 อาคารชุด โดยจดทะเบียนใน พ.ศ. 2564 จำนวน 2 อาคารชุด พ.ศ.2565 จำนวน 3 อาคารชุด และ พ.ศ.2566 จำนวน 2 อาคารชุด คิดเป็นจำนวนห้องชุดทั้งหมด 410 ห้อง (สำนักงานธนารักษ์พื้นที่สมุทรสาคร, 2566) ซึ่งการตัดสินใจเลือกซื้ออาคารชุดที่พักอาศัยของผู้บริโภคนั้นจะมีแนวทางในการเลือกโครงการต่าง ๆ โดยปัจจัยแรกที่

Citation : Suktong, K., Wongrat, K., & Kengthong, P. (2024). The Marketing Mix and Product Image Affect The Purchasing Decision Process Residential Condominiums of Customers In Samut Sakhon Province.

Journal of Local Governance and Innovation. 8(1) : 75-92;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.6>

ผู้บริโภคต้องการคือทำเลที่ตั้งของโครงการอาคารชุดที่สามารถตอบสนองความเหมาะสมกับรูปแบบการดำเนินชีวิตและการทำงานโดยส่วนใหญ่จะเน้นทำเลที่ตั้งที่คุ้มค่าทั้งราคาและสามารถเดินทางได้สะดวกรวดเร็ว นอกจากนี้ยังมีปัจจัยทางการตลาดที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อคอนโดมิเนียมหรืออาคารชุดที่พักอาศัย ได้แก่ ชื่อเสียง ภาพลักษณ์ ผลิตภัณฑ์ ทำเลที่ตั้งและราคา (รุ่งโรจน์ เสริมสระบุญ, 2562) โดยเฉพาะด้านราคาในปัจจุบันผู้บริโภคจะให้ความสำคัญเป็นอันดับถัดมาเพราะการตัดสินใจเลือกซื้อจะดูที่ราคาถูกกว่าโครงการอื่น ๆ และสามารถกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินได้อย่างรวดเร็ว อีกทั้งยังมีด้านลักษณะรูปแบบการก่อสร้างมีความสวยงาม วัสดุที่ใช้ในการตกแต่งภายในควรมีความทันสมัย ส่วนด้านทำเลที่ตั้งสามารถเดินทางสัญจรไปมาสะดวกและอยู่ใกล้กับสถานที่ทำงาน สำหรับด้านการส่งเสริมการตลาดควรมีส่วนลดและสิทธิพิเศษ มีการแถมอุปกรณ์เพิ่มเติมภายในห้องชุด เป็นต้น (เฉลิมรัชต์ เข้มราชและรัฐบุรุษ คุ้มทรัพย์, 2565) นอกจากนี้ผู้บริโภคยังให้ความสำคัญกับภาพลักษณ์สินค้าซึ่งเปรียบเสมือนกับเป็นหน้าตาของโครงการอาคารชุดอันดับต้น ๆ ที่จะสื่อสารไปยังผู้บริโภคให้เกิดการรับรู้ ดังนั้นโครงการต่าง ๆ จึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับภาพลักษณ์เป็นอย่างมากเพราะถ้าหากภาพลักษณ์ของโครงการถูกนำเสนอออกไปในทางที่ไม่ดีหรือเสียหายก็จะส่งผลกระทบต่อภาพรวมของโครงการในด้านลบด้วยเช่นกันทำให้ผู้ประกอบการต่างหันมาให้ความสำคัญและพยายามที่จะปรับปรุงภาพลักษณ์สินค้าให้ดูดีในสายตาของผู้บริโภคซึ่งมีผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้ออาคารชุดที่พักอาศัยในอนาคต

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นทำให้เห็นถึงปัญหาของอาคารชุดที่พักอาศัยที่เป็นปัจจัยสำคัญในการเลือกซื้อของลูกค้าคือปัญหาแหล่งทำเลที่ตั้งที่ไม่อยู่ในย่านชุมชนหรือการเดินทาง ปัญหาที่จอดรถไม่เพียงพอ ปัญหารอยแตกร้าวของอาคาร ปัญหาโครงสร้างอาคารไม่แข็งแรง ปัญหาการใช้วัสดุอุปกรณ์ที่ไม่มีคุณภาพ ปัญหาน้ำรั่วซึมและปัญหาราคาส่งเกินไปไม่เหมาะสมกับคุณภาพอาคาร ด้วยเหตุนี้ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาส่วนประสมทางการตลาด ภาพลักษณ์สินค้าและกระบวนการตัดสินใจเลือกซื้ออยู่ในระดับใดและปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดและภาพลักษณ์สินค้านี้มีอิทธิพลต่อกระบวนการตัดสินใจเลือกซื้ออาคารชุดที่พักอาศัยอย่างไรทั้งนี้ผลการศึกษาจะเป็นข้อมูลในการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาโครงการอาคารชุดที่พักอาศัยให้ตรงกับความต้องการของลูกค้าต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาส่วนประสมทางการตลาด ภาพลักษณ์สินค้าและกระบวนการตัดสินใจเลือกซื้ออาคารชุดที่พักอาศัยของลูกค้าในจังหวัดสมุทรสาคร
2. เพื่อศึกษาส่วนประสมทางการตลาดที่ส่งผลต่อกระบวนการตัดสินใจเลือกซื้ออาคารชุดที่พักอาศัยของลูกค้าในจังหวัดสมุทรสาคร
3. เพื่อศึกษาภาพลักษณ์สินค้าที่ส่งผลต่อกระบวนการตัดสินใจเลือกซื้ออาคารชุดที่พักอาศัยของลูกค้าในจังหวัดสมุทรสาคร

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นลูกค้าที่เคยซื้อและต้องการซื้ออาคารชุดที่พักอาศัยในเขตจังหวัดสมุทรสาคร โดยไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เลือกมาจากลูกค้าที่เคยซื้อและต้องการซื้ออาคารชุดที่พักอาศัยในเขตจังหวัดสมุทรสาคร กรณีไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน โดยใช้สูตรการคำนวณ (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2560) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 385 คน และทำการเลือกสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ประกอบด้วย เพศ อายุ อาชีพ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ประเภทของที่อยู่อาศัยเดิม งบประมาณในการซื้ออาคารชุดของท่าน ขนาดพื้นที่ใช้สอยของอาคารชุดที่ท่านต้องการ แหล่งข้อมูลใดที่ใช้ค้นหาข้อมูลอาคารชุดที่สนใจ ระยะเวลาที่ใช้ตัดสินใจซื้อ และบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามส่วนประสมทางการตลาดของอาคารชุดที่พักอาศัยในเขตจังหวัดสมุทรสาครตามความคิดเห็นของลูกค้า ประกอบด้วย ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางการจัด

Citation : Suktong, K., Wongrat, K., & Kengthong, P. (2024). The Marketing Mix and Product Image Affect The Purchasing Decision Process Residential Condominiums of Customers In Samut Sakhon Province.

Journal of Local Governance and Innovation. 8(1) : 75-92;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.6>

จำหน่าย ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านการใช้พนักงานขาย ด้านกระบวนการ และด้านลักษณะทางกายภาพ ซึ่งเป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามภาพลักษณ์สินค้าของอาคารชุดที่พักอาศัยในเขตจังหวัดสมุทรสาคร ตามความคิดเห็นของลูกค้า ซึ่งเป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 4 แบบสอบถามกระบวนการตัดสินใจเลือกซื้ออาคารชุดที่พักอาศัยของลูกค้าในเขตจังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งเป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการทดสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเพื่อการทดสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน โดยทำการพิจารณาและตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหาและความถูกต้องตามองค์ประกอบที่ศึกษา จากนั้นนำคะแนนประเมินมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับคุณลักษณะตามวัตถุประสงค์หรือหาค่า IOC ของการวิจัยที่ต้องการวัด (อารยาองค์เอี่ยมและพงศารธา วิจิตเวชไพศาล, 2561) โดยค่า IOC ที่ได้มานั้นถ้าคำนวณแล้วได้ค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ถือว่าสอดคล้องในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ (ประสพชัย พสุนนท์, 2558) หากข้อคำถามใดมีค่าไม่ถึงเกณฑ์ที่ยอมรับได้ผู้วิจัยจะทำการปรับปรุงพัฒนาข้อคำถามให้สอดคล้องและครอบคลุมตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 จากนั้นดำเนินการตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) เป็นการตรวจสอบความเข้าใจของผู้ตอบแบบสอบถามต่อสิ่งที่ผู้วิจัยต้องการถามได้ตรงกัน ผู้วิจัยพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) โดยการทดลองใช้ (Try-Out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกันซึ่งเป็นกลุ่มลูกค้าที่เคยตัดสินใจเลือกซื้ออาคารชุดที่พักอาศัยในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 30 ชุด โดยใช้เกณฑ์สัมประสิทธิ์แอลฟายอมรับที่ค่า α มากกว่าหรือเท่ากับ 0.7 (Hair et al., 2010) ซึ่งค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามจำแนกตามตัวแปรการวิจัยและภาพรวมทั้งฉบับโดยมีรายละเอียดคือ ส่วนประสมทางการตลาด มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.955 ภาพลักษณ์สินค้า มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.934 กระบวนการตัดสินใจเลือกซื้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.975 และภาพรวมแบบสอบถามการวิจัยทั้งฉบับ มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.963 ดังนั้นแบบสอบถามจึงจัดอยู่ในเกณฑ์ความเชื่อมั่นสูงและสามารถนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลได้

Citation : ศราวุฒิ สุขทอง, กฤตชน วงศ์รัตน์ และประสิทธิ์พร เก่งทอง. (2567). ส่วนประสมทางการตลาดและภาพลักษณ์สินค้าที่

ส่งผลต่อกระบวนการตัดสินใจเลือกซื้ออาคารชุดที่พักอาศัยของลูกค้าในเขตจังหวัดสมุทรสาคร. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 75-92; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.6>

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยขอความอนุเคราะห์ลูกค้าที่เคยซื้ออาคารชุดที่พักอาศัยในเขตจังหวัดสมุทรสาครในการตอบแบบสอบถามการวิจัย โดยได้กลับคืนมาจำนวน 385 ฉบับ จากนั้นนำแบบสอบถามที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลมาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับเพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ครบถ้วนสมบูรณ์แล้วนำมาลงรหัสเพื่อประมวลผลข้อมูลด้วยการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยและสมมติฐานการวิจัย โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ และดำเนินการอธิบายผลการวิจัยโดยการนำเสนอเป็นตารางประกอบคำอธิบาย สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเพื่อการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ประเภทของที่อยู่อาศัยเดิม งบประมาณในการซื้ออาคารชุดของท่าน ขนาดพื้นที่ใช้สอยของอาคารชุดที่ท่านต้องการ แหล่งข้อมูลใดที่ใช้ค้นหาข้อมูลอาคารชุดที่สนใจ ระยะเวลาที่ใช้ตัดสินใจซื้อ และบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่อใช้อธิบายลักษณะข้อมูลส่วนบุคคลด้วยสถิติการแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์ข้อมูลส่วนประสมทางการตลาด ภาพลักษณ์สินค้า และกระบวนการตัดสินใจเลือกซื้อจะใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่อใช้อธิบายลักษณะข้อมูลด้วยสถิติค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติทดสอบสมมติฐาน โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ความถดถอยอย่างง่าย (Simple Regression Analysis) เพื่อทดสอบสมมติฐาน คือ

สมมติฐานที่ 1 ส่วนประสมทางการตลาดมีอิทธิพลทางบวกต่อกระบวนการตัดสินใจเลือกซื้อ

สมมติฐานที่ 2 ภาพลักษณ์สินค้ามีอิทธิพลทางบวกต่อกระบวนการตัดสินใจเลือกซื้อ

ผลการวิจัย (Research Results)

ตอนที่ 1 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 31- 40 ปี สถานภาพสมรส อาชีพพนักงานบริษัท มีระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่า มีรายได้เฉลี่ย 20,001- 40,000 บาท มีที่อยู่อาศัยเดิม คือ ห้องเช่า/บ้านเช่า มีงบประมาณในการซื้อคอนโดมิเนียม อยู่ที่ 1 - 1.5 ล้านบาท ต้องการพื้นที่ใช้สอย 31 - 40 ตารางเมตร มีแหล่งที่ใช้ในการค้นหาข้อมูล คือ สื่อโซเชียลมีเดีย ระยะเวลาที่ใช้ตัดสินใจซื้อหลังจากเยี่ยมชม 1 - 3 เดือน มีผู้ที่มีอิทธิพลในการตัดสินใจซื้อ คือ คู่สมรส

ตอนที่ 2 สรุปผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของส่วนประสมทางการตลาดภาพลักษณ์สินค้าและกระบวนการตัดสินใจเลือกซื้อ

1. ส่วนประสมทางการตลาดโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านกระบวนการให้บริการ ด้านลักษณะกายภาพ ด้านบุคลากร ด้านราคา ด้านสถานที่/ทำเลที่ตั้งและด้านส่งเสริมการตลาด ตามลำดับ ทั้งนี้สามารถอธิบายผลเป็นรายด้านได้ดังนี้

ด้านผลิตภัณฑ์โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า รูปแบบอาคารทันสมัยสวยงาม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ การรับประกันความปลอดภัยในการอยู่อาศัย วัสดุที่ใช้ในการสร้างมีคุณภาพดีและขนาดพื้นที่ใช้สอยในห้องเพียงพอต่อการพักอาศัย

ด้านราคาโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ราคาเหมาะสมกับตราสินค้าอาคารชุดที่พักอาศัย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ราคาเหมาะสมกับทำเลที่ตั้ง/ขนาดพื้นที่ ราคาเหมาะสมกับคุณภาพวัสดุที่เลือกใช้และราคาเหมาะสมกับขนาดห้องและพื้นที่ใช้สอย

ด้านสถานที่/ทำเลที่ตั้งโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า สถานที่จอดรถมีจำนวนเพียงพอต่อผู้อยู่อาศัย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ สภาพแวดล้อมโดยรอบที่ตั้งโครงการมีความเหมาะสมและปลอดภัย ทำเลที่ตั้งโครงการใกล้เคียงกับสถานที่ทำงาน/สถานศึกษา/ตลาด/โรงพยาบาลหรือห้างสรรพสินค้าและทำเลที่ตั้งโครงการใกล้ระบบขนส่งมวลชน

Citation : ศราวุฒิ สุขทอง, กฤตชน วงศ์รัตน์ และประสิทธิ์พร เก่งทอง. (2567). ส่วนประสมทางการตลาดและภาพลักษณ์สินค้าที่

ส่งผลกระทบต่อกระบวนการตัดสินใจเลือกซื้ออาคารชุดที่พักอาศัยของลูกค้าในเขตจังหวัดสมุทรสาคร. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 75-92; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.6>

ด้านการส่งเสริมการตลาดโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามิชของแถมต่าง ๆ ให้อย่างเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ มีการพาชมห้องตัวอย่างตามที่ท่านต้องการ อาคารชุดที่พักอาศัยเสร็จแล้วพร้อมเข้าอยู่ได้ทันทีและโครงการให้สิทธิพิเศษสำหรับลูกค้า

ด้านบุคลากรโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าพนักงานที่ปฏิบัติหน้าที่ มีความรู้ ความเข้าใจผลิตภัณฑ์เป็นอย่างดี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือพนักงานปฏิบัติหน้าที่ความเอาใจใส่การให้บริการ พนักงานที่ปฏิบัติหน้าที่พูดจาสุภาพมีอัธยาศัย ยิ้มแย้มแจ่มใสและพนักงานที่ปฏิบัติหน้าที่แต่งกายสุภาพเรียบร้อย

ด้านลักษณะกายภาพโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าการตกแต่งห้องตัวอย่างมีความน่าสนใจและใช้วัสดุตรงกับห้องที่ส่งมอบให้ให้ลูกค้า มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือสภาพแวดล้อมภายในโครงการมีบรรยากาศดี ร่มรื่น สวยงาม มีบริการสถาปนิกและมัณฑนากรให้คำแนะนำ และสถานที่รับรองลูกค้า

ด้านกระบวนการให้บริการโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความยืดหยุ่นในการให้บริการตามความต้องการของลูกค้า มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือสัญญาจะซื้อจะขายอาคารชุดที่พักอาศัยมีมาตรฐานน่าเชื่อถือ กระบวนการให้บริการมีความสะดวกและรวดเร็วและกระบวนการทำงานที่เป็นมาตรฐาน

2. ภาพลักษณ์สินค้าอาคารชุดที่อยู่อาศัยของลูกค้าในจังหวัดสมุทรสาคร โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าลูกค้าชื่นชอบวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ตกแต่งอาคารชุดที่พักอาศัยมีคุณภาพมาตรฐานทำให้อยากซื้อมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือชื่นชอบการออกแบบอาคารชุดที่พักอาศัยมีรูปลักษณ์ทันสมัยสวยงามและมีสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ทำให้อยากซื้อ ชื่นชอบคุณภาพการให้บริการที่ประทับใจของพนักงานโครงการอาคารชุดที่พักอาศัยทำให้อยากซื้อ และประทับใจชื่อเสียงของโครงการอาคารชุดที่พักอาศัยเป็นที่ยอมรับทำให้อยากซื้อ

3. กระบวนการตัดสินใจเลือกซื้ออาคารชุดที่อยู่อาศัยของลูกค้าในจังหวัดสมุทรสาคร โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าลูกค้าตัดสินใจซื้ออาคารชุดที่พักอาศัยเพื่อสนองความต้องการและความจำเป็นของท่านมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ตัดสินใจซื้ออาคารชุดที่พักอาศัยโดยประเมินจากเหมาะสมกับการดำเนินชีวิต ตัดสินใจซื้ออาคารชุดที่พักอาศัย

Citation : Sukdong, K., Wongrat, K., & Kengthong, P. (2024). The Marketing Mix and Product Image Affect The Purchasing Decision Process Residential Condominiums of Customers In Samut Sakhon Province.

Journal of Local Governance and Innovation. 8(1) : 75-92;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.6>

โดยประเมินจากคุณภาพมาตรฐานของโครงการและตัดสินใจที่จะแนะนำบอกต่อให้บุคคลอื่นมาซื้ออาคารชุดที่พักอาศัยโครงการเดียวกัน

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 ส่วนประสมทางการตลาดมีอิทธิพลทางบวกต่อกระบวนการตัดสินใจเลือกซื้อ

ตารางที่ 1 แสดงผลค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรส่วนประสมทางการตลาดที่ส่งผลต่อกระบวนการตัดสินใจเลือกซื้อ

ตัวแปร	คะแนนดิบ		คะแนน	t	p-value
	B	SE	มาตรฐาน β		
ค่าคงที่ (a)	1.325	.153		8.670	.000*
ส่วนประสมทางการตลาด (X_1)	.689	.035	.707	19.566	.000*

R = .707 R² = .500 Adjusted R² = .499 F = 382.821 SE = .342

*มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

การวิเคราะห์ส่วนประสมทางการตลาดที่ส่งผลต่อกระบวนการตัดสินใจเลือกซื้อ โดยวิธีการวิเคราะห์ความถดถอยอย่างง่าย (Simple Regression Analysis) ด้วยการใช้เทคนิควิธีนำเข้าแบบ Enter ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ส่วนประสมทางการตลาดมีอิทธิพลทางบวกต่อกระบวนการตัดสินใจเลือกซื้อ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($\beta = .707$, Sig. = .000*) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 1.325 และสามารถพยากรณ์ได้ร้อยละ 50.0 โดยมีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานเท่ากับ $\pm .342$ ซึ่งสามารถเขียนเป็นสมการในรูปแบบคะแนนดิบ ได้ดังนี้

$$\hat{Y}_{\text{total}} = 1.325 + .689(X_1)$$

Citation : ศชาวุฒิ สุขทอง, กฤตชน วงศ์รัตน์ และประสิทธิ์พร เก่งทอง. (2567). ส่วนประสมทางการตลาดและภาพลักษณ์สินค้าที่

ส่งผลต่อกระบวนการตัดสินใจเลือกซื้ออาคารชุดที่พักอาศัยของลูกค้าในเขตจังหวัดสมุทรสาคร. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 75-92; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.6>

สมมติฐานที่ 2 ภาพลักษณ์สินค้ามีอิทธิพลทางบวกต่อกระบวนการตัดสินใจเลือกซื้อ

ตารางที่ 2 แสดงผลค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรภาพลักษณ์สินค้าที่ส่งผลต่อกระบวนการตัดสินใจเลือกซื้อ

ตัวแปร	คะแนนดิบ		คะแนน	t	p-value
	B	SE	มาตรฐาน β		
ค่าคงที่ (a)	2.006	.155		12.949	.000
ภาพลักษณ์สินค้า (X_2)	.539	.036	.606	14.912	.000

R = .606 R² = .367 Adjusted R² = .366 F = 222.376 SE = .385

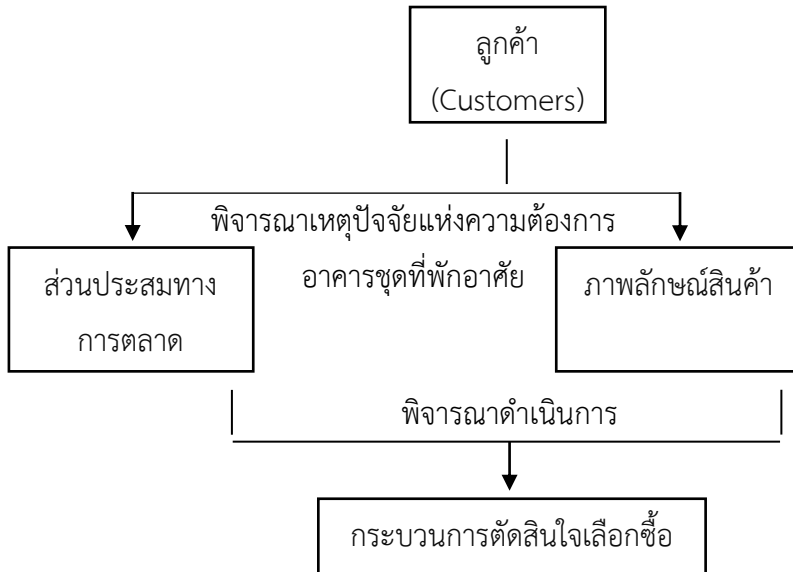
*มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

การวิเคราะห์ภาพลักษณ์สินค้าที่ส่งผลต่อกระบวนการตัดสินใจเลือกซื้อ โดยวิธีการวิเคราะห์ความถดถอยอย่างง่าย (Simple Regression Analysis) ด้วยการใช้เทคนิควิธีนำเข้าแบบ Enter ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ภาพลักษณ์สินค้ามีอิทธิพลทางบวกต่อกระบวนการตัดสินใจเลือกซื้อ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($\beta = .606$, Sig. = .000*) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 2.006 และสามารถพยากรณ์ได้ร้อยละ 36.7 โดยมีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานเท่ากับ ± 385 ซึ่งสามารถเขียนเป็นสมการในรูปแบบคะแนนดิบ ได้ดังนี้

$$\hat{Y}_{\text{total}} = 2.006 + .539(X_2)$$

จากผลการวิจัยสามารถเขียนเป็น Diagram ของปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดและภาพลักษณ์สินค้าที่ส่งผลต่อกระบวนการตัดสินใจเลือกซื้ออาคารชุดที่พักอาศัยของลูกค้าในจังหวัดสมุทรสาครดังนี้

ภาพที่ 1 ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดและภาพลักษณ์สินค้าที่ส่งผลต่อกระบวนการตัดสินใจเลือกซื้ออาคารชุดที่พึงอาศัย

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

1. ส่วนประสมทางการตลาดโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านกระบวนการให้บริการ ด้านลักษณะกายภาพ ด้านบุคลากร ด้านราคา ด้านสถานที่/ทำเลที่ตั้งและด้านการส่งเสริมการตลาด ตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องจากส่วนประสมทางการตลาดของธุรกิจซึ่งเป็นกลยุทธ์การตลาดที่สำคัญต่อพฤติกรรมความต้องการของลูกค้าในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วทำให้ธุรกิจต้องศึกษาหาข้อมูลเพื่อปรับการดำเนินงานของธุรกิจทั้งด้านการตลาดและการให้บริการสามารถตอบสนองความต้องการและความคาดหวังของลูกค้าให้มากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวรรณ เดชน้อยและคณะ (2564) เรื่องปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดต่อการเลือกซื้อบ้านจัดสรรในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดต่อการเลือกซื้อบ้านจัดสรร ในเขตอำเภอเมือง จังหวัด นครราชสีมาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านผลิตภัณฑ์ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่ายและด้านบุคคล ตามลำดับ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิรินธน์ สอดศรี (2565) เรื่องปัจจัยส่วน

Citation : คชาวุฒิ สุขทอง, กฤตชน วงศ์รัตน์ และประสิทธิ์พร เก่งทอง. (2567). ส่วนประสมทางการตลาดและภาพลักษณ์สินค้าที่

ส่งผลต่อกระบวนการตัดสินใจเลือกซื้ออาคารชุดที่พึงอาศัยของลูกค้าในเขตจังหวัดสมุทรสาคร. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 75-92; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.6>

ประสมทางการตลาดบริการที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อบ้านจัดสรรราคาไม่เกิน 5 ล้านบาทในพื้นที่พุทธมณฑลสาย 5 จังหวัดนครปฐม พบว่า กลุ่มตัวอย่างโดยรวมมีระดับความคิดเห็นที่มีต่อส่วนประสมทางการตลาดบริการของบ้านจัดสรรอยู่ในระดับมาก

ภาพลักษณ์สินค้า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ลูกค้าชื่นชอบวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ตกแต่งอาคารชุดที่พักอาศัยมีคุณภาพมาตรฐานทำให้อยากซื้อมากที่สุด รองลงมาคือชื่นชอบการออกแบบอาคารชุดที่พักอาศัยมีรูปลักษณะทันสมัยสวยงามและมีสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ชื่นชอบคุณภาพการให้บริการที่ประทับใจของพนักงานโครงการอาคารชุดที่พักอาศัยและประทับใจชื่อเสียงของโครงการอาคารชุดที่พักอาศัยเป็นที่ยอมรับทำให้อยากซื้อ ทั้งนี้หากธุรกิจสามารถสร้างภาพลักษณ์สินค้าที่มีคุณภาพดี สอดคล้องกับความต้องการของลูกค้าทำให้ลูกค้าเกิดความพึงพอใจย่อมส่งผลให้สินค้ามีความน่าเชื่อถือและลูกค้ามีความรู้เชื่อมั่นในสินค้ามากขึ้นพร้อมที่จะกลับมาซื้อสินค้าอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธงชัย ชูสุ่น (2556) เรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อคอนโดมิเนียม พบว่า ปัจจัยด้านชื่อเสียงและภาพลักษณ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ มั่นใจในชื่อเสียงของบริษัทมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิติต์ศน์ ลมุนพันธ์ (2559) ปัจจัยทางการดำเนินชีวิต ภาพลักษณ์ของที่อยู่อาศัย แรงจูงใจในการเลือกซื้อที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อคอนโดมิเนียมตามแนวรถไฟฟ้าสายสีม่วง พบว่า ปัจจัยด้านการดำเนินชีวิต ภาพลักษณ์ที่อยู่อาศัยตามแนวรถไฟฟ้าสายสีม่วงมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

กระบวนการตัดสินใจเลือกซื้ออาคารชุดที่อยู่อาศัยของลูกค้าในจังหวัดสมุทรสาคร โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบลูกค้าตัดสินใจซื้ออาคารชุดที่พักอาศัยเพื่อสนองความต้องการและความจำเป็น รองลงมาคือตัดสินใจซื้ออาคารชุดที่พักอาศัยโดยประเมินจากเหมาะสมกับการดำเนินชีวิต ประเมินจากคุณภาพมาตรฐานของโครงการและตัดสินใจที่จะแนะนำบอกต่อให้บุคคลอื่นมาซื้ออาคารชุดที่พักอาศัยโครงการเดียวกัน ทั้งนี้ก่อนจะเกิดการซื้อใด ๆ ก็ตามลูกค้าจำเป็นต้องคำนึงถึงเหตุผลที่ลูกค้าจะต้องเชื่อในการจะซื้อสินค้าหรือบริการโดยการศีกษาหาข้อมูลของธุรกิจหรือสินค้านั้นเพิ่มเติมให้เกิดความเชื่อมั่นแล้วถึงตัดสินใจเลือกซื้อสินค้านั้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรณัน ธัญญวัฒน์และชิดโสภณ วิสิฐนิธิกิจ (2564) เรื่องปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อคอนโดมิเนียมในอำเภอปากช่อง จังหวัด

Citation : Sukdong, K., Wongrat, K., & Kengthong, P. (2024). The Marketing Mix and Product Image Affect The Purchasing Decision Process Residential Condominiums of Customers In Samut Sakhon Province.

Journal of Local Governance and Innovation. 8(1) : 75-92;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.6>

นครราชสีมา พบว่า กระบวนการการตัดสินใจเลือกซื้อคอนโดมิเนียมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับความสำคัญมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิทวัส รุ่งเรืองผลและพิชชา ฉัตรชัยพลรัตน์ (2564) เรื่องพฤติกรรมการเลือกซื้อคอนโดมิเนียมของกลุ่มลูกค้า Generation Y พบว่า กลุ่ม Generation Y ทั้ง 2 กลุ่ม มีกระบวนการและปัจจัยในการเลือกซื้อคอนโดมิเนียมที่ใกล้เคียงกัน โดยความต้องการซื้อเกิดจากแรงกระตุ้นภายใน ขั้นตอนการหาข้อมูลและประเมินทางเลือกใช้แหล่งข้อมูลและปัจจัยที่ใช้ในการตัดสินใจคล้ายกันโดยพบพฤติกรรมที่แตกต่างคือในกลุ่มที่บุคคลอื่นมีอิทธิพลในการตัดสินใจกระบวนการค้นหาข้อมูลจะใช้ระยะเวลาและความละเอียดในการหาข้อมูลที่น้อยกว่ามีการรับรู้ความเสี่ยงในการซื้อที่น้อยกว่ารวมไปถึงเกณฑ์ในการพิจารณาจะมีการนำเกณฑ์ในมุมมองของผู้มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจคือเกณฑ์ด้านความปลอดภัยมารวมเป็นเกณฑ์หลักในการพิจารณาด้วย ส่วนในขั้นประสบการณ์หลังการเข้าอยู่อาศัยทั้งสองกลุ่มมีพฤติกรรมไม่แตกต่างกัน

2. ส่วนประสมทางการตลาดมีอิทธิพลทางบวกต่อกระบวนการตัดสินใจเลือกซื้ออาคารชุดที่พักอาศัยของลูกค้าในจังหวัดสมุทรสาคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยสามารถพยากรณ์ได้ร้อยละ 50.0 ทั้งนี้ธุรกิจจะต้องนำเสนอปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดทั้งด้านผลิตภัณฑ์ ราคา ช่องทางการจัดจำหน่าย การส่งเสริมการตลาดและด้านอื่น ๆ ซึ่งเป็นข้อมูลที่มีความจำเป็นแก่ลูกค้าในการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าให้ได้ตามความต้องการและสร้างความพึงพอใจแก่ลูกค้า สอดคล้องกับงานวิจัยของ รุ่งโรจน์ สงสระบุญ (2562) เรื่องปัจจัยทางการตลาดที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อคอนโดมิเนียมในกรุงเทพมหานคร พบว่าปัจจัยทางการตลาดที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อคอนโดมิเนียมในกรุงเทพมหานครทั้งหมด 4 ปัจจัย ได้แก่ ชื่อเสียง ภาพลักษณ์ผลิตภัณฑ์ ทำเลที่ตั้งและราคา และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรพล กาญจน์กมล และยุพาวรรณ วรณวณิช (2563) เรื่องปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อคอนโดมิเนียมของประชากรในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดทั้ง 4 ปัจจัยมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อคอนโดมิเนียมของประชากรในเขตกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเมื่อพิจารณารายปัจจัยพบว่าปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์มีอิทธิพลอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาเป็นปัจจัยด้านราคา ปัจจัยด้านกิจกรรมส่งเสริมการตลาดและปัจจัยด้านสถานที่ ตามลำดับ

3. ภาพลักษณ์สินค้ามีอิทธิพลทางบวกต่อกระบวนการตัดสินใจเลือกซื้ออาคารชุดที่พักอาศัยของลูกค้าในจังหวัดสมุทรสาคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยสามารถพยากรณ์

Citation : ศราวุฒิ สุขทอง, กฤตชน วงศ์รัตน์ และประสิทธิ์พร เก่งทอง. (2567). ส่วนประสมทางการตลาดและภาพลักษณ์สินค้าที่

ส่งผลต่อกระบวนการตัดสินใจเลือกซื้ออาคารชุดที่พักอาศัยของลูกค้าในเขตจังหวัดสมุทรสาคร. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 75-92; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.6>

ได้ร้อยละ 36.7 ทั้งนี้เนื่องหากธุรกิจสร้างความเชื่อมั่นและความน่าเชื่อถือต่อภาพลักษณ์สินค้าย่อมทำให้ลูกค้าตัดสินใจซื้อสินค้าได้ทันที สอดคล้องกับงานวิจัยของนิติทัศน์ ลมุนพันธ์ (2559) เรื่อง ปัจจัยทางการดำเนินชีวิต ภาพลักษณ์ของที่อยู่อาศัย แรงจูงใจในการเลือกซื้อที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อคอนโดมิเนียมตามแนวรถไฟฟ้าสายสีม่วง พบว่า ปัจจัยทางการดำเนินชีวิต ด้านภาพลักษณ์ของที่อยู่อาศัย ด้านแรงจูงใจในการเลือกซื้อส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อคอนโดมิเนียมตามแนวรถไฟฟ้าสายสีม่วงที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ มณีรัตน์ สุวรรณเกตและคณะ (2566) เรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อคอนโดมิเนียมในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ภาพลักษณ์มีอิทธิพลเชิงบวกต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อคอนโดมิเนียมในกรุงเทพมหานครมากที่สุด

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่าปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดและภาพลักษณ์สินค้ามีผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้ออาคารชุดที่พักอาศัยของลูกค้าอยู่ในระดับมาก ดังนั้นผู้ประกอบการโครงการอาคารชุดที่พักอาศัยจึงควรใช้เป็นกลยุทธ์หลักในการทำการตลาดเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าและสร้างความความได้เปรียบทางการแข่งขันของธุรกิจอสังหาริมทรัพย์

1.2 จากผลการวิจัยพบว่าปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดด้านการส่งเสริมการตลาดมีผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้ออาคารชุดที่พักอาศัยของลูกค้าอยู่ในระดับต่ำสุด ดังนั้นผู้ประกอบการโครงการอาคารชุดที่พักอาศัยจึงควรเพิ่มกลยุทธ์ด้านการส่งเสริมการตลาดในการทำการตลาดมากขึ้น เช่น การจัดกิจกรรมสร้างเสริมสัมพันธ์ภายในกลุ่มผู้อยู่อาศัยเสมอหรือการออกแสดงโครงการตามสถานที่สาธารณะต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ

1.3 จากผลการวิจัยพบว่าปัจจัยภาพลักษณ์สินค้าเกี่ยวกับภาพลักษณ์โครงการอาคารชุดที่พักอาศัยจากการโฆษณาผ่านสื่อที่หลากหลายมีผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้ออาคารชุดที่พักอาศัยของลูกค้ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำสุด ดังนั้นผู้ประกอบการโครงการอาคารชุดที่พักอาศัยจึงควรเพิ่มกลยุทธ์การตลาดโดยการโฆษณาผ่านสื่อที่หลากหลายทั้งสื่อออนไลน์ เช่น Facebook, TikTok, Line และสื่อออฟไลน์ เช่น หนังสือพิมพ์ แผ่นพับ ป้ายโฆษณาให้ครอบคลุมกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย

Citation : Sukdong, K., Wongrat, K., & Kengthong, P. (2024). The Marketing Mix and Product Image Affect The Purchasing Decision Process Residential Condominiums of Customers In Samut Sakhon Province.

Journal of Local Governance and Innovation. 8(1) : 75-92;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.6>

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยด้านอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อกระบวนการตัดสินใจซื้ออาคารชุดที่พักอาศัย เช่น ปัจจัยด้านคุณภาพการให้บริการ ปัจจัยด้านค่านิยม ปัจจัยด้านนวัตกรรมการตลาด กลยุทธ์การตลาดแบบปากต่อปาก กลยุทธ์การตลาดออนไลน์ กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการ

2.2 ควรศึกษาในพื้นที่จังหวัดที่เป็นเมืองใหญ่ ๆ เช่น เชียงใหม่ ภูเก็ต ขอนแก่น เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อจะได้นำข้อมูลหรือผลการศึกษามาเปรียบเทียบว่าปัจจัยใดบ้างที่เหมือนหรือต่างกันอย่างไร

เอกสารอ้างอิง (References)

- กขกร ธรรมกิติ และไตรรัตน์ จารุทัศน์. (2563). แนวทางการพัฒนาโครงการและปัจจัยที่ส่งผลการเลือกซื้อที่อยู่อาศัยแนวสูงและแนวราบในพื้นที่รอยต่อเมืองกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. *วารสารสาระศาสตร์*. 1 : 171-182.
- เฉลิมรัชต์ เข้มราช และรัฐบุรุษ คุ่มทรัพย์. (2565). ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้ออาคารชุดของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร. *วารสารวิทยาลัยนครราชสีมา (สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)*. 16(2) : 101-114.
- ธงชัย ชูสุน. (2556). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อคอนโดมิเนียม. *การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยกรุงเทพ*.
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2560). การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS และ AMOS. พิมพ์ครั้งที่ 17. กรุงเทพฯ : บิสซิเนสอาร์แอนด์ดี.
- นิติทัศน์ ลมุนพันธ์. (2559). ปัจจัยทางด้านการดำเนินชีวิต ภาพลักษณ์ของที่อยู่อาศัย แรงจูงใจในการเลือกซื้อที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อคอนโดมิเนียมตามแนวรถไฟฟ้าสายสีม่วง. *การค้นคว้าอิสระ ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยกรุงเทพ*.
- นิรินธน์ สอดศรี. (2565). ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อบ้านจัดสรรราคาไม่เกิน 5 ล้านบาทในพื้นที่พุทธมณฑลสาย 5 จังหวัดนครปฐม. *วารสารการจัดการโซ่คุณค่าและกลยุทธ์ธุรกิจ*. 1(1) : 1-13.
- ประสพชัย พสุนนท์. (2558). ความเที่ยงตรงของแบบสอบถามสำหรับงานวิจัยทางสังคมศาสตร์. *วารสารสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. 18(1) : 375-396.

Citation : คชาวุฒิ สุขทอง, กฤตชน วงศ์รัตน์ และประสิทธิ์พร เก่งทอง. (2567). ส่วนประสมทางการตลาดและภาพลักษณ์สินค้าที่

ส่งผลต่อกระบวนการตัดสินใจเลือกซื้ออาคารชุดที่พักอาศัยของลูกค้าในเขตจังหวัดสมุทรสาคร. *วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น*. 8(1) : 75-92; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.6>

- มณีรัตน์ สุวรรณเกตและคณะ. (2566). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อคอนโดมิเนียมในเขตกรุงเทพมหานคร. *วารสารการวิจัยการบริหารการพัฒนา*. 13(1) : 151-163
- รุ่งโรจน์ สงสระบุญ. (2560). บุพปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้ออโริส เวสต์เกต คอนโดมิเนียมนนทบุรี. *วารสารศิลปศาสตร์ราชมงคลสุวรรณภูมิ*. 3(1) : 27-36.
- วรพล กาญจนกมล และยุพาวรรณ วรณวณิช. (2563). ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อคอนโดมิเนียมของประชากรในเขตกรุงเทพมหานคร. **ในการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 12**. วันที่ 9-10 กรกฎาคม 2563. หน้า 1898-1906. นครปฐม: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- วรรณ ธัญวัฒน์และชินโสณ วิสิฐนิจิกิจา. (2564). ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อคอนโดมิเนียมในอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา. *วารสารวิจัยรำไพพรรณี*. 15(3) : 15-23.
- วราภรณ์ ลิมเปรมวัฒนาและอัษฎางค์ ลารินทา. (2561). องค์ประกอบของปัจจัยการตลาดและพฤติกรรมการซื้อคอนโดมิเนียมของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร. *วารสารมหาวิทยาลัยพายัพ*. 28(1) : 137-149.
- วิทวัส รุ่งเรืองผลและพิชชา ฉัตรชัยพลรัตน์. (2564). พฤติกรรมการเลือกซื้อคอนโดมิเนียมของกลุ่มลูกค้า Generation Y. *วารสารสังคมวิจัยและพัฒนา*. 3(3) : 1-26.
- สุวรรณ เดชน้อยและคณะ. (2564). ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดต่อการเลือกซื้อบ้านจัดสรรในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยปทุมธานี*. 13(2) : 440-452.
- สำนักงานธนารักษ์พื้นที่สมุทรสาคร. (2566). **การจดทะเบียนอาคารชุดในเขตจังหวัดสมุทรสาคร ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2564-2566**. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <https://samutsakhon.treasury.go.th/th/>. สืบค้น 22 สิงหาคม 2566.
- อารยา องค์เอี่ยมและพงศ์ธารา วิจิตเวชไพศาล. (2561). การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย. *วิสัยยุทธศาสตร์*. 44(1) : 36-42.
- Hair, J., B., et al. (2010). **Multivariate data analysis**. 7th edition. Upper saddle River, New Jersey : Pearson Education International.

Citation : Sukdong, K., Wongrat, K, & Kengthong, P. (2024). The Marketing Mix and Product Image Affect The Purchasing Decision Process Residential Condominiums of Customers In Samut Sakhon Province.

Journal of Local Governance and Innovation. 8(1) : 75-92;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.6>

Citation : คธาภูมิ สุขทอง, กฤตชน วงศ์รัตน์ และประสิทธิ์พร เก่งทอง. (2567). ส่วนประสมทางการตลาดและภาพลักษณ์สินค้าที่

ส่งผลกระทบต่อกระบวนการตัดสินใจเลือกซื้ออาคารชุดที่พักอาศัยของลูกค้าในเขตจังหวัดสมุทรสาคร. วารสารการบริหารการ
ปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 75-92; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgrisru.2024.6>

ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทคดีปกครอง ในศาลปกครองไทย

Problems and Guidelines for Developing Mediation in Administrative disputes in Thai Administrative Courts

เชาวณี ผิวจันทร์^{1*}

Chaowanee Phiewjun^{1*}

Received : November 30, 2023; Revised : December 18, 2023; Accepted : December 18, 2023

บทคัดย่อ (Abstract)

การระงับข้อพิพาททางเลือก (Alternative dispute Resolution) ถือเป็นกรยุติข้อพิพาทเชิง
สมานฉันท์ที่ปัจจุบันนำมาใช้ในกระบวนการยุติธรรมทั้งคดีแพ่ง คดีอาญาและคดีปกครอง ซึ่งรูปแบบที่ศาล
นำมาใช้คือการไกล่เกลี่ยโดยมีคนกลางมาทำหน้าที่เป็นผู้ไกล่เกลี่ย ข้อดีของการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทมีหลาย
ประการได้แก่ ทำให้คดียุติโดยเร็วโดยคู่กรณี ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายทำให้สัมพันธภาพระหว่างคู่กรณี
เป็นไปอย่างราบรื่น ได้ประโยชน์ทั้งสองฝ่าย (win-win) ศาลปกครองนำวิธีการระงับข้อพิพาททางเลือกมาใช้
โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2562 ซึ่ง
กระบวนการไกล่เกลี่ยที่ศาลปกครองใช้ในการระงับข้อพิพาททางเลือกยังมีเงื่อนไขและข้อจำกัดหลาย
ประการ เนื่องจากคดีปกครองเป็นคดีที่มีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างจากคดีแพ่งและคดีอาญาในศาลยุติธรรม

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทคดี
ปกครอง (2) ศึกษาแบบวิธีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทคดีปกครองในต่างประเทศ (3) ศึกษาแบบวิธีการ
ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทคดีปกครองในประเทศไทย (4) ศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทคดีปกครอง
ในประเทศไทย วิธีการศึกษาวิจัยเกิดจากการรวบรวมข้อมูลเอกสารวิชาการและการสัมภาษณ์เชิงลึก

¹คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์; Faculty of Humanities and
social sciences, Surindra Rajabhat University, Thailand.

*Corresponding Author; e-mail : Chao1331@hotmail.co.th

Citation : Phiewjun, C. (2024). Problems and Guidelines for Developing Mediation in Administrative disputes in

Thai Administrative Courts. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(1) : 93-110;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.7>

(In-depth Interview) คัดเลือกผู้ให้ข้อมูลวิจัยแบบเจาะจง มีจำนวน 39 ราย ได้แก่ ตุลาการศาลปกครอง 24 ราย ผู้พิพากษาศาลยุติธรรม จำนวน 1 ราย พนักงานอัยการ จำนวน 2 ราย พนักงานคดีปกครอง จำนวน 7 ราย อาจารย์มหาวิทยาลัยหรือนักวิชาการ จำนวน 4 ราย และนักกฎหมายหรือผู้ที่เคยเข้ารับการไกล่เกลี่ยในคดีปกครอง จำนวน 1 ราย

การวิจัยนี้ทำให้ทราบว่า การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางปกครอง เป็นกระบวนการที่ช่วยให้การบริหารจัดการคดีของศาลปกครองมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เนื่องจากการเปิดโอกาสและส่งเสริมให้คู่กรณีมีทางเลือกในการระงับข้อพิพาททางปกครอง โดยอาศัยอำนาจตาม พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2562 และระเบียบที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในคดีปกครอง พ.ศ. 2562 แต่กฎหมายทั้งสองฉบับข้างต้นยังมีเงื่อนไขและข้อจำกัดบางประการที่ทำให้การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทไม่อาจบรรลุผลสำเร็จลงได้ในทุกคดี จากการศึกษาพบว่า มีประเด็นปัญหาและข้อจำกัด ได้แก่ (1) ปัญหาเกี่ยวกับโครงสร้าง อำนาจหน้าที่ และประเภทคดีที่ไกล่เกลี่ยในศาลปกครอง (2) ปัญหาด้านกระบวนการและขั้นตอนวิธีการไกล่เกลี่ยในศาลปกครอง และ (3) ปัญหาเกี่ยวกับการบังคับคดีที่ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทและศาลพิพากษตามยอม ซึ่งผู้วิจัยได้เสนอแนะแนวทางการพัฒนากระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทคดีปกครองโดยการเสนอแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อช่วยให้การระงับข้อพิพาททางปกครองโดยวิธีการไกล่เกลี่ยมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สามารถอำนวยความสะดวกยุติธรรมให้กับประชาชนได้อย่างแท้จริง อีกทั้งทำให้ศาลปกครองบรรลุเป้าหมายในการบริหารจัดการคดีปกครองต่อไป

คำสำคัญ (Keywords) : ปัญหาและแนวทางการพัฒนา การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท, คดีปกครอง

Abstract

Alternative dispute resolution is considered a restorative dispute resolution that is currently used in the justice process in both civil cases and criminal and administrative cases. The format used by the court is mediation with a mediator acting as mediator. Many advantages of mediating disputes includes made the case ended quickly by the parties, saved time and money, made the relationship between the parties smoothly and got benefits for both sides (win-win). The Administrative Court has been adopted alternative dispute resolution methods by

Citation : เชาวณี ฉิวจันทร์. (2567). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทคดีปกครองในศาลปกครองไทย.

วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 93-110;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.7>

virtue of the Act Establishing the Administrative Court on Administrative Procedure (No. 12) in 2019. The use of alternative dispute resolution in administrative cases has several conditions and limitations. This is because administrative cases have specific characteristics that are different from civil and criminal cases in the Court of Justice.

The research article aims to (1) study concepts and theories regarding mediation in administrative disputes; (2) study methods for mediating administrative disputes in foreign countries; (3) study the method of mediating administrative disputes in Thailand; and (4) study problems related to mediation in administrative disputes in Thailand. The research method had conducted information from academic documents and in-depth interviews. Thirty-nine people were purposively selected to provide research information, including 24 administrative court judges, one court judge, two public prosecutors, seven administrative case workers, four university professors or academicians, and one lawyer or that who had previously attended mediation in administrative cases.

This research is known that mediation of administrative disputes is a process that helps to make administrative court case management more efficient. This is because it is provided an opportunity and encouraged parties to have options in resolving administrative disputes by virtue of The Act Establishing the Administrative Court and Administrative Court Procedure (No. 12) in 2019 and the Regulations of the General Assembly of the Supreme Administrative Court on Mediation of Disputes in Administrative Cases in 2019, but the above two laws still have curtailed conditions and limitations that prevent mediation from being successful in every case. From the study, it was found that there were problems and limitations including: (1) problems with the structure, powers, duties, and types of cases mediated in administrative courts; (2) problems with the mediation process and procedures in the Administrative Court; and (3) problems with enforcement of

Citation : Phiewjun, C. (2024). Problems and Guidelines for Developing Mediation in Administrative disputes in

Thai Administrative Courts. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(1) : 93-110;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.7>

disputes and court decisions. The researcher had suggested guidelines for developing the administrative dispute mediation process by proposing amendments to related laws and help resolve administrative disputes through mediation more efficiently. This method can truly provide justice to the people. It also allows the Administrative Court to continue achieving its goals in managing administrative cases as well.

Keywords : Problems and Development Guidelines, Disputes mediation, Administrative case

บทนำ (Introduction)

การระงับข้อพิพาททางเลือก (Alternative dispute Resolution) ถือเป็นกลไกการยุติข้อพิพาทเชิงสมานฉันท์ที่ปัจจุบันนำมาใช้ในกระบวนการยุติธรรมทั้งคดีแพ่ง คดีอาญาและคดีปกครอง ซึ่งรูปแบบที่ศาลนำมาใช้ คือ การไกล่เกลี่ยโดยมีคนกลางมาทำหน้าที่เป็นผู้ไกล่เกลี่ย ศาลปกครองนำวิธีการระงับข้อพิพาททางเลือกมาใช้โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2562 และระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในคดีปกครอง พ.ศ. 2562 เพื่อให้ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกทางปกครองด้วยความเป็นธรรมโดยไม่ล่าช้า สามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยสะดวก รวดเร็ว และไม่เสียค่าใช้จ่ายสูงเกินสมควร ดังคติพจน์ที่ว่า “เป็นธรรม รวดเร็ว ทันสมัย” อีกทั้งกระบวนการไกล่เกลี่ยคดีปกครองนับเป็นวิธีการบริหารจัดการคดีอีกทางหนึ่ง ที่ศาลปกครองได้นำมาแก้ปัญหาเกี่ยวกับความล่าช้าในการพิจารณาคดีของศาลปกครอง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ข้อพิพาททางปกครองยุติลงได้อย่างรวดเร็ว สามารถเยียวยาความเดือดร้อนหรือความเสียหายของคู่กรณีได้อย่างเหมาะสม ช่วยประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย รักษาไว้ซึ่งความสัมพันธ์อันดีระหว่างกัน อีกทั้งยังทำให้การพิจารณาคดีของศาลปกครองในภาพรวมแล้วเสร็จไปอย่างรวดเร็วยิ่งขึ้น

การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางปกครองในศาลปกครองนับว่าเป็นเรื่องใหม่และเรื่องสำคัญที่จะทำให้ประชาชนเกิดความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรมทางปกครอง สามารถอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนได้อย่างทันท่วงที มีระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดภายใน 90 วัน แต่คดีพิพาททางปกครองนั้นถือว่ามีลักษณะพิเศษแตกต่างจากคดีของศาลยุติธรรม ดังนั้นการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางปกครองจะต้องคำนึงถึงลักษณะพิเศษและลักษณะเฉพาะของคดีปกครองด้วยตุลาการผู้ทำหน้าที่เป็นผู้ไกล่เกลี่ยต้องใช้

Citation : เชาวณี ฉิวจันทร์. (2567). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทคดีปกครองในศาลปกครองไทย.

วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 93-110;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.7>

ความระมัดระวัง เนื่องจากคดีปกครองเป็นการใช้อำนาจของรัฐหรือใช้อำนาจทางปกครองที่เป็นไปเพื่อประโยชน์สาธารณะ ดังนั้นหลักการสำคัญในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทคดีปกครองที่ต้องนำมาพิจารณา ได้แก่ การไกล่เกลี่ยต้องกระทำภายใต้หลักความด้วยกฎหมาย หลักความสมัครใจของคู่กรณี หลักการรักษาความลับและความไว้วางใจของคู่กรณี หลักความเป็นกลางในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท หลักความมีประสิทธิภาพของการพิจารณาคดี เป็นต้น ส่วนตุลาการผู้ไกล่เกลี่ยนั้นจะไม่ใช้วิธีการไกล่เกลี่ยโดยการเจรจาต่อรอง แต่จะทำหน้าที่ค้นหาความต้องการที่แท้จริงของคู่กรณี แสวงหาข้อเท็จจริงเพื่อหาข้อยุติโดยความสมัครใจและยินยอมของคู่กรณี และหากมีการไกล่เกลี่ยสำเร็จแล้ว ศาลจะมีคำพิพากษาโดยออกตามสัญญาประนีประนอมยอมความและมีผลบังคับตามนั้น ดังนั้น คู่กรณีไม่ได้ทำเป็นสัญญาประนีประนอมยอมความอย่างเดียว แต่ศาลได้ทำเป็นคำพิพากษตามยอมตามที่คู่กรณีตกลงกัน

จากการศึกษากฎหมายทั้ง 2 ฉบับได้แก่ พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง(ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2562 และระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในคดีปกครอง พ.ศ. 2562 พบว่ามีประเด็นปัญหาและข้อจำกัดเกี่ยวกับ การใช้ การตีความ การบังคับหรือรายละเอียดบางเกี่ยวกับกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ได้แก่ ประเด็นโครงสร้าง อำนาจหน้าที่ และประเภทคดีที่ไกล่เกลี่ยในศาลปกครอง กระบวนการและขั้นตอนวิธีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในศาลปกครอง การบังคับคดีที่ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทและศาลพิพากษตามยอม ส่งผลให้การดำเนินงานที่ผ่านมา นั้นยังมีปัญหาและข้อขัดข้อง ทำให้ปริมาณคดีที่เข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยค่อนข้างน้อย อีกทั้งผลสัมฤทธิ์ของคดีที่เข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยเกี่ยวกับความสำเร็จของคดี ยังมีคดีที่คู่กรณีขอยกเลิกการไกล่เกลี่ยและการไกล่เกลี่ยที่ไม่ประสบผลสำเร็จ หากเปรียบเทียบกับคดีที่เข้าสู่กระบวนการพิจารณาพิพากษาปกติ ส่งผลให้ศาลปกครองยังคงมีปริมาณคดีที่ค้างอยู่ในศาลปกครองเพื่อรอการพิจารณาพิพากษาคดีอีกจำนวนมาก พิจารณาจากการนำกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทมาใช้ในปี พ.ศ. 2562 ประกอบกับสถิติคดีปกครองที่เข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศาลปกครองชั้นต้น (ศาลปกครอง, 2566) ตั้งแต่วันที่ 31 สิงหาคม จนถึง วันที่ 30 กันยายน 2564 มีคดีที่เข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศาลปกครองชั้นต้น จำนวน 549 คดี ไกล่เกลี่ยแล้วเสร็จ จำนวน 481 คดี คิดเป็นร้อยละ 87.61 ของคดีที่เข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ย โดยเป็นคดีที่ไกล่เกลี่ยสำเร็จทุกประเด็นหรือสำเร็จบางประเด็น จำนวน 269 คดี ไกล่เกลี่ยไม่สำเร็จ จำนวน 196 คดี และมีคดีอยู่ระหว่างกระบวนการไกล่เกลี่ย จำนวน 68 คดีโดยศาลปกครองที่มีคดีไกล่เกลี่ยมากที่สุดคือศาลปกครองกลาง จำนวน 170 คดี ไกล่เกลี่ยแล้วเสร็จ จำนวน 153 คดี รองลงมาเป็นศาลปกครองอุบลราชธานี จำนวน 150 คดี และไกล่เกลี่ยแล้วเสร็จ จำนวน 148 คดี (ข้อมูล ณ

Citation : Phiewjun, C. (2024). Problems and Guidelines for Developing Mediation in Administrative disputes in

Thai Administrative Courts. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(1) : 93-110;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.7>

วันที่ 31 สิงหาคม 2566) หากพิจารณาจากคดีปกครองที่เข้าสู่กระบวนการพิจารณาคดีวิธีปดตินั้น คดีที่เข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยยังคงมีปริมาณคดีน้อยมาก ส่วนคดีที่เข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยแล้วก็ไม่สามารถสำเร็จลงได้ทุกกรณีคดีที่ไกล่เกลี่ยสำเร็จบางส่วนและคดีที่ไม่สำเร็จทั้งหมดยังมีหลายคดี ทำให้ผู้วิจัยศึกษาข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทคดีปกครอง ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2562 และระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในคดีปกครอง พ.ศ. 2562 และนำไปสู่การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกโดยผู้ที่เกี่ยวข้องกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทคดีปกครอง ได้แก่ ตุลาการศาลปกครองผู้พิพากษาศาลยุติธรรม พนักงานอัยการ นักวิชาการ นิติกร เป็นต้น และศึกษาเปรียบเทียบกับต่างประเทศ ที่นำกระบวนการไกล่เกลี่ยมาใช้ในการระงับข้อพิพาทคดีปกครอง ได้แก่ ประเทศสาธารณรัฐฝรั่งเศส ประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีและสาธารณรัฐออสเตรีย เพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการระงับข้อพิพาทคดีปกครองให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ประชาชนมีความเชื่อมั่นในกระบวนการไกล่เกลี่ยที่เป็นการระงับข้อพิพาททางเลือกหนึ่งในกระบวนการยุติธรรมทางปกครองและถือเป็นกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ที่สามารถอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนอย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทคดีปกครองทั้งของประเทศไทยและต่างประเทศ
2. เพื่อศึกษาปัญหาที่เกี่ยวกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทและเสนอแนะแนวทางการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
3. ศึกษารูปแบบวิธีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทคดีปกครองในประเทศไทย
4. ศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทคดีปกครองในประเทศไทย

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) โดยศึกษารวบรวมข้อมูลจากหนังสือ ตำราทางวิชาการ สิ่งตีพิมพ์ทางกฎหมาย และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งข้อมูลจากเครือข่ายอินเทอร์เน็ตทั้งภาษาไทยและต่างประเทศ ได้แก่ ประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ประเทศสาธารณรัฐฝรั่งเศส และสาธารณรัฐออสเตรีย หลักเกณฑ์ของกฎหมายที่เกี่ยวข้องได้แก่ พระราชบัญญัติจัดตั้งศาล

Citation : เชาวณี ผิวจันทร์. (2567). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทคดีปกครองในศาลปกครองไทย.

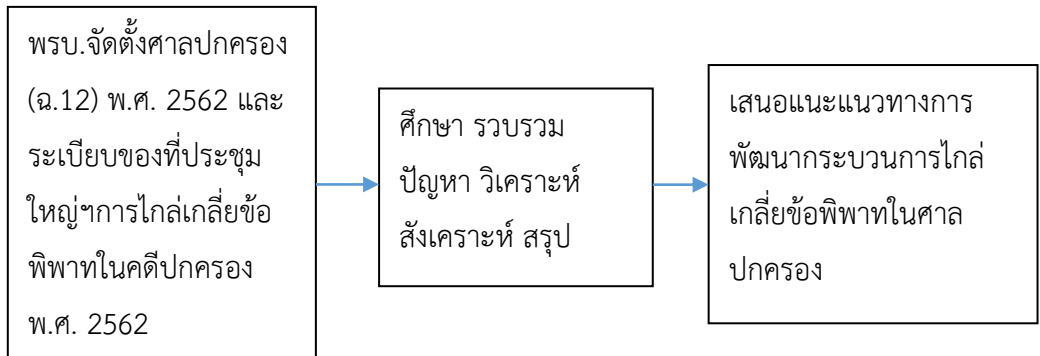

วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 93-110;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.7>

ปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2562 และ ระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการศาลปกครองสูงสุดว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในคดีปกครอง พ.ศ. 2562 มีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้ที่เกี่ยวข้องในกระบวนการไกล่เกลี่ยของศาลปกครอง ตลอดจนนักวิชาการ และเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งผู้ให้ข้อมูลการวิจัยมีจำนวนทั้งสิ้น 39 คน คัดเลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วย ตุลาการศาลปกครอง, ผู้พิพากษาศาลยุติธรรม, พนักงานอัยการ, พนักงานคดีปกครอง, อาจารย์มหาวิทยาลัย นักวิชาการ, และเจ้าหน้าที่ของรัฐ รวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ มาวิเคราะห์ปัญหาทางวิจัยและสรุปข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทคดีปกครอง

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ผลการวิจัย (Research Results)

การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทคดีปกครอง จากการศึกษาผู้วิจัย ได้นำแนวคิด ทฤษฎี หลักการที่สำคัญ เกี่ยวกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ได้แก่ การไกล่เกลี่ยต้องกระทำภายใต้หลักความด้วยกฎหมาย หลักความสมัครใจของคู่กรณี หลักการรักษาความลับและความไว้วางใจของคู่กรณี หลักความเป็นกลางในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท และหลักความมีประสิทธิภาพของการพิจารณาคดี ซึ่งการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทนั้น ถือเป็นกระบวนการยุติธรรมทางเลือกหรือเรียกว่ากระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ (สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2553) ซึ่งหมายถึง กระบวนการที่สร้างความสัมพันธ์ ระหว่างผู้กระทำความผิดและผู้เสียหายให้กลับคืนความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน โดยใช้วิธีการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมหลายฝ่าย ถือเป็นวิธีการระงับข้อพิพาททางเลือกหนึ่งที่ได้รับคามนิยมและถูกนำมาใช้ในการระงับข้อ

Citation : Phiewjun, C. (2024). Problems and Guidelines for Developing Mediation in Administrative disputes in

Thai Administrative Courts. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(1) : 93-110;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.7>

พิพาททางแพ่ง ที่คู่กรณีทั้งสองฝ่ายมีความเสมอภาคและมีสถานะเท่าเทียมกัน ซึ่งผลของการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ทำให้ คู่กรณี มีความสัมพันธ์อันดี จากผลลัพธ์ ของการไกล่เกลี่ยที่ทั้งสองฝ่ายได้รับแบบชนะด้วยกันทั้งคู่ (win-win) และในการเข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยนั้นจะมีบุคคลภายนอกที่เข้ามามีส่วนร่วมหรือเข้ามาเกี่ยวข้องข้องในการไกล่เกลี่ยเพื่อทำหน้าที่ในการเจรจา หาข้อยุติร่วมกัน ทำให้ผู้เสียหายได้รับการชดเชยเยียวยาอย่างเป็นธรรมและรวดเร็ว

รูปแบบของกระบวนการยุติธรรมทางเลือกหรือกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ ถือเป็นแนวคิดของการระงับข้อพิพาทที่ประเทศไทยนำมาใช้มากในคดีแพ่งและคดีอาญา และเมื่อ พ.ศ. 2562 ศาลปกครองได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายโดยนำเอากระบวนการไกล่เกลี่ยมาใช้โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2562 และ ระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการศาลปกครองสูงสุดว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในคดีปกครอง พ.ศ. 2562 ถือว่าเป็นกระบวนการยุติธรรมทางเลือกที่ใหม่และเปิดโอกาสให้คู่กรณีเลือกวิธีการยุติข้อพิพาทและทำให้คดีเสร็จสิ้นไปจากศาลได้อย่างรวดเร็ว สามารถเยียวยาความเสียหายอย่างทันที่ ซึ่งการระงับข้อพิพาททางเลือกในคดีปกครอง ศาลปกครองใช้คำว่า “การไกล่เกลี่ย” หากพิจารณาความหมายของการไกล่เกลี่ยนั้น มีอยู่ 2 คำที่สื่อความหมายคือ คำว่า “Conciliation หมายถึง การประนอมข้อพิพาท และคำว่า “Mediation” หมายถึง การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ซึ่งคำศัพท์ทั้งสองคำนี้มีความหมายไม่แตกต่างกัน กล่าวคือ เป็นการระงับข้อพิพาทโดยมีบุคคลที่สามเป็นคนกลางในการช่วยเหลือให้การตกลงเจรจาบรรลุผล แต่ในทางทฤษฎีของบางประเทศ การประนอมข้อพิพาทจะแตกต่างจาก การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทตรงที่ บทบาทการทำหน้าที่ของคนกลางที่เรียกว่า “ผู้ประนีประนอม” (Conciliator) จะทำหน้าที่ช่วยเหลือให้ทั้งสองฝ่ายตกลงกัน โดยอาจรวมถึงบทบาทในการช่วยเหลือคู่พิพาทในการยกร่างสัญญาประนีประนอมยอมความด้วย และถือว่าการประนอมข้อพิพาทมีลักษณะที่เป็นทางการมากกว่าการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทโดยวิธีการแบบ Mediation ที่ผู้ทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยจะวางตัวเป็นกลางตามหลักการไกล่เกลี่ย มากกว่าการให้คำแนะนำ ชี้ให้เห็นถึงข้อดีและข้อเสีย ในต่างประเทศได้ให้คำนิยามของคำว่า Conciliation ไว้ว่า (1) การยุติข้อพิพาทในทางที่สามารถตกลงกันได้ และ (2) กระบวนการที่มีคนกลางเข้ามารับทราบ ข้อพิพาทระหว่างคู่กรณี และหาหนทางให้ข้อพิพาทนี้ได้รับการแก้ไข และให้คำนิยามของคำว่า Mediation ไว้ว่า วิธีการระงับข้อพิพาทที่ไม่มีผลผูกพัน โดยเกี่ยวข้องกับคนกลางซึ่งเป็นบุคคลที่สามที่พยายามจะช่วยคู่กรณีพิพาทหาทางออกให้ได้ข้อตกลงร่วมกัน (รัตนลักษณ์ นาถนิตินาถา, 2551)

Citation : เชาวณี ฉิวจันทร์. (2567). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทคดีปกครองในศาลปกครองไทย.

วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 93-110;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.7>

การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทโดยทั่วไปมี 2 รูปแบบ คือ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในศาล (Court Based /Court Annexed /Court Referred Mediation) และการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทนอกศาล (Out - Of - Court Mediation) ซึ่งการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางปกครองในประเทศไทยนั้นจะมีกรณีเดียวคือ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในศาล คือเป็นกรณีที่มีการฟ้องเป็นคดี และศาลรับฟ้องแล้ว หลักของการไกล่เกลี่ยนอกจากความประสงค์ของคู่กรณีและศาลพิจารณาเห็นสมควรให้มีการไกล่เกลี่ยได้แล้ว การไกล่เกลี่ยนั้นจะต้องคำนึงถึงหลักการพื้นฐานของคดีปกครอง เนื่องจากคดีปกครองมีลักษณะพิเศษแตกต่างจากคดีในศาลยุติธรรม เนื่องจากคดีปกครองนั้นเป็นคดีที่มีข้อพิพาทระหว่างการออกกฎหมายหรือคำสั่งทางปกครองที่มีขอบด้วยกฎหมายหรือเป็นคดีเกี่ยวกับการจัดทำบริการสาธารณะที่รัฐกระทำขึ้น ซึ่งจะเห็นว่ามีความเกี่ยวข้องกับประโยชน์สาธารณะหรือคนส่วนใหญ่ในประเทศ ดังนั้นการระงับข้อพิพาททางปกครองโดยวิธีการไกล่เกลี่ยจะต้องคำนึงถึงหลักสำคัญของกฎหมายมหาชนหรือกฎหมายปกครอง ได้แก่ หลักความชอบด้วยกฎหมายของการกระทำทางปกครอง หลักการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ ซึ่งหลักเกณฑ์ทางกฎหมายมหาชนจะต้องนำมาพิจารณาประกอบกันอย่างเคร่งครัดและต้องไม่ขัดแย้งกับหลักนิติรัฐ หลักนิติธรรม หลักความชอบด้วยกฎหมาย เป็นต้น

รูปแบบวิธีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทคดีปกครองในต่างประเทศ ผู้วิจัยได้ศึกษารวบรวมข้อมูลการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทคดีปกครองในต่างประเทศ จาก 3 ประเทศ ดังนี้

1. การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางปกครองของประเทศสาธารณรัฐฝรั่งเศส

การระงับข้อพิพาททางเลือก (Alternative Dispute Resolution, ADR) ในประเทศสาธารณรัฐฝรั่งเศสมีมานานกว่า 200 ปีแล้ว เกิดจากความต้องการปฏิรูประบบวิธีพิจารณาคดีปกครองหลายครั้ง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการแก้ปัญหาคดีล้นศาล ซึ่งการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทเป็นหนึ่งในวิธีการระงับข้อพิพาททางเลือก แต่เป็นการดำเนินการนอกศาล ทั้งนี้เพื่อหลีกเลี่ยงการนำคดีมาฟ้องต่อศาล นอกจากนั้นศาลปกครองยังมีการระงับข้อพิพาทโดยการประนีประนอมยอมความ (la transaction) หรือโดยอนุญาโตตุลาการ (l'arbitrage) วิธีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในประเทศสาธารณรัฐฝรั่งเศส ในช่วงเริ่มแรกนั้นได้มีการพัฒนามาจากการระงับข้อพิพาทในทางแพ่ง คือกฎหมายครอบครัว (le droit de la famille) ขณะที่คดีปกครองแม้จะมีได้เพียงแต่การนำการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทมาใช้อย่างสิ้นเชิงนัก แต่ก็พบว่ามีคนนำวิธีการไกล่เกลี่ยมาใช้น้อยมาก แม้ว่าในปี ค.ศ.1993 จะมีการจัดทำรายงานการศึกษาเกี่ยวกับการระงับข้อพิพาททางเลือกมาใช้ในการระงับข้อพิพาททางปกครองโดยการไกล่เกลี่ย ก็ยังมีการใช้ไม่มากนัก แต่ในปี ค.ศ. 2016 การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทได้ถูกนำมาใช้ในคดีปกครองอย่างแท้จริง หลังจากมีการประกาศใช้

Citation : Phiewjun, C. (2024). Problems and Guidelines for Developing Mediation in Administrative disputes in

Thai Administrative Courts. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(1) : 93-110;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgrisru.2024.7>

รัฐบัญญัติ เลขที่ 2016-1547 ว่าด้วยการปรับปรุงกระบวนการยุติธรรมให้ทันสมัย เพื่อเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 ลงวันที่ 18 พฤศจิกายน ค.ศ. 2016

ปัจจุบันกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางปกครองในสาธารณรัฐฝรั่งเศส อาจจำแนกได้เป็น 2 ประเภท คือ กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางปกครองแบบสมัครใจและกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางปกครองแบบบังคับ โดยแบ่งรูปแบบย่อยออกเป็น 3 รูปแบบ ดังนี้

รูปแบบที่ 1 การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทที่ริเริ่มโดยคู่กรณี (mediation a l'initiative des parties) การไกล่เกลี่ยรูปแบบนี้เกิดขึ้นนอกชั้นตอนการพิจารณาคดี โดยคู่กรณีสามารถร้องขอต่ออธิบดีศาลปกครอง ชั้นต้นที่มีอำนาจในการพิจารณาคดีให้แต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทจากบุคคลภายนอกศาล หรืออาจมีการมอบอำนาจให้ตุลาการศาลปกครองคนใดดำเนินการไกล่เกลี่ยก็ได้ ทั้งนี้ ตามมาตรา L.213-5 ถึงมาตรา L.213-6 แห่งประมวลกฎหมายว่าด้วยกระบวนการยุติธรรมทางปกครอง (Le code de justice administrative)

รูปแบบที่ 2 การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทที่ริเริ่มโดยศาล (mediation a l'initiative du juge) ซึ่งจะดำเนินการได้นับตั้งแต่มีการยื่นฟ้องคดีต่อศาลและภายใต้ความยินยอมของคู่กรณีทุกฝ่าย ตุลาการหัวหน้าคณะ (le president de la formation de jugement) อาจสั่งให้มีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทตามมาตรา L.213-7 ถึงมาตรา L.213-10 แห่งกฎหมายฉบับเดียวกัน และ

รูปแบบที่ 3 การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทแบบบังคับก่อนฟ้องคดี กรณีนี้เป็นการแก้ปัญหาคดี ล้นศาล จึงเสนอให้มีการระงับข้อพิพาททางเลือกเพื่อแก้ปัญหา โดยเปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกที่มีความเชี่ยวชาญและมีความเป็นกลางมาเจรจาพูดคุย ซึ่งคดีที่ใช้รูปแบบนี้คือ ข้อพิพาทเกี่ยวกับการบริหารงาน ภาครัฐและข้อพิพาทเกี่ยวกับ สวัสดิการสังคม เนื่องจาก ทั้งสองประเภทคดีนี้เข้าสู่กระบวนการของศาล ปกครองจำนวนมากและเป็นข้อพิพาทที่มีปัจจัยความเป็นมนุษย์มาเกี่ยวข้องอย่างชัดเจน

2. การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางปกครองของประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี

คำว่า “การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท” (Mediation) ในประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี หมายความว่า กระบวนการนอกเหนือจากการพิจารณาคดีโดยศาล ที่คู่กรณีทั้งสองฝ่ายพยายามหาข้อสรุป หรือหาทางยุติข้อพิพาทระหว่างคู่กรณีเองโดยมีผู้ไกล่เกลี่ย (Mediator) ซึ่งเป็นกลางทำหน้าที่เป็น ผู้ช่วยเหลือให้คู่กรณีหาข้อยุติในปัญหาที่พิพาทนั้นได้ ทั้งนี้ ผู้ไกล่เกลี่ยไม่มีอำนาจในการพิจารณาตัดสิน ข้อพิพาท (วรารัตน์ ไคขุนทด, 2554)

มีข้อสังเกตว่า ศาลปกครองเยอรมันนั้น แม้จะไม่มีกฎหมายที่กำหนดให้อำนาจตุลาการศาลปกครองทำการไกล่เกลี่ย แต่ตุลาการศาลปกครองเยอรมันกลับนิยมนำการไกล่เกลี่ยมาใช้ระงับข้อพิพาทมากกว่าตุลาการศาลปกครองฝรั่งเศสมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทนั้น เป็นการริเริ่มโดยบรรดาตุลาการศาลปกครองเยอรมันเองว่า หากนำการไกล่เกลี่ยมาใช้จะช่วยให้การดำเนินคดีเป็นไปได้อย่างรวดเร็ว และเป็นที่ยอมรับของคู่กรณี ศาลปกครองเยอรมันจึงนำการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทมาใช้อย่างแพร่หลาย แม้ว่าจะไม่มีกฎหมายลายลักษณ์อักษรฉบับใดบัญญัติเกี่ยวกับการใช้อำนาจตุลาการในการไกล่เกลี่ยไว้เป็นการเฉพาะก็ตามซึ่งศาลปกครองเยอรมันบางแห่งใช้การตีความว่าการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทเป็นอำนาจที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการภายในศาล แต่ศาลปกครองเยอรมันอีกหลายแห่งตีความว่าการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทเป็นการใช้อำนาจอย่างตุลาการ

3. การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางปกครองของสาธารณรัฐออสเตรีย

สาธารณรัฐออสเตรียนับเป็นประเทศแรกในยุโรปที่มีกฎหมายลายลักษณ์อักษรที่เกี่ยวข้องกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทโดยเฉพาะ และเป็นต้นแบบให้แก่ประเทศอื่นในสหภาพยุโรป ซึ่งกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทได้แก่ “รัฐบัญญัติว่าด้วย การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางแพ่ง” (Zivilmediationsgesetz) ซึ่งประกาศใช้ในปี ค.ศ. 2003 โดยรัฐบัญญัติว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางแพ่งเป็นกฎหมายที่กำหนดกฎเกณฑ์เกี่ยวกับ วิชาชีพผู้ไกล่เกลี่ย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การกำหนดคุณสมบัติและการฝึกอบรมวิชาชีพผู้ไกล่เกลี่ย รวมถึงถึงสิทธิและหน้าที่ของ “ผู้ไกล่เกลี่ยที่ได้ขึ้นทะเบียนแล้ว” (eingetragener Mediator) และบทกำหนดโทษทางอาญาในกรณีผู้ไกล่เกลี่ยที่ได้ขึ้นทะเบียนแล้วปฏิบัติหน้าที่โดยฝ่าฝืนรัฐบัญญัติฉบับนี้ คำนิยามของ “การไกล่เกลี่ย” (Mediation) หมายถึงเป็นกระบวนการ “ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของ ความสมัครใจของคู่กรณี โดยมีผู้ไกล่เกลี่ย (Mediator) ที่เป็นกลางและได้รับการอบรมเพื่อเป็น ผู้เชี่ยวชาญในด้านการระงับข้อพิพาทโดยเฉพาะ เป็นผู้มีส่วนช่วยให้เกิดการสื่อสารระหว่างคู่กรณี อย่างเป็นระบบด้วยระเบียบวิธีซึ่งเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป (anerkannte Methoden) อันเป็นการสื่อสารที่มีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนให้คู่กรณีได้แสวงหาหนทางในการระงับข้อพิพาท ด้วยความรับผิดชอบของตน”

การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางปกครองเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในสาธารณรัฐออสเตรีย ถือเป็นข้อพิพาทที่ได้รับความนิยมและเป็นตัวอย่างคดีที่สำคัญในการนำมาออกแบบกระบวนการไกล่เกลี่ยคดีปกครองอื่นๆในแดนกฎหมายมหาชน ที่ต้องการคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม คุณภาพชีวิต และการพัฒนาที่อยู่อาศัยของสิ่งมีชีวิต ซึ่งผู้ที่ได้รับผลกระทบนั้นไม่เพียงแต่คู่กรณีที่ได้รับผลกระทบจากโครงการ

Citation : Phiewjun, C. (2024). Problems and Guidelines for Developing Mediation in Administrative disputes in

Thai Administrative Courts. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(1) : 93-110;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.7>

โดยตรง แต่จะกระทบกับคนส่วนใหญ่ที่อยู่อาศัยอยู่บริเวณใกล้เคียงกับบริเวณโครงการ และยังรวมไปถึง นักการเมือง ฝ่ายปกครอง สมาคมผู้แทนผลประโยชน์ต่าง ๆ เป็นต้น สาธารณรัฐออสเตรียนับเป็นประเทศแรกในยุโรปที่มีกฎหมายลายลักษณ์อักษรที่เกี่ยวข้องกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทโดยเฉพาะ และเป็นต้นแบบให้แก่ประเทศอื่นในสหภาพยุโรป ซึ่งกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทได้แก่ “รัฐบัญญัติว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางแพ่ง” (Zivilmediationsgesetz) ซึ่งประกาศใช้ในปี ค.ศ. 2003 โดยรัฐบัญญัติว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางแพ่งเป็นกฎหมายที่กำหนดกฎเกณฑ์เกี่ยวกับ วิชาชีพผู้ไกล่เกลี่ย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การกำหนดคุณสมบัติและการฝึกอบรมวิชาชีพผู้ไกล่เกลี่ย รวมไปถึงสิทธิและหน้าที่ของ “ผู้ไกล่เกลี่ยที่ได้ขึ้นทะเบียนแล้ว” (eingetragener Mediator) และบทกำหนดโทษทางอาญาในกรณีผู้ไกล่เกลี่ยที่ได้ขึ้นทะเบียนแล้วปฏิบัติหน้าที่โดยฝ่าฝืนรัฐบัญญัติฉบับนี้ คำนิยามของ “การไกล่เกลี่ย” (Mediation) หมายถึงเป็นกระบวนการ “ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของ ความสมัครใจของคู่กรณี โดยมีผู้ไกล่เกลี่ย (Mediator) ที่เป็นกลางและได้รับการอบรมเพื่อเป็น ผู้เชี่ยวชาญในด้านการระงับข้อพิพาทโดยเฉพาะ เป็นผู้มีส่วนช่วยให้เกิดการสื่อสารระหว่างคู่กรณี อย่างเป็นระบบด้วยระเบียบวิธีซึ่งเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป (anerkannte Methoden) อันเป็น การสื่อสารที่มีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนให้คู่กรณีได้แสวงหาหนทางในการระงับข้อพิพาท ด้วยความรับผิดชอบของตน”

การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางปกครองเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในสาธารณรัฐออสเตรีย ถือเป็นข้อพิพาทที่ได้รับความนิยมและเป็นตัวอย่างคดีที่สำคัญในการนำมาออกแบบกระบวนการไกล่เกลี่ยคดีปกครองอื่น ๆ ในแดนกฎหมายมหาชน ที่ต้องการคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม คุณภาพชีวิต และการพัฒนาที่อยู่อาศัยของสิ่งมีชีวิต ซึ่งผู้ที่ได้รับผลกระทบนั้นไม่เพียงแต่คู่กรณีที่ได้รับผลกระทบจากโครงการโดยตรง แต่จะกระทบกับคนส่วนใหญ่ที่อยู่อาศัยอยู่บริเวณใกล้เคียงกับบริเวณโครงการ และยังรวมไปถึง นักการเมือง ฝ่ายปกครอง สมาคมผู้แทนผลประโยชน์ต่างๆ เป็นต้น

การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทคดีปกครองในประเทศไทยมีกฎหมายกำหนดไว้ 2 ฉบับ คือ พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2562 มีการประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 136 ตอนที่ 56 ก หน้า 247 วันที่ 30 เมษายน 2562 และให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 พฤษภาคม 2562 เป็นต้นไปนั้น และระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในคดีปกครอง พ.ศ. 2562 ที่มีการประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 136 ตอนที่ 94 ก หน้า 9 ซึ่งวันที่ 31 สิงหาคม 2562 ส่วนวิธีการระงับข้อพิพาทที่ศาลปกครองไทยนำมาใช้ ไม่ว่าจะใช้

Citation : เชาวณี ผิวจันทร์. (2567). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทคดีปกครองในศาลปกครองไทย.

วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 93-110;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.7>

คำว่า Mediation หรือจะใช้คำว่า Conciliation ก็ตาม ซึ่งทั้งสองคำดังกล่าวศาลปกครองให้ตุลาการผู้ทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยใช้วิธีการได้ทั้งสองแบบ คือ Mediation และวิธีการประนีประนอมข้อพิพาทแบบ Conciliation ขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงหรือความถนัดของผู้ไกล่เกลี่ย แต่ส่วนใหญ่แล้ว ตุลาการผู้ไกล่เกลี่ยนิยมใช้การเจรจาในการช่วยเหลือให้การตกลงเจรจาบรรลุผล ที่เป็นแบบ Mediation ซึ่งเป็นวิธีการระงับข้อพิพาทที่ไม่มีผลผูกพันโดยเกี่ยวข้องกับคนกลาง เป็นบุคคลที่สามที่พยายามจะช่วยคู่กรณีพิพาทหาทางออกที่เป็นข้อตกลงร่วมกัน แต่ในขณะเดียวกัน Conciliation ผู้ทำหน้าที่เป็นคนกลางนั้นสามารถเสนอข้อกฎหมายและข้อตกลงร่วมกัน แต่คู่กรณีจะตัดสินใจตามข้อตกลงนั้นหรือไม่ก็ได้

รูปแบบของการระงับข้อพิพาทในศาลปกครองไทยนั้น เป็นการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทหลังจากที่ศาลรับฟ้องเป็นคดีปกครองแล้ว หมายความว่า หลังจากที่ศาลประทับรับฟ้อง คดีจะอยู่ในความรับผิดชอบของตุลาการเจ้าของสำนวน ระหว่างนี้ คู่กรณีสามารถแจ้งความประสงค์ในการขอไกล่เกลี่ยได้จนถึงวันสิ้นสุดการแสวงหาข้อเท็จจริง โดยคู่กรณีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดยื่นคำขอและอีกฝ่ายยินยอมให้มีการไกล่เกลี่ย หรือหากคู่กรณีไม่ยื่นความประสงค์แต่หากองค์คณะพิจารณาพิพากษาเห็นสมควรให้มีการไกล่เกลี่ย (มาตรา 66/4 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 (ฉบับที่ 12) แก้ไขเพิ่มเติมพ.ศ. 2562) เนื่องจากเป็นประเภทคดีที่เข้าหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนด (มาตรา 66/2 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2562) องค์คณะจะแจ้งไปยังคู่กรณีและสอบถามความประสงค์ให้มีการไกล่เกลี่ย หากคู่กรณียินยอมก็ดำเนินการไกล่เกลี่ยต่อไป จะเห็นได้ว่า การไกล่เกลี่ยสามารถริเริ่มได้จากคู่กรณี หรือองค์คณะพิจารณาพิพากษาเห็นสมควรก็ได้ ซึ่งในอดีตก่อนที่จะมีกฎหมายกำหนดไว้เกี่ยวกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทนั้น ตุลาการบางท่านไต่สวนเพื่อให้คู่กรณีมีโอกาสเข้ามาพบปะพูดคุยกันและสามารถแสดงถึงความต้องการและข้อมูลของตนเพื่อให้อีกฝ่ายรับทราบและอาจเปลี่ยนแปลงการตัดสินใจ เมื่อเข้าใจข้อมูลที่ถูกต้องตรงกันแล้ว เช่นผู้ถูกฟ้องคดียอมเปลี่ยนแปลงคำสั่งของตนเพราะเห็นว่าตนรับฟังข้อเท็จจริงไม่ครบถ้วนหรือฝ่ายผู้ฟ้องคดียอมถอนฟ้องเพราะเข้าใจเหตุผลในการกระทำของฝ่ายปกครอง พฤติการณ์ตรงนี้จะเห็นได้ว่ามีลักษณะเป็นการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท แม้ว่าก่อน พ.ศ. 2562 ยังไม่มีกฎหมายกำหนดไว้อย่างชัดเจนในเรื่องการไกล่เกลี่ยก็ตาม แต่หลังจากที่มีแก้ไขกฎหมายตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2562 และระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในคดีปกครอง พ.ศ. 2562 สังเกตได้ว่ามีคดีที่เข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยในปริมาณที่น้อย ทั้งนี้อาจเนื่องจากเป็นวิธีการใหม่ที่เพิ่งมีการนำกระบวนการไกล่เกลี่ยมาใช้ ประชาชนยังขาดความรู้

Citation : Phiewjun, C. (2024). Problems and Guidelines for Developing Mediation in Administrative disputes in

Thai Administrative Courts. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(1) : 93-110;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.7>

ความเข้าใจ หากพิจารณาจากสถิติคดีปกครองตั้งแต่ปี พ.ศ. 2562 – 2566 ปริมาณคดีที่เข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยศาลชั้นต้น มีจำนวน 549 คดี แยกเป็นศาลปกครองกลาง จำนวน 170 คดี และศาลปกครองภูมิภาค จำนวน 379 คดี คดีที่ไกล่เกลี่ยแล้วเสร็จมีจำนวน 481 คดี คดีที่ไกล่เกลี่ยสำเร็จ จำนวน 269 คดี และคดีที่ไกล่เกลี่ยไม่สำเร็จ จำนวน 169 คดี และคดีที่อยู่ระหว่างกระบวนการไกล่เกลี่ย จำนวน 68 คดี แสดงให้เห็นว่ากระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทคดีปกครองในศาลปกครองนั้นยังมีข้อควรพิจารณาและศึกษาสาเหตุเกี่ยวกับหลักการต่าง ๆ เพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาให้การระงับข้อพิพาทคดีปกครองโดยวิธีการไกล่เกลี่ยมีประสิทธิภาพให้ประชาชนเกิดความเชื่อมั่นในกระบวนการไกล่เกลี่ย และสามารถอำนวยความสะดวกธรรมชาติให้กับประชาชนอย่างแท้จริง โดยวิเคราะห์เปรียบเทียบกับประเทศที่นำกระบวนการไกล่เกลี่ยมาใช้ และการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง พบว่ากฎหมายที่กำหนดไว้เกี่ยวกับกระบวนการไกล่เกลี่ยในศาลปกครองมีประเด็นปัญหาและข้อจำกัดอยู่หลายประการ ผู้วิจัยได้สรุปและรวบรวม 3 ประเด็นปัญหา ได้แก่ (1) โครงสร้าง อำนาจ หน้าที่ และประเภทข้อพิพาทที่ไกล่เกลี่ยในศาลปกครอง (2) กระบวนการ และขั้นตอนวิธีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในศาลปกครองและ (3) การบังคับคดีที่ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทและศาลพิพากษาตามยอม

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากการศึกษาวิเคราะห์ประเด็นปัญหาและข้อจำกัดเกี่ยวกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทคดีปกครองในประเด็นปัญหาดังต่อไปนี้

ประเด็นปัญหาที่ 1 ด้านโครงสร้าง อำนาจ หน้าที่ และประเภทคดีที่ไกล่เกลี่ยในศาลปกครอง ซึ่งสามารถแยกย่อยในประเด็นปัญหา ได้ออกเป็น 3 ประการ ได้แก่

(1.1) ปัญหาประเภทคดีและวิธีการนำข้อพิพาทเข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยในศาลปกครอง ซึ่งในศาลปกครองไทยมีการกำหนดประเภทข้อพิพาททางปกครองที่สามารถไกล่เกลี่ยในศาลปกครองได้ 3 ประเภทคดี ได้แก่คดีพิพาทเกี่ยวกับหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ หรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดหรือความรับผิดอย่างอื่นของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง เป็นต้น ซึ่งลักษณะข้อพิพาททางปกครองที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครองไทย ตามมาตรา 9 วรรคหนึ่ง (1) แบ่งประเภทคดีออกเป็น 6 ประเภท ประกอบด้วย (1) คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นการออก

Citation : เชาวณี ผิวจันทร์. (2567). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทคดีปกครองในศาลปกครองไทย.

วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 93-110;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgrisru.2024.7>

กฎ คำสั่งหรือการกระทำอื่นใดเนื่องจากกระทำโดยไม่มีอำนาจหรือนอกเหนืออำนาจหน้าที่หรือไม่ถูกต้องตามกฎหมาย หรือเป็นการใช้ดุลพินิจโดยมิชอบ (2) คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ หรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร (3) คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดหรือความรับผิดอย่างอื่นของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย หรือจากกฎ คำสั่งทางปกครอง หรือคำสั่งอื่น หรือจากการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร (4) คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (5) คดีที่มีกฎหมายกำหนดให้หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐฟ้องคดีต่อศาลเพื่อบังคับให้บุคคลต้องกระทำหรือละเว้นกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด และ (6) คดีพิพาทเกี่ยวกับเรื่องที่มีกฎหมายกำหนดให้อยู่ในเขตอำนาจศาลปกครองโดยเฉพาะ ซึ่งคดีปกครองตาม (1) ถือเป็นคดีหลักหรือคดีที่มีปริมาณที่เข้าสู่กระบวนการของศาลปกครองมากที่สุดแต่เป็นคดีที่มีลักษณะต้องห้ามไม่สามารถไกล่เกลี่ยได้ ตามมาตรา 66/3

(1.2) ปัญหาอำนาจการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทคดีปกครองของศาลปกครองชั้นต้น และศาลปกครองสูงสุด ศาลที่มีอำนาจไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางปกครอง (มาตรา 66/1 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 (ฉบับที่ 12) แก้ไขเพิ่มเติมพ.ศ. 2562) คือศาลปกครองชั้นต้นและศาลปกครองสูงสุดมีอำนาจไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในคดีที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของตนเอง กล่าวคือศาลปกครองชั้นต้นสามารถไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในคดีที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น ส่วนอำนาจไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางปกครองของศาลปกครองสูงสุด มีอำนาจไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในคดีที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครองสูงสุดเฉพาะคดีที่มีการฟ้องต่อศาลปกครองสูงสุดเป็นครั้งแรกโดยตรงเท่านั้น (มาตรา 66/1 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 (ฉบับที่ 12) แก้ไขเพิ่มเติมพ.ศ. 2562)

(1.3) ผู้ทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางปกครอง กฎหมายบัญญัติกำหนดให้บุคคลผู้ซึ่งทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางปกครองในศาลปกครองไว้เฉพาะผู้ที่เป็นตุลาการศาลปกครองที่ได้รับการแต่งตั้งจากผู้รับผิดชอบราชการศาล บุคคลผู้ซึ่งมีอำนาจและทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางปกครองคงจำกัดไว้เฉพาะผู้ที่เป็นตุลาการศาลปกครองซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากผู้รับผิดชอบราชการศาลเท่านั้น

ประเด็นปัญหาที่ 2 ปัญหาด้านกระบวนการ และขั้นตอนวิธีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในศาลปกครองสามารถ แยกย่อยในประเด็นปัญหา ได้ออกเป็น 2 ข้อ ดังนี้

(2.1) ข้อจำกัดการนำข้อพิพาทเข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยในศาลปกครอง ขั้นตอนและวิธีการนำข้อพิพาททางปกครองเข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศาลปกครองไทยมีเงื่อนไขสำคัญคือคู่กรณีจะต้องฟ้องคดีต่อศาลปกครองก่อน แล้วคู่กรณีสมัครใจร่วมกันที่จะไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ข้อพิพาททางปกครองที่คู่กรณีพิพาทกัน จะต้องเป็นข้อพิพาทที่กฎหมายวิธีพิจารณาความคดีปกครองกำหนดไว้ว่าสามารถนำเข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทได้

(2.2) ประเด็นข้อจำกัดด้านลักษณะ วิธี และระยะเวลาการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทคดีปกครอง คือ หลังจากคดีข้อพิพาทผ่านกระบวนการฟ้องต่อศาลปกครอง คู่กรณีสมัครใจร่วมกันประสงค์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ตุลาการศาลปกครองเจ้าของสำนวน และองค์คณะที่พิจารณาพิพากษาคดีเห็นชอบให้คู่กรณีไกล่เกลี่ยข้อพิพาทได้ ผู้รับผิดชอบราชการศาลปกครองอนุมัติให้นำคดีเข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทแล้ว และมีการแต่งตั้งตุลาการผู้ทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท จะเห็นได้ว่ามีขั้นตอนการตรวจสอบหลายขั้นตอน

ประเด็นปัญหาที่ 3 ปัญหาด้านการบังคับคดีที่ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทและศาลพิพากษตามยอม

การบังคับคดีของประเทศไทยนั้น ตอนนี้อยู่ใช้แนวทางของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งคือทำคำพิพากษตามยอมก็เป็นรูปแบบคำพิพากษตามยอมทั่วไป การบังคับคดีจึงมีความคล้ายกันซึ่งลักษณะคดีปกครองกับคดีทางแพ่งมีความยืดหยุ่นแตกต่างกัน ประเด็นนี้ในทางปฏิบัติอาจยังไม่เกิดปัญหามากนัก แต่จากการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องบางท่านมีการตั้งข้อสังเกตไว้ เกี่ยวกับข้อจำกัดบางประการเกี่ยวกับรูปแบบการบังคับคดี ผู้วิจัยจึงขอเสนอเพื่อให้การบังคับคดีมีการพัฒนาที่ดีขึ้นมากกว่านี้ ได้แก่ การพิพากษตามสัญญาประนีประนอมยอมความไม่เกินไปกว่าประเด็นตามคำฟ้องที่คู่กรณีฝ่ายผู้ฟ้องคดีได้ขอให้ศาลมีคำบังคับ ซึ่งหากคู่กรณีมีการตกลงและทำเป็นสัญญาประนีประนอมยอมความโดยยินยอมให้บังคับเกินจากคำขอท้ายฟ้อง กรณีศาลไม่สามารถพิพากษตามยอมที่เกินจากคำขอท้ายฟ้องได้

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการศึกษาในประเด็นปัญหาเกี่ยวกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทคดีปกครองเพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นนั้น ผู้วิจัยได้มีข้อเสนอแนะเพื่อการแก้ไขกฎหมายที่ใช้บังคับได้แก่พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2562 และระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในคดีปกครอง พ.ศ. 2562 ในประเด็นดังต่อไปนี้

Citation : เชาวณี ผิวจันทร์. (2567). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทคดีปกครองในศาลปกครองไทย.

วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 93-110;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.7>

ด้านที่ 1 โครงสร้าง อำนาจหน้าที่ และประเภทคดีที่ใกล้เคียงในศาลปกครอง ควรมีการแก้ไขประเภทคดี และวิธีการนำคดีที่เข้าสู่กระบวนการใกล้เคียงข้อพิพาทในศาลปกครอง ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะว่าควรเปิดกว้างให้สามารถใกล้เคียงข้อพิพาทได้ทุกประเภทตามเงื่อนไขที่กำหนด ทั้งศาลปกครองชั้นต้นและศาลปกครองสูงสุด ทั้งนี้ตาม มาตรา 9 (1) และ มาตรา 11 แห่ง พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 ให้มีการกำหนดเงื่อนไขการเข้าสู่กระบวนการใกล้เคียงข้อพิพาทโดยองค์กรอิสระ องค์กรตามรัฐธรรมนูญ หรือองค์กรที่ก่อตั้งขึ้นโดยชอบด้วยกฎหมายและมีอำนาจหน้าที่หรือวัตถุประสงค์ในการปกป้องคุ้มครองสิทธิของประชาชน ส่วนการนำคดีข้อพิพาทเข้าสู่กระบวนการใกล้เคียง หากเป็นความประสงค์ของคู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งและตุลาการเจ้าของสำนวนนายใดนายหนึ่งก็สามารถเข้าสู่กระบวนการใกล้เคียงได้ ส่วนอำนาจในการใกล้เคียงข้อพิพาทคดีปกครองของศาลปกครองชั้นต้น และปกครองสูงสุดควรเปิดกว้างให้มีการใกล้เคียงข้อพิพาทได้ตั้งแต่ก่อนฟ้องต่อเนื่องถึงชั้นบังคับคดีเพื่อให้โอกาสคู่กรณีได้มีทางเลือกนำข้อพิพาทเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมทางเลือกยุติข้อพิพาทได้อย่างเต็มที่ เป็นต้น

ด้านที่ 2 กระบวนการและขั้นตอนวิธีการใกล้เคียงข้อพิพาทในศาลปกครอง ควรกำหนดให้ข้อพิพาทเกี่ยวกับเงินหรือเกี่ยวข้องกับทรัพย์สินเข้าสู่กระบวนการใกล้เคียงด้วยการ “บังคับใกล้เคียง” และควรกำหนดให้คดีข้อพิพาทอันเกี่ยวกับการเงินหรือทรัพย์สินสามารถเข้าสู่กระบวนการใกล้เคียงข้อพิพาทได้ โดยกำหนดให้ผู้แทนหน่วยงานทางปกครองหรือหน่วยงานของรัฐมีอำนาจตัดสินใจในการระงับข้อพิพาทในรูปแบบคณะกรรมการตามวงเงินที่กำหนดและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย ส่วนข้อพิพาทอื่นควรกำหนดให้เข้าสู่กระบวนการใกล้เคียงด้วยความสมัครใจของคู่กรณีเป็นหลัก นอกจากนั้นให้คู่กรณีมีสิทธิเลือกบุคคลหรือคณะบุคคลผู้ทำหน้าที่ใกล้เคียงร่วมกันหรือร่วมกับตุลาการศาลปกครองเพื่อสร้างความเชื่อมั่นแก่คู่กรณี

ด้านที่ 3 การบังคับคดีที่ใกล้เคียงข้อพิพาทและศาลพิพากษาตามยอม ควรกำหนดเปิดช่องให้อำนาจแก่ตุลาการศาลปกครองใช้ดุลพินิจพิพากษาคดีตามข้อตกลงจากการใกล้เคียงข้อพิพาทยืดหยุ่นกว่าการพิพากษาชี้ขาดคดีปกติ มีการกำหนดรูปแบบการพิพากษาคดีที่เกิดจากการใกล้เคียงข้อพิพาททางปกครอง ควรมีความ “ยืดหยุ่น” ควรกำหนดให้คำพิพากษาคดีตามข้อตกลงจากการใกล้เคียงข้อพิพาทมีสภาพบังคับบุคคลภายนอกที่ตกลงเข้าร่วมผูกพันทำสัญญาประนีประนอมยอมความในชั้นใกล้เคียงได้ด้วย เช่น การพิพากษาคดีที่เกิดจากการใกล้เคียงในคดีที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่มีผลถึงชุมชน และผู้ประกอบการอื่นที่ไม่ได้เป็นคู่ความตั้งแต่เริ่มต้นคดีแต่ถูกเรียกเข้ามาในชั้นการใกล้เคียง เป็นต้น

Citation : Phiewjun, C. (2024). Problems and Guidelines for Developing Mediation in Administrative disputes in

Thai Administrative Courts. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(1) : 93-110;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.7>

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบกับคดีอื่น ๆ เทียบเคียง

เอกสารอ้างอิง (References)

กรรณิกา สุทธิประสิทธิ์และคณะ. (2554). สรุปผลการสัมมนาหัวข้อ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในศาลปกครองฝรั่งเศส. ใน **โครงการพัฒนาความรู้ตุลาการศาลปกครอง เรื่อง การนำวิธีระงับข้อพิพาททางเลือก (ADR) มาใช้กับคดีเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในศาลปกครอง. วันที่ 13 ธันวาคม 2554.** หน้า 66 - 67. กรุงเทพฯ : สำนักงานศาลปกครอง.

เทียนเงิน อุดระชัย. (2562). การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในคดีปกครองตามร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครอง (ฉบับที่...) พ.ศ.... สำนักวิจัยและวิชาการ สำนักงานศาลปกครอง.

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542. (2542, ตุลาคม 5). **ราชกิจจานุเบกษา.** เล่ม 136 ตอนที่ 94 ก. มาตรา 11.

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 (ฉบับที่ 12) แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2562. (2562). **ราชกิจจานุเบกษา.** เล่ม 136 ตอนที่ 56 ก. มาตรา 66/1, 66/2, 66/4.

ระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในคดีปกครอง พ.ศ. 2562. (2562, สิงหาคม 31). **ราชกิจจานุเบกษา** เล่มที่ 136 ตอนที่ 94 ก. ข้อ 31.

รัตนลักษณ์ นาณินธิดา. (2551). **การไกล่เกลี่ยคดีปกครองในศาลปกครอง.** วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

รายงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ศาลปกครองและสำนักงานศาลปกครอง. (2565).

กรุงเทพฯ : สำนักบริหารยุทธศาสตร์ สำนักงานศาลปกครอง.

รายงานผลการศึกษาวิจัยฉบับสมบูรณ์ โครงการวิจัยเรื่อง กระบวนการสร้างความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ในศาลยุติธรรม. (2553). กรุงเทพฯ : วิญญูชน.

วรรัตน์ ไคขุนทด. (2554). การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในคดีปกครอง : สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี. **วารสารวิชาการศาลปกครอง.** 11(4) : 56-57.

วรรัตน์ ไคขุนทด. (2554). การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในคดีปกครอง : สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี. **วารสารวิชาการศาลปกครอง.** 11(4) : 58-59.

Citation : เขาวณี ฝิวจันทร์. (2567). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทคดีปกครองในศาลปกครองไทย.

วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 93-110;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.7>

การปรับปรุงพนักงานแผนกเอกสารขาเข้า กรณีศึกษา บริษัทธุรกิจ
นำเข้า-ส่งออก เขตสาทร
CS Import Improving Process Case Study Import-Export
Company in Sathorn Area

ณัชภัค พุฒิวร^{1*} และกันต์สินี นุชเพนิยด²
Natchphak Puttiworn^{1*} and Kansinee Nuchpanied²

Received : December 10, 2023; Revised : January 6, 2024; Accepted : January 8, 2024

บทคัดย่อ (Abstract)

การศึกษาวิจัยเพื่อศึกษากระบวนการทำงานของเจ้าหน้าที่บริการลูกค้าขาเข้า เมื่อพบปัญหาในการดำเนินงาน จึงใช้ทฤษฎี เข้าไปแก้ปัญหา โดยใช้แผนผังก้างปลา (Fishbone Diagram) ในการค้นหาสาเหตุที่เกิดขึ้น จากนั้นนำทฤษฎี SWOT (SWOT Analysis) เข้าไปวิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อน ของขั้นตอนการดำเนินการของแผนกเอกสารขาเข้า วิเคราะห์ปัจจัยภายนอกและภายในเพื่อนำมาวิเคราะห์หาเหตุผลของงานในแต่ละขั้นตอนมาทำการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตามแนวคิดการปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่องหรือแนวคิดไคเซ็น โดยใช้หลักการ ECRS มาเป็นแนวความคิดในการค้นหาแนวทางการปรับปรุงการกระบวนการทำงาน โดยจากการศึกษาพบว่า

1. การลดกระบวนการทำงานด้านเอกสารขาเข้า จากที่ต้องส่งเอกสารซ้ำหรือซ้ำที่นำมาที่คีย์เอกสารลงในระบบผิดพลาดต้องมีการตรวจสอบเอกสารก่อนทำการคีย์ลงระบบ และมีการตรวจเช็คก่อนว่าชุดเอกสารที่จัดทำถูกชุดหรือไม่ มีความถูกต้องครบถ้วนหรือไม่ เมื่อทำแล้วจึงพบว่าลดความซับซ้อนในการหาเอกสาร กระบวนการทำงานรวดเร็วและถูกต้องมากขึ้น ไม่เกิดปัญหาใน

^{1,2}คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยศรีปทุม; Faculty of Business Administration, Sripatum University, Thailand.

*Corresponding Author; e-mail : Natchaphak.pu@spu.ac.th

Citation : Puttiworn, N. & Nuchpanied, K. (2024). CS Import Improving Process Case Study Import-Export

Company in Sathorn Area. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(1) : 111-122;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.8>

เรื่องของการแก้ไขเอกสาร เรื่องการใช้เวลามากเกินไป กล่าวคือมุ่งเน้นการปรับปรุงอย่างมีประสิทธิภาพ

2. มีการหยิบเอกสารอ้างอิงได้ถูกต้อง /ไม่เกิดปัญหาเอกสารสลับชุด และมีการจัดชุดเอกสารใบสั่งปล่อยสินค้า ได้อย่างสมบูรณ์ครบถ้วน มีความพร้อมในการปล่อยงานให้ลูกค้า มีการจัดระบบในการเรียงชุดเอกสารงาน เพื่อให้ง่ายต่อการสั่งปล่อย มีการแจ้งกำหนดช่วงเวลารับเอกสารอย่างชัดเจน เพื่อลดปัญหาการมารับเอกสารในเวลาพร้อม ๆ กัน

3. มีการแจ้งลูกค้าว่าต้องทำการชำระค่ามัดจำตู้ด้วยเงินสดเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาการรวมเช็คมัดจำตู้คอนเทนเนอร์ และค่าระวางเรือ ค่าเคลียร์สินค้าในประเทศ(Local charge) ในเอกสารชุดเดียวกันช่วยลูกค้าและเป็นการลดความผิดพลาดจากการทำงานได้มากกว่า ทำให้การทำงานรวดเร็วขึ้น ไม่เกิดความผิดพลาดในเรื่องของเอกสาร และ การทำงานมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

คำสำคัญ (Keywords) : ขนส่งทางทะเล, ค่าใช้จ่ายในประเทศ, เจ้าหน้าที่บริการลูกค้าขาเข้า, นำเข้า-ส่งออก, ใบสั่งปล่อยสินค้า

Abstract

Research study to study the working process of inbound customer service staff When operational problems are found, the theory is used to solve problems by using fishbone diagrams to find the cause of occurrence, then SWOT analysis is used to analyze the strengths and weaknesses of the procedures of the inbound documentation department. Using ECRS as a search concept

1. Reducing inbound document workflow in case of late or duplicate documents that are brought to the wrong document key into the system, the document must be checked before keying into the system and check whether the document set is correct or not. Is it accurate and complete? Once done, it was found to simplify the search for documents. The process is faster and more accurate. There is no problem when it comes to editing documents. It's about spending too much time.

Citation : ณัชภัค พุฒิวร และกันต์สินี นุชเพ็ญยศ. (2567). การปรับปรุงพนักงานแผนกเอกสารขาเข้า กรณีศึกษา บริษัทธุรกิจ

นำเข้า-ส่งออก เขตสาทร. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 111-122;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.8>

2. The reference has been picked up correctly. /No problem with swapping documents and complete set of release order documents. Be ready to release work to customers. There is a system to arrange work documents to make it easier to order release. To reduce the problem of picking up documents at the same time.

3. Customers are informed that they must pay the container deposit in cash to avoid problems with combining container deposit checks. And freight and local charges in the same place, saving customers time if they must come for the second time, which greatly reduces errors at work. Obviously working in the original way. Make work faster There are no errors in documents and work is more efficient.

Keywords : Maritime, Local Charge, CS Import, Import-Export, Delivery Order

บทนำ (Introduction)

ธุรกิจขนส่งสินค้าทางทะเล เป็นธุรกิจที่ดีที่สุด สะดวกรวดเร็วและปลอดภัย จึงมีผู้ก่อตั้งบริษัทนำเข้า-ส่งออกเกิดขึ้นมากมาย กระบวนการทำงานของพนักงานคือ คอยแจ้งให้ลูกค้าทราบว่าจะเรือออกและเทียบท่าวันไหน เพื่อให้ลูกค้าเตรียมการในการออกของให้ทันเวลา เพราะเชื่อว่า การให้บริการอย่างเต็มความสามารถนั้น จะนำไปสู่การเป็นบริษัทผู้ให้บริการบริหารจัดการขนส่งสินค้าทางทะเล ชั้นนำ ดังนั้น การบริการต่าง ๆ ต้องครอบคลุมในเรื่อง การบริการด้านการเป็นตัวแทนกลางระหว่างผู้ส่งสินค้ากับผู้รับขนส่งสินค้าเพื่อดำเนินพิธีการต่าง ๆ ในการนำเข้าสินค้า และการบริหารจัดการหาสาธารณูปโภคต่าง ๆ ที่ลูกค้าต้องการ การแข่งขันที่สูงขึ้น รวมทั้งปัญหาการต่อว่าในเรื่องความล่าช้าและความผิดพลาดในการทำงานของพนักงานบริการขาเข้า ของบริษัทกรณีศึกษา ทั้งหมดนี้จึงมีความจำเป็นต้องมีการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานให้ดียิ่งขึ้นอยู่ตลอดเวลา ดังนั้น ผู้วิจัยมีความสำคัญเกี่ยวกับการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้าที่มาใช้บริการด้านการเป็นตัวแทนกลางระหว่างผู้ส่งสินค้ากับผู้รับขนส่งสินค้า กรณีศึกษาบริษัทเอกชนของพนักงานเอกสารขาเข้า เพื่อนำข้อมูลจากการศึกษามาพัฒนา แก้ไขและปรับปรุง และเป็นแนวทางในการทำงานของพนักงานได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นพร้อมทั้งเพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้ไปใช้ เป็น

Citation : Puttiworn, N. & Nuchpanied, K. (2024). CS Import Improving Process Case Study Import-Export

Company in Sathorn Area. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(1) : 111-122;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.8>

แนวทางและสนองต่อความต้องการของลูกค้าได้ดียิ่งขึ้นเป็นการส่งเสริม และพัฒนาระบบของบริษัท
ธุรกิจนำเข้า-ส่งออก ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาแนวทางในการทำงานของเจ้าหน้าที่บริการลูกค้าขาเข้า เพื่อการตอบสนอง
ความต้องการการเลือกใช้บริการ
2. เพื่อศึกษาขั้นตอนการดำเนินงานด้านการจัดทำเอกสารของเจ้าหน้าที่แผนกให้บริการ
ลูกค้าขาเข้า

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การศึกษาในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาขั้นตอนและแนวทางการจัดทำเอกสารขนส่ง
สินค้าในแผนกเอกสารขาเข้า กรณีศึกษาบริษัทธุรกิจนำเข้า-ส่งออก ได้ดำเนินงานตามขั้นตอน
ดังต่อไปนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล
2. วิเคราะห์หาสาเหตุและการดำเนินงานในปัจจุบัน
3. กำหนดแนวทางการจัดทำเอกสารขนส่งสินค้าแผนก cs import
4. เปรียบเทียบผลที่ได้จากแผนดำเนินงาน

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาและหาแนวทางการจัดทำเอกสารขนส่งสินค้าในแผนกเอกสารขาเข้า ครั้งนี้ ได้ทำ
การเก็บรวบรวมข้อมูลจากขั้นตอนการรับมอบงาน (Enter) จากลูกค้าไปจนถึงการปล่อยใบสั่งปล่อย
สินค้า(Delivery order) ของกรณีศึกษา ในพื้นที่เขตสาทร

2. วิเคราะห์หาสาเหตุและดำเนินงานในปัจจุบัน

จากการศึกษาข้อมูลเบื้องต้น พบปัญหาการทำงานที่เกิดขึ้น คือ มีการสั่งปล่อย delivery
order สลับชุด ทำให้การเคลียร์สินค้าหน้าท่าของลูกค้าล่าช้า ผู้วิจัยจึงทำการศึกษาการทำงานใน
ปัจจุบันเพื่อกำหนดสิ่งที่ต้องการปรับปรุง วิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบันเพื่อให้เห็นสภาพความเป็น
จริง โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลการทำงานในแต่ละขั้นตอน ซึ่งแหล่งข้อมูลได้มาจากการรวบรวม
ข้อมูลการทำงานตั้งแต่ขั้นตอนแรกจนถึงขั้นตอนสุดท้าย เพื่อให้เห็นภาพของขั้นตอนการทำงาน

Citation : ณ์ชภัค พุดิวร และกันต์สินี นุชเพ็ญยศ. (2567). การปรับปรุงพนักงานแผนกเอกสารขาเข้า กรณีศึกษา บริษัทธุรกิจ

นำเข้า-ส่งออก เขตสาทร. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 111-122;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.8>

ทั้งหมดว่า ปัญหาดังกล่าวอยู่ที่ส่วนไหนของขั้นตอนการทำงาน โดยใช้แผนผังก้างปลา (Fishbone Diagram) ในการค้นหาสาเหตุ และพิจารณาแนวทางการแก้ไขปัญหาจากขั้นตอนการทำงานว่ามีขั้นตอนใดที่ทำแล้วไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ หรือมีปัญหาที่ต้องแก้ไข และใช้การวิเคราะห์ SWOT (SWOT Analysis) เพื่อวิเคราะห์หาสาเหตุการทำงานเดิมและหาวิธีการปรับปรุง

3. กำหนดแนวทางการจัดทำเอกสารขนส่งสินค้าของแผนก cs import

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาและหาแนวทางการจัดทำเอกสารขนส่งสินค้าของแผนก CS IMPORT กรณีศึกษาบริษัท ธุรกิจนำเข้า-ส่งออก โดยใช้หลักการโดยหลักการของ ECRS มีองค์ประกอบดังนี้

E = Eliminate หมายถึง การตัดขั้นตอนการทำงานที่ไม่จำเป็นในกระบวนการออกไป

C = Combine หมายถึง การรวมขั้นตอนการทำงานเข้าด้วยกัน เพื่อประหยัดเวลาในการทำงาน

R = Rearrange หมายถึง การจัดลำดับงานใหม่ให้เหมาะสม

S = Simplify หมายถึง ปรับปรุงวิธีการทำงาน หรือสร้างอุปกรณ์ช่วยให้ทำงานได้ง่ายขึ้น เพื่อสอดคล้องกับสาเหตุของปัญหาได้รับ D/O สลับชุดทำให้เกิดการออกของล่าช้า

4. เปรียบเทียบผลที่ได้จากแผนการดำเนินงาน

จากการศึกษาและหาแนวทางการจัดทำเอกสารขนส่งสินค้าของแผนกเอกสารขาเข้า ใช้การเปรียบเทียบผลลัพธ์ข้อมูลก่อน-หลังการศึกษาในแต่ละขั้นตอนที่ได้ปฏิบัติตามแผนการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน และการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ให้เป็นไปตามตัวชี้วัดการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานในด้านของเวลาและความถูกต้องของเอกสาร

ผลการวิจัย (Research Results)

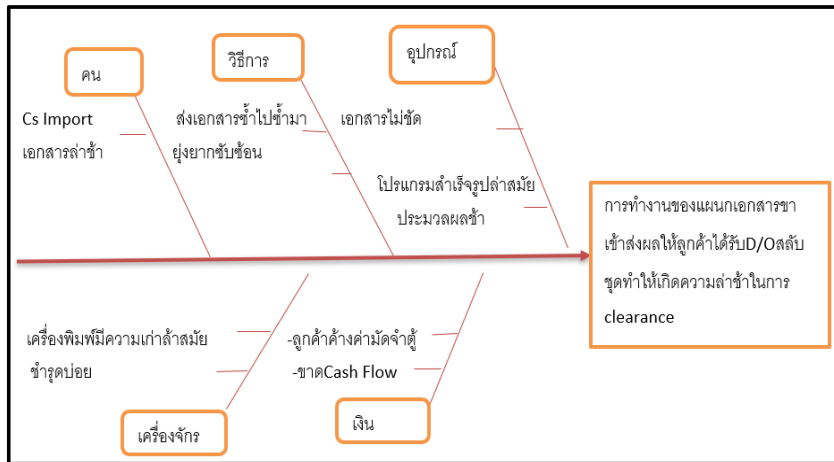
จากการเก็บรวบรวมข้อมูลการทำงานของแผนกเอกสารขาเข้า ทำให้ทราบถึงขั้นตอนการปฏิบัติงานของพนักงานปล่อยใบสั่งปล่อยสินค้า(Delivery order)สลับและผิดพลาด โดยสามารถเขียนแผนผังกระบวนการทำงานได้ดังนี้

ตารางที่ 1 แผนผังแสดงขั้นตอนการปฏิบัติงานการไหลของแต่ละขั้นตอนการทำงานของพนักงาน ปล่อย Delivery Order

การปฏิบัติงาน	ปัญหาที่เกิดขึ้น
1. รับข้อมูลจาก Oversea	cs import เปิด job
2. ตรวจสอบข้อมูล ส่งต่อให้ลูกค้า	รอลูกค้าEnterเอกสาร
3. คีย์ข้อมูลลงระบบและจัดส่งสายเรือ	มีความผิดพลาด ชับซ้อน ใช้เวลานานในการ amend.
4. เช็ค ETA, LOCAL CHARGE กับสายการบินเรือ	ใช้เวลานาน Linerติดสายลูกค้าเจ้าอื่น
5. เบิกค่าใช้จ่าย รออนุมัติ	
6. รอรับเช็คจากแผนกบัญชี	รอผู้มีอำนาจเซ็นอนุมัติ (ติดขัดล่าช้า)
7. เขียนใบสั่งงานให้MessengerไปรับDelivery	Messengerทำเอกสารตกหล่น/ มาไม่ทันตามเวลานัดของลูกค้า มารับเอกสาร
8. ตรวจสอบความถูกต้องจากMessenger	
9. ทำการตรวจสอบใบสำคัญค้ำจ่ายจากต่างประเทศ	ใช้เวลานานในการตรวจสอบเพราะต้องตรวจกับAgent ต่างประเทศและต้องใช้ผู้มีทักษะด้านภาษาอังกฤษ
10. จัดชุดเอกสารเพื่อรอลูกค้ามารับD/Oประกอบด้วย สำเนาManifestสำเนาใบค้ำจ่ายจากต่างประเทศ	มีการหยิบเอกสารอ้างอิงผิดชุด/สลับ ตกหล่น ไม่ทันตามเวลา นัดของลูกค้ามารับ ชุดจัดเอกสารไม่สมบูรณ์(ไม่ครบ) ลูกค้าไม่ เตรียมเงินสดมาจ่ายค้ำมัดจำตู้
11. ส่งใบแจ้งหนี้ให้แผนกบัญชีออกใบเสร็จ	
12. ปิดJOB CS Import เปิด JOB	

ผลการวิเคราะห์หาสาเหตุและการดำเนินงานในปัจจุบัน

จากการใช้แผนผังก้างปลา (Fishbone Diagram) ทำให้ทราบสาเหตุของปัญหา คือ กระบวนการ ทำงานของแผนกเอกสารขาเข้าส่งผลให้ลูกค้าได้รับ D/O สลับชุดทำให้เกิดความล่าช้า ในการออกของ โดยสามารถแสดงได้ดังนี้

ภาพที่ 1 แผนผังก้างปลา (Fishbone Diagram) วิเคราะห์สาเหตุที่เกิดปัญหาในปัจจุบัน

หลังจากนั้น ใช้หลักการวิเคราะห์ SWOT (SWOT Analysis) มาหาเหตุผลของงานในแต่ละขั้นตอนการทำงานของ cs Import เพื่อวิเคราะห์สร้างความได้เปรียบ ซึ่งได้ผลการศึกษาดังนี้

ตารางที่ 2 ตารางวิเคราะห์ SWOT (SWOT Analysis) วิเคราะห์ความได้เปรียบเสียเปรียบของกระบวนการทำงาน

ขั้นตอนในการดำเนินงาน	S Strengths	W Weaknesses	O Opportunities	T Threats
รับข้อมูล ส่งต่อให้ cs import	พนักงานมีประสิทธิภาพในการติดต่อ	พนักงานไม่เพียงพอ ทำให้เกิดความล่าช้าในการติดต่อ	ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาช่วย	Agent หยุดงานในช่วงเทศกาล ทำให้ติดต่อประสานงานไม่ได้
พนักงาน cs import ตรวจสอบข้อมูล ส่งให้ลูกค้าเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและแจ้งกลับ	ได้ข้อมูลจาก ล่วงหน้า	เอกสารมีความผิดพลาด ตั้งแต่ต้นเนื่องจากพนักงานตรวจสอบเอกสารไม่ถี่ถ้วน ก่อนส่งไปยังลูกค้า	เทคโนโลยีที่ทันสมัย(บริษัท) ค่าแ	ลูกค้าตรวจสอบและแจ้งกลับล่าช้า
สืบข้อมูลระบบและตรวจสอบความถูกต้องเพื่อจัด liner	พนักงานสืบข้อมูลระบบรวดเร็ว	ระบบประมวลผลช้า มีความยุ่งยากซับซ้อน	Liner จัดทำ Delivery order ได้รวดเร็ว	เอกสาร D/O มีความผิดพลาด
ETA ETD และ LOCAL CHARGE	พนักงานตรวจสอบในพื้นที่	ลูกค้ารอเวลานานเพราะใช้ในเวลาตรวจสอบ	สายการบินเรือมีการUpdate ในระบบ	สายเรือติดลูกค้าจำนวนมาก ต้องรอเวลานาน
เบิกค่าใช้จ่ายกับแผนกบัญชีและให้หัวหน้าแผนกเซ็นอนุมัติ	พนักงานมีความแม่นยำในการเบิกค่าใช้จ่าย	ทำเบิกจ่ายหลายชุด เกิดความล่าช้าในการเซ็นอนุมัติ	แจ้งล่วงหน้า	ผู้มีอำนาจมีคนเดียว
นำส่งแผนกบัญชีใบสำคัญจ่าย/รอรับเช็คจากแผนกบัญชี	พนักงานบัญชีตรวจสอบและออกเช็คได้ถูกต้อง	ต้องรอผู้บริหารเซ็นเป็นรอบๆ เกิดความล่าช้า	แจ้งผู้บริหารล่วงหน้า	เจ้าหน้าที่ธนาคารทำงานล่าช้าในเวลาที่ต้องเซอร์เช็ค
7.เขียนใบสั่งงานให้Messengerไปรับ Delivery order	พนักงานทำเสร็จในเวลา ก่อนส่งให้ messaging มาเก็บงาน	Messaging ทำเอกสารตกหล่น/ มาไม่ทันตรงเวลาที่ลูกค้านัด	สายการบินเรือมีการจัดเตรียมD/Oพร้อมแล้ว	สภาพอากาศไม่อำนวย
ตรวจสอบความถูกต้องจาก Messenger	Cs import ทำได้รวดเร็ว	เอกสารมาช้า	Liner ส่ง Fax มาก่อน	การประสานงานไม่ราบรื่น
ทำการตรวจสอบใบสำคัญค้างจ่ายจากต่างประเทศ	พนักงานมีทักษะในการติดต่อสื่อสารที่มีความชำนาญด้านภาษาอังกฤษ	ต้องรอพนักงานที่มีทักษะด้านภาษาอังกฤษในการโต้ตอบ	คู่แข่งไม่ชำนาญด้านภาษาอังกฤษทำให้ลูกค้าไม่ไว้วางใจเพราะกลัวเอกสารผิดพลาด	ต้องรอAgentตอบกลับเวลาการทำงานอาจไม่ตรงกัน
จัดชุดเอกสารเพื่อรอลูกค้ามารับD/Oประกอบด้วยสำเนาManifestสำเนาใบค้างจ่ายจากต่างประเทศและเอกสารที่เกี่ยวข้อง	มีนักศึกษาฝึกงานเข้ามาช่วยในการจัดชุดเอกสารอย่างเพียงพอ	มีการหยิบเอกสารอ้างอิงผิดชุด/สลับชุดจัดเอกสารไม่สมบูรณ์(ไม่ครบ) ลูกค้าไม่เตรียมเงินสดมาจ่ายค่ามัดจำตู้	Cs import ทำงานทุกวัน	สภาพของการทำงานในวันหยุด

Citation : ณัชภัค พุดิวร และกันต์สินี นุชเพ็ญยศ. (2567). การปรับปรุงพนักงานแผนกเอกสารขาเข้า กรณีศึกษา บริษัทธุรกิจ

นำเข้า-ส่งออก เขตสาธิต. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 111-122;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgsirru.2024.8>

ผลการวิเคราะห์หาสาเหตุและการดำเนินงานในปัจจุบัน

จากการวิเคราะห์ค้นหาสาเหตุของปัญหา ของแผนก เอกสารขาเข้าโดยใช้แผนผังก้างปลา (Fishbone Diagram) และใช้หลักการวิเคราะห์ SWOT (SWOT Analysis) ทำให้ผู้วิจัยทราบว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นมาจากกระบวนการทำงานของพนักงานแผนกเอกสารขาเข้ากับลูกค้าไม่มีคุณภาพ การตรวจสอบความถูกต้องในการปล่อยใบส่งปล่อยสินค้า(Delivery order) ของพนักงานไม่มีความละเอียดถี่ถ้วนทำให้เกิดปัญหาการปล่อยชุดงาน สลับชุดเกิดความล่าช้า และปัญหาเงินทุนหมุนเวียนในเรื่อง การชำระมัดจำตู้และค่าระวางเรือ

จากผลการศึกษาเพื่อค้นหาปัญหาจากแต่ละขั้นตอนการทำงานด้วยการระดมสมอง ผู้วิจัยจึงนำปัญหาเหล่านี้ มาทำการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตามแนวคิดการปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่อง หรือแนวคิดไคเซ็น โดยใช้หลักการ ECRS มาเป็นแนวความคิดในการค้นหาแนวทางการปรับปรุงการทำงาน ดังนี้

ตารางที่ 3 การดำเนินการปรับปรุงขั้นตอนการทำงานด้วยหลักการ ECRS

ปัญหาที่เกิดขึ้น	ปรับปรุงงานตามแนวคิด ECERS
กระบวนการทำงานของพนักงานแผนกเอกสารขาเข้ากับลูกค้าไม่มีคุณภาพ	- มีการประสานงานล่วงหน้าและเจรจากับลูกค้าเพื่อขอเอกสารประกอบการทำงานเป็นระบบและเอกสารมีความถูกต้องไม่ซับซ้อน
การตรวจสอบความถูกต้องในการปล่อย Delivery order ของพนักงานไม่มีความละเอียดถี่ถ้วนทำให้เกิดปัญหาการปล่อย Delivery order สลับชุด เกิดความล่าช้า	- มีการจัดระบบในการเรียงชุด Delivery order จากการวางรวมกันเป็นการแยกเป็นชื่อเรือ, วันเรือเข้าถ้าลูกค้าไม่มารับD/Oเกิน7วันก็แยกออก แจ้งลูกค้าล่วงหน้าโดยการกำหนดช่วงเวลาชัดเจนลดปัญหาการมารับDelivery ในเวลาเดียวกัน
เงินทุนหมุนเวียนในเรื่อง การชำระมัดจำตู้และค่าFrigh	-มีการแจ้งลูกค้าว่าต้องชำระค่ามัดจำตู้ด้วยเงินสดเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาการรวมเช็คค่ามัดจำตู้และค่าFrightในใบเดียวทำให้ไม่เสียเวลาในการมารับ Delivery

สรุปและเปรียบเทียบผลที่ได้จากผลการดำเนินงาน

หลังจากที่ได้มีการวางแผนการปรับปรุงขั้นตอนการทำงานใหม่ตามแนวคิดการปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่อง หรือแนวคิดไคเซ็น มาเป็นแนวความคิดในการค้นหาแนวทางการปรับปรุงการทำงาน และนำมาเปรียบเทียบผลของการเปลี่ยนแปลงตามตัวชี้วัดการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานในด้านของ กระบวนการทำงานของพนักงานแผนกเอกสารขาเข้ากับลูกค้าไม่มีคุณภาพ การตรวจสอบ

ความถูกต้องในการปล่อย Delivery order ของพนักงานไม่มีความละเอียดถี่ถ้วนทำให้เกิดปัญหาการปล่อย Delivery สลับชุดเกิดความล่าช้า และปัญหาเงินทุนหมุนเวียนในเรื่อง การชำระมัดจำตู้และค่า Fright

ภาพที่ 2 ตารางงานขั้นตอนการทำงานที่ปรับปรุงแล้วดังนี้

Citation : ณัชภัค พุดิวร และกันต์สินี นุชเพ็ญยศ. (2567). การปรับปรุงพนักงานแผนกเอกสารขาเข้า กรณีศึกษา บริษัทธุรกิจ

นำเข้า-ส่งออก เขตสาธิต. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 111-122;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.8>

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

เอกสารมีความถูกต้องไม่ซับซ้อนมากขึ้น เพิ่มการตรวจสอบความถูกต้องในการปล่อยใบสั่งปล่อยสินค้า (D/O) ทำให้ไม่เกิดปัญหาในเรื่องใบสั่งปล่อยสินค้า (Deliver Order) สลับชุด หรือปล่อยเอกสารให้ลูกค้าล่าช้า มีการจัดระบบในการเรียงชุดใบสั่งปล่อยสินค้า (D/O) จากการวางรวมกันเป็นการแยกเป็นชื่อเรือ, วันเรือเข้าถ้าลูกค้าไม่มารับเกิน 7 วันก็แยกออก แจ้งลูกค้าล่วงหน้า โดยการกำหนดช่วงเวลาชัดเจนลดปัญหาการมารับในเวลาเดียวกัน ในเรื่องเงินทุนการชำระมัดจำตู้และค่าระวางเรือ (Freight) การทำงานแบบเดิมไม่มีการแจ้งลูกค้าเกี่ยวกับการมัดจำตู้ว่าต้องจ่ายด้วยเงินสดหรือเช็คและไม่มีการแจ้งเวลาที่แน่นอนอาจบอกแคว้นที่มารับแต่ไม่ได้กำหนดช่วงเวลาในการมารับใบสั่งปล่อยสินค้า (Delivery order) เกิดปัญหาการมารับในเวลาเดียวกันจำนวนมาก ส่วนการทำงานแบบใหม่มีปรับปรุงมีการแจ้งลูกค้าว่าต้องชำระมัดจำตู้ด้วยเงินสด ไม่มีการรับเช็คเงินสด หรือนำเช็คที่รวมกับค่าใช้จ่ายในประเทศ (local charge) รวมมาแลกใบสั่งปล่อยสินค้า (delivery order) ทำให้ไม่เสียเวลาในการปล่อยเอกสารหน้าเคาท์เตอร์ซึ่งการทำงานแบบใหม่นั้นจะไม่มี ความผิดพลาดเกิดหรือเกิดความผิดพลาดน้อยมาก เนื่องจากการทำงานแบบใหม่ได้มีการเพิ่มการตรวจสอบมากกว่าการทำงานแบบเดิม ดังนั้นสามารถสรุปกระบวนการทำงานของพนักงานเอกสารแผนกสินค้าขาเข้าที่เดิมมีความซับซ้อนยุ่งยากผู้วิจัยได้ใช้ทฤษฎีKaizenหลักการECRSเพื่อเริ่มต้นกระบวนการปรับปรุงระบบงานของเจ้าหน้าที่ให้บริการขาเข้า (ฝ่ายการศึกษาและอบรมสถาบันส่งเสริมเทคโนโลยี. 2545 Kaizen for kaizen. กรุงเทพมหานคร: สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น)

ในเรื่องความความละเอียดถี่ถ้วนในการปล่อย Delivery order สลับชุด ทำให้เกิดความล่าช้า ใช้ทฤษฎีก้างปลา(Fish Bone Diagram) มาวิเคราะห์และศึกษาหาสาเหตุของปัญหาเรื่องเงินทุนหมุนเวียนในเรื่องการชำระมัดจำตู้และค่าFrightโดยใช้หลักทฤษฎีSWOTมาวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหาในการตอนนี้ (ณรงค์วิทย์ แสนทอง, 2551 : 22-23) ซึ่งสามารถลดเวลาการทำงานได้มากกว่าการทำงานแบบเดิมอย่างเห็นได้ชัด การทำงานรวดเร็วขึ้น ข้อผิดพลาดน้อยลงจนถึงไม่มีการทำงานประสานงานกับฝ่ายต่างๆ มีประสิทธิภาพมากขึ้น (อินฐภัทร์ ราศรีมิลและคณะ(2560) เพิ่มผลผลิตการทำงานของกระบวนการรับและคืนสินค้าทั่วไป โดยเริ่มต้นจากการศึกษาปัญหา

Citation : Puttiworn, N. & Nuchpanied, K. (2024). CS Import Improving Process Case Study Import-Export

Company in Sathorn Area. Journal of Local Governance and Innovation. 8(1) : 111-122;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.8>

และหาสาเหตุของปัญหาโดยใช้หลัก 5W1H เพื่อ วิเคราะห์กระบวนการทำงานของแต่ละส่วนที่เกี่ยวข้องและความสูญเสียเปล่าที่เกิดขึ้นในแต่ละขั้นตอน

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ควรกำหนดแนวทางในการทำงานรูปแบบใหม่นี้ เป็นเป็นคู่มือการทำงานให้กับแผนก cs import

1.2 ควรทำการสำรวจวิธีการทำงานนี้กับทุก ๆ แผนกขององค์กร

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาเปรียบเทียบกับหน่วยงานอื่น ๆ ในแต่ละภูมิภาค

เอกสารอ้างอิง (References)

จักรี อุดมดี. (2557). การลดของเสียในกระบวนการผลิตแบตเตอรี่รถยนต์. หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาการจัดการโซ่อุปทานแบบบูรณาการ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

สาขาการจัดการโซ่อุปทานแบบบูรณาการ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

ณัฐชา คำผล. (2554). การลดสินค้าเสียหายจากกระบวนการขนส่งของผู้ให้บริการด้านโลจิสติกส์ ที่นิคม

อุตสาหกรรมมาบตาพุด. สารนิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการโซ่อุปทานแบบบูรณาการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

ณัฐยศ สมชาน. (2555). การลดกระบวนการรอคอยงานในกระบวนการผลิตกล่องกระดาษ. หลักสูตรวิศวกรรม

มหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทางวิศวกรรม คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

ธนภษ ชุ่นแข่ง. (2557). การลดของเสียในกระบวนการฉีดพลาสติกกรณีศึกษา:ของเสียประเภทจุด. หลักสูตร

วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทางวิศวกรรม มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

พินดา หวานเพชร. (2555). การเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานโดยใช้แนวคิดไคเซ็น: กรณีศึกษา แผนกบัญชี

ค่าใช้จ่าย. การศึกษาอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการจัดการวิศวกรรมธุรกิจมหาบัณฑิต

เทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

ภูวนาท เทพศุภ. (2549). ศึกษาความสำเร็จของการปรับปรุงการทำงานอย่างต่อเนื่องด้วยวิธี Kaizen

กรณีศึกษา บริษัทโซนี่ เทคโนโลยีจำกัด. การค้นคว้าอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชา

การจัดการทั่วไป คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

อมรรัตน์ วัดเล็ก. (2557). การเพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการวางแผนการผลิต. หลักสูตรวิทยาศาสตร

มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.

Citation : ณัชภัค พุดิวร และกันต์สินี นุชเพ็ญยศ. (2567). การปรับปรุงพนักงานแผนกเอกสารขาเข้า กรณีศึกษา บริษัทธุรกิจ

นำเข้า-ส่งออก เขตสาธิต. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 111-122;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.8>

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกทำงานแบบเที่ยวไปด้วยทำงานไปด้วย
ของคนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร
Factors Affecting Decision-Making for Workation Travel Among
Working-Aged People in the Bangkok Metropolitan Area

ธีรภัทร์ วงศ์คานา^{1*} และอัจฉริยา ศักดินรงค์²
Teerapat Wongkamna^{1*} and Atchareeya Saknarong²

Received : October 31, 2023; Revised : November 24, 2023; Accepted : November 24, 2023

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างชีวิตและการทำงาน แรงจูงใจ และองค์ประกอบการท่องเที่ยว 5A's ที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกทำงานแบบเที่ยวไปด้วยทำงานไปด้วยของคนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่าง คือ คนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานครที่เคยทำงานแบบเที่ยวไปด้วยทำงานไปด้วย จำนวน 400 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพรรณนา คือ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน คือ การวิเคราะห์ความแตกต่างโดยการหาค่าที่ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และสถิติการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง อายุ 29-38 ปี สถานภาพโสด ระดับการศึกษาปริญญาตรี มีรายได้ 30,001-45,000 บาท อาชีพพนักงานเอกชน ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า คนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานครที่มีอายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา และรายได้ที่ต่างกัน มีการตัดสินใจเลือกทำงานแบบเที่ยวไปด้วยทำงานไปด้วยแตกต่างกัน ผลการวิจัยปัจจัยด้าน

¹⁻²คณะบริหารธุรกิจเพื่อสังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ; Faculty of Business Administration for Society, Srinakharinwirot University, Thailand.

*Corresponding Author; e-mail : teerapat.wongkamna@swu.ac.th,
teerapat.wongkamna@gmail.com

Citation : Wongkamna, T. & Saknarong, A. (2024). Factors Affecting Decision-Making for Workation Travel Among Working-Aged People in the Bangkok Metropolitan Area. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(1) : 123-140; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.9>

ความสัมพันธ์ระหว่างชีวิตและการทำงาน พบว่า ด้านเวลา และด้านการมีส่วนร่วม มีผลต่อการตัดสินใจเลือกทำงานแบบเที่ยวไปด้วยทำงานไปด้วยของคนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สามารถพยากรณ์ได้ร้อยละ 25.2 ผลการวิจัยปัจจัยด้านแรงจูงใจ พบว่า ด้านแรงจูงใจภายใน และด้านแรงจูงใจภายนอก มีผลต่อการตัดสินใจเลือกทำงานแบบเที่ยวไปด้วยทำงานไปด้วยของคนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สามารถพยากรณ์ได้ร้อยละ 11.7 ผลการวิจัยปัจจัยด้านองค์ประกอบการท่องเที่ยว 5A's พบว่า ด้านสิ่งดึงดูดใจ ด้านกิจกรรม ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านที่พัก มีผลต่อการตัดสินใจเลือกทำงานแบบเที่ยวไปด้วยทำงานไปด้วยของคนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สามารถพยากรณ์ได้ร้อยละ 32.2

คำสำคัญ (Keywords) : ความสัมพันธ์ระหว่างชีวิตและการทำงาน, แรงจูงใจ, องค์ประกอบการท่องเที่ยว 5A's, การทำงานแบบเที่ยวไปด้วยทำงานไปด้วย

Abstract

The purposes of this research are to study the work-life balance, motivation and travel element 5A's affecting decision-making on workation travel of working-aged people in Bangkok metropolitan area. The sample consisted of 400 working-aged people in the Bangkok metropolitan area who chose workation travel. A questionnaire was used as the tool for data collection. Data analysis using descriptive statistics included mean, percentage and standard deviation. The statistics for hypothesis testing included a t-test, one-way analysis of variance and multiple regression analysis. The results of the research found that most of the respondents were female, aged 29-38, single, held a Bachelor's degree, an income of 30,001-45,000 Baht worked as private employees. The results of hypothesis testing found that working-aged people in the Bangkok metropolitan area were different ages, professional status, education level and income made different decisions regarding workation travel. The results of work-life balance factors found that time and participation affected decision-making for workation travel among

Citation : ชีรภัทร์ วงศ์คำนา และอังฉนิยา ศักดิ์นรงค์. (2567). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกทำงานแบบเที่ยวไปด้วยทำงาน

ไปด้วยของคนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 123-140; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgrisru.2024.9>

working-aged people in the Bangkok metropolitan area, at a statistical level of 0.05 and the adjusted R2 was 25.2%. The results of motivation factors found that intrinsic motivation and extrinsic motivation affected decisions making for workation travel of working-aged people in the Bangkok metropolitan area, at a statistical level of 0.05 and the adjusted R2 was 11.7%. The results of travel elements 5A's factors found that attraction, activities, amenities and accommodation affecting decisions for workation travel of working-aged people in the in Bangkok metropolitan area, at a statistical level of 0.05 and the adjusted R2 was 32.2%.

Keywords : Work-life Balance, Motivation, Travel Element 5A's, Workation Travel

บทนำ (Introduction)

ในช่วงหลายปีที่ผ่านมาทั่วโลกต่างเจอปัญหาเรื่องการแพร่ระบาดของ Covid-19 เป็นจำนวนมากไม่เว้นแม้แต่ในประเทศไทย ซึ่งได้ส่งผลกระทบต่อโลกและประเทศไทยในหลายๆด้าน ในด้านของการทำงาน หลายองค์กรต้องกำหนดนโยบายการทำงานรูปแบบใหม่ ๆ เข้ามารองรับกับมาตรการของรัฐบาล ซึ่งนั่นก็คือ การทำงานที่บ้าน (Work Form Home) ซึ่งไม่เพียงแต่จะช่วยลดการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 19 (Covid-19) แต่ยังช่วยให้การทำงานสะดวก รวดเร็ว และลดต้นทุนค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ได้เป็นจำนวนมาก (เสาวรัจ รัตนคำฟู และ เมธาวี รัชตวิจิณ, 2563) แต่ถึงแม้ว่าการทำงานที่บ้านจะส่งผลดีต่อส่วนรวมในหลาย ๆ ด้าน แต่ก็ทำให้การใช้ชีวิตของผู้คนเกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่แย่ลง เช่น ปัญหาภาวะความตึงเครียดจากงานที่ทำมากเกินไป ส่งผลให้ประสิทธิภาพงานถดถอย และปัญหาสุขภาพที่ตามมาในระยะยาว อีกทั้งความสมดุลระหว่างชีวิตและการทำงานของคุณคาลากรภายในองค์กร และแรงจูงใจในระหว่างการทำงานก็เปลี่ยนแปลงไปในทางที่แย่ลง (เจีตา วิกาวดี, 2564)

ความสมดุลระหว่างชีวิตและการทำงานเริ่มเป็นปัญหามากยิ่งขึ้น ผู้คนจึงหันมาให้ความสำคัญกับการปรับเปลี่ยนสร้างสมดุลให้กับชีวิตใหม่ด้วยแนวคิดเกี่ยวกับการปรับสมดุลระหว่างชีวิตและการทำงานเพื่อลดผลกระทบจากการทำงานหนักเกินไป (พรอรุณ อินชูเดช, 2564) และในด้านแรงจูงใจ แรงจูงใจเป็นแรงผลักดันที่ทำให้บุคลากรปฏิบัติงานด้วยความกระตือรือร้นและความสมัครใจ ซึ่งจะส่งผลทำให้องค์กรสามารถบรรลุเป้าหมายของงานจนเกิดเป็นประสิทธิภาพงานสูงสุด

Citation : Wongkamna, T. & Saknarong, A. (2024). Factors Affecting Decision-Making for Workation Travel Among

Working-Aged People in the Bangkok Metropolitan Area. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(1) : 123-140; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.9>

แต่อย่างไรก็ตามการที่บุคลากรจะทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดหรือไม่ขึ้นอยู่กับความพึงพอใจในการทำงานของบุคลากรซึ่งล้วนมาจากแรงจูงใจที่เกิดขึ้นในระหว่างการทำงานอีกด้วย

ภายหลังจากแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส Covid-19 เริ่มเบาบางลง มาตรการต่าง ๆ ของรัฐบาลเริ่มผ่อนคลาย ผู้คนเริ่มโหยหาการออกเดินทางไปท่องเที่ยวในสถานที่ต่าง ๆ มากขึ้น ดังนั้นแล้วบุคลากรหลายท่าน จึงมองหาวิธีการที่จะช่วย ลดความเบื่อหน่ายในการทำงาน กระตุ้นไอเดียใหม่ๆ เพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานด้วย “การทำงานแบบเที่ยวไปด้วยทำงานไปด้วย (Workation)” (Grucela, 2023) ซึ่งไม่เพียงแต่จะช่วยแก้ปัญหาในการทำงานเท่านั้น แต่ยังมีส่วนช่วยให้เศรษฐกิจด้านการท่องเที่ยวกลับมาดีขึ้นจากผลกระทบที่ผ่านมา ดังนั้นองค์ประกอบการท่องเที่ยว 5A's จึงเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของบุคลากร เพื่อให้ได้มาซึ่งสถานที่ในการทำงานแบบเที่ยวไปด้วยทำงานไปด้วย (Tourism Western Australia, 2008)

ผู้วิจัยจึงนำความสมดุลชีวิตและการทำงาน แรงจูงใจ และองค์ประกอบการท่องเที่ยว 5A's มาเป็นตัวแปรอิสระในการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกทำงานแบบเที่ยวไปด้วยทำงานไปด้วยของคนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อให้เกิดประโยชน์ และนำเสนอแนะเป็นแนวทางให้กับองค์กรสามารถนำไปปรับใช้กับการบริหารงานภายในองค์กรได้อย่างเหมาะสม

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาการตัดสินใจเลือกทำงานแบบเที่ยวไปด้วยทำงานไปด้วยของคนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามลักษณะประชากรศาสตร์
2. เพื่อศึกษาความสมดุลระหว่างชีวิตและการทำงานที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกทำงานแบบเที่ยวไปด้วยทำงานไปด้วยของคนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อศึกษาแรงจูงใจที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกทำงานแบบเที่ยวไปด้วยทำงานไปด้วยของคนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร
4. เพื่อศึกษาองค์ประกอบการท่องเที่ยว 5A's ที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกทำงานแบบเที่ยวไปด้วยทำงานไปด้วยของคนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร

Citation : ธีรภัทร์ วงศ์คำนา และอัจฉริยา คักดีนรงค์. (2567). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกทำงานแบบเที่ยวไปด้วยทำงาน

ไปด้วยของคนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 123-140; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgrisru.2024.9>

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

คนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานครที่เคยทำงานแบบเที่ยวไปด้วยทำงานไปด้วย เนื่องจากไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน ผู้วิจัยจึงกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie & Morgan (1970) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และความผิดพลาดที่ยอมรับได้ 5% ซึ่งได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ จำนวน 385 ตัวอย่าง และเพื่อป้องกันการสูญเสียของแบบสอบถาม จึงทำการเก็บตัวอย่างเพิ่มอีก 4% เท่ากับ 15 ตัวอย่าง ดังนั้นขนาดของกลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยครั้งนี้เท่ากับ 400 ตัวอย่าง

วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ขั้นตอนที่ 1 วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากกลุ่มคนวัยทำงานใน Facebook ที่มีสมาชิกสูงสุด 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่ม ท่องเที่ยวทั่วไทย มีสมาชิกจำนวน 22,938 คน 2) กลุ่ม Workation Thailand มีสมาชิกจำนวน 2,108 คน 3) กลุ่มทำงานไปเที่ยวไป มีสมาชิกจำนวน 1,009 คน ขั้นตอนที่ 2 วิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Sampling) ของจำนวนตัวอย่างในแต่ละกลุ่มในขั้นตอนที่ 1 จำนวน 3 กลุ่ม รวมทั้งสิ้น 26,005 คน โดยเลือกจำนวนตัวอย่างตามสัดส่วนจำนวนของสมาชิกแต่ละกลุ่ม 1) กลุ่ม ท่องเที่ยวทั่วไทย จำนวน 22,938 คน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 352 คน 2) กลุ่ม Workation Thailand จำนวน 2,108 คน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 32 คน 3) กลุ่ม ทำงานไปเที่ยวไป จำนวน 1,009 คน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 16 คน ขั้นตอนที่ 3 วิธีสุ่มตัวอย่างตามความสะดวก (Convenience Sampling) ในการรวบรวมข้อมูล โดยนำแบบสอบถามที่ได้จัดเตรียมไว้ไปจัดเก็บข้อมูลแต่ละกลุ่มตามขั้นตอนที่ 2 จนครบจำนวนที่ต้องการ รวม 400 ตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้

แบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมี 4 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะประชากรศาสตร์ ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความสมดุลระหว่างชีวิตและการทำงาน ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับแรงจูงใจ ส่วนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับองค์ประกอบการท่องเที่ยว 5A's ส่วนที่ 5 แบบสอบถามเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกทำงานแบบเที่ยวไปด้วยทำงานไปด้วย และนำแบบสอบถามไปทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำไปทดสอบ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจริงจำนวน 30 ชุด โดยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) โดยวิธีการคำนวณของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งจะได้ค่าความเชื่อมั่น ดังนี้

Citation : Wongkamna, T. & Saknarong, A. (2024). Factors Affecting Decision-Making for Workation Travel Among

Working-Aged People in the Bangkok Metropolitan Area. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(1) : 123-140; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgrisru.2024.9>

ความสมดุลระหว่างชีวิตและการทำงาน ด้านเวลาเท่ากับ 0.716 ด้านการมีส่วนร่วมเท่ากับ 0.706 ด้านความพึงพอใจเท่ากับ 0.792 แรงจูงใจ ด้านแรงจูงใจภายในเท่ากับ 0.742 ด้านแรงจูงใจภายนอกเท่ากับ 0.849 องค์ประกอบการท่องเที่ยว 5A's ด้านสิ่งดึงดูดใจเท่ากับ 0.920 ด้านกิจกรรมเท่ากับ 0.876 ด้านการเข้าถึงเท่ากับ 0.875 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกเท่ากับ 0.774 ด้านที่พักเท่ากับ 0.889 การตัดสินใจเลือกทำงานแบบเที่ยวไปด้วยทำงานไปด้วยเท่ากับ 0.868

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติเชิงพรรณนา ใช้การวิเคราะห์แบบการแจกแจงความถี่ (Frequency) นำเสนอเป็นแบบร้อยละ (Percentage) การวิเคราะห์แบบนำเสนอเป็นค่าเฉลี่ย (Means) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistic) ใช้สถิติ t-test สถิติ One-way ANOVA สถิติการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย (Research Results)

การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติเชิงพรรณนา

ตารางที่ 1 ผลการการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติเชิงพรรณนา จำแนกตามลักษณะประชากรศาสตร์

ลักษณะประชากรศาสตร์		จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ	หญิง	218	54.50
อายุ	29 – 38 ปี	181	45.30
สถานภาพสมรส	โสด / หย่าร้าง / หม้าย / แยกกันอยู่	272	68.00
ระดับการศึกษา	ปริญญาตรี	291	72.75

จากตารางที่ 1 พบว่า ลักษณะประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 218 คน คิดเป็นร้อยละ 54.50 มีอายุ 29-38 ปี จำนวน 181 คน คิดเป็นร้อยละ 45.30 มีสถานภาพโสด / หย่าร้าง / หม้าย / แยกกันอยู่ จำนวน 272 คน คิดเป็นร้อยละ 68.00 มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 291 คน คิดเป็นร้อยละ 72.75 มีรายได้ 30,001 - 45,000 บาท

Citation : ธีรภัทร์ วงศ์คำนา และอัจฉริยา คักดีนรงค์. (2567). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกทำงานแบบเที่ยวไปด้วยทำงาน

ไปด้วยของคนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 123-140; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgrisru.2024.9>

จำนวน 147 คน คิดเป็นร้อยละ 36.75 และมีอาชีพพนักงานเอกชน จำนวน 227 คน คิดเป็นร้อยละ 56.75

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติเชิงพรรณนา ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกทำงานแบบเที่ยวไปด้วยทำงานไปด้วยของคนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกทำงานแบบเที่ยวไปด้วยทำงานไปด้วยของคนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร	\bar{x}	การแปลผล
ความสมดุลระหว่างชีวิตและการทำงาน		
ด้านเวลา	4.35	มากที่สุด
ด้านการมีส่วนร่วม	4.38	มากที่สุด
ด้านความพึงพอใจ	4.36	มากที่สุด
แรงจูงใจ		
ด้านแรงจูงใจภายใน	4.22	มากที่สุด
ด้านแรงจูงใจภายนอก	4.29	มากที่สุด
องค์ประกอบการท่องเที่ยว5A's		
ด้านสิ่งดึงดูดใจ	4.28	มากที่สุด
ด้านกิจกรรม	4.51	มากที่สุด
ด้านการเข้าถึง	4.48	มากที่สุด
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	4.48	มากที่สุด
ด้านที่พัก	4.47	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 ความสมดุลระหว่างชีวิตและการทำงาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความสมดุลระหว่างชีวิตและการทำงาน ด้านเวลา อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.35 ด้านการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.38 และด้านความพึงพอใจ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.36

แรงจูงใจ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีแรงจูงใจ ด้านแรงจูงใจภายใน อยู่ในระดับมากที่สุด

มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.22 และด้านแรงจูงใจภายนอก อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.29

องค์ประกอบการท่องเที่ยว5A's พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญกับองค์ประกอบการท่องเที่ยว5A's ด้านสิ่งดึงดูดใจ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.28 ด้านกิจกรรม อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.51 ด้านการเข้าถึง อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.48 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.48 และด้านที่พัก อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.47

การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติเชิงอนุมาน

ตารางที่ 3 ผลการทดสอบสมมติฐานความแตกต่างของการตัดสินใจเลือกทำงานแบบเที่ยวไปด้วยทำงานไปด้วย จำแนกตามลักษณะประชากรศาสตร์

การตัดสินใจเลือกทำงานแบบเที่ยวไปด้วยทำงานไปด้วย	ลักษณะประชากรศาสตร์					
	เพศ	อายุ	สถานภาพสมรส	ระดับการศึกษา	รายได้	อาชีพ
Sig.	0.580	0.006*	0.028*	0.023*	0.016*	0.558

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 3 ความแตกต่างของการตัดสินใจเลือกทำงานแบบเที่ยวไปด้วยทำงานไปด้วยของคนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตาม ลักษณะประชากรศาสตร์ พบว่า คนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานครที่มี อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา และรายได้แตกต่างกัน มีการตัดสินใจเลือกทำงานแบบเที่ยวไปด้วยทำงานไปด้วยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณ ความสมดุระหว่างชีวิตและการทำงาน ที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกทำงานแบบเที่ยวไปด้วยทำงานไปด้วยของคนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร ด้วยวิธี Enter

ตัวแปร	B	SE	t	Sig.	Tolerance	VIF
ค่าคงที่	2.177	0.199	10.921*	0.000		
ด้านเวลา (x_1)	0.269	0.051	5.316*	0.000	0.638	1.568
ด้านการมีส่วนร่วม (x_2)	0.178	0.051	3.410*	0.001	0.530	1.888
ด้านความพึงพอใจ (x_3)	0.085	0.044	1.927	0.055	0.619	1.615
R = 0.508 Adjusted R^2 = 0.252 R^2 = 0.258 SE = 0.369						

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณ ความสมดุระหว่างชีวิตและการทำงาน ที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกทำงานแบบเที่ยวไปด้วยทำงานไปด้วยของคนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ความสมดุระหว่างชีวิตและการทำงาน ด้านเวลา และด้านการมีส่วนร่วม สามารถร่วมทำนายการตัดสินใจเลือกทำงานแบบเที่ยวไปด้วยทำงานไปด้วยของคนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร ได้ร้อยละ 25.2 โดยสามารถเขียนในรูปแบบของสมการได้ดังนี้ $y_1 = 2.177 + 0.269x_1 + 0.178x_2$

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณ แรงจูงใจ ที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกทำงานแบบเที่ยวไปด้วยทำงานไปด้วยของคนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร ด้วยวิธี Enter

ตัวแปร	B	SE	t	Sig.	Tolerance	VIF
ค่าคงที่	3.171	0.180	17.603*	0.000		
ด้านแรงจูงใจภายใน (x_1)	0.221	0.050	4.436*	0.000	0.673	1.486
ด้านแรงจูงใจภายนอก (x_2)	0.092	0.039	2.342*	0.020	0.673	1.486
R = 0.349 Adjusted R^2 = 0.117 R^2 = 0.122 SE = 0.401						

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

Citation : Wongkamna, T. & Saknarong, A. (2024). Factors Affecting Decision-Making for Workation Travel Among

จากตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณ แรงจูงใจ ที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกทำงานแบบเที่ยวไปด้วยทำงานไปด้วยของคนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า แรงจูงใจด้านแรงจูงใจภายใน และด้านแรงจูงใจภายนอก สามารถร่วมทำนายการตัดสินใจเลือกทำงานแบบเที่ยวไปด้วยทำงานไปด้วยของคนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร ได้ร้อยละ 11.7 โดยสามารถเขียนในรูปแบบของสมการได้ดังนี้ $y_1 = 3.171 + 0.221x_1 + 0.092x_2$

ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณ องค์ประกอบการท่องเที่ยว 5A's ที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกทำงานแบบเที่ยวไปด้วยทำงานไปด้วยของคนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร ด้วยวิธี Enter

ตัวแปร	B	SE	t	Sig.	Tolerance	VIF
ค่าคงที่	1.467	0.230	6.371*	0.000		
ด้านสิ่งดึงดูดใจ (x_1)	0.214	0.047	4.533*	0.000	0.617	1.622
ด้านกิจกรรม (x_2)	0.150	0.039	3.884*	0.000	0.664	1.506
ด้านการเข้าถึง (x_3)	0.053	0.060	0.884	0.377	0.518	1.932
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (x_4)	0.097	0.039	2.456*	0.014	0.800	1.250
ด้านที่พัก (x_5)	0.171	0.060	3.436*	0.001	0.633	1.579
R = 0.575	Adjusted R ² = 0.322		R ² = 0.330		SE = 0.352	

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 6 องค์ประกอบการท่องเที่ยว 5A's ที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกทำงานแบบเที่ยวไปด้วยทำงานไปด้วยของคนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า องค์ประกอบการท่องเที่ยว 5A's ด้านสิ่งดึงดูดใจ ด้านกิจกรรม ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านที่พัก สามารถร่วมทำนายการตัดสินใจเลือกทำงานแบบเที่ยวไปด้วยทำงานไปด้วยของคนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร ได้ร้อยละ 32.2 โดยสามารถเขียนในรูปแบบของสมการได้ดังนี้ $y_1 = 1.467 + 0.214x_1 + 0.171x_5 + 0.150x_2 + 0.097x_4$

Citation : ชีรภัทร์ วงศ์คานา และอังฉริยา คักคิ่นรงค์. (2567). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกทำงานแบบเที่ยวไปด้วยทำงาน

ไปด้วยของคนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 123-140; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgrisru.2024.9>

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

ด้านอายุ พบว่า คนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานครที่มีอายุแตกต่างกันมีการตัดสินใจเลือกทำงานแบบเที่ยวไปด้วยทำงานไปด้วยแตกต่างกัน โดยคนวัยทำงานที่มีอายุ 39 – 48 ปี มีการตัดสินใจเลือกทำงานแบบเที่ยวไปด้วยทำงานไปด้วย มากกว่า คนวัยทำงานที่มีอายุ 19 – 28 ปี เนื่องจากคนวัยทำงานในช่วงอายุ 39 – 48 ปี เป็นช่วงอายุที่เริ่มเข้าสู่ วิกฤตวัยกลางคน หรือ Mid-life crisis ซึ่งเป็นสภาวะที่ทำให้ชีวิตในการทำงานเกิดปัญหา จึงส่งผลให้คนวัยทำงานในช่วงอายุดังกล่าว ตัดสินใจเลือกทำงานแบบเที่ยวไปด้วยทำงานไปด้วย เพื่อเพิ่มแรงจูงใจ และผ่อนคลายความเครียดในการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับ จีอบส์ดีปี ประเทศไทย (2564) ที่กล่าวว่า วิกฤตวัยกลางคน คือ ความรู้สึกไม่มีความสุขกับชีวิต มีความกังวล และรู้สึกผิดหวัง หรือเบื่องาน หหมดไฟในการทำงาน ซึ่งภาวะนี้สามารถเกิดขึ้นได้กับคนในช่วงอายุ 35 – 50

ด้านสถานภาพสมรส พบว่า คนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานครที่มีสถานภาพสมรสแตกต่างกันมีการตัดสินใจเลือกทำงานแบบเที่ยวไปด้วยทำงานไปด้วยแตกต่างกัน โดยคนวัยทำงานที่มีสถานภาพสมรส / อยู่ด้วยกัน มีการตัดสินใจเลือกทำงานแบบเที่ยวไปด้วยทำงานไปด้วย มากกว่า คนวัยทำงานที่มีสถานภาพ โสด / หย่าร้าง / หม้าย / แยกกันอยู่ เนื่องจาก คนวัยทำงานที่มีสถานภาพดังกล่าวมีความเป็นห่วง และคำนึงถึงครอบครัวอยู่เสมอ จึงส่งผลให้คนวัยทำงานที่มีสถานภาพดังกล่าว ตัดสินใจเลือกทำงานแบบเที่ยวไปด้วยทำงานไปด้วย เพื่อให้มีเวลาดูแลครอบครัว ขณะไปเที่ยวพร้อมกับการทำงานไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ ปิวรา เกียรติทอง (2561) ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์ร่วมในการตัดสินใจท่องเที่ยวต่างประเทศแบบอิสระของนักท่องเที่ยวเจนเนอเรชันวายในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า นักท่องเที่ยวเจนเนอเรชันวายที่มีสถานภาพแตกต่างกัน ให้ความสำคัญกับปัจจัยในการตัดสินใจท่องเที่ยวต่างประเทศแบบอิสระแตกต่างกัน

ด้านระดับการศึกษา พบว่า คนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานครที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีการตัดสินใจเลือกทำงานแบบเที่ยวไปด้วยทำงานไปด้วยแตกต่างกัน โดยคนวัยทำงานที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีการตัดสินใจเลือกทำงานแบบเที่ยวไปด้วยทำงานไปด้วย มากกว่า คนวัยทำงานที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี เนื่องจากการทำงานแบบเที่ยวไปด้วยทำงานไปด้วย เป็นรูปแบบการทำงานที่มีค่าใช้จ่ายจากการทำงานเพิ่มขึ้นจากค่าใช้จ่ายทางการท่องเที่ยวปกติ เช่น ค่าอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ในการทำงาน หรือ Wi-Fi เคลื่อนที่ ซึ่งคนวัยทำงานที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จะมีรายได้ หรือค่าตอบแทนจากการทำงานที่มากกว่า ทำให้มีการตัดสินใจทำงาน

Citation : Wongkamna, T. & Saknarong, A. (2024). Factors Affecting Decision-Making for Workation Travel Among

Working-Aged People in the Bangkok Metropolitan Area. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(1) : 123-140; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.9>

แบบเที่ยวไปด้วยทำงานไปด้วยมากกว่า ซึ่งไม่สอดคล้องกับวิจัยของ ปีวรา เกียรติทง (2561) ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์ร่วมในการตัดสินใจท่องเที่ยวต่างประเทศแบบอิสระของนักท่องเที่ยวเจนเนอเรชันวายในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า นักท่องเที่ยวเจนเนอเรชันวายที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน ให้ความสำคัญกับปัจจัยในการตัดสินใจท่องเที่ยวต่างประเทศแบบอิสระไม่แตกต่างกัน

ด้านรายได้ พบว่า คนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานครที่มีรายได้แตกต่างกันมีการตัดสินใจเลือกทำงานแบบเที่ยวไปด้วยทำงานไปด้วยแตกต่างกัน เนื่องจากการทำงานแบบเที่ยวไปด้วยทำงานไปด้วย จะต้องมียปัจจัยด้านการเงิน หรือค่าใช้จ่าย เข้ามาเป็นตัวประกอบที่สำคัญในการเลือกตัดสินใจ เพราะในแต่ละครั้งที่เลือกทำงานแบบเที่ยวไปด้วยทำงานไปด้วย จะต้องมีการเสียค่าใช้จ่าย เช่น ค่าเดินทาง ค่าที่พัก หรือค่ากิน เป็นต้น อีกทั้งการทำงานแบบเที่ยวไปด้วยทำงานไปด้วยเป็นการทำงานนอกสถานที่ จึงอาจจะต้องมีการลงทุนซื้อสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ระหว่างทำงานที่มีคุณภาพดี เพื่อให้การทำงานสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ดังนั้นแล้วผู้ที่มีรายได้มากจะมีกำลังทรัพย์ในการใช้จ่ายค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในการทำงานแบบเที่ยวไปด้วยทำงานไปด้วยมากเช่นเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับไพศาล อรุณโชคนำลาก (2562) ศึกษาเรื่อง การตัดสินใจท่องเที่ยวข้ามเมืองโตเกียวประเทศญี่ปุ่นของนักท่องเที่ยวชาวไทยในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ที่มีรายได้เฉลี่ยแตกต่างกัน มีการตัดสินใจท่องเที่ยวข้ามเมืองโตเกียวประเทศญี่ปุ่น ในด้านการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยวเมืองโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น ภายใน 1 ปี ชำนาญแตกต่างกัน

ด้านเวลา พบว่า ความสมดุลระหว่างชีวิตและการทำงาน ด้านเวลา มีผลต่อการตัดสินใจเลือกทำงานแบบเที่ยวไปด้วยทำงานไปด้วยของคนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร เนื่องจากความสมดุลระหว่างชีวิตและการทำงาน ด้านเวลา หมายถึงการบริหารเวลาทำงานกับการใช้ชีวิตพร้อมกันเป็นอย่างดี ซึ่งถ้าคนวัยทำงานสามารถจัดสรรเวลาการทำงานที่ได้รับมอบหมายในแต่ละวันอย่างมีประสิทธิภาพ และบริหารเวลาการทำงานร่วมกับการดูแลครอบครัวได้เป็นอย่างดีอยู่แล้ว การตัดสินใจเลือกทำงานแบบเที่ยวไปด้วยทำงานไปด้วยจะยิ่งส่งเสริมให้คนวัยทำงานได้รับการพักผ่อนลดความเครียด และเสริมสร้างแรงใจในการทำงานได้ดีมากยิ่งขึ้น ทำให้ได้สัมผัสกับบรรยากาศการทำงานใหม่ๆ เกิดเป็นการเสริมสร้างไอเดียใหม่ๆมาใช้ในการทำงาน และเกิดประสิทธิภาพงานที่ดีตามมา สอดคล้องกับ ฐานิตตา สิงห์ล่อ (2563) ศึกษาเรื่อง ความสมดุลในชีวิตการทำงานของพนักงานการประปาส่วนภูมิภาคเขต 3 กล่าวว่า การที่พนักงานสามารถจัดการเวลาให้เกิดความ

Citation : ธีรภัทร์ วงศ์คำนา และอัจฉริยา ศักดิ์นรงค์. (2567). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกทำงานแบบเที่ยวไปด้วยทำงาน

ไปด้วยของคนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 123-140; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgrisru.2024.9>

ยืดหยุ่นในการทำงานที่เหมาะสมนั้น จะส่งผลให้พนักงานสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมีผลการปฏิบัติงานที่ดีต่อตัวเอง และองค์กรได้ดี

ด้านการมีส่วนร่วม ความสมดุลระหว่างชีวิตและการทำงาน ด้านการมีส่วนร่วม มีผลต่อการตัดสินใจเลือกทำงานแบบเที่ยวไปด้วยทำงานไปด้วยของคนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร เนื่องจากการมีส่วนร่วม เปรียบได้กับสภาพแวดล้อมภายในที่ทำงาน เช่น เพื่อนร่วมงาน หรือผู้บังคับบัญชา ซึ่งองค์กรที่มีการจัดการให้พนักงานได้มีส่วนร่วมในการออกความคิดเห็นระหว่างการทำงาน หรือให้พนักงานได้มีส่วนร่วมในการโต้ตอบแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนร่วมงาน มีส่วนร่วมกำหนดทิศทางและเติบโตไปพร้อม ๆ กับองค์กร จะส่งผลให้พนักงานเกิดความผูกพันต่อองค์กร และสรรหาวิธีการทำงานแบบใหม่ๆ เพื่อพัฒนาศักยภาพการทำงานให้เป็นประโยชน์กับองค์กร เช่น การตัดสินใจเลือกทำงานแบบเที่ยวไปด้วยทำงานไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ คณิศ จุลสุคนธ์ (2554) ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคลและการเป็นสมาชิกกลุ่มไม่เป็นทางการกับประสิทธิภาพในการทำงานของพนักงาน พบว่า การรับรู้การสนับสนุนจากเพื่อนร่วมงานนั้น จะส่งผลให้พนักงานเกิดความรู้สึกว่าตนเองมีส่วนร่วมในหมู่คณะ และเป็นการสนับสนุนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในเชิงความคิดสร้างสรรค์ในการนำเสนอสิ่งใหม่ที่เป็นประโยชน์ และนำไปสู่การทำงานที่มีประสิทธิภาพ

ด้านแรงจูงใจภายใน พบว่า แรงจูงใจ ด้านแรงจูงใจภายใน มีผลต่อการตัดสินใจเลือกทำงานแบบเที่ยวไปด้วยทำงานไปด้วยของคนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร เนื่องจากแรงจูงใจภายในเป็นแรงจูงใจที่เกิดจากความต้องการภายในจิตใจของตัวบุคคล ส่งผลให้เกิดเป็นพฤติกรรม ดังนั้นแล้วเมื่อคนวัยทำงานมีความสุขกับการทำงาน รู้สึกเป็นอิสระในการทำงาน และรู้สึกว่างานที่ทำมีความน่าสนใจ ก็อาจส่งผลให้ตัวคนวัยทำงานสรรหาวิธีการทำงานอื่น ๆ หรือการทำงานรูปแบบใหม่ๆ เช่น การทำงานแบบเที่ยวไปด้วยทำงานไปด้วย เข้ามาเป็นตัวช่วยในการพัฒนาทักษะ และเพิ่มความสนุกสนานในการทำงานมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ นฤมล สุธีรวิฑู (2559) ศึกษาเรื่อง อิทธิพลของความรู้สึกอิสระในการทำงานและทุนจิตวิทยาเชิงบวกที่มีต่อผลการปฏิบัติงานของพนักงานธนาคารพาณิชย์ โดยมีแรงจูงใจภายในในการทำงานเป็นตัวแปรส่งผ่าน กล่าวได้ว่า เมื่อบุคคลพบว่ามีลักษณะงานที่ทำมีความน่าสนใจด้วยตัวของมันเอง พวกเขาจะรู้สึกอยากมีส่วนร่วมในการทำงานนั้น และบุคคลที่มีแรงจูงใจภายในในการทำงานจะเพิ่มระดับความเข้มข้นหรือความอุตสาหะในการทำงาน เช่น สนใจเรียนรู้ผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ และพัฒนาทักษะ

Citation : Wongkamna, T. & Saknarong, A. (2024). Factors Affecting Decision-Making for Workation Travel Among

Working-Aged People in the Bangkok Metropolitan Area. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(1) : 123-140; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.9>

ด้านแรงจูงใจภายนอก พบว่า แรงจูงใจ ด้านแรงจูงใจภายนอก มีผลต่อการตัดสินใจเลือกทำงานแบบเที่ยวไปด้วยทำงานไปด้วยของคนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร เนื่องจากแรงจูงใจภายนอก เป็นแรงจูงใจที่เกิดจากสิ่งต่าง ๆ รอบตัว เข้ามากระตุ้นให้เกิดความต้องการเปรียบได้กับเงินเดือนที่ได้รับ สวัสดิการต่าง ๆ หรือความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน เป็นต้น โดยสิ่งกระตุ้นภายนอกจะเข้ามาเป็นตัวแปรที่ทำให้คนวัยทำงาน หาวีธีจัดการต่าง ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งกระตุ้นนั้น ๆ ยกตัวอย่างเช่น คนวัยทำงานตัดสินใจเลือกทำงานแบบเที่ยวไปด้วยทำงานไปด้วย เพื่อให้งานที่ได้รับมอบหมาย เกิดเป็นประสิทธิภาพที่ดีในการทำงาน จนทำให้ได้รับค่าตอบแทนที่สูงขึ้น หรือความก้าวหน้าในหน้าที่การงานตามมา ซึ่งสอดคล้องกับ สุขวิทย์ บุญสุข (2561) ศึกษาเรื่องการศึกษารแรงจูงใจภายในและภายนอกที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์การทำงานของพนักงาน Gen Y กล่าวว่า เงินเดือนและสวัสดิการ เป็นแรงจูงใจในการกระตุ้นให้เกิดการยกระดับประสิทธิภาพในการทำงาน

ด้านสิ่งดึงดูดใจ พบว่า องค์ประกอบการท่องเที่ยว 5A's ด้านสิ่งดึงดูดใจ มีผลต่อการตัดสินใจเลือกทำงานแบบเที่ยวไปด้วยทำงานไปด้วยของคนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร เนื่องจากสิ่งดึงดูดใจในแหล่งท่องเที่ยวไม่ว่าจะเป็น ภูมิทัศน์ที่สวยงาม บรรยากาศที่เงียบสงบ ค่าใช้จ่ายที่เหมาะสม และความมีน้ำใจของผู้คน เป็นสิ่งที่ทำให้คนวัยทำงานตัดสินใจเลือกทำงานแบบเที่ยวไปด้วยทำงานไปด้วย เพราะสิ่งดึงดูดใจเหล่านี้ จะทำให้คนวัยทำงานได้รับการพักผ่อน รู้สึกผ่อนคลาย ได้รับแรงบันดาลใจ และประสบการณ์ใหม่ๆ เพื่อนำไปใช้ในการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชวกร ศรีราชา (2562) ศึกษาเรื่อง แรงจูงใจ การรับรู้นโยบายภาครัฐ การประชาสัมพันธ์และภาพลักษณ์การท่องเที่ยวที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัดอ่างทอง พบว่า ด้านสิ่งดึงดูดใจ มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจังหวัดอ่างทอง

ด้านกิจกรรม พบว่า องค์ประกอบการท่องเที่ยว 5A's ด้านกิจกรรม มีผลต่อการตัดสินใจเลือกทำงานแบบเที่ยวไปด้วยทำงานไปด้วยของคนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร เนื่องจากกิจกรรมที่มีภายในแหล่งท่องเที่ยว เป็นตัวแปรสำคัญต่อการตัดสินใจในการเดินทางท่องเที่ยวในแต่ละครั้ง และในมุมมองของ การทำงานแบบเที่ยวไปด้วยทำงานไปด้วย แหล่งท่องเที่ยวที่มีกิจกรรมช่วยส่งเสริมแรงบันดาลใจ ช่วยให้ได้รับประสบการณ์ใหม่ ๆ ผ่อนคลายความเครียด หรือกิจกรรมที่ตรงกับความสนใจโดยเฉพาะ จะส่งผลให้เกิดการตัดสินใจเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยว

Citation : ชีรภัทร์ วงศ์คำนา และอัจฉริยา ศักดิ์นรงค์. (2567). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกทำงานแบบเที่ยวไปด้วยทำงาน

ไปด้วยของคนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 123-140; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgrisru.2024.9>

เพื่อทำงานแบบเที่ยวไปด้วยทำงานไปด้วย มากกว่า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชวกร ศรีราชา (2562) ศึกษาเรื่อง แรงจูงใจ การรับรู้นโยบายภาครัฐ การประชาสัมพันธ์และภาพลักษณ์การท่องเที่ยวที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัดอ่างทอง พบว่า ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมนจังหวัดอ่างทอง

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่า องค์ประกอบการท่องเที่ยว 5A's ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก มีผลต่อการตัดสินใจเลือกทำงานแบบเที่ยวไปด้วยทำงานไปด้วยของคนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร เนื่องจากสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานต่าง ๆ เช่น ไฟฟ้า น้ำประปา และWi-Fi ล้วนแต่เป็นปัจจัยที่จำเป็นต่อการท่องเที่ยว และการทำงาน เพราะฉะนั้นแล้วแหล่งท่องเที่ยวมีสิ่งอำนวยความสะดวกเหล่านี้ไว้คอยบริการแก่ผู้เดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยว จะส่งผลให้คนวัยทำงานเกิดการตัดสินใจเลือกทำงานแบบเที่ยวไปด้วยทำงานไปด้วยภายในแหล่งท่องเที่ยวนั้น ๆ มากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรพรรณ สัจศิริ (2558) ศึกษาเรื่อง แรงจูงใจของนักท่องเที่ยวที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมในชุมชนบ้านหนองขาว จังหวัดกาญจนบุรี กล่าวว่า ปัจจัยสิ่งอำนวยความสะดวกหากสามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้ดีจะส่งผลให้มีการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยวมากขึ้น

ด้านที่พัก พบว่า องค์ประกอบการท่องเที่ยว 5A's ด้านที่พัก มีผลต่อการตัดสินใจเลือกทำงานแบบเที่ยวไปด้วยทำงานไปด้วยของคนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร เนื่องจากที่พักเป็นการบริการรูปแบบหนึ่ง มีขึ้นเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว ดังนั้นที่พักที่มีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน เช่น พื้นที่นั่งทำงาน อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงครอบคลุมทั่วพื้นที่ มีบรรยากาศที่เงียบสงบ และปลอดภัยเหมาะสมแก่การทำงาน เข้ามาตอบสนองความต้องการแก่ผู้เดินทางไปทำงานแบบเที่ยวไปด้วยทำงานไปด้วย ก็จะทำให้ที่พักมีผลต่อการตัดสินใจเลือกทำงานแบบเที่ยวไปด้วยทำงานไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรณพร วะสุวรรณ (2564) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวเกาะเสม็ดจังหวัดระยอง ของนักท่องเที่ยวแจเนอเรชั่นวาย พบว่า ปัจจัยด้านศักยภาพ การบริการ/การรองรับ ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวเกาะเสม็ดจังหวัดระยอง ของนักท่องเที่ยวแจเนอเรชั่นวาย

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารด้านทรัพยากรมนุษย์ ควรสร้างเสริมให้พนักงานมีความสมดุลระหว่างชีวิตและการทำงาน ด้านเวลามากขึ้น โดยเสนอนโยบายต่อผู้บริหารองค์กรให้พนักงานมีเวลาการทำงานที่ยืดหยุ่น ไม่จำเป็นต้องเข้าออฟฟิศทุกวัน และส่งเสริมให้พนักงานมีโอกาสตัดสินใจเลือกรูปแบบการทำงานแบบเที่ยวไปด้วยทำงานไปด้วย โดยมีกรอบการทำงานแบบเที่ยวไปด้วยทำงานไปด้วยให้ชัดเจน เช่น ต้องติดต่อได้ตลอดเวลา สามารถทำงานและสื่อสารกับทีมได้ หากติดต่อไม่ได้หรือไม่ติดต่อกลับภายใน 3 ชั่วโมง ถือว่าเป็นการขาดงาน เป็นต้น

1.2 ผู้บริหารด้านทรัพยากรมนุษย์ ควรสนับสนุนให้พนักงานมีการทำงานแบบเที่ยวไปด้วยทำงานไปด้วยในรูปแบบทีม โดยการจัดกิจกรรมให้พนักงานที่ทำงานเป็นทีมเดินทางท่องเที่ยวด้วยกัน และมอบหมายงานให้พนักงานได้ทำงานร่วมกันไปด้วย เพื่อให้พนักงานได้มีส่วนร่วมในการทำงานเป็นทีม เพิ่มความสนุกสนาน และเพิ่มสัมพันธภาพที่ระหว่างเพื่อนร่วมงาน

1.3 ผู้บริหาร ควรกระตุ้นให้พนักงานมีแรงจูงใจในการทำงานอยู่เสมอ เพื่อให้พนักงานมีศักยภาพในการทำงาน และมีประสิทธิภาพการทำงานที่ดี โดยหาแนวทางในการช่วยเหลือ เช่น การให้พนักงานทำงานแบบ Hybrid หรือ ให้พนักงานได้มีโอกาสทำงานแบบเที่ยวไปด้วยทำงานไปด้วย เพราะการทำงานแบบเที่ยวไปด้วยทำงานไปด้วย เป็นการเสริมสร้างแรงบันดาลใจให้พนักงานได้มีการพัฒนาศักยภาพการทำงานของตนเอง อีกทั้งยังช่วยลดสภาวะความเครียด ส่งเสริมให้พนักงานเกิดความสุข เพิ่มแรงจูงใจในการทำงาน เพื่อประสิทธิภาพงานที่ดี และผู้บริหาร ควรให้โอกาสพนักงานได้พิสูจน์ตัวเอง เพื่อความก้าวหน้าในอาชีพ และค่าตอบแทน โดยให้พนักงานได้มีการเลื่อนตำแหน่งงาน และให้ค่าตอบแทนที่สูงขึ้น เมื่อพนักงานทำผลงานออกมาได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดตามเกณฑ์ชีวิตขององค์กร ซึ่งจะส่งผลให้พนักงานที่ต้องการ การเติบโตในตำแหน่งหน้าที่เกิดแรงจูงใจ และหาวิธีการทำงานใหม่ๆในการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ

1.4 ผู้ประกอบการทางการท่องเที่ยว ควรมีการออกโปรโมชั่นคุ้มรัก หรือส่วนลดสำหรับครอบครัวให้กับ คนวัยทำงานที่มีสถานภาพสมรส / อยู่ด้วยกัน เนื่องจากการศึกษาวิจัยพบว่า คนวัยทำงานที่มีสถานภาพสมรส / อยู่ด้วยกัน มีการตัดสินใจเลือกทำงานแบบเที่ยวไปด้วยทำงานไปด้วยมากกว่า คนวัยทำงานที่มีสถานภาพโสด / หม้าย / หย่าร้าง

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาเจาะจงกับกลุ่มอายุของคนวัยทำงาน เช่น คนวัยทำงานเจนเนอเรชั่น y คนวัยทำงานเจนเนอเรชั่น z เป็นต้น เพื่อให้เกิดความชัดเจนมากยิ่งขึ้น และเป็นประโยชน์กับผู้ประกอบการการท่องเที่ยวให้สามารถนำข้อมูลไปใช้ได้เหมาะสม

2.2 ควรทำการศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่อาจส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกทำงานแบบเที่ยวไปด้วยทำงานไปด้วยของคนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร เช่น ความเครียดในการทำงาน หรือทัศนคติของคนวัยทำงาน เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง (References)

- คณศ จุลสุคนธ์. (2554). ความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพระหว่างบุคคลและการเป็นสมาชิกกลุ่มไม่เป็นทางการกับประสิทธิภาพในการทำงานของพนักงาน. ปรินญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- จ๊อบส์ดีบี ประเทศไทย. (2564). Mid-life crisis ปัญหาหัวใจของวัยกลางคน เบื่องาน หหมดไฟ หหมด passion ในการทำงาน. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <https://th.jobsdb.com/th-th/articles/mid-life-crisis/>. สืบค้น 26 สิงหาคม 2566.
- เจ็ดา วิภาวดี. (2564). เมื่อ Work From Home กินเวลาส่วนตัว Gen Z กับภาวะอยากลาออก. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <https://www.thairath.co.th/news/society /2186893>. สืบค้น 26 สิงหาคม 2566.
- ชวกร ศรีราชา. (2562). แรงจูงใจ การรับรู้นโยบายภาครัฐ การประชาสัมพันธ์และภาพลักษณ์การท่องเที่ยวที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัดอ่างทอง. ปรินญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ฐานิตตา สิงห์ลือ. (2563). ความสมดุลในชีวิตการทำงานของพนักงานการประชาสัมพันธ์ภูมิภาคเขต 3. ปรินญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นฤมล สุธีรัฐ. (2559). อิทธิพลของความพร้อมอิสระในการทำงานและทุนจิตวิทยาเชิงบวกที่มีต่อผลการปฏิบัติงานของพนักงาน ธนาคารพาณิชย์ โดยมีแรงจูงใจภายในในการทำงานเป็นตัวแปรส่งผ่าน. ปรินญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- ปิวรา เกียรติทง. (2561). การวิเคราะห์ร่วมในการตัดสินใจท่องเที่ยวต่างประเทศแบบอิสระของนักท่องเที่ยวเจนเนอเรชั่นวายในเขตกรุงเทพมหานคร. ปรินญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พรอรุณ อินชอุเดช. (2564). สร้างสมดุลการทำงานเปลี่ยนชีวิตให้มีความสุข. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <https://dmh.go.th/news/view.asp?id=2459>. สืบค้น 20 พฤศจิกายน 2565.
- ไพศาล อรุณโชคนำลาภ. (2562). การตัดสินใจท่องเที่ยวซ่าเมืองโตเกี่ยวประเทศญี่ปุ่นของนักท่องเที่ยวชาวไทยในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. ปรินญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วรพรรณ สัจจศรี. (2558). แรงจูงใจของนักท่องเที่ยวที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมในชุมชนบ้านหนองขาว จังหวัดกาญจนบุรี. วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรรณพร วะสุวรรณ. (2564). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวเกาะเสม็ด จังหวัดระยอง ของนักท่องเที่ยวเจนเนอเรชั่นวาย. บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุขวิทย์ บุญสุข. (2561). การศึกษาแรงจูงใจภายในและภายนอกที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์การทำงานของพนักงาน Gen Y. ปรินญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น.
- เสาวรัจ รัตนคำฟู และ เมธาวี รัชตวิจิน. (2563). ผลกระทบของการทำงานที่บ้าน (Work from home) ในช่วงโควิด-19: กรณีศึกษาของทีดีอาร์ไอ. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <https://tdri.or.th/2020/05/impact-of-working-from-home-covid-19/>. สืบค้น 1 มิถุนายน 2566.
- Grucela, A. (2023). *Workation: 35+ Statistics, Facts, and Trends [2023]*. [Online]. Available : <https://passport-photo.online/blog/workation-statistics/>. Retrieved September 25 2022.
- Krejcie, R.V. & Morgan, D.W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*. 30(3) : 607-610.
- Tourism Western Australia. (2008). *Five A's of Tourism*. [Online]. Available : www.tourism.wa.gov.au/jumpstartguide/totb_5Asoftourism.html. Retrieved September 25 2022.

Citation : ชีรภัทร์ วงศ์คำนา และอัจฉริยา คักดีนรงค์. (2567). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกทำงานแบบเที่ยวไปด้วยทำงาน

ไปด้วยของคนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 123-140; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgrisru.2024.9>

กระบวนการกลายเป็นสินค้าของประเพณีแห่มาลัยข้าวตอก
อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร
The Commodification of Hae Malai Khaow Tok Festival,
Mahachanachai Distruct, Yasothon Province

บัณฑิต วงศ์มัน^{1*} และรัตนะ ปัญญาภา²
Bundit Wongmun^{1*} and Rattana Panyapa²

Received : December 10, 2023; Revised : December 28, 2023; Accepted : December 31, 2023

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษากระบวนการกลายเป็นสินค้าของประเพณีแห่มาลัยข้าวตอก อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร และ2) เสนอแนวทางการอนุรักษ์และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยเก็บข้อมูลและวิเคราะห์จากเอกสาร การสัมภาษณ์เชิงลึก และการจัดสนทนากลุ่ม มีผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 30 คน ประกอบด้วย พระสงฆ์ ประชาชนชาวบ้าน ผู้นำชุมชน ส่วนราชการระดับท้องถิ่นอำเภอและจังหวัด ระยะเวลาในการศึกษาตั้งแต่เดือนพฤษภาคม - ตุลาคม 2566 แนวคิดทฤษฎีที่นำมาใช้ศึกษาครั้งนี้ได้แก่แนวคิดภูมิปัญญาท้องถิ่น, การบูชาด้วยข้าว, สินค้าวัฒนธรรมและอำนาจละมุน และทฤษฎีกระบวนการกลายเป็นสินค้า

ผลการศึกษาพบว่าประเพณีแห่มาลัยข้าวตอก เกิดขึ้นจากเงื่อนไขประวัติศาสตร์ สังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ การเมือง และความทันสมัย จนกระทั่งถูกอธิบายช่วงชิงความหมายและทำให้

¹คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี; Faculty of Humanities and Social Sciences, Ubon Ratchatani Rajabhat University, Thailand.

²คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี; Faculty of Education, Ubon Ratchatani Rajabhat University, Thailand.

*Corresponding Author; e-mail : bundit.wG64@ubru.ac.th

Citation : Wongmun, B. & Panyapa, R. (2024). The Commodification of Hae Malai Khaow Tok Festival,

เป็นสินค้าซึ่งแบ่งได้ 3 ยุคดังนี้ยุคที่ 1 สร้างบ้านแปงเมือง (ก่อนปี พ.ศ.2500) ยุคประเพณีชาวบ้านเกิดจากความเชื่อความศรัทธาเรื่องดอกกมณฑารพ ซึ่งได้เริ่มมีฐานะเป็นสินค้าทางวัฒนธรรมชนิดหนึ่งที่มีคุณค่าต่อจิตใจและเกี่ยวข้องกับฮีต 12 วิถีเกษตรกรรม มีพระสงฆ์และชาวบ้านเป็นแกนหลักใช้ทุนทรัพย์ส่วนตัวในการทำขนาดมาลัยไม่เกิน 1 เมตร ต่อมาในยุคที่ 2 ประเพณีท้องถิ่น (พ.ศ.2540 – 2555) เริ่มมีหน่วยงานของรัฐเข้ามาเกี่ยวข้อง เช่น เทศบาลตำบลฟ้าหยาด, อำเภอมหาชนะชัย, การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้เพิ่มกิจกรรมภายในงาน เช่นขยายระยะเวลาการจัดงานเป็น 3 – 5 วัน ,คอนเสิร์ต,การประกวดมาลัยข้าวตอกชิงถ้วยพระราชทาน ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญให้เกิดการว่าจ้างรับเหมาทำมาลัยข้าวตอกขึ้น และต่อมาในยุคที่ 3 ยุคกลายเป็นสินค้า (พ.ศ. 2556 – 2566) ยุคประเพณีท่องเที่ยว ที่เกิดจากนโยบาย 5 F มาลัยข้าวตอกได้มีขนาดใหญ่อลังการ มีการรับรางวัล บวงสรวง พิธีเปิดงาน รูปแบบของการจัดงานจะอยู่ภายใต้ระเบียบของรัฐ และนโยบายการส่งเสริมให้วัฒนธรรมเป็นสินค้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเด็น soft power ส่วนแนวทางการอนุรักษ์และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นของประเพณีแห่มาลัยข้าวตอก สามารถกำหนดในเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์คือควรมาลัยข้าวตอกไว้ในคำขวัญจังหวัดยโสธร เพื่อต่อยอดนโยบาย “เกษตรอินทรีย์วิถีอีสาน” ส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบกลุ่มจังหวัด และท่องเที่ยวชุมชน ในเชิงปฏิบัติควรประเมินผลการจัดงานเพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการ วิธีการจัดงาน บุคลากร งบประมาณ และการมีส่วนร่วม เพื่อนำไปสู่การท่องเที่ยว และ soft power ต่อไป

คำสำคัญ (Keywords) : เทศกาล, สินค้าทางวัฒนธรรม, อำนาจละมุน, มาลัยข้าวตอก, กระบวนการกลายเป็นสินค้า

Abstract

The purpose of this research was to study the Examine the process of transforming the ritual of threshing rice into a commodity in the traditional ceremony of "Ma Lai Kao Tok" in the district of Maha Chana Chai, Yasothon province. Propose conservation and promotion strategies for local wisdom. This qualitative research collects and analyzes data from documents, observations, in-depth interviews, and group discussions. Key informants include 30 individuals, consisting of monks, community leaders, and local government representatives at

Citation : บัณฑิต วงศ์มัน และรัตนะ ปัญญาภา. (2567). กระบวนการกลายเป็นสินค้าของประเพณีแห่มาลัยข้าวตอก อำเภอมหา

ชนะชัย จังหวัดยโสธร. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 141-158;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.10>

the district and provincial levels. The study period spans from May to October 2016. The theoretical frameworks used in this research include the concepts of local wisdom, rice worship, cultural commodities, the dynamics of power, and the theory of the process of commodification

The results of the study showed that tradition of "Malai Khao Tok" (rice offering ceremony) arises from historical, social, cultural, economic, and political conditions, evolving to become a commodity divided into three periods as follows: First Period: Building Village Communities (Before 2500 B.E.): In this period, the ceremony in village communities originated from beliefs in the spiritual significance of the "Dok Mon Tharap" flower. It began as a cultural commodity associated with the 12 agricultural seasons, with monks and villagers being the main participants. Personal funds were used to create small-scale rice offering displays not exceeding 1 meter. Second Period: Local Tradition (B.E. 2540 – 2555): During this period, local government entities such as Tambon Fayhad Municipality, Maha Chana Chai District, and the Tourism Authority of Thailand became involved. Activities within the ceremony expanded to include a 3-5 day duration, concerts, and a competition for the best rice offering, awarded with a royal trophy. This led to the outsourcing of creating the rice offerings. Third Period: Tourism Tradition (B.E. 2556 – 2566): The ceremony evolved into a tourism commodity under the "5F" policy, resulting in large-scale and spectacular rice offerings. The events now include processions, opening ceremonies, and are organized under state regulations. The focus shifted towards making cultural heritage a commodity, particularly emphasizing "soft power." Policy and strategies should align with the preservation and promotion of local wisdom, positioning the "Malai Khao Tok" as a slogan for Yasothon province. This supports the "Organic Agriculture, Isaan Lifestyle" policy, promoting group tourism and community-based tourism. In practice, the

Citation : Wongmun, B. & Panyapa, R. (2024). The Commodification of Hae Malai Khaow Tok Festival,

Mahachanachai Distruct, Yasothon Province. **Journal of Local Governance and Innovation**. 8(1) :

141-158; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.10>

assessment of event management, methods, personnel, budgeting, and participation is crucial for sustainable tourism and soft power development.

Keywords : Festival, Cultural Commodities, Soft Power, Hae Malai Khaow Tok, The Commodification

บทนำ (Introduction)

“มนุษย์ในโลกใบนี้มีความต้องการที่ไม่สิ้นสุด” เป็นหนึ่งในวาทกรรมที่อดัม สมิธ (Adam Smith) บิดาแห่งวิชาเศรษฐศาสตร์ได้กล่าวไว้ในหนังสือ “The Wealth of Nations” (อารีย์เชื้อเมืองพาน, 2552) ซึ่งส่งผลให้เกิดการบริโภคและแปรสภาพเป็นสินค้าและบริการ (Commoditization) ไม่เว้นแม้กระทั่งประเพณี พิธีกรรม ความเชื่อ ภูมิปัญญา โดยในช่วงปี ค.ศ. 1940 ทีโอดอร์ ออดอร์น (Theodor Adorno) และ แมกซ์ ฮอร์กไฮเมอร์ (Max Horkheimer) ได้กล่าวถึงปรากฏการณ์นี้ว่า “วัฒนธรรมไม่เพียงแต่เป็นเหมือนกระจกสะท้อนภาพสังคมเท่านั้นแต่ยังมีบทบาทสำคัญในการปรับสร้างสังคมและกระบวนการผลิตผลงานทางวัฒนธรรมได้เคลื่อนย้ายจากเรื่องศิลปะมาสู่ทุนนิยมอุตสาหกรรมซึ่งเน้นเรื่องของผลกำไรและการลงทุนเป็นหลัก จึงอาจกล่าวได้ว่าวัฒนธรรมต่าง ๆ ในสังคมได้รับการแปรรูปให้กลายเป็นสินค้าวัฒนธรรมหรือสิ่งประดิษฐ์ทางวัฒนธรรมที่สามารถวัดคุณค่าได้ด้วยเงินตรา” (กฤตยภรณ์ตันติเศรษฐ, 2556)

ในปี พ.ศ. 2520 การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) มีนโยบายยกระดับการจัดงานในภูมิภาคต่าง ๆ ให้ยิ่งใหญ่มากขึ้นเช่น ประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษา จังหวัดอุบลราชธานี ประเพณีถือศีลกินเจ จังหวัดภูเก็ต เป็นต้น จนกระทั่ง พ.ศ.2540 นโยบาย Amazing Thailand ได้เกิดขึ้นเพื่อมุ่งแก้ปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจต้มยำกุ้ง โดยส่งเสริมให้ทุกจังหวัดแสวงหาจุดขายไม่ว่าจะเป็นดิน น้ำ ป่า ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี การละเล่นต่าง ๆ หรือแม้กระทั่งวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คนในชุมชนท้องถิ่น เพื่อให้สิ่งเหล่านั้นสร้างรายได้ ซึ่งส่งผลให้ประเพณี เทศกาลต่าง ๆ เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมอย่างเห็นได้ชัด และเป็นรายได้หลักของประเทศไทย จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2563 เกิดการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) ส่งผลกระทบต่อทั่วโลก รัฐบาลไทยมีนโยบายผลักดันวัฒนธรรมที่มีศักยภาพ 5 F ประกอบด้วย Food (อาหาร) Film (ภาพยนตร์) Fashion (ผ้าไทยและแฟชั่น) Fighting (ศิลปะการต่อสู้) และ Festival (เทศกาลประเพณีสู่ระดับโลก) โดยมีเป้าหมาย

Citation : บัณฑิต วงศ์มัน และรัตนะ ปัญญาภา. (2567). กระบวนการกลายเป็นสินค้าของประเพณีแห่มาลัยข้าวตอก อำเภอมหา

ชนะชัย จังหวัดยโสธร. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 141-158;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.10>

สำคัญเพื่อส่งเสริมให้สินค้าทางวัฒนธรรมกลายเป็นอำนาจละมุน (Soft Power) และกระตุ้นให้เกิดรายได้ทางเศรษฐกิจ (กระทรวงวัฒนธรรม, 2565)

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นหนึ่งในภูมิภาคที่มีความหลากหลายทั้งด้านภาษา วัฒนธรรม รูปแบบความเชื่อ วิถีชีวิต ประเพณี ซึ่งตลอดทั้ง 12 เดือนจะมีเทศกาลงานบุญฮีตสิบสอง ซึ่งสิ่งเหล่านี้สามารถนำมาเป็นจุดขายในดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศ สามารถก่อให้เกิดรายได้จำนวนมหาศาล ซึ่งการจัดงานเทศกาลประเพณีในปัจจุบันไม่เพียงแต่หมายถึงการสักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์เท่านั้น แต่ยังหมายถึงการมีเครือข่ายทางเศรษฐกิจและการเมืองด้วย (เอกวิทย์, 2550)

ประเพณีแห่มาลัยข้าวตอก อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร เป็นประเพณีในฮีต 12 ของชาวอีสานสะท้อนความเชื่อเรื่องดอกมณฑารพซึ่งเป็นดอกไม้สวรรค์ ปรากฏในพระไตรปิฎกส่วนที่ว่าด้วยพระสูตรต้นตปิฎก บทปรินิพพานสูตร (พระครูอมรโชติวัฒน์เจ้าคณะอำเภอคำเขื่อนแก้วค้อวัง, 2566) กล่าวคือ ดอกมณฑารพ เป็นดอกไม้บนสวรรค์จะมีความสวยงามและมีกลิ่นหอมเป็นพิเศษ จะร่วงหล่นมายังโลกมนุษย์ในเวลาที่เหมาะสมเจ้าทรงประสูติ ตรัสรู้ จตุรงคสันนิบาต และทรงแสดงพระธรรมจักกัปปวัตตนสูตร เพื่อไปสักการบูชาและรำลึกถึงพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ชาวบ้านฟ้าหยาดจึงได้เปรียบข้าวตอกเป็นดอกมณฑารพนำไปบูชาพระเนื่องในวันวิสาขบูชา และกลายเป็นประเพณีที่งดงามและเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของชุมชนลุ่มน้ำชีแห่งนี้ มายาวนานกว่า 158 ปี จากประวัติความเป็นมาจากการสร้างวัดหอก่อง โดยคณะสงฆ์ธรรมยุติกวัดที่ 6 ของเมืองอุบลราชธานีเมื่อปี พ.ศ.2408 โดยทำคำพูนสุวรรณกฐ (พระเรื่องไชยชำนาญ) เจ้าเมืองมหาชนะชัย ที่ได้สร้างวัดแห่งแรกเพื่อทำนุบำรุงพระพุทธศาสนา ผนวกกับวิถีชีวิตของชาวบ้านฟ้าหยาด ซึ่งถือคติการทำบุญวันเปิดเล่าคือวันขึ้น 3 ค่ำ เดือน 3 คือจะต้องทานให้พระภิกษุผู้ทรงศีลฉันก่อนหรือถวายวัดก่อน นับเป็นภูมิปัญญาชาวบ้าน ที่เริ่มจากการนำข้าวตอกคั่วจัดใส่พานเป็นพุ่มมาถวายพระ ต่อมาเริ่มผูกด้วยฝ้าย เสียบใส่ทางมะพร้าวพร้อมกับต้นเงินแท้ไปถวายพระ จากนั้นเริ่มนำลูกปัดหลากสีมาเป็นองค์ประกอบปรับเปลี่ยนมาเป็นมาลัยแขวนจนกระทั่งปัจจุบัน จึงอาจกล่าวได้ว่าพุทธศาสนาได้ยังลึกในอำเภอแห่งนี้มาช้านานจึงก่อให้เกิดพิธีกรรมจนกลายเป็นประเพณีที่สำคัญ ในที่สุด (พีรติจิงประกอบ, 2561) ต่อมาในปี พ.ศ.2545 เทศบาลตำบลฟ้าหยาด อำเภอมหาชนะชัยได้เข้ามาสนับสนุนและยกระดับการจัดงานให้มีความยิ่งใหญ่และกระทรวงวัฒนธรรม ได้ขึ้นบัญชีเป็นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของชาติ ประจำปี พ.ศ. 2548 จนกระทั่งในปี พ.ศ.2566 ได้คัดเลือกให้ประเพณีแห่มาลัยข้าวตอก เป็น 1 ใน 16 เทศกาลประเพณีเพื่อยกระดับสู่ชาติ และนานาชาติ

Citation : Wongmun, B. & Panyapa, R. (2024). The Commodification of Hae Malai Khaow Tok Festival,

Mahachanachai Distruct, Yasothon Province. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(1) :

141-158; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.10>

ขับเคลื่อนงานตามโมเดลเศรษฐกิจใหม่ BCG รวมทั้งผลักดัน Soft Power ความเป็นไทย และอุตสาหกรรมวัฒนธรรมที่มีศักยภาพ 5F พื้นฟูเศรษฐกิจฐานรากหลังสถานการณ์โควิด 19 ปัจจุบัน ประเพณีแห่มาลัยข้าวตอกของอำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร ถือว่าเป็นประเพณีแห่พวงมาลัยที่ทำมาจากข้าวตอกแตกและมีแห่งเดียวในโลก ซึ่งหน่วยงานภาครัฐ ประชาชนทุกภาคส่วนจะให้ความสำคัญกับประเพณีนี้เป็นอย่างมาก เพราะนอกความสุขทางใจที่ได้จากการร่วมร้อยมาลัยข้าวตอกกลายเป็นพุทธบูชาแล้ว การจัดงานยังก่อให้เกิดการหมุนเวียนทางเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน และสร้างชื่อเสียงให้อำเภอมหาชนะชัยรู้จักไปทั่วประเทศ

ดังที่กล่าวมาข้างต้นประเพณีแห่มาลัยข้าวตอก อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธรได้เกิดจากความเชื่อความศรัทธาเรื่องดอกมณฑารพ และมีการปรับเปลี่ยนจากรูปแบบจากประเพณีชาวบ้าน สู่ประเพณีท้องถิ่น และได้กลายเป็นประเพณีเชิงการท่องเที่ยวจนกลายเป็นสินค้าทางวัฒนธรรม จากประเพณีที่เคยจัดในชุมชนเล็ก ๆ เมื่อถูกยกระดับเพิ่มรูปแบบการจัดงานเป็น 3-5 วัน เพิ่มกิจกรรมประกวดแข่งขันมากมาย ประกวดมาลัยข้าวตอก ประกวดขบวนรถแห่ ประกวดธิดามาลัยข้าวตอก การแสดงแสงสีเสียง การเพิ่มจำนวนผู้รับรางวัล การแสดงคอนเสิร์ตเป็นต้น ซึ่งทุกกิจกรรมล้วนแต่มุ่งหวังเพื่อดึงดูดความสนใจให้กับนักท่องเที่ยว และตอบสนองต่อนโยบายของรัฐในการส่งเสริมให้วัฒนธรรมกลายเป็นสินค้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งนโยบาย Soft Power ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่าประเพณีแห่มาลัยข้าวตอกได้กลายเป็น “สินค้าวัฒนธรรม” หรือ “สิ่งประดิษฐ์ทางวัฒนธรรม” ที่สามารถวัดคุณค่าได้ด้วยเงินตรา ตามที่ไอذور ออดอร์น (Theodor Adorno) และ แมกซ์ ฮอร์กไฮเมอร์ (Max Horkheimer) ตลอดจนนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวไว้ ด้วยเหตุดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะทำวิจัยเกี่ยวกับกระบวนการกลายเป็นสินค้าของประเพณีแห่มาลัยข้าวตอก อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร และแนวทางการอนุรักษ์และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นของประเพณีแห่มาลัยข้าวตอก ให้คงอยู่สืบไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษากระบวนการกลายเป็นสินค้าของประเพณีแห่มาลัยข้าวตอกอำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร
2. เพื่อเสนอแนวทางการอนุรักษ์และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นของประเพณีแห่มาลัยข้าวตอก

Citation : บัณฑิต วงศ์มัน และรัตนะ ปัญญาภา. (2567). กระบวนการกลายเป็นสินค้าของประเพณีแห่มาลัยข้าวตอก อำเภอมหา

ชนะชัย จังหวัดยโสธร. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 141-158;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.10>

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

ในการศึกษาครั้งนี้ได้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยในเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งมีผู้ให้ข้อมูลหลัก (key informant) จำนวน 30 คน ประกอบด้วย 1) กลุ่มผู้จัดงานประเพณีแห่มาลัยข้าวตอก จำนวน 8 คน ประกอบด้วยผู้ว่าราชการจังหวัดยโสธร, ผู้ว่าราชการจังหวัดอุบลราชธานี, วัฒนธรรมจังหวัดยโสธร, ผู้อำนวยการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานอุบลราชธานี, นายอำเภอมหาชนะชัย, ท้องถิ่นอำเภอมหาชนะชัย, นายกเทศมนตรีตำบลฟ้าหยาด และผู้อำนวยการกองการศึกษา 2) กลุ่มผู้มีความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น จำนวน 12 คน ประกอบด้วย เจ้าอาวาสวัดหอก่อง, ผู้นำชุมชน, ประชาชนชาวบ้านและคณะกรรมการตัดสินมาลัยข้าวตอก 3) กลุ่มช่างรับเหมาทำมาลัย จำนวน 5 คน ประกอบด้วยร้านใบเรียพลาวเวอร์, ร้านซุ้มมลิวัลย์, ร้านใบบอนดีไซเนอร์, กลุ่มศิลปินเยาวชนฟ้าหยาด และกลุ่มวิสาหกิจเศรษฐกิจพอเพียงฟ้าหยาดพัฒนา 4) กลุ่มธุรกิจร้านค้าในท้องถิ่น จำนวน 5 คน ประกอบด้วยร้านจินารัตน์, ร้านป.ปู, ร้านบ้านของฝากมหาชนะชัย, ร้านลาบบ้านเฮา และร้านศรีเจริญคาเฟ่

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

- (1) ศึกษาข้อมูลเอกสาร (Documentary Research) เพื่อรวบรวมวิเคราะห์ข้อมูลจากผลงานวิจัย วิทยานิพนธ์ หนังสือราชการ และ เอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
- (2) การสังเกตการณ์ (Observation) ทั้งแบบมีส่วนร่วมและแบบไม่มีส่วนร่วมในชุมชนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง โดยผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง
- (3) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In Depth Interviews) เพื่อศึกษาข้อมูลทั่วไปของชุมชน ความเชื่อ ภูมิปัญญา ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจนกลายเป็นสินค้าของประเพณีแห่มาลัยข้าวตอก อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร
- (4) การสนทนากลุ่ม (Focus group) เพื่อหาแนวทางการอนุรักษ์และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นของประเพณีแห่มาลัยข้าวตอก อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร

การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้วิธีการพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive analytics) โดยเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) และการสังเคราะห์เนื้อหา (Synthesis) โดยมุ่งพรรณนาและอธิบาย

ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น และนำข้อมูลทั้งหมดมาจำแนกตามหัวข้อ ระยะเวลา (Time line) เพื่อบรรยายให้เห็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น

ผลการวิจัย (Research Results)

การศึกษาเรื่องกระบวนการกลายเป็นสินค้าของประเพณีแห่มาลัยข้าวตอก ได้สะท้อนถึงสาเหตุ กระบวนการ และการดำรงอยู่ของประเพณีที่ดำรงอยู่ได้ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันท่ามกลางความเชื่อความศรัทธาและการปรับเปลี่ยนรูปแบบจากประเพณีชาวบ้าน สู่อะไรที่ท้องถิ่น และได้กลายเป็นประเพณีเชิงการท่องเที่ยวในที่สุด ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าประเพณีแห่มาลัยข้าวตอกตามแนวคิดกระบวนการกลายเป็นสินค้า สามารถแบ่งออกเป็น 3 ยุค ที่ชัดเจนได้ดังนี้

ยุคที่ 1 สร้างบ้านแปงเมือง (ช่วงก่อนปี พ.ศ.2500) นับตั้งแต่ที่อำเภอมหาชนะชัยได้กลายเป็น 1 ใน 9 อำเภอของจังหวัดยโสธร ในปัจจุบันนั้น อำเภอมหาชนะชัยเป็นเมืองเก่าแก่เกี่ยวเนื่องกับเมืองอุบลราชธานี นับตั้งแต่ปี พ.ศ.2406 คู่กับเมืองพิบูลมังสาหาร เมืองตระการพิพฒเมืองมหาชนะชัย ซึ่งตลอดระยะเวลาเกือบ 160 ปีที่ผ่านมาสิ่งที่ควบคู่กับการสร้างบ้านแปงเมืองคือการทำนุบำรุงพระพุทธศาสนาซึ่งชาวบ้านฟ้าหยาตได้นำข้าวตอก ที่เกิดจากข้าวเหนียวคั่วให้เนื้อข้าวสุกขยายตัวดันเปลือกแตกบานออกมีสีขาวนวลรูปทรงคล้ายดอกไม้ มาประดิษฐ์ตกแต่งเป็นพวงมาลัยที่ประณีตงดงาม และคิดประดิษฐ์เครื่องบูชาขึ้นรูปเป็นพวงดอกไม้สวยงามและมีกลิ่นหอมซึ่งในยุคนี้มาลัยข้าวตอกได้สะท้อนให้เห็นถึงภูมิปัญญาและแนวคิดการใช้ “ข้าว” เป็นเครื่องบูชาพระพุทธเจ้าการสร้างสรรค์สะท้อนความเชื่อเรื่อง “ดอกมณฑารพ” ดอกไม้สวรรค์ ซึ่งชาวบ้านฟ้าหยาตร่วมกันรักษาภูมิปัญญานี้ นอกจากนั้นมาลัยข้าวตอกยังสะท้อนให้เห็นถึง วิธีการเกษตรซึ่งชาวบ้านเชื่อว่าการทำมาลัยข้าวตอกเป็นการขอบคุณข้าวที่หล่อเลี้ยงชีวิตของชาวนา ดังเช่นส่วนหนึ่งของคำสัมภาษณ์ที่ว่า “มาลัยข้าวตอกแบบสายฝนสื่อถึงฝนฟ้าอากาศอุดมสมบูรณ์ ยิ่งมาลัยมีการร้อยให้สวยงามมากเท่าไรก็สะท้อนว่าปีนี้ฝนฟ้าจะบริบูรณ์น้ำท่าอุดมสมบูรณ์ ส่วนมาลัยข้าวตอกแบบข้อเชื่อว่าในปีนั้นผลผลิตที่เป็นข้าวออกรวงอย่างสวยงามให้ผลผลิตเป็นกลุ่มเป็นก้อนแก่ชาวนา” (ทิพรัตน์, 2566) ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าในยุคสร้างบ้านแปงเมือง ประเพณีแห่มาลัยข้าวตอก ได้เริ่มมีฐานะเป็นสินค้าทางวัฒนธรรมชนิดหนึ่งที่มีคุณค่าต่อจิตใจในด้านความเชื่อที่มีต่อพระพุทธศาสนา และฮีต 12 นับเป็นประเพณีที่เชื่อมโยงความรักความสามัคคีให้เกิดแก่คนในท้องถิ่น มีลักษณะสำคัญของการเป็นภูมิปัญญาที่มีการถ่ายทอดให้กับคนในชุมชนจากรุ่นสู่รุ่น ขณะที่

Citation : บัณฑิต วงศ์มัน และรัตนะ ปัญญาภา. (2567). กระบวนการกลายเป็นสินค้าของประเพณีแห่มาลัยข้าวตอก อำเภอมหา

ชนะชัย จังหวัดยโสธร. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 141-158;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.10>

สภาพสังคม เศรษฐกิจ และการขยายพื้นที่ของชุมชน ส่งผลโดยตรงให้พื้นที่ทางการเกษตร ได้ถูกแปรสภาพเป็นที่อยู่อาศัย ศูนย์ราชการ เริ่มส่งผลต่อรูปแบบการจัดงานประเพณีแห่มาลัยข้าวตอก ที่เป็นงานบุญประเพณีของชาวบ้านเริ่มเข้าสู่เข้าสู่ยุคประเพณีท้องถิ่น

ยุคที่ 2 ประเพณีท้องถิ่น (ช่วงปี พ.ศ.2540 – 2555) ในช่วงนี้ประเพณีแห่มาลัยข้าวตอกได้รับอิทธิพลจากกระแสสังคมสมัยใหม่ เช่น การศึกษา เทคโนโลยี ระบบเศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง โดยเฉพาะการยกฐานะจากสุขาภิบาลฟ้าหยาดเป็นเทศบาลตำบลฟ้าหยาด เมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม พ.ศ. 2542 ตามพระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะของสุขาภิบาลเป็นเทศบาลซึ่งกำหนดอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมอนุรักษ์ประเพณีท้องถิ่น ประกอบกับนโยบาย Amazing Thailand ส่งผลให้ประเพณีแห่มาลัยข้าวตอกเริ่มเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากก่อให้เกิดการแข่งขันเพื่อมุ่งหวังเงินรางวัลและชื่อเสียง ทำให้มาลัยข้าวตอกที่สร้างขึ้นจากความรักเพื่อเป็นพุทธบูชากลายเป็นเชิงพาณิชย์ และในยุคนี้ยังมีการเพิ่มองค์ประกอบต่าง ๆ ให้งานประเพณีแห่มาลัยข้าวตอก กลายเป็นสินค้าเพื่อดึงดูดความน่าสนใจจากนักท่องเที่ยว เช่น การพ่อนรำวงสรวงผู้คนกว่าพันคน การจัดแสดงแสงสีเสียง การประกวดธิดามาลัยข้าวตอก เป็นต้น ทั้งนี้ฝ่ายจัดงานต่างมองว่ากิจกรรมเหล่านี้สามารถเพิ่มสีสัน ความน่าสนใจให้กับงานประเพณีได้ ดังเช่นส่วนหนึ่งของคำสัมภาษณ์ที่ว่า “ในตอนนั้นเทศบาลตำบลฟ้าหยาด ได้เชิญคณะของ ททท. มาร่วมพิธีเปิดงาน และดูรูปแบบการจัดงาน โดย ททท. รับปากว่าจะช่วยในด้านการประชาสัมพันธ์การจัดงานให้และบรรจุเข้าในปฏิทินการท่องเที่ยว นับเป็นความสำเร็จและภาคภูมิใจในการยกระดับประเพณีชาวบ้านสู่ประเพณีท้องถิ่น” (ชัชวาล นายกเทศมนตรีตำบลฟ้าหยาด, 2566) นอกจากนี้ “ในช่วงแรกที่มีท้องถิ่นทั้ง 10 แห่งเข้าร่วมงานประเพณีแห่มาลัยข้าวตอก จะประสบปัญหาในเรื่องต้นทุน ในการทำมาลัยข้าวตอกที่เพิ่มสูงมากแม้จะมีประชาชนชาวบ้าน เป็นครู ก ทำหน้าที่ในการถ่ายทอดความรู้ ขึ้นตอนต่าง ๆ แต่เมื่อฝึกอบรมแล้วหลายพื้นที่ยังขาดความเชี่ยวชาญ การคว่ำ ทำให้สูญเสียข้าวเปลือกไปจำนวนมาก ตลอดจนค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม เบี้ยเลี้ยง ค่าอาหาร ซึ่งบานปลายไปส่งผลต่อต้นทุนวัตถุดิบต่าง ๆ ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่ง ได้เริ่มมีการว่าจ้างช่างทำมาลัยข้าวตอก ซึ่งเป็นประชาชนชาวบ้านกลุ่มผู้รับเหมาในเขตเทศบาลตำบลฟ้าหยาด ในช่วงแรกราคาจะประมาณ 10,000 -15,000 บาท” (นงคินีท้องถิ่นอำเภอมหาชนะชัย, 2566)

Citation : Wongmun, B. & Panyapa, R. (2024). The Commodification of Hae Malai Khaow Tok Festival,

Mahachanachai Distruct, Yasothon Province. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(1) :

141-158; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgrisru.2024.10>

ยุคที่ 3 กลายเป็นสินค้า (ช่วงปีพ.ศ. 2556 – 2566) ในช่วงนี้ประเพณีแห่มาลัยข้าวตอก ได้กลายเป็นประเพณีท่องเที่ยว เนื่องมาจากการเข้ามาของสื่อสังคมออนไลน์เช่น Facebook และการมีเจ้าภาพ คือ เทศบาลตำบลฟ้าหยาด อำเภอมหาชนะชัย และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เข้ามาบริหารและกำหนดทิศทางของการจัดงานประเพณีแห่มาลัยข้าวตอก ซึ่งเป็นที่น่าสังเกตว่ากระทรวงวัฒนธรรม ได้เข้ามามีบทบาทแทนที่ ททท. ที่เปลี่ยนบทบาทมาเป็นผู้ประชาสัมพันธ์ ปัจจัยเหล่านี้ส่งผลให้มาลัยข้าวตอกมีขนาดใหญ่ขึ้น แต่ทั้งนี้รูปแบบการจัดงานยังคงต้องอิงระเบียบหรือพิธีการแบบภาครัฐ เช่นการจัดขบวนแห่ การจัดพิธีเปิดงาน การกำหนดเงินรางวัลการประกวด เป็นต้น จึงกล่าวได้ว่าหน่วยงานภาครัฐ มีบทบาทสำคัญที่ส่งผลให้ประเพณีแห่มาลัยข้าวตอกการกลายเป็นสินค้ามากขึ้น ดังเช่นส่วนหนึ่งของคำสัมภาษณ์ที่ว่า “ที่ผ่านมาประเพณีแห่มาลัยข้าวตอก จะมีเพียงเทศบาลตำบลฟ้าหยาดเป็นเจ้าภาพ แต่นโยบายจากนายสุวัฒน์ เข็มเพชร นายอำเภอมหาชนะชัย ที่อยากยกระดับให้เป็นงานประเพณีระดับอำเภอ จึงประสานให้ 10 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดงานและทำให้ตลอดระยะเวลา 10 กว่าปีได้เห็นถึงการมีส่วนร่วมที่ประชาชนรู้สึกเป็นเจ้าของ แสดงอัตลักษณ์ของชุมชน เช่น การแต่งกายด้วยผ้าไหมทอมือ การนำสถานที่ศักดิ์สิทธิ์มาเป็นแรงบันดาลใจในการออกแบบ และหน่วยงานต่าง ๆ มีกิจกรรมเสริมสีสันเพิ่มขึ้น เช่น ประกวดส้มตำลีลา ประกวดแข่งขันทำลาบยโส ประกวดร้องเพลงผู้นำท้องถิ่นท้องถิ่น สิ่งเหล่านี้ทำให้เกิดการแข่งขันและเกิดสำนึกว่ามาลัยข้าวตอกคืองานบุญของอำเภอมหาชนะชัยอย่างแท้จริง” (นงคินีท้องถิ่นอำเภอมหาชนะชัย, 2566) นอกจากนี้การกำหนดหลักเกณฑ์ในการประกวดมีผลอย่างมากที่ทำให้เกิดการแข่งขันในกลุ่มช่างทำมาลัยข้าวตอก ส่งผลให้ต้นทุนในการผลิตมาลัยข้าวตอกเพิ่มขึ้น เฉลี่ยประมาณ 15,000 - 30,000 บาท เกิดการจ้างแรงงาน ราคาจ้างจะอยู่ที่เมตรละ 4 บาท ทำให้เกิดการแข่งขันในกลุ่มช่างทำมาลัยข้าวตอก การได้รับพระราชทานถ้วยรางวัลพระราชทานถือเป็นเกียรติประวัติสำหรับชุมชนและกลุ่มผู้รับเหมา ซึ่งการันตีผลงานและมีโอกาสในการได้รับว่าจ้างในปีต่อไป โดยในเดือนกรกฎาคม 2566 อนุสร อ.ส.ท.ได้นำภาพของสุวรรณา ศิลาพล คู่กับมาลัยข้าวตอกที่วัดหอก่องขึ้นปกนิตยสาร ซึ่งเป็นการชี้ให้เห็นถึงยุคที่ประเพณีแห่มาลัยข้าวตอกได้กลายเป็นสินค้าอย่างแท้จริง

ดังที่กล่าวมาทั้งหมดนี้จะเห็นได้ว่าประเพณีแห่มาลัยข้าวตอก ที่กล่าวมาทั้ง 3 ยุค ได้เข้าสู่กระบวนการกลายเป็นสินค้า ซึ่งชัดเจนที่สุดคือประเพณีแห่มาลัยข้าวตอกได้เกิดการผลิตและรับเหมาในเชิงธุรกิจ โดยมีกลไกในธุรกิจรูปแบบการจัดงาน เพื่อให้การสร้างมาลัยข้าวตอกให้มีขนาด

ใหญ่่อลังการ สะท้อนให้เห็นถึงรูปแบบของวัตถุประสงค์ในการจัดงานประเพณีแห่มาลัยข้าวตอก ในช่วงก่อนเป็นสินค้าพบว่าชาวบ้านจะใช้ทุนทรัพย์ส่วนตัว การเรียไร การผลิตในครัวเรือน พันธุ์ข้าว มาจากการผลิตในชุมชน และเมื่อเริ่มกลายเป็นสินค้าทำให้เกิดการรวมตัวของชุมชนองค์กรอย่างเป็นทางการ เกิดการเรียไร เงินสนับสนุนจากภาครัฐ หลายหน่วยงานการผลิตแบบอุตสาหกรรม การว่าจ้าง การรับเหมา พันธุ์ข้าวมาจากโรงสี เป็นต้น ส่วนในด้านประเภทและลักษณะของมาลัยข้าวตอก เดิมใช้การออกแบบตามจินตนาการมีประเภทมาลัยโบราณ มาลัยข้อ และมาลัยสายฝน และเมื่อกลายเป็นสินค้ามีการใช้ระบบคอมพิวเตอร์กราฟฟิกมาออกแบบกำหนดลวดลายเหลือเพียงประเภทมาลัยข้อ และมาลัยสายฝน ในด้านรูปแบบการจัดงานประเพณีแห่มาลัยข้าวตอก เดิมจะกำหนดก่อนวันมาฆบูชาเพียงวันเดียว ปัจจุบันขยายจากวันเดียวเป็นสามถึงห้าวัน เพิ่มกิจกรรมต่างๆ มากขึ้น อาทิการประกวดธิดามาลัยข้าวตอก การแสดงแสงสีเสียง การแสดงคอนเสิร์ต การจัดนิทรรศการของส่วนราชการ ผู้เกี่ยวข้องกับประเพณีแห่มาลัยข้าวตอก และเมื่อเริ่มกลายเป็นสินค้าเริ่มมีกลุ่มเอกชนและธุรกิจท้องถิ่น อาทิ บริษัทผลิตภัณฑอาหารไทย บริษัททัวร์ และสื่อมวลชน เข้ามามีบทบาทมากขึ้น จึงนับได้ว่าเป็นปรากฏการณ์ที่ส่งผลให้ที่งานประเพณีกลายเป็นสินค้า เนื่องจากต้องถูกปรับเปลี่ยนความหมายและคุณค่าด้วยปัจจัยต่าง ๆ และถูกเชื่อมโยงกับเรื่องผลประโยชน์ทางธุรกิจ การเมือง และระเบียบกฎหมายโดยเฉพาะหน่วยงานภาครัฐ ล้วนมีผลทำให้ประเพณีมีการปรับตัวเปลี่ยนแปลงในเชิงสินค้าและบริการเพื่อการท่องเที่ยวมากขึ้น ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงบทบาทและหน้าที่ของวัฒนธรรม นอกจากนี้ผลการศึกษายังชี้ให้เห็นถึงผลกระทบจากการกลายเป็นสินค้าของประเพณีแห่มาลัยข้าวตอก ทั้งด้านบวกและด้านลบในมิติต่าง ๆ ประกอบด้วยด้านเศรษฐกิจ พบว่ามาลัยข้าวตอกสามารถสร้างรายได้ให้กับผู้คนกลุ่มต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดงาน ได้แก่ ช่างทำมาลัยข้าวตอก ผู้ประกอบการ ด้านสังคมและวัฒนธรรม พบว่าส่งผลให้เกิดการสืบสานวัฒนธรรมท้องถิ่น ส่วนด้านการเมืองและสิ่งแวดล้อม พบว่าไม่มีผลต่อคะแนนนิยมของฝ่ายการเมือง แต่มีผลต่อปริมาณขยะ การย่อยสลายของลูกปัดพลาสติก และมลภาวะทางเสียง เป็นต้น

แนวทางการอนุรักษ์และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นในประเพณีแห่มาลัยข้าวตอกพบว่ามีข้อค้นพบที่สอดคล้องในการอนุรักษ์และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นในประเพณีแห่มาลัยข้าวตอก จากการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยผู้ศึกษาได้สัมภาษณ์ผู้มีส่วนสำคัญในการกำหนดนโยบาย แผนงาน และมีผลต่อการตัดสินใจของงานประเพณีแห่มาลัยข้าวตอก ตลอดจนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการ

Citation : Wongmun, B. & Panyapa, R. (2024). The Commodification of Hae Malai Khaow Tok Festival,

Mahachanachai Distruct, Yasothon Province. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(1) :

141-158; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgrisru.2024.10>

พัฒนา ส่งเสริม และต่อยอดให้มาลัยข้าวตอกกลายเป็นสินค้า เช่นนายอำเภอมหาชนะชัย, ผู้ว่าราชการจังหวัดยโสธร, วัฒนธรรมจังหวัดยโสธร, ผู้อำนวยการสำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานอุบลราชธานี, ผู้ว่าราชการจังหวัดอุบลราชธานี เป็นต้น นอกจากนี้ยังได้จัดสนทนากลุ่ม เมื่อวันที่ 23 ตุลาคม 2566 พบประเด็นที่สามารถกำหนดแนวทางในการอนุรักษ์และส่งเสริม ดังนี้

ด้านการต่อยอดประเพณีแห่มาลัยข้าวตอก พบว่าจากนโยบาย “เกษตรอินทรีย์วิถีอีสาน” มีสอดคล้องกับนโยบายจังหวัดยโสธร ซึ่งงานประเพณีแห่มาลัยข้าวตอกสามารถต่อยอดไปสู่งานระดับจังหวัด และยกระดับสู่เทศกาลท่องเที่ยวระดับนานาชาติได้ โดยกระทรวงวัฒนธรรมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย หน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สภาวัฒนธรรมอำเภอมหาชนะชัย ต้องมีส่วนร่วมและบูรณาการทำงานร่วมกัน” (ชลธิยังตรงผู้ว่าราชการจังหวัดอุบลราชธานี, 2566) ส่วนในประเด็นคำขวัญที่จะเพิ่มประโยคที่ว่า “ร้อยมาลัยข้าวตอกงาม” จะทำให้ประเพณีแห่มาลัยข้าวตอกมีการกล่าวถึงในมิติเศรษฐกิจ และเป็นที่ยึดจำสำหรับนักท่องเที่ยวก็เป็นสิ่งที่ชาวอำเภอมหาชนะชัยจะต้องช่วยกันผลักดันต่อไป (วิรุจวิชัยบุญผู้ว่าราชการจังหวัดยโสธร, 2566) นอกจากนี้กระทรวงวัฒนธรรมถือเป็นหน่วยงานที่มีบทบาทโดดเด่นและมีนโยบายในการนำวัฒนธรรมมาสร้างคุณค่าให้มีมูลค่าในเชิงเศรษฐกิจ โดยได้สนับสนุนงบประมาณและนำเสนอ Soft Power เรื่องความเชื่ออัตลักษณ์ร่วมของเครื่องสักการบูชาในวันมาฆบูชา โดยมีเครือข่ายทางวัฒนธรรม 7 จังหวัด มาร่วมในงานประเพณีแห่มาลัยข้าวตอก นอกจากนี้ยังมีการต่อยอดในเรื่องผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรม จัดทำเป็นขนมข้าวตอกตั่ง ทาร์กข้าวตอก ข้าวกระยาสาธ น้ำนมข้าว และจัดอบรมให้กับกลุ่มอาชีพ เป็นการจุดประกายขยายความคิดให้ชุมชน เป็นการก่อให้เกิดรายได้

ด้านการส่งเสริมสู่ประเพณี Soft Power ที่มีความยั่งยืน ซึ่งเป็นข้อเสนอที่สำคัญจากการสนทนากลุ่มซึ่งผู้แทนจากกระทรวงวัฒนธรรมได้ชี้ให้เห็นว่า “หน่วยงานได้พยายามยกระดับและผลักดันให้ชุมชนบ้านฟ้าหยาด เป็น 1 ใน 10 ชุมชนท่องเที่ยวระดับประเทศ แล้วอาจทำให้วิถีชีวิตเปลี่ยนไป ดังนั้นการเป็นเจ้าของที่ดี ต้องมีการสร้างเสน่ห์ให้นักท่องเที่ยว การดูแลความสะอาด การบริหารจัดการที่ดีในชุมชน เป็นต้น” (วาสนาไชยพรรณาววัฒนธรรมจังหวัดยโสธร, 2566) ส่วนการพัฒนาต่อยอดและแก้ปัญหาด้านที่พัก หากเห็นว่าหากโรงแรม หรือรีสอร์ท ไม่เพียงพอให้ทางชุมชน จัดทำ Home Lodge หรือ Home stay เพื่อสนับสนุนให้ชาวบ้านพัฒนาบ้านพักตัวเอง

Citation : บัณฑิต วงศ์มัน และรัตนะ ปัญญาภา. (2567). กระบวนการกลายเป็นสินค้าของประเพณีแห่มาลัยข้าวตอก อำเภอมหา

ชนะชัย จังหวัดยโสธร. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 141-158;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgsirru.2024.10>

เพื่อรองรับนักท่องเที่ยว โดยจัดทำแพคเกจในช่วงเทศกาลหรือรองรับนักท่องเที่ยวตลอดปี (ธงชัย แสนทวีสุขผู้อำนวยการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยสำนักงานอุบลราชธานี, 2566) ส่วนในด้านการอนุรักษ์ภูมิปัญญาผ้าตัวดอก พบว่าควรมีการอนุรักษ์และจัดประกวดผ้าตัวดอกแบบโบราณตามหลักเกณฑ์หรือประเพณีนิยมที่เคยทำมา ซึ่งหากไม่อนุรักษ์รูปแบบผ้าตัวดอกแบบโบราณหรือดั้งเดิม ก็จะมีผลให้ผ้าตัวดอกสูญหายไปตามกาลเวลาเนื่องจากความคิดกระแสหลักที่เน้นความสวยงามตามยุคสมัย นอกจากนี้ควรมีการจัดทำฐานข้อมูลช่างทำผ้าตัวดอก โดยมีการขึ้นทะเบียน ควบคุมต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการรวมกลุ่ม และต่อยอด มีการถอดบทเรียนเป็นหลักสูตรในสถานศึกษา โดยเฉพาะ ในเรื่องลวดลาย เพื่อให้เกิดการสืบทอดและอนุรักษ์ภูมิปัญญาผ้าตัวดอกสืบต่อไป (ทรงสิทธิ์พจน์ชนะชัยประธานสภาวัฒนธรรมอำเภอมหาชนะชัย, 2566)

ด้านการบริหารจัดการประเพณีผ้าตัวดอก หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อโทรทัศน์ให้มากขึ้น และควรมีการจัดสถานที่นั่งสำหรับนักท่องเที่ยวเพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกความเป็นระเบียบสวยงามการจัดหาศิลปินลูกหลานชาวยโสธร เช่นสมจิตร บ่อทอง , ไร่ พงศธร , มนต์แคน แก่นคูณ, ต้นคูณ, ลำไย ไททองคำ, หม่า จ๊กมก ให้เข้ามาสนับสนุนประชาสัมพันธ์การจัดงาน ส่วนด้านงบประมาณ ในการจัดงานประเพณีผ้าตัวดอก ในภาพรวมของผู้ให้ข้อมูลสำคัญต่างชี้ว่า เงินรางวัลในการสนับสนุนแต่ละชุมชนและการประกวดต่าง ๆ ไม่เพียงพอและสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน ดังนั้นจึงควรเพิ่มงบประมาณการประกวดผ้าตัวดอก ส่วนด้านการบริหารจัดการและการมีส่วนร่วมพบว่าปัจจุบันเทศบาลตำบลฟ้าหยาด มีบทบาทสำคัญในการกำหนดทิศทางของการจัดงานประเพณีผ้าตัวดอกซึ่งมีการจัดสรรผลประโยชน์ให้กับกลุ่มธุรกิจการเมืองต่าง ๆ ซึ่งเป็นกลุ่มหัวคะแนนดังนั้นหากต้องการให้ประชาชนมีส่วนร่วมจึงควรเปิดเวทีให้มีการเสนอรูปแบบการจัดงาน ส่วนกรณีผ้าตัวดอกที่ไม่ได้รับรางวัลในการประกวดอย่างให้เก็บไว้ที่วัดหอก่องทั้งหมดเพื่อให้นักท่องเที่ยวสามารถมาเที่ยวชมได้เพราะบางหน่วยงานเมื่อเสร็จสิ้นจากการประกวดจะนำไปถวายวัดที่หมู่บ้านหรือตำบลของตนเองแต่เนื่องจากขาดการดูแลรักษาที่ดีพอก็ทำให้ผ้าตัวชำรุดทรุดโทรม เป็นต้น

ดังที่กล่าวมานี้จะเห็นได้ว่า แนวทางการอนุรักษ์และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นในประเพณีผ้าตัวดอก อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร มีความสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาจังหวัดยโสธรในมิติ “เมืองเกษตรอินทรีย์ เมืองแห่งวิถีอีสาน” นโยบายดังกล่าวสะท้อนให้เห็นโอกาสซึ่งหากได้รับการพัฒนาย่อมเกิดผลดีต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนโดยเฉพาะต้นทุนซึ่งเป็นจุดแข็ง

Citation : Wongmun, B. & Panyapa, R. (2024). The Commodification of Hae Malai Khaw Tok Festival,

Mahachanachai District, Yasothon Province. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(1) :

141-158; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.10>

เชื่อมโยงกับนโยบาย 5 F และประเด็น Soft Power ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในทุกด้านต้องมีส่วนร่วมและบูรณาการทำงานร่วมกันทั้งในระดับกระทรวง จังหวัด อำเภอและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และปัจจัยสำคัญคือคนในชุมชนท้องถิ่นต้องมีส่วนร่วมกำหนดในด้านนโยบาย การบริหารจัดการ และรูปแบบการจัดงาน เพื่อให้ประเพณีแห่มาลัยข้าวตอกดำรงอยู่สืบไป

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

ประเพณีแห่มาลัยข้าวตอก อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร เป็นประเพณีที่เกิดจากภูมิปัญญาท้องถิ่นตามแนวคิดของเทิดชาย ช่วยบำรุง ใน 5 ประการคือ 1. มีวัฒนธรรมเป็นฐานที่เกิดจากการบูชาในสิ่งควรบูชา 2. มีลักษณะผสมผสานทั้งในด้านการดำรงชีวิตและงานศิลปะ 3. มีความเชื่อมโยงกับความเชื่อเรื่องข้าวตอกดอกไม้รูปเทียน 4. เน้นการปฏิบัติที่ถูกทำนองคลองธรรมและพฤติกรรมของมนุษย์ 5. เน้นพฤติกรรมกลุ่มของหน่วยงานทางสังคมและสถาบันสังคม ซึ่งกระบวนการทำมาลัยข้าวตอกต้องใช้กำลังกาย กำลังทรัพย์ ในทุกขั้นตอนนับตั้งแต่การคัดเลือกเมล็ดข้าว การคั่วข้าวตอก การร่อนข้าวตอก การตกแต่ง การแห่มาลัยข้าวตอก และการถวายมาลัยข้าวตอก ซึ่งล้วนเป็นภูมิปัญญาเกิดจากการสืบทอดจากรุ่นสู่รุ่น (เทิดชาย, 2544) สอดคล้องกับผลการศึกษาที่ พิรติ จึงประกอบ ได้กล่าวถึงประเพณีแห่มาลัยข้าวตอกว่าเกิดจากการภูมิปัญญาและแนวคิดการแพร่กระจายของการใช้ข้าวเป็นเครื่องบูชาพระพุทธเจ้า ปรับเปลี่ยนมาจนเป็นมาลัยที่ใช้แขวนเป็นเครื่องบูชา นับเป็นภูมิปัญญาที่เป็นการสร้างสรรคพิเศษ (พิรติจึงประกอบ, 2561) มาลัยข้าวตอกสะท้อนความเชื่อเรื่องดอกมณฑารพสะท้อนถึงความศรัทธาในพระพุทธศาสนาที่ได้หยั่งลึกในอำเภอแห่งนี้มาช้านานจนก่อให้เกิดพิธีกรรมจนกลายเป็นประเพณีที่สำคัญในที่สุดมีเพียงหนึ่งเดียวในโลก นอกจากนี้มาลัยข้าวตอกยังมีความเกี่ยวเนื่องในด้านวิถีสถาปัตยกรรมและการบูชาด้วยข้าว และความเชื่อที่ว่าข้าวตอกดอกไม้ รูปเทียน ใช้สักการะเทพเจ้าและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ตามความเชื่อ ในฐานะเป็นชาวพุทธ เป็นสิ่งที่มีน้อมไปถวายเพื่อให้เกิดความสุข ความเจริญ ตามที่ตนปรารถนา และเป็นไปตามคติการทำบุญของชาวอีสานในวันเปิดเล่มคือวันขึ้น 3 ค่ำ เดือน 3 เป็นหนึ่งในเป็นฮีต 12 เมื่อถึงวันเปิดเล่มข้าวให้ถือคติการทำทานก่อน (วิเศษศักดิ์, 2560) ส่วนประเด็นอำนาจละมุน (Soft Power) นั้นจะเห็นได้ว่ามีความเชื่อมโยงกับกระบวนการกลายเป็นสินค้าในประเพณีแห่มาลัยข้าวตอก ซึ่งเป็นสินค้าวัฒนธรรม มีความเกี่ยวข้องกับระบบความเชื่อความศรัทธาระบบคุณค่าศิลปะการสร้างสรรค์ออกแบบ การพัฒนาเป็นสินค้าของที่ระลึก หรือการจัดงาน เทศกาลประเพณี

Citation : บัณฑิต วงศ์มัน และรัตนะ ปัญญาภา. (2567). กระบวนการกลายเป็นสินค้าของประเพณีแห่มาลัยข้าวตอก อำเภอมหา

ชนะชัย จังหวัดยโสธร. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 141-158;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.10>

ให้มีความยิ่งใหญ่อยู่ลึกลงตามแนวทางเศรษฐกิจสร้างสรรค์ และนโยบาย 5 F ของรัฐบาลที่มุ่งส่งเสริมให้การจัดงานเทศกาลประเพณีต่าง ๆ ยกระดับสู่การท่องเที่ยวระดับสากล เพื่อสนับสนุนให้เป็นเกิดการสร้างสรรค์ ภาพลักษณ์ ความชื่นชม และความสมัครใจ โน้มน้าวผู้อื่น ให้เกิดความคุ้นเคยต่อวัฒนธรรมและประเพณี ซึ่งทำให้เกิดการยอมรับ การพุดซ้่า การโฆษณา และเชิญชวนให้ผู้คนได้มาสัมผัสด้วยตนเอง ซึ่งพื้นที่สังคมออนไลน์ได้สร้างประโยชน์ในการบอกเล่า นำเสนอตั้งข้อความ ภาพ เสียง หรือแม้กระทั่งการถ่ายทอดสด เปรียบเสมือนการเปิดประตูหมู่บ้านให้ผู้คนทุกมุมโลกได้มาสัมผัสด้วยตนเองอีกช่องทางมีความเชื่อมโยงกับอำนาจละมุนหรือ “อำนาจแบบอ่อน” (Soft power) และเชื่อมโยงให้โลกในยุคปัจจุบันมีลักษณะเป็นแบบหมู่บ้านโลก (Global Village) (อิงอร์, 2563) อย่างไรก็ตามพลวัตของการกระบวนการกลายเป็นสินค้าในประเพณีแห่งมาลัยข้าวตอก ล้วนเกิดขึ้นจากปัจจัยของการเปลี่ยนแปลงของสภาพเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และวัฒนธรรม นโยบายของรัฐไทย และพลวัตความเปลี่ยนแปลงในท้องถิ่นเอง ซึ่ง “ปัจจุบันประเพณีแห่งมาลัยข้าวตอก ได้กลายเป็นประเพณีประดิษฐ์ หรือสินค้าทางวัฒนธรรมอีกประเพณีหนึ่งที่มีพัฒนาการขึ้นมาจากแนวคิดการสร้างอัตลักษณ์ของชุมชนในยุคที่ การท่องเที่ยวเข้ามามีบทบาทเศรษฐกิจของประเทศไทย” (โกเมศ, 2557) นอกจากนี้ประเพณีแห่งมาลัยข้าวตอกได้มีการปรับเปลี่ยน สอดคล้องกับแนวคิดธีโอดอร์ ออดอร์น (Theodor Adorno) และ แมกซ์ ฮอร์กไฮเมอร์ (Max Horkheimer) ซึ่งชี้ให้เห็นชัดเจนว่าคุณลักษณะของอุตสาหกรรมทางวัฒนธรรมทำให้เกิดสินค้าทางวัฒนธรรม โดยเน้นมิติการผลิตวัฒนธรรม มิติตัวบนชิ้นงานวัฒนธรรม และมิติการบริโภควัฒนธรรม ส่วนแนวทางการอนุรักษ์และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นของประเพณีแห่งมาลัยข้าวตอกพบประเด็นที่สามารถสามารถกำหนดในเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์คือควรนำมาลัยข้าวตอกไว้ในคำขวัญจังหวัดโยธยา เพื่อต่อยอดนโยบาย “เกษตรอินทรีย์วิถีอีสาน” และส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบกลุ่มจังหวัดสู่การยกระดับสู่ประเพณีสู่ Soft Power และนโยบาย 5 F” ซึ่งกลไกหลักที่สำคัญในการใช้ Soft Power คือต้องเกิดจากการดึงดูดใจที่ชักจูงให้คล้อยตามโดยปราศจากการคุกคามหรือการแลกเปลี่ยนสิ่งใด ตามแนวคิดอำนาจละมุน (Soft Power) ของศาสตราจารย์โจเซฟ ไนย์ (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรสำนักวิชาการ, 2565) ส่วนในเชิงปฏิบัติ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องร่วมกันถกแถลง เพื่อทบทวนและประเมินผล การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น เพื่อหาหรือแนวทางในการอนุรักษ์ภูมิปัญญามาลัยข้าวตอกในพื้นที่อย่างจริงจัง เพื่อส่งเสริมและพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาปรับปรุงองค์ความรู้และการต่อยอดให้มาลัยข้าวตอกเป็นสินค้า

Citation : Wongmun, B. & Panyapa, R. (2024). The Commodification of Hae Malai Khaow Tok Festival,

Mahachanachai Distruct, Yasothon Province. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(1) :

141-158; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgrisru.2024.10>

การบริหารจัดการประเพณีแห่มาลัยข้าวตอก อาทิการเตรียมบุคลากร การบูรณาการด้านงบประมาณ และการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาให้ชุมชนบ้านฟ้าหยาด ได้รับการพัฒนาที่จะนำไปสู่การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนต่อไป

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

ในเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ควรนำ “ประเพณีแห่มาลัยข้าวตอก” ไว้ในคำขวัญจังหวัดยโสธร เพื่อต่อยอดนโยบาย “เกษตรอินทรีย์วิถีอีสาน” และยกระดับสู่ประเพณีสู่ Soft Power และนโยบาย 5 F” ส่วนในเชิงปฏิบัติ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องร่วมกันถกแถลง เพื่อทบทวนและประเมินผล การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น เพื่อหาหรือแนวทางในการอนุรักษ์ภูมิปัญญามาลัยข้าวตอกในพื้นที่อย่างจริงจัง เพื่อส่งเสริมและพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาปรับปรุงองค์ความรู้และการต่อยอดให้มาลัยข้าวตอกเป็นสินค้า การบริหารจัดการประเพณีแห่มาลัยข้าวตอก อาทิการเตรียมบุคลากร การบูรณาการด้านงบประมาณ และการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม

เพื่อพัฒนาให้ชุมชนบ้านฟ้าหยาด ได้รับการพัฒนาที่จะนำไปสู่การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนต่อไป

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

ควรขยายขอบเขตการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับงานประเพณีแห่มาลัยข้าวตอก ในมิติอื่นเพิ่มเติมเช่นค่าใช้จ่ายของการจัดทำมาลัยข้าวตอก ผลกระทบจากการรับเหมาในธุรกิจ และการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการขับเคลื่อนการจัดงานประเพณีแห่มาลัยข้าวตอก เป็นต้นนอกจากนี้ ควรนำแนวคิดเกี่ยวกับเรื่องเพศสภาพ และบทบาทของสงฆ์มาใช้ในการวิเคราะห์เพิ่มขึ้นเนื่องจากเป็นกลุ่มบุคคลที่มีบทบาทสำคัญต่อการจัดงานประเพณีแห่มาลัยข้าวตอก นับตั้งแต่ยุคสร้างบ้านแปงเมือง จนถึงยุคประเพณีกลายเป็นสินค้า ซึ่งบทบาทของสถาบันสงฆ์ ที่มีการปรับตัวเปลี่ยนรูปแบบพิธีการบางส่วนให้สอดคล้องกับยุคสมัยประเพณีของการกลายเป็นสินค้า เช่น การจัดลำดับพิธีการถวายที่สั้นกระชับลง อาคารแสดงมาลัยข้าวตอก การสนับสนุนงบประมาณเพื่อปรับบริบทสถานที่ เพื่อให้เกิดความประทับใจต่อนักท่องเที่ยวและผู้มาชมมาลัยข้าวตอก ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปควรมีการศึกษาในประเด็นด้านความหลากหลายทางเพศและบทบาทของสถาบันสงฆ์ เข้าร่วมวิเคราะห์ เพื่อให้เห็นภาพปรากฏการณ์ของประเพณีท้องถิ่นได้คมชัดมากยิ่งขึ้น และเป็นทั้ง

Citation : บัณฑิต วงศ์มัน และรัตนะ ปัญญาภา. (2567). กระบวนการกลายเป็นสินค้าของประเพณีแห่มาลัยข้าวตอก อำเภอมหา

ชนะชัย จังหวัดยโสธร. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 141-158;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.10>

น่าสนใจว่ายังมีประเพณีที่มีความโดดเด่น และน่าสนใจศึกษาในหลายประเพณี เช่น ประเพณีแห่ไฟ โมงเมง บ้านบึงแก ประเพณีบุญบั้งไฟ เทศบาลตำบลฟ้าหยาด เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง (References)

- กระทรวงวัฒนธรรม. (2565). **กระทรวงวัฒนธรรม ประกาศ 16 เทศกาลประเพณีไทยให้เป็นที่รู้จักระดับนานาชาติ**. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <https://www.mcot.net/view/DrnW6xVv>. สืบค้น 25 สิงหาคม 2566.
- กฤตยภรณ์ ตันติเศรษฐ. (2556). **กระบวนการกลายเป็นสินค้าของประเพณีแห่เทียนพรรษา จังหวัดอุบลราชธานี**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การเมือง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- โกเมศ มาสขาว. (2557). **เอ็นแผ่นดินนี้ว่า...ยโสธร**. มหาสารคาม : อภิชาติการพิมพ์.
- ชัชวาล คำแถม. (5 ตุลาคม 2566). **นายกเทศมนตรีตำบลฟ้าหยาด. สัมภาษณ์**.
- ชลธิ์ ยังตรง. (13 กันยายน 2566). **ผู้ว่าราชการจังหวัดอุบลราชธานี. สัมภาษณ์**.
- เทิดชาย ช่วยบำรุง. (2544). **ภูมิปัญญาเพื่อการพัฒนาเชิงสร้างสรรค์**. กรุงเทพฯ : สถาบันพระปกเกล้า.
- เอกวิทย์ ณ ถลาง. (2550). **ภูมิปัญญาอีสาน**. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้ง.
- นงคินีจ เถาซาลี. (20 กันยายน 2566). **ท้องถิ่นอำเภอมหาชนะชัย. สัมภาษณ์**.
- ทรงสิทธิ์ พจน์ชนะชัย. (20 กันยายน 2566). **ประธานสภาวัฒนธรรมอำเภอมหาชนะชัย. สัมภาษณ์**.
- ธงชัย แสนทวิสุข. (7 กันยายน 2566). **ผู้อำนวยการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานอุบลราชธานี. สัมภาษณ์**.
- อิงอร เนตรานนท์. (2562) **พลังอำนาจแห่งชาติซอฟต์แวร์ของชาวไทยในศตวรรษที่ 21**. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรังสิต.
- ทิพรัตน์ พรมหา. (18 สิงหาคม 2566). **สัมภาษณ์**.
- พระครูอมรโชติวัฒน์. (16 กันยายน 2566). **เจ้าคณะอำเภอคำเขื่อนแก้วค้อวัง(ธ) เจ้าอาวาสวัดหอกอง. สัมภาษณ์**.
- วิเศษศักดิ์ พราวศรี. (2560). **มหาชนะชัยเมืองแห่งมาลัยข้าวตอก**. ยโสธร: ก้าวหน้าพริ้นติ้ง.

Citation : Wongmun, B. & Panyapa, R. (2024). The Commodification of Hae Malai Khaow Tok Festival,

Mahachanachai Distruct, Yasothon Province. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(1) : 141-158; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgrisru.2024.10>

พีรติ จีงประกอบ. (2561). แนวทางการสร้างสรรค์งานออกแบบสัญลักษณ์ความเชื่อความศรัทธา
แห่งพวงมาลัยไทย. วารสารศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี. 14(2) : 109-139.

วาสนา ไชยพรรณนา. (11 กันยายน 2566). วัฒนธรรมจังหวัดยโสธร. สัมภาษณ์.

วิรุจ วิชัยบุญ. (11 กันยายน 2566). ผู้ว่าราชการจังหวัดยโสธร. สัมภาษณ์.

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร สำนักวิชาการ. (2566). **Soft Power อำนาจละมุน.**

[ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <https://>

dl.parliament.go.th/backoffice/viewer2300/web/viewer.php. สืบค้น 20 สิงหาคม
2566.

อารีย์ เชื้อเมืองพาน. (2552). โลกวิฤติเพราะคนคิดด้านเดียว. วารสารแม่โจ้ปริทัศน์. 18(3) : 45-
48.

การศึกษาศักยภาพของสถานประกอบการด้านการผลิตวัตถุดิบสมุนไพร
ที่มีคุณภาพเพื่อเป็นเครือข่ายกับวิทยาลัยการแพทย์พื้นบ้าน

และการแพทย์ทางเลือก

Studying the Potential of Enterprises in Producing Quality
Herbal Raw Materials in Cooperation with the School of
Traditional and Alternative Medicine

มณฑนา คำอ้าย^{1*} ปราณี คำแก้ว² ชฎาพร แซ่ม้า³ ปิณิดา ถนอมศักดิ์⁴ และรุสนี มามะ⁵
Manthana Kham-ai^{1*}, Pranee Kamkaew², Chadaporn Saema³,
Pinida Thanomsak⁴ and Rusanee Mama⁵

Received : November 20, 2023; Revised : December 12, 2023; Accepted : December 13, 2023

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความวิจัยฉบับนี้เป็นการศึกษาศักยภาพของสถานประกอบการด้านการผลิตวัตถุดิบสมุนไพรที่มีคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาศักยภาพของสถานประกอบการด้านการผลิตวัตถุดิบสมุนไพรที่มีคุณภาพ และ 2) หาแนวทางการสร้างเครือข่ายระหว่างสถานประกอบการด้านวัตถุดิบสมุนไพรกับวิทยาลัยการแพทย์พื้นบ้านและการแพทย์ทางเลือก การวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ โดยทำการเก็บข้อมูลจากการศึกษาเอกสารและฐานข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญในพื้นที่ 6 จังหวัด ในภาคกลางและภาคตะวันออก ได้แก่ ประธานหรือตัวแทนสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนด้านวัตถุดิบสมุนไพร จำนวน 8 คน และหัวหน้าหรือตัวแทนสมาชิกกลุ่มเกษตรกรด้านวัตถุดิบสมุนไพร จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบ

¹⁻⁵วิทยาลัยการแพทย์พื้นบ้านและการแพทย์ทางเลือก มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย; School of Traditional and Alternative Medicine, Chiang Rai Rajabhat University, Thailand.

*Corresponding Author; e-mail : nook.muntana@gmail.com

Citation : Kham-ai, M., Kamkaew, P., Saema, C., Thanomsak, P. & Mama, R. (2024). Studying the Potential of Enterprises in Producing Quality Herbal Raw Materials in Cooperation with the School of Traditional and Alternative Medicine. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(1) : 159-174;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.11>

สัมภาษณ์เชิงลึก และการวิเคราะห์ข้อมูลใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า 1) ศักยภาพของสถานประกอบการด้านการผลิตวัตถุดิบสมุนไพร มีจำนวน 3 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านความพร้อมของสถานที่และวัตถุดิบสมุนไพร (2) ด้านความพร้อมของบุคลากรในกลุ่มวิสาหกิจชุมชน และกลุ่มเกษตรกรด้านวัตถุดิบสมุนไพร และ (3) ด้านองค์ความรู้ที่สามารถแลกเปลี่ยนหรือพัฒนา ร่วมกันระหว่างกลุ่มวิสาหกิจชุมชนและกลุ่มเกษตรกรด้านวัตถุดิบสมุนไพรกับวิทยาลัยการแพทย์ฯ และ 2) แนวทางการสร้างเครือข่ายวัตถุดิบสมุนไพรกับสถานประกอบการด้านวัตถุดิบสมุนไพร มีจำนวน 4 แนวทาง ได้แก่ (1) เป็นแหล่งศึกษาดูงานและแหล่งเรียนรู้ของนักศึกษาและบุคลากร (2) เป็นแหล่งป้อนบุคลากรเข้าอบรมหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น (3) เป็นแหล่งป้อนผู้เรียนเข้าศึกษา ต่อหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีสมุนไพรและผลิตภัณฑ์เสริมสุขภาพของวิทยาลัย การแพทย์ฯ และ (4) เป็นแหล่งฝึกประสบการณ์ภาคสนามของนักศึกษา

คำสำคัญ (Keywords) : ศักยภาพของสถานประกอบการ, การผลิตวัตถุดิบสมุนไพร, การแพทย์พื้นบ้าน, การแพทย์ทางเลือก

Abstract

This research article is a study of the potential of enterprises in the producing of quality herbal raw materials. The objective is to 1) study the potential of enterprises in producing quality herbal raw materials and 2) study guidelines for creating a network between herbal raw materials enterprises and the School of Traditional and Alternative Medicine. This research methodology was qualitative research. Data collection from documents, databases, and in-depth interviews with key informants were performed in 6 provinces of the central and eastern regions. These included 8 presidents or representatives of community enterprise and members on herbal raw materials and 5 heads or representatives of farmers' members of herbal raw materials groups. The tool used in the research was the in-depth interview form, and the data were analyzed using content analysis techniques. The results of the study found that 1) the potential of enterprises to produce quality herbal raw materials has 3 aspects: (1) the readiness of locations and herbal raw

Citation : มั่นทนา คำอ้าย, ปราณี คำแก้ว, ชฎาพร แซ่ม้า, ปิณิตา ถนอมศักดิ์ และรุสนี มามะ. (2567). การศึกษาศักยภาพของ

สถานประกอบการด้านการผลิตวัตถุดิบสมุนไพร ที่มีคุณภาพเพื่อเป็นเครือข่ายกับวิทยาลัยการแพทย์พื้นบ้านและ การแพทย์ทางเลือก. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 159-174;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.11>

materials; (2) the readiness of personnel in community enterprise groups and farmer groups, and (3) knowledge that can be exchanged or jointly developed between community enterprise groups, farmer groups in the area of herbal raw materials, and the School of Traditional and Alternative Medicine (STAM), and 2) guidelines for creating a network of herbal raw materials with enterprises in producing herbal raw materials. There are 4 approaches for the guidelines as follow: (1) a source of study tour and learning resource for students and personnel; (2) a source of personnel to enter short-term training courses; (3) a source for personnel to study in the Bachelor of Science program in Technology of Herbs and Health Claims Products of STAM, and (4) a source of practicum for students.

Keywords : The Potential of Enterprises, Production of Herbal Raw Materials, Folk Medicine, Alternative Medicine

บทนำ (Introduction)

พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. 2562 (ราชกิจจานุเบกษา, 2562 : 64) มาตรา 35 กำหนดให้สถาบันอุดมศึกษา พึงสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคอุตสาหกรรม เพื่อสนับสนุนการจัด การเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษาให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ โดยการปฏิบัติงานจริงและเพื่อพัฒนาผู้เรียน ให้มีความรู้ ทักษะ สมรรถนะและคุณลักษณะอื่นตามความต้องการของประเทศ และคำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี ข้อ 8.2.2 ให้มีการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงานเพื่อพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนทั้งในส่วนของฐานความรู้และฐานการคิดในลักษณะสหวิทยาการ เป็นผู้เรียนที่สามารถปฏิบัติได้จริง และสามารถกำกับการเรียนรู้ของตัวเองได้ ซึ่งต้องอาศัยทั้งทักษะความรู้ ทักษะอาชีพ และทักษะชีวิต ก่อนเข้าสู่ตลาดแรงงาน (คณะรัฐมนตรี, 2562) สำหรับประกาศ เรื่องยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 – 2580) (ราชกิจจานุเบกษา, 2561) เน้นการปฏิรูปประเทศด้วยนวัตกรรมภูมิปัญญาของชาติภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำไปสู่ประเทศไทยยุค 4.0 ที่มีเป้าหมายในการพึ่งตนเอง ลดการนำเข้า และพัฒนาสังคมไทยไปสู่ ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ประกอบกับแผนแม่บทแห่งชาติว่าด้วยการพัฒนา

Citation : Kham-ai, M., Kamkaew, P., Saema, C., Thanomsak, P. & Mama, R. (2024). Studying the Potential of

Enterprises in Producing Quality Herbal Raw Materials in Cooperation with the School of Traditional and Alternative Medicine. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(1) : 159-174;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.11>

สมุนไพรไทย ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2560 - 2564 ที่มีเป้าหมายให้ประเทศไทยเป็นประเทศที่ส่งออก วัตถุดิบสมุนไพรคุณภาพและผลิตภัณฑ์สมุนไพรชั้นนำของภูมิภาคอาเซียน และมูลค่าของวัตถุดิบสมุนไพรและผลิตภัณฑ์สมุนไพร ภายในประเทศเพิ่มขึ้นอย่างน้อย 1 เท่าตัว ภายในปี พ.ศ. 2564 ภายใต้การตั้งเป้าหมายใน 4 ยุทธศาสตร์ ที่ครอบคลุมถึงการส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพรและการอนุรักษ์สมุนไพรไทย การพัฒนาอุตสาหกรรม และการตลาดสมุนไพรให้มีคุณภาพระดับสากล การส่งเสริมการใช้สมุนไพรเพื่อการรักษาโรคและการดูแลสุขภาพ และการสร้างความเข้มแข็งของการบริหารและนโยบายภาครัฐเพื่อการขับเคลื่อนสมุนไพรอย่างยั่งยืน (กระทรวงสาธารณสุข และองค์การภาครัฐ – เอกชน, 2560) นอกจากนี้ประกาศ เรื่อง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 พ.ศ. (2566 – 2570) (ราชกิจจานุเบกษา, 2565) ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อพลิกโฉมประเทศไทยสู่สังคมก้าวหน้า เศรษฐกิจสร้างมูลค่าอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะประเทศไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง มีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมแบบมุ่งเป้า เพื่อให้เกิดการยกระดับกระบวนการผลิตและสร้างมูลค่าเพิ่ม มีการส่งเสริมการผลิตและการขยายตัวของตลาดสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูปที่มีมูลค่าเพิ่มสูง เช่น ผลผลิตเกษตร ปลอดภัยสมุนไพรแปรรูป อาหารทางการแพทย์ อาหารทางเลือก อาหารฟังก์ชัน เป็นต้น และพัฒนาโลกเพื่อเชื่อมโยงภาคีต่าง ๆ ในการเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจบนพื้นฐานของการแบ่งปันข้อมูล องค์ความรู้ ทักษะและผลประโยชน์อย่างเท่าเทียม

จากนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ต่าง ๆ ในระดับชาติดังกล่าว ในฐานะวิทยาลัยการแพทย์พื้นบ้านและการแพทย์ทางเลือก เป็นสถาบันการศึกษาที่สภาการแพทย์แผนไทยรับรองตามมาตรา 12(2)(ข) แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพการแพทย์แผนไทย พ.ศ. 2556 (ราชกิจจานุเบกษา, 2556 : 5) อีกทั้งยังเป็นผู้นำการบุกเบิกการผลิตบัณฑิตการแพทย์แผนไทยวิชาชีพระดับปริญญาตรี (4 ปี) เป็นแห่งแรกของประเทศ (วิทยาลัยการแพทย์พื้นบ้านและการแพทย์ทางเลือก, 2560) และในปี พ.ศ. 2565 ได้เปิดหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีสมุนไพรและผลิตภัณฑ์เสริมสุขภาพ เป็นหลักสูตรที่เน้นทำธุรกิจเกี่ยวกับสมุนไพรตั้งแต่การผลิตวัตถุดิบ การค้าวัตถุดิบ และการผลิตผลิตภัณฑ์สมุนไพร ขึ้นมาอีกหนึ่งหลักสูตร (วิทยาลัยการแพทย์พื้นบ้านและการแพทย์ทางเลือก มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, 2565) ซึ่งวิทยาลัยการแพทย์ฯ มีความพร้อมทั้งด้านองค์ความรู้ ทรัพยากรบุคคล อาคารสถานที่และสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ ดังนั้นจึงเล็งเห็นถึงความสำคัญและ

Citation : มณฑนา คำอ้าย, ปราณี คำแก้ว, ขวภาพร แซ่ม้า, ปิณิตา ถนอมศักดิ์ และรุสนี มามะ. (2567). การศึกษาศักยภาพของ

สถานประกอบการด้านการผลิตวัตถุดิบสมุนไพร ที่มีคุณภาพเพื่อเป็นเครือข่ายกับวิทยาลัยการแพทย์พื้นบ้านและการแพทย์ทางเลือก. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 159-174;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.11>

ความจำเป็นที่จะศึกษาศักยภาพของสถานประกอบการด้านการผลิตวัตถุดิบสมุนไพรที่มีคุณภาพ เพื่อเป็นเครือข่ายกับวิทยาลัยการแพทย์พื้นบ้านและการแพทย์ทางเลือก (ซึ่งประกอบด้วยกลุ่มวิสาหกิจชุมชนด้านวัตถุดิบสมุนไพร และกลุ่มเกษตรกรด้านวัตถุดิบสมุนไพร) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาศักยภาพของสถานประกอบการด้านการผลิตวัตถุดิบสมุนไพรที่มีคุณภาพและหาแนวทางการสร้างเครือข่ายระหว่างสถานประกอบการด้านวัตถุดิบสมุนไพรกับวิทยาลัยการแพทย์พื้นบ้านและการแพทย์ทางเลือก ซึ่งสามารถตอบสนองต่อนโยบายและยุทธศาสตร์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และเพื่อให้มีเครือข่ายที่มีศักยภาพและทักษะความชำนาญด้านวัตถุดิบสมุนไพรอย่างมีคุณภาพ เป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ให้กับนักศึกษาในหลักสูตรและเป็นเครือข่ายในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันได้

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาศักยภาพของสถานประกอบการด้านการผลิตวัตถุดิบสมุนไพรที่มีคุณภาพ
2. หาแนวทางการสร้างเครือข่ายระหว่างสถานประกอบการด้านวัตถุดิบสมุนไพรกับวิทยาลัยการแพทย์พื้นบ้านและการแพทย์ทางเลือก

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การวิจัยครั้งนี้มีวิธีการวิจัย ตามขั้นตอนดังนี้

1. รูปแบบการวิจัย เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยทำการวิจัยจากเอกสารและฐานข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และการสัมภาษณ์เชิงลึก
2. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ ประธานหรือตัวแทนสมาชิกวิสาหกิจชุมชนด้านวัตถุดิบสมุนไพรใน 6 จังหวัด ได้แก่ นครปฐม กาญจนบุรี ราชบุรี ฉะเชิงเทรา สระแก้ว และนครราชสีมา จำนวน 8 คน และหัวหน้าหรือตัวแทนสมาชิกกลุ่มเกษตรกรด้านวัตถุดิบสมุนไพร จำนวน 5 คน ใช้วิธีการเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญแบบเจาะจง ซึ่งมีเกณฑ์การเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากประธานหรือตัวแทนสมาชิกวิสาหกิจชุมชนด้านวัตถุดิบสมุนไพร และหัวหน้าหรือตัวแทนสมาชิกกลุ่มเกษตรกรด้านวัตถุดิบสมุนไพร ที่ยินยอมให้ข้อมูลโดยการสัมภาษณ์จากผู้วิจัย

Citation : Kham-ai, M., Kamkaew, P., Saema, C., Thanomsak, P. & Mama, R. (2024). Studying the Potential of

Enterprises in Producing Quality Herbal Raw Materials in Cooperation with the School of Traditional and Alternative Medicine. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(1) : 159-174;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.11>

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก จากประธานหรือตัวแทนสมาชิกวิสาหกิจชุมชนด้านวัตถุดิบสมุนไพร และหัวหน้าหรือตัวแทนสมาชิกกลุ่มเกษตรกรด้านวัตถุดิบสมุนไพร ทั้ง 6 จังหวัด ดังที่กล่าวไว้ข้างต้น

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ มีขั้นตอนดังนี้ 1) ศึกษาจำนวนกลุ่มวิสาหกิจชุมชนและกลุ่มเกษตรกรด้านวัตถุดิบสมุนไพรจากเอกสารหรือฐานข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และจัดทำฐานข้อมูลพร้อมทั้งประสานงานกลุ่มวิสาหกิจชุมชนและกลุ่มเกษตรกรด้านวัตถุดิบสมุนไพรที่ยินยอมให้ข้อมูลโดยการสัมภาษณ์จากผู้วิจัย 2) ลงพื้นที่เพื่อสัมภาษณ์เชิงลึกกับประธานหรือตัวแทนกลุ่มวิสาหกิจชุมชนและหัวหน้าหรือตัวแทนสมาชิกกลุ่มเกษตรกรด้านวัตถุดิบสมุนไพร

5. การวิเคราะห์ข้อมูล ได้ใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ทั้งเนื้อหาที่ได้จากเอกสารและการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยการวิเคราะห์ข้อมูลของวิสาหกิจชุมชนและกลุ่มเกษตรกรด้านวัตถุดิบสมุนไพรในแต่ละแห่ง เพื่อประเมินศักยภาพของสถานประกอบการด้านการผลิตวัตถุดิบสมุนไพร เริ่มจากการแจกแจงข้อมูลที่มีประเด็นแตกต่างกันรวมกลุ่มประเด็นที่คล้ายคลึงกัน จากนั้นจัดหมวดหมู่ของข้อมูล อธิบายและตีความสังเคราะห์ข้อค้นพบ พร้อมทั้งสรุปข้อค้นพบและนำเสนอข้อมูลเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย (Research Results)

1. ศักยภาพของสถานประกอบการด้านการผลิตวัตถุดิบสมุนไพร

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนและกลุ่มเกษตรกรด้านวัตถุดิบสมุนไพรมีศักยภาพที่มีโอกาสพัฒนาเป็นเครือข่ายวัตถุดิบสมุนไพรกับวิทยาลัยการแพทย์พื้นบ้านและการแพทย์ทางเลือกในแต่ละแห่ง เพื่อให้เห็นโอกาสและความเป็นไปได้ในการที่จะสร้างเป็นเครือข่ายความร่วมมือที่สามารถรองรับการจัดการศึกษาของหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีสมุนไพรและผลิตภัณฑ์เสริมสุขภาพได้ มีจำนวน 3 ด้าน ดังนี้

1.1 ด้านความพร้อมของสถานที่และวัตถุดิบสมุนไพร

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนและกลุ่มเกษตรกรด้านวัตถุดิบสมุนไพรที่เป็นตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้มีทั้งหมด 13 แห่ง โดยมีผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ ประธานหรือตัวแทนสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนด้าน

Citation : มณฑนา คำอ้าย, ปราณี คำแก้ว, ชฎาพร แซ่ม้า, ปิณดา ถนอมศักดิ์ และรุสนี มามะ. (2567). การศึกษาศักยภาพของ

สถานประกอบการด้านการผลิตวัตถุดิบสมุนไพร ที่มีคุณภาพเพื่อเป็นเครือข่ายกับวิทยาลัยการแพทย์พื้นบ้านและการแพทย์ทางเลือก. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 159-174;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.11>

วัตถุดิบสมุนไพร จำนวน 8 คน และหัวหน้าหรือตัวแทนสมาชิกกลุ่มเกษตรกรด้านวัตถุดิบสมุนไพร จำนวน 5 คน โดยสถานที่ตั้งกระจายตัวอยู่ 10 อำเภอ ครอบคลุม 6 จังหวัด ได้แก่ นครปฐม กาญจนบุรี ราชบุรี ฉะเชิงเทรา สระแก้ว และนครราชสีมา วิสาหกิจชุมชนและกลุ่มเกษตรกรมีระยะเวลาในการจัดตั้งอยู่ระหว่าง 3-24 ปี ส่วนใหญ่ได้ทำการจดทะเบียนเป็นวิสาหกิจชุมชนต่อกรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เรียบร้อยแล้ว บางแห่งอยู่ในขั้นตอนดำเนินการจดทะเบียน ซึ่งเหตุผลในการรวมตัวกันของวิสาหกิจชุมชนและกลุ่มเกษตรกรนั้น มีหลายประการ ได้แก่ 1) ได้รับการสืบทอดจากบรรพบุรุษ ตั้งแต่สมัยปู่ ย่า ตา ยาย รุ่นพ่อ ปราชญ์ชาวบ้าน บางกลุ่มได้รับการส่งเสริมการปลูกสมุนไพรและการรับซื้อจากองค์การภาคเอกชน หน่วยงานภาครัฐ และโรงพยาบาลในพื้นที่ 2) การรวมตัวกันเองของกลุ่มสมาชิกในหมู่บ้าน หรือสมาชิกนอกหมู่บ้าน หรือญาติพี่น้อง หรือกลุ่มเครือญาติ 3) แพทย์แผนไทยที่ได้เปิดคลินิกการแพทย์แผนไทยส่วนตัว จึงปลูกยาสมุนไพรไว้ใช้ในคลินิก สำหรับพื้นที่การปลูกวัตถุดิบสมุนไพรของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนและกลุ่มเกษตรกรเป็นพื้นที่การเพาะปลูกทางการเกษตรทั่วไปและบางพื้นที่ใช้รูปแบบระบบวนเกษตรซึ่งเป็นการใช้ประโยชน์ที่ดินแบบผสมผสาน มีพื้นที่สำหรับการแปรรูปวัตถุดิบสมุนไพรเบื้องต้นที่สะอาดและเป็นไปตามมาตรฐาน GAP มีระบบการบริหารจัดการวัตถุดิบสมุนไพรอย่างเป็นระบบ การคมนาคมที่สะดวกสบายเข้าถึงพื้นที่ได้ง่ายและเป็นที่ยุ่จก้อย่างแพร่หลาย มีช่องทางการติดต่อที่สามารถเข้าถึงได้ง่ายและสามารถสืบค้นข้อมูลได้จากอินเทอร์เน็ตด้วยตนเองได้

วิสาหกิจชุมชนและกลุ่มเกษตรกรปลูกสมุนไพรส่วนใหญ่ได้รับรองมาตรฐานการปลูกแบบ GAP มาตรฐานเกษตรปลอดภัย และบางแห่งอยู่ในขั้นตอนดำเนินการยื่นขอมาตรฐาน ซึ่งการปลูกวัตถุดิบสมุนไพรของกลุ่มมีหลากหลายชนิด ซึ่งสามารถนำมาจัดเป็นกลุ่มได้ 3 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มสมุนไพรที่ใช้เป็นยารักษาโรค เช่น ฟ้าทะลายโจร ไพล ขมิ้นชัน กระจ่างขาว ว่านชักมดลูก หนุมาน ประสานกาย บอระเพ็ด ปลาไหลเผือก กระเทียม เพชรสังฆาต เถาวัลย์เปรียง ฮ่อสะพายควายใบกลม เป็นต้น 2) กลุ่มสมุนไพรที่ใช้เป็นอาหารและเครื่องดื่ม เช่น ดีปลี แก้วฮวย ตะไคร้ ใบเตย หม่อน กระจ่างแดง กล้วย ม้ากระทืบโรง กำลังเสือโคร่ง มะพร้าว มะนาว กล้วยหวาน เป็นต้น และ 3) กลุ่มสมุนไพรที่ใช้เป็นผลิตภัณฑ์เสริมสุขภาพ ได้แก่ ว่านหางจระเข้ ใบบัวบก ขมิ้นชัน ไพล รางจืด ทองพันชั่ง เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีการเพิ่มมูลค่าของวัตถุดิบสมุนไพร โดยการนำมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์สมุนไพร ได้แก่ 1) กลุ่มยาจากสมุนไพร เช่น ลูกประคบสมุนไพร น้ำมันไพล ยาหม่อง

Citation : Kham-ai, M., Kamkaew, P., Saema, C., Thanomsak, P. & Mama, R. (2024). Studying the Potential of

Enterprises in Producing Quality Herbal Raw Materials in Cooperation with the School of Traditional and Alternative Medicine. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(1) : 159-174;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.11>

สมุนไพร เป็นต้น 2) กลุ่มอาหารและเครื่องดื่ม เช่น ชาชงฟ้าทะลายโจร ชาชงกระเจี๊ยบ ชาชงหญ้าหนวดแมว เป็นต้น และ 3) กลุ่มผลิตภัณฑ์สุขภาพผิว เช่น ผงขัดผิวสมุนไพร แชมพูจากไต่ย่านาง สบู่เหลวจากไต่ย่านาง ครีมนวดจากน้ำมันมะพร้าว โลชั่นถนอมผิวผสมน้ำมันมะพร้าว เป็นต้น มีช่องทางการจำหน่าย วัตถุประสงค์สมุนไพรและผลิตภัณฑ์สมุนไพรทั้งแบบการขายส่งและขายปลีกจากบุคคล หน่วยงานภาคเอกชน และหน่วยงานภาครัฐ

1.2 ด้านความพร้อมของบุคลากรในกลุ่มวิสาหกิจชุมชนและกลุ่มเกษตรกรด้านวัตถุประสงค์สมุนไพร

บุคลากรในกลุ่มวิสาหกิจชุมชนและกลุ่มเกษตรกรด้านวัตถุประสงค์สมุนไพร ประกอบด้วย ประธานวิสาหกิจชุมชน หัวหน้ากลุ่ม และสมาชิกกลุ่ม ซึ่งจำนวนบุคลากรในกลุ่มวิสาหกิจชุมชนมีจำนวนตั้งแต่ 7 คนขึ้นไป และจำนวนบุคลากรในกลุ่มเกษตรกรมีจำนวนตั้งแต่ 5 คนขึ้นไป โดยประธานวิสาหกิจชุมชนหรือหัวหน้ากลุ่มมีความรู้เกี่ยวกับการปลูกวัตถุประสงค์สมุนไพรจากหลายแห่งทั้งจากการสืบทอดจากบรรพบุรุษ ปรากฏชาวบ้าน การสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน เช่น เกษตรอำเภอ สถาบันวิจัย โรงพยาบาล คลินิกแพทย์แผนไทย เป็นต้น อีกทั้งได้มีการอบรมเพื่อเพิ่มพูนทักษะความรู้เกี่ยวกับวัตถุประสงค์สมุนไพรและผลิตภัณฑ์สมุนไพร เช่น มาตรฐานการปลูกพืชสมุนไพรตามหลักเกษตรอินทรีย์ การดูแลรักษาและการเก็บเกี่ยวพืชสมุนไพร การดูแลป้องกันโรคพืช/ศัตรูพืช การแปรรูปเบื้องต้น การออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ เป็นต้น

1.3 ด้านองค์ความรู้ที่สามารถแลกเปลี่ยนหรือพัฒนาร่วมกันระหว่างกลุ่มวิสาหกิจชุมชนและกลุ่มเกษตรกรด้านวัตถุประสงค์สมุนไพรกับวิทยาลัยการแพทย์พื้นบ้านและการแพทย์ทางเลือก

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนและกลุ่มเกษตรกรด้านวัตถุประสงค์สมุนไพรมีความสนใจที่จะแลกเปลี่ยนหรือพัฒนาองค์ความรู้ร่วมกับวิทยาลัยการแพทย์ฯ ในหลายด้าน ได้แก่ 1) เป็นแหล่งศึกษาดูงานและแหล่งเรียนรู้ของนักศึกษาและบุคลากร โดยเฉพาะนักศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีสมุนไพรและผลิตภัณฑ์เสริมสุขภาพ เพื่อเพิ่มประสบการณ์ด้านการเพาะปลูกพืชสมุนไพร ด้านการค้าวัตถุประสงค์สมุนไพร สำหรับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนและกลุ่มเกษตรกรนั้นสามารถเข้าศึกษาดูงานที่วิทยาลัยการแพทย์ฯ ได้เช่นกัน เนื่องจากวิทยาลัยการแพทย์ฯ มีศูนย์ข้อมูลสมุนไพรลุ่มน้ำโขงและเป็นแหล่งสะสมต้นพันธุ์พืชสมุนไพร ไม่น้อยกว่า 1,500 ชนิด 2) เป็นแหล่งป้อนบุคลากรเข้าอบรมหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น เนื่องจากกลุ่มวิสาหกิจชุมชนและกลุ่มเกษตรกร

Citation : มณฑนา คำอ้าย, ปราณี คำแก้ว, ขวภาพร แซ่ม้า, ปิณิตา ถนอมศักดิ์ และรุสนี มามะ. (2567). การศึกษาศักยภาพของ

สถานประกอบการด้านการผลิตวัตถุประสงค์สมุนไพร ที่มีคุณภาพเพื่อเป็นเครือข่ายกับวิทยาลัยการแพทย์พื้นบ้านและการแพทย์ทางเลือก. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 159-174;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.11>

ด้านวัตถุดิบสมุนไพรมีความสนใจส่งบุคลากรมาฝึกอบรมความรู้ด้านต่าง ๆ เช่น การแก้ไขปัญหาแมลงศัตรูพืช การควบคุมหรือตรวจสอบตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ รวมถึงการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ เป็นต้น 3) เป็นแหล่งป้อนผู้เรียนเข้าศึกษาต่อหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีสมุนไพรและผลิตภัณฑ์เสริมสุขภาพ โดยการแนะนำลูกหลานหรือคนรู้จักที่สนใจศึกษาต่อ และ 4) เป็นแหล่งฝึกประสบการณ์ภาคสนามของนักศึกษา เนื่องจากกลุ่มวิสาหกิจชุมชนและกลุ่มเกษตรกรด้านวัตถุดิบสมุนไพรบางแห่งเคยเปิดรับนักศึกษามาฝึกประสบการณ์มาก่อนทั้งมหาวิทยาลัยภาครัฐและเอกชน

2. แนวทางการสร้างเครือข่ายวัตถุดิบสมุนไพรกับสถานประกอบการด้านวัตถุดิบสมุนไพร

จากการศึกษาพบว่า วิทยาลัยการแพทย์พื้นบ้านและการแพทย์ทางเลือกสามารถพัฒนาแนวทางการสร้างเครือข่ายวัตถุดิบสมุนไพรกับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนและกลุ่มเกษตรกรด้านวัตถุดิบสมุนไพร จำนวน 4 แนวทาง ดังนี้

2.1 เป็นแหล่งศึกษาดูงานและแหล่งเรียนรู้ของนักศึกษาและบุคลากร

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนและกลุ่มเกษตรกรด้านวัตถุดิบสมุนไพรสามารถเป็นแหล่งศึกษาดูงานของนักศึกษาและบุคลากรของวิทยาลัยการแพทย์พื้นบ้านและการแพทย์ทางเลือก โดยเฉพาะรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการเพาะปลูกพืชสมุนไพร พฤกษศาสตร์และนิเวศวิทยาของพืชสมุนไพร การประกอบกิจการการค้าวัตถุดิบสมุนไพร เพื่อให้นักศึกษาและบุคลากรได้เรียนรู้เกี่ยวกับถิ่นที่อยู่ของพืชสมุนไพร แหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับพืชท้องถิ่น กระบวนการเพาะปลูก การดูแล การบำรุงรักษา การควบคุมปัจจัยการเจริญเติบโต การควบคุมศัตรูพืช รวมถึงความรู้เกี่ยวกับการประกอบการด้านการค้าวัตถุดิบสมุนไพรและการสร้างเครือข่ายการผลิตวัตถุดิบสมุนไพร นอกจากนี้วิทยาลัยการแพทย์ฯ ยังเปิดโอกาสให้ประธานหรือสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนด้านวัตถุดิบสมุนไพร รวมทั้งหัวหน้าหรือสมาชิกกลุ่มเกษตรกรด้านวัตถุดิบสมุนไพรเข้าศึกษาดูงานที่วิทยาลัยการแพทย์ฯ ได้ เนื่องจากมีศูนย์ข้อมูลสมุนไพรลุ่มน้ำโขงและเป็นแหล่งสะสมต้นพันธุ์พืชสมุนไพร ไม่น้อยกว่า 1,500 ชนิด มีศูนย์สนับสนุนการปฏิบัติการวิจัยเพื่อการพัฒนาทั้งเครื่องมือที่ใช้สำหรับตรวจวิเคราะห์สายพันธุ์สารสำคัญในสมุนไพร การปนเปื้อนของวัตถุดิบสมุนไพรและผลิตภัณฑ์เสริมสุขภาพ รวมถึงมีเครือข่ายที่ปลูกวัตถุดิบสมุนไพรทำให้กลุ่มวิสาหกิจชุมชนและกลุ่มเกษตรกรด้านวัตถุดิบสมุนไพร

Citation : Kham-ai, M., Kamkaew, P., Saema, C., Thanomsak, P. & Mama, R. (2024). Studying the Potential of

Enterprises in Producing Quality Herbal Raw Materials in Cooperation with the School of Traditional and Alternative Medicine. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(1) : 159-174;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.11>

สามารถนำข้อมูลหรือความรู้ที่ได้ไปปรับใช้กับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนและกลุ่มเกษตรกรด้านวัตถุดิบสมุนไพรได้

2.2 เป็นแหล่งป้อนบุคลากรเข้าอบรมหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนและกลุ่มเกษตรกรด้านวัตถุดิบสมุนไพรที่ทำการผลิตวัตถุดิบสมุนไพรตั้งแต่การเพาะพันธุ์ ขยายพันธุ์ การปลูกพืชสมุนไพร ซึ่งบางแห่งอาจมีการแปรรูปวัตถุดิบเบื้องต้น สามารถส่งบุคลากรมาฝึกอบรมระยะสั้นได้ตามความสนใจที่จะนำไปปรับประยุกต์ใช้ได้ เช่น การแก้ไขปัญหาแมลงศัตรูพืช การควบคุมหรือตรวจสอบตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ รวมถึงการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สมุนไพร เป็นต้น เนื่องจากวิทยาลัยการแพทย์ฯ มีการจัดทำหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้นเพื่อบริการแก่บุคลากรในท้องถิ่นที่สนใจ

2.3 เป็นแหล่งป้อนผู้เรียนเข้าศึกษาต่อหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีสมุนไพรและผลิตภัณฑ์เสริมสุขภาพของวิทยาลัยการแพทย์ฯ

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนและกลุ่มเกษตรกรด้านวัตถุดิบสมุนไพรมีโอกาสส่งลูกหลานมาศึกษาต่อหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีสมุนไพรและผลิตภัณฑ์เสริมสุขภาพ เพื่อไปช่วยพัฒนาหรือสานต่องานของกลุ่มได้ในอนาคต รวมถึงช่วยประชาสัมพันธ์การเข้าศึกษาต่อให้กับผู้ที่สนใจคนอื่น ๆ โดยใช้สื่อในการประชาสัมพันธ์ทั้งแผ่นพับแนะนำหลักสูตร หรือคลิปวิดีโอแนะนำหลักสูตรตามช่องทางโซเชียลมีเดีย หรือแนะนำเว็บไซต์และเพจของวิทยาลัยการแพทย์ฯ จึงทำให้วิทยาลัยการแพทย์ฯ มีเครือข่ายที่จะป้อนผู้เรียนเข้ามาศึกษาต่อในหลักสูตรดังกล่าวที่เปิดสอนในวิทยาลัยการแพทย์ฯ เพิ่มขึ้น

2.4 เป็นแหล่งฝึกประสบการณ์ภาคสนามของนักศึกษา

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนและกลุ่มเกษตรกรด้านวัตถุดิบสมุนไพรสามารถเป็นแหล่งฝึกประสบการณ์ด้านการผลิตและการตลาดวัตถุดิบสมุนไพรให้กับนักศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีสมุนไพรและผลิตภัณฑ์เสริมสุขภาพ ของวิทยาลัยการแพทย์ฯ เนื่องจากเป็นหลักสูตรที่ผลิตบัณฑิตให้เป็นผู้เชี่ยวชาญการผลิตสมุนไพรที่ใช้ทำยา ทำให้นักศึกษาสามารถนำประสบการณ์ที่ได้จากการฝึกไปปรับประยุกต์ในการประกอบกิจการด้านการผลิตวัตถุดิบสมุนไพรของตนเองได้ภายหลังสำเร็จการศึกษา สำหรับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนและกลุ่มเกษตรกรด้านวัตถุดิบสมุนไพรเมื่อเป็นเครือข่ายร่วมกันแล้ว ทำให้ได้กำลังคนที่เป็นนักศึกษาไปช่วยทำงานทั้งการคัดเลือก

Citation : มณฑนา คำอ้าย, ปราณี คำแก้ว, ขวภาพร แซ่ม้า, ปิณดา ถนอมศักดิ์ และรุสนี มามะ. (2567). การศึกษาศักยภาพของ

สถานประกอบการด้านการผลิตวัตถุดิบสมุนไพร ที่มีคุณภาพเพื่อเป็นเครือข่ายกับวิทยาลัยการแพทย์พื้นบ้านและการแพทย์ทางเลือก. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 159-174;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.11>

และตรวจสอบสายพันธุ์พืชสมุนไพร การเพาะขยายพันธุ์พืชสมุนไพร การเพาะปลูกและดูแลพืชสมุนไพร การเก็บเกี่ยวพืชสมุนไพร การแปรรูปวัตถุดิบสมุนไพรเบื้องต้น และการบริหารจัดการคลังวัตถุดิบสมุนไพร ถือว่าได้กำลังคนที่เป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการผลิตวัตถุดิบสมุนไพร

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากการวิเคราะห์ศักยภาพของสถานประกอบการด้านวัตถุดิบสมุนไพรที่มีคุณภาพ ด้านความพร้อมของสถานที่และวัตถุดิบสมุนไพรรวมถึงความพร้อมบุคลากรของกลุ่มนั้น สมาชิกของกลุ่มมีความเข้มแข็ง กลุ่มวิสาหกิจชุมชนได้ขอจดทะเบียนต่อกรมส่งเสริมการเกษตรอย่างถูกต้อง พื้นที่ในการเพาะปลูกสมุนไพรมีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐาน สถานที่ในแปรรูปวัตถุดิบสมุนไพรเบื้องต้น มีความสะอาดและได้มาตรฐาน การจัดเก็บวัตถุดิบสมุนไพรมีขีดเป็นไปตามระบบการบริหารจัดการคลังวัตถุดิบสมุนไพร มีการคมนาคมที่สะดวกสบายสามารถเดินทางได้ง่าย สถานที่กว้างขวางสำหรับการติดต่อค้าขายและมีระบบช่องทางการติดต่อที่สามารถเข้าถึงได้ง่าย มีการนำวัตถุดิบสมุนไพรมาผลิตเป็นผลิตภัณฑ์สมุนไพรเพื่อเป็นการเพิ่มมูลค่าของวัตถุดิบสมุนไพร สอดคล้องกับงานวิจัยของ จตุพร คงทอง และคณะ (2561) ที่พบว่าศักยภาพของสมาชิกกลุ่มที่มีความมุ่งมั่น มีการจัดการที่ดี มีความสามัคคี และสอดคล้องกับงานวิจัยของรุจิภาญจน์ สานนท์ และคณะ (2565) ที่พบว่า ศักยภาพของวิสาหกิจชุมชนด้านการจัดการ ได้แก่ การเงิน การผลิต คน บริหารโอกาสและบริหารความเสี่ยง วิสาหกิจมีความสามารถในการแข่งขัน ได้แก่ ประสิทธิภาพของความร่วมมือในชุมชนที่เหนือกว่าคุณภาพของสมุนไพรที่เหนือกว่า และ ความรับผิดชอบต่อลูกค้า ชุมชน และสังคม อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของนลินี ทองประเสริฐ และคณะ (2566) ที่พบว่า วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่รวมกลุ่มเป็นเครือข่ายคลัสเตอร์ มีศักยภาพในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มีจุดแข็ง 2 ด้าน คือ ในด้านปัจจัยการผลิตและปัจจัยในการดำเนินงาน เช่น แรงงานหาง่าย ต้นทุนของแรงงานต่ำ สำหรับปัจจัยที่อยู่ในระดับปานกลาง มี 4 ด้าน คือ ปัจจัยด้านกลยุทธ์ โครงสร้างและการแข่งขัน ปัจจัยด้านอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องและสนับสนุน ปัจจัยด้านแนวโน้มหรือโอกาสในการพัฒนานวัตกรรมการผลิตและปัจจัยด้านรัฐบาล และสอดคล้องกับงานวิจัยของกาสัก เตชะขันหมาก และคณะ (2562) ที่พบว่า สามารถพัฒนาศักยภาพเชิงพาณิชย์โดยการสร้างคุณค่าของรูปหอมที่ผลิตจากภูมิปัญญาและสมุนไพรพื้นบ้าน การสร้างส่วนแบ่งการตลาดจากกลุ่มลูกค้าที่ใส่ใจ

Citation : Kham-ai, M., Kamkaew, P., Saema, C., Thanomsak, P. & Mama, R. (2024). Studying the Potential of

Enterprises in Producing Quality Herbal Raw Materials in Cooperation with the School of Traditional and Alternative Medicine. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(1) : 159-174;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.11>

สุขภาพ การสร้างความมั่นคงของแหล่งวัตถุดิบและแรงงานท้องถิ่น เน้นการผลิตรูปหอมสมุนไพร และเป็นศูนย์การเรียนรู้และท่องเที่ยวชุมชน การสร้างพันธมิตรทางการค้า การจัดการต้นทุนและการสร้างรายได้จากการขายรูปหอมสมุนไพร รวมทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของศรีสุนันท์ ประเสริฐสังข์ และคณะ (2565) ที่พบว่า กลุ่มวิสาหกิจชุมชนแปรรูปสมุนไพรมีศักยภาพการบริหารจัดการกลุ่มอยู่ในระดับดี มีการกำหนดโครงสร้างและจัดแบ่งหน้าที่การทำงานอย่างชัดเจน สมาชิกกลุ่มให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมประชุมและติดตามผลการดำเนินงานของกลุ่มอย่างสม่ำเสมอ ด้านการจัดการด้านการตลาดและช่องทางการจัดจำหน่ายอยู่ในระดับปานกลางจำเป็นต้องการพัฒนาต่อไป

แนวทางการสร้างเครือข่ายวัตถุดิบสมุนไพรกับสถานประกอบการด้านวัตถุดิบสมุนไพร จากการศึกษาพบว่า วิสาหกิจชุมชนและกลุ่มเกษตรกรด้านวัตถุดิบสมุนไพรสามารถเป็นแหล่งศึกษาดูงานและเป็นแหล่งฝึกประสบการณ์ภาคสนามให้กับนักศึกษาและบุคลากรได้ เพื่อที่นักศึกษาจะได้นำความรู้และประสบการณ์มาปรับประยุกต์ใช้ในการประกอบกิจการด้านการผลิตวัตถุดิบสมุนไพรของตนเองได้หลังจากสำเร็จการศึกษา และวิสาหกิจชุมชนและกลุ่มเกษตรกรด้านวัตถุดิบสมุนไพรควรได้รับการสนับสนุนการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มพูนทักษะความรู้ และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สถาบันการศึกษาที่เป็นแหล่งของความรู้โดยเฉพาะมีโอกาสศึกษาดูงานกับวิทยาลัยการแพทย์พื้นบ้านและการแพทย์ทางเลือกเพื่อที่จะนำความรู้หรือข้อมูลที่ได้นำไปปรับประยุกต์ใช้กับกลุ่มต่อไป และยังสามารถส่งบุตรหลานเข้ามาเรียนในหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีสมุนไพรและผลิตภัณฑ์เสริมสุขภาพเพื่อที่จะได้นำความรู้ไปช่วยพัฒนาหรือสานต่อ งานของกลุ่มได้ในอนาคต สอดคล้องกับงานวิจัยของปิยพัทธ์ หีบแก้ว และสถาพร มงคลศรีสวัสดิ์ (2563) ที่พบว่า วิสาหกิจชุมชนควรได้รับการสนับสนุนการอบรม การศึกษาดูงานในพื้นที่อื่น ๆ เพื่อเรียนรู้ และสร้างเครือข่าย และมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของพรเศรษฐี วุฒิปัญญาอิสกุล (2565) ที่พบว่า แนวทางการเสริมสร้างและพัฒนาเครือข่ายของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน จังหวัดนครราชสีมา มีกระบวนการสำรวจข้อมูลของตนเองรู้จักตนเอง นำไปสู่กระบวนการบริการระหว่างคนในชุมชนท้องถิ่น หน่วยงานภาคี ทุกกลุ่ม เพื่อร่วมกันระดมปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาาร่วมกัน ร่วมกันวางแผนการจัดการทรัพยากรของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเพื่อรองรับการพัฒนามหานครโคราช

Citation : มณฑนา คำอ้าย, ปราณี คำแก้ว, ขวภาพร แซ่ม้า, ปิณิตา ถนอมศักดิ์ และรุสนี มามะ. (2567). การศึกษาศักยภาพของ

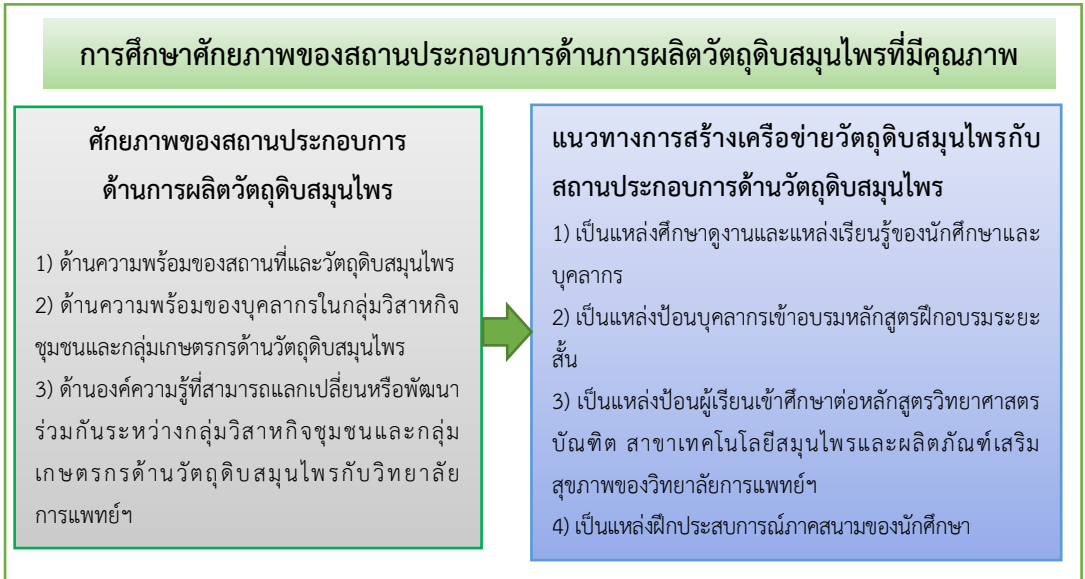

สถานประกอบการด้านการผลิตวัตถุดิบสมุนไพร ที่มีคุณภาพเพื่อเป็นเครือข่ายกับวิทยาลัยการแพทย์พื้นบ้านและการแพทย์ทางเลือก. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 159-174;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.11>

ความรู้ใหม่ (New Knowledge)

จากผลการวิจัยทำให้เกิดองค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับการศึกษาศักยภาพของสถานประกอบการด้านการผลิตวัตถุดิบสมุนไพรที่มีคุณภาพ ดังนี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ใหม่ของการวิจัย เรื่อง การศึกษาศักยภาพของสถานประกอบการด้านการผลิตวัตถุดิบสมุนไพรที่มีคุณภาพ

จากภาพที่ 1 องค์ความรู้ใหม่ของการวิจัยด้านศักยภาพของสถานประกอบการด้านการผลิตวัตถุดิบสมุนไพร พบว่า มีจำนวน 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความพร้อมของสถานที่และวัตถุดิบสมุนไพร 2) ด้านความพร้อมของบุคลากรในกลุ่มวิสาหกิจชุมชนและกลุ่มเกษตรกรด้านวัตถุดิบสมุนไพร และ 3) ด้านองค์ความรู้ที่สามารถแลกเปลี่ยนหรือพัฒนาร่วมกันระหว่างกลุ่มวิสาหกิจชุมชนและกลุ่มเกษตรกรด้านวัตถุดิบสมุนไพรกับวิทยาลัยการแพทย์ฯ และแนวทางการสร้างเครือข่ายวัตถุดิบสมุนไพรกับสถานประกอบการด้านวัตถุดิบสมุนไพร พบว่า มีจำนวน 4 แนวทาง ได้แก่ 1) เป็นแหล่งศึกษาดูงานและแหล่งเรียนรู้ของนักศึกษาและบุคลากร 2) เป็นแหล่งป้อนบุคลากรเข้าอบรมหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น 3) เป็นแหล่งป้อนผู้เรียนเข้าศึกษาต่อหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาเทคโนโลยีสมุนไพรและผลิตภัณฑ์เสริมสุขภาพของวิทยาลัยการแพทย์ฯ และ 4) เป็นแหล่งฝึกประสบการณ์ภาคสนามของนักศึกษา

Citation : Kham-ai, M., Kamkaew, P., Saema, C., Thanomsak, P. & Mama, R. (2024). Studying the Potential of

Enterprises in Producing Quality Herbal Raw Materials in Cooperation with the School of Traditional and Alternative Medicine. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(1) : 159-174;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.11>

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการศึกษานี้เป็นการศึกษาศักยภาพของสถานประกอบการด้านการผลิตวัตถุดิบสมุนไพรที่มีคุณภาพจาก 6 จังหวัด ได้แก่ นครปฐม กาญจนบุรี ราชบุรี ฉะเชิงเทรา สระแก้ว และ นครราชสีมา หากผู้ที่สนใจจะนำความรู้ไปใช้เป็นต้นแบบการวิจัยในพื้นที่อื่น ๆ ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมและสามารถนำไปปรับใช้กับพื้นที่อื่น ๆ ได้ตามความเหมาะสม

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษาศักยภาพของสถานประกอบการด้านการผลิตวัตถุดิบสมุนไพรที่มีคุณภาพเป็นแนวทางในการพัฒนาซึ่งยังไม่ได้ดำเนินการปฏิบัติตามแนวทางที่ได้กับสถานประกอบการด้านการผลิตวัตถุดิบสมุนไพร ดังนั้นในอนาคตควรมีการศึกษาต่อยอดจากการวิจัยนี้ไปถึงขั้นทดลองดำเนินการตามแนวทางที่ได้ หรือควรมีการศึกษาเพิ่มเติมโดยการขยายขอบเขตพื้นที่ไปยังจังหวัดอื่น ๆ ต่อไป

เอกสารอ้างอิง (References)

กระทรวงสาธารณสุข และองค์การภาครัฐ - เอกชน. (2560). แผนแม่บทแห่งชาติ ว่าด้วยการ

พัฒนาสมุนไพรไทย ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2560 – 2564. พิมพ์ครั้งที่ 2. สมุทรปราการ : บริษัท ทีเอส อินเทอร์เน็ต จำกัด.

กาสัก เตชะชั้นหมาก, พนิตสุภา ธรรมประมวล และกานดา เตชะชั้นหมาก. (2562). การศึกษาศักยภาพเชิงพาณิชย์ของวิสาหกิจชุมชนผลิตรูปหอมสมุนไพรบ้านวังพัฒนา หมู่ที่ 7 ตำบลหาดท่าเสา อำเภอเมือง จังหวัดชัยนาท. วารสารวิจัยราชภัฏพระนคร สาขามนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์. 14(2) : 74-89.

คณะรัฐมนตรี. (2562). คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี แถลงต่อรัฐสภา วันพฤหัสบดีที่ 12 กรกฎาคม 2562. มปท. : มปพ.

Citation : มณฑนา คำอ้าย, ปราวณี คำแก้ว, ชฎาพร แซ่ม้า, ปิณดา ถนอมศักดิ์ และรุสนี มามะ. (2567). การศึกษาศักยภาพของ

สถานประกอบการด้านการผลิตวัตถุดิบสมุนไพร ที่มีคุณภาพเพื่อเป็นเครือข่ายกับวิทยาลัยการแพทย์พื้นบ้านและการแพทย์ทางเลือก. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 159-174;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.11>

- จตุพร คงทอง, จีรารัตน์ แก้วจำนง และสุรีย์พร วุฒิमानพ. (2561). แผนกลยุทธ์เพื่อยกระดับผลิตภัณฑ์เครื่องแกงชุมชน: กรณีศึกษาวิสาหกิจชุมชนกลุ่มเครื่องแกงบ้านนาขุน. **วารสารนาคบุตรปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช**. 10(ฉบับพิเศษ) : 36-47.
- นลินี ทองประเสริฐ, กิตติมา จึงสุวดี, ปิยกนิษฐ์ โชติวนิช, อัยรดา พรเจริญ และอโณทัย ทหารสาร. (2566). ศักยภาพการแข่งขันของคลัสเตอร์อุตสาหกรรมสมุนไพรและอาหารจังหวัดอำนาจเจริญ: วิเคราะห์ตามทัศนคติของกลุ่มผู้ผลิตในระบบอุตสาหกรรมตามแนวตั้ง. **วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร**. 11(3) : 1016-1029.
- ปิยพัทธ์ หีบแก้ว และสถาพร มงคลศรีสวัสดิ์. (2563). แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน กรณีศึกษา วิสาหกิจชุมชนร้านรุ่งตะวันสมุนไพร ตำบลห้วยม่วง อำเภอภูพาน จังหวัดขอนแก่น. **วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น**. 4(2) : 267-280.
- พรเศรษฐี วุฒิปัญญาอิสกุล. (2565). การเสริมสร้างและพัฒนาเครือข่ายของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนจังหวัดนครราชสีมา. **วารสาร มจร พุทธปัญญาปริทรรศน์**. 7(3) : 170-184.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2556). **พระราชบัญญัติวิชาชีพการแพทย์แผนไทย พ.ศ. 2556**. เล่ม 130 ตอนที่ 10 ก. 1 กุมภาพันธ์ 2556.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2561). **ประกาศ เรื่อง ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580)**. เล่ม 135 ตอนที่ 82 ก. 13 ตุลาคม 2561.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2562). **พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. 2562**. เล่ม 136 ตอนที่ 57 ก. 1 พฤษภาคม 2562.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2565). **ประกาศ เรื่อง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570)**. เล่ม 139 ตอนที่พิเศษ 258 ง. 1 พฤศจิกายน 2565.
- รุจิกาญจน์ สานนท์, สุภัทริภา ชันทจร และกรัยสรณ์ ชันทจร. (2565). ศักยภาพการจัดการและกลยุทธ์ทางธุรกิจสู่ความสามารถในการแข่งขันของวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์สมุนไพรในอำเภอปากช่อง และอำเภอสี่คิ้ว จังหวัดนครราชสีมา. **วารสารวิชาการสังคมศาสตร์เครือข่ายวิจัยประชาชน**. 4(2) : 84-96.

Citation : Kham-ai, M., Kamkaew, P., Saema, C., Thanomsak, P. & Mama, R. (2024). Studying the Potential of

Enterprises in Producing Quality Herbal Raw Materials in Cooperation with the School of Traditional and Alternative Medicine. **Journal of Local Governance and Innovation**. 8(1) : 159-174;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.11>

วิทยาลัยการแพทย์พื้นบ้านและการแพทย์ทางเลือก. (2560). **ศักยภาพของวิทยาลัยการแพทย์ฯ.**

[ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://stam2002.com>. สืบค้น 25 กุมภาพันธ์ 2566.

วิทยาลัยการแพทย์พื้นบ้านและการแพทย์ทางเลือก มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย. (2565).

**หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีสมุนไพรและผลิตภัณฑ์เสริมสุขภาพ
หลักสูตรใหม่ พุทธศักราช 2566.** เชียงราย : มปป.

ศรีสุนันท์ ประเสริฐสังข์, วรรณษา วังแสนแก้ว และดวงเดือน เกตรา. (2565). การเพิ่มศักยภาพ
ผลิตภัณฑ์สมุนไพรชุมชนสู่การเป็นธุรกิจที่ได้มาตรฐานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในจังหวัด
ร้อยเอ็ด. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี. 10(2) : 17-32.

Citation : มณฑนา คำอ้าย, ปราณี คำแก้ว, ชฎาพร แซ่ม้า, ปิณดา ถนอมศักดิ์ และรุสนี มามะ. (2567). การศึกษาศักยภาพของ

สถานประกอบการด้านการผลิตวัตถุดิบสมุนไพร ที่มีคุณภาพเพื่อเป็นเครือข่ายกับวิทยาลัยการแพทย์พื้นบ้านและ
การแพทย์ทางเลือก. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 159-174;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.11>

การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน เรื่อง ภัยพิบัติ
และการจัดการภัยพิบัติ สาธารณภูมิศาสตร์ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการ
คิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

The Development of Learning Activity Packages based on
Brain-Based Learning Activities Subject: Disasters and Disaster
management in Geography Strand to enhance the Analytical
Thinking Ability for Mathayom Suksa II Students

รำไพพรรณ สุริยฉาย^{1*} รัตนะ ปัญญาภา² และภูมิพงศ์ จอมหงษ์พิพัฒน์³
Ranpaipan Suriyachay^{1*}, Rattana Panyapa² and Bhumbhong Jomhonghibhat³

Received : November 29, 2023; Revised : January 3, 2024; Accepted : January 4, 2024

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน เรื่อง ภัยพิบัติ และการจัดการภัยพิบัติ สาธารณภูมิศาสตร์ ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถการคิดวิเคราะห์ก่อนเรียนกับหลังเรียน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน เรื่อง ภัยพิบัติ และการจัดการภัยพิบัติ สาธารณภูมิศาสตร์ 3) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนกับหลังเรียน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน เรื่อง ภัยพิบัติ และการจัดการภัยพิบัติ สาธารณภูมิศาสตร์ 4) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่

¹⁻³คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี; Faculty of Education, Ubon Ratchatani Rajabhat University, Thailand.

*Corresponding Author; e-mail : rumpaipan.sryc@gmail.com

Citation : Suriyachay, R., Panyapa, R. & Jomhonghibhat, B. (2024). The Development of Learning Activity

Packages based on Brain-Based Learning Activities Subject: Disasters and Disaster management in Geography Strand to enhance the Analytical Thinking Ability for Mathayom Suksa II Students.

Journal of Local Governance and Innovation. 8(1) : 175-188;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.12>

เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน เรื่อง ภัยพิบัติ และการจัดการภัยพิบัติ สารภูมิศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านสว่างหนองเสือ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวนนักเรียนทั้งหมด 21 คน ได้มาโดยสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดความสามารถการคิดวิเคราะห์ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบสอบถามความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และค่าการทดสอบค่า T แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน ผลการวิจัย พบว่า

1. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน เรื่อง ภัยพิบัติและการจัดการภัยพิบัติ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพ 82.62/83.45 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้
2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐานผลความสามารถการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
4. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน มีความพึงพอใจ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$, S.D = 0.13)

คำสำคัญ (Keywords) : การเรียนรู้โดยใช้แนวคิดสมองเป็นฐาน, ชุดกิจกรรมการเรียนรู้, ความสามารถในการคิดวิเคราะห์, ภัยพิบัติและการจัดการภัยพิบัติ

Abstract

The objectives of the research were 1) to develop learning activity packages based on Brain-Based Learning Activities the Topic of Disasters and Disaster management in Geography Strand for Mathayom Suksa II students, based on criteria of 80/ 80, 2) to compare analytical thinking ability between before and after learning of activity packages based on Brain-Based Learning Activities the Topic of Disasters and Disaster management in Geography Strand for Mathayom Suksa II students, 3) to compare the student's learning achievement between before and

Citation : ราไพพรรณ สุริยฉาย, รัตนะ ปัญญาภา และภูมิพงศ์ จอมหงษ์พิพัฒน์. (2567). การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตาม

แนวคิดสมองเป็นฐาน เรื่อง ภัยพิบัติและการจัดการภัยพิบัติ สารภูมิศาสตร์ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 175-188;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.12>

after learning of activity packages based on Brain-Based Learning Activities the Topic of Disasters and Disaster management in Geography Strand for Mathayom Suksa II student, 4) to study the students' satisfaction toward learning management by using activity packages based on Brain-Based Learning Activities the Topic of Disasters and Disaster management in Geography Strand for Mathayom Suksa II students, The research instruments used in this research were 21 students, studying Mathayom Suksa II at Ban Sawangnongsuea School in the 2nd semester of academic year 2022. They were randomized by cluster sampling. The research instrument was a packages based on Brain-Based Learning Activities, Analytical thinking ability test, learning achievement measured and a questionnaire used to ask for the students' satisfaction. The statistics used to analyze data were mean (\bar{X}), standard deviation (S.D.), and dependent t-test. The research findings were as follows:

1) The developed learning activity packages were efficient since the criteria were found at 82.62/83.45, which exceeded the criteria of 80/80.

2) The Mathayom Suksa II students, analytical thinking ability after using the packages brain-based learning activities was significantly level higher than that before using them at the .01.

3) The Mathayom Suksa II students were learning achievement after using the packages brain-based learning activities was significantly level higher than that before using them at the .01.

4) The Mathayom Suksa II students were satisfied by learning from the packages based on brain-based learning activities in the overall at the highest level ($\bar{X} = 4.52$, S.D=0.13).

Keywords : Analytical Thinking Ability, Brain-Based Learning, Disasters and Disaster Management, Packages Based Learning Activities

Citation : Suriyachay, R., Panyapa, R. & Jomhonghibhat, B. (2024). The Development of Learning Activity

Packages based on Brain-Based Learning Activities Subject: Disasters and Disaster management in Geography Strand to enhance the Analytical Thinking Ability for Mathayom Suksa II Students.

Journal of Local Governance and Innovation. 8(1) : 175-188;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.12>

บทนำ (Introduction)

ปัจจุบันปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมในโลกของเราเริ่มเข้าสู่ภาวะวิกฤติ การเปลี่ยนแปลงทางสภาพแวดล้อมของโลก อาจเกิดขึ้นเนื่องจากปัจจัยธรรมชาติหรือจากการกระทำของมนุษย์ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับภัยพิบัติทางธรรมชาติ เพื่อจะได้ปรับวิถีชีวิตให้สอดคล้องกับสถานะในขณะนี้ ทุกอย่างต้องแข่งขันกันด้วยเวลาทำให้คนต้องคิดและตัดสินใจรวดเร็วขึ้น จากสภาพการเหล่านี้คนไทยจะต้องมีความรู้ ความสามารถ และคนไทยจะต้องมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เลือกใช้ข้อมูลข่าวสารตัดสินใจได้อย่างถูกต้องในการแก้ปัญหาและก้าวทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและเทคโนโลยี

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคม ศาสนาและวัฒนธรรม เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มีความสำคัญที่ผู้เรียนทุกคนในระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาต้องเรียน โดยให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในความรู้ ด้านทักษะกระบวนการ ด้านเจตคติ ค่านิยม และด้านการจัดการ และยังเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ออกแบบมาเพื่อเห็นคุณค่าของการทำงาน ดังนั้นจึงมีการกำหนดให้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ประกอบด้วย 5 สาระย่อย ได้แก่ สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ และสาระที่ 5 ภูมิศาสตร์ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552 : 134-136)

การจัดการเรียนการสอนรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ในสาระภูมิศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านสว่างหนองเสือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 พบว่ามีปัญหาที่สำคัญคือเนื้อหาในสาระภูมิศาสตร์มีมากและค่อนข้างยาก ต้องใช้ความรู้ ความจำ ทำให้ผู้เรียนไม่สามารถคิดอย่างเป็นระบบ เป็นเหตุให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่ายต่อการเรียน ทำให้นักเรียนขาดการพัฒนาทักษะต่าง ๆ ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ค่อนข้างต่ำ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.36 เพราะโรงเรียนบ้านสว่างหนองเสือเป็นโรงเรียนขนาดกลาง สภาพปัญหาดังกล่าว ครูเป็นบุคคลที่สำคัญที่สุดในการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับนักเรียนโดยการ

Citation : ราไพพรรณ สุริยฉาย, รัตนะ ปัญญาภา และภูมิพงศ์ จอมหงษ์พิพัฒน์. (2567). การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตาม

แนวคิดสมองเป็นฐาน เรื่อง ภัยพิบัติและการจัดการภัยพิบัติ สาระภูมิศาสตร์ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิด

วิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 175-188;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.12>

หาแนวทางแก้ไขการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพเพื่อให้สอดคล้องตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542

ในปัจจุบันต้องพัฒนาผู้เรียนในด้านทักษะการคิด ให้เป็นผู้คิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง เพราะอนาคตต่อไปในชีวิตของผู้เรียนต้องพบกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม สิ่งแวดล้อม ผู้เรียนจะต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เหตุการณ์ต่าง ๆ เพื่อที่จะปรับใช้ในการพัฒนาตนเอง นิภาวรรณ เทพรัตน์ (2554 : 3) ปัญหาที่พบอีกอย่างหนึ่งคือ กระบวนการเรียนรู้ยังไม่เกิดกับผู้เรียน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ยังไม่สามารถนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมายได้อย่างแท้จริง

นวัตกรรมที่สามารถช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างหนึ่งคือ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งกิดานันท์ มะลิทอง (2543 : 95) กล่าวไว้ว่า นักเรียนจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ครูผู้สอนจำเป็นต้องจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ที่มีส่วนร่วม จึงเป็นเครื่องมือที่สามารถช่วยให้นักเรียนบรรลุจุดหมายของการเรียนได้

แนวทางในการแก้ไขปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูต้องจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน เป็นการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงจากประสบการณ์เดิมแล้วเชื่อมโยงไปหาองค์ความรู้ใหม่ด้วยกระบวนการปฏิบัติจริง การทำกิจกรรมที่หลากหลายเช่นนี้จะทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และจำได้แม่นยำ (โกวิท ประวาลพุกษ์, 2549 : 11-26)

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน เรื่อง ภัยพิบัติ และการจัดการภัยพิบัติ สาธารณภูมิศาสตร์ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน เรื่อง ภัยพิบัติ และการจัดการภัยพิบัติ สาธารณภูมิศาสตร์ ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถการคิดวิเคราะห์ก่อนเรียนกับหลังเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน เรื่อง ภัยพิบัติ และการจัดการภัยพิบัติ สาธารณภูมิศาสตร์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

Citation : Suriyachay, R., Panyapa, R. & Jomhongbhibhat, B. (2024). The Development of Learning Activity

Packages based on Brain-Based Learning Activities Subject: Disasters and Disaster management in Geography Strand to enhance the Analytical Thinking Ability for Mathayom Suksa II Students.

Journal of Local Governance and Innovation. 8(1) : 175-188;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.12>

3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนกับหลังเรียนวิชาสังคมศึกษาที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน เรื่อง ภัยพิบัติ และการจัดการภัยพิบัติ สารະภูมิศาสตร์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน เรื่อง ภัยพิบัติ และการจัดการภัยพิบัติ สารະภูมิศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาที่ 6 เมือง 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวนนักเรียนทั้งหมด 46 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านสว่างหนองเสือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวนนักเรียนทั้งหมด 21 คนได้มาโดยสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม

การดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการเลือกศึกษากับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาที่ 6 เมือง 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวนทั้งหมด 46 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านสว่างหนองเสือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวนนักเรียนทั้งหมด 21 คน ผู้วิจัยได้สุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบเป็นกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน เรื่อง ภัยพิบัติ และการจัดการภัยพิบัติ สารະภูมิศาสตร์ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 4 ชุด รวมเวลา 14 ชั่วโมง

Citation : ราไพพรรณ สุริยฉาย, รัตนะ ปัญญาภา และภูมิพงศ์ จอมหงษ์พิพัฒน์. (2567). การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตาม

แนวคิดสมองเป็นฐาน เรื่อง ภัยพิบัติและการจัดการภัยพิบัติ สารະภูมิศาสตร์ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 175-188;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.12>

แบบทดสอบวัดความสามารถการคิดวิเคราะห์ ซึ่งเป็นแบบวัดที่มีลักษณะเป็นสถานการณ์ไม่อิงเนื้อหา (Content free) 30 ข้อ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ภัยพิบัติ และการจัดการภัยพิบัติ สารະภูมิศาสตร์ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 40 ข้อ และแบบประเมินความพึงพอใจในการเรียนรู้ของนักเรียน เริ่มต้นด้วยการสร้างเครื่องมือในการวิจัย คือ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบทดสอบวัดการคิดวิเคราะห์ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบประเมินความพึงพอใจ ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย โดยผ่านอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นผู้ให้คำแนะนำและผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน ขอความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือวิจัย ชุดกิจกรรมการเรียนรู้นำไปทดลอง 3 คน และทดลองกลุ่มเล็ก 9 คน ปรับปรุงและนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ส่วนแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์กับแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทดลองใช้กับนักเรียน 30 คน แล้วนำหาค่าความยากง่าย (P) ค่าอำนาจจำแนก (r) และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ จัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างและดำเนินการเก็บข้อมูล ทดสอบความสามารถการคิดวิเคราะห์ (Pretest) และทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน (Pretest) ดำเนินการทดลองชุดกิจกรรมการเรียนรู้ 4 ชุดใช้เวลา 14 ชั่วโมง กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ประเมินความพึงพอใจในการเรียนรู้ ทดสอบความสามารถการคิดวิเคราะห์หลังเรียนและ ทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป หาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ (E_1/E_2) เปรียบเทียบผลทดสอบความสามารถการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้สถิติทดสอบค่า t แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test dependent) และวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของนักเรียน โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัย (Research Results)

1. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน เรื่อง ภัยพิบัติและการจัดการภัยพิบัติ สารະภูมิศาสตร์เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 82.62/83.45 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

Citation : Suriyachay, R., Panyapa, R. & Jomhongbhibhat, B. (2024). The Development of Learning Activity

Packages based on Brain-Based Learning Activities Subject: Disasters and Disaster management in Geography Strand to enhance the Analytical Thinking Ability for Mathayom Suksa II Students.

Journal of Local Governance and Innovation. 8(1) : 175-188;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.12>

2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน มีค่าเฉลี่ยความสามารถในการคิดวิเคราะห์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน มีค่าเฉลี่ยของคะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีความพึงพอใจต่อยุทธศาสตร์การเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน เรื่อง ภัยพิบัติและการจัดการภัยพิบัติ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.52 ($\bar{X} = 4.52, S.D = 0.13$)

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

1. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน เรื่อง ภัยพิบัติและการจัดการภัยพิบัติ สารະภูมิศาสตร์เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.62/83.45 หมายความว่า ผู้เรียนได้คะแนนเฉลี่ยระหว่างเรียน คิดเป็นร้อยละ 82.62 และได้คะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบหลังเรียน คิดเป็นร้อยละ 83.45 แสดงว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ มีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้เนื่องจากเหตุผลดังต่อไปนี้

1.1 ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีกระบวนการสร้างตามขั้นตอนอย่างเป็นระบบและมีวิธีการที่เหมาะสมคือ ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560) วิเคราะห์หลักสูตรและสาระการเรียนรู้ ลงมือสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามที่ได้ศึกษา ซึ่งผลจากการประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญทั้ง 4 ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ได้ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.68 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นอยู่ในเกณฑ์ที่มีความเหมาะสมมากที่สุด มีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรทัย ภาสตา (2556 : 83) ได้ศึกษาการพัฒนาแผนการจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

Citation : ราไพพรรณ สุริยฉาย, รัตนะ ปัญญาภา และภูมิพงศ์ จอมหงษ์พิพัฒน์. (2567). การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตาม

แนวคิดสมองเป็นฐาน เรื่อง ภัยพิบัติและการจัดการภัยพิบัติ สารະภูมิศาสตร์ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 175-188;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.12>

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมเรื่องการออมและการลงทุน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลสรุปได้ว่า มีประสิทธิภาพ (E1/E2) เท่ากับ 84.86/81.74

1.2 การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน ทำให้นักเรียนได้รับความรู้และประสบการณ์ใหม่ ๆ นักเรียนจะเข้าใจและได้รับความรู้และสามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ทำให้นักเรียนมีศักยภาพด้านสติปัญญาเพิ่มขึ้น โดยวิจัยในครั้งนี้ จัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดสมองเป็นฐาน ประกอบไปด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ 5 ชั้น ตามทฤษฎีของกิลิสรา จิตรขณาวณิช (2562 : 117-118) คือชั้นที่ 1) ชี้นำเข้าสู่บทเรียน ชั้นที่ 2) ชี้นำเสนอความรู้ใหม่ ชั้นที่ 3) ชั้นการฝึกปฏิบัติ ชั้นที่ 4) ชั้นสรุป ชั้นที่ 5) ชั้นประยุกต์ใช้ เพื่อเป็นการฝึกทักษะให้เกิดความชำนาญ อภิปรายผลอย่างสมเหตุสมผล เชื่อมโยงความรู้เดิมไปสู่ความรู้ใหม่ และสามารถประเมินความก้าวหน้าความรู้ของตนเองได้ ซึ่งจากเหตุผลดังกล่าว มีความสอดคล้องกับ วิลาลินี ไชยปาน (2556 : 83) ได้ศึกษาผลการจัดการเรียนรู้เรื่องการปฏิบัติตนเป็นชาวพุทธที่ดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน ผลการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า แผนการจัดการเรียนรู้ มีประสิทธิภาพเท่ากับ 89.91/ 82.73 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ โฮก (Hoge, 2003 : 3884-A) ได้ศึกษาวิธีการที่ ครูชั้นอนุบาล/ประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ที่ใช้สมองเป็นฐานเพื่อกระตุ้นและสนับสนุนนักเรียนของตนให้เป็นผู้อ่านและผู้เรียนที่ดีในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ผลการศึกษาพบว่า การรับรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับตนเองในฐานะผู้อ่านและผู้เขียน เป็นไปในทางบวกเหมือนกันหมด

2. การเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน พบว่านักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน เรื่อง ภัยพิบัติและการจัดการภัยพิบัติ สาระภูมิศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีค่าเฉลี่ยความสามารถในการคิดวิเคราะห์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 1 ทั้งนี้เนื่องจากนักเรียนได้ทำกิจกรรมในกระบวนการเรียนรู้และศึกษากิจกรรมตามแนวคิดสมองเป็นฐาน โดยการคิดวิเคราะห์ในการสำรวจ สืบค้น

Citation : Suriyachay, R., Panyapa, R. & Jomhongbhibhat, B. (2024). The Development of Learning Activity

Packages based on Brain-Based Learning Activities Subject: Disasters and Disaster management in Geography Strand to enhance the Analytical Thinking Ability for Mathayom Suksa II Students.

Journal of Local Governance and Innovation. 8(1) : 175-188;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.12>

ข้อมูล การทำกิจกรรมกลุ่มศึกษาใบความรู้ทำใบงาน การค้นหาข้อสงสัยและตรวจคำตอบด้วยตนเอง จึงทำให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาและสามารถพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ เทิดพงศ์ ชัยรัตน์ (2561 : 116-119) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้สมองเป็นฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์เท่ากับ 82.92/81.44 และประสิทธิผลของการส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรเกษม ศรีเวียง (2561 : 104-106) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง พลังงานความร้อน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน ผลวิจัยพบว่า ผู้เรียนที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง พลังงานความร้อน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีคะแนนการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน พบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน เรื่อง ภัยพิบัติและการจัดการภัยพิบัติ สาธารณศาสตร์ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 เนื่องจากนักเรียนได้ทำกิจกรรมตามแนวคิดสมองเป็นฐาน การทำกิจกรรมกลุ่มศึกษาใบความรู้ทำใบงาน การค้นหาข้อสงสัยและตรวจคำตอบด้วยตนเอง ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิรารัตน์ บุญสงค์ (2559 : 109) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาหลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งยังสอดคล้องกับดูแมน (Duman 2006 : 23-27) ที่ได้ศึกษาผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดสมองเป็นฐาน ด้วยการ

Citation : ราไพพรรณ สุริยฉาย, รัตนะ ปัญญาภา และภูมิพงศ์ จอมหงษ์พิพัฒน์. (2567). การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตาม

แนวคิดสมองเป็นฐาน เรื่อง ภัยพิบัติและการจัดการภัยพิบัติ สาธารณศาสตร์ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิด

วิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 175-188;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.12>

เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแรงจูงใจของผู้เรียน ผลพบว่า ผู้เรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการสอนตามแนวคิดสมองเป็นฐาน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าผู้เรียน

4. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน มีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยของระดับความพึงพอใจเท่ากับ 4.52 ทั้งนี้อาจเป็นผลเนื่องมาจากนักเรียนมีอิสระในการเรียน จากการได้เรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน เกิดความสุขในการเรียนรู้ มีทักษะการคิดวิเคราะห์ และมีความพึงพอใจในกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยะธิดา พลพุทธา (2564 : 143-145) ได้ศึกษาการพัฒนาการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่อง ความหลากหลายของสิ่งมีชีวิตโดยการจัดการเรียนรู้แบบใช้สมองเป็นฐานร่วมกับผังมโนทัศน์ พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.40

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ครูผู้สอนที่ต้องการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ควรได้ศึกษารายละเอียดในแต่ละขั้นตอนของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ และจัดเตรียมสถานที่ สื่อการสอนให้เรียบร้อย

1.2 ครูผู้สอนสามารถปรับเนื้อหาสาระในบางชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้มีความเหมาะสมกับระดับชั้นอื่น ๆ และ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน ในระดับชั้นอื่น ๆ

2.2 ควรมีการนำชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน ไปใช้กับตัวแปรอื่น ๆ เช่น ระดับสติปัญญา เจตคติของนักเรียน เป็นต้น

Citation : Suriyachay, R., Panyapa, R. & Jomhongbhibhat, B. (2024). The Development of Learning Activity

Packages based on Brain-Based Learning Activities Subject: Disasters and Disaster management in Geography Strand to enhance the Analytical Thinking Ability for Mathayom Suksa II Students.

Journal of Local Governance and Innovation. 8(1) : 175-188;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.12>

เอกสารอ้างอิง (References)

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). **ตัวชี้วัดและหลักสูตรแกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2552**. สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กิตานันท์ มะลิทอง. (2543). **เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กุลิศรา จิตรชญาวนิช. (2562). **การจัดการเรียนรู้**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- โกวิท ประวาลพุกษ์. (2549). **Brain-Based Learning การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการทำงานของสมองและสร้างพหุปัญญา (MI) ด้วยโครงการ**. กรุงเทพฯ : สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ.
- จิรารัตน์ บุญสงค์. (2559). **ผลของการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**. ปรินญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- เทิดพงศ์ ชัยรัตน์. (2561). **การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้สมองเป็นฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- ปิยะธิดา พลพุทธา. (2564). **การพัฒนาการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่อง ความหลากหลายของสิ่งมีชีวิตโดยการจัดการเรียนรู้แบบใช้สมองเป็นฐานร่วมกับผังมโนทัศน์**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- วิลาสินี ไชยปาน. (2556). **ผลการจัดการเรียนรู้เรื่องการปฏิบัติตนเป็นชาวพุทธที่ดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน**. ปรินญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

Citation : ราไพพรรณ สุริยฉาย, รัตนะ ปัญญาภา และภูมิพงศ์ จอมหงษ์พิพัฒน์. (2567). การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตาม

แนวคิดสมองเป็นฐาน เรื่อง ภัยพิบัติและการจัดการภัยพิบัติ สาระภูมิศาสตร์ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 175-188;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.12>

อรเกษม ศรีเวียง. (2561). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง พลังงานความร้อน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน. ปรินญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.

อรทัย ภาสตา. (2556). การพัฒนาแผนการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน และความคิดอย่างมีวิจารณญาณ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง การออมและการลงทุน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. ปรินญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

Duman, B. (2006). The Effect of Brain-Based Instruction to Improve on Students' Academic Achievement in Social Studies Instruction. **International Conference on Engineering Education**. 2(1) : 23-28.

Hoge, P.T. (2003). The integration of brain-based learning and literacy acquisition. **Dissertation Abstract International**. 63(11) : 3884-A.

Citation : Suriyachay, R., Panyapa, R. & Jomhonghibhat, B. (2024). The Development of Learning Activity

Packages based on Brain-Based Learning Activities Subject: Disasters and Disaster management in Geography Strand to enhance the Analytical Thinking Ability for Mathayom Suksa II Students.

Journal of Local Governance and Innovation. 8(1) : 175-188;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.12>

Citation : ไร่ไพพรรณ สุริยฉาย, รัตนะ ปัญญาภา และภูมิพงศ์ จอมหงษ์พิพัฒน์. (2567). การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตาม

แนวคิดสมองเป็นฐาน เรื่อง กายพิบัติและการจัดการภัยพิบัติ สาธารณภูมิศาสตร์ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิด

วิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 175-188;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.12>

การผลิตผักอินทรีย์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของเกษตรกรในเขตนครหลวง
เวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
Organic Vegetable Production for Sustainable Development of
Farmers in Vientiane Capital Area Lao People's Democratic
Republic

วงศ์สุวรรณค์ วงศ์ไกลสอน¹ กอบลาภ อารีศรีสม² พิณนภา หมวกยอด³ วิณา นิลวงศ์⁴
เรืองชัย จูวัฒนสำราญ⁵ และภาวิณี อารีศรีสม^{6*}

Vongsavanh Vongkaysone¹, Koblap Areesrisom², Pinnapa Muakyod³,
Weena Nilawonk⁴, Ruangchai Juwattanasamran⁵ and Pawinee Areesrisom^{6*}

Received : October 16, 2023; Revised : December 26, 2023; Accepted : December 27, 2023

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ลักษณะข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม 2) ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการผลิตผักอินทรีย์ของเกษตรกร 3) การยอมรับการผลิตผักอินทรีย์ของเกษตรกร และ 4) ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการผลิตผักอินทรีย์ของเกษตรกร การวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ เกษตรกรผู้ปลูกผักอินทรีย์ในพื้นที่นครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จำนวน 175 ราย ด้วยการจับสลากหมายเลขรายชื่อเกษตรกร การวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มเป้าหมาย 15 คน ใช้การคัดเลือกแบบเจาะจง เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ผล

^{1-2,4-6}คณะผลิตกรรมการเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้; Faculty of Agricultural Production, Maejo University, Thailand.

³คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้; Faculty of Liberal Arts, Maejo University, Thailand.

*Corresponding Author; e-mail : areesrisom30@gmail.com

Citation : Vongkaysone, V., Areesrisom, K., Muakyod, P., Nilawonk, W., Juwattanasamran, R. & Areesrisom, P.

(2024). Organic Vegetable Production for Sustainable Development of Farmers in Vientiane Capital Area Lao People's Democratic Republic. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(1) : 189-208; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgrisru.2024.13>

การศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 50.9 อายุระหว่าง 31-40 ปี ร้อยละ 36.6 มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 37.7 ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพอื่นนอกจากการปลูกผักอินทรีย์ ร้อยละ 66.9 เกษตรกรมีประสบการณ์ในการปลูกผักอินทรีย์ มาแล้ว 6-10 ปี ร้อยละ 40.6 ก่อนทำการปลูกผักอินทรีย์เกษตรกรมีประสบการณ์ในการปลูกผักมาก่อน ร้อยละ 56.6 เกือบทั้งหมดเป็นสมาชิกกลุ่มผู้ผลิตผักอินทรีย์ ร้อยละ 99.4 ส่วนใหญ่เป็นเจ้าของพื้นที่ในการเพาะปลูกผักอินทรีย์ ร้อยละ 89.7 มีรายได้เฉลี่ยตั้งแต่ 72,867,485 - 97,156,000 กีบ/ปี ร้อยละ 29.1 โดยเป็นรายได้จากการปลูกผักอินทรีย์ มากกว่า 19,431,685 กีบขึ้นไป/ปี ร้อยละ 76.0 ใช้ทุนของตนเองในการปลูกผักอินทรีย์ ร้อยละ 84.0 และมีภาระหนี้สินน้อยกว่าหรือเท่ากับ 24,289,000 กีบ/ปี ร้อยละ 65.1 เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการผลิตผักอินทรีย์ในระดับดี ส่งผลให้เกษตรกรคำนึงถึงสภาพแวดล้อมรักษาสมดุลของธรรมชาติและหลากหลายทางชีวภาพในระบบการผลิต เน้นการใช้อินทรีย์วัตถุ ในการเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดิน และเน้นการใช้ทรัพยากรหมุนเวียนให้เกิดประโยชน์สูงสุดภายในพื้นที่ มากกว่าการนำเข้ามาจากภายนอกพื้นที่ เกษตรกรผู้ปลูกผักอินทรีย์ส่วนใหญ่มีการยอมรับในการปฏิบัติด้านการผลิตผักอินทรีย์ ร้อยละ 100 ส่วนปัญหา และอุปสรรค ของเกษตรกรเกี่ยวกับการผลิตผักอินทรีย์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน สามารถแบ่งได้ 6 ประเด็น ได้แก่ ระบบการควบคุมในด้านเทคนิคการผลิต ระบบควบคุมด้านคุณภาพและมาตรฐาน การตลาด ระบบบัญชีและการเงิน สินเชื่อ และการคุ้มครองและบริหารจัดการ

คำสำคัญ (Keywords) : ผักอินทรีย์, การยอมรับ, การพัฒนาที่ยั่งยืน

Abstract

The objectives of this research were to study 1) characteristics of basic personal, economic, and social information; 2) levels of knowledge and understanding about organic vegetable production of farmers; 3) acceptance of organic vegetable production by farmers, and 4) problems, obstacles and suggestions about organic vegetable production as perceived by farmers. The sample group used in the study consisted of 175 organic vegetable farmers in Vientiane capital, Lao People's Democratic Republic. Data were collected through

Citation : วงศ์สุวรรณค์ วงศ์โกสอน, กอบลาภ อารีศรีสม, พิณนภา หมวกยอด, วิภา นิลวงศ์, เรืองชัย จูวัฒน์สำราญ และภาวิณี อารีศรีสม. (2567). การผลิตผักอินทรีย์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของเกษตรกรในเขตนครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 189-208;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.13>

interviews and analyzed using descriptive statistics. The study found that most of the farmers were male (50.9%), aged between 31-40 years old (36.6%), and had completed lower secondary education (37.7%). Additionally, most of them had other occupations besides organic vegetable farming (66.9%). About 40.6% had been growing organic vegetables for 6-10 years. Before growing organic vegetables, 56.6% of the farmers had previous experience in growing conventional vegetables. Almost all of the participants were members of organic vegetable producers (99.4%). Most of them own 89.7% of the land used for organic vegetable cultivation. The average annual income ranged from 72,867,485-97,156,000 kip/year (29.1%), with the majority earning more than 19,431,685 kip/ year from growing organic vegetables (76.0%). They primarily used their capital for organic vegetable cultivation (84.0%) and have debts of less than or equal to 24,289,000 kip/ year (65.1%) Farmers demonstrated good knowledge and understanding of organic vegetable production practices at a high level. As a result, they expressed concerns about the environment, emphasized maintaining the balance of nature and biodiversity in the production system, highlighted the use of organic matter to enhance soil fertility, and focused on utilizing renewable resources for maximum benefit within the local area rather than relying on imports from outside the area. Almost organic vegetable farmers (100%) expressed acceptance of organic vegetable production practices. The problems and obstacles identified by the farmers regarding sustainable organic vegetable production could be divided into six issues, namely control systems in production techniques, quality and standard control systems, marketing, accounting and financial systems, credit, and organizational protection and management.

Keywords : Organic Vegetable, Acceptance, Sustainable Development

Citation : Vongkaysone, V., Areesrisom, K., Muakyod, P., Nilawonk, W., Juwattanasamran, R. & Areesrisom, P.

(2024). Organic Vegetable Production for Sustainable Development of Farmers in Vientiane Capital Area Lao People's Democratic Republic. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(1) : 189-208; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgrisru.2024.13>

บทนำ (Introduction)

เกษตรอินทรีย์เป็นแนวทางการทำการเกษตรด้วยกรรมวิธีทางธรรมชาติที่ไม่ใช้สารเคมีในกระบวนการผลิต แต่จะให้ความสำคัญด้วยการนำทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด สามารถเพาะปลูกพืชให้ได้ผลผลิตทั้งด้านปริมาณและคุณภาพที่ดี เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ไม่เป็นอันตรายต่อเกษตรกรและผู้บริโภค เป็นระบบเกษตรที่มีความยั่งยืนและเป็นอาชีพที่มั่นคง (สรธน ธิติสุทธิ และพุฒิสรรค์ เครือคำ, 2562) เกษตรอินทรีย์มีอยู่ร้อยละ 76 ของประเทศทั่วโลก และมีพื้นที่ 43.6 ล้านเฮกตาร์ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 1 ของพื้นที่เกษตรกรรมของโลก (Willer and Lernoud, 2016) ในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) ส่วนใหญ่ยังคงเป็นเกษตรกรรมเพื่อการยังชีพ ซึ่งถือได้ว่ามีบทบาทสำคัญอย่างมากในการดำรงชีวิตในชนบท และในปัจจุบันพื้นที่ชนบทในหลายๆ แห่งยังทำเกษตรแบบเกษตรอินทรีย์มาโดยตลอด เนื่องจากเกษตรกรไม่มีความรู้ในการใช้สารเคมีในการเกษตรได้อย่างถูกวิธี นอกจากนี้เกษตรอินทรีย์ คือระบบการผลิตที่คำนึงถึงสภาพแวดล้อมรักษาสมดุลของธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพ มีจุดประสงค์หลักในการทำเกษตรแบบยั่งยืนให้ผลผลิตที่ปลอดภัยต่อทั้งผู้ผลิต และผู้บริโภค โดยผ่านกระบวนการ ขั้นตอน และมาตรฐานที่ผ่านการรองรับจากหน่วยงานในการตรวจสอบความปลอดภัย ความต้องการผลผลิตอินทรีย์มีอัตราเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง (แสงพะจัน สอนทะวิไล, 2562) จาก การที่รัฐบาล สปป. ลาว ได้ส่งเสริมการทำเกษตรอินทรีย์ ปัจจุบันได้มีการจัดตั้งกลุ่มผลิตเกษตรอินทรีย์ทั้งหมด 1 นคร 7 จังหวัด 26 อำเภอ 2 ศูนย์เกษตร 17 บริษัท 22 กลุ่มเกษตรอินทรีย์แปลงใหญ่ครอบคลุม 88 กลุ่มเล็ก มี 1,598 ครอบครัว ครอบคลุมพื้นที่ 3,002 เฮกตาร์ และผลผลิตเกษตรอินทรีย์เฉลี่ย 3,375 ตันต่อปี โดยที่การผลิตพืชผัก และผลไม้ในเนื้อที่ 1,186 เฮกตาร์ได้ ปริมาณผลผลิต 1,457.64 ตันต่อปี (กรมปลูกฝัง, 2559 อ้างถึงใน จอห์นนี่ หลวงผ่าน และคณะ, 2565) การผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ที่ผ่านระบบมาตรฐานอยู่ในพื้นที่นครหลวงเวียงจันทน์มากที่สุด และกระจายอยู่ในเมืองใหญ่ต่าง ๆ ได้แก่ สะหวันนะเขต หลวงพระบาง จำปาสัก เป็นต้น ซึ่งผลผลิตส่วนใหญ่เป็นพืชผัก ผลไม้ และข้าว โดยผลผลิตเหล่านี้ได้รับการรับรองตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ ประมาณ 3,375 ตันต่อปี และสามารถสร้างรายได้โดยเฉลี่ยต่อครัวเรือนระหว่าง 70 – 100 ล้านกีบ หรือ 300,000 บาทต่อปี ซึ่งมากกว่า 10-12 เท่าของรายได้จากการทำการเกษตรแบบทั่วไป (จอห์นนี่ หลวงผ่าน และคณะ, 2565)

Citation : วงศ์สุวรรณค์ วงศ์โกสอน, กอบลาภ อารีศรีสม, พิณนภา หมวกยอด, วิณา นิลวงค์, เรืองชัย จูวัฒน์สำราญ และภาวิณี

อารีศรีสม. (2567). การผลิตผักอินทรีย์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของเกษตรกรในเขตนครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐ

ประชาธิปไตยประชาชนลาว. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 189-208;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.13>

ถึงแม้ว่ารัฐบาล สปป. ลาว มีการกำหนดนโยบายและให้การส่งเสริมการทำเกษตรอินทรีย์ แต่เกษตรกรผู้ผลิตผักอินทรีย์ขนาดเล็กยังประสบกับปัญหาในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน ในกรณีที่ สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้อัตราดอกเบี้ยก็จะสูงถึง 36 เปอร์เซ็นต์ และไม่มี ความยืดหยุ่น เพียงพอเพื่อให้เหมาะสมกับรอบการผลิต เกษตรกรบางรายสามารถขายผลผลิตได้ บางรายไม่มี ระบบการเก็บรักษาผักในห้องเพื่อเก็บรักษาผักที่ขายไม่หมด นอกจากนี้เกษตรกรยังคง ต้องการให้ภาครัฐจัดสรรสถานที่ถาวรเพื่อขายผักอินทรีย์ พัฒนาระบบโรงเรือนให้ได้มาตรฐานสากล และยังคงขาดความรู้ในเรื่องของเทคนิคการผลิต การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ ทั้งนี้เกษตรกรยังไม่ทราบ ว่าหน่วยงานใดที่รับผิดชอบช่วยเหลือในการเข้าถึงตลาดเพื่อขยายการผลิตผักอินทรีย์ อีกประเด็น ปัญหาสำคัญ เกษตรกรยังเห็นว่าการได้รับการรับรองผลผลิตอินทรีย์เป็นการเรียกร้องค่าใช้จ่ายและมีขั้นตอนที่ซับซ้อนโดยเฉพาะกับผู้ประกอบการขนาดเล็กหรือเกษตรกรยากจนผู้ซึ่งยังขาดข้อมูล ข่าวสารว่ามาตรฐานเกษตรอินทรีย์ฉบับใดที่ผู้บริโภคให้ความเชื่อถือ (แสงพะจัน สอนทะวีไล, 2562) การศึกษาเรื่องการผลิตผักอินทรีย์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของเกษตรกรในเขตนครหลวงเวียงจันทร์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากข้อมูลลักษณะข้อมูล พื้นฐานส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการผลิตผักอินทรีย์ของ เกษตรกร การยอมรับการผลิตผักอินทรีย์ของเกษตรกร และ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการผลิตผักอินทรีย์ของเกษตรกร ที่ได้จากการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สามารถนำไปพัฒนานโยบายและรูปแบบการส่งเสริมการปลูกผักอินทรีย์ให้มีความสอดคล้องกับ ความต้องการของเกษตรกรเพื่อเป็นการพัฒนาการทำเกษตรอินทรีย์ให้มีความยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาลักษณะข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม
2. เพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการผลิตผักอินทรีย์ของเกษตรกร
3. เพื่อศึกษาการยอมรับการผลิตผักอินทรีย์ของเกษตรกร
4. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการผลิตผักอินทรีย์ของเกษตรกร

Citation : Vongkaysone, V., Areesrisom, K., Muakyod, P., Nilawonk, W., Juwattanasamran, R. & Areesrisom, P.

(2024). Organic Vegetable Production for Sustainable Development of Farmers in Vientiane Capital Area Lao People's Democratic Republic. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(1) : 189-208; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgrisru.2024.13>

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การวิจัยนี้ใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสมวิธีระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อศึกษาการผลิตผักอินทรีย์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของเกษตรกรในเขตนครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยมีการดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย คือ เกษตรกรผู้ปลูกผักอินทรีย์ในพื้นที่นครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ซึ่งมีการคำนวณกลุ่มตัวอย่างด้วยการใช้วิธีการสุ่ม จากนั้นกำหนดขนาดตัวอย่างตามสูตรของ Yamane (1973) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 จากทั้งหมด 305 คน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 175 คน จากนั้นเลือกสุ่มตัวอย่างเพื่อทำการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) ด้วยการจับสลากหมายเลขรายชื่อเกษตรกร ให้ครบตามจำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 175 ราย โดยไม่นำสลากหมายเลขรายชื่อที่จับแล้วใส่กลับคืน การวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการวิจัยตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2565 ถึง เดือน มีนาคม พ.ศ. 2566 ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มเป้าหมายคือเกษตรกรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน 15 คน ใช้วิธีคัดเลือกแบบเจาะจง เพื่อใช้ในการสัมภาษณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

แหล่งข้อมูลที่รวบรวมเพื่อใช้ในการวิจัยสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ 1) ข้อมูลทุติยภูมิ ซึ่งเป็นการรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร รายงานการวิจัย การศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และ 2) ข้อมูลปฐมภูมิ โดยมีการใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง มีลักษณะแบบสัมภาษณ์แบบปลายปิดและปลายเปิด โดยแบ่งเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 การศึกษาลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม ตอนที่ 2 การศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการผลิตผักอินทรีย์ของเกษตรกร ตอนที่ 3 การศึกษาการยอมรับการผลิตผักอินทรีย์ของเกษตรกร และ ตอนที่ 4 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการผลิตผักอินทรีย์ของเกษตรกร

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลทั้งหมดที่เก็บรวบรวมได้ถูกนำมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ โดยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ได้ดังนี้ คือ ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคมของเกษตรกร ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการผลิตผักอินทรีย์ของ

Citation : วงศ์สุวรรณค์ วงศ์โกสอน, กอบลาภ อารีศรีสม, พิณนภา หมวกยอด, วิณา นิลวงค์, เรืองชัย จูวัฒน์สำราญ และภาวิณี อารีศรีสม. (2567). การผลิตผักอินทรีย์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของเกษตรกรในเขตนครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 189-208;

เกษตรกร มีเกณฑ์ในการวัดความรู้ของเกษตรกร คือให้คะแนนข้อที่ตอบถูกเท่ากับ 1 คะแนน และข้อที่ตอบผิดเท่ากับ 0 คะแนน และการศึกษารายการยอมรับการผลิตผักอินทรีย์ของเกษตรกร ให้เกณฑ์การวัดไว้ 2 ระดับ คือ ปฏิบัติตามเท่ากับ 1 คะแนน และไม่ได้ปฏิบัติตามเท่ากับ 0 คะแนน โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)

ผลการวิจัย (Research Results)

สถานภาพพื้นฐานส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคมของเกษตรกร

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 50.9) อายุระหว่าง 31-40 ปี (ร้อยละ 36.6) มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ร้อยละ 37.7) มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 4 คน (ร้อยละ 80) ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพอื่นนอกจากการปลูกผักอินทรีย์ (ร้อยละ 66.9) เกษตรกรมีประสบการณ์ในการปลูกผักอินทรีย์ มาแล้ว 6-10 ปี (ร้อยละ 40.6) ก่อนทำการปลูกผักอินทรีย์เกษตรกรมีประสบการณ์ในการปลูกผักมาก่อนมากกว่าครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 56.6) เกือบทั้งหมดเป็นสมาชิกกลุ่มผู้ผลิตผักอินทรีย์ (ร้อยละ 99.4) ส่วนใหญ่เป็นเจ้าของพื้นที่ในการเพาะปลูกผักอินทรีย์ (ร้อยละ 89.7) มีรายได้เฉลี่ยตั้งแต่ 72,867,485 - 97,156,000 กีบ/ปี (ร้อยละ 29.1) โดยเป็นรายได้จากการปลูกผักอินทรีย์ มากกว่า 19,431,685 กีบขึ้นไป/ปี (ร้อยละ 76.0) ส่วนใหญ่ใช้ทุนของตนเองในการปลูกผักอินทรีย์ (ร้อยละ 84.0) และมีภาระหนี้สินน้อยกว่าหรือเท่ากับ 24,289,000 กีบ/ปี (ร้อยละ 65.1)

ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการผลิตผักอินทรีย์ของเกษตรกรผู้ปลูกผักอินทรีย์ในเขตนครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรผู้ปลูกผักอินทรีย์มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการผลิตผักอินทรีย์ในระดับมาก โดยเกษตรกรตอบคำถามถูกทุกข้อ คิดเป็นร้อยละ 100 ในด้านระบบการผลิตที่คำนึงถึงสภาพแวดล้อมรักษาสมดุลของธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพ มีระบบการจัดการนิเวศวิทยาที่คล้ายคลึงกับธรรมชาติ เน้นการใช้อินทรีย์วัตถุ เช่น ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยพืชสด และปุ๋ยชีวภาพในการเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดิน และเน้นการใช้ทรัพยากรหมุนเวียนให้เกิดประโยชน์สูงสุดภายในพื้นที่ มากกว่าการนำเข้ามาจากภายนอกพื้นที่ ส่วนในด้านการผลิตที่ไม่ใช้สารเคมี ปุ๋ยเคมี ฮอร์โมนที่ได้จากการสังเคราะห์ ไม่ใช่พืช หรือจุลินทรีย์ที่ได้มาจากการตัดต่อทาง

Citation : Vongkaysone, V., Areesrisom, K., Muakyod, P., Nilawonk, W., Juwattanasamran, R. & Areesrisom, P.

(2024). Organic Vegetable Production for Sustainable Development of Farmers in Vientiane Capital Area Lao People's Democratic Republic. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(1) : 189-208; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgrisru.2024.13>

พันธุ์กรรม (จีเอ็มโอ) และปลูกพืชผสมผสานเพิ่มความหลากหลายของสิ่งมีชีวิต ลดการเข้าทำลายของศัตรูพืชและเพื่อเกื้อหนุนต่อระบบนิเวศ มีผู้ตอบผิดเพียง 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 0.6 (ตารางที่ 1) เมื่อรวมคะแนนรายบุคคลเพื่อหาค่าเฉลี่ยความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการผลิตผักอินทรีย์ของเกษตรกร แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ ระดับความรู้ดี (มีค่าระหว่าง 5 – 6 คะแนน มากกว่าร้อยละ 75) ระดับความรู้ปานกลาง (มีค่าระหว่าง 3 -4 คะแนน ร้อยละ 50 – 75) และระดับความรู้น้อย (มีค่าระหว่าง 1 - 2 คะแนน น้อยกว่าร้อยละ 50) พบว่าเกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการผลิตผักอินทรีย์ในระดับดี ร้อยละ 100 (ตารางที่ 2) สอดคล้องกับการศึกษาของ ยิ่งลักษณ์ กาญจนฤกษ์ (2565) ที่พบว่า ผู้บริโภคในจังหวัดลำปางมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเกษตรอินทรีย์เบื้องต้นในระดับมาก โดยผู้บริโภคมากกว่าร้อยละ 90 มีความเข้าใจว่าระบบเกษตรอินทรีย์เกื้อหนุนต่อระบบนิเวศและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม คนและสัตว์ นอกจากนี้ผู้บริโภคยังเข้าใจธรรมชาติของระบบอินทรีย์ว่าควบคุมปริมาณการผลิตที่แน่นอนได้ยาก เพราะอิงกับระบบธรรมชาติ (ร้อยละ 74) แต่ผู้บริโภคยังมีความเข้าใจผิดคิดว่าผลผลิตเกษตรไฮโดรโปนิคส์ (ร้อยละ 74) เกษตรปลอดสาร และเกษตรปลอดภัย (ร้อยละ 76) เป็นผลิตภัณฑ์อินทรีย์ประเภทหนึ่งด้วย ซึ่ง Kongsom (2016) กล่าวว่า มีผู้บริโภคจำนวน น้อยกว่าร้อยละ 1 ที่เข้าใจถึงสินค้าเกษตรอินทรีย์อย่างถ่องแท้สามารถตอบคำถามได้ทุกข้อ นอกจากนี้ สวรรค์ มณีโชติ และ ดุสิต อธิวุฒัน (2562) ได้ศึกษาพบว่าเกษตรกรรายย่อยในจังหวัดนครสวรรค์ ร้อยละ 80 มีความรู้เกี่ยวกับเกษตรอินทรีย์ในระดับมาก ที่เหลือร้อยละ 20 มีความรู้ในระดับปานกลาง โดยประเด็นที่เกษตรกรตอบถูกร้อยละ 100 คือ เกษตรอินทรีย์คือระบบการผลิตที่คำนึงถึงและให้ผลดีต่อสิ่งแวดล้อม ผู้บริโภค และความสมดุลของธรรมชาติ ปลูกพืชตระกูลถั่วหรือพืชบำรุงดินอื่นๆ และไถกลบเป็นปุ๋ยพืชสด ปลูกพืชหมุนเวียนเพื่อลดความเสี่ยงต่อโรคและแมลงศัตรูพืช เลือกพันธุ์พืชที่มีความต้านทานโรคเพื่อลดความเสียหาย ใช้สารชีวภาพ สารสกัดสมุนไพร และจุลินทรีย์เพื่อควบคุมแมลงศัตรูพืช คำนึงถึงความเป็นธรรมชาติของค่าจ้างแรงงานภายในฟาร์ม เกษตรอินทรีย์สามารถกำจัดเศษซากพืชในแปลงด้วยการเผา ใช้ปุ๋ยเคมีเพื่อเพิ่มการเจริญเติบโตของพืชเมื่อมีความจำเป็น ใช้สารเคมีกำจัดวัชพืชและควบคุมวัชพืชเมื่อมีความจำเป็น และ มีการแสดงฉลากเพื่ออ้างว่าเป็นผลผลิตเกษตรอินทรีย์

Citation : วงศ์สวรรค์ วงศ์โกสอน, กอบลาภ อารีศรีสม, พิณนภา หมวกยอด, วิณา นิลวงค์, เรืองชัย จูวัฒน์สำราญ และภาวิณี

อารีศรีสม. (2567). การผลิตผักอินทรีย์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของเกษตรกรในเขตนครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐ

ประชาธิปไตยประชาชนลาว. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 189-208;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.13>

ตารางที่ 1 จำนวน และร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการผลิตผักอินทรีย์ของเกษตรกรผู้ปลูกผักอินทรีย์ ในพื้นที่เขตนครหลวงเวียงจันทร์ สปป.ลาว (รายชื่อ)

(n=175)

การผลิตผักอินทรีย์	ผลการตอบ	
	ตอบถูก	ตอบผิด
	จำนวนราย (ร้อยละ)	จำนวนราย (ร้อยละ)
1) ระบบการผลิตที่คำนึงถึงสภาพแวดล้อมรักษาสมดุลของธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพ มีระบบการจัดการนิเวศวิทยาที่คล้ายคลึงกับธรรมชาติ	175 (100)	-
2) การผลิตที่ไม่ใช้สารเคมี ปุ๋ยเคมี ฮอร์โมนที่ได้จากการสังเคราะห์	174 (99.4)	1(0.6)
3) ไม่ใช่พืช หรือจุลินทรีย์ที่ได้มาจากการตัดต่อทางพันธุกรรม (จีเอ็มโอ)	174 (99.4)	1 (0.6)
4) เน้นการใช้อินทรีย์วัตถุ เช่น ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยพืชสด และปุ๋ยชีวภาพในการเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดิน	175 (100)	-
5) ปลูกพืชผสมผสานเพิ่มความหลากหลายของสิ่งมีชีวิต ลดการเข้าทำลายของศัตรูพืชและเพื่อเกื้อหนุนต่อระบบนิเวศ	174 (99.4)	1 (0.6)
6) เน้นการใช้ทรัพยากรหมุนเวียนให้เกิดประโยชน์สูงสุดภายในพื้นที่ มากกว่าการนำเข้ามาจากภายนอกพื้นที่	175 (100)	-

Citation : Vongkaysone, V., Areesrisom, K., Muakyod, P., Nilawonk, W., Juwattanasamran, R. & Areesrisom, P.

(2024). Organic Vegetable Production for Sustainable Development of Farmers in Vientiane Capital Area Lao People's Democratic Republic. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(1) : 189-208; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.13>

ตารางที่ 2 จำนวน และร้อยละของเกษตรกรจำแนกตามความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการผลิตผักอินทรีย์ของเกษตรกรผู้ปลูกผักอินทรีย์ ในพื้นที่เขตนครหลวงเวียงจันทร์ สปป.ลาว (จำแนกตามระดับ) (n=175)

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการผลิตผักอินทรีย์ของเกษตรกรฯ	จำนวนเกษตรกร (คน)	ร้อยละ
เกษตรกรมีความรู้ดี	175	100
เกษตรกรมีความรู้ปานกลาง	-	-
เกษตรกรมีความรู้น้อย	-	-
รวม	175	100

การยอมรับการผลิตผักอินทรีย์ของเกษตรกรผู้ปลูกผักอินทรีย์ในเขตนครหลวงเวียงจันทร์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ผลการศึกษาพบว่า การยอมรับการผลิตผักอินทรีย์ของเกษตรกรผู้ปลูกผักอินทรีย์ในการปฏิบัติตามหัวข้อต่าง ๆ มากที่สุด จำนวน 25 ข้อ จาก 30 ข้อ ทั้งหมด 175 ราย คิดเป็นร้อยละ 100 รองลงมามีการยอมรับการผลิตผักอินทรีย์ของเกษตรกรผู้ปลูกผักอินทรีย์ ในการปฏิบัติตามหัวข้อต่าง ๆ จำนวน 4 ข้อ จาก 30 ข้อ ทั้งหมด 174 ราย คิดเป็นร้อยละ 99.4 และมีผู้ไม่ปฏิบัติตามเพียง 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 0.6 และลำดับสุดท้ายมีการยอมรับการผลิตผักอินทรีย์ของเกษตรกรผู้ปลูกผักอินทรีย์ ในการปฏิบัติตามหัวข้อต่าง ๆ จำนวน 1 ข้อ จาก 30 ข้อ ทั้งหมด 144 ราย คิดเป็นร้อยละ 82.3 และมีผู้ไม่ปฏิบัติตามทั้งหมด 31 ราย คิดเป็นร้อยละ 17.7 (ข้อมูลแสดงดังตารางที่ 3) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ธนภัทร ขาววิเศษ (2563) ที่พบว่าการยอมรับเกษตรกรอินทรีย์ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว อ่างทองสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี โดยรวมอยู่ในระดับที่มาก ในด้านการพัฒนาระบบการผลิตที่พึ่งพาตนเองในเรื่องของปุ๋ยอินทรีย์และธาตุอาหารภายในฟาร์ม รองลงมาคือ ด้านการปรับปรุงระบบการผลิตตามแนวทางเกษตรผสมผสาน และด้านควบคุมโรคแมลงและศัตรูพืช ด้วยวิธีผสมผสานโดยไม่ใช้สารเคมี กล่าวคือ เกษตรกรมีความต้องการที่จะทำเกษตรแบบพึ่งพาตนเองและการจัดการการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ในการทำเกษตรแบบผสมผสานในเรื่องของปุ๋ยเคมี และธาตุอาหารต่าง ๆ เพื่อเป็นการลดการใช้สารเคมี และช่วยลดค่าใช้จ่ายในการทำเกษตรมากขึ้น

Citation : วงศ์สุวรรณค์ วงศ์โกสอน, กอบลาภ อารีศรีสม, พิณนภา หมวกยอด, วิณา นิลวงศ์, เรืองชัย จูวัฒน์สำราญ และภาวิณี อารีศรีสม. (2567). การผลิตผักอินทรีย์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของเกษตรกรในเขตนครหลวงเวียงจันทร์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 189-208;

เป็นการเรียนรู้และพัฒนาปรับปรุงการทำเกษตรอย่างต่อเนื่องจากทัศนคติที่ต้องการความปลอดภัยและการลดค่าใช้จ่ายในการใช้สารเคมีและการกำจัดศัตรูพืช

ตารางที่ 3 จำนวน และร้อยละของเกษตรกร ด้านการยอมรับการผลิตผักอินทรีย์ของเกษตรกรผู้ปลูกผักอินทรีย์ในเขตนครหลวงเวียงจันทน์ สปป.ลาว

(n=175)

การยอมรับการผลิตผักอินทรีย์	การยอมรับ	
	ปฏิบัติตาม	ไม่ปฏิบัติตาม
	จำนวนราย (ร้อยละ)	จำนวนราย (ร้อยละ)
1) คำนึงถึงสภาพแวดล้อมรักษาสมดุลของธรรมชาติ และความหลากหลายทางชีวภาพ	175 (100)	-
2) ไม่ใช้สารเคมี ปุ๋ยเคมี ฮอร์โมนที่ได้จากการสังเคราะห์ในการผลิตผักอินทรีย์	175 (100)	-
3) ไม่ใช้พืช หรือจุลินทรีย์ที่ได้มาจากการตัดต่อทางพันธุกรรม (จีเอ็มโอ) ในการผลิตผักอินทรีย์	175 (100)	-
4) ใช้อินทรีย์วัตถุ เช่น ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยพืชสด และปุ๋ยชีวภาพ ในการเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดิน	175 (100)	-
5) ปลูกพืชผสมผสานเพิ่มความหลากหลายของสิ่งมีชีวิต ลดการเข้าทำลายของศัตรูพืชและเพื่อเกื้อหนุนต่อระบบนิเวศ	175 (100)	-
6) ใช้ทรัพยากรหมุนเวียนให้เกิดประโยชน์สูงสุดภายในพื้นที่ มากกว่าการนำเข้ามาจากภายนอกพื้นที่	175 (100)	-

Citation : Vongkaysone, V., Areesrisom, K., Muakyod, P., Nilawonk, W., Juwattanasamran, R. & Areesrisom, P.

(2024). Organic Vegetable Production for Sustainable Development of Farmers in Vientiane Capital Area Lao People's Democratic Republic. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(1) : 189-208; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgrisru.2024.13>

ตารางที่ 3 (ต่อ)

(n=175)

การยอมรับการผลิตผักอินทรีย์	การยอมรับ	
	ปฏิบัติตาม	ไม่ปฏิบัติตาม
	จำนวนราย (ร้อยละ)	จำนวนราย (ร้อยละ)
7) พื้นที่ปลูกไม่มีความเสี่ยงต่อการปนเปื้อนสารเคมี หรือโลหะหนัก ไม่อยู่ติดกับโรงงาน ที่ทิ้งขยะ หรือเขตชุมชน	175 (100)	-
8) แหล่งน้ำที่ใช้ในการผลิตผักอินทรีย์ ทำความสะอาดผลิตผล ทำความสะอาดอุปกรณ์ที่ใช้หรือที่เกี่ยวข้องในการผลิตต้องมีความสะอาด ไม่มีการปนเปื้อนสารพิษ โลหะหนัก หรือจุลินทรีย์ที่ทำให้เกิดโทษ	175 (100)	-
9) มีมาตรการและการป้องกันการปนเปื้อนที่ชัดเจน ทั้งทางดิน น้ำ อากาศ และเครื่องมือทางการเกษตรในการผลิตผักอินทรีย์	175 (100)	-
10) มีการวางแผนระบบการผลิตพืช เลือกระบบปลูก และชนิดพืชให้เหมาะสมกับฤดูกาล และสภาพแวดล้อม	175 (100)	-
11) ปลูกพืชร่วมและพืชแซมในการผลิตผักอินทรีย์	174 (99.4)	1 (0.6)
12) ไม่ปลูกพืชผักชนิดเดียวกัน หรือตระกูลเดียวกันติดต่อซ้ำพื้นที่เดิม	174 (99.4)	1 (0.6)
13) ไม่ใช่พันธุ์พืชที่ได้จากการตัดต่อสารพันธุกรรมหรือผ่านการฉายรังสีในการผลิตผักอินทรีย์	175 (100)	-
14) ไม่นำเมล็ดพันธุ์ที่ผลิตจำหน่ายโดยทั่วไปมาปลูกหรือจุ่มสารเคมีก่อนนำไปปลูก	175 (100)	-
15) ใช้เมล็ดพันธุ์ที่มาจากระบบการผลิตแบบเกษตรอินทรีย์	175 (100)	-

Citation : วงศ์สุวรรณค์ วงศ์โกสอน, กอบลาภ อารีศรีสม, พิณนภา หมวกยอด, วิภา นิลวงศ์, เรืองชัย จูวัฒน์สำราญ และภาวิณี อารีศรีสม. (2567). การผลิตผักอินทรีย์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของเกษตรกรในเขตนครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 189-208;

ตารางที่ 3 (ต่อ)

(n=175)

การยอมรับการผลิตผักอินทรีย์	การยอมรับ	
	ปฏิบัติตาม	ไม่ปฏิบัติตาม
	จำนวนราย (ร้อยละ)	จำนวนราย (ร้อยละ)
16) มีการปฏิบัติ และมาตรการป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน	175 (100)	-
17) มีมาตรการการป้องกันกำจัดศัตรูพืช (โรค แมลง วัชพืช) ที่ติดมากับเมล็ดพันธุ์ ส่วนที่ใช้ขยายพันธุ์ ในระบบการผลิตผักอินทรีย์	175 (100)	-
18) ใช้ชีววิธี สารธรรมชาติจากพืช วิถีกล และเขตกรรมในการจัดการศัตรูพืช	175 (100)	-
19) ใช้แรงงานคน ปลูกพืชคลุม ใช้เศษพืชหรือพลาสติกคลุมดิน ใช้เครื่องตัดหรือรถตัดหญ้าในการควบคุมวัชพืช	175 (100)	-
20) มีความรู้หลักการจัดการเก็บเกี่ยวและการจัดการหลังการเก็บเกี่ยวในการผลิตผักอินทรีย์	175 (100)	-
21) สถานที่ปฏิบัติงานการจัดการเก็บเกี่ยวและการจัดการหลังการเก็บเกี่ยวต้องมีความสะอาด ถูกสุขลักษณะ ไม่เสี่ยงต่อการปนเปื้อนสารเคมี โลหะหนัก จุลินทรีย์ ที่ทำให้เกิดโทษ	175 (100)	-
22) ไม่นำผลิตผลพืชทั่วไปมาปะปนกับผลิตผลผักอินทรีย์	175 (100)	-
23) วัสดุที่ใช้บรรจุและพาหนะที่ใช้ในการขนย้ายผลิตผลผักอินทรีย์มีความเหมาะสม	175 (100)	-
24) เลือกวัสดุหรือบรรจุภัณฑ์ ที่ย่อยสลายทางชีวภาพได้ ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม หรือเลือกใช้บรรจุภัณฑ์ที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้	144 (82.3)	31 (17.7)
25) สถานที่เก็บรักษาผลิตผลผักอินทรีย์มีพื้นที่เพียงพอ สะอาด อากาศถ่ายเทได้ดี และสามารถป้องกันจุลินทรีย์ แมลง และศัตรูพืชนำโรค	174 (99.4)	1 (0.6)

Citation : Vongkaysone, V., Areesrisom, K., Muakyod, P., Nilawonk, W., Juwattanasamran, R. & Areesrisom, P.

(2024). Organic Vegetable Production for Sustainable Development of Farmers in Vientiane Capital Area Lao People's Democratic Republic. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(1) : 189-208; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgrisru.2024.13>

ตารางที่ 3 (ต่อ)

(n=175)

การยอมรับการผลิตผักอินทรีย์	การยอมรับ	
	ปฏิบัติตาม	ไม่ปฏิบัติตาม
	จำนวนราย (ร้อยละ)	จำนวนราย (ร้อยละ)
26) การเก็บรักษาผลผลิตแยกผลผลิตผักอินทรีย์ออกจากผลผลิตพืชทั่วไปอย่างชัดเจน	175 (100)	-
27) มีการป้องกันความเสียหายของผลผลิตผลและการสูญเสียความเป็นอินทรีย์	175 (100)	-
28) บันทึกลักษณะหรือเอกสารแสดงการผลิตพืชอินทรีย์แยกจากการผลิตพืชทั่วไปอย่างชัดเจน	175 (100)	-
29) จัดทำแผนการผลิต และจดบันทึกการปฏิบัติงานที่มีข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับการผลิตพืชอินทรีย์ ได้แก่ การปลูก การดูแลรักษา การป้องกันกำจัดศัตรูพืช และการเก็บเกี่ยวหุกรอบการผลิตอย่างต่อเนื่องครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน	175 (100)	-
30) จัดทำประวัติ แผนที่ แผนผังแปลง/ฟาร์มที่ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน	174 (99.4)	1 (0.6)

ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการผลิตผักอินทรีย์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของเกษตรกรผู้ปลูกผักอินทรีย์ในเขตนครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

จากการศึกษาข้อมูลและรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกผักอินทรีย์จำนวน 175 ราย สามารถสรุปข้อมูลด้านปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการผลิตผักอินทรีย์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของเกษตรกรผู้ปลูกผักอินทรีย์ในเขตนครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยแบ่งเป็นทั้งหมด 6 ประเด็น ได้แก่

Citation : วงศ์สุวรรณค์ วงศ์โกสอน, กอบลาภ อารีศรีสม, พิณนภา หมวกยอด, วีณา นิลวงศ์, เรืองชัย จูวัฒน์สำราญ และภาวิณี

อารีศรีสม. (2567). การผลิตผักอินทรีย์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของเกษตรกรในเขตนครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐ

ประชาธิปไตยประชาชนลาว. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 189-208;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.13>

1. ประเด็นระบบการควบคุมในด้านเทคนิคการผลิต

ด้านปัญหา อุปสรรค พบว่า เกษตรกรยังไม่สามารถควบคุมจำนวนผลผลิตที่แน่นอน และการประเมินด้านเศรษฐกิจการลงทุนและกำไรของสมาชิก ขาดพนักงานผู้รับผิดชอบและที่ปรึกษาทางด้านแผนการผลิตและการตลาด ขาดอุปกรณ์และทักษะในการใช้ ขาดการประสานงานระหว่างผู้ผลิต ภาครัฐ และภาคเอกชน และความสามารถด้านทักษะและแรงงานในการผลิตของเกษตรกรผู้ปลูกผักอินทรีย์ยังมีน้อย ข้อเสนอแนะ ควรสร้างระบบการผลิตให้ตรงกับความต้องการของผู้บริโภค และให้เพียงพอกับความต้องการของตลาดให้มีความหลากหลายทางด้านการผลิตและผลผลิต รวมถึงสร้างจุดคัดแยก จุดทำความสะอาดผลผลิต การบรรจุภัณฑ์ การแปรรูป และเก็บรักษาผลผลิตที่มีมาตรฐาน

2. ประเด็นระบบควบคุมด้านคุณภาพและมาตรฐาน

ด้านปัญหา อุปสรรค พบว่า เกษตรกรยังขาดความรู้ เทคนิควิธีการในการควบคุมกำจัดศัตรูพืช ขาดความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับปฏิทินการผลิตในการกำหนดช่วงเพาะปลูกโดยปรับเปลี่ยนตามสภาพอากาศ และเมล็ดพันธุ์พืชมีคุณภาพไม่ตรงตามมาตรฐานทำให้ไม่ทนทานต่อโรค ข้อเสนอแนะ ควรมีการเก็บรักษาผลผลิตให้ได้คุณภาพและมาตรฐานมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากทำให้ผลผลิตที่ได้มีคุณภาพตรงตามความต้องการของตลาด

3. ประเด็นด้านการตลาด

ด้านปัญหา อุปสรรค พบว่า มีคู่แข่งด้านการตลาดค่อนข้างมากไม่ว่าจะเป็นในกลุ่มอินทรีย์เดียวกันหรือกลุ่มอินทรีย์อื่นที่นอกเหนือจากกลุ่มของตนเอง จึงทำให้บางครั้งมีปัญหาด้านการกำหนดราคาจำหน่าย การขาดกลยุทธ์ด้านการตลาดที่แน่นอนทำให้เกิดภาวะของราคาผลผลิตในตลาดเกิดการเปลี่ยนแปลง โดยขึ้นและลงตามอุปสงค์ ก็คือ ผู้บริโภค และอุปทาน ก็คือ ผู้ขาย รวมถึงสถานที่จำหน่ายมีจำกัดและไม่เพียงพอกับความต้องการขายของกลุ่มผู้ผลิตที่ขยายตัวเพิ่มขึ้น ข้อเสนอแนะ ควรสร้างระบบการตลาดหรือมีช่องทางการตลาดที่ทันสมัย เข้าถึงง่าย เพื่อให้ผู้บริโภคเข้าถึงผลผลิตผักอินทรีย์ได้ง่ายและตรงตามความต้องการของผู้บริโภค ทั้งยังส่งเสริมต่อเกษตรกรผู้ขายให้สามารถขยายตลาดผลผลิตผักอินทรีย์ได้อย่างเป็นวงกว้าง ควรส่งเสริมศักยภาพด้านการกระจายสินค้าและการปรับปรุงระบบการขนส่งให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ปลูกจิตสำนึกให้แก่

Citation : Vongkaysone, V., Areesrisom, K., Muakyod, P., Nilawonk, W., Juwattanasamran, R. & Areesrisom, P.

(2024). Organic Vegetable Production for Sustainable Development of Farmers in Vientiane Capital Area Lao People's Democratic Republic. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(1) : 189-208; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgrisru.2024.13>

ผู้บริโภครู้เห็นถึงความสำคัญของการบริโภคผักอินทรีย์และความแตกต่างกับผักที่ใช้สารเคมีทั่วไป เพื่อเป็นการส่งเสริมการบริโภคผักอินทรีย์ให้มากขึ้น รวมถึงภาครัฐควรมีนโยบายเกี่ยวกับการจัดสรรพื้นที่หรือช่องทางการตลาดสำหรับจำหน่ายผลผลิตผักอินทรีย์ให้เพิ่มขึ้น เพื่อเป็นการสร้างความหลากหลายของช่องทางจำหน่ายผักอินทรีย์ให้เพิ่มขึ้น

4. ประเด็นระบบบัญชีและการเงิน

ด้านปัญหา อุปสรรค พบว่า ระบบบัญชียังคงเป็นรูปแบบเก่า ยังไม่เป็นระบบบัญชีที่สามารถคำนวณได้อย่างแม่นยำและแน่นอน ผู้รับผิดชอบบัญชีและการเงินยังขาดทักษะในการใช้ระบบบัญชีที่ทันสมัย (Software and Hardware) รวมถึงระเบียบในการคุ้มครองยังไม่รัดกุมและเข้มงวด ข้อเสนอแนะ ควรสร้างระเบียบในการบริหารและการจัดการระบบบัญชีและการเงินให้มีความโปร่งใสตรวจสอบได้ รวมถึงควรมีผู้รับผิดชอบที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ

5. ประเด็นด้านสินเชื่อ

ด้านปัญหา อุปสรรค พบว่า ยังไม่มีกองทุนภายในกลุ่มที่เข้มแข็ง ขาดการหมุนเวียนของเงินกองทุนในกลุ่มในช่วงที่ไม่มีองค์กรหรือโครงการใดได้สนับสนุน จึงต้องพึ่งพาตัวเองและลดการกู้ยืมให้น้อยลง ขาดมืออาชีพในการจัดการด้านสินเชื่ออย่างเป็นระบบ รวมถึงกองทุนของกลุ่มมีความไม่แน่นอนในการจัดการด้านการเงิน รวมถึงแหล่งเงินทุน ข้อเสนอแนะ ควรมีระเบียบกำกับควบคุม และมีความโปร่งใสภายในกลุ่ม จำเป็นต้องมีการสนับสนุนงบประมาณจากภาครัฐและแหล่งทุนอื่น ๆ อย่างต่อเนื่อง และจำเป็นต้องได้รับการช่วยเหลือในการจัดหาแหล่งเงินทุนดอกเบี้ยต่ำเพื่อตอบสนองความต้องการในด้านทุนให้แก่เกษตรกร

6. ประเด็นการคุ้มครองและบริหารองค์กร

ด้านปัญหา อุปสรรค พบว่า การประสานงานหรือการทำข้อตกลงร่วมกันระหว่างกลุ่ม ในการกำหนดราคา การจัดสรรพื้นที่ขาย และคุณภาพรายการผลิตภัณฑ์ รวมถึงการประสานงานเพื่อการขายร่วมกันค่อนข้างมีปัญหาและเป็นไปได้ยาก ยังขาดบุคคลที่มีความเป็นผู้นำและผู้ที่จะสืบทอดรุ่นต่อรุ่น อีกทั้งพื้นที่ทำการเกษตรผักอินทรีย์มีอยู่อย่างจำกัดและไม่เพียงพอ ข้อเสนอแนะ ควรส่งเสริมทักษะและความเป็นผู้นำให้แก่บุคคลที่จะสืบทอดรุ่นต่อรุ่นให้มากขึ้น ควรสร้างผู้ที่มีความรู้ความสามารถและทักษะในการบริหารจัดการองค์กรและแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบให้ชัดเจน

Citation : วงศ์สุวรรณ, วงศ์โกสอน, กอบลาภ อารีศรีสม, พิณนภา หมวกยอด, วิภา นิลวงค์, เรืองชัย จูวัฒน์สำราญ และภาวิณี อารีศรีสม. (2567). การผลิตผักอินทรีย์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของเกษตรกรในเขตนครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 189-208;

ภายในกลุ่ม เพื่อให้กลุ่มมีความเข้มแข็งและพึ่งพาตนเองได้ รวมถึงมีการขยายองค์กรหรือกลุ่มของตนเอง โดยมีการพัฒนาศักยภาพของสมาชิกในกลุ่มอยู่เสมอ เพื่อให้สมาชิกมีความสามารถ ความเชี่ยวชาญในด้านต่างๆ เพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้องค์กรหรือกลุ่มสามารถพัฒนาร่วมกันทั้งองค์กรหรือกลุ่มให้เป็นที่ยอมรับของบุคคลภายนอก

ความรู้ใหม่ (New Knowledge)

การผลิตผักอินทรีย์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของเกษตรกรในเขตนครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เกษตรกรผู้ปลูกผักอินทรีย์มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการผลิตผักอินทรีย์ในระดับมาก (ร้อยละ 100) ในด้านระบบการผลิตที่คำนึงถึงสภาพแวดล้อม รักษาสมดุลของธรรมชาติและหลากหลายทางชีวภาพ มีระบบการจัดการนิเวศวิทยาที่คล้ายคลึงกับธรรมชาติ เน้นการใช้อินทรีย์วัตถุ เช่น ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยพืชสด และปุ๋ยชีวภาพในการเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดิน และเน้นการใช้ทรัพยากรหมุนเวียนให้เกิดประโยชน์สูงสุดภายในพื้นที่ มากกว่าการนำเข้ามาจากภายนอกพื้นที่ เป็นต้น ในด้านการยอมรับการผลิตผักอินทรีย์ของเกษตรกร พบว่าเกษตรกรผู้ปลูกผักอินทรีย์ส่วนใหญ่มีการยอมรับในการปฏิบัติด้านการผลิตผักอินทรีย์ จำนวน 25 ข้อ จาก 30 ข้อ โดยคำนึงถึงความปลอดภัยของผู้ผลิตและผู้บริโภค และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เช่น การใช้อินทรีย์วัตถุ เช่น ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยพืชสด และปุ๋ยชีวภาพ ในการเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดิน ปลูกพืชผสมผสานเพิ่มความหลากหลายของสิ่งมีชีวิต ลดการเข้าทำลายของศัตรูพืชและเพื่อเกื้อหนุนต่อระบบนิเวศ ใช้ชีววิธี สารธรรมชาติจากพืช วิถีกลและเกษตรกรรมในการจัดการศัตรูพืช เป็นต้น ส่วนปัญหา และอุปสรรค ของเกษตรกรเกี่ยวกับการผลิตผักอินทรีย์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน สามารถแบ่งได้ 6 ประเด็น ได้แก่ ระบบการควบคุมในด้านเทคนิคการผลิต ระบบควบคุมด้านคุณภาพและมาตรฐาน การตลาด ระบบบัญชีและการเงิน สินเชื่อ และการคุ้มครองและบริหารองค์กร

Citation : Vongkaysone, V., Areesrisom, K., Muakyod, P., Nilawonk, W., Juwattanasamran, R. & Areesrisom, P.

(2024). Organic Vegetable Production for Sustainable Development of Farmers in Vientiane Capital Area Lao People's Democratic Republic. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(1) : 189-208; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgrisru.2024.13>

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ข้อมูลความรู้ความเข้าใจด้านหลักการผลิตผักอินทรีย์ของเกษตรกรผู้ปลูกผักอินทรีย์ เรื่อง การผลิตที่ไม่ใช้สารเคมี ปุ๋ยเคมี ฮอร์โมนที่ได้จากการสังเคราะห์ การไม่ใช้พีช หรือจุลินทรีย์ที่ได้มาจากการตัดต่อทางพันธุกรรม และการปลูกพืชผสมผสานเพิ่มความหลากหลายของสิ่งมีชีวิต ลดการเข้าทำลายของศัตรูพืชและเพื่อเกื้อหนุนต่อระบบนิเวศ

1.2 ข้อมูลความรู้ความเข้าใจด้านแนวทางปฏิบัติในการผลิตผักอินทรีย์ตามมาตรฐานของเกษตรกรผู้ปลูกผักอินทรีย์ ในด้านพื้นที่และแหล่งน้ำ ด้านเมล็ดพันธุ์และส่วนที่ใช้ขยายพันธุ์ ด้านการจัดการและการปรับปรุงบำรุงดิน ด้านการเก็บเกี่ยวและการจัดการหลังการเก็บเกี่ยว และด้านการบรรจุหีบห่อ การเก็บรักษาและการขนส่ง

1.3 เกษตรกรผู้ปลูกผักอินทรีย์ในเขตนครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวส่วนใหญ่เกือบทั้งหมดยอมรับในการปฏิบัติตาม แต่ยังคงมีบางส่วนที่ต้องการทราบคำชี้แจง หรือคำอธิบายเพิ่มเติมจากเจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญในประเด็น การปลูกพืชร่วมและพืชแซมในการผลิตผักอินทรีย์ ไม่ปลูกพืชผักชนิดเดียวกัน หรือตระกูลเดียวกันติดต่อกันในพื้นที่เดิม สถานที่เก็บรักษาผลผลิตผักอินทรีย์มีพื้นที่เพียงพอ สะอาด อากาศถ่ายเทได้ดี และสามารถป้องกันจุลินทรีย์ แมลง และศัตรูพืชนะนำโรค และ จัดทำประวัติ แผนที่ แผนผังแปลง/ฟาร์มที่ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรยังประสบปัญหาด้านการตลาด ดังนั้นเพื่อให้เกิดความยั่งยืนในการพัฒนาของเกษตรกรผู้ปลูกผักอินทรีย์ จึงจำเป็นต้องหาแนวทางในการแก้ไข ส่งเสริมศักยภาพด้านการกระจายสินค้าและการปรับปรุงระบบการขนส่งให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รวมถึงปลูกจิตสำนึกให้แก่ผู้บริโภคให้เห็นถึงความสำคัญของการบริโภคผักอินทรีย์และความแตกต่างกับผักที่ใช้สารเคมีทั่วไปเพื่อเป็นการส่งเสริมการบริโภคผักอินทรีย์ให้มากขึ้น อีกทั้งภาครัฐควรมีนโยบายเกี่ยวกับการจัดสรรพื้นที่หรือช่องทางการตลาดสำหรับจำหน่ายผลผลิตผักอินทรีย์ให้เพิ่มขึ้น เพื่อเป็นการสร้างความหลากหลายของช่องทางจำหน่ายผักอินทรีย์ให้เพิ่มขึ้น

Citation : วงศ์สุวรรณค์ วงศ์โกสอน, กอบลาภ อารีศรีสม, พิณนภา หมวกยอด, วิณา นิลวงค์, เรืองชัย จูวัฒน์สำราญ และภาวิณี อารีศรีสม. (2567). การผลิตผักอินทรีย์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของเกษตรกรในเขตนครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 189-208;

2.2 ควรมีนโยบายการส่งเสริมการผลิตเกษตรอินทรีย์ของภาครัฐ โดยมีการศึกษาความต้องการของเกษตรกรผู้ปลูกผักอินทรีย์ในแต่ละพื้นที่ แต่ละภูมิภาคในประเทศ เพื่อส่งเสริม พัฒนา เกษตรกรผู้ปลูกผักอินทรีย์ให้ตรงประเด็น ตรงตามความต้องการ และเพื่อให้เกิดการพัฒนาใน เกษตรกรผู้ทำเกษตรแบบทั่วไปหันมาให้ความสนใจการปลูกผักอินทรีย์มากยิ่งขึ้น ไม่ว่าจะเป็นใน พื้นที่นครหลวงเวียงจันทน์ และจังหวัดอื่น ๆ ที่เป็นรากฐานการผลิตสินค้าทางการเกษตรที่สำคัญ

เอกสารอ้างอิง (References)

- กรมปลูกผัก. (2559). แผนดำเนินงานยุทธศาสตร์ด้านเกษตรอินทรีย์ ปี 2025 วิสัยทัศน์ถึงปี 2030. นครหลวงเวียงจันทน์ : กระทรวงเกษตรและป่าไม้.
- จอห์นนี่ หลวงผ่าน, พุฒิสรรค์ เครือคำ, ปิยะ พลະปัญญา และกอบลาภ อารีศรีสม. (2565). ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ของเกษตรกรผู้ปลูกผักอินทรีย์ ในนครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. *วารสารผลิตภัณฑ์การเกษตร*. 4(2) : 116-127.
- ธนภัทร ขาววิเศษ. (2563). การยอมรับเกษตรอินทรีย์ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ.
- ยิ่งลักษณ์ กาญจนฤกษ์. (2565). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริโภคสินค้าเกษตรอินทรีย์ของผู้บริโภคในจังหวัดลำปาง. *วารสารสุขุทัยธรรมมาธิราช*. 35(1) : 86-102.
- สรธน ธิติสุทธิ และ พุฒิสรรค์ เครือคำ. 2562. ปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการรับการส่งเสริมการปลูกผักอินทรีย์ของเกษตรกร ในตำบลแม่แฝกใหม่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่. *วารสารวิจัยและส่งเสริมวิชาการเกษตร*. 36(3) : 86-95.
- สวรรณค์ มณีโชติ และดุสิต อธิวุฒัน. (2562). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของเกษตรอินทรีย์ในชุมชนเกษตรรายย่อย จังหวัดนครสวรรค์. *Thai Journal of Science and Technology*. 8(6) : 596-608.
- แสงพะจัน สอนทะวีไล. (2562). 5 แนวทางเพื่อพยุวงการผลิตผักอินทรีย์. กระทรวงเกษตรและป่าไม้. สปป. ลาว.

Citation : Vongkaysone, V., Areesrisom, K., Muakyod, P., Nilawonk, W., Juwattanasamran, R. & Areesrisom, P.

(2024). Organic Vegetable Production for Sustainable Development of Farmers in Vientiane Capital Area Lao People's Democratic Republic. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(1) : 189-208; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.13>

Kongsom, W. & Kongsom, C. (2016). Consumer behaviour and knowledge on organic products in Thailand. **International Journal of Economics and Management Engineering** .10(8) : 2602-2606.

Willer, H. & Lernoud, J. (2016). **The world of organic agriculture. Statistics and emerging trends In (pp. 340)**. Frick – Switzerland : Research Institute of Organic Agriculture FiBL, Frick and IFOAM

Yamane, T. (1973). **Statistics: An Introductory Analysis**. New York : 3.S.l. Harper International.

Citation : วงศ์สุวรรณค์ วงศ์โกสอน, กอบลาภ อารีศรีสม, พิณนภา หมวกยอด, วีณา นิลวงศ์, เรืองชัย จูวัฒน์สำราญ และภาวิณี

อารีศรีสม. (2567). การผลิตผักอินทรีย์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของเกษตรกรในเขตนครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐ

ประชาธิปไตยประชาชนลาว. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 189-208;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.13>

คุณสมบัติของนักบัญชีภาษีอากรที่พึงประสงค์ของสำนักงานบัญชี
ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี

The Qualifications of Desirable Tax Accountants of Accounting
Offices in Muang District Udon Thani Province

วนิดา ณ ลำพูน^{1*}, มิรันตตรี คำมา², พีระยุทธ ศิลาพรหม³ และสุวิทย์ชาญ แก้วสุวรรณ⁴
Vanida Na Lamphun^{1*}, Miruntee Kamma², Peerayut Silaprom³
and Suwitchan Kaewsuwan⁴

Received : November 10, 2023; Revised : December 1, 2023; Accepted : December 6, 2023

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาคุณสมบัติของนักบัญชีภาษีอากรที่พึงประสงค์ของสำนักงานบัญชี ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดอุดรธานี 2) เพื่อศึกษาคุณสมบัติของนักบัญชีภาษีอากรที่พึงประสงค์ในการพัฒนาหลักสูตรบัญชีบัณฑิต ให้สอดคล้องกับความต้องการผู้ประกอบการบัญชีในเขตอำเภอเมืองจังหวัดอุดรธานี กลุ่มประชากร คือ เจ้าของสำนักงานบัญชีในเขตอำเภอเมืองจังหวัดอุดรธานี จำนวน 41 แห่ง ตามรายชื่อสำนักงานบัญชีจากกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) คุณสมบัติของนักบัญชีภาษีอากรที่พึงประสงค์ ของสำนักงาน

¹⁻²คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยพณิชยบัณฑิต; Faculty of Business Administration, Pitchayabundit College, Thailand.

³คณะรัฐศาสตร์ วิทยาลัยพณิชยบัณฑิต; Faculty of Political Science, Pitchayabundit College, Thailand.

⁴คณะวิทยาศาสตร์ วิทยาลัยพณิชยบัณฑิต; Faculty of Science, Pitchayabundit College, Thailand.

*Corresponding Author; e-mail : vanidavonnarut@gmail.com

Citation : Na Lamphun, V., Kamma, M., Silaprom, P. & Kaewsuwan, S. (2024). The Qualifications of Desirable

บัญชีในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานีพบว่าผู้ประกอบการสำนักงานบัญชีมีความต้องการนักบัญชี ภาษีอากรที่มีคุณสมบัติในด้านต่าง ๆ โดยรวมและทุกด้านในระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี ด้านภาษีอากร ด้านคุณลักษณะของนักบัญชีในการปฏิบัติงาน ด้านวิชาชีพบัญชี และในระดับมากด้านคอมพิวเตอร์ 2) เพื่อศึกษาคุณสมบัติที่พึงประสงค์ในการพัฒนาหลักสูตรบัญชีบัณฑิต ให้สอดคล้องกับความต้องการผู้ประกอบการบัญชี ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดอุดรธานีพบว่า ผู้ประกอบการให้ความสำคัญในด้านภาษีอากรในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับการพัฒนาหลักสูตรในรายวิชาภาษีอากรภาคปฏิบัติ

คำสำคัญ (Keywords) : คุณสมบัติของนักบัญชีภาษีอากร, สำนักงานบัญชี, วิชาชีพบัญชี, จรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี

Abstract

The purpose of the research were: 1) to the qualifications of desirable tax accountants of accounting offices in Muang District Udon Thani Province 2) to study the desirable qualities of tax accountants in developing a graduate accounting curriculum. To be in line with the needs of accounting operators In Mueang District, Udon Thani Province, the population 41 accounting offices. The tool used for data collection was a questionnaire. The statistic for data analysis were mean standard deviation The results of the research were as follows: 1) Required Qualifications of a Tax Accountant of the accounting office in Mueang, District Udon Thani Province, found that accounting office operators have a need for tax accountants with qualifications in various fields. Overall and in all aspects at the highest level, including accounting professional ethics, taxation, and characteristics of accountants in their work. Accounting profession and at a large level in computers. 2) To study the desirable qualities of tax accountants in developing a graduate accounting curriculum. To be in line with the needs of accounting operators In Mueang District, Udon Thani Province, it was found that Entrepreneurs

Citation : วณิดา ณ ลำพูน, มีร์ญตรี คำมา, พีระยุทธ ศิลพรหม, และสุวิทย์ชาญ แก้วสุวรรณ. (2567). คุณสมบัติของนักบัญชีภาษี

อากรที่พึงประสงค์ของสำนักงานบัญชีในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี. วารสารการบริหารการปกครองและ นวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 209-222; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgrisru.2024.14>

place the greatest importance on taxation. This is in line with the development of the curriculum in the subject of taxation in Practice.

Keywords : Tax Accountant Qualifications, Accounting Offices, Accounting Profession, Accounting Professional Ethics

บทนำ (Introduction)

การเป็นนักบัญชีภาษีอากรมีความสำคัญต่อการประกอบธุรกิจตั้งแต่อดีต ซึ่งในปัจจุบันการเป็นนักบัญชีอย่างเดียวอาจจะไม่เพียงพอ เนื่องจากการประกอบธุรกิจในยุคโลกาภิวัตน์มีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น ในปัจจุบันการเสียภาษีที่ถูกต้องควรคู่ไปกับการวางแผนภาษีอากรที่ดีด้วย จะทำให้เกิดประโยชน์แก่ธุรกิจในด้านของการประหยัดภาษีและส่งผลให้เกิดความรู้สึกเต็มใจที่จะชำระภาษี สภาวิชาชีพบัญชี โดยคณะกรรมการวิชาชีพบัญชีด้านการบัญชีภาษีอากร ได้มีการศึกษา “โครงการนักบัญชีภาษีอากร” เพื่อสนับสนุนให้ผู้ประกอบธุรกิจสามารถปฏิบัติงานทางภาษีอากรได้อย่างถูกต้อง เพื่อเพิ่มศักยภาพทางวิชาชีพให้แก่ักบัญชีอีกด้วย นักบัญชีภาษีอากร คือ ผู้ที่มีความสามารถทางการบัญชีและภาษีอากรในคนเดียวกัน โดยต้องสามารถทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาภาษีอากรได้อีกด้วย เราอาจจะเห็นบุคคลเหล่านี้จากบริษัทที่เป็นบริษัทที่ปรึกษา (Consulting Firm) อย่างเช่น บริษัทผู้ตรวจสอบบัญชีรายใหญ่ระดับโลก 4 ราย (Big 4) หรือแม้แต่ที่ปรึกษาทางภาษีที่เป็นเจ้าหน้าที่ของภาครัฐ เช่น เจ้าหน้าที่กำกับดูแล กรมสรรพากร หรือศูนย์สารสนเทศสรรพากร รวมไปถึงผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ผู้สอบบัญชีภาษีอากรในประเทศไทย ซึ่งต่างมีข้อจำกัดจุดเด่น และจุดด้อยที่ต่างกันไป (ณัฐรินทร พลภูงา, 2563)

จากประเด็นการเป็นนักบัญชีภาษีอากรสำหรับผู้ประกอบการสำนักงานบัญชี ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษา ถึงคุณสมบัติที่จำเป็นที่พึงประสงค์ของนักบัญชีภาษีอากร ในการให้บริการของสำนักงานบัญชีในจังหวัดอุดรธานี เพื่อจะได้นำผลการศึกษาไปใช้ประโยชน์ต่อการให้บริการของสำนักงานบัญชี และเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตร การเรียนการสอนในรายวิชาบัญชีด้านภาษีอากร ของหลักสูตรบัญชีบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยพณิชยบัณฑิตซึ่งมีความสอดคล้องกับรายวิชาภาษีอากรภาคปฏิบัติ โดยมีคำอธิบายรายวิชาดังนี้ การจัดทาระบบเอกสารทางการบัญชีแบบฟอร์มต่าง ๆ ในการขอยื่นแบบผ่านระบบเครือข่าย อินเทอร์เน็ต การยื่นแบบชำระภาษีออนไลน์ในระบบ ของกรมสรรพากร และระบบอิเล็กทรอนิกส์ E-Service สำนักงานประกันสังคม

Citation : Na Lamphun, V., Kamma, M., Silaprom, P. & Kaewsuwan, S. (2024). The Qualifications of Desirable

Tax Accountants of Accounting Offices in Muang District Udon Thani Province. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(1) : 209-222; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgrisru.2024.14>

ฝึกปฏิบัติ (Workshop) การจัดทำบัญชีภาษีอากร (หลักสูตรบัญชีบัณฑิต ปรับปรุงพ.ศ. 2565, 2565) ซึ่งหากนักศึกษาได้รับการศึกษาจะเป็นบัณฑิตที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการ เป็นการบูรณาการหลักสูตรในรายวิชาให้ตรงตามความต้องการของผู้ประกอบ สามารถนำความรู้ไปทำงานได้ในทันที และนำไปสู่การพัฒนาหลักสูตรบัญชีบัณฑิต และการจัดการเรียนการสอนของวิทยาลัยพณิชยบัณฑิตได้ตรงตามความต้องการของผู้ประกอบการสำนักงานบัญชีซึ่งมีประโยชน์ทั้งกับผู้ประกอบการ ผู้ศึกษา (นักศึกษา) และวิทยาลัยพณิชยบัณฑิตอย่างยิ่ง

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาคุณสมบัติของนักบัญชีภาษีอากรที่พึงประสงค์ของสำนักงานบัญชี ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดอุดรธานี
2. เพื่อศึกษาคุณสมบัติของนักบัญชีภาษีอากรที่พึงประสงค์ในการพัฒนาหลักสูตรบัญชีบัณฑิตให้สอดคล้องกับความต้องการผู้ประกอบการบัญชี ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดอุดรธานี

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. ระเบียบวิธีการวิจัย เป็นวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาคุณสมบัติของนักบัญชีภาษีอากรที่พึงประสงค์ของสำนักงานบัญชี ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ของผู้ประกอบการสำนักงานบัญชี ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี
2. ประชากร คือ เจ้าของสำนักงานบัญชีหรือตัวแทนในเขตอำเภอเมืองจังหวัดอุดรธานี จำนวน 41 แห่ง (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2566)
3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับ คุณสมบัติของนักบัญชีภาษีอากรที่พึงประสงค์ของสำนักงานบัญชี ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ซึ่งมี 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านวิชาชีพบัญชี 2) ด้านภาษีอากร 3) ด้านคอมพิวเตอร์ 4) ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี และ 5) ด้านคุณลักษณะของนักบัญชีภาษีอากรในการปฏิบัติงาน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 31 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.84 (บุญชม ศรีสะอาด, 2560 : 116)
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้วิธีการสอบถามจากประชากรทุกแห่งซึ่งได้แก่ เจ้าของสำนักงานบัญชีหรือตัวแทน ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดอุดรธานี จำนวน 41 ท่านระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล วันที่ 1 กรกฎาคม 2566 – 31 ตุลาคม 2566

Citation : วนิดา ณ ลำพูน, มริญญา คำมา, พิระยุทธ ศิลพรหม, และสุวิทย์ชาญ แก้วสุวรรณ. (2567). คุณสมบัติของนักบัญชีภาษี

อากรที่พึงประสงค์ของสำนักงานบัญชีในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี. วารสารการบริหารการปกครองและ

นวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 209-222; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.14>

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษา คุณสมบัติของนักบัญชีภาษีอากรที่พึงประสงค์ของสำนักงานบัญชี ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานีใช้วิธีหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำไปเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมาย(บุญชม ศรีสะอาด, 2560 : 121)

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.51-5.00	มากที่สุด
3.51-4.50	มาก
2.51-3.50	ปานกลาง
1.51-2.50	น้อย
1.00-1.50	น้อยที่สุด

ผลการวิจัย (Research Results)

การวิจัยเพื่อศึกษาคุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ ของสำนักงานบัญชีในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังผู้ประกอบการ สำนักงานบัญชีในเขตอำเภอเมืองจังหวัดอุดรธานี 41 แห่ง ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาทั้งหมด เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติที่ใช้กับคอมพิวเตอร์ ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และค่าเฉลี่ย (Mean)

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นเจ้าของสำนักงานบัญชีหรือผู้บริหารสำนักงานบัญชีหรือผู้เกี่ยวข้อง โดยครอบคลุมข้อมูลเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน ประสบการณ์ทำงานด้านบัญชี รูปแบบการประกอบสำนักงานบัญชี ขนาดของสำนักงานบัญชี ระยะเวลาการดำเนินงานกิจการสำนักงานบัญชี

ตารางที่ 1 แสดงค่าร้อยละ จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	9	22.00
หญิง	32	78.00
รวม	41	100.00

Citation : Na Lamphun, V., Kamma, M., Silaprom, P. & Kaewsuwan, S. (2024). The Qualifications of Desirable

Tax Accountants of Accounting Offices in Muang District Udon Thani Province. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(1) : 209-222; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.14>

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 32คน คิดเป็นร้อยละ 78.00 และเป็นเพศชาย จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 22.00

ตารางที่ 2 แสดงค่าร้อยละ จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
26-40 ปี	10	24.40
41-60 ปี	23	56.10
60 ปีขึ้นไป	8	19.50
รวม	41	100.00

จากตารางที่ 2 ด้านอายุ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุ 41-60ปี จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 56.10 มีอายุ 26-40 ปี จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 24.40 และอายุ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 19.50

ตารางที่ 3 แสดงค่าร้อยละ จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ปริญญาตรี	26	63.40
สูงกว่าปริญญาตรี	15	36.60
รวม	41	100.00

จากตารางที่ 3 ด้านระดับการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 63.40 และระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 36.60

Citation : วนิตา ณ ลำพูน, มริญญาตรี คำมา, พิระยุทธ ศิลลาพรหม, และสุวิทย์ชาญ แก้วสุวรรณ. (2567). คุณสมบัตินักบัญชีภาษี

อากรที่พึงประสงค์ของสำนักงานบัญชีในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 209-222; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgrisru.2024.14>

ตารางที่ 4 แสดงค่าร้อยละ จำแนกตามตำแหน่งงาน

ตำแหน่งงาน	จำนวน	ร้อยละ
เจ้าของกิจการ	21	51.20
ผู้บริหาร/ผู้จัดการ	6	14.60
หัวหน้าฝ่าย	10	24.40
อื่น ๆ ระบุ	4	9.80
รวม	41	100.00

จากตารางที่ 4 ด้านตำแหน่งงาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเจ้าของกิจการ จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 51.20 หัวหน้าฝ่าย จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 24.40 ผู้บริหาร/ผู้จัดการจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 14.60 และ อื่น ๆ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 9.80

ตารางที่ 5 แสดงค่าร้อยละ จำแนกประสบการณ์ทำงานด้านบัญชี

ประสบการณ์ทำงานบัญชี	จำนวน	ร้อยละ
3-5 ปี	4	9.80
6-10 ปี	4	9.80
10 ปีขึ้นไป	33	80.50
รวม	41	100.00

จากตารางที่ 5 ด้านประสบการณ์ทำงานด้านบัญชี พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงานด้านบัญชี 10 ปีขึ้นไป จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 80.50 ประสบการณ์ในการทำงานด้านบัญชี 6-10ปี จำนวน 4 คน และ 3- 5 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 9.80

ตารางที่ 6 แสดงค่าร้อยละ จำแนกประเภทของหน่วยงาน

ประเภทของหน่วยงาน	จำนวน	ร้อยละ
บุคคลธรรมดา	9	22.00
ห้างหุ้นส่วนสามัญ	2	4.90
ห้างหุ้นส่วนจำกัด	10	24.40
บริษัทจำกัด	20	48.80
รวม	41	100.00

จากตารางที่ 6 ด้านประเภทของหน่วยงานพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีประเภทของหน่วยงานเป็นบริษัท จำกัด จำนวน 20 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 48.80 เป็นห้างหุ้นส่วนจำกัด จำนวน 10 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 24.40 เป็นบุคคลธรรมดา จำนวน 9 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 22.00 และเป็นห้างหุ้นส่วนสามัญ จำนวน 2 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 4.90

ตารางที่ 7 แสดงค่าร้อยละ จำแนกตามขนาดของสำนักงานบัญชี

ขนาดของสำนักงานบัญชี	จำนวน	ร้อยละ
ขนาดเล็ก (จำนวนพนักงานไม่เกิน 10 คน)	27	65.90
ขนาดกลาง (จำนวนพนักงานไม่เกิน 30 คน)	14	34.10
รวม	41	100.00

จากตารางที่ 7 ด้านขนาดของสำนักงานบัญชีพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีขนาดของสำนักงานบัญชี ขนาดเล็ก(จำนวนพนักงานไม่เกิน 10 คน) จำนวน 27 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 65.90 และขนาดกลาง(จำนวนพนักงานไม่เกิน 30 คน) จำนวน 14 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 34.10

ตารางที่ 8 แสดงค่าร้อยละ จำแนกตามระยะเวลาในการดำเนินกิจการสำนักงานบัญชี

ระยะเวลาดำเนินกิจการสำนักงานบัญชี	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 5 ปี	2	4.90
5-10 ปี	6	14.60
11-15 ปี	2	4.90
15 ปีขึ้นไป	31	75.60
รวม	41	100.00

จากตารางที่ 8 ด้านระยะเวลาในการดำเนินกิจการสำนักงานบัญชีพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการดำเนินกิจการสำนักงานบัญชี 15 ปีขึ้นไป จำนวน 31 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 75.60 ระยะเวลาดำเนินกิจการสำนักงานบัญชี 5-10 ปี จำนวน 6 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 14.60 และ ระยะเวลาดำเนินกิจการสำนักงานบัญชี 11-15 ปี , ต่ำกว่า 5 ปี จำนวนอย่างละ 2 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 4.90

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคุณสมบัตินักบัญชีภาษีอากร โดยรวมและรายด้าน

คุณสมบัติของนักบัญชีภาษีอากร	\bar{x}	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. ด้านวิชาชีพบัญชี	4.67	0.33	มากที่สุด	4
2. ด้านภาษีอากร	4.75	0.50	มากที่สุด	2
3. ด้านคอมพิวเตอร์	4.39	0.60	มาก	5
4. ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี	4.89	0.21	มากที่สุด	1
5. ด้านคุณลักษณะของนักบัญชีในการปฏิบัติงาน	4.69	0.43	มากที่สุด	3
โดยรวม	4.68	0.30	มากที่สุด	

จากตารางที่ 9 พบว่า คุณสมบัตินักบัญชีภาษีอากรที่พึงประสงค์ ของสำนักงานบัญชีในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี โดยรวมและทุกด้าน อยู่ในระดับมากที่สุดและมาก (\bar{x} = 4.39-4.89) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี (\bar{x} = 4.89) รองลงมาคือด้านภาษีอากร (\bar{x}

= 4.75) ด้านคุณลักษณะของนักบัญชีในการปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 4.69$) ด้านวิชาชีพบัญชี ($\bar{x} = 4.67$) และด้านคอมพิวเตอร์ ($\bar{x} = 4.39$) ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

ผลการศึกษาคุณสมบัตินักบัญชีวิชาชีพอากรที่พึงประสงค์ ของสำนักงานบัญชีในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี ที่เป็นเช่นนี้เป็นเพราะว่าสำนักงานบัญชีมีความต้องการ พนักงานบัญชีที่มีคุณสมบัติด้านความซื่อสัตย์ สุจริต สามารถปฏิบัติงานได้ตรงตามเวลา รักษาความลับของลูกค้าประโยชน์ของลูกค้าและของสำนักงานบัญชีเป็นสำคัญ ในการศึกษาคุณสมบัตินักบัญชีวิชาชีพอากรที่พึงประสงค์ในด้านที่สำนักงานบัญชีให้ความสำคัญในลำดับถัดไปคือด้านวิชาชีพอากร ด้านคุณลักษณะของนักบัญชีในการปฏิบัติงาน ในด้านวิชาชีพบัญชี และด้านคอมพิวเตอร์ โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุดสอดคล้องกับ กุลธิดา ธนสมบัติศิริ (2564). พบว่า คุณลักษณะของนักบัญชียุคใหม่ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพ การทำงานของนักบัญชีในสำนักงานรับทำบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยตัวแปร อิสระ ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ความรู้ความสามารถทางวิชาชีพบัญชี จรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี การใช้เทคโนโลยีทางการบัญชี ทักษะการสื่อสารและความหลากหลายทางภาษา และทักษะการวิเคราะห์ข้อมูล ส่งผลเชิงบวก ต่อประสิทธิภาพการทำงานของนักบัญชี ที่วัดด้วย ความถูกต้อง คุณภาพงาน ปริมาณงาน และความทันเวลาผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นมากที่สุดว่าคุณลักษณะของนักบัญชียุคใหม่ด้าน จรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี ความรู้ความสามารถทางวิชาชีพบัญชี และทักษะการวิเคราะห์ข้อมูลส่งผล ต่อประสิทธิภาพการทำงานของนักบัญชีในสำนักงานรับทำบัญชีในเขต กรุงเทพมหานครและปริมณฑลสอดคล้องกับ วิจิตรา เนื่องวัง (2563) ผลการวิเคราะห์คุณสมบัติ นักบัญชีที่พึงประสงค์ของสำนักงานบัญชี เขตสกลนคร โดยรวม มีระดับ ความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า คุณสมบัตินักบัญชีที่พึงประสงค์ของสำนักงานบัญชี เขตสกลนคร อยู่ใน ระดับมากที่สุด โดยเรียงตามลำดับ ได้แก่ ด้านวิชาชีพบัญชี ด้านจรรยาบรรณของนักบัญชี ด้านคุณลักษณะของนักบัญชีในการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับ กมลภู สันทะจักร (2562) หัวหน้าฝ่าย การเงินและบัญชี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของนักบัญชีที่พึง ประสงค์ในยุคไทยแลนด์ 4.0 อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านความรู้ทางวิชาชีพบัญชี ด้านทักษะทางวิชาชีพบัญชี เช่น สามารถปฏิบัติงานในวิชาชีพบัญชีได้เป็นอย่างดี มี คุณลักษณะเฉพาะบุคคลของนักบัญชีที่ดี สามารถ

Citation : วนิตา ณ ลำพูน, มริญญา คำมา, พิระยุทธ ศิลพรหม, และสุวิทย์ชาญ แก้วสุวรรณ. (2567). คุณสมบัติของนักบัญชีวิชาชีพ

อากรที่พึงประสงค์ของสำนักงานบัญชีในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี. วารสารการบริหารการปกครองและ

นวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 209-222; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.14>

ปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นและสื่อสารกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น สามารถ ใช้งานอุปกรณ์ เครื่องใช้สำนักงานคอมพิวเตอร์ เป็นอย่างดี สามารถใช้โปรแกรม ไมโครซอฟต์ ออฟฟิศ ได้เป็นอย่างดี (เวิร์ด, เอ็กเซล, พาวเวอร์พอยต์) สามารถใช้โปรแกรม แอปพลิเคชัน ในการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลได้เป็นอย่างดี (ไลน์ เฟสบุ๊ก อีเมล) และสอดคล้องกับสุนิรัตน์ ศรีชื่น (2563) ผลการวิเคราะห์ของนักบัญชีวิชาชีพในยุคดิจิทัล ที่ผู้ประกอบการมีความต้องการในจังหวัด ชลบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้าน ทักษะทางปัญญาและความรู้ในวิชาชีพบัญชี ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี ด้าน การสื่อสารและระบบ เทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบัญชี ด้านการบริหาร จัดการธุรกิจและองค์กร ผลการเปรียบเทียบของนักบัญชีวิชาชีพในยุคดิจิทัล ที่ผู้ประกอบการมีความ ต้องการในจังหวัด ชลบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน สามารถ สรุปการวิจัยได้ดังนี้ บัญชีวิชาชีพในยุคดิจิทัล ในจังหวัดชลบุรี ที่มีอายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการ ทำงาน ต่างกัน ทำให้ผู้ประกอบการมีความต้องการ ต่างกัน บัญชีวิชาชีพในยุคดิจิทัล ในจังหวัดชลบุรี ที่มีเพศ ต่างกัน ทำให้ผู้ประกอบการมีความ ต้องการไม่ต่างกัน ความเห็นเกี่ยวกับคุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ ในภาพรวมจัดอยู่ในระดับ มากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยรวมสูงสุดอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้าน จรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี ด้านวิชาชีพบัญชี ด้านอื่น ๆ ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบัญชี และ รองลงมามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก คือ ด้านภาษีอากรธุรกิจ ด้านคอมพิวเตอร์ ด้านภาษา ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 เพื่อให้วิทยาลัยพณิชยบัณฑิต สามารถนำงานวิจัยนี้ไปใช้ในการกำหนดหลักสูตร และรายวิชาที่ใช้ในการสอนให้สอดคล้องกับคุณสมบัติที่นักบัญชีภาษีอากรที่พึงประสงค์สำนักงาน บัญชีในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานีต้องการ เพื่อผลิตบัณฑิตได้ตรงกับความต้องการที่แท้จริง

1.2 การนำผลการศึกษาไปใช้เพื่อผู้ประกอบการสำนักงานบัญชีได้ใช้ในการตัดสินใจในการรับนักบัญชีภาษีอากร ที่ผู้ประกอบการควรเลือกรับนักบัญชีภาษีอากรที่มีคุณสมบัติในด้านต่าง ๆ

มีความรู้ความสามารถทักษะวิชาชีพพร้อมที่จะพัฒนาอย่างต่อเนื่องซึ่งเป็นคุณสมบัติของนักบัญชี
ภาษีอากรที่ดีในปัจจุบัน

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาคุณสมบัติของนักบัญชีในการประกอบวิชาชีพด้านบัญชีในหน่วยงาน
ราชการเพื่อนำมาปรับปรุงหลักสูตรในการเรียนการสอน

2.2 ควรศึกษาคุณลักษณะของนักบัญชีภาษีอากรยุคใหม่ในด้านทักษะทางสังคม ได้แก่
ความเป็นผู้นำ ความฉลาดทางอารมณ์ เป็นต้น

2.3 ควรศึกษาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานโดยเปลี่ยนกลุ่มตัวอย่าง อาทิเช่น วิชากิจ
ขนาดกลางและขนาดย่อม หรือสำนักงานรับทำบัญชีในภูมิภาคอื่น เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง (References)

กมลภู สันตะจักร์ และกนกศักดิ์ สุขวัฒนาสินธิ์. (2562). ปัจจัยของนักบัญชียุคดิจิทัลที่มีผลต่อ
ผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของหน่วยงานราชการในประเทศไทย. **วารสารหาดใหญ่
วิชาการ**. 17(1) : 17–31.

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์. **พระราชบัญญัติการบัญชี 2543**. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้
จาก : [https://www2.dbd.go.th/data-storage/attachment
/cf553ff61a275899be24bbc4.pdf](https://www2.dbd.go.th/data-storage/attachment/cf553ff61a275899be24bbc4.pdf). สืบค้น 11 มิถุนายน 2566.

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์. **พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี 2547**. [ออนไลน์]. เข้าถึง
ได้จาก : [https://www2.dbd.go.th/data-storage/attachment
/41e6df317aa1f1df10e1a8e84.pdf](https://www2.dbd.go.th/data-storage/attachment/41e6df317aa1f1df10e1a8e84.pdf). สืบค้น 11 มิถุนายน 2566.

กุลธิดา ธนสมบัติศิริ. (2564). **คุณลักษณะนักบัญชียุคใหม่ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของ
นักบัญชีในสำนักงานบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล**. การค้นคว้าอิสระตาม
หลักสูตร บัญชีมหาบัณฑิต คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

ณัฐธรินทร พลภูงา. (2563). **นักบัญชีภาษีอากร**. สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์.
[ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <https://www.tfac.or.th/Article/Ketail/123571>. สืบค้น 25
มิถุนายน 2566.

บุญชม ศรีสะอาด. (2560). **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์.

Citation : วนิดา ณ ลำพูน, มริฎตรี คำมา, พิระยุทธ ศิลพรหม, และสุวิทย์ชาญ แก้วสุวรรณ. (2567). คุณสมบัติของนักบัญชีภาษี

อากรที่พึงประสงค์ของสำนักงานบัญชีในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี. **วารสารการบริหารการปกครองและ
นวัตกรรมท้องถิ่น**. 8(1) : 209-222; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgrisru.2024.14>

- วิจิตรรา เนื่องวัง. (2563). **คุณสมบัติที่พึงประสงค์ของสำนักงานบัญชี เขตสี่ลม. ค้นคว้าอิสระ สาขาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.**
วิทยาลัยพณิชยบัณฑิต แบบมคอ. 2. **หลักสูตรบัญชีบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2565).** คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยพณิชยบัณฑิต.
- สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์. (2564). **คู่มือประมวลจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2564.** [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก :
<https://www.tfac.or.th/Article/Detail/160537>. สืบค้น 11 มิถุนายน 2566.
- สุณีรัตน์ ศรีชื่น. (2563). **คุณสมบัติที่พึงประสงค์ของนักบัญชีวิชาชีพในยุคดิจิทัลที่ผู้ประกอบการมีความต้องการในจังหวัดชลบุรี. ค้นคว้าอิสระ สาขาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.**
- หัตถยาภรณ์ สมน้อย. (2560). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพิจารณาเลือกรับนักบัญชีของสำนักงานบัญชีในเขตภาคใต้. การค้นคว้าอิสระตามหลักสูตร บัญชีมหาบัณฑิต คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม.**

Citation : วนิดา ณ ลำพูน, มริญญา คำมา, พิระยุทธ ศิลารพหม, และสุวิทย์ชาญ แก้วสุวรรณ. (2567). คุณสมบัติของนักบัญชีภาษี

อากรที่พึงประสงค์ของสำนักงานบัญชีในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี. วารสารการบริหารการปกครองและ
นวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 209-222; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgrisru.2024.14>

การจำแนกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎี : ทฤษฎีสู่ระเบียบวิธีวิจัย

Classification of Theoretical Conceptual Framework: Theory to Research Methodology

สัญญา เคนาภูมิ^{1*} และธัญชนก ปะวะละ²
Sanya Kenaphoom^{1*} and Thanyachanok Pawala²

Received : August 16, 2023; Revised : August 30, 2023; Accepted : August 30, 2023

บทคัดย่อ (Abstract)

กรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีมีความสำคัญเพราะให้โครงสร้างสำหรับโครงการวิจัย ช่วยเน้นคำถามวิจัย และเพิ่มโอกาสในการผลิตผลการวิจัยที่มีความหมายที่แก้ไขปัญหาทางานวิจัย กรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีนำการทำงานร่วมกันกับโครงการวิจัยโดยการเชื่อมโยงคำถามการวิจัยและให้เหตุผลสำหรับการพัฒนาของคำถามการวิจัยหรือสมมติฐาน นอกจากนี้ยังช่วยนักวิจัยประเมินว่าโครงการหรือการศึกษาอาจก้าวหน้าไปสู่ความยั่งยืนและจัดแนวการแทรกแซง กลยุทธ์ และงานวิจัยที่มีเป้าหมายในการเปลี่ยนแปลงระบบเมือง ดังนั้นบทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประเภทของกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎี การศึกษาครั้งนี้ใช้วิธีการศึกษาเอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้องแล้วทำการวิเคราะห์เนื้อหาจากนั้นนำเสนอเชิงพรรณนาความตามวัตถุประสงค์การศึกษา ผลการศึกษาพบว่าประเภทของกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎี ได้แก่ (1) กรอบแนวคิดแบบทฤษฎีผนวก (2) กรอบแนวคิดแบบแยกตัวแปร (3) กรอบแนวคิดแบบแนวคิดหลัก (4) กรอบแนวคิดแบบแบ่งประเภท (5) กรอบแนวคิดแบบเชิงอุตสาหกรรม (6) กรอบแนวคิดแบบเชิงคุณลักษณะ (7) กรอบแนวคิดแบบสถานการณ์ (8) กรอบแนวคิดแบบนำเสนอ (9) กรอบแนวคิดแบบโมเดล (10) กรอบแนวคิดแบบสายการวิจัย และ (11) กรอบแนวคิดแบบพฤติกรรม

คำสำคัญ (Keywords) : กรอบแนวคิด, กรอบแนวคิดเชิงทฤษฎี, ระเบียบวิธีวิจัย

¹⁻²มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม; Rajabhat Maha Sarakham University, Thailand.

*Corresponding Author; e-mail : zumsa_17@hotmail.com

Citation : Kenaphoom, S. & Pawala, T. (2024). Classification of Theoretical Conceptual Framework: Theory to

Research Methodology. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(1) : 223-256;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.15>

Abstract

Theoretical frameworks are important because they provide structure for a research project, help highlight research questions, and increase the likelihood of producing meaningful research that addresses research problems. The theoretical framework brings collaboration to the research project by linking the research question and providing a rationale for the development of the research question or hypothesis. It also helps researchers assess how a project or study might progress toward sustainability and align strategic and research interventions aimed at transforming urban systems. Thus, this article aims to study the types of theoretical frameworks. This study uses the method of studying related academic documents, analyzing their content, and then presenting them descriptively according to the research objectives. The results found that types of theoretical frameworks were; (1) Integrated Theoretical Framework, (2) Variable-Centric Framework, (3) Foundational Framework, (4) Classification Framework, (5) Industrial Framework, (6) Phenomenological Framework, (7) Situation Framework, (8) Conceptual Framework, (9) Model Framework, (10) Research Tradition Framework, and (11) Behavioral Framework.

Keywords : Conceptual Framework, Theoretical Conceptual Framework, Research Methodology

บทนำ (Introduction)

การสร้างกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีมีความสำคัญในงานวิจัยทางสังคมศาสตร์เพื่อเป็นแนวทางกระบวนการวิจัย (Bolade & Sindakis, 2020) กรอบแนวคิดทำหน้าที่เป็นเครื่องมือจัดมุมมองและแผนที่ความคิดเพื่อตรงและนำทางการวิจัยช่วยให้นักวิจัยมองเห็นภาพรูปแบบของกรอบการวิจัย (Schwörer, 2021) โดยจัดให้มีโครงสร้างที่อธิบายปรากฏการณ์ต่าง ๆ (Heo, 2020) โดยสรุปวัตถุประสงค์และขอบเขตของกรอบการวิจัย นักวิจัยต้องสามารถออกแบบกรอบให้เหมาะสมอย่างมี

Citation : สัญญา เคนาภูมิ และฉันทชนก ปะวะละ. (2567). การจำแนกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎี : ทฤษฎีสู่ระเบียบวิธีวิจัย.

วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 223-256;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.15>

นัยสำคัญ (Gerrit van der Waldt, 2019) กรอบเหล่านี้สามารถใช้เป็นพื้นฐานสำหรับการวิจัยซึ่งเชื่อมโยงไปสู่สมมติฐานการวิจัยและการทดสอบทฤษฎี (Ridhwan & Purwanto, 2020) กรอบแนวคิดจึงมีบทบาทสำคัญในการเป็นรากฐานสำหรับการวิจัยและสร้างความมั่นใจในความชัดเจนและความเชื่อมโยงกันในกระบวนการวิจัย

การสร้างกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีมีความสำคัญเพราะช่วยให้คำถามวิจัยมีความชัดเจนและเพิ่มโอกาสต่อผลการวิจัยที่จะสามารถนำไปใช้ประโยชน์หรือแก้ไขปัญหาได้ (Zhou et al., 2021) กรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีจะส่งผลต่อการดำเนินการวิจัยโดยการเชื่อมโยงคำถามการวิจัยและการระบุสมมติฐานการวิจัย (Lynch et al., 2020) นอกจากนี้ยังทำหน้าที่เป็นเครื่องมือจัดระเบียบมุมมองและแผนที่ความคิดเพื่อเป็นแนวทางการวิจัยโดยตรง (Gerrit van der Waldt, 2020) กรอบแนวคิดช่วยให้การเรียบเรียงเป็นภาษาทั่วไปที่เข้าใจเกี่ยวกับปรากฏการณ์ได้ (Schwörer, 2021) นอกจากนี้ยังช่วยนักวิจัยประเมินโครงการวิจัยว่ามีความก้าวหน้าไปสู่ความยั่งยืน จนไปสู่การปรับปรุงกลยุทธ์การวิจัยและการเปลี่ยนแปลงระบบการบริหารจัดการ (Ridhwan, N., & Purwanto, E., 2020) กรอบแนวคิดบนพื้นฐานของการทบทวนวรรณกรรมช่วยให้การสร้างสมมติฐานและการทดสอบกรอบการทำงานในการวิจัยในอนาคต

อย่างไรก็ตามการศึกษาในรายละเอียดของการสร้างกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎี (Theoretical Framework) ถือว่าเป็นขั้นตอนที่สำคัญในงานวิจัยเพื่ออธิบายและวิเคราะห์ปรากฏการณ์หรือปัญหาที่มีอยู่ การนำเสนอบทความนี้จึงมีความสำคัญหลายประการ ดังนี้ (1) เป็นแนวทางในการสร้างพื้นฐานทฤษฎี (2) เป็นแนวทางในการเลือกและกำหนดตัวแปรสำคัญ (3) เป็นแนวทางในการกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรให้เข้าใจว่าแต่ละตัวแปรมีบทบาทและผลกระทบต่อกันอย่างไร (4) เป็นแนวทางในการสร้างโครงสร้างและแผนการวิจัย (5) เป็นแนวทางในการอธิบายความสำคัญและหลักฐาน และ (6) เป็นแนวทางในการการเชื่อมโยงกับงานวิจัยเดิมและความน่าเชื่อถือ

ดังนั้นการนำเสนอบทความนี้จะช่วยให้นักวิจัยได้เข้าใจงานวิจัย แนวคิด ทฤษฎีในลักษณะที่เป็นระบบและมีเหตุผล นอกจากนี้ยังช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจว่างานวิจัยมีความศาสตร์และความเชื่อถือได้อีกด้วย บทความนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอแนวทางการสร้างและพัฒนากรอบแนวคิดเชิงทฤษฎี ทั้งจะเป็นประโยชน์ทั้งทางวิชาการและการปฏิบัติที่อยู่บนพื้นฐานของหลักวิชาการ

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

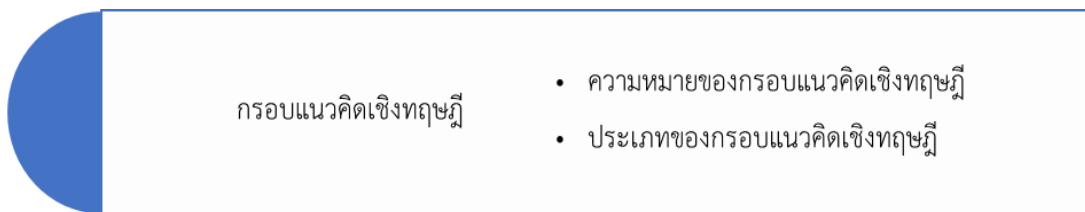
บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประเภทของกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎี

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การศึกษานี้ใช้วิธีการศึกษาเอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้องแล้วทำการวิเคราะห์เนื้อหา จากนั้นนำเสนอเชิงพรรณนาความตามวัตถุประสงค์การศึกษา ผู้เขียนเริ่มด้วยการวางวัตถุประสงค์ของการศึกษาและคำถามการวิจัย จากนั้นทำการทบทวนวรรณกรรมจะวางรากฐานโดยการสำรวจทฤษฎีและกรอบการศึกษา การออกแบบการวิจัยสรุปวิธีที่ผู้เขียนเลือกและวิเคราะห์วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง โดยมีรายละเอียดเกณฑ์การคัดเลือก/คัดออก และฐานข้อมูลและคำค้นหาที่ใช้ จากนั้นทำการรวบรวมและการวิเคราะห์ข้อมูลจะอธิบายวิธีที่ผู้เขียนรวบรวมและประมวลผลข้อมูล โดยใช้เกณฑ์เฉพาะในการจำแนกรูปแบบแนวคิดเชิงทฤษฎี ความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของวิธีการทำให้นับใจในความน่าเชื่อถือของการค้นพบ และนำเสนอผลการศึกษาตามหมวดหมู่กรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีอย่างเป็นระบบ

กรอบแนวคิดการศึกษา

การศึกษา “กรอบแนวคิดเชิงทฤษฎี : ทฤษฎีสู่ระเบียบวิธีวิจัย” ผู้ศึกษาออกแบบกรอบแนวคิดการศึกษา ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการศึกษา

ผลการวิจัย (Research Results)

1. ความหมายของกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎี

กรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีให้โครงสร้างสำหรับโครงการวิจัยช่วยในการมุ่งเน้นคำถามการวิจัย และผลิตผลการวิจัยบนพื้นฐานของปัญหาการวิจัย (Lynch et al., 2020) เป็นการทำงานที่สอดคล้องประสานกันระหว่างคำถามการวิจัยและการให้เหตุผลกิจกรรมการพัฒนา (Pan et al.,

Citation : สัญญา เคนาภูมิ และฉันทชนก ปะวะละ. (2567). การจำแนกรูปแบบแนวคิดเชิงทฤษฎี : ทฤษฎีสู่ระเบียบวิธีวิจัย.

วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 223-256;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.15>

2021) เป็นกรอบที่ทำหน้าที่เป็นแผนที่การวิจัยเพื่อนำไปสู่แนวทางการวิเคราะห์ที่ไปจนถึงผลการวิจัย (Schwörer, 2021) ในบริบทของการพยาบาลจะเห็นว่ากรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีสามารถอำนวยความสะดวกในการดูแลผู้ป่วยป่วยหนักแบบมีอาชีพโดยช่วยให้พยาบาลรู้ถึงภาวะที่ไม่เข้าค่ายไม่ออกซึ่งนำไปสู่การกำหนดกลยุทธ์การจัดการกับความขัดแย้งและสร้างค่านิยม (Okoli, 2022) นอกจากนี้ยังเป็นการเตรียมกลยุทธ์ที่มีประสิทธิภาพในการปลูกฝังค่านิยมที่สนับสนุนการทำงาน (Williams, 2014) กรอบทฤษฎีสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในสาขาวิชาต่าง ๆ เพื่อสร้างทฤษฎีและเพิ่มความเข้มข้นของทฤษฎีได้ดียิ่งขึ้น

ดังนั้นกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎี (Theoretical Framework) จึงหมายถึงเค้าโครงทฤษฎีที่ถูกสร้างขึ้นเพื่อช่วยให้เข้าใจและอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งต่าง ๆ ในโลกหรือปรากฏการณ์ที่เราต้องการวิจัยโดยมีจุดประสงค์ที่ช่วยให้แนวคิดหรือทฤษฎีสามารถนำมาใช้เข้าสู่งานวิจัยหรือการทำงานทางวิชาชีพได้ในลักษณะที่มีความเป็นระบบ นอกจากนี้กรอบแนวคิดเชิงทฤษฎียังเป็นการรวมหลักการทฤษฎีและแนวคิดต่าง ๆ เข้าด้วยกันเพื่อสร้างโครงสร้างที่ชัดเจนและมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัย โดยหลักการทฤษฎีเหล่านี้ส่วนมากจะมาจากหลายหลากทฤษฎีแล้วหลอมรวมกันจนสร้างความเชื่อมั่นและความน่าเชื่อถือให้กับกรอบแนวคิดนั้น กรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีมักจะประกอบไปด้วย

1. แนวคิดหรือทฤษฎีหลัก กลุ่มแนวคิดหรือทฤษฎีที่ใช้เป็นพื้นฐานในการวิเคราะห์และอธิบายปรากฏการณ์หรือปัญหาที่ต้องการศึกษา
2. ตัวแปรสำคัญ ตัวแปรที่มีผลต่อปรากฏการณ์หรือปัญหาที่กำลังศึกษา และที่เป็นตัวกำหนดในการวิเคราะห์
3. ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร แสดงความสัมพันธ์และการมีผลต่อกันระหว่างตัวแปรที่เลือกใช้ในการวิเคราะห์
4. ตัวชี้วัดและการวัด วิธีที่ใช้ในการวัดหรือวิเคราะห์ตัวแปรที่เลือกใช้ในการศึกษา
5. เชิงมุมการสังเกต การอธิบายและพิจารณาเบื้องหลังที่สำคัญที่ส่งผลต่อปรากฏการณ์หรือปัญหา
6. แนวคิดรองเรื่อง แนวคิดเสริมและส่วนที่เสริมเติมเพื่อช่วยในการวิเคราะห์และอธิบาย
7. ข้อมูลประกอบ ข้อมูลหรือความรู้เพิ่มเติมที่ใช้ในการสนับสนุนและพิสูจน์กรอบแนวคิด

Citation : Kenaphoom, S. & Pawala, T. (2024). Classification of Theoretical Conceptual Framework: Theory to

Research Methodology. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(1) : 223-256;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.15>

หลังจากสร้างกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีแล้ว นักวิจัยสามารถนำไปใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลหรือปัญหาที่เกี่ยวข้องและช่วยให้เข้าใจและอธิบายผลการศึกษได้ในลักษณะที่มีความเป็นระบบและมีเสถียรภาพ

กรอบแนวคิด
เชิงทฤษฎี:

- 1. แนวคิดหรือทฤษฎีหลัก
- 2. ตัวแปรสำคัญ
- 3. ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร
- 4. ตัวชี้วัดและการวัด
- 5. เชิงมุมการสังเกต
- 6. แนวคิดรองเรื่อง
- 7. ข้อมูลประกอบ

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดเชิงทฤษฎี

2. ประเภทของกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎี

ทฤษฎีมีสองประการ หนึ่ง คือ ทฤษฎีที่เป็นปรากฏการณ์ทางธรรมชาติมนุษย์ค้นพบ และสอง คือ ทฤษฎีที่มนุษย์สร้างขึ้น ทฤษฎีเชิงประจักษ์ (Empirical theories) หรือที่เรียกว่า ทฤษฎีปรากฏการณ์ธรรมชาติ มีพื้นฐานมาจากการพัฒนาทฤษฎีผ่านการขยาย การหดตัว และการแก้ไข โดยหลักฐานเชิงประจักษ์ทฤษฎีเหล่านี้อาศัยการสะสมของชุดหลักฐานที่เป็นจริงและเพิ่มขึ้นแบบสะสมเพื่อกำหนดโครงสร้างที่สมบูรณ์ของโลกพวกเขาสามารถปลอมแปลงและสามารถตรวจสอบได้ในองศาที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับโครงสร้างเชิงปริมาณในทางตรงกันข้าม ส่วนทฤษฎีแนวคิด (Conceptual theories) หรือเรียกอีกอย่างว่า ทฤษฎีกำเนิด (Generative theories) มีลักษณะโดยความสามารถในการสร้างแบบจำลองหลายแบบผ่านกรอบภาษา ทฤษฎีเหล่านี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อรองรับและรวมธรรมชาติผ่านการดูซึมพวกเขาอย่างใกล้ชิดมีลักษณะคล้ายกับกระบวนการค้นพบและการใช้งานในวิทยาศาสตร์ปกติทั้งทฤษฎีเชิงประจักษ์และแนวความคิดมีบทบาทสำคัญในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์เป็นพื้นฐานสำหรับการประยุกต์ใช้ในทางปฏิบัติการรักษาความรู้การสื่อสารและความเข้าใจ (Schurz, 2018; Eisend & Kuss, 2019; Craig, 2007; Oelkers, 2001) ทฤษฎีสามารถแบ่งออกเป็นสองประเภท

Citation : สัญญา เคนาภูมิ และฉันทชนก ปะวะละ. (2567). การจำแนกกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎี : ทฤษฎีสู่ระเบียบวิธีวิจัย.

วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 223-256;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.15>

ทฤษฎีที่เป็นปรากฏการณ์ทางธรรมชาติมนุษย์ค้นพบ (*Empirical Theories*) เป็นทฤษฎีที่สร้างขึ้นจากการสังเกตและวิเคราะห์ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ โดยเก็บข้อมูลและข้อมูลพฤติกรรมจริงจากโลกจริง จากนั้นนำมาวิเคราะห์เพื่อสรุปลักษณะและความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ตัวอย่างทฤษฎีที่เป็นปรากฏการณ์ทางธรรมชาติคือทฤษฎี Evolution ในธรรมชาติของ Charles Darwin's Theory of Evolution จะเห็นได้ว่า ทฤษฎีเชิงประจักษ์ (*Empirical theories*) หมายถึง ทฤษฎีที่มีพื้นฐานจากการวิจัยเชิงประจักษ์และหลักฐานต่าง ๆ ทฤษฎีเหล่านี้พัฒนาผ่านการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ และมุ่งที่จะอธิบายและเข้าใจปรากฏการณ์ต่าง ๆ ในโลกจริงทฤษฎีเชิงประจักษ์มีความหลากหลายและสามารถพบได้ในสาขาต่าง ๆ ของการศึกษา เช่น จิตวิทยา เศรษฐศาสตร์ และงานวิจัยเกี่ยวกับจิตสำนึกพวกเขาให้กรอบสำหรับการทำความเข้าใจและการทำนายพฤติกรรมการสำรวจความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรและการทดสอบสมมติฐานทฤษฎีเชิงประจักษ์เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับความก้าวหน้าความรู้และแจ้งกระบวนการตัดสินใจพวกเขาช่วยให้ทฤษฎีทำให้ความรู้ลึกซึ้งของปรากฏการณ์ที่ซับซ้อนและนำไปสู่การพัฒนาของการปฏิบัติตามหลักฐาน (Iparraguirre, 2019; Doerig et al., 2021; Adhikary et al., 2018)

ทฤษฎีที่มนุษย์สร้างขึ้น (*Conceptual Theories*) เป็นทฤษฎีที่ถูกสร้างขึ้นโดยมนุษย์เพื่ออธิบายและเข้าใจเรื่องที่ไม่ได้เกิดขึ้นแบบธรรมชาติ หรือที่ยังไม่ได้รับการสังเกตเห็น ทฤษฎีเหล่านี้สร้างขึ้นจากแนวคิด การคาดเดา หรือการนำเสนอหลักการที่สรุปมาจากข้อมูลที่มีอยู่ ตัวอย่างทฤษฎีที่มนุษย์สร้างขึ้นคือทฤษฎีสัญชาตญาณ ทฤษฎีแนวคิด (*conceptual Theories*) หมายถึง ทฤษฎีที่ให้กรอบในการทำความเข้าใจและตีความข้อมูล ระบุตัวแปรที่สำคัญ อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร และการระบุเงื่อนไขขอบเขตช่วยระบุและกำหนดปัญหา กำหนดวิธีแก้ปัญห และอำนวยความสะดวกในการตอบสนองต่อปัญหาใหม่ ๆ ทฤษฎีอนุญาตให้มีการสรุปและการทำนาย, ให้ข้อมูลเชิงลึกและความตื่นเต้นในการวิจัย.ในด้านของทฤษฎีแนวคิดไม่มีข้อตกลงสากลเกี่ยวกับคำนิยาม แต่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหที่เป็นทางการเช่นแนวคิด counterfactual และ contradictory แผนการเข้าใจการเสนอชื่อและการแสดงความคล้ายคลึงกันและแบบทั่วไปทฤษฎีต่าง ๆ ของแนวคิดมีนัยต่อระบบการจัดระเบียบความรู้และระบบการสืบค้นข้อมูลการจัดหมวดหมู่ที่ดีที่สุดของทฤษฎีของแนวคิดจะขึ้นอยู่กับทฤษฎี epistemological, กับนักประวัติศาสตร์และความเข้าใจในทางปฏิบัติมีผลมากที่สุด (Rast, 2018; Palermo, 2017; Hjørland, 2009)

Citation : Kenaphoom, S. & Pawala, T. (2024). Classification of Theoretical Conceptual Framework: Theory to

Research Methodology. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(1) : 223-256;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.15>

สองประเภทนี้แสดงถึงการแบ่งแยกระหว่างทฤษฎีที่ฐานข้อมูลมาจากปรากฏการณ์ที่เป็นจริงในโลกธรรมชาติกับทฤษฎีที่ถูกสร้างขึ้นจากความคิดและการวิเคราะห์ของมนุษย์ เพื่อช่วยในการเข้าใจและอธิบายเรื่องราวและสิ่งต่าง ๆ ในโลกที่เราอยู่อย่างเต็มที่ อย่างไรก็ตามการจำแนกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีสามารถจำแนกได้อย่างหลากหลายประเภท ผู้เขียนเห็นว่าการจำแนกที่เป็นประโยชน์ทางวิชาการและปฏิบัติการได้เป็นอย่างดีควรจำแนกลักษณะของกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎี (Theoretical Framework) ตามลักษณะและการใช้งานต่าง ๆ ได้ดังนี้

2.1. กรอบแนวคิดแบบทฤษฎีผนวก (Integrated Theoretical Framework), ใช้ในการรวมแนวคิดหรือทฤษฎีจากแหล่งต่าง ๆ เข้าด้วยกันเพื่อสร้างกรอบแนวคิดที่ครอบคลุมและเป็นระบบ การผนวกทฤษฎีที่แตกต่างกันอาจช่วยในการอธิบายปรากฏการณ์ที่ซับซ้อน นักวิจัยได้พัฒนาการศึกษาโดยใช้กรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีแบบบูรณาการประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญหลายอย่าง ดังนี้ ประการแรกต้องอาศัยความเข้าใจเกี่ยวกับสถานที่ทางสังคมของผู้ร่วมการทดลองและลักษณะของพฤติกรรมในคำถามเพื่อที่จะกำหนดภาวะฉุกเฉินของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ความขัดแย้งทางศีลธรรม (Michalski, 2021) ประการที่สองควรรวมระบบสนับสนุนด้านจิตวิทยา จิตวิทยา และการสอนเพื่อพัฒนาการศึกษาแบบ STEM แบบบูรณาการที่สอดคล้องกัน (Ortiz-Revilla, et al., 2022) ประการที่สามควรรวมทฤษฎีหน่วยงาน ทฤษฎีการส่งสัญญาณ ทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสีย และทฤษฎีความชอบธรรม เพื่อตีความสถานที่สำคัญและนัยของการเปิดเผยข้อมูลที่มองไปข้างหน้า (FLII) (Menicucci & Paolucci, 2018) ประการที่สี่ควรรวมถึงพฤติกรรมความเป็นผู้นำที่มุ่งเน้นบุคคลและงานที่มุ่งเน้นเช่นการสร้างแรงบันดาลใจและสร้างแรงจูงใจการตั้งค่าทิศทางการจัดการประสิทธิภาพเพื่อนำไปสู่การบูรณาการสุขภาพระหว่างมืออาชีพและทีมดูแลสังคม (Smith et al., 2020)

ดังนั้น "Integrated Theoretical Framework" หมายถึง กรอบแนวความคิดที่ได้รับการรวมกันจากหลายทฤษฎีหรือแนวคิดเพื่อใช้ในการศึกษาหรือการวิจัยเพื่อเข้าใจประเด็นหรือปัญหาทางวิชาการในมุมมองที่ครอบคลุมและมีความเป็นระบบมากขึ้น โดยทั่วไปแล้ว เมื่อมีการศึกษาหรือวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่มีมุมมองหลายแง่หรือมีประเด็นที่ซับซ้อน การนำเอาทฤษฎีหรือแนวคิดจากหลายแนวทางมารวมกันเป็นเฟรมเวิร์คทฤษฎีเดียวสามารถช่วยให้มีการวิเคราะห์และเข้าใจปรากฏการณ์ได้ครอบคลุมมากขึ้นและเชื่อมโยงความรู้กันได้ดีขึ้น เพื่อให้เข้าใจมากขึ้นขอยกตัวอย่างขั้นตอนในการสร้าง Integrated Theoretical Framework ดังนี้

Citation : สัญญา เคนาภูมิ และฉันทชนก ปะวะละ. (2567). การจำแนกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎี : ทฤษฎีสู่ระเบียบวิธีวิจัย.

วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 223-256;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.15>

2.1.1 การระบุประเด็นหรือเรื่องที่น่าสนใจ เริ่มต้นด้วยการระบุประเด็นหรือเรื่องที่ต้องการศึกษาหรือวิจัย เช่น การศึกษาเกี่ยวกับประสิทธิภาพการสื่อสารในองค์กรขนาดใหญ่

2.1.2 การรวบรวมทฤษฎีหรือแนวคิด สืบค้นและรวบรวมทฤษฎีหรือแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับประเด็นหรือเรื่องที่กำลังศึกษา ในกรณีนี้อาจมีทฤษฎีเกี่ยวกับการสื่อสารองค์กร และทฤษฎีเกี่ยวกับการทำงานขององค์กร

2.1.3 การเชื่อมโยงและรวมเอาทฤษฎีหรือแนวคิด ทำการเชื่อมโยงและรวมเอาทฤษฎีหรือแนวคิดที่เกี่ยวข้องเข้าด้วยกัน โดยพยายามหาความสอดคล้องหรือแนวคิดที่เสริมกัน อาจใช้การสร้างแผนภาพเพื่อแสดงการเชื่อมโยงเหล่านี้

2.1.4 การปรับแต่งและประยุกต์ใช้ ปรับแต่งและประยุกต์ใช้ Integrated Theoretical Framework ที่ได้รวมเอาทฤษฎีหรือแนวคิดหลายๆ แห่งเข้ากับข้อมูลหรือประเด็นที่ต้องการวิจัยนี้อาจเป็นการสร้างโมเดลหรือกรอบการวิเคราะห์ที่ใช้ในการตีความผลการศึกษาหรือการสำรวจ

1.5 การวิเคราะห์และอธิบายผล นำ Integrated Theoretical Framework ที่ได้มาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลหรือผลการวิจัย และอธิบายผลตามมุมมองของเฟรมเวิร์ค นี้ช่วยให้ผู้อ่านหรือผู้สนใจเข้าใจว่าแต่ละแนวทางหรือทฤษฎีเป็นส่วนสำคัญในการเข้าใจปรากฏการณ์ที่ศึกษา

การสร้าง Integrated Theoretical Framework เป็นกระบวนการที่ทำนายและต้องการความคล่องตัวในการรวบรวมและเชื่อมโยงความรู้จากหลายแนวคิด อย่างไรก็ตาม ช่วยให้การศึกษหรือการวิจัยมีความเป็นระบบและครอบคลุม

2.2. กรอบแนวคิดแบบแยกตัวแปร (Variable-Centric Framework) ใช้ในการเน้นตัวแปรและความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพื้นฐานในการวิเคราะห์และอธิบายการกระทำและผลการทำงานของตัวแปร

ตัวอย่างการพัฒนากรอบตัวแปรเป็นศูนย์กลางเป็นวิธีการทางทฤษฎีที่มุ่งเน้นไปที่การจัดกลุ่มและการวิเคราะห์ตัวแปรภายในชุดข้อมูลที่กำหนดจะช่วยให้การพิจารณาตัวแปรย่อยและความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในทางที่เฉพาะเจาะจงกรอบนี้สามารถนำไปใช้กับโดเมนต่าง ๆ เช่น การวิเคราะห์ทางสถิติ, การประเมินราคา บริษัท หน้าจอการฉายและการเปรียบเทียบในสภาพแวดล้อมของจอห์นพาเป้าหมายคือการให้ความเข้าใจแบบครบวงจรและครอบคลุมของตัวแปรและปฏิสัมพันธ์วิธีการที่เกี่ยวข้องกับการเป็นตัวแทนของโครงสร้างตัวแปรโดยใช้ผู้ประกอบการ

ทางคณิตศาสตร์และการใช้เทคนิคทางลดการระบุงกลุ่มผลที่สามารถนำมาใช้สำหรับการประมวลผลข้อมูลการแปลงรูปแบบและการประเมินคุณสมบัติที่ไม่ใช่หน้าที่ของแพลตฟอร์ม FAAs (Bry & Cucala, 2018; Jagannathan, 2019; Grambow et al., 2021; Camargo & Del Fabro, 2019)

ดังนั้นกรอบแนวคิดแบบแยกตัวแปรหรือ "Variable-Centric Framework" คือวิธีการในการศึกษาหรือวิจัยที่เน้นการวิเคราะห์และตีความตามตัวแปรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นหรือปัญหาที่กำลังศึกษา โดยกรอบแนวคิดชนิดนี้มุ่งเน้นไปที่การสำรวจและวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความเข้าใจเชิงลึกเกี่ยวกับปรากฏการณ์หรือกระบวนการที่กำลังศึกษา การสร้างกรอบแนวคิดแบบแยกตัวแปรทั่วไปนั้นอาจมีขั้นตอนดังนี้

2.2.1 ระบุตัวแปร ระบุและกำหนดตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับประเด็นหรือปัญหาที่ต้องการศึกษา แต่ละตัวแปรอาจเป็นตัวแปรอิสระหรือตัวแปรตาม ซึ่งจะใช้ในการวิเคราะห์และทดสอบสมมติฐาน

2.2.2 ระบุความสัมพันธ์ ในขั้นตอนนี้คือการระบุความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ซึ่งอาจเป็นความสัมพันธ์ทางสถิติ เช่น ความสัมพันธ์เชิงเส้น หรืออาจเป็นความสัมพันธ์ทางทฤษฎี โดยกำหนดสมมติฐานเกี่ยวกับการผันแปรต่าง ๆ

2.2.3 วิเคราะห์และตีความผล นำข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ระบุมาวิเคราะห์และทำการตีความผลตามความสัมพันธ์ที่กำหนด อาจใช้เครื่องมือวิเคราะห์สถิติเพื่อตรวจสอบความสัมพันธ์และผลทางสถิติ

2.2.4 อธิบายและเนื้อหาเพิ่มเติม อธิบายความหมายและเนื้อหาที่ได้จากการวิเคราะห์ตัวแปรต่าง ๆ และความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้อง นำเสนอข้อมูลและผลในรูปแบบที่เข้าใจง่ายสำหรับผู้อ่าน

2.2.5 สรุปและสร้างข้อเสนอ สรุปผลการวิเคราะห์และความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ และสร้างข้อเสนอหรือสรุปเชิงประมาณเกี่ยวกับปรากฏการณ์หรือปัญหาที่กำลังศึกษา

กรอบแนวคิดแบบแยกตัวแปรเป็นเครื่องมือที่มีประโยชน์ในการวิเคราะห์และอธิบายข้อมูลในมุมมองของตัวแปรและความสัมพันธ์ อย่างไรก็ตาม มีข้อจำกัดในการเข้าใจปัญหาหรือปรากฏการณ์โดยรวม และอาจไม่ครอบคลุมข้อมูลหรือปัจจัยที่มีผลต่อผลการศึกษาที่สำคัญอื่น ๆ ดังนั้น การเลือกใช้กรอบแนวคิดแบบแยกตัวแปรควรพิจารณาเหตุผลและความเหมาะสมในบริบทของงานวิจัยหรือการศึกษาที่กำลังดำเนินการอยู่

Citation : สัญญา เคนาภูมิ และฉันทชนก ปะวะละ. (2567). การจำแนกรูปแบบแนวคิดเชิงทฤษฎี : ทฤษฎีสู่ระเบียบวิธีวิจัย.

วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 223-256;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.15>

2.3. กรอบแนวคิดแบบแนวคิดหลัก (Foundational Framework) ใช้ในการนำเสนอ
แนวคิดหลักที่เป็นฐานในการวิเคราะห์และอธิบายปรากฏการณ์ แนวคิดหลักนี้มีผลต่อการพัฒนา
แนวคิดเพิ่มเติมในอนาคต

ตัวอย่างกรอบพื้นฐานถูกเสนอสำหรับ Agile Enterprise Architecture (AEA) ตาม
มุมมองของผู้ปฏิบัติงานของ EA กรอบที่กำหนดแรงจูงใจ enablers และบล็อกเกอร์ของ AEA กับ
แถลงการณ์เปรียบเป็นหนึ่งใน enablers ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าสถาปนิกองค์กรรับรู้ในเชิงบวก
การประยุกต์ใช้วิธีการความคล่องตัวในสถาปัตยกรรมองค์กรที่มีการรับรู้ที่ได้รับอิทธิพลจากขนาด
ขององค์กรทั้งพาอีเอและความตระหนักของวิธีการเปรียบเทียบผลการวิจัยยังแสดงให้เห็นว่า AEA เป็น
แรงจูงใจหลักโดยธุรกิจและไอทีเปลี่ยนพร้อมและตอบสนองต่อการตอบสนอง EA ดัชนีความคล่องตัว
ของ EA (EAAI) ถูกออกแบบมาเพื่อประเมินการประยุกต์ใช้ Agility ของ EA โดยยึดตามแรงจูงใจ
ตัวช่วยสร้างแรงจูงใจ และตัวบล็อกเอกสารฉบับนี้เน้นถึงความจำเป็นในการเพิ่มความตระหนักถึง
วิธีการแบบคล่องตัวและปรับรูปแบบธุรกิจในปัจจุบันให้สอดคล้องกับรูปแบบธุรกิจเหล่านั้น
(Kaddoumi & Watfa, 2022)

ดังนั้น "Foundational Framework" หรือแนวคิดหลัก เป็นกรอบแนวคิดที่ใช้เป็น
พื้นฐานหรือรากฐานในการศึกษาหรือวิจัย เป็นแนวคิดหลักที่สร้างพื้นฐานให้กับการเข้าใจประเด็น
หรือปัญหาที่กำลังศึกษา และมักเกี่ยวข้องกับทฤษฎีหรือแนวคิดที่สำคัญในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง
กรอบแนวคิดแบบนี้ช่วยกำหนดแนวทางการดำเนินงานและการวิเคราะห์เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่มี
ความเชื่อมโยงกับทฤษฎีหลักอย่างมีนัยสำคัญ การสร้าง Foundational Framework สามารถทำ
ได้โดยปฏิบัติดังนี้

2.3.1 เลือกและระบุทฤษฎีหลัก เลือกและระบุทฤษฎีหรือแนวคิดที่เป็นพื้นฐานใน
งานวิจัยหรือการศึกษา ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นหรือปัญหาที่นักวิจัยกำลังศึกษา ทฤษฎีหรือแนวคิดนี้
จะเป็นฐานในการสร้างกรอบแนวคิดและวิเคราะห์ข้อมูล

2.3.2 สร้างกรอบแนวคิด สร้างกรอบแนวคิดโดยนำทฤษฎีหรือแนวคิดหลักมา
เชื่อมโยงกับประเด็นหรือปัญหาที่กำลังศึกษา และระบุความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ ใน
กรอบนี้

2.3.3 วิเคราะห์และตีความ นำข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประเด็นหรือปัญหาวิเคราะห์และตีความตามแนวคิดหลักที่กำหนดไว้ อธิบายว่าความสัมพันธ์และองค์ประกอบต่าง ๆ มีความหมายอย่างไรตามแนวคิดหลัก

2.3.4 ประยุกต์ใช้และสรุปผล ประยุกต์ใช้กรอบแนวคิดที่ได้สร้างขึ้นในการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการศึกษา อธิบายว่าทฤษฎีหรือแนวคิดหลักที่เลือกใช้เป็นพื้นฐานในการเข้าใจผลการศึกษา

2.3.5 การนำเสนอและเผยแพร่ นำเสนอผลการศึกษาโดยอธิบายแนวคิดหลักที่เกี่ยวข้อง สื่อสารผลลัพธ์การศึกษาให้ครอบคลุมและเข้าใจง่ายสำหรับผู้อ่านหรือผู้สนใจ

การสร้าง Foundational Framework เป็นกระบวนการที่ช่วยให้งานวิจัยหรือการศึกษามีความเป็นระบบและมีความครอบคลุม แนวคิดหลักที่เลือกจะมีบทบาทสำคัญในการช่วยให้เข้าใจและเน้นไปยังประเด็นหลักของงานวิจัยหรือการศึกษา

2.4. กรอบแนวคิดแบบแบ่งประเภท (Classification Framework) ใช้ในการแบ่งประเภทหรือจัดกลุ่มสิ่งต่าง ๆ ตามลักษณะหรือคุณสมบัติที่คล้ายกัน เพื่อให้เกิดความเข้าใจและการจัดการข้อมูลที่มีหลากหลาย กรอบการจัดหมวดหมู่ หมายถึง วิธีการที่เป็นระบบที่ใช้ในการจัดหมวดหมู่และวิเคราะห์ชนิดที่แตกต่างกันของข้อมูลหรือกระบวนการจะช่วยให้การจัดระเบียบและความเข้าใจข้อมูลที่ซับซ้อนโดยการให้โครงสร้างสำหรับการจัดหมวดหมู่กรอบมักจะมีมิติเช่น วัตถุประสงค์ผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องกับกิจการเริ่มต้นกระบวนการวิธีการและวิธีการขอพิจารณากรอบการจำแนกสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในสาขาต่าง ๆ รวมทั้งความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การผลิตอัจฉริยะ การเรียนรู้ของเครื่องควอนตัม และการวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ยกตัวอย่างเช่น Urbano et al. หรือเกี่ยวกับกรอบการจัดหมวดหมู่สำหรับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในอนาคต, ในขณะที่ Zhao et al. เสนอกรอบการจัดหมวดหมู่สำหรับการผลิตสมาร์ตโดยใช้ข้อมูลที่มีป้ายกำกับที่ไม่สมบูรณ์. นำเสนอกรอบการจำแนกประเภทสำหรับการเรียนรู้ภายใต้การดูแลด้วยวงจรควอนตัมการฝึกอบรม, และ Holek้า et al. แนะนำกรอบทางคณิตศาสตร์สำหรับการจำแนกประเภทและลักษณะนาม Alhaisoni et al. พัฒนาแพลตฟอร์มการจัดการหมวดหมู่ข้อมูลขนาดใหญ่สมาร์ตบนพื้นฐานของเทคนิค AI. (Urbano et al., 2021; Zhao et al., 2020; Nghiem et al., 2021; Holek้า et al., 2020; Alhaisoni et al., 2019)

Citation : สัญญา เคนาภูมิ และฉันทชนก ปะวะละ. (2567). การจำแนกกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎี : ทฤษฎีสู่ระเบียบวิธีวิจัย.

วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 223-256;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.15>

ดังนั้นกรอบแนวคิดแบบแบ่งประเภทหรือ "Classification Framework" หมายถึงกรอบที่ใช้ในการแบ่งประเภทหรือการจัดกลุ่มข้อมูลหรือปรากฏการณ์ต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ชัดเจนและครอบคลุม กรอบแนวคิดนี้มุ่งเน้นการสร้างการจัดหมวดหมู่หรือการแบ่งประเภทที่มีความเชื่อมโยงกับปัญหาหรือกรณีศึกษาที่กำลังศึกษา โดยการใช้ตัวแบ่งหรือคำแบ่งเฉพาะที่สามารถช่วยให้เราเข้าใจและการวิเคราะห์ผลได้ง่ายขึ้น ขั้นตอนในการสร้าง Classification Framework ประกอบด้วย

2.4.1 ระบุประเด็นหรือปัญหา ระบุประเด็นหรือปัญหาที่ต้องการแบ่งประเภท หรือคำนำหน้ากรณีศึกษาที่นักวิจัยกำลังศึกษา

2.4.2 รวบรวมข้อมูลหรือปรากฏการณ์ รวบรวมข้อมูลหรือปรากฏการณ์ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นหรือปัญหานั้น และระบุคุณลักษณะหรือตัวแปรที่สำคัญ

2.4.3 สร้างการแบ่งประเภท สร้างการแบ่งหมวดหมู่หรือการจัดกลุ่มที่เป็นเชิงคุณลักษณะ ตัวแบ่งคือเกณฑ์ที่ใช้ในการแบ่งกลุ่ม และควรจะเกี่ยวข้องกับปัจจัยหรือคุณลักษณะที่มีความสำคัญต่อประเด็นหรือปัญหา

2.4.4 วิเคราะห์และประยุกต์ใช้ นำเสนอข้อมูลที่แบ่งประเภทและวิเคราะห์ผลที่ได้จากการแบ่งประเภทนั้น สร้างสรรค์ความเข้าใจว่าแต่ละหมวดหมู่มีลักษณะและคุณสมบัติอย่างไร

2.4.5 การตรวจสอบและปรับปรุง ตรวจสอบว่าการแบ่งประเภทเป็นไปตามความสมเหตุสมผลและครอบคลุมหรือไม่ ปรับปรุงตัวแบ่งหรือเปลี่ยนแปลงเกณฑ์ที่จำเป็นถ้าต้องการ

2.4.6 การนำเสนอและเผยแพร่ นำเสนอ Classification Framework และผลการแบ่งประเภทให้ครอบคลุมและเข้าใจง่ายสำหรับผู้อ่านหรือผู้สนใจ

Classification Framework ช่วยให้การแบ่งประเภทและการจัดกลุ่มข้อมูลหรือปรากฏการณ์เป็นไปอย่างเนียนและระเบียบเรียบร้อย เป็นเครื่องมือที่มีประโยชน์ในการจัดหมวดหมู่และการเข้าใจข้อมูลในรูปแบบที่ง่ายต่อการวิเคราะห์และการนำเสนอผลการศึกษาหรือวิจัย

2.5. กรอบแนวคิดแบบเชิงอุตสาหกรรม (Industrial Framework), ใช้ในการวางแผนและพัฒนาอุตสาหกรรมหรือธุรกิจ โดยการรวมความรู้และข้อมูลทางทฤษฎีเข้าด้วยกันเพื่อสร้างกลยุทธ์ที่เหมาะสม กรอบอุตสาหกรรมหมายถึง รูปแบบที่มีโครงสร้างหรือระบบที่ให้การสนับสนุนและคำแนะนำสำหรับกระบวนการอุตสาหกรรมต่าง ๆ และการดำเนินงานซึ่งจะช่วยให้การจัดระเบียบและการจัดการด้านต่าง ๆ ของกิจกรรมทางอุตสาหกรรมเช่นการใช้ทรัพยากรการ

จัดการของเสียการวางแผนการผลิตและบูรณาการเทคโนโลยีกรอบงานอุตสาหกรรมได้รับการออกแบบมาเพื่อรับมือกับความท้าทายและความต้องการที่เฉพาะเจาะจงในอุตสาหกรรมที่แตกต่างกัน เช่น การผลิต หุ่นยนต์ และระบบนิเวศอุตสาหกรรมพวกเขาให้ชุดของหลักการวิธีการและเครื่องมือที่ช่วยให้การตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิภาพการจัดสรรทรัพยากรและการเพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการรอบอุตสาหกรรมยังมีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมความยั่งยืนการเติบโตทางเศรษฐกิจและการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมโดยการผสมผสานแนวคิดเช่น symbiosis อุตสาหกรรมนิเวศวิทยาอุตสาหกรรมและ Internet of Things (IoT) ในการออกแบบพวกเขาทำหน้าที่เป็นอ้างอิงและจุดเริ่มต้นสำหรับนักวิจัยผู้ปฏิบัติงานและผู้กำหนดนโยบายในด้านการวางแผนและพัฒนาอุตสาหกรรม (Wadström et al., 20221; Zhou & et al., 2021; Khaled & Shalaby, 2021; Paniagua & Delsing, 2021; Hoebert et al., 2023)

ดังนั้นกรอบแนวคิดแบบเชิงอุตสาหกรรมหรือ "Industrial Framework" มักเกี่ยวข้องกับการศึกษาหรือวิจัยในบริบทของอุตสาหกรรม ซึ่งเน้นไปที่การวิเคราะห์และการแก้ไขปัญหาทางอุตสาหกรรม โดยเน้นความเชื่อมโยงระหว่างกระบวนการ การทำงาน หรือการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ ในสายอุตสาหกรรม การสร้าง Industrial Framework อาจมีขั้นตอนดังนี้

2.5.1 ระบุประเด็นหรือปัญหา ระบุปัญหาหรือคำถามที่ต้องการแก้ไขหรือสำรวจในบริบทของอุตสาหกรรม เช่น การปรับปรุงกระบวนการผลิต การเพิ่มประสิทธิภาพในสายการผลิต เป็นต้น

2.5.2 รวบรวมข้อมูลและข้อมูลเชิงปัจจัย รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหาหรือประเด็นที่กำลังศึกษา เป็นทั้งข้อมูลปริมาณและข้อมูลคุณภาพที่ส่งผลต่อกระบวนการอุตสาหกรรม

2.5.3 วิเคราะห์กระบวนการและปัญหา วิเคราะห์กระบวนการอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับปัญหาหรือประเด็น เพื่อทำความเข้าใจถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องและประสิทธิภาพของกระบวนการ

2.5.4 พัฒนาแนวทางแก้ไขหรือการปรับปรุง พัฒนาแนวทางหรือแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขหรือปรับปรุงกระบวนการในอุตสาหกรรม เช่น การใช้เทคโนโลยีใหม่ การเปลี่ยนแปลงวัสดุ การเพิ่มประสิทธิภาพเครื่องจักร เป็นต้น

2.5.5 การทดสอบและประยุกต์ใช้ ทดสอบและประยุกต์แนวทางแก้ไขหรือการปรับปรุงในกระบวนการจริง และทำการตรวจสอบผลและประสิทธิภาพ

Citation : สัญญา เคนมาภูมิ และฉันทชนก ปะวะละ. (2567). การจำแนกรูปแบบแนวคิดเชิงทฤษฎี : ทฤษฎีสู่ระเบียบวิธีวิจัย.

วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 223-256;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.15>

2.5.6 การนำเสนอผล นำเสนอผลและการปรับปรุงในรูปแบบที่เข้าใจง่ายสำหรับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง อาจเป็นการนำเสนอผ่านรายงาน นำเสนอในการประชุม หรืออื่น ๆ

Industrial Framework เป็นเครื่องมือที่ช่วยในการวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาทางอุตสาหกรรม และมักเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงกระบวนการการผลิตหรือการทำงานในสายอุตสาหกรรมต่าง ๆ ขึ้นอยู่กับความเรียบง่ายหรือซับซ้อนของปัญหาและระดับการตั้งคำถามของงานวิจัยหรือการศึกษา

2.6. กรอบแนวคิดแบบเชิงคุณลักษณะ (Phenomenological Framework), ใช้ในการวิเคราะห์และอธิบายปรากฏการณ์ที่มีอยู่ในโลกจริง โดยเน้นการทบทวนและค้นหาความหมายที่ซ่อนอยู่ในปรากฏการณ์ กรอบปรากฏการณ์วิทยา (phenomenological framework) หมายถึงกรอบแนวคิดหรือระเบียบวิธีที่เป็นไปตามหลักการของปรากฏการณ์วิทยาเกี่ยวข้องกับการทำความเข้าใจและการตีความปรากฏการณ์จากมุมมองของบุคคลที่ประสบกับพวกเขา โดยมุ่งเน้นไปที่ประสบการณ์อัตนัย ความหมาย และมุมมองของตนกรอบปรากฏการณ์สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในสาขาต่าง ๆ เช่นการดูแลสุขภาพ, การสร้างแบบจำลองการปล่อยไอเสียเครื่องยนต์, การออกแบบระบบสารสนเทศ, และการวิจัยเชิงคุณภาพ. พวกเขามุ่งมั่นที่จะให้ความเข้าใจอย่างลึกซึ้งเกี่ยวกับประสบการณ์ชีวิตของบุคคลและความท้าทายที่พวกเขาเผชิญ เช่นเดียวกับการปรับปรุงคุณภาพและความสามารถในการจัดการของระบบหรือกระบวนการ (Donoso, 2021; Frommater et al., 2021; Alsaigh & Coyne, 2021; Jonsson & Enquist, 2019)

ดังนั้นกรอบแนวคิดแบบเชิงคุณลักษณะหรือ "Phenomenological Framework" หมายถึงวิธีการในการศึกษาหรือวิจัยที่เน้นการเข้าใจและวิเคราะห์ปรากฏการณ์หรือประสบการณ์ในมุมมองของผู้ที่มีประสบการณ์นั้น ๆ โดยการศึกษาเรื่องนี้มุ่งเน้นการค้นหาความหมายและความรู้สึกที่ผู้เข้าร่วมมีต่อปรากฏการณ์หรือประสบการณ์ที่กำลังศึกษา การวิเคราะห์แบบเชิงคุณลักษณะมีความเน้นที่จะอธิบายประสบการณ์เหล่านั้นในรูปแบบที่ชัดเจนและลึกซึ้ง ขั้นตอนในการสร้าง Phenomenological Framework ประกอบด้วย:

2.6.1 เลือกปรากฏการณ์หรือประสบการณ์ที่สนใจ ระบุปรากฏการณ์หรือประสบการณ์ที่นักวิจัยต้องการศึกษาในมุมมองของผู้ที่มีประสบการณ์นั้น ๆ เช่น ประสบการณ์ในการใช้งานผลิตภัณฑ์หนึ่งๆ ปรากฏการณ์ทางการสื่อสาร เป็นต้น

2.6.2 การสัมภาษณ์และการเก็บข้อมูล นำเสนอตัวบ่งชี้หรือคำถามให้กับผู้ที่มีประสบการณ์เพื่อให้พวกเขาบอกรับประสบการณ์และความรู้สึกที่เกี่ยวข้อง

2.6.3 การวิเคราะห์และการตีความ วิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์และข้อมูลเพิ่มเติมที่เกี่ยวข้อง โดยการตีความปรากฏการณ์หรือประสบการณ์ที่ผู้ที่มีประสบการณ์เหล่านั้นกล่าวขึ้น และระบุแนวคิดหรือแนวทางที่เกี่ยวข้อง

2.6.4 การอธิบายและการสรุป อธิบายปรากฏการณ์หรือประสบการณ์ที่วิเคราะห์ได้ในรูปแบบที่เข้าใจง่ายและลึกซึ้ง สรุปผลการศึกษาและแสดงความเข้าใจของนักวิจัยเกี่ยวกับปรากฏการณ์หรือประสบการณ์นั้น

2.6.5 การเสนอผล นำเสนอผลการวิเคราะห์และการตีความแบบเชิงคุณลักษณะในรูปแบบที่เข้าใจง่ายสำหรับผู้อ่านหรือผู้สนใจ

การใช้ Phenomenological Framework ช่วยให้เราเข้าใจปรากฏการณ์ หรือประสบการณ์จากมุมมองของผู้ที่มีประสบการณ์จริง ๆ และเชื่อมโยงกับความรู้สึกและความหมายที่แต่ละบุคคลมีต่อปรากฏการณ์นั้น จึงเป็นเครื่องมือที่มีประโยชน์ในการเข้าใจความหมายและคุณค่าของปรากฏการณ์ในบริบทต่าง ๆ

2.7. กรอบแนวคิดแบบสถานการณ์ (Situation Framework) ใช้ในการวิเคราะห์และอธิบายสถานการณ์หรือบริบทที่เกิดขึ้น โดยส่วนใหญ่เน้นการวิเคราะห์ผลกระทบและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ กรอบสถานการณ์หมายถึงวิธีการที่มีโครงสร้างหรือแบบจำลองที่ใช้ในการทำความเข้าใจและวิเคราะห์สถานการณ์ต่าง ๆ ในโดเมนต่าง ๆ จะช่วยในการรับรู้เข้าใจและฉายสถานะหรือลักษณะของสถานการณ์โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรอบการทำงานให้วิธีการอย่างเป็นระบบในการบูรณาการและจัดระเบียบข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ ทำให้การตัดสินใจและการแก้ปัญหาที่ดีขึ้นในด้านจิตวิทยาและการจัดการสถานการณ์ สมมติฐานหลักหกประการที่สนับสนุนกรอบการทำงานแบบบูรณาการมากขึ้นจะกล่าวถึง (Teichmann & Jakobson, 2021) ในบริบทของระบบควบคุมอุตสาหกรรม (ICS) มีการเสนอกรอบการรับรู้สถานการณ์เพื่อให้บรรลุการรับรู้ความเข้าใจและการฉายสถานะความปลอดภัยของข้อมูล ICS (Wang et al. 2021) สำหรับการประมวลผลขอยานพาหนะบนระบบคลาวด์ กรอบการทำงานที่เปิดใช้งานสถานการณ์จะนำเสนอเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงานและเพิ่มประสิทธิภาพการจัดสรรทรัพยากร (Yu & et al. 2020) ในโดเมนระบบการขนส่งกรอบการปรับตัวได้รับการแนะนำเพื่อรับประกันการทำงานและพฤติกรรม

Citation : สัญญา เคนาภูมิ และฉันทชนก ปะวะละ. (2567). การจำแนกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎี : ทฤษฎีสู่ระเบียบวิธีวิจัย.

วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 223-256;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.15>

ระยะเวลาในสถานการณ์ที่ต่างกักัน (Islam & Azim, 2020) ในด้านการรักษาความปลอดภัย
เครือข่ายกรอบการรับรู้สถานการณ์ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ฟิวชั่นจะเสนอให้ปริมาณสถานการณ์การ
รักษาความปลอดภัยที่ดีกว่า (Lu & Zhuang, 2021)

ดังนั้นกรอบแนวคิดแบบสถานการณ์หรือ "Situation Framework" หมายถึงกรอบที่ใช้ใน
การวิเคราะห์และทำความเข้าใจเกี่ยวกับสถานการณ์หรือบริบทที่เกิดขึ้น โดยมุ่งเน้นการทำความเข้าใจ
เข้าใจว่าสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสถานการณ์นั้นมีความสำคัญและมีความเชื่อมโยงกันอย่างไร การสร้าง
Situation Framework ช่วยให้เรามองเห็นมุมมองที่เบ็ดเสร็จเกี่ยวกับสิ่งที่เกิดขึ้นในบริบทต่าง ๆ
และมีประโยชน์ในการวิเคราะห์สถานการณ์ในการวิจัยหรือการประยุกต์ใช้ในการแก้ไขปัญหาจริง ๆ
ขั้นตอนในการสร้าง Situation Framework ประกอบด้วย:

2.7.1 ระบุสถานการณ์หรือบริบท ระบุสถานการณ์ที่ต้องการวิเคราะห์หรือสำรวจ เช่น
การเกิดเหตุการณ์เฉพาะ สถานการณ์ในการทำงาน หรือบริบทที่เกิดขึ้น

2.7.2 รวบรวมข้อมูลและข้อมูลสำรวจ รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์นั้น ๆ ซึ่ง
อาจเป็นข้อมูลปริมาณหรือข้อมูลคุณภาพ เพื่อที่จะทำความเข้าใจว่าเกิดอะไรขึ้นและมีปัจจัยใดเข้า
มามีผลต่อสถานการณ์

2.7.3 วิเคราะห์และการตีความ นำข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์มาวิเคราะห์และ
ตีความ ค้นหาความสัมพันธ์ และการเชื่อมโยงระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ ในสถานการณ์

2.7.4 การอธิบายและการสรุป อธิบายสถานการณ์ในมุมมองที่ครอบคลุมและชัดเจน
ระบุปัจจัยที่มีผลต่อสถานการณ์และอธิบายผลกระทบที่เกิดขึ้น

2.7.5 การทำความเข้าใจและการนำเสนอผล ทำความเข้าใจเกี่ยวกับสถานการณ์
โดยรวมและนำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบที่เข้าใจง่ายสำหรับผู้อ่านหรือผู้สนใจ

2.7.6 การนำเสนอแนวทางการแก้ไขหรือการปรับปรุง หากเป็นเกณฑ์หรือวิธีการแก้ไข
ที่เหมาะสม สามารถนำเสนอแนวทางการแก้ไขหรือการปรับปรุงเพื่อปรับปรุงสถานการณ์ได้

กรอบแนวคิดแบบสถานการณ์ มีประโยชน์ในการทำความเข้าใจสถานการณ์หรือบริบท
เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ลึกซึ้งและเชื่อมโยงระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ ในสถานการณ์นั้น ช่วยให้
เราเห็นภาพรวมและความสัมพันธ์ที่ซับซ้อนอย่างชัดเจนและเป็นประโยชน์ในการวิเคราะห์และการ
วางแผนในบริบทต่าง ๆ

2.8. กรอบแนวคิดแบบนำเสนอ (Conceptual Framework) ใช้ในการกำหนดและอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรหรือแนวคิดที่สำคัญในงานวิจัย มีลักษณะเป็นแผนภาพหรือแบบแผนที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ ของกรอบแนวคิด กรอบแนวคิด (conceptual framework) หมายถึงโครงสร้างหรือกรอบการทำงานที่ช่วยในการจัดระเบียบและเข้าใจในสาขาใดสาขาหนึ่งของการศึกษาหรือการวิจัยมีวิธีการจัดหมวดหมู่และอธิบายแง่มุมที่แตกต่างกันหรือส่วนประกอบของหัวข้อที่ช่วยให้นักวิจัยสามารถวิเคราะห์และหรือเกี่ยวกับผลงานของตนได้อย่างมีความหมายกรอบสามารถรองรับรูปแบบต่าง ๆ ของการวิจัยและสามารถนำมาใช้เพื่ออธิบายการวิจัยเชิงประจักษ์ได้เป็นอย่างดีช่วยให้นักวิจัยและผู้แสดงความคิดเห็นที่จะรับทราบผลงานและส่งเสริมการอภิปรายที่มีความหมายในหมู่ผู้แสดงความคิดเห็นและผู้อ่าน (Delcambre et al., 2021)

ดังนั้นกรอบแนวคิดแบบนำเสนอหรือ "Conceptual Framework" หมายถึงโครงสร้างแนวคิดที่ใช้ในการอธิบายและแสดงความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดหรือตัวแปรที่สำคัญในการศึกษาหรือการวิจัย การสร้าง Conceptual Framework เป็นกระบวนการที่ช่วยให้เราเข้าใจประเด็นหรือปัญหาที่กำลังศึกษาได้ง่ายขึ้น และช่วยควบคุมกระบวนการวิจัยหรือการทำงานให้มีการสอดคล้องกับแนวคิดหลักที่กำหนดไว้ ขั้นตอนในการสร้าง Conceptual Framework ประกอบด้วย

2.8.1 ระบุแนวคิดหรือทฤษฎีหลัก ระบุแนวคิดหรือทฤษฎีหลักที่เกี่ยวข้องกับประเด็นหรือปัญหาที่ต้องการศึกษา และกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดหลักและตัวแปรที่สำคัญ

2.8.2 ระบุและกำหนดตัวแปร ระบุและกำหนดตัวแปรที่มีความสำคัญในการศึกษา แบ่งตัวแปรเป็นตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม

2.8.3 สร้างความสัมพันธ์ สร้างความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดหลักและตัวแปรที่กำหนด เชื่อมโยงว่าแต่ละตัวแปรเป็นอย่างไรในบริบทของแนวคิดหลัก

2.8.4 เค้าโครงและเขียนคำอธิบาย สร้างเค้าโครงของ Conceptual Framework และเขียนคำอธิบายที่ช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจและเข้าถึงแนวคิดและความสัมพันธ์ต่าง ๆ

2.8.5 การประยุกต์ใช้และวิเคราะห์ ประยุกต์ใช้ Conceptual Framework ในการวิเคราะห์ข้อมูลหรือข้อมูลเพิ่มเติมที่เกี่ยวข้อง และวิเคราะห์ผลตามแนวคิดที่กำหนดไว้

2.8.6 การสรุปและการนำเสนอ สรุปผลการวิเคราะห์และแสดงผลในรูปแบบที่เข้าใจง่ายสำหรับผู้อ่านหรือผู้สนใจ

Citation : สัญญา เคนาภูมิ และฉันทชนก ปะวะละ. (2567). การจำแนกรูปแบบแนวคิดเชิงทฤษฎี : ทฤษฎีสู่ระเบียบวิธีวิจัย.

วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 223-256;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.15>

กรอบแนวคิดแบบนำเสนอเป็นเครื่องมือที่ช่วยในการกำหนดแนวทางการวิจัยหรือการทำงานให้มีความเน้นและความชัดเจน ช่วยในการเข้าใจและอธิบายแนวคิดหรือความสัมพันธ์ในรูปแบบที่เป็นระเบียบและชัดเจน และช่วยให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าใจวัตถุประสงค์และเนื้อหาของงานวิจัยหรือการทำงาน

9. กรอบแนวคิดแบบโมเดล (Model Framework), ใช้ในการสร้างและอธิบายโมเดลทฤษฎีเพื่อวิเคราะห์และอธิบายปรากฏการณ์ โมเดลสามารถเป็นแบบจำลองทางคณิตศาสตร์หรือแบบจำลองแนวคิดที่อธิบายเฉพาะด้านแนวคิด กรอบแนวคิดแบบโมเดล หมายถึง วิธีการที่มีโครงสร้างหรือระบบที่ใช้ในการแนะนำกระบวนการสร้างแบบจำลองในโดเมนที่เฉพาะเจาะจงหรือบริบทที่ชัดเจนของแนวทางหลักการและเครื่องมือสำหรับการสร้างการถ่วงและการตรวจสอบรูปแบบวัตถุประสงค์ของกรอบรูปแบบคือเพื่อให้แน่ใจว่าสอดคล้องครบถ้วนและความถูกต้องในกระบวนการสร้างแบบจำลองเช่นเดียวกับการอำนวยความสะดวกในการสื่อสารและการทำงานร่วมกันระหว่างผู้มีส่วนได้เสียเอกสารต่าง ๆ กล่าวถึงกรอบรูปแบบในโดเมนต่าง ๆ เช่นระบบ IOT (Abbasi et al., 2021) ระบบการผลิตและโลจิสติก (Abdoli & Kara, 2020) สิทธิทรัพย์เข้ารหัสลับ (Perlman, 2019) การเรียนรู้วิทยาศาสตร์ (Constantinou et al., 2019) และรูปแบบธุรกิจ (Cunningham & et al. 2020) กรอบเหล่านี้มีวิธีที่เป็นระบบในการสร้างแบบจำลองและวิเคราะห์ระบบที่ซับซ้อนให้ข้อมูลในการตัดสินใจและสนับสนุนการพัฒนากลยุทธ์และโซลูชันที่มีประสิทธิภาพ

ดังนั้นกรอบแนวคิดแบบโมเดลหรือ "Model Framework" หมายถึงโครงสร้างที่ใช้ในการแสดงแนวคิดหรือแบบจำลองที่เป็นพื้นฐานในการศึกษาหรือการวิจัย เป็นเหมือนแผนภาพเบื้องต้นที่แสดงส่วนประกอบและความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ ในแนวคิดหรือการทำงานนั้น ๆ การสร้าง Model Framework เป็นขั้นตอนที่ช่วยกำหนดและแสดงรายละเอียดของแนวคิดหรือโครงสร้างที่ใช้ในงานวิจัยหรือการทำงาน ขั้นตอนในการสร้าง Model Framework ประกอบด้วย

2.9.1 ระบุแนวคิดหรือแบบจำลอง ระบุแนวคิดหรือแบบจำลองที่ต้องการศึกษาหรือสร้าง เช่น แบบจำลองทางคณิตศาสตร์ แบบจำลองกราฟ หรือแนวคิดหลักที่ต้องการศึกษา

2.9.2 ระบุและกำหนดองค์ประกอบ ระบุและกำหนดองค์ประกอบหรือส่วนประกอบของแนวคิดหรือแบบจำลอง ที่เป็นส่วนสำคัญในการวิจัยหรือการทำงาน

2.9.3 กำหนดความสัมพันธ์ กำหนดความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบและส่วนประกอบต่าง ๆ ของแนวคิดหรือแบบจำลอง ว่ามีการเชื่อมโยงกันอย่างไร

2.9.4 รูปแบบและแสดงแบบจำลอง สร้างรูปแบบหรือแสดงแบบจำลองที่เข้าใจง่าย เพื่อแสดงแนวคิดหรือแบบจำลอง

2.9.5 การทดสอบและการปรับปรุง ทดสอบและปรับปรุง Model Framework ตามความเหมาะสมหรือผลการทดสอบ

2.9.6 การนำเสนอและการใช้งาน นำเสนอ Model Framework ให้ผู้อื่นเข้าใจและใช้งานได้ โดยการอธิบายรายละเอียดและการวิเคราะห์ที่เกี่ยวข้อง

กรอบแนวคิดแบบโมเดล ช่วยให้เราสามารถมองที่เชื่อมโยงและรู้ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ ในแนวคิดหรือแบบจำลองที่กำลังถูกศึกษา และช่วยในการเข้าใจและการนำไปใช้ในการวิจัยหรือการทำงาน

10. กรอบแนวคิดแบบสายการวิจัย (Research Tradition Framework), ใช้ในกระบวนการและอธิบายสายการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยหรือปรากฏการณ์ที่นำเสนอ รวมถึงการอ้างอิงถึงงานวิจัยที่เคยทำในสายการวิจัยนั้น ๆ กรอบแนวคิดแบบสายการวิจัย หมายถึง กรอบแนวคิดหรือแบบจำลองที่ใช้ในการศึกษาและเข้าใจถึงบทบาทและผลกระทบของประเพณีในกิจกรรมการวิจัย และการจัดการช่วยอธิบายปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการวิจัย เช่น การขัดเกลาทางสังคม อัตลักษณ์ การบำรุงรักษาสถาบัน และการเปลี่ยนแปลงระดับฟิลด์ระดับ (Dacin, T.M., & et al., 2019) กรอบนี้ยังสามารถใช้เพื่อเปรียบเทียบและวิเคราะห์ระบอบการปกครองที่แตกต่างกันในบริบทของการดำเนินธุรกิจจะพิจารณาปัจจัยต่าง ๆ เช่น วิธีการทำกฎเกณฑ์ กลยุทธ์การบังคับใช้กฎเกณฑ์ และการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างการบังคับใช้กฎหมายของรัฐและเอกชน (Kim, J. 2020) นอกจากนี้กรอบสามารถนำไปใช้กับการจัดการของกิจกรรมการวิจัยและการกำกับดูแลมีโครงสร้างสำหรับการติดตามและตรวจสอบขั้นตอนต่าง ๆ ของการวิจัย, มีความยืดหยุ่นในการปรับตัวให้เข้ากับความซับซ้อนของแต่ละโครงการวิจัย (Jassim, A.O., 2015) นอกจากนี้กรอบสามารถนำมาใช้เพื่อทำความเข้าใจความแตกต่างในการปฏิบัติจัดการวิจัยระหว่างสถาบันวิจัยที่ใช้งานและสถาบันที่ไม่ได้ใช้งานจะระบุขั้นตอนที่แตกต่างกันของการพัฒนาการวิจัยและปรัชญาการจัดการที่สอดคล้องกันและวัฒนธรรมการวิจัย (Bosch, A., & Taylor, J., 2011)

ดังนั้น กรอบแนวคิดแบบสายการวิจัยหรือ "Research Tradition Framework" หมายถึงโครงสร้างและแนวทางการดำเนินงานวิจัยที่เกิดขึ้นจากประวัติความเป็นมาและแนวคิดทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในสายการวิจัยนั้น ๆ กรอบแนวคิดแบบนี้ช่วยให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

Citation : สัญญา เคนาภูมิ และฉันทชนก ปะวะละ. (2567). การจำแนกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎี : ทฤษฎีสู่ระเบียบวิธีวิจัย.

วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 223-256;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.15>

เข้าใจแนวคิดหลักและกระบวนการวิจัยที่เกี่ยวข้องในสายการวิจัยเพื่อประสานงานและพัฒนา งานวิจัยในทิศทางที่ถูกต้อง ขั้นตอนในการสร้าง Research Tradition Framework ประกอบด้วย

2.10.1 การระบุแนวคิดหลัก ระบุและกำหนดแนวคิดหลักหรือทฤษฎีที่เป็นแนวคิดหลักในสายการวิจัยนั้น ๆ

2.10.2 การระบุประวัติความเป็นมา ระบุประวัติความเป็นมาและการพัฒนาของสาย การวิจัย รวมถึงความเปลี่ยนแปลงและความสัมพันธ์กับแนวคิดหลักอื่น ๆ ในวงการวิชาการ

2.10.3 การระบุแนวคิดย่อย ระบุแนวคิดย่อยที่เกี่ยวข้องกับสายการวิจัยนั้น ๆ และที่ เกี่ยวข้องกับแนวคิดหลัก

2.10.4 การระบุแนวทางการวิจัย ระบุแนวทางการวิจัยที่สายการวิจัยนี้มุ่งหวังเช่น วิธีวิจัย การเก็บข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

2.10.5 การสรุปและนำเสนอ สรุปผลการวิจัยในสายการวิจัยนั้น ๆ และนำเสนอ แนวคิดและแนวทางวิจัยในรูปแบบที่เข้าใจง่ายสำหรับผู้อ่านหรือผู้สนใจ

กรอบแนวคิดแบบสายการวิจัย ช่วยให้เรามองเห็นความเชื่อมโยงระหว่างแนวคิดหลักและ แนวคิดย่อยในสายการวิจัย และช่วยในการจัดแนวทางวิจัยและการทำงานในการวิจัยให้มีความ สอดคล้องและราบรื่น

11. กรอบแนวคิดแบบพฤติกรรม (Behavioral Framework), ใช้ในการวิเคราะห์ และอธิบายพฤติกรรมหรือการกระทำของบุคคล หรือกลุ่มบุคคล ตลอดจนสามารถนำมาใช้ในการ คาดเตาพฤติกรรมในสถานการณ์ที่แตกต่างกันได้ กรอบพฤติกรรม (behavioral framework) หมายถึงวิธีการหรือแบบจำลองที่เป็นระบบที่ใช้ในการศึกษาและวิเคราะห์พฤติกรรมในบริบทต่าง ๆ เกี่ยวข้องกับการวัดและการระบุรูปแบบพฤติกรรม, การศึกษาความแปรปรวนระหว่างพฤติกรรมที่ แตกต่างกันและความเข้าใจว่าพฤติกรรมวิวัฒนาการและร่วมวิวัฒนาการเมื่อเวลาผ่านไปกรอบ ดังกล่าวสามารถนำไปใช้กับสาขาต่าง ๆ รวมทั้งการศึกษาพฤติกรรมสัตว์ การพยากรณ์ราคา สินทรัพย์ การวิเคราะห์การใช้พื้นที่สัตว์และความต้องการที่อยู่อาศัย การช่วยเหลือการแทรกแซง ทางพฤติกรรมสำหรับบุคคลที่มีโรคออทิสติกสเปกตรัม และการวิเคราะห์และติดตามพฤติกรรมของ เครื่องข่ายเซลล์ลูลาร์กรอบเหล่านี้มักใช้เทคนิคการเรียนรู้ของเครื่องที่ไม่มี การดูแลและดูแลในการ วิเคราะห์และตีความข้อมูลพฤติกรรม ระบุรูปแบบ และทำการคาดการณ์หรือคำแนะนำสำหรับการ

เพิ่มประสิทธิภาพและการจัดการ (Hernández et al., 2021; Crisóstomo, 2021; Dentinger, 2022; Trevisan, & et al., 2021; Trujillo & et al., 2021)

ดังนั้นกรอบแนวคิดแบบพฤติกรรมหรือ "Behavioral Framework" หมายถึงโครงสร้างและแนวทางในการวิเคราะห์และให้ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมของบุคคล หรือกลุ่มบุคคลในบริบทที่เกี่ยวข้อง โดยการใช้แนวคิดและเครื่องมือในการศึกษาและวิเคราะห์พฤติกรรมที่เกิดขึ้นหรือแนวคิดเชิงพฤติกรรมสามารถใช้ในการวิเคราะห์ตัวแปรพฤติกรรมเพื่อทำความเข้าใจและคำนวณผลที่เกิดจากพฤติกรรมนั้น ๆ ขั้นตอนในการสร้าง Behavioral Framework ประกอบด้วย

2.11.1 ระบุพฤติกรรมที่สนใจ ระบุและกำหนดพฤติกรรมที่ต้องการศึกษาหรือวิเคราะห์ เช่น พฤติกรรมการซื้อสินค้า พฤติกรรมการใช้แอปพลิเคชัน หรือพฤติกรรมการสื่อสาร

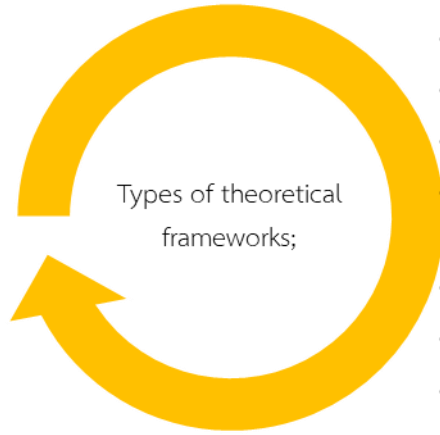
2.11.2 การเก็บข้อมูล รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมที่กำลังศึกษา อาจเป็นการสังเกตการณ์ในสภาพแวดล้อมจริง การสำรวจ หรือข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2.11.3 การวิเคราะห์และการตีความ นำข้อมูลพฤติกรรมมาวิเคราะห์และตีความ เพื่อค้นหาแนวโน้ม รูปแบบ และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมนั้น

2.11.4 การนำเสนอผลและการสรุป นำเสนอผลการวิเคราะห์และสรุปพฤติกรรมที่ศึกษา โดยใช้กราฟ ผังเมือง หรือรูปแบบที่เหมาะสม

2.11.5 การนำไปใช้ นำข้อมูลและความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมมาใช้ในการวางแผนการออกแบบผลิตภัณฑ์ การพัฒนานโยบาย หรือการเพิ่มประสิทธิภาพ

กรอบแนวคิดแบบพฤติกรรมช่วยให้เรามีมุมมองที่ชัดเจนเกี่ยวกับพฤติกรรมที่เกิดขึ้น และช่วยในการวิเคราะห์และการคำนวณผลที่เกิดจากพฤติกรรมนั้น เป็นเครื่องมือที่มีประโยชน์ในการเข้าใจและการปรับปรุงพฤติกรรมในบริบทต่าง ๆ

- (1) Integrated Theoretical Framework,
- (2) Variable-Centric Framework,
- (3) Foundational Framework,
- (4) Classification Framework,
- (5) Industrial Framework,
- (6) Phenomenological Framework,
- (7) Situation Framework,
- (8) Conceptual Framework,
- (9) Model Framework,
- (10) Research Tradition Framework,
- (11) Behavioral Framework.

ภาพที่ 3 Types of Theoretical Frameworks

การเลือกใช้ประเภทของกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีที่เหมาะสมขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของงานวิจัยหรือการศึกษา ลักษณะของปรากฏการณ์ และแนวคิดหรือทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ต้องการวิเคราะห์และอธิบาย อย่างไรก็ตามการเลือกใช้ประเภทของกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีที่เหมาะสมขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของงานวิจัยหรือการศึกษา รูปแบบของข้อมูลที่มี และลักษณะของปรากฏการณ์หรือปัญหาที่ต้องการวิเคราะห์และอธิบาย ดังนั้นการเลือกใช้ประเภทของกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของงานวิจัยหรือการศึกษา ลักษณะของปรากฏการณ์ และวงการวิชาการที่เกี่ยวข้อง

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

กรอบแนวคิดเชิงทฤษฎี (Theoretical Conceptual Framework) หมายถึง แนวคิดหรือโครงสร้างที่ถูกพัฒนาขึ้นเพื่อช่วยให้ผู้วิจัยหรือผู้เขียนสามารถวิเคราะห์และเข้าใจปัญหาหรือเรื่องราวที่น่าเสนอได้อย่างชัดเจนและเป็นระบบ เชื่อมโยงแนวคิดหรือทฤษฎีจะถูกนำมาใช้เพื่อสร้างโครงสร้างและระบบแนวคิดในการทำงานวิจัยหรือการพัฒนาที่มีเป้าหมายเฉพาะ เพื่อให้ผู้อ่านหรือผู้ฟังเข้าใจว่าการดำเนินงานนั้นอยู่บนพื้นฐานทฤษฎีหรือแนวคิดอะไร โดยที่กรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีมักจะ

ประกอบด้วยองค์ประกอบต่าง ๆ ที่เชื่อมโยงกันอย่างมีระบบ ซึ่งประกอบด้วย ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ตัวแปรตาม (Dependent Variables) แนวคิดหรือทฤษฎีสันับสนุน (Concepts or Theories) ข้อสมมติฐาน (Hypotheses) ขอบเขตและเนื้อหา (Scope and Content) ระเบียบวิธี (Methodologies) นักวิจัยมักใช้กรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีเพื่อช่วยให้งานวิจัยหรืองานที่เขียนมีความสมดุลและมีการวิเคราะห์ที่เป็นระบบ โดยที่แนวคิดหรือทฤษฎีในกรอบเหล่านี้ช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาและความสำคัญของงานในทางทฤษฎีและแนวคิดที่ถูกลำเสนอ กรอบแนวคิดเชิงทฤษฎี (Theoretical Conceptual Framework) มีประโยชน์สำคัญหลายประการดังนี้

1. ช่วยให้เข้าใจและอธิบายเนื้อหาได้ดี กรอบแนวคิดที่ถูกพัฒนาขึ้นช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจและอธิบายเนื้อหาหรือปัญหาที่นำเสนอได้อย่างชัดเจน มีการเรียนรู้และทฤษฎีที่สามารถนำมาใช้ในการอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดต่าง ๆ ที่ถูกนำเสนอ
2. ช่วยในการสร้างข้อสมมติฐานและการทดสอบ กรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีช่วยในการกำหนดข้อสมมติฐานเพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นและตัวแปรตาม มีบทความที่ว่างานวิจัยที่ไม่มีกรอบแนวคิดทฤษฎีเปรียบเสมือนหากตะโกนลู่เข้าไปในป่าโดยไม่มีเส้นทางเดิน กรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีช่วยนำเส้นทางและต้นทางในการวิจัย
3. สร้างความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างแนวคิด/ทฤษฎีหลายตัวเข้าด้วยกัน กรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีช่วยในการเชื่อมโยงงานวิจัยหรืองานที่มีความสัมพันธ์กัน โดยการใช้ทฤษฎีหรือแนวคิดที่เหมือนกันหรือเกี่ยวข้องกันในงานที่ต่างกัน
4. เพิ่มความน่าเชื่อถือ: การมีกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีช่วยเพิ่มความน่าเชื่อถือในงานวิจัยหรืองานที่เขียน เนื่องจากมีการนำเสนอทฤษฎีที่เหมาะสมและได้รับการยอมรับในวงกว้าง ซึ่งทฤษฎีถือว่าเป็นองค์ความรู้ที่มีเสถียรภาพพอสมควร
5. ช่วยนำทางทิศทางการวิเคราะห์ตีความข้อมูลการวิจัย กรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีช่วยในการแยกแยะข้อมูล นำเสนอแนวทางวิธีการวิเคราะห์ และช่วยให้ผู้วิจัยหรือผู้อ่านเข้าใจวิธีการทำวิเคราะห์ข้อมูล
6. สร้างฐานความรู้ใหม่ กรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีช่วยสร้างฐานความรู้ในสาขาวิชาเฉพาะ ช่วยเชื่อมโยงกับงานวิจัยที่ผ่านมาและสร้างความต่อเนื่องในการพัฒนาความรู้

Citation : สัญญา เคนาภูมิ และฉันทชนก ปะวะละ. (2567). การจำแนกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎี : ทฤษฎีสู่ระเบียบวิธีวิจัย.

วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 223-256;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.15>

7. สร้างแนวทางในการพัฒนาการปฏิบัติงานใหม่ กรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีช่วยกำหนดทิศทางและแนวทางในการพัฒนางานวิจัยหรืองานในอนาคต ช่วยให้ผู้เขียนหรือนักวิจัยสามารถคิดวิเคราะห์เนื้อหาในอนาคตได้

ผลการศึกษาสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Wildenauer et al. (2022); Balogh (2022); Schwörer (2021); Shen (2020); Varpio et al. (2020) กล่าวว่า กรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีมีประโยชน์หลายอย่างในงานวิจัยโดยเฉพาะการออกแบบโครงสร้างการจัดระเบียบและความเข้าใจแนวคิดที่ซับซ้อนและปรากฏการณ์ซึ่งช่วยให้นักวิจัยพัฒนาแผนงานวิจัยที่ชัดเจนและสอดคล้องกัน ซึ่งเป็นแนวทางในการเลือกตัวแปร คำถามวิจัย และวิธีการรวบรวมข้อมูล กรอบแนวคิดเชิงทฤษฎียังเป็นพื้นฐานสำหรับการวิเคราะห์ตีความผลการวิจัยและทำให้การเชื่อมโยงกับความรู้ที่มีอยู่นอกจากนี้ยังสามารถช่วยให้นักวิจัยในการระบุช่องว่างแห่งความรู้ในปัจจุบันและเสนอแนะทิศทางการศึกษาในอนาคต นอกจากนี้ยังแสดงภาพของความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดหรือทฤษฎีที่แตกต่างกันและตัวแปรในการศึกษา ช่วยในการพัฒนาสมมติฐานและเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูล การตีความข้อมูล เป็นเครื่องมือที่มีคุณค่าที่ช่วยเพิ่มความเข้มข้นและความถูกต้องของการวิจัย ดังนั้นกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีมีค่าสูงสำหรับการทำงานวิจัยหรือการพัฒนาที่มีความสมดุลและมีการวิเคราะห์ที่เป็นระบบและมีความน่าเชื่อถือในวงกว้าง

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

กรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีเป็นส่วนสำคัญของงานวิจัยหรือการศึกษาที่ช่วยกำหนดแนวทางและพื้นฐานทฤษฎีที่จะนำเสนอในงานของนักวิจัย กรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีควรเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัยหรือการศึกษาของนักวิจัยเพื่อให้มีความสอดคล้องและมีความชัดเจนในการนำเสนอผลงานของนักวิจัย ดังนั้นคือขั้นตอนที่ช่วยให้นักวิจัยสร้างกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีที่เหมาะสม การสร้างกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีที่เหมาะสมอยู่กับวัตถุประสงค์ของงานวิจัยหรือการศึกษานั้นเป็นขั้นตอนที่ซับซ้อนและสำคัญ จำเป็นต้องเข้าใจความต้องการของงานและสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องอย่างละเอียดเพื่อสร้างกรอบแนวคิดที่สอดคล้องและมีความเหมาะสมแก่งานของนักวิจัย

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาในมิติอื่น ๆ ของกระบวนการวิจัยให้ครบทั้งกระบวนการ

Citation : Kenaphoom, S. & Pawala, T. (2024). Classification of Theoretical Conceptual Framework: Theory to

Research Methodology. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(1) : 223-256;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.15>

เอกสารอ้างอิง (References)

- Abbasi, M.K., Khan, A.T., & Haq, U.I. (2021). Modeling-framework for model-based software engineering of complex Internet of things systems. *Mathematical Biosciences and Engineering (American Institute of Mathematical Sciences (AIMS))*. 18 (6) : 9312-9335. doi: 10.3934/mbe.2021458.
- Abdoli, S., & Kara, S.A. (2020). Modelling framework to support design of complex engineering systems in early design stages. *Res Eng Design*. 31 : 25–52. <https://doi.org/10.1007/s00163-019-00321-9>.
- Adhikary, B.K., Kutsuna, K., & Hoda, T. (2018). Crowdfunding—Theories and Empirical Works. In: *Crowdfunding. SpringerBriefs in Economics*. Springer, Singapore. https://doi.org/10.1007/978-981-13-1522-0_4.
- Alhaisoni, M., Ramadan, A.R., & Khedr, Y.A. (2019). SCF: Smart Big Data Classification Framework. *Indian Journal of Science and Technology*. 12 (37) : 1-8. DOI: 10.17485/ijst/2019/v12i37/148647.
- Alsaigh, R., & Coyne, I. (2021). Doing a Hermeneutic Phenomenology Research Underpinned by Gadamer’s Philosophy: A Framework to Facilitate Data Analysis. *International Journal of Qualitative Methods*. 20. <https://doi.org/10.1177/16094069211047820>.
- Balogh, B. (2022). *Theoretical framework*. Basil Blackwell: doi: 10.1163/9789004335837_002.
- Bolade, S., & Sindakis, S. (2020). Micro-Foundation of Knowledge Creation Theory: Development of a Conceptual Framework Theory. *J Knowl Econ*. 11 : 1556–1572 <https://doi.org/10.1007/s13132-019-00623-2>.
- Bosch, A., & Taylor, J. (2011). A proposed framework of institutional research development phases. *Journal of Higher Education Policy and Management*. 33:5 : 443-457, DOI: 10.1080/1360080X.2011.585742.

Citation : สันญา เคนาภูมิ และชัชชนก ปะวะละ. (2567). การจำแนกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎี : ทฤษฎีสู่ระเบียบวิธีวิจัย.

วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 223-256;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.15>

- Bry, X., & Cucala, L. (2018). Classifying variable-structures: a general framework. arXiv: Methodology, 24 Apr 2018, 1-23. Retrieved from; <https://arxiv.org/ftp/arxiv/papers/1804/1804.08901.pdf>.
- Constantinou, C.P., Nicolaou, C.T., & Papaevripidou, M. (2019). A Framework for Modeling-Based Learning, Teaching, and Assessment. In: Upmeier zu Belzen, A., Krüger, D., van Driel, J. (eds) Towards a Competence-Based View on Models and Modeling in Science Education. Models and Modeling in Science Education, vol 12. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-030-30255-9_3.
- Craig, C.D. (2007). A Theory of Theories. Retrieved 01 Jan 2007 from: <https://typeset.io/pdf/a-theory-of-theories-4wcoudb292.pdf>.
- Crisóstomo, R. (2021). Estimating real-world probabilities: A forward-looking behavioral framework. The Journal of Futures Markets. 41(11) : 1797-1823, <https://doi.org/10.1002/fut.22248>.
- Cunningham, J.A., Harney, B., & Fitzgerald, C. (2020). Business Model Framework: Strategic Considerations. In: Effective Technology Transfer Offices. SpringerBriefs in Business. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-030-41946-2_3.
- Dacin, T.M., Dacin, A.P., & Kent, D. (2019). Tradition in Organizations: A Custodianship Framework. The Academy of Management Annals (Academy of Management). 13(1) : 342-373. <https://doi.org/10.5465/annals.2016.0122>.
- Delcambre, L.M.L., Liddle, S.W., Pastor, O., & Storey, V.C. (2021). Articulating Conceptual Modeling Research Contributions. In: Reinhartz-Berger, I., Sadiq, S. (eds) Advances in Conceptual Modeling. ER 2021. Lecture Notes in Computer Science,13012. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-030-88358-4_5.

Citation : Kenaphoom, S. & Pawala, T. (2024). Classification of Theoretical Conceptual Framework: Theory to

Research Methodology. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(1) : 223-256;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.15>

- Dentinger, E.J. (2022). A probabilistic framework for behavioral identification from animal-borne accelerometers. *Ecological Modelling*, 464, February 2022, 109818, <https://doi.org/10.1016/j.ecolmodel.2021.109818>.
- Doerig, A., Schurger, A., & Herzog, H. M. (2021) Hard criteria for empirical theories of consciousness, *Cognitive Neuroscience*. 12:2 : 41-62, DOI: 10.1080/17588928.2020.1772214.
- Donoso, S.F. (2021). Understanding the problem of long-term treatment adherence: a phenomenological framework. *Medical Humanities (Institute of Medical Ethics)*. 47(4) : 466-474, <http://dx.doi.org/10.1136/medhum-2019-011836>.
- Eisend, M., & Kuss, A. (2019). The Nature and Relevance of Theories. In: *Research Methodology in Marketing*. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-030-10794-9_2.
- Frommater, S., Neumann, J., & Hasse, C. (2021). A phenomenological modelling framework for particle emission simulation in a direct-injection gasoline engine. *International Journal of Engine Research (SAGE PublicationsSage UK: London, England)*. 22(4) : 1166-1179. <https://doi.org/10.1177/1468087419895161>.
- Gerrit van der Waltd. (2019). Constructing conceptual frameworks in social science research. *The Journal for Transdisciplinary Research in Southern Africa (AOSIS)*. 16(1) : 9. DOI: <https://doi.org/10.4102/td.v16i1.758>.
- Grambow, M., Pfandzelter, T., Burchard, L., Schubert, C., Zhao, M., & Bermbach, D. (2021). "BeFaaS: An Application-Centric Benchmarking Framework for FaaS Platforms," 2021 IEEE International Conference on Cloud Engineering (IC2E), San Francisco, CA, USA, 2021, 1-8, doi: 10.1109/IC2E52221.2021.00014.

Citation : สันญา เคนาภูมิ และชัชชนก ปะวะละ. (2567). การจำแนกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎี : ทฤษฎีสู่ระเบียบวิธีวิจัย.

วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 223-256;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.15>

- Heo, W. (2020). Theoretical Background: A New Theoretical Framework for Financial Planning with the Case of Life Insurance Demand—Dynamic Ecological Systemic Framework. In: *The Demand for Life Insurance*. Palgrave Pivot, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-030-36903-3_2.
- Hernández, G.D., Rivera, C., Cande, J., Zhou, B., Stern, L.D., & Berman, J.G. (2021). A framework for studying behavioral evolution by reconstructing ancestral repertoires. *eLife Sciences Publications Limited*, 10, e61806. <https://doi.org/10.7554/eLife.61806>.
- Hjørland, B. (2009). Concept theory. *Journal of the Association for Information Science and Technology*. 60(8) : 1519-1536.
- Hoebert, T., Lepuschitz, W., Vincze, M. & et al. (2023). Knowledge-driven framework for industrial robotic systems. *J Intell Manuf* 34 : 771–788 (2023). <https://doi.org/10.1007/s10845-021-01826-8>.
- Holeňá, M., Pulc, P., & Kopp, M. (2020). Basic Concepts Concerning Classification. In: *Classification Methods for Internet Applications*. Studies in Big Data, vol 69. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-030-36962-0_2.
- Iparraguirre, J.L. (2019). Theories and Empirical Findings. In: *Economics and Ageing* . Palgrave Macmillan, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-030-29013-9_2.
- Islam, N., & Azim, A., (2020). A Situation-Aware Adaptation Framework for Intelligent Transportation Systems. *IEEE 23rd International Symposium on Real-Time Distributed Computing (ISORC)*, Nashville, TN, USA, 2020, 106-115, doi: 10.1109/ISORC49007.2020.00024.
- Jagannathan, K.U. (2019). Framework for valuation under variable wacc. 5th International Conference – ERAZ 2019 – KNOWLEDGE BASED SUSTAINABLE DEVELOPMENT, Budapest – Hungary, May 23, 2019, CONFERENCE PROCEEDINGS, DOI: <https://doi.org/10.31410/ERAZ.2019>.

Citation : Kenaphoom, S. & Pawala, T. (2024). Classification of Theoretical Conceptual Framework: Theory to

Research Methodology. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(1) : 223-256;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.15>

- Jassim, A.O. (2015). A Framework for Research Supervision. *Information and Knowledge Management*. 5(7) : 1-10.
- Jonsson, T., & Enquist, H. (2019). Phenomenological Framework for Model Enabled Enterprise Information Systems. In: Welzer, T., et al. *New Trends in Databases and Information Systems. ADBIS 2019. Communications in Computer and Information Science*, vol 1064. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-030-30278-8_21.
- Kaddoumi, T., & Watfa, M. (2022), "A foundational framework for agile enterprise architecture", *International Journal of Lean Six Sigma*, Vol. 13 No. 1, 136-155. <https://doi.org/10.1108/IJLSS-03-2021-0057>.
- Khaled, O., & Shalaby, E.M. (2021). Intellectual framework for transforming conventional industrial zones into eco- industrial parks. *Journal of Urban Research*. 42 (1), 97-115, DOI: 10.21608/JUR.2021.73266.1061.
- Kim, J. (2020). Introduction and Research Framework. In: *Strategies of Financial Regulation*. Palgrave Macmillan, Singapore. https://doi.org/10.1007/978-981-15-7329-3_1.
- Lu, S., & Zhuang, Y. (2021). A Network Security Situational Awareness Framework Based on Situation Fusion. In: Wang, G., Chen, B., Li, W., Di Pietro, R., Yan, X., Han, H. (eds) *Security, Privacy, and Anonymity in Computation, Communication, and Storage. SpaCCS 2020. Lecture Notes in Computer Science()*, vol 12382. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-030-68851-6_25.
- Luiz Carlos Camargo, Marcos Didonet Del Fabro. (2019). Applying a data-centric framework for developing model transformations. *SAC '19: Proceedings of the 34th ACM/SIGAPP Symposium on Applied Computing, April 2019*, 1570–1573, <https://doi.org/10.1145/3297280.3297596>.

Citation : สันญา เคนาภูมิ และชัชชนก ปะวะละ. (2567). การจำแนกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎี : ทฤษฎีสู่ระเบียบวิธีวิจัย.

วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 223-256;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.15>

- Lynch, J., Ramjan, L., Glew, P., & et al (2020) How to embed a conceptual or theoretical framework into a dissertation study design. *Nurse Researcher*. 28(3) : 24-29, doi: 10.7748/nr.2020.e1723.
- Menicucci, E., & Paolucci, G. (2018). Forward-looking information in integrated reporting: A theoretical framework. *African Journal of Business Management (Academic Journals)*. 12(18) : 555-567.
<https://doi.org/10.5897/AJBM2018.8643>.
- Michalski, H.J. (2021). An integrated theoretical framework to explain interpersonal moralistic conflict. *Canadian Review of Sociology*. 58(3) : 399-418,
<https://doi.org/10.1111/cars.12347>.
- Nghiem, A.N., Chen, Y.S., & Wei, Y-C. (2021). Unified framework for quantum classification. *PHYSICAL REVIEW RESEARCH*. 3(3) : 033056, DOI:
<https://doi.org/10.1103/PhysRevResearch.3.033056>.
- Oelkers, J. (2001). Education: Phenomena, Concepts, and Theories. *International Encyclopedia of the Social & Behavioral Sciences*, 4234-4239,
<https://doi.org/10.1016/B0-08-043076-7/02324-X>.
- Okoli, C. (2022). Inductive, Abductive and Deductive Theorizing. *International Journal of Management Concepts and Philosophy*. Forthcoming., Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=3774317> or
<http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.3774317>.
- Ortiz-Revilla, J., Greca, I.M. & Arriasecq, I. (2022). A Theoretical Framework for Integrated STEM Education. *Sci & Educ* 31, 383–404.
<https://doi.org/10.1007/s11191-021-00242-x>.
- Palermo, S.D. (2017). *Cognition, Concepts, and an Employee’s Theory of the World. Performance Measurement and Theory*. London: Routledge.

- Pan, S., Li, X., Shen, Y., Chen, J., & Koniak-Griffin, D. (2021). Reframing the meaning of life and professional values: A theoretical framework of facilitating professional care for terminally ill patients. *Nursing & Health Sciences*. 23(1) : 167-175, <https://doi.org/10.1111/nhs.12792>.
- Paniagua, C., & Delsing, J. (2021). Industrial Frameworks for Internet of Things: A Survey," in *IEEE Systems Journal*. 15(1) : 1149-1159, March 2021, doi: 10.1109/JSYST.2020.2993323.
- Perlman, L. (2019). A Model Crypto-Asset Regulatory Framework. *Social Science Research Network*. 16 May 2019, Retrieved from: <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.3370679>.
- Rast, E. (2018). Theory of Concepts. In: Hansson, S., Hendricks, V. (eds) *Introduction to Formal Philosophy*. Springer Undergraduate Texts in Philosophy. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-319-77434-3_10.
- Ridhwan, N., & Purwanto, E. (2020). The Unified Theory Acceptance and Use of Technology in the Industrial Internet of Things Era: A Conceptual Framework. *KnE Social Sciences (Knowledge E)*, 589–600-589–600, <https://doi.org/10.18502/kss.v4i14.7917>.
- Ridhwan, N., & Purwanto, E. (2020). The Unified Theory Acceptance and Use of Technology in the Industrial Internet of Things Era: A Conceptual Framework. *KnE Social Sciences (Knowledge E)*, 589–600-589–600. <https://doi.org/10.18502/kss.v4i14.7917>.
- Schurz, G. (2018). Models of the Development of Scientific Theories. In: Hansson, S., Hendricks, V. (eds) *Introduction to Formal Philosophy*. Springer Undergraduate Texts in Philosophy. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-319-77434-3_25.

Citation : สัญญา เคนมาภูมิ และฉันทชนก ปะวะละ. (2567). การจำแนกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎี : ทฤษฎีสู่ระเบียบวิธีวิจัย.

วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 223-256;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.15>

- Schwörer, J. (2021). Theoretical-Conceptual Framework. In: The Growth of Populism in the Political Mainstream. Springer Series in Electoral Politics. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-030-72449-8_2.
- Schwörer, J. (2021). Theoretical-Conceptual Framework. The Growth of Populism in the Political Mainstream, 11-41. doi: 10.1007/978-3-030-72449-8_2.
- Shen, M. (2020). Conceptual Framework and Methodology. Rural Revitalization Through State-led Programs, 33-42. doi: 10.1007/978-981-15-1660-3_3.
- Smith, T., Davis, F.S., Nancarrow, S., Ariss, S., & Enderby, P. (2020). Towards a theoretical framework for Integrated Team Leadership (IgTL), Journal of Interprofessional Care, 34:6, 726-736, DOI: 10.1080/13561820.2019.1676209.
- Teichmann, M., & Jakobson, G. (2021). "Toward a More Integrated Framework for Psychology and Situation Management," 2021 IEEE Conference on Cognitive and Computational Aspects of Situation Management (CogSIMA), Tallinn, Estonia, 2021, 144-149, doi: 10.1109/CogSIMA51574.2021.9475940.
- Trevisan, D.F., de Araujo, F.A.B., Benitez, P. & et al. (2021). A scalable and customizable multimedia framework for behavioral intervention. J. Comput. Educ. 8, 317–341 (2021). <https://doi.org/10.1007/s40692-020-00181-6>.
- Trujillo, J.A., de-la-Bandera, I., Palacios, D., & Barco, R. (2021). Framework for Behavioral Analysis of Mobile Networks. Sensors. 21(10) : 3347. <https://doi.org/10.3390/s21103347>.
- Urbano, V.M., Arena, M., & Azzone, G. (2021). Future-Oriented Technology Analysis: A Classification Framework. In: Schallmo, D.R.A., Tidd, J. (eds) Digitalization. Management for Professionals. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-030-69380-0_2.
- Varpio, L., Paradis, E., Uijtdehaage, S., Young, M. (2020). The Distinctions Between Theory, Theoretical Framework, and Conceptual Framework. Academic Medicine. 95(7) : 989-994. doi: 10.1097/ACM.0000000000003075.

Citation : Kenaphoom, S. & Pawala, T. (2024). Classification of Theoretical Conceptual Framework: Theory to

Research Methodology. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(1) : 223-256;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.15>

- Wadström, C., Johansson, M., & Wallén, M. (2021). A framework for studying outcomes in industrial symbiosis. *Renewable and Sustainable Energy Reviews*, 151, November 2021, 111526, <https://doi.org/10.1016/j.rser.2021.111526>.
- Wang, Y., Zhang, T., & Ye, Q. (2021). Situation awareness framework for industrial control system based on cyber kill chain. *2nd International Conference on Computer Science Communication and Network Security (CSCNS2020)*.
<https://doi.org/10.1051/matecconf/202133602013>.
- Wildenauer, A.A., Mbabu, A., Underwood, J., Basl, J. (2022). Building-as-a-Service: Theoretical Foundations and Conceptual Framework. *Buildings*, 12(10), 1594-1594. doi: 10.3390/buildings12101594.
- Williams, O.T. (2014). A new, unified, theoretical framework for the formulation of general, nonlinear, single-scale shell theories. *Composite Structures (Elsevier)*. 107, 544-558, <https://doi.org/10.1016/j.compstruct.2013.07.052>.
- Yu, C.-Y., Chang, C.K., & Zhang, W. (2020). A Situation Enabled Framework for Energy-Efficient Workload Offloading in 5G Vehicular Edge Computing. *IEEE World Congress on Services (SERVICES)*, Beijing, China, 2020, 61-68, doi: 10.1109/SERVICES48979.2020.00027.
- Zhao, S., Li, X., & Chen, Y.-C. (2020). A Classification Framework Using Imperfectly Labeled Data for Manufacturing Applications. *2020 25th IEEE International Conference on Emerging Technologies and Factory Automation (ETFA)*, Vienna, Austria, 2020, 921-928, doi: 10.1109/ETFA46521.2020.9211878.
- Zhou, G., & et al. (2021). A framework of industrial operations for hybrid robots. *2021 26th International Conference on Automation and Computing (ICAC)*, Portsmouth, United Kingdom, 2021, 1-6, doi: 10.23919/ICAC50006.2021.9594267.
- Zhou, W., Pickett, S.T.A. & McPhearson, T. (2021). Conceptual frameworks facilitate integration for transdisciplinary urban science. *npj Urban Sustain* 1, 1 (2021).
<https://doi.org/10.1038/s42949-020-00011-9>.

Citation : สัญญา เคนมาภูมิ และฉันทชนก ปะวะละ. (2567). การจำแนกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎี : ทฤษฎีสู่ระเบียบวิธีวิจัย.

วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 223-256;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.15>

ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการน้ำระดับไร่นาเพื่อการเกษตรแบบยั่งยืน
ในแขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
Factors Affecting to Farmland Water Management for
Sustainable Agriculture in Savannakhet Province, Laos People's
Democratic Republic

ศรัทธาเทพ ธรรมจักร¹ กอบลาภ อารีศรีสม² วิณา นิลวงศ์³ รัตสรณ์ คงธนจารูพันธ์⁴
นรินทร์ ท้าวแก่นจันทร์⁵ และภาวิณี อารีศรีสม^{6*}

Sathathep Thammachak¹, Koblaph Areerisom², Weena Nilawonk³,
Raphassorn Kongtanajaruanun⁴, Narin Taokaenchan⁵ and Pawinee Areerisom^{6*}

Received : October 16, 2023; Revised : December 29, 2023; Accepted : December 31, 2023

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ลักษณะข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล เศรษฐกิจสังคมของเกษตรกร และ ระดับความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรในการจัดการน้ำระดับไร่นา 2) ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จการจัดการน้ำระดับไร่นา และ 3) ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดการน้ำระดับไร่นาเพื่อการเกษตรแบบยั่งยืน การวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ เกษตรกรผู้ใช้น้ำชลประทานบ้านเวินตันแหน เมืองไซบุรี แขวงสะหวันนะเขต จำนวน 282 ราย ใช้การสุ่มแบบหลายขั้นตอน การวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มเป้าหมาย 15 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ เชิง

^{1-3,5-6}คณะผลิตกรรมการเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้; Faculty of Agricultural Production, Maejo University, Thailand.

⁴คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้; Faculty of Economics, Maejo University, Thailand.

*Corresponding Author; e-mail : areerisom30@gmail.com

Citation : Thammachak, S., Areerisom, K., Nilawonk, W., Kongtanajaruanun, R., Taokaenchan, N. & Areerisom,

P. (2024). Factors Affecting to Farmland Water Management for Sustainable Agriculture in Savannakhet Province, Laos People's Democratic Republic. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(1) : 257-276; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgsrru.2024.16>

พรรณนาเพื่อหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้สถิติเชิงอนุมาน คือ การวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุ เพื่อหาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการน้ำระดับไร่นา ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่อาศัยอยู่หมู่บ้านต้นแหน ร้อยละ 44.3 เป็นเกษตรกรผู้ใช้น้ำกลุ่มชาวพอน ร้อยละ 14.5 ส่วนมากเป็นเพศชาย ร้อยละ 71.3 มีอายุเฉลี่ย 49.94 ปี มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 42.6 สถานภาพสมรส ร้อยละ 82.3 รายได้เฉลี่ย 543,000 กีบ/ต่อเดือน มีพื้นที่ทำการเกษตรมากกว่า 5,001 ตารางเมตร ร้อยละ 57.4 ส่วนใหญ่เกษตรกรไม่มีพื้นที่ถือครองที่ดิน เนื่องจากที่ดินเป็นกรรมสิทธิ์สืบทอดมรดก ร้อยละ 71.6 เป็นสมาชิกสมาคมผู้ใช้น้ำมาเป็นระยะเวลานาน 31-40 ปี ร้อยละ 45.7 และมีพื้นที่รับน้ำส่วนใหญ่อยู่กลางคลองน้ำชลประทาน ร้อยละ 53.2 ในด้านระดับความรู้ความเข้าใจในการจัดการน้ำระดับไร่นาของเกษตรกร พบว่ามีความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลาง ร้อยละ 72.77 เนื่องจากเกษตรกรผู้ใช้น้ำยังขาดรูปแบบวิชาการในด้านการจัดการน้ำระดับไร่นา ไม่ได้ได้รับการฝึกอบรมทางวิชาการอย่างทั่วถึง ไม่ค่อยมีการศึกษาดูงานนอกพื้นที่จึงทำให้ระดับความรู้เกี่ยวกับการจัดการน้ำระดับไร่นาไม่ดีเท่าที่ควร เกษตรกรผู้ใช้น้ำมีแนวทางการปฏิบัติการจัดการน้ำระดับไร่นาตามความเคยชิน ซึ่งอาจดำเนินการปฏิบัติตามแบบรุ่นสู่รุ่น จึงทำให้ส่งผลต่อระดับความรู้ในปัจจุบัน เมื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการน้ำระดับไร่นา พบว่ามี 3 ปัจจัย ได้แก่ รายได้ ความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรในการจัดการน้ำระดับไร่นาของการปลูกข้าว และ รูปแบบการจัดการน้ำระดับไร่นาของเกษตรกร ในด้านปัญหาและอุปสรรคพบว่าเกษตรกรมีปัญหาเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ และการจัดการน้ำระดับไร่นามากที่สุด โดยเกษตรกรมีข้อเสนอแนะว่าเจ้าหน้าที่ควรให้ความสำคัญเกี่ยวกับการจัดการน้ำระดับไร่นา ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการวางแผน การดำเนินงาน การตรวจสอบ และการประเมินผล ควรมีการสร้างกฎระเบียบระหว่างเจ้าหน้าที่และกลุ่มผู้ใช้น้ำเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วม ซึ่งจะก่อให้เกิดการยอมรับและปฏิบัติตาม เนื่องจากเป็นกฎระเบียบที่ร่วมกันคิด ในด้านการจัดการน้ำเกษตรกรภายในกลุ่มควรมีการพูดคุยแลกเปลี่ยนแนวคิดการ จัดสรรน้ำอย่างเป็นธรรม โดยมีผู้นำกลุ่มผู้ใช้น้ำเข้ามามีส่วนร่วมหลักในการประชุม ควรมีความชัดเจนในการชี้แจงประเด็นต่าง ๆ รวมถึงรับฟังปัญหาของเกษตรกรผู้ใช้น้ำ

คำสำคัญ (Keywords) : การจัดการน้ำระดับไร่นา, การเกษตรแบบยั่งยืน, การจัดการทรัพยากรน้ำ

Citation : ศรีธาเทพ ธรรมจักร, กอบลาภ อารีศรีสม, วิณา นิลวงค์, รักษ์สรณ์ คงธนจารุอนันต์, นรินทร์ ท้าวแก่นจันทร์ และภา

วิณี อารีศรีสม. (2567). ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการน้ำระดับไร่นาเพื่อการเกษตรแบบยั่งยืนในแขวงสะหวันนะเขต

วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 257-276;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.16>

Abstract

The objectives of this research were to study 1) characteristics of basic personal, economic, and social information of farmers and their level of knowledge and understanding of farmers in on-farm water management; 2) factors affecting the success of on-farm water management; and 3) problems, obstacles, and suggestions about factors affecting the success of on-farm water management for sustainable agriculture of The sample group used in the study was 282 farmers which used irrigation water at Ban Wen Tonhaen, in Xayboury District, Savannakhet Province. Qualitative research Target group : 15 people, Data were collected through interviews and questionnaires. Data were analyzed using descriptive statistics to find percentage, mean, and standard deviation; and inferential statistics, namely multiple regression analysis, to find factors affecting the success of on-farm water management. The study indicates that most of the farmers live at Ban Wen Tonhaen (44.3%), 14.5% were farmers of the Khao Phon Water Users Group, 71.3% were male, with an average age of 49.94 years old, 42.6% had secondary education, 82.3% marital status, an average income 543,000 kip/ month, Agriculture area capacity more than 5,001 square meters 57.4% were no land ownership, 71.6% of the land was inherited by inheritance, 45.7% had been a member of the water user association for 31-40 years, and 53.2% Irrigation Canals cross thought their production land. In terms of the farmer's level of knowledge and understanding of on-farm water management, it revealed that 72.77% had a moderate level since the farmers lack knowledge of the on-farm water management model, academic technical training isn't thorough; study tours are discontinuous or less. Therefore, the level of knowledge on on-farm water management was not pretty good as expected. Farmers have customary practices for on-farm water management which may be practiced from generation to generation, thus affecting the current level of

Citation : Thammachak, S., Areesrisom, K., Nilawonk, W., Kongtanajaruanun, R., Taokaenchan, N. & Areesrisom,

P. (2024). Factors Affecting to Farmland Water Management for Sustainable Agriculture in

Savannakhet Province, Laos People's Democratic Republic. **Journal of Local Governance and**

Innovation. 8(1) : 257-276; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.16>

knowledge. While analyzing the factors affecting the success of on-farm water management, it showed that there were three factors: income, farmers' knowledge and understanding of on-farm water management of rice cultivation, and the water management model of rice cultivation. In terms of Issues and obstacles, it results that farmers had the most problems with officials and on-farm water management. The farmers suggested that officials should prioritize on-farm water management. Whether it is planning, implementation, inspection, and evaluation, the establishment of regulations between officials and water user groups for participation, acceptance and compliance because it is a brainstorming rule for water management. Farmers within the group should have a discussion and exchange ideas on fair water allocation with leaders of water user groups taking part as main participants in the meeting. It should be clear in pointing out issues including listening to the problems of farmers who use water.

Keywords : On-Farm Water Management, Sustainable Agriculture, Water Resource Management

บทนำ (Introduction)

น้ำเป็นทรัพยากรที่มีความจำเป็นต่อการผลิตในอุตสาหกรรม เกษตรกรรม การท่องเที่ยว และการดำรงชีวิต ประเทศกำลังพัฒนาหลายประเทศได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำและการพัฒนาประเทศ จากอดีตจนถึงปัจจุบันการพัฒนาในหลายประเทศได้ก่อให้เกิดการเติบโตทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ทั้งในเขตพื้นที่เมืองหลวงและชนบท รวมถึงความพยายามในการสร้างความมั่นคงด้านทรัพยากรน้ำและการป้องกันผลกระทบจากภัยแล้งและน้ำท่วม การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำจึงมีความเชื่อมโยงในหลายมิติต่อการพัฒนาและความยากจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาคการเกษตรที่จะต้องพึ่งพาทรัพยากรน้ำเป็นปัจจัยพื้นฐานในการผลิต ในแต่ละประเทศปัญหาดังกล่าวยังคงเป็นปัญหาหลักที่สำคัญ และมีความเชื่อมโยงกับปัจจัยด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องของหลายปัจจัย (สาธิต สือประเสริฐสุชชานา และวัชร อรุณรัตน์, 2558) สาธารณรัฐ

Citation : ศรีธาเทพ ธรรมจักร, กอบลาภ อารีศรีสม, วิภา นิลวงค์, รักษ์สรณ์ คงธนจารุอนันต์, นรินทร์ ท้าวแก่นจันทร์ และภา

วิณี อารีศรีสม. (2567). ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการน้ำระดับไร่นาเพื่อการเกษตรแบบยั่งยืนในแขวงสะหวันนะเขต

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 257-276;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.16>

ประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) เป็นประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ตั้งอยู่บนใจกลางของคาบสมุทรอินโดจีน มีพื้นที่โดยรวมประมาณ 23,680,000 เฮกตาร์ แบ่งเป็นพื้นดิน 23,080,000 เฮกตาร์ พื้นน้ำ 600,000 เฮกตาร์ โดยสปป.ลาว เป็นประเทศที่ไม่มีทางออกสู่ทะเล เนื่องด้วยตลอดแนวชายแดนของ สปป. ลาว มีความยาวรวม 508,300 เฮกตาร์ล้อมรอบด้วยชายแดนของประเทศเพื่อนบ้าน 5 ประเทศ ได้แก่ ประเทศจีนทางด้านทิศเหนือ ประเทศไทยทางด้านทิศใต้และทิศตะวันตก ประเทศกัมพูชาทางด้านทิศใต้ ประเทศเวียดนามทางด้านทิศตะวันออก และประเทศพม่าทางด้านทิศตะวันตก สปป.ลาว ถือได้ว่าเป็นสังคมเกษตรกรรมเป็นหลัก และปัจจุบันเป็นหนึ่งในประเทศที่มีการขยายตัวน้อยที่สุดในเอเชียแปซิฟิก (Epprecht et al., 2018) มีประชากรประมาณ 7.57 ล้านคน และเพิ่มขึ้นเฉลี่ยปีละ 1.48% (ข้อมูลพื้นฐานต่างประเทศ , 2564) ประมาณ 66% ของประชากรอาศัยอยู่ในพื้นที่ชนบท และประชาชนส่วนใหญ่พึ่งพาการเกษตรเพื่อยังชีพเพื่อตนเอง สปป. ลาว ให้ความสำคัญกับภาคการเกษตรเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะข้าว ซึ่งคิดเป็นรายได้ร้อยละ 40 ของ GDP ทั้งประเทศและมีการจ้างงานสำหรับการผลิตข้าวคิดเป็นร้อยละ 80 ของจำนวนแรงงานทั้งหมด ทั้งนี้ พื้นที่เกษตรกรรมทั้งหมดประมาณ 12.5 ล้านไร่ เป็นพื้นที่สำหรับเพาะปลูกข้าวคิดเป็นร้อยละ 60-70 ของพื้นที่เกษตรกรรมทั้งหมด (Vongmany et al, 2018) โดยพื้นที่เพาะปลูกข้าวสำคัญ ได้แก่ นครหลวงเวียงจันทน์ แขวงคำม่วน แขวงบอลิคำไซ แขวงสะหวันนะเขต แขวงสาละวัน และแขวงจำปาศักดิ์ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีแม่น้ำโขงไหลผ่าน

ปริมาณน้ำทั้งปีใน สปป.ลาว อยู่ที่ประมาณ 270 พันล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็น 35% ของปริมาณน้ำเฉลี่ยต่อปีของกลุ่มน้ำโขงทั้งหมด การกระจายการไหลของแม่น้ำใน สปป.ลาว ในแต่ละเดือนเป็นไปตามรูปแบบของปริมาณน้ำฝน ประมาณ 80% ในช่วงฤดูฝน (พฤษภาคม-ตุลาคม) และ 20% ในฤดูแล้ง ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน-เมษายน ซึ่งการใช้น้ำส่วนใหญ่อยู่ในภาคการเกษตรร้อยละ 82 รองลงมาคือภาคอุตสาหกรรม ร้อยละ 10 และในประเทศร้อยละ 8 (Water Environment Partnership in Asia, 2021) ปัจจุบันการใช้น้ำส่วนใหญ่ใช้ในภาคเกษตรกรรม เช่น การชลประทาน การประมง การเพาะปลูก และการเลี้ยงสัตว์ ปริมาณน้ำที่อุดมสมบูรณ์ใน สปป.ลาว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในฤดูฝน ทำให้มีสภาพที่ดีต่อการขนส่งทางน้ำ การพัฒนาอุตสาหกรรมและการประปา ประชากรในเมืองร้อยละ 60 และประชากรในชนบทร้อยละ 51 สามารถเข้าถึงน้ำสะอาดได้

Citation : Thammachak, S., Areesrisom, K., Nilawonk, W., Kongtanajaruanun, R., Taokaenchan, N. & Areesrisom,

P. (2024). Factors Affecting to Farmland Water Management for Sustainable Agriculture in

Savannakhet Province, Laos People's Democratic Republic. *Journal of Local Governance and*

Innovation. 8(1) : 257-276; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.16>

ปัจจุบันมีปัญหาเกี่ยวกับขยะและน้ำเน่าเสียในเขตเมืองใหญ่จากการใช้งานที่หลากหลายของชุมชน นอกจากนี้ยังมีมลพิษทางน้ำจากภาคเกษตรกรรมและอุตสาหกรรมรวมถึงการใช้ประโยชน์จากแร่ ซึ่งอาจทำให้เกิดปัญหาการขาดแคลนน้ำในอนาคตได้ (Water Environment Partnership in Asia, 2023) ปัจจุบันสถานการณ์น้ำใน สปป. ลาว เริ่มเข้าสู่วิกฤติทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ พบว่า ในหลายพื้นที่ในประเทศกำลังประสบปัญหาความไม่สมดุลของอุปสงค์และอุปทานของน้ำ เนื่องจากอัตราการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากร การผลิตทั้งภาคเกษตรกรรม และอุตสาหกรรม รวมถึงการบริหารจัดการน้ำที่ขาดประสิทธิภาพ ทำให้เกิดปัญหาจากการใช้ทรัพยากรน้ำหลายประการ เช่น ปัญหาการขาดแคลนน้ำ ปัญหาน้ำท่วม ปัญหาการตัดไม้ทำลายป่า ปัญหาแหล่งน้ำตื้นเขิน ชำรุดเสียหาย อ่างเก็บน้ำและฝายตื้นเขิน ทำให้น้ำไหลไม่สะดวก นอกจากนี้ยังพบปัญหาการจัดการน้ำของชุมชนที่ยังขาดประสิทธิภาพ เนื่องจากชุมชนขาดความรู้ความเข้าใจอย่างถูกต้องเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำที่มีอยู่ในชุมชน ทำให้เกิดปัญหาการแย่งน้ำทั้งน้ำอุปโภค บริโภคและน้ำเพื่อการเกษตร แขวงสะหวันนะเขต ตั้งอยู่ตอนกลางของประเทศ มีพื้นที่คิดเป็นร้อยละ 9.2 ของพื้นที่รวมของประเทศ แบ่งเป็นพื้นที่สำหรับเพาะปลูก 366,000 เฮกตาร์ ผลผลิตการเกษตรหลักของแขวงคือ ข้าว ข้าวโพด เผือก มันทุกชนิด ถั่วเหลือง ผัก และถั่วอื่น ๆ และยาสูบ พื้นที่สำหรับสัตว์เลี้ยง 500,000 เฮกตาร์ และป่าไม้ 1,066,900 เฮกตาร์ พื้นที่ที่เหลือเป็นแม่น้ำ ลำธาร ห้วยหนอง ซึ่งแขวงสะหวันนะเขตมีแม่น้ำ 12 สาย และห้วยหนองอีกจำนวนมาก สามารถสร้างระบบชลประทานที่เป็นประโยชน์ต่อการกสิกรรม ในปัจจุบันแขวงสะหวันนะเขต มีชลประทานขนาดต่าง ๆ ทั้งหมด 326 แห่ง ครอบคลุมพื้นที่ 58,980 เฮกตาร์ ในฤดูฝน และ 37,000 กว่าเฮกตาร์ในฤดูแล้ง (ศุภชัย วรรณเลิศสกุล, 2550) สมาคมผู้นำใช้น้ำชลประทานบ้านเวินตันแหน เมืองไชบุรี แขวงสะหวันนะเขต ถือได้ว่าเป็นกลุ่มผู้ใช้น้ำที่มีความเข้มแข็งและประสบความสำเร็จทางด้านการบริหารจัดการน้ำในระดับไร่นา

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงตระหนักถึงปัญหาการบริหารจัดการน้ำเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปลูกข้าวแบบยั่งยืน แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ผู้วิจัยจึงทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดการน้ำระดับไร่นาเพื่อการเกษตรแบบยั่งยืน ของเกษตรกรจากสมาคมผู้นำใช้น้ำชลประทานบ้านเวินตันแหน เมืองไชบุรี แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว รวมทั้งศึกษาปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดการน้ำระดับไร่นา เพื่อนำ

Citation : ศรีธาเทพ ธรรมจักร, กอบลา อารีศรีสม, วิภา นิลวงค์, รักษ์สรณ์ คงธนจารุอนันต์, นรินทร์ ท้าวแก่นจันทร์ และภา

วิณี อารีศรีสม. (2567). ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการน้ำระดับไร่นาเพื่อการเกษตรแบบยั่งยืนในแขวงสะหวันนะเขต

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 257-276;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.16>

ข้อมูลที่ได้เป็นแนวทางสำหรับหน่วยงานรัฐหรือเอกชนที่เกี่ยวข้อง ในการจัดการน้ำในระดับไร่นาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

- ลักษณะข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล เศรษฐกิจ สังคมของเกษตรกร และ ระดับความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรในการจัดการน้ำระดับไร่นา
- ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จการจัดการน้ำระดับไร่นา
- ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดการน้ำระดับไร่นาเพื่อการเกษตรแบบยั่งยืน

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การวิจัยนี้ใช้รูปแบบการวิจัยเป็นแบบผสมวิธีระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดการน้ำระดับไร่นาเพื่อการเกษตรแบบยั่งยืนของเกษตรกรจากสมาคมผู้นำใช้น้ำชลประทานบ้านเวินตันแหน เมืองไซบุรี แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว โดยมีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย คือ เกษตรกรผู้นำใช้น้ำชลประทานบ้านเวินตันแหน ซึ่งมีการคำนวณกลุ่มตัวอย่างด้วยการใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Sawathee, 1998) ดังนี้ 1) เลือกเกษตรกรจากสมาคมผู้นำใช้น้ำชลประทานบ้านเวินตันแหน เมืองไซบุรี แขวงสะหวันนะเขต จากหมู่บ้านต้นแหน หมู่บ้านเวินใต้ และหมู่บ้านเวินเหนือ โดยแบ่งออกได้เป็น 10 กลุ่ม จำนวนทั้งหมด 952 ราย เนื่องจากเป็นกลุ่มที่มีความเข้มแข็งและประสบความสำเร็จทางการบริหารจัดการน้ำในระดับไร่นา จากนั้นกำหนดขนาดตัวอย่างตามสูตรของ Yamane (1973) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ความคลาดเคลื่อน 0.05 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 282 ราย การวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มเป้าหมาย 15 คน กำหนดสัดส่วนประชากรในแต่ละกลุ่มผู้นำใช้น้ำด้วยวิธีการเทียบบัญญัติไตรยางศ์ และเลือกตัวอย่างเกษตรกร ที่จะสัมภาษณ์จากแต่ละกลุ่มผู้นำใช้น้ำด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย คือ การจับฉลากหมายเลขจากรายชื่อเกษตรกรและไม่นำสลากหมายเลขรายชื่อ

Citation : Thammachak, S., Areesrisom, K., Nilawonk, W., Kongtanajaruanun, R., Taokaenchan, N. & Areesrisom,

P. (2024). Factors Affecting to Farmland Water Management for Sustainable Agriculture in

Savannakhet Province, Laos People's Democratic Republic. *Journal of Local Governance and*

Innovation. 8(1) : 257-276; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.16>

เกษตรกรที่จับแล้วใส่กลับคืนไป โดยการวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการวิจัยตั้งแต่ เดือนมกราคม พ.ศ. 2565 ถึง เดือนธันวาคม พ.ศ. 2565

การเก็บรวบรวมข้อมูล

แหล่งข้อมูลที่รวบรวมเพื่อใช้ในการวิจัยสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ 1) ข้อมูลทุติยภูมิ ซึ่งเป็นการรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร รายงานการวิจัย การศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และ 2) ข้อมูลปฐมภูมิ โดยมีการใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย ซึ่งมีจำนวน 282 ชุด โดยเก็บจากเกษตรกรกลุ่มผู้ใช้น้ำเป็นรายบุคคล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ เพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ซึ่งมีการแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ได้ดังนี้ คือ 1) ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล เศรษฐกิจ สังคมของเกษตรกร และ ระดับความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรในการจัดการน้ำระดับไร่นา โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2) การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการจัดการน้ำระดับไร่นา ทั้งหมด 7 ด้าน 45 ประเด็น ใช้วิธีการประเมินระดับความสำเร็จในการจัดการน้ำระดับไร่นา ที่ประยุกต์มาจากมาตราประมาณค่าของ Likert โดยกำหนดค่าคะแนน ดังนี้ เห็นด้วยมากที่สุด แทนค่าคะแนนด้วย 5 เห็นด้วยมาก แทนค่าคะแนนด้วย 4 เห็นด้วยปานกลาง แทนค่าคะแนนด้วย 3 เห็นด้วยน้อย แทนค่าคะแนนด้วย 2 และเห็นด้วยน้อยที่สุด แทนค่าคะแนนด้วย 1 จากนั้นแปลความหมาย ด้วยวิธีการนำแต่ละประเด็นมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมาย ใช้ค่าเฉลี่ยกลางเป็นเกณฑ์ในการแปลความหมาย ดังนี้ ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 4.21-5.00 หมายถึงมีความสำเร็จมากที่สุด ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.41-4.20 หมายถึงมีความสำเร็จมาก ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.61-3.40 หมายถึงมีความสำเร็จปานกลาง ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.81-2.60 หมายถึงมีความสำเร็จน้อย และ ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.80 หมายถึงมีความสำเร็จน้อยที่สุด ส่วนการวิเคราะห์หาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการน้ำระดับไร่นาเพื่อการเกษตรแบบยั่งยืน โดยการใช้สถิติอนุमान คือ การวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามว่าตัวแปรอิสระแต่ละตัวมีผลต่อตัวแปรตามมากน้อยเพียงใด โดยเลือกตัวแปรอิสระจำนวน 15 ตัวแปร ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ อาชีพ รายได้ การประกอบอาชีพเกษตรกร

Citation : ศรีธาเทพ ธรรมจักร, กอบลาภ อารีศรีสม, วิณา นิลวงค์, รักษ์สรณ์ คงธนจารุอนันต์, นรินทร์ ท้าวแก่นจันทร์ และภา
วิณี อารีศรีสม. (2567). ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการน้ำระดับไร่นาเพื่อการเกษตรแบบยั่งยืนในแขวงสะหวันนะเขต

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 257-276;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.16>

พื้นที่ทำการเกษตร พื้นที่ถือครอง การเป็นสมาชิกในสมาคมผู้นำใช้น้ำ พื้นที่รับน้ำ การใช้ประโยชน์ด้านทรัพยากรน้ำทำการเกษตร การรับแหล่งข้อมูลความรู้เรื่องการบริหารจัดการน้ำ ตัวแปรเสริม ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรในการจัดการน้ำระดับไร่นาของการปลูกข้าว รูปแบบการจัดการน้ำระดับไร่นาของเกษตรกร (ค่าเฉลี่ยจาก 5 ด้าน) และตัวแปรตาม คือ ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดการน้ำระดับไร่นาของเกษตรกร (ค่าเฉลี่ยของความสำเร็จรวม)

ผลการวิจัย (Research Results)

สถานภาพพื้นฐานส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และทางสังคมของเกษตรกรผู้ใช้น้ำ

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่อาศัยอยู่หมู่บ้านเวินตันแหน (ร้อยละ 44.3) เป็นกลุ่มเกษตรกรผู้ใช้น้ำกลุ่มชาวพอน (ร้อยละ 14.5) ส่วนมากเป็นเพศชาย (ร้อยละ 71.3) มีอายุเฉลี่ย 49.94 ปี มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา (ร้อยละ 42.6) เกือบทั้งหมดมีสถานภาพสมรส (ร้อยละ 82.3) ประกอบอาชีพเกษตรกรรม (ร้อยละ 93.3) รายได้เฉลี่ย 543,000 กีบ/ต่อเดือน มีประสบการณ์การทำอาชีพเกษตรกรรม ประมาณ 31-40 ปี (ร้อยละ 40.4) ส่วนใหญ่มีพื้นที่ทำการเกษตรมากกว่า 5,001 ตารางเมตร (ร้อยละ 57.4) เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีพื้นที่ถือครองที่ดิน เนื่องจากที่ดินส่วนใหญ่เป็นกรรมสิทธิ์สืบทอดมรดก (ร้อยละ 71.6) เกือบกึ่งหนึ่งเป็นสมาชิกสมาคมผู้ใช้น้ำมาเป็นระยะเวลาานาน 31-40 ปี (ร้อยละ 45.7) และมีพื้นที่รับน้ำส่วนใหญ่อยู่กึ่งกลางคลองน้ำชลประทาน (ร้อยละ 53.2)

ระดับความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรในการจัดการน้ำระดับไร่นา

ผลการทดสอบระดับความรู้พบว่า เกษตรกรมีความรู้เกี่ยวกับการจัดการน้ำระดับไร่นาที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดการน้ำระดับไร่นาเพื่อการเกษตรแบบยั่งยืนในแขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว อยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 72.77 และเกษตรกรอีกร้อยละ 27.23 มีความรู้ในระดับน้อย โดยไม่พบเกษตรกรที่มีความรู้ในระดับมากเลย เมื่อเฉลี่ยคะแนนความรู้ทั้งหมด 10 ข้อ พบว่า เกษตรกรมีความรู้ในระดับปานกลาง คะแนนเฉลี่ย 1.13 โดยมีคะแนนต่ำสุดอยู่ที่ 10 คะแนน และสูงสุด 20 คะแนน (ตารางที่ 1) แสดงให้เห็นว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีความรู้ในระดับปานกลางถึงน้อย เนื่องจากเกษตรกรผู้ใช้น้ำยังขาดรูปแบบวิชาการในด้านการจัดการน้ำระดับไร่นา เกษตรกรผู้ใช้น้ำไม่ได้รับการฝึกอบรมทางวิชาการอย่าง

Citation : Thammachak, S., Areesrisom, K., Nilawonk, W., Kongtanajaruanun, R., Taokaenchan, N. & Areesrisom,

P. (2024). Factors Affecting to Farmland Water Management for Sustainable Agriculture in

Savannakhet Province, Laos People's Democratic Republic. *Journal of Local Governance and*

Innovation. 8(1) : 257-276; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.16>

ทั่วถึง ไม่ค่อยมีการศึกษาดูงานนอกพื้นที่จึงทำให้ระดับความรู้เกี่ยวกับการจัดการน้ำระดับไร่นาไม่ค่อยดีเท่าที่ควร เกษตรกรผู้ใช้น้ำมีแนวทางการปฏิบัติการจัดการน้ำระดับไร่นาตามความเคยชิน ซึ่งอาจดำเนินการปฏิบัติมาแบบรุ่นสู่รุ่น จึงทำให้ส่งผลต่อระดับความรู้ในปัจจุบัน รวมถึงเกษตรกรผู้ใช้น้ำไม่ค่อยยอมรับการเรียนรู้จากเจ้าหน้าที่สมาคมผู้ใช้น้ำ และหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง ซึ่งทั้งหมดนี้ล้วนส่งผลต่อระดับความรู้เกี่ยวกับการจัดการน้ำระดับไร่นาของเกษตรกร สอดคล้องกับเทียนทอง และคณะ (2557) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของกลุ่มเกษตรกรผู้ใช้น้ำในการจัดการน้ำชลประทานของโครงการชลประทานถิ่นเที่ยงใต้ เมืองปากงึม นครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ผลการศึกษาพบว่า ร้อยละ 99.6 ของแหล่งน้ำที่เกษตรกรใช้คือ จากน้ำชลประทาน ชนิดพืชที่ปลูกมากที่สุด คือ ข้าว ร้อยละ 66.7 เกษตรกรมีความรู้ในการจัดการน้ำชลประทานอยู่ในระดับมาก การมีส่วนร่วมในการจัดการน้ำเพื่อการเกษตรภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ย 2.98 และมีส่วนร่วมในระดับปานกลางทุกด้าน คือ ด้านการได้รับประโยชน์จากการจัดสรรน้ำชลประทาน ด้านการวางแผนการใช้น้ำชลประทาน และด้านการมีส่วนร่วมในการดูแลบำรุงรักษาระบบชลประทาน ซึ่งปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการจัดการน้ำชลประทาน ได้แก่ ระดับการศึกษา อาชีพหลัก อาชีพรอง แรงงานในครัวเรือน การจัดสรรน้ำใช้ในที่ดิน ที่ตั้งแปลงเพาะปลูก รายได้ของครัวเรือน และภาระหนี้สิน

ตารางที่ 1 จำนวน และร้อยละของเกษตรกร จำแนกตามความรู้เกี่ยวกับการจัดการน้ำระดับไร่นาที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดการน้ำระดับไร่นาเพื่อการเกษตรแบบยั่งยืน

ระดับความรู้เกี่ยวกับการจัดการน้ำระดับไร่นา	จำนวนเกษตรกร (คน)	ร้อยละ
เกษตรกรมีความรู้ดี	-	-
เกษตรกรมีความรู้ปานกลาง	205	72.77
เกษตรกรมีความรู้น้อย	77	27.23
$\bar{X} = 1.13$	Min-Max =10-20	SD.=.180
หมายเหตุ ระดับความรู้ดี	มีค่าระหว่าง	8 – 10 คะแนน (มากกว่าร้อยละ 75)
ระดับความรู้ปานกลาง	มีค่าระหว่าง	5 -7 คะแนน (ร้อยละ 50 - 75)
ระดับความรู้น้อย	มีค่าระหว่าง	1 - 4 คะแนน (น้อยกว่าร้อยละ 50)

Citation : ศรีธาเทพ ธรรมจักร, กอบลาภ อารีศรีสม, วิภา นิลวงค์, รักษ์สรณ์ คงธนจารุอนันต์, นรินทร์ ท้าวแก่นจันทร์ และภา

วิณี อารีศรีสม. (2567). ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการน้ำระดับไร่นาเพื่อการเกษตรแบบยั่งยืนในแขวงสะหวันนะเขต

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 257-276;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.16>

ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดการน้ำระดับไร่นาของเกษตรกรเพื่อการเกษตรแบบยั่งยืนในแขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ผลการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) โดยการนำเอาตัวแปรอิสระทั้ง 15 ตัวแปร เข้าไปในสมการแล้วคำนวณด้วยวิธีปกติ (Enter) พบว่า ค่า $F = 8.426$, Sig of $F = 0.000$ แสดงว่ามีตัวแปรอิสระอย่างน้อยหนึ่งตัวที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับตัวแปรตาม (ปัจจัยต่อความสำเร็จในการจัดการน้ำระดับไร่นาของเกษตรกร) และเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ของการตัดสินใจเชิงพหุ พบว่า $R^2 = 0.568$ หมายความว่า ตัวแปรอิสระทั้งหมดอธิบายความผันแปรของตัวแปรตามได้ร้อยละ 56.8 ซึ่งตัวแปรอิสระทั้ง 15 ตัวแปร มีจำนวน 3 ตัวแปร ที่มีผลต่อตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 ได้แก่ รายได้ ความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรในการจัดการน้ำระดับไร่นาของการปลูกข้าว และ รูปแบบการจัดการน้ำระดับไร่นาของเกษตรกร (ตารางที่ 2) โดยสามารถอธิบายตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับตัวแปรตามได้ ดังนี้ 1. รายได้ของเกษตรกร พบว่า ส่วนใหญ่เกษตรกรผู้ใช้น้ำจะใช้น้ำในการเพาะปลูกพืช ส่วนใหญ่คือข้าว การบริหารจัดการน้ำระดับไร่นาเป็นเรื่องที่กลุ่มผู้ใช้น้ำต้องรับผิดชอบร่วมกัน กล่าวคือถ้าได้รับการจัดสรรน้ำอย่างทั่วถึง ผลผลิตข้าวออกงาม ก็จะมีรายได้จากการขายข้าวเพิ่มมากขึ้น แต่ถ้าการจัดสรรน้ำไม่ดี ก็จะทำให้เกิดการขาดแคลนน้ำ เกษตรกรไม่สามารถเพาะปลูกได้ สอดคล้องกับการศึกษาของ สุกิตติยา บุญหลาย และ ศิวัช ศรีโสภาคงกุล (2560) เรื่อง แนวทางการพัฒนาระบบบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรยั่งยืนกรณีศึกษา : ตำบลท่ากระเสริม อำเภอ น้ำพอง จังหวัดขอนแก่น ระบบการบริหารจัดการน้ำ มี 2 ระบบ คือ น้ำจากคลองชลประทาน และ โครงการสูบน้ำด้วยกระแสไฟฟ้า ซึ่งเกิดผลกระทบ 4 ด้าน คือ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านวัฒนธรรม และ ด้านสิ่งแวดล้อม ประเด็นเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อรายได้ของเกษตรกร ซึ่งส่วนใหญ่เกษตรกรจะประกอบอาชีพเกษตรกรรมเพียงอย่างเดียว การรดส่งน้ำทำให้เกษตรกรเพาะปลูกพืชไม่ได้ จึงขาดรายได้มาจุนเจือครอบครัว และเงินที่รัฐบาลชดเชยไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่ายในครัวเรือน นอกจากนี้ส่งผลกระทบต่อผู้มีอาชีพรับจ้างทั่วไปเกี่ยวกับการเกษตร เช่น รับจ้างไถนา (เตรียมดิน) รับจ้างเกี่ยวข้าว (รถเกี่ยวข้าว) และขาดรายได้ด้วย 2. ความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรในการจัดการน้ำระดับไร่นาของการปลูกข้าว สามารถอธิบายได้ว่า เมื่อเกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการขั้นตอนต่าง ๆ เกี่ยวกับการปลูกข้าว เช่น การทำนาแบบเปียกสลับแห้ง ใน

Citation : Thammachak, S., Areesrisom, K., Nilawonk, W., Kongtanajaruanun, R., Taokaenchan, N. & Areesrisom,

P. (2024). Factors Affecting to Farmland Water Management for Sustainable Agriculture in

Savannakhet Province, Laos People's Democratic Republic. *Journal of Local Governance and*

Innovation. 8(1) : 257-276; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.16>

พื้นที่เขตชลประทานที่ควบคุมการให้และระบายน้ำ การเตรียมแปลง ช่วงระยะสำคัญที่จะกำหนดน้ำให้ข้าว การใช้ปุ๋ย การควบคุมน้ำ เป็นต้น ทำให้เกษตรกรเกิดการเรียนรู้ สามารถใช้น้ำให้เกิดประโยชน์สูงสุดได้ และ 3. รูปแบบการจัดการน้ำระดับไร่นาของเกษตรกร ซึ่งประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการสำรวจปัญหาและสาเหตุของปัญหา 2) ด้านการวางแผนและตัดสินใจ 3) ด้านการดำเนินงาน 4) ด้านการรับผลประโยชน์ 5) ด้านการประเมินผลและสรุปผล พบว่าทั้งหมดมีผลต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จการจัดการน้ำระดับไร่นาของเกษตรกร โดยพบว่าสอดคล้องกับ พัดสะหวัน และบัญชา (2556) ที่ศึกษา การมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้ใช้น้ำในการจัดการชลประทานกรณีศึกษา โครงการหนองแดง อำเภอเมือง จังหวัดสระบุรี ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ผลการศึกษาพบว่า โครงการชลประทานหนองแดงใช้น้ำในการเกษตรเพื่อปลูกข้าวเพียงอย่างเดียว โดยเป็นข้าวเหนียวร้อยเปอร์เซ็นต์ ระบบการบริหารจัดการอยู่ในรูปแบบการจัดการร่วมระหว่างกลุ่มผู้ใช้น้ำของเกษตรกรกับภาครัฐ (แต่กลุ่มผู้ใช้น้ำจะมีความรับผิดชอบมากกว่า) ไม่ว่าจะเป็นการออกข้อกำหนดกฎระเบียบที่เป็นนิติกรรมภายในกลุ่ม การคุ้มครองระบบชลประทาน การบำรุงรักษา การวางแผนการส่งน้ำ การเก็บเงินค่าน้ำ การวางกฎกติกาต่อผู้กระทำผิด การแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายในโครงการ ฯลฯ ส่วนภาครัฐจะคอยให้คำปรึกษา ช่วยเหลือทางด้านแนวความคิด ด้านวิชาการ และประเมินผลภายหลังสิ้นสุดการผลิต ตลอดระยะที่ผ่านมา เป็นเวลาเกือบสิบห้าปีที่โครงการดังกล่าวมีรูปแบบการบริหารจัดการที่มองว่าดี เป็นต้นแบบในระดับจังหวัด แต่ในความเป็นจริงแล้ว จากขบวนการดำเนินงานที่ผ่านมาจะเห็นได้ว่า ระบบการจัดการดังกล่าวยังขาดรูปแบบทางวิชาการ

Citation : ศรีธาทเทพ ธรรมจักร, กอบลาภ อารีศรีสม, วิณา นิลวงค์, รักษ์สรณ์ คงธนจารุอนันต์, นรินทร์ ท้าวแก่นจันทร์ และภา

วิณี อารีศรีสม. (2567). ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการน้ำระดับไร่นาเพื่อการเกษตรแบบยั่งยืนในแขวงสะหวันนะเขต

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 257-276;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.16>

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จการจัดการน้ำระดับไร่นาของเกษตรกร

ตัวแปรอิสระ	ตัวแปรตาม			
	ความสำเร็จการจัดการน้ำระดับไร่นาของเกษตรกร			
	Coefficient (B)	t	Sig.	
1. เพศ	-0.021	-0.424	0.672	
2. อายุ	0.011	0.467	0.641	
3. ระดับการศึกษา	-0.003	-0.145	0.884	
4. สถานภาพ	0.041	1.063	0.289	
5. อาชีพ	0.041	1.154	0.250	
6. รายได้	-0.046	-3.303	0.001**	
7. การประกอบอาชีพเกษตรกรรม	0.017	0.615	0.539	
8. พื้นที่ทำการเกษตร	-0.007	-0.436	0.663	
9. พื้นที่ถือครอง	0.008	0.289	0.773	
10. การเป็นสมาชิกในสมาคมผู้นำใช้น้ำ	-0.039	-1.331	0.184	
11. พื้นที่รับน้ำ	0.047	1.769	0.078	
12. การใช้ประโยชน์ด้านทรัพยากรน้ำทำการเกษตร	0.361	1.870	0.063	
13. การรับแหล่งข้อมูลความรู้เรื่องการบริหารจัดการน้ำ	-0.140	-1.336	0.183	
14. ความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรในการจัดการน้ำระดับไร่นาของการปลูกข้าว	0.432	3.011	0.003*	
15. รูปแบบการจัดการน้ำระดับไร่นาของเกษตรกร	0.295	7.923	0.000**	
R² = 0.568 (56.80%)			F = 8.426	Sig. F = 0.000**

หมายเหตุ * มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

Citation : Thammachak, S., Areesrisom, K., Nilawonk, W., Kongtanajaruanun, R., Taokaenchan, N. & Areesrisom, P. (2024). Factors Affecting to Farmland Water Management for Sustainable Agriculture in

Savannakhet Province, Laos People's Democratic Republic. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(1) : 257-276; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.16>

ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดการน้ำระดับไร่นาเพื่อการเกษตรแบบยั่งยืน

1. ด้านเจ้าหน้าที่

1.1 ปัญหาของเจ้าหน้าที่ในการจัดการน้ำระดับไร่นาของเกษตรกร

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีปัญหาเกี่ยวกับระบบการจัดการน้ำระดับไร่นา เช่น เจ้าหน้าที่ไม่ได้ให้ความสำคัญในการตรวจสอบการจ่ายน้ำ ส่งผลให้สมาชิกกลุ่มผู้ใช้น้ำได้รับน้ำไม่ตรงเวลา เจ้าหน้าที่ไม่มีการลงพื้นที่สำรวจเมื่อถึงเวลาเปิดน้ำให้กับเกษตรกรผู้ใช้น้ำ เจ้าหน้าที่ไม่เข้มงวดกับการออกกฎระเบียบบางประการกับสมาชิกกลุ่มผู้ใช้น้ำบางกลุ่มกระทำผิดและไม่มีการบันทึกการสำรวจสำหรับผู้ฝ่าฝืนกฎระเบียบ เจ้าหน้าที่ไม่มีการจัดฝึกอบรมสำหรับสมาชิกอย่างต่อเนื่องทำให้เกษตรกรไม่มีความรู้ใหม่ ๆ ในการจัดการน้ำระดับไร่นาของตนเอง และปัจจุบันมีการผลัดเปลี่ยนตำแหน่งของหัวหน้าสมาคมผู้ใช้น้ำ ซึ่งมีประสบการณ์การดำเนินงานการจัดการน้ำระดับไร่นาน้อย อีกทั้งไม่ค่อยมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของสมาชิกกลุ่มผู้ใช้น้ำ

จากปัญหาดังกล่าว เกษตรกรจึงมีข้อเสนอแนะว่าเจ้าหน้าที่ควรให้ความสำคัญทุก ๆ ด้านในการจัดการน้ำระดับไร่นา ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการวางแผน การดำเนินงาน การตรวจสอบ และการประเมินผล เจ้าหน้าที่ควรสร้างกฎ ระเบียบของกลุ่มผู้ใช้น้ำที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของเกษตรกรทุกคน ซึ่งจะทำให้เกิดการยอมรับและปฏิบัติตาม เนื่องจากเป็นกฎระเบียบที่ร่วมกันคิด เจ้าหน้าที่ควรมีส่วนร่วมในกิจกรรม ต่าง ๆ ซึ่งปัจจุบันมีการผลัดเปลี่ยนตำแหน่งของหัวหน้าสมาคมผู้ใช้น้ำซึ่งควรที่จะมีการลงพื้นที่เพื่อเยี่ยมเยียนเกษตรกร

1.2 อุปสรรคของเจ้าหน้าที่ในการจัดการน้ำระดับไร่นาของเกษตรกร

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีปัญหาเกี่ยวกับจำนวนเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอต่อการบริหารจัดการน้ำระดับไร่นา ส่งผลให้ไม่มีการติดตามการส่งน้ำ จึงทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมา เช่น การกระจายน้ำไม่ทั่วถึงและไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ ทำให้ชาวขาดน้ำสร้างความเสียหายอย่างรุนแรง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่มีการสนับสนุนงบประมาณในการซ่อมแซม เมื่อเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ เช่น ไฟฟ้าดับไม่มีระบบไฟสำรอง ป้อนน้ำมีขนาดเล็กไม่มีความสามารถเพียงพอที่จะสูบน้ำเข้านา ขาดสิ่งอำนวยความสะดวกด้านคมนาคม รวมถึงขาดความโปร่งใสในการบริหารงบประมาณ เป็นต้น

Citation : ศรีธาเทพ ธรรมจักร, กอบลาภ อารีศรีสม, วิภา นิลวงค์, รักษ์สรณ์ คงธนจารุอนันต์, นรินทร์ ท้าวแก่นจันทร์ และภา

วิณี อารีศรีสม. (2567). ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการน้ำระดับไร่นาเพื่อการเกษตรแบบยั่งยืนในแขวงสะหวันนะเขต

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 257-276;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.16>

จากปัญหาดังกล่าว เกษตรกรจึงมีข้อเสนอแนะให้เจ้าหน้าที่ควรมีการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานราชการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ควรมีการประสานงานขอความช่วยเหลือหากเกิดปัญหาที่ไม่สามารถแก้ไขได้เพียงหน่วยงานเดียว แต่ในกลุ่มผู้ใช้น้ำมีการตกลงร่วมกันในการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีการประชุมหารือในส่วนของกลุ่มสมาคมผู้ใช้น้ำเพื่อแก้ไขปัญหาเบื้องต้น กลุ่มเกษตรกรผู้ใช้น้ำยังมีการเก็บค่าบำรุงรักษาเพื่อซ่อมแซมสถานีสูบน้ำโดยไม่ได้หวังพึ่งพารัฐบาลเพียงฝ่ายเดียว

1.3 ข้อเสนอแนะของเจ้าหน้าที่ในการจัดการน้ำระดับไร่นาของเกษตรกร

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีความต้องการให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับสมาคมผู้ใช้น้ำให้ความสำคัญกับสมาคมผู้ใช้น้ำมากกว่านี้ มีการสร้างความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการติดตามการจ่ายน้ำให้มีความสม่ำเสมอและเป็นธรรมกับทุกคน การจัดฝึกอบรมให้กับเกษตรกรกลุ่มผู้ใช้น้ำอย่างเป็นทางการได้รับความรู้ทุก ๆ คนอย่างเท่าเทียม เจ้าหน้าที่มีการกำหนดมาตรการการใช้น้ำให้กับเกษตรกรผู้ใช้น้ำเพื่อไม่ให้เกิดความขัดแย้งภายหลัง เกษตรกรมีความต้องการให้เจ้าหน้าที่ระดับสูงเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมสำคัญต่าง ๆ

จากปัญหาดังกล่าว เกษตรกรจึงมีข้อเสนอแนะว่าเจ้าหน้าที่ ควรมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ระหว่างเกษตรกรผู้ใช้น้ำและเจ้าหน้าที่ เช่น การจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการให้น้ำแก่พืช การส่งน้ำ การบำรุงรักษา รวมถึงควรสนับสนุนความต้องการด้านองค์ความรู้ที่เกษตรกรต้องการจะศึกษาอย่างเท่าเทียม และเป็นธรรม ซึ่งเกษตรกรทุกคนต้องได้รับการฝึกอบรมเท่า ๆ กัน

2. การจัดการน้ำระดับไร่นา

2.1 ปัญหาของการจัดการน้ำระดับไร่นาของเกษตรกร

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีปัญหาด้านวัสดุอุปกรณ์ในการบริหารจัดการน้ำระดับไร่นา เช่น ความดันของปั้มน้ำน้อยทำให้ส่งน้ำได้ล่าช้า ประตุน้ำไม่มีความปลอดภัยในการเก็บรักษา น้ำส่งผลให้เกิดการขโมยน้ำเกิดขึ้น ระบบไฟฟ้าขัดข้องทำให้การจ่ายน้ำไม่เป็นไปตามแผน นอกจากนี้เกษตรกรพบปัญหาด้านสภาพแวดล้อม ซึ่งลักษณะคลองเป็นคลองตื้นเขินเนื่องจากไม่ได้ใช้งานหลายปี ทำให้การส่งน้ำไม่กระจายอย่างสม่ำเสมอ เกษตรกรได้รับความเดือดร้อน ปัญหาสุดท้ายคือเกษตรกรผู้ใช้น้ำไม่เข้าใจกฎ ระเบียบ ของสมาคมผู้ใช้น้ำ มีการแย่งชิงแหล่งน้ำเพื่อที่นำมาใช้กับเกษตรกรรมของตน ทำให้น้ำไม่เพียงพอต่อการจ่ายไปให้เกษตรกรท่านอื่น

Citation : Thammachak, S., Areesrisom, K., Nilawonk, W., Kongtanajaruanun, R., Taokaenchan, N. & Areesrisom,

P. (2024). Factors Affecting to Farmland Water Management for Sustainable Agriculture in

Savannakhet Province, Laos People's Democratic Republic. *Journal of Local Governance and*

Innovation. 8(1) : 257-276; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.16>

จากปัญหาดังกล่าว เกษตรกรจึงมีข้อเสนอแนะว่า ควรมีการประชุมร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ เพื่อที่จะได้ทราบถึงความเสียหาย หรือความต้องการของเกษตรกรภายในกลุ่ม ต้องมีการพูดคุย แลกเปลี่ยนแนวความคิดการจัดสรรน้ำอย่างเป็นธรรม เพื่อลดการขโมยน้ำของกันและกัน โดยมีผู้นำกลุ่ม ผู้ใช้น้ำเข้ามามีส่วนร่วมหลักในการประชุม มีความชัดเจนในการชี้แจงประเด็นต่าง ๆ รวมถึงรับฟัง ปัญหาของเกษตรกรผู้ใช้น้ำ นอกจากนี้สมาชิกสมาคมผู้ใช้น้ำทุกคนต้องมีการทบทวนกฎ ระเบียบ ของสมาคมผู้ใช้น้ำให้ชัดเจนแน่ชัด มีการกำหนดบทลงโทษสำหรับผู้กระทำผิด ซึ่งต้องเกิดจากการมีส่วนร่วมของทุกคน จึงจะทำให้เกิดการยอมรับและปฏิบัติตาม

2.2 อุปสรรคการจัดการน้ำระดับไร่นาของเกษตรกร

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีอุปสรรคเกี่ยวกับการกีดขวางการจ่ายน้ำให้กับ สมาชิกกลุ่มผู้ใช้น้ำ ไม่ว่าจะเป็นด้านสภาพแวดล้อมที่ไม่เอื้ออำนวย เช่น คลองแม่ซึ่งเป็นคลองหลัก แต่กลับมีลักษณะคลองดินเก่าตื้นเขิน ทำให้น้ำไม่กระจายได้อย่างเต็มที่ ไม่เพียงพอต่อเกษตรกรบางคน รวมถึงการคมนาคมบริเวณถนนเลียบบคลองมีลักษณะแคบ การเดินทางมีความยากลำบาก ด้าน กฎระเบียบก็เป็นอีกหนึ่งอุปสรรคเช่นเดียวกัน เกษตรกรผู้ใช้น้ำบางท่านมีการถมคลองโดยไม่แจ้ง คณะกรรมการสมาคมและมีการขุดหลุมปิดกั้นทางน้ำหลายแห่ง ส่งผลให้ปลายคลองไม่มีน้ำ เกษตรกรผู้ใช้น้ำที่ได้รับผลกระทบได้รับน้ำไม่ตรงตามความต้องการ เนื่องจากรอบที่จะได้รับน้ำใช้ ระยะเวลาเวลาหลายวัน น้ำจึงระเหยแห้งไป หรืออีกประการหนึ่งของสาเหตุการรับน้ำไม่ทันเวลา คือ ระบบระบายน้ำ ซึ่งประตูไม่มีความหนาแน่นและบางครั้งมีการขัดข้องของระบบระบายน้ำ ส่วน อุปสรรคด้านอื่น ๆ เป็นเรื่องของค่าใช้จ่าย เช่น ค่าไฟฟ้ามีอัตราที่แพงขึ้น เป็นต้น

จากปัญหาดังกล่าว เกษตรกรจึงมีข้อเสนอแนะว่า ปัญหาด้านสภาพแวดล้อมควรเป็นสิ่งที่ ทุกคนต้องช่วยกันแก้ไข หากเป็นปัญหาที่ไม่สามารถแก้ไขด้วยตนเองได้ต้องมีการขอความช่วยเหลือ จากหน่วยงานต่าง ๆ โดยมีผู้นำกลุ่มผู้ใช้น้ำเป็นตัวกลางในการประสานงานเพื่อขอความช่วยเหลือ ส่วนเกษตรกรบางคนที่ไม่เคารพกฎ ระเบียบ ก็ต้องดำเนินการลงโทษตามกฎหมาย ระเบียบที่วางไว้ เพื่อ ไม่ให้เกิดเหตุการณ์แบบนั้นซ้ำขึ้นอีก

2.3 ข้อเสนอแนะการจัดการน้ำระดับไร่นาของเกษตรกร

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่เสนอแนะเกี่ยวกับการจำหน่ายน้ำให้กับสมาชิกกลุ่ม ผู้ใช้น้ำ โดยมีการเสนอให้ปรับปรุงโครงสร้างด้านต่าง ๆ เช่น ด้านสภาพแวดล้อม เกษตรกรส่วนใหญ่

Citation : ศรีธาเทพ ธรรมจักร, กอบลาภ อารีศรีสม, วิภา นิลวงค์, รักษ์สรณ์ คงธนจารุอนันต์, นรินทร์ ท้าวแก่นจันทร์ และภา
วิณี อารีศรีสม. (2567). ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการน้ำระดับไร่นาเพื่อการเกษตรแบบยั่งยืนในแขวงสะหวันนะเขต

สามารถรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 257-276;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.16>

เสนอแนะให้คลองแม่เป็นคลองปูน มีลักษณะคลองที่กว้าง ให้ใช้ประตูเหล็กเพื่อให้น้ำกระจายและไหลได้สะดวก รวมถึงเสนอแนะในการปรับปรุงด้านคมนาคม เช่น ปรับปรุงถนนให้มีการเข้าถึงง่าย ด้านวัสดุอุปกรณ์ เกษตรกรส่วนใหญ่เสนอแนะให้มีการติดประตูน้ำทุกช่องทางเพื่อลดการขโมยน้ำ และเสนอให้มีปั้มน้ำที่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากหากใช้ปั้มที่มีประสิทธิภาพเกษตรกรจะได้รับน้ำที่เร็วขึ้น ด้านการเผยแพร่ข้อมูลควรมีการประชุมเพื่อวางแผนหลักเกณฑ์การจ่ายน้ำให้ชัดเจน ซึ่งเป็นการลดความขัดแย้งภายในสมาคมกลุ่มผู้ใช้น้ำ

จากปัญหาดังกล่าว เกษตรกรจึงมี ต้องการขอความสนับสนุนจากหน่วยงานต่าง ๆ หลายหน่วยงาน มาบูรณาการสภาพแวดล้อมให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น โดยที่เกษตรกรกลุ่มผู้ใช้น้ำจะมีส่วนร่วมในการพัฒนาในครั้งนี้เช่นกัน โดยจะมีการหารือและวางแผนการดำเนินงานการบริหารจัดการน้ำระดับไร่นาในอนาคตร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่จะเข้ามาบูรณาการ และจะดำเนินการจัดการน้ำระดับไร่นาให้มีประสิทธิภาพให้ดีขึ้นไป

เกษตรกรส่วนใหญ่มีข้อเสนอแนะในด้านการจัดฝึกอบรมให้กับเกษตรกรกลุ่มผู้ใช้น้ำ โดยมีความต้องการที่จะศึกษาเพื่อนำความรู้ไปปรับแก้ปัญหาที่เกษตรกรพบ เช่น การอบรมเกี่ยวกับการจัดการควบคุมศัตรูพืชและวัชพืช เป็นต้น เกษตรกรมีความต้องการให้ปรับปรุงในเรื่องวัสดุ อุปกรณ์ เนื่องจากว่ายังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เช่น การจัดระบบคลองใหม่เพื่ออำนวยความสะดวกและความสามารถในการส่งทางน้ำได้ดีขึ้น การปรับปรุงระบบปั้มน้ำ และเกษตรกรเสนอให้ใช้พลังงานแสงอาทิตย์ทดแทนไฟฟ้าเพื่อช่วยลดต้นทุนการผลิตและง่ายต่อการบริหารจัดการ ในด้านเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เกษตรกรมีข้อเสนอให้มีการกำกับติดตามแผนงานที่ได้วางไว้ร่วมกัน และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องควรมีการลงพื้นที่ให้กำลังใจเกษตรกร เพื่อที่จะได้พูดคุยแลกเปลี่ยน ปัญหา อุปสรรคร่วมกัน

ความรู้ใหม่ (New Knowledge)

ผลการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการน้ำระดับไร่นาเพื่อการเกษตรแบบยั่งยืนในแขวงสะหวันนะเขตสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ในด้านความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรในการจัดการน้ำระดับไร่นา พบว่าส่วนใหญ่เกษตรกรผู้ใช้น้ำมีระดับความรู้ ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 72.77) ในการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุ เพื่อหาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดการน้ำระดับ

Citation : Thammachak, S., Areesrisom, K., Nilawonk, W., Kongtanajaruanun, R., Taokaenchan, N. & Areesrisom,

P. (2024). Factors Affecting to Farmland Water Management for Sustainable Agriculture in

Savannakhet Province, Laos People's Democratic Republic. *Journal of Local Governance and*

Innovation. 8(1) : 257-276; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.16>

ไร่นา ทั้งหมด 7 ด้าน ได้แก่ ด้านเจ้าหน้าที่สมาคมผู้ใช้น้ำ ด้านผู้นำกลุ่มผู้ใช้น้ำ ด้านกลุ่มผู้ใช้น้ำ หลักคุณธรรมและหลักธรรมาภิบาล ด้านกฎ ระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ที่สอดคล้องต่อการจัดการน้ำระดับไร่นา และความตระหนักในการจัดการน้ำระดับไร่นา พบว่า ตัวแปรอิสระที่มีผลต่อปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดการน้ำระดับไร่นา ได้แก่ รายได้ ความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรในการจัดการน้ำระดับไร่นาของการปลูกข้าว และ รูปแบบการจัดการน้ำระดับไร่นาของเกษตรกร ในด้านปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดการน้ำระดับไร่นาเพื่อการเกษตรแบบยั่งยืน พบปัญหาด้านเจ้าหน้าที่ที่ไม่สามารถจัดการเกี่ยวกับระบบการจัดการน้ำได้ เช่น การตรวจสอบการจ่ายน้ำ ด้านการจัดการน้ำระดับไร่นา พบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหาด้านวัสดุ อุปกรณ์ ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ควรมีการฝึกอบรมให้กับเกษตรกรผู้ใช้น้ำในด้านการแก้ปัญหาอื่น ๆ เช่น การควบคุมศัตรูพืช วัชพืช เป็นต้น

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สามารถนำไปเป็นข้อมูลสำหรับผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องในการวางแผนการจัดการน้ำใน ระดับไร่นา จากผลการวิจัยพบว่ารัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจของ ประเทศ ด้วยการอาศัยกำลังทางด้านทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่เป็นหลักโดยเฉพาะด้านการพัฒนา ทรัพยากรน้ำ แต่รัฐบาลยังขาดนโยบายด้านการจัดการทรัพยากรน้ำที่ดี และไม่ติดตามผลการ จัดการน้ำอย่างต่อเนื่อง

1.2 การช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบต่อน้ำท่วมหรือไม่มีน้ำใช้ในหน้าแล้ง ยังไม่มีหน่วยงานที่เข้ามาดูแลอย่างจริงจัง การปรับตัวของเกษตรกรในการบริหารจัดการทรัพยากร น้ำในระดับท้องถิ่นยังไม่มี ทำให้เกษตรกรไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพภูมิอากาศที่มีความ ผกผันสูงได้

1.3 ส่งเสริมการปลูกพืชผลและผักระยะสั้นเพื่อเพิ่มรายได้ให้เกษตรกรนอกจากการปลูก ข้าว

Citation : ศรีธาทเทพ ธรรมจักร, กอบลก อารีศรีสม, วิภา นิลวงศ์, รักษ์สรณ์ คงธนจรรณันต์, นรินทร์ ท้าวแก่นจันทร์ และภา

วิณี อารีศรีสม. (2567). ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการน้ำระดับไร่นาเพื่อการเกษตรแบบยั่งยืนในแขวงสะหวันนะเขต

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 257-276;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.16>

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

ควรวิจัยระบบการปลูกพืชหลังการเก็บเกี่ยวข้าว โดยการปลูกพืชที่มีมูลค่าสูงในพื้นที่สูง และมีการอบรมให้เกษตรกรเกี่ยวกับการจัดการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติและการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ รวมถึงการจัดการลุ่มน้ำเพื่อปรับปรุงแหล่งน้ำชลประทานเพื่อกักเก็บน้ำไว้ใช้ในหน้าแล้ง เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง (References)

- ข้อมูลพื้นฐานต่างประเทศ. (2564). **สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว**. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : https://www.nia.go.th/media/almanac/2022/01/Lao_2022.pdf. สืบค้น 30 มิถุนายน 2566.
- เทียนทอง จันดาลาसान, กิติชัย รัตน์นะ และวิชา นิยม. (2557). การมีส่วนร่วมของกลุ่มเกษตรกรผู้ใช้น้ำในการจัดการน้ำชลประทานของโครงการชลประทานถิ่นเที่ยงใต้ เมืองปากงึม นครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. **วารสารการจัดการป่าไม้**. 8(15) : 53-67.
- พัทธสรวัน ไชยะวง และบัญชา ขวัญยืน. (2556). การมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้ใช้น้ำในการจัดการชลประทาน กรณีศึกษา โครงการหนองแดง อำเภอเมือง จังหวัดสรวงวัน ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตย. **วารสารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี**. 2(1) : 27-38.
- ศุภชัย วรรณเลิศสกุล. (2550). **เขตเศรษฐกิจพิเศษสะพาน-เซโน: โอกาสและอุปสรรคสำหรับประเทศไทย**. วิทยานิพนธ์ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- สุกิตติยา บุญหลาย และศิวัช ศรีโคงกุล. (2560). แนวทางการพัฒนาระบบบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรยั่งยืนกรณีศึกษา : ตำบลท่ากระเสริม อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น. **วารสารอิเล็กทรอนิกส์ Veridian มหาวิทยาลัยศิลปากร (มนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์และศิลปะ)**. 10(2) : 1771-1784.

Citation : Thammachak, S., Areesrisom, K., Nilawonk, W., Kongtanajaruanun, R., Taokaenchan, N. & Areesrisom,

P. (2024). Factors Affecting to Farmland Water Management for Sustainable Agriculture in

Savannakhet Province, Laos People's Democratic Republic. **Journal of Local Governance and**

Innovation. 8(1) : 257-276; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.16>

สาธิต สื่อประเสริฐสุขขณา และวัชร อรุณรัตน์. (2558). การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำและภัยแล้ง (Water resources management and drought). [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : https://dwr.go.th/uploads/file/article/2015/article_th-16082015-104440-394136.pdf. สืบค้น 19 มิถุนายน 2566.

Epprecht, M., Bosoni, N. and Hayward, D. (2018). **Urbanization processes in the Lao PDR**. Centre for development and environment. University of Bern. [Online]. Available : https://www.shareweb.ch/site/PovertyWellbeing/currentpovertyissues/Documents/Lao_Urbanization_Study_CDE_final.pdf Retrieved 19 June 2023.

Sawathee, P. (1998). Sampling method for research. **NIDA Development Journal**. 38(3) : 103-130.

Vongmany, O., Watanabe, K.N., Mizunoya, T., Kawase, M., Kikuchi, A., Yabar, H., Higano, Y., Sombounsack, N and Phounpakon, O. (2018). Sustainable Water Management under Variable Rainfall Conditions in River Communities of Champhone District, Savannakhet Province, Lao PDR. **Journal of Sustainable Development**. 11(3) : 108-122.

Water Environment Partnership in Asia. (2021). **Outlook on Water Environmental Management in Asia**. [Online]. Available : https://wepa-db.net/wp-content/uploads/2023/02/WEPA_outlook2021_e.pdf. Retrieved 30 June 2023.

Water Environment Partnership in Asia. (2023). **Water Environment in Asia**. [Online]. Available : https://www.env.go.jp/en/water/wq/wepa_broc.pdf. Retrieved 19 June 2023.

Yamane, T. (1973). **Statistics: An Introductory Analysis**. New York : 3.S.l. Harper International.

Citation : ศรีธาเทพ ธรรมจักร, กอบลาภ อารีศรีสม, วิณา นิลวงศ์, รักษ์สรณ์ คงธนจารุอนันต์, นรินทร์ ท้าวแก่นจันทร์ และภา

วิณี อารีศรีสม. (2567). ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการน้ำระดับไร่นาเพื่อการเกษตรแบบยั่งยืนในแขวงสะหวันนะเขต

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 257-276;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.16>

การประเมินประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศสำหรับงานบำรุงรักษา
ทางพิเศษเฉลิมมหานครและทางพิเศษฉลองรัช
Evaluation of Information System Efficiency for Maintenance
of the Chalem Mahanakorn Expressway and the Chalong Rat
Expressway

ศุภพงษ์ ลิมปะนรังสรรค์¹ กอบลาภ อารีศรีสม^{2*} รัศสรณ์ คงจนจารุอนันต์³
พินนภา หมวดยอด⁴ วิกานดา ใหม่เพย⁵ และภาวิณี อารีศรีสม⁶
Supapong Limpanarangsarit¹, Koblap Areesrisom^{2*},
Raphassorn Kongtanajaruanun³, Pinnapa Muakyod⁴, Vikanda Maifaey⁵
and Pawinee Areesrisom⁶

Received : October 17, 2023; Revised : February 20, 2024; Accepted : March 22, 2024

บทคัดย่อ (Abstract)

งานวิจัยนี้วัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ลักษณะข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม 2) ผลการดำเนินงานการบริหารจัดการของทางพิเศษเฉลิมมหานครและทางพิเศษฉลองรัช 3) ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศต่อการบริหารจัดการของงานบำรุงรักษาทางพิเศษเฉลิมมหานครและทางพิเศษฉลองรัช และ 4) ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับงานบำรุงรักษาทางพิเศษเฉลิมมหานครและทางพิเศษฉลองรัช โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ เจ้าหน้าที่ผู้ใช้

^{1-2,4,6}คณะผลิตกรรมการเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้; Faculty of Agricultural Production, Maejo University, Thailand.

³คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้; Faculty of Economics, Maejo University, Thailand.

⁵คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้; Faculty of Liberal Arts, Maejo University, Thailand.

*Corresponding Author; e-mail : koblap@mju.ac.th

Citation : Limpanarangsarit, S., Areesrisom, K., Kongtanajaruanun, R., Muakyod, P., Maifaey, V. & Areesrisom, P.

(2024). Evaluation of Information System Efficiency for Maintenance of the Chalem Mahanakorn Expressway and the Chalong Rat Expressway. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(1) : 277-294; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.17>

ระบบสารสนเทศสำหรับงานบำรุงรักษาทางพิเศษเฉลิมมหานครและทางพิเศษฉลองรัช ที่ผ่านการอบรมหลักสูตรการใช้งานในระบบ SAP training course และปัจจุบันยังคงใช้งานระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS) สำหรับการบำรุงรักษา จำนวน 23 คน ใช้วิธีคัดเลือกแบบเจาะจง เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา เพื่อหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาพบว่า

1) ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 87 มีอายุระหว่าง 25-40 ปี ร้อยละ 78.3 ส่วนใหญ่ได้รับการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 73.9 ตำแหน่งการรับผิดชอบงานเจ้าหน้าที่บำรุงรักษาทางพิเศษเฉลิมมหานคร ร้อยละ 56.5 และมีตำแหน่งการรับผิดชอบงานเจ้าหน้าที่บำรุงรักษาทางพิเศษฉลองรัช ร้อยละ 30.4 มีระยะเวลาในการทำงานโดยเฉลี่ย 5-10 ปี ร้อยละ 56.6 รายได้เฉลี่ย 25,001 – 35,000 บาท ร้อยละ 39.1 ความถี่ในการใช้ระบบสารสนเทศในการทำงานมีการใช้งานทุกวัน ร้อยละ 87 เนื่องจากมีความสะดวก รวดเร็ว มีประสิทธิภาพ ร้อยละ 60.9

2) ความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการในปัจจุบันของกองบำรุงรักษาทางของงานบำรุงรักษาทางพิเศษเฉลิมมหานครและทางพิเศษฉลองรัช พบว่าผลรวมทุกด้านอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยรวม 4.49 (S.D. = 0.591) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นด้วยมากที่สุดอยู่ในด้านงานป้ายแนะนำจราจร ค่าเฉลี่ย 4.55 รองลงมา ได้แก่ ด้านการซ่อมบำรุงและค่าใช้จ่ายของผิวจราจร ค่าเฉลี่ย 4.50 และด้านงานกำแพงกั้นเสียง ค่าเฉลี่ย 4.43

3) ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศต่อการบริหารจัดการของงานบำรุงรักษาทางพิเศษเฉลิมมหานครและทางพิเศษฉลองรัช ผลรวมทุกด้านอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยรวม 4.56 (S.D. = 0.520)

4) การศึกษาปัญหา และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศต่อการบริหารจัดการของงานบำรุงรักษาทางพิเศษเฉลิมมหานครและทางพิเศษฉลองรัช พบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหาหลักเกี่ยวกับด้านการซ่อมบำรุงและค่าใช้จ่ายของผิวจราจร เนื่องจากมีการกำหนดรอบการซ่อมแซมที่ไม่ชัดเจน และจะตรวจสอบเมื่อเกิดการเสื่อมสภาพ จึงทำให้เกิดปัญหาที่รุนแรง เช่น อุบัติเหตุบนท้องถนน ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาควรพัฒนาระบบสารสนเทศให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะสามารถประเมินและทำนายอายุของเส้นทางจราจร ก่อนที่จะเกิดปัญหาที่รุนแรง รวมถึงมีการเพิ่มความถี่ในการดูแล รักษา และปรับปรุงทางพิเศษเฉลิมมหานครและทางพิเศษฉลองรัช

Citation : ศุภพงษ์ ลิ้มปะรังสุภย์, กอบลาภ อารีศรีสม, รักษ์สรณ์ คงธนจารุอนันต์, พิณณา หมวดยอด, วิกานดา ใหม่เพย

และภาวิณี อารีศรีสม. (2567). การประเมินประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศสำหรับงานบำรุงรักษาทางพิเศษเฉลิมมหานครและทางพิเศษฉลองรัช. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 277-294;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.17>

คำสำคัญ (Keywords) : ระบบสารสนเทศ, งานบำรุงรักษา, การบริหารจัดการ, ทางพิเศษเฉลิมมหานคร, ทางพิเศษฉลองรัช

Abstract

The aimed to study 1) characteristics of basic personal, economic, and social data; 2) management performance of the Chalerm Mahanakorn Expressway; 3) Factors affecting the efficiency of the information system on the maintenance management of the Chalerm Mahanakorn Expressway, and 4) problems, obstacles, and suggestions concerning the maintenance of the Chalerm Mahanakorn Expressway and the Chalong Rat Expressway. The sample group used in the study was the 23 staff who used the information system for the maintenance of the Chalerm Mahanakorn Expressway and the Chalong Rat Expressway completed the SAP training course and currently still use geographic information system (GIS) for the maintenance. Data were collected by interviews and data were analyzed by using descriptive statistics to find the percentage, mean, and standard deviation. The results of the study showed that

1) Most of the respondents were male (87%), aged between 25-40 years old (78.3%). Most of them received a Bachelor's degree (73.9%), positions responsible for maintenance officers of the Chalerm Mahanakorn Expressway (56.5%), and positions responsible for maintenance officers of the Chalong Rat Expressway (30.4%). The average working period was 5-10 years (56.6%) with an average income of 25,001 - 35,000 baht (39.1%). The frequency of using information systems in work is used every day (87%) because it is convenient, fast, and efficient (60.9%).

2) In terms of opinion level on the current management of the Highway Maintenance Division of Chalerm Mahanakorn Expressway and the Chalong Rat Expressway, the results of the study showed that the sum of all aspects was at the highest level with a total mean of 4.49 (S.D. = 0.591). When considering each

Citation : Limpanarangsarit, S., Areesrisom, K., Kongtanjaruanun,R., Muakyod, P., Maifaey, V. & Areesrisom, P.

(2024). Evaluation of Information System Efficiency for Maintenance of the Chalerm Mahanakorn

Expressway and the Chalong Rat Expressway. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(1) :

277-294; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.17>

aspect, it revealed that the respondents had the most average opinion in terms of traffic guidance signs with an average of 4.55, followed by maintenance and the cost of traffic surfaces with an average of 4.50, and sound barriers with an average of 4.43.

3) In terms of the level of opinions on factors affecting the efficiency of information systems on the maintenance management of the Chalerm Mahanakorn Expressway and the Chalong Rat Expressway, the study revealed that the sum of all aspects was at the highest level with a total mean of 4.56 (S.D. = 0.520). When considering each aspect, it revealed that the mean opinions with the most opinions were in the planning aspect and personnel management in operation with an average of 4.61, followed by reporting with an average of 4.58, coordination with an average of 4.56, budget with an average of 4.56, organization management with an average of 4.53, and administration with an average of 4.50. In terms of problems and suggestions on the information system efficiency for maintenance of the Chalerm Mahanakorn Expressway and the Chalong Rat Expressway.

4) It revealed that most of them had main problems in terms of maintenance and cost of traffic surfaces because there is the unclear set of repair cycles and it was checked when deterioration occurs; therefore, it causes serious problems such as road accidents. Suggestions to solve the problem should develop an efficient information system in which the information system is considered a storage process, collecting available information into the form of the most useful news by people and information technology in the process to be a conclusion used to support make a person's decision to be suitable for work or activities. It also includes the maintenance of the Chalerm Mahanakorn Expressway and the Chalong Rat Expressway, which will be able to assess and predict the age of traffic routes before serious problems arise including increasing the frequency of maintenance

Citation : ศุภพงษ์ ลิ้มปนะรังษฤษฎ์, กอบกลาง อารีศรีสม, รักษ์สรณ์ คงธนจารุอนันต์, พิณนภา หมวยยอด, วิภาดา ใหม่เพย

และภาวิณี อารีศรีสม. (2567). การประเมินประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศสำหรับงานบำรุงรักษาทางพิเศษเฉลิม
มหานครและทางพิเศษฉลองรัช. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 277-294;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.17>

and improvement of the Chalerm Maha Nakhon Expressway and Chalong Rat Expressway to be a tool for quality work.

Keywords : Information System, Maintenance, Administrative Management, Chalerm Mahanakorn Expressway, Chalong Rat Expressway

บทนำ (Introduction)

จากวิสัยทัศน์ของการทางพิเศษแห่งประเทศไทย (กทพ.) เป็นหน่วยงานที่มุ่งเน้นพัฒนาทางพิเศษ เพื่อให้บริการประชาชนผู้ใช้ทางที่ดีและมีความคุ้มค่า สะดวก รวดเร็ว ปลอดภัย และยั่งยืน โดยมุ่งมั่นแก้ไขปัญหาการจราจรในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ให้สอดคล้องตามนโยบายของรัฐบาลและกระทรวงคมนาคม (การทางพิเศษแห่งประเทศไทย, 2565) ซึ่งการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและโครงสร้างแอปพลิเคชันพื้นฐานภายในองค์กร เป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อความเข้มแข็งและความมีเสถียรภาพของระบบงานในองค์กรเป็นอย่างมาก อาจเปรียบได้กับการเปลี่ยนแปลงระบบขององค์กรเลยทีเดียว ซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ต้องกระทำบนกระบวนการที่มีทิศทางและต่อเนื่องของการพัฒนาระบบ ทั้งด้านการพัฒนาระบบงานให้สอดคล้องกับเทคโนโลยีและการนำเทคโนโลยีมาพัฒนาให้สอดคล้องกับระบบงาน (สนั่น หวานแท้, 2553) การใช้ประโยชน์จากระบบสารสนเทศ ถือได้ว่าเป็นวิธีหนึ่ง ที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์เพื่อจัดการข้อมูลได้ในยุคปัจจุบัน นอกจากนี้ปัญหาเรื่องการจราจรของจังหวัดกรุงเทพมหานคร ถือได้ว่าเป็นปัญหาใหญ่ เนื่องจากการจัดการด้านผังเมืองไม่เท่าที่ควร การเพิ่มขึ้นของประชากรและการจ้างงานทำให้เกิดการเดินทางมากขึ้น การเพิ่มถนนไม่สามารถเพิ่มได้ทันกับความต้องการใช้ถนน ทำให้การจราจรติดขัดอย่างต่อเนื่อง สาเหตุมาจากการลงทุนในด้านการเพิ่มศักยภาพถนนยังไม่เหมาะสม ทำให้โครงข่ายถนนไม่มีประสิทธิภาพเต็มที่ (เอกสิทธิ์ กระจ่างลิขิต , 2553) นอกจากนี้ยังขาดการส่งเสริมและพัฒนาประสิทธิภาพการให้บริการรถโดยสารสาธารณะ และ ขาดการควบคุมความต้องการในการใช้รถใช้ถนน รวมไปถึงขาดการควบคุมการใช้และพัฒนาที่ดินอย่างมีประสิทธิภาพ

ทางพิเศษเฉลิมมหานคร หรือ ระบบทางด่วนขั้นที่ 1 เป็นทางพิเศษสายแรกของประเทศไทย ก่อสร้างและเปิดให้บริการเมื่อวันที่ 29 ตุลาคม พ.ศ. 2524 โดยการทางพิเศษแห่งประเทศไทย

Citation : Limpanarangsarit, S., Areesrisom, K., Kongtanajaruanun,R., Muakyod, P., Maifaey, V. & Areesrisom, P.

(2024). Evaluation of Information System Efficiency for Maintenance of the Chalerm Mahanakorn

Expressway and the Chalong Rat Expressway. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(1) :

277-294; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.17>

เป็นทางพิเศษที่เชื่อมการคมนาคมขนส่งระหว่างภาคต่าง ๆ ของประเทศเข้าด้วยกัน โดยไม่ต้องเดินทางผ่านการจราจรหนาแน่นในใจกลางกรุงเทพมหานคร ช่วยลดปริมาณการจราจรที่คับคั่งบนถนนระดับดิน รวมทั้งช่วยให้การขนส่งสินค้าระหว่างท่าเรือคลองเตยกับภาคต่าง ๆ ให้เป็นไปด้วยความสะดวกและรวดเร็ว มีระยะทางทั้งสิ้น 27.1 กิโลเมตร (การทางพิเศษแห่งประเทศไทย, 2565)

ส่วนทางพิเศษฉลองรัช เปิดให้บริการเมื่อวันที่ 6 ตุลาคม 2539 มีวัตถุประสงค์ในการก่อสร้างโครงการเพื่อแก้ไขปัญหาการเดินทางและแบ่งเบาการจราจรบนถนนรามอินทราและย่านใจกลางเมือง โดยไม่ผ่านถนนที่มีปัญหาการจราจรติดขัด ได้แก่ ถนนลาดพร้าว ถนนพระราม 9 ถนนเพชรบุรี และช่วยระบายการจราจรบนทางพิเศษเฉลิมมหานครสำหรับผู้ที่จะเดินทางเข้าหรือออกจากเมือง รวมทั้งขยายขอบข่ายของทางพิเศษให้สามารถอำนวยความสะดวกและรวดเร็วแก่การจราจรได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยมีเส้นทางเริ่มจากถนนรามอินทรา อัจฉณรงค์ ระยะทาง 18.7 กิโลเมตร (การทางพิเศษแห่งประเทศไทย, 2565) กองบำรุงรักษาทางของการทางพิเศษแห่งประเทศไทย มีหน้าที่หลักคือบำรุงรักษาผิวทาง และอุปกรณ์ต่าง ๆ บนทางพิเศษ ตั้งงบประมาณเพื่อจัดทำแผนบำรุงรักษาทางพิเศษที่เหมาะสม รวมทั้งพัฒนาระบบฐานข้อมูลมาใช้สำหรับบริหารจัดการ กำกับ ดูแลรักษา วิเคราะห์ เพื่อประกอบการพิจารณาจัดทำแผนบำรุงทางให้มีประสิทธิภาพ บทความวิจัยนี้ จะนำเสนอผลการประเมินประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศสำหรับงานบำรุงรักษาทางพิเศษเฉลิมมหานครและทางพิเศษฉลองรัช ใน 3 ประเด็น ได้แก่ 1) ลักษณะข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม 2) ผลการดำเนินงานการบริหารจัดการของทางพิเศษเฉลิมมหานครและทางพิเศษฉลองรัช 3) ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศต่อการบริหารจัดการของงานบำรุงรักษาทางพิเศษเฉลิมมหานครและทางพิเศษฉลองรัช และ 4) ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเกี่ยวกับงานบำรุงรักษาทางพิเศษเฉลิมมหานครและทางพิเศษฉลองรัช เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ไปเป็นแนวทางในการพัฒนาระบบ และปรับปรุงประสิทธิภาพในการดำเนินงานของกองบำรุงรักษาทางของการทางพิเศษแห่งประเทศไทยต่อไป

Citation : ศุภพงษ์ ลิ้มประเสริฐสุภฎ, กอบลาภ อารีศรีสม, รักษ์สรณ์ คงธนจากรอนันต์, พิณนภา หมวดยอด, วิกานดา ใหม่เพย

และภาวิณี อารีศรีสม. (2567). การประเมินประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศสำหรับงานบำรุงรักษาทางพิเศษเฉลิมมหานครและทางพิเศษฉลองรัช. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 277-294;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.17>

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาลักษณะข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม
2. เพื่อศึกษาผลการดำเนินงานการบริหารจัดการของทางพิเศษเฉลิมมหานครและทางพิเศษฉลองรัช
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศต่อการบริหารจัดการของงานบำรุงรักษาทางพิเศษเฉลิมมหานครและทางพิเศษฉลองรัช
4. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับงานบำรุงรักษาทางพิเศษเฉลิมมหานครและทางพิเศษฉลองรัช

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

- 1) รูปแบบการวิจัย การวิจัยนี้ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เพื่อศึกษาการประเมินประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศสำหรับงานบำรุงรักษาทางพิเศษเฉลิมมหานครและทางพิเศษฉลองรัช
- 2) กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาวิจัย คือ เจ้าหน้าที่ผู้ใช้ระบบสารสนเทศสำหรับงานบำรุงรักษาทางพิเศษเฉลิมมหานครและทางพิเศษฉลองรัช จำนวน 23 คน ที่ผ่านการอบรมหลักสูตรการใช้งานในระบบ SAP Training course และปัจจุบันยังคงใช้งานระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS) สำหรับการบำรุงรักษา โดยใช้วิธีคัดเลือกแบบเจาะจง โดยการวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการวิจัยตั้งแต่กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2565 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2566
- 3) การเก็บรวบรวมข้อมูล แหล่งข้อมูลที่รวบรวมเพื่อใช้ในการวิจัยสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ 1) ข้อมูลทุติยภูมิ ซึ่งเป็นการรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร รายงานการวิจัย การศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และ 2) ข้อมูลปฐมภูมิ โดยการใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยการค้นคว้าจากตำรา หนังสือ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม และผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัย ประกอบด้วย 4 ตอน ได้แก่
ตอนที่ 1 สถานภาพพื้นฐานส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และทางสังคม ของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ข้อคำถามปลายปิด และข้อคำถามปลายเปิด

Citation : Limpanarangsarit, S., Areesrisom, K., Kongtanjaruanun,R., Muakyod, P., Maifaey, V. & Areesrisom, P.

(2024). Evaluation of Information System Efficiency for Maintenance of the Chalem Mahanakorn

Expressway and the Chalong Rat Expressway. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(1) :

277-294; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.17>

ตอนที่ 2 การบริหารจัดการในปัจจุบันของกองบำรุงรักษาทางของงานบำรุงรักษาทางพิเศษเฉลิมมหานครและทางพิเศษฉลองรัช โดยอาศัยกรอบแนวคิดทฤษฎีองค์การและการจัดการสมัยใหม่ของ Gulick & Urwick เพื่อศึกษาวิเคราะห์ความคิดเห็นและวิเคราะห์การบริหารจัดการของกองบำรุงรักษาทางของการทางพิเศษแห่งประเทศไทยในปัจจุบัน

ตอนที่ 3 ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศต่อการบริหารจัดการของงานบำรุงรักษาทางพิเศษเฉลิมมหานครและทางพิเศษฉลองรัช โดยอาศัยแนวความคิดหลักการจัดการองค์การของแมคคินซี (McKinsey 7s Framework) เพื่อศึกษาถึงความเห็นและการกำหนดแนวทางการพัฒนาด้านการบริหารจัดการ

ตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับงานบำรุงรักษาทางพิเศษเฉลิมมหานครและทางพิเศษฉลองรัช โดยมีลักษณะเป็นข้อคำถามปลายเปิด

4) การวิเคราะห์ข้อมูล การวิจัยครั้งนี้ใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ เพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ซึ่งมีการแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ได้ดังนี้ คือ 1) สถานภาพพื้นฐานส่วนบุคคล เศรษฐกิจและทางสังคม ของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2) การวิเคราะห์ข้อมูลด้านการบริหารจัดการในปัจจุบันของกองบำรุงรักษาทางของงานบำรุงรักษาทางพิเศษเฉลิมมหานครและทางพิเศษฉลองรัช ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ด้านการซ่อมบำรุงและค่าใช้จ่ายของผิวจราจร ด้านงานก้ำแกงกันเสี่ยง และ ด้านงานป้ายแนะนำจราจร รวมทั้งหมด 21 ข้อ และ 3) การวิเคราะห์ข้อมูลด้านประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศต่อการบริหารจัดการของงานบำรุงรักษาทางพิเศษเฉลิมมหานครและทางพิเศษฉลองรัช ประกอบด้วย 7 ด้าน ได้แก่ การวางแผน การจัดองค์กร การจัดบุคลากรปฏิบัติงาน การอำนวยความสะดวก การประสานงาน การรายงาน และการงบประมาณ ซึ่งแยกเป็นด้านต่าง ๆ 3 ประเภท คือ การซ่อมบำรุงและค่าใช้จ่ายของผิวจราจร งานก้ำแกงกันเสี่ยง และงานป้ายแนะนำจราจร รวมทั้งหมด 105 ข้อ ใช้วิธีการประเมินระดับการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการบริหารจัดการและด้านประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศต่อการบริหารจัดการของงานบำรุงรักษาทางพิเศษเฉลิมมหานครและทางพิเศษฉลองรัช ที่ประยุกต์มาจากมาตราประมาณค่าของ Likert โดยกำหนดค่าคะแนนดังนี้ เห็นด้วยมากที่สุด แทนค่าคะแนนด้วย 5, เห็นด้วยมาก แทนค่าคะแนนด้วย 4, เห็นด้วยปาน

Citation : ศุภพงษ์ ลิ้มประเสริฐสุภ, กอบลาภ อารีศรีสม, รักษ์สรณ์ คงธนจารุอนันต์, พิณนภา หมวดยอด, วิภาดา ไหมเพย

และภาวิณี อารีศรีสม. (2567). การประเมินประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศสำหรับงานบำรุงรักษาทางพิเศษเฉลิมมหานครและทางพิเศษฉลองรัช. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 277-294;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.17>

กลาง แทนค่าคะแนนด้วย 3, เห็นด้วยน้อย แทนค่าคะแนนด้วย 2, และ เห็นด้วยน้อยที่สุด แทนค่าคะแนนด้วย 1 จากนั้นแปลความหมาย ด้วยวิธีนำแต่ละประเด็นมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมาย ใช้ค่าเฉลี่ยกลางเป็นเกณฑ์ในการแปลความหมาย ดังนี้ ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 4.21-5.00 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด, ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.41-4.20 หมายถึง เห็นด้วยสำเร็จมาก, ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.61-3.40 หมายถึง เห็นด้วยสำเร็จปานกลาง, ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.81-2.60 หมายถึง เห็นด้วยน้อย, และค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.80 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

ผลการวิจัย (Research Results)

1. สถานภาพพื้นฐานส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และทางสังคมของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 87) มีอายุระหว่าง 25-40 ปี (ร้อยละ 78.3) ส่วนใหญ่ได้รับการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 73.9) มีตำแหน่งการรับผิดชอบงานเจ้าหน้าที่บำรุงรักษาทางพิเศษเฉลิมมหานคร (ร้อยละ 56.5) และมีตำแหน่งการรับผิดชอบงานเจ้าหน้าที่บำรุงรักษาทางพิเศษฉลองรัฐ (ร้อยละ 30.4) มีระยะเวลาในการทำงานโดยเฉลี่ย 5-10 ปี (ร้อยละ 56.6) รายได้เฉลี่ย 25,001 – 35,000 บาท (ร้อยละ 39.1) มีความถี่ในการใช้งานระบบสารสนเทศในการทำงานทุกวัน (ร้อยละ 87) เหตุผลในการเลือกใช้ระบบสารสนเทศต่อหน้าที่และตำแหน่งของตนเองเนื่องจากสะดวก รวดเร็ว มีประสิทธิภาพ (ร้อยละ 60.9)

2. การบริหารจัดการในปัจจุบันของกองบำรุงรักษาทางของงานบำรุงรักษาทางพิเศษเฉลิมมหานครและทางพิเศษฉลองรัฐ

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการในปัจจุบันของกองบำรุงรักษาทางของงานบำรุงรักษาทางพิเศษเฉลิมมหานครและทางพิเศษฉลองรัฐรวมทุกด้านอยู่ใน ระดับเห็นด้วยมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยรวม 4.49 (S.D. = 0.591) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นด้วยมากที่สุดอยู่ในด้านงานป้ายแนะนำจราจรโดยรวม ค่าเฉลี่ย 4.55 (S.D.= 0.596) รองลงมา ได้แก่ ด้านการซ่อมบำรุงและค่าใช้จ่ายของผิวจราจร โดยรวม ค่าเฉลี่ย 4.50 (S.D.=0.583) และ ด้านงานกำแพงกันเสียง ค่าเฉลี่ย 4.43 (S.D.= 0.593) ตามลำดับ ซึ่งจัดอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุดทั้งหมดทุกด้าน (ตารางที่ 1) จากผลการศึกษา

Citation : Limpanarangsarit, S., Areesrisom, K., Kongtanjaruanun,R., Muakyod, P., Maifaey, V. & Areesrisom, P.

(2024). Evaluation of Information System Efficiency for Maintenance of the Chalerm Mahanakorn

Expressway and the Chalong Rat Expressway. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(1) :

277-294; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.17>

แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยกับประเด็นการบริหารจัดการของกองบำรุงรักษาทางของงานบำรุงรักษาทางพิเศษเฉลิมมหานครและทางพิเศษฉลองรัช ในทุก ๆ ด้านอย่างเท่าเทียมกัน ซึ่งมี 3 ประเด็น คือ ด้านงานป้ายแนะนำจราจร ด้านการซ่อมบำรุงและค่าใช้จ่ายของผิวจราจร และด้านงานกำแพงกั้นเสียง โดยมีการใช้ระบบสารสนเทศเชิงภูมิศาสตร์ (GIS) ในการดำเนินงานที่สามารถนำมาใช้ในการวางแผน การสำรวจ การแก้ปัญหาได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว รวมถึงนำระบบสารสนเทศมาปรับใช้ในการบริหารจัดการในปัจจุบันของกองบำรุงรักษาทางของงานบำรุงรักษาทางพิเศษเฉลิมมหานครและทางพิเศษฉลองรัช เช่น จัดตั้งโครงสร้างองค์กร การควบคุมจัดสรรบุคคล และการสั่งการของผู้บริหาร ทำให้การดำเนินงานของกองบำรุงรักษาทางของงานบำรุงรักษาทางพิเศษเฉลิมมหานครและทางพิเศษฉลองรัชเป็นไปได้อย่างต่อเนื่อง มีความสะดวกรวดเร็ว สามารถแก้ไขปัญหาได้ตรงจุดและทันกับสถานการณ์ นอกจากนี้การใช้ระบบสารสนเทศในการบริหารจัดการฯ ทำให้ผู้บริหารและบุคลากรได้รับรู้ถึงผลลัพธ์ของรายงานความเคลื่อนไหวงานด้านต่าง ๆ อย่างทั่วถึง

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อการบริหารจัดการในปัจจุบันของกองบำรุงรักษาทางของงานบำรุงรักษาทางพิเศษเฉลิมมหานครและทางพิเศษฉลองรัช (n=23)

ประเด็นการบริหารจัดการของกองบำรุงรักษาทางของงานบำรุงรักษาทางพิเศษเฉลิมมหานครและทางพิเศษฉลองรัช			
	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ด้านการซ่อมบำรุงและค่าใช้จ่ายของผิวจราจร	4.50	0.583	เห็นด้วยมากที่สุด
2. ด้านงานกำแพงกั้นเสียง	4.43	0.593	เห็นด้วยมากที่สุด
3. ด้านงานป้ายแนะนำจราจร	4.55	0.596	เห็นด้วยมากที่สุด
รวม	4.49	0.591	เห็นด้วยมากที่สุด

Citation : ศุภพงษ์ ลิ้มประเสริฐสุข, กอบลาภ อารีศรีสม, รักษ์สรณ์ คงธนจากรอนันต์, พิณนภา หมวดยอด, วิกานดา ใหม่เพย

และภาวิณี อารีศรีสม. (2567). การประเมินประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศสำหรับงานบำรุงรักษาทางพิเศษเฉลิมมหานครและทางพิเศษฉลองรัช. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 277-294;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.17>

3. ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศต่อการบริหารจัดการของงานบำรุงรักษาทางพิเศษเฉลิมมหานครและทางพิเศษฉลองรัช

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศต่อการบริหารจัดการของงานบำรุงรักษาทางพิเศษเฉลิมมหานครและทางพิเศษฉลองรัช รวมทุกด้านอยู่ใน ระดับเห็นด้วยมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยรวม 4.56 (S.D. = 0.520) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นด้วยมากที่สุดอยู่ในด้านการวางแผน ค่าเฉลี่ย 4.61 (S.D. = 0.611) ด้านการจัดบุคลากรปฏิบัติงาน ค่าเฉลี่ย 4.61 (S.D. = 0.485) ด้านการรายงาน ค่าเฉลี่ย 4.58 (S.D. = 0.502) ด้านการประสานงาน ค่าเฉลี่ย 4.56 (S.D. = 0.525) ด้านงบประมาณ ค่าเฉลี่ย 4.56 (S.D. = 0.505) ด้านการจัดองค์กร ค่าเฉลี่ย 4.53 (S.D. = 0.502) และด้านการอำนวยความสะดวก ค่าเฉลี่ย 4.50 (S.D. = 0.509) (ตารางที่ 2) จากผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ระดับความคิดเห็นของปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศต่อการบริหารจัดการงานบำรุงรักษาทางพิเศษเฉลิมมหานครและทางพิเศษฉลองรัช ทุก ๆ ด้านเท่าเทียมกัน ซึ่งปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการฯ ประกอบด้วย 7 ด้าน ได้แก่ การวางแผน การจัดองค์กร การจัดบุคลากรปฏิบัติงาน การอำนวยความสะดวก การรายงาน และ งบประมาณ โดยผู้ตอบแบบสอบถามให้ความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการฯ ว่ามีการวางแผนในด้านงานต่าง ๆ เป็นลำดับขั้นตอน เช่น การกำหนดแนวทางก่อนการดำเนินการทุก ๆ ครั้งก่อนการปฏิบัติงาน โดยมีการวางแผนการดำเนินงานระหว่างผู้บริหารและบุคลากรร่วมกัน มีการกำหนดกรอบทิศทางหรือวัตถุประสงค์ของการทำงานที่ชัดเจนเพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในการทำงาน รวมถึงเพื่อลดการทำงานที่ซ้ำซ้อนและป้องกันผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และเมื่อดำเนินงานเสร็จสิ้นมีการประเมินผลเพื่อวิเคราะห์การบริหารจัดการฯ ผู้ตอบแบบสอบถามมีการจัดการองค์การโดยแบ่งงานตามความชำนาญ มีการพัฒนาความรู้ของบุคลากรอย่างสม่ำเสมอ มีการสร้างบรรยากาศที่ดีในการปฏิบัติงาน รวมถึงการนำระบบสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ในด้านต่าง ๆ ล้วนส่งผลให้เกิดการบริหารจัดการฯ ที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น ในด้านการอำนวยความสะดวกผู้ตอบแบบสอบถามมีการจัดระบบสื่อสารและการสร้างเครือข่ายโดยใช้สารสนเทศในด้านต่าง ๆ มีการประสานงานระหว่างผู้บริหารและบุคลากร ส่งผลให้เกิดมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ซึ่งมีความสำคัญสำหรับการบริหารจัดการของงานบำรุงรักษาทางพิเศษ ในส่วนการ

Citation : Limpanarangsarit, S., Areesrisom, K., Kongtanajaruanun,R., Muakyod, P., Maifaey, V. & Areesrisom, P.

(2024). Evaluation of Information System Efficiency for Maintenance of the Chalem Mahanakorn

Expressway and the Chalong Rat Expressway. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(1) :

277-294; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.17>

ประสานงานด้านงานต่าง ๆ เป็นสิ่งสำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินงาน รวมถึงสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามมองว่าเป็นหน้าที่ที่ทุกคนจะต้องร่วมกันปฏิบัติเพื่อให้เกิดการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้การใช้สารสนเทศเข้าร่วมกับการประสานงาน จะสร้างความเข้าใจในงานต่าง ๆ ได้อย่างสะดวก ทำให้ทราบถึงความคืบหน้าของการทำงาน แต่ผู้ตอบแบบสอบถามไม่เห็นด้วยกับการประสานงานโดยติดต่อสื่อสารกับผู้บริหารเพียงบุคคลเดียว ควรที่จะมีการประสานงานทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องจึงจะทำให้การบริหารจัดการมีประสิทธิภาพ ด้านการรายงานผู้ตอบแบบสอบถามมองว่าควรแจ้งความคืบหน้าของงานอย่างสม่ำเสมอ เพื่อนำผลการปฏิบัติงานไปใช้ในการบริหารจัดการของงานบำรุงรักษาทางพิเศษต่อไป โดยใช้สารสนเทศในการรายงานซึ่งเป็นวิธีที่สะดวก รวดเร็วและเกิดการรับรู้ได้เร็วที่สุด โดยการให้ข้อมูลที่เที่ยงตรงและทันเวลา จะนำไปสู่การบริหารจัดการฯ อย่างมีประสิทธิภาพ ในด้านสุดท้ายเกี่ยวกับงบประมาณ ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อคิดเห็นว่า การใช้สารสนเทศในงานด้านต่าง ๆ เป็นการประหยัดงบประมาณในองค์กร ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการบริหารจัดการฯ รวมถึงการวางแผนจัดทำงบประมาณทำให้ผู้บริหารมีการตัดสินใจดำเนินงานได้ชัดเจน สามารถควบคุมงบประมาณมิให้เกินดุล และใช้ทรัพยากรในการดำเนินงานตามนโยบายที่ได้กำหนดไว้

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศต่อการบริหารจัดการของงานบำรุงรักษาทางพิเศษเฉลิมมหานคร และทางพิเศษฉลองรัช (n=23)

ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศต่อการบริหารจัดการของงานบำรุงรักษาทางพิเศษเฉลิมมหานคร และทางพิเศษฉลองรัช	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. การวางแผน	4.61	0.611	เห็นด้วยมากที่สุด
2. การจัดองค์กร	4.53	0.502	เห็นด้วยมากที่สุด
3. การจัดบุคลากรปฏิบัติงาน	4.61	0.485	เห็นด้วยมากที่สุด
4. การอำนวยความสะดวก	4.50	0.509	เห็นด้วยมากที่สุด

Citation : ศุภพงษ์ ลิ้มประเสริฐฤทธิ์, กอบลาภ อารีศรีสม, รักษ์สรณ์ คงธนจารุอนันต์, พิณณา หมวดยอด, วิภาดา ใหม่เพย

และภาวิณี อารีศรีสม. (2567). การประเมินประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศสำหรับงานบำรุงรักษาทางพิเศษเฉลิมมหานครและทางพิเศษฉลองรัช. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 277-294;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.17>

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศต่อการบริหารจัดการของงานบำรุงรักษาทางพิเศษเฉลิมมหานครและทางพิเศษฉลองรัช	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
5. การประสานงาน	4.56	0.525	เห็นด้วยมากที่สุด
6. การรายงาน	4.58	0.502	เห็นด้วยมากที่สุด
7. งบประมาณ	4.56	0.505	เห็นด้วยมากที่สุด
รวม	4.56	0.520	เห็นด้วยมากที่สุด

4. ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับงานบำรุงรักษาทางพิเศษเฉลิม มหานครและทางพิเศษฉลองรัช

ผลการศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศต่อการบริหารจัดการของงานบำรุงรักษาทางพิเศษเฉลิมมหานครและทางพิเศษฉลองรัชพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามประสบปัญหาหลักเกี่ยวกับด้านการซ่อมบำรุงและค่าใช้จ่ายของผิวจราจร เนื่องจากมีการกำหนดรอบการซ่อมแซมที่ไม่ชัดเจน และจะตรวจสอบเมื่อเกิดการเสื่อมสภาพ จึงทำให้เกิดปัญหาที่รุนแรง เช่น อุบัติเหตุบนท้องถนน ในส่วนระบบสารสนเทศเชิงภูมิศาสตร์ (GIS) พบว่าแผนที่ที่แสดงในระบบไม่ชัดเจนและใช้งานค่อนข้างยาก จึงไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างรวดเร็ว ในส่วนของอุปสรรคสำหรับระบบงานบำรุงรักษาของทางพิเศษเฉลิมมหานครและทางพิเศษฉลองรัชส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับการใช้งบประมาณ ซึ่งก่อให้เกิดความสิ้นเปลืองงบประมาณในการซ่อมแซมในด้านต่าง ๆ รวมถึงสิ้นเปลืองทรัพยากรมนุษย์ที่มีการดำเนินงานที่ซ้ำซ้อน ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนหนึ่งให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาระบบสารสนเทศสำหรับระบบงานบำรุงรักษาของทางพิเศษเฉลิมมหานครและทางพิเศษฉลองรัช กล่าวว่า ควรพัฒนาระบบสารสนเทศให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะสามารถประเมินและทำนายอายุของเส้นทางจราจรทั้งทางพิเศษเฉลิมมหานคร

Citation : Limpanarangsarit, S., Areesrisom, K., Kongtanajaruanun,R., Muakyod, P., Maifaey, V. & Areesrisom, P.

(2024). Evaluation of Information System Efficiency for Maintenance of the Chalerom Mahanakorn

Expressway and the Chalong Rat Expressway. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(1) :

277-294; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.17>

และทางพิเศษคลองรัช ก่อนที่จะเกิดปัญหาที่รุนแรงได้ รวมถึงควรเพิ่มความถี่ในการดูแล รักษา และปรับปรุงทางพิเศษเฉลิมมหานครและทางพิเศษคลองรัช

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

ผลการวิจัยพบข้อมูลสำคัญว่า ระดับความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการในปัจจุบันของกองบำรุงรักษาทางของงานบำรุงรักษาทางพิเศษเฉลิมมหานครและทางพิเศษคลองรัช รวมทุกด้านอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยรวม 4.49 (S.D. = 0.591) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ เรวดี มาขุนทด (2552) พบว่า การพัฒนาระบบทำให้มีสารสนเทศงานบุคคลที่ครอบคลุมตามกรอบงานทั้ง 5 งาน สอดคล้องตามความต้องการของผู้ใช้ มีการประมวลผลที่ถูกต้องสมบูรณ์ มีความรวดเร็วและเป็นปัจจุบันทันสมัย แต่ยังคงประสบปัญหาในเรื่องการนำระบบไปใช้การบำรุงรักษา และตรวจสอบระบบ ในวงรอบที่ 2 โดยใช้กลยุทธ์ในการพัฒนา คือ การนิเทศ กำกับ ติดตาม เพื่อเป็นการช่วยเหลือ แนะนำ เพิ่มเติม แก้ไข ปรับปรุงการใช้โปรแกรม พบว่า กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้ามีความรู้ความเข้าใจมีทักษะเทคนิควิธีในการใช้คอมพิวเตอร์และการใช้โปรแกรมระบบสารสนเทศงานบุคคล สามารถประมวลผลข้อมูลที่ต้องการได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมความต้องการ เช่นเดียวกับการศึกษาของ สุชาติดา กิระนันท์ (2541) พบว่า ปัจจุบันจะเห็นความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรกับระบบสารสนเทศ และเทคโนโลยีสารสนเทศชัดเจนมากขึ้น และเนื่องจากการบริหารงานในองค์กรมีหลายระดับ กิจกรรมขององค์กรแต่ละประเภทอาจจะแตกต่างกัน ดังนั้นระบบสารสนเทศของแต่ละองค์กรอาจแบ่งประเภทแตกต่างกันออกไป ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ก็ยังสนับสนุนการศึกษาของ ทรงศิริ โตเลี้ยง (2560) พบว่า ทีมวิศวกรที่รับผิดชอบดูแลเพื่อนำระบบสารสนเทศเชิงภูมิศาสตร์เข้ามาช่วยในการจัดการ และวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้ข้อมูลมีประสิทธิภาพทั้งในด้านการจัดเก็บและด้านการนำข้อมูลมาใช้งานสามารถจัดลำดับความสำคัญในการแก้ไขปัญหาได้ โดยผู้วิจัยได้เริ่มดำเนินการจากการกำหนดปัญหาและศึกษาข้อมูลเบื้องต้นจากการสอบถามผู้ปฏิบัติงานถึงขั้นตอนในการทำงาน และปัญหาต่าง ๆ ที่พบจากนั้นรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์และเขียนโพล์ซ์ของการทำงานเพื่อทราบองค์ประกอบและขั้นตอนในการทำงานเพื่อวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหา

ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศต่อการบริหารจัดการของงานบำรุงรักษาทางพิเศษเฉลิมมหานครและทางพิเศษคลองรัช รวมทุกด้านอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

Citation : ศุภพงษ์ ลิ้มประเสริฐสุภย์, กอบลาภ อารีศรีสม, รักษ์สรณ์ คงธนจารุอนันต์, พิณณา หมวดยอด, วิกานดา ใหม่เพย

และภาวิณี อารีศรีสม. (2567). การประเมินประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศสำหรับงานบำรุงรักษาทางพิเศษเฉลิม
มหานครและทางพิเศษคลองรัช. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 277-294;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.17>

ที่สุด มีค่าเฉลี่ยรวม 4.56 (S.D. = 0.520) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ เอกกมล เอี่ยมศรี (2554) พบว่า การจัดแนวทางการศึกษา 7 ด้าน สำหรับตรวจสอบภายในองค์กรจำเป็นที่จะต้องมีความใกล้ชิดกัน (ห้ามมี Gap ระหว่างมุมของแผนก หรือกลุ่มที่ห่างกัน) ภายในองค์กรจึงจะประสบความสำเร็จ ซึ่งแนวคิด 7s McKinsey สามารถนำมาปรับใช้ภายในองค์กรได้หลากหลายสถานการณ์ เช่น ปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงานของบริษัท ตรวจสอบปัจจัยของแนวโน้มที่อาจจะมีการเปลี่ยนแปลงบริษัทในอนาคต จัดหน่วยงานและกระบวนการที่จำเป็นจะต้องควรรวมหรือยุบรวมกัน กำหนดวิธีการที่ดีที่สุดที่จะใช้กลยุทธ์นำเสนอ แนวคิด 7s McKinsey เกี่ยวข้องกับ 7 ปัจจัยของการพึ่งพาซึ่งกันและกัน โดยแบ่งออกเป็นทั้ง “ยากและหนัก” กับ “อ่อนนุ่ม” ภายในองค์กรซึ่งมีองค์ประกอบ “ยากและหนัก” ประกอบด้วย กลยุทธ์ โครงสร้าง และระบบ องค์ประกอบ “ยากและหนัก” จะง่ายต่อการกำหนดหรือระบุวิธีการจัดการโดยตรงและมีอิทธิพลต่อพวกเขา ซึ่งกลยุทธ์เหล่านี้ จะต้องใช้แผนภูมิองค์กรและสายการบังคับบัญชาและกระบวนการที่เป็นทางการและใช้ระบบสารสนเทศเข้ามาช่วยสนับสนุน ส่วนองค์ประกอบ “อ่อนนุ่ม” ประกอบด้วย ค่านิยมร่วมกัน ทักษะ/ประสบการณ์ทำงาน สไตล์ และพนักงาน องค์ประกอบ “อ่อนนุ่ม” จึงเป็นสิ่งที่ยากที่จะอธิบายและมีความเป็นตัวตนน้อย มีอิทธิพลต่อวัฒนธรรมองค์กรโดยรวม ซึ่งองค์ประกอบอ่อนนุ่มมีความสำคัญมากต่อองค์กรที่ต้องการจะประสบความสำเร็จ เช่นเดียวกับการศึกษาของ กรรณิการ์ สิทธิชัย และ สันติธร ภูริภักดี (2561) พบว่า บริษัทเอกชนมีการจัดการ มีการดำเนินการ รวมทั้งมีกิจกรรมต่าง ๆ ที่เอื้อต่อการเป็นองค์กรนวัตกรรมครบทุกปัจจัย ทั้งส่วนที่เป็น Hard S's (เปรียบเสมือนฮาร์ดแวร์) และ Soft S's (เปรียบเสมือนซอฟต์แวร์) โดยที่ด้าน Hard S's โครงสร้าง (Structure) ของบริษัทฯ เป็นแนวระนาบ ทำให้เกิดความยืดหยุ่นสูงในการทำงาน เน้นเปิดให้เสนอความคิดเห็น และสามารถสั่งการอนุมัติได้อย่างรวดเร็ว ด้าน Soft S's รูปแบบของผู้บริหารระดับสูง (Style) ใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อสร้างองค์กรแบบยั่งยืน เน้นการสร้างทีม และให้ความสำคัญกับการสร้างนวัตกรรมอย่างมาก อีกทั้งยังเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติให้พนักงานเห็นอยู่เสมอ

ความรู้ใหม่ (New Knowledge)

การประเมินประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศสำหรับงานบำรุงรักษาทางพิเศษเฉลิมมหานครและทางพิเศษฉลองรัช พบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหาหลักเกี่ยวกับด้านการซ่อมบำรุงและค่าใช้จ่าย

Citation : Limpanarangsarit, S., Areesrisom, K., Kongtanajaruanun,R., Muakyod, P., Maifaey, V. & Areesrisom, P.

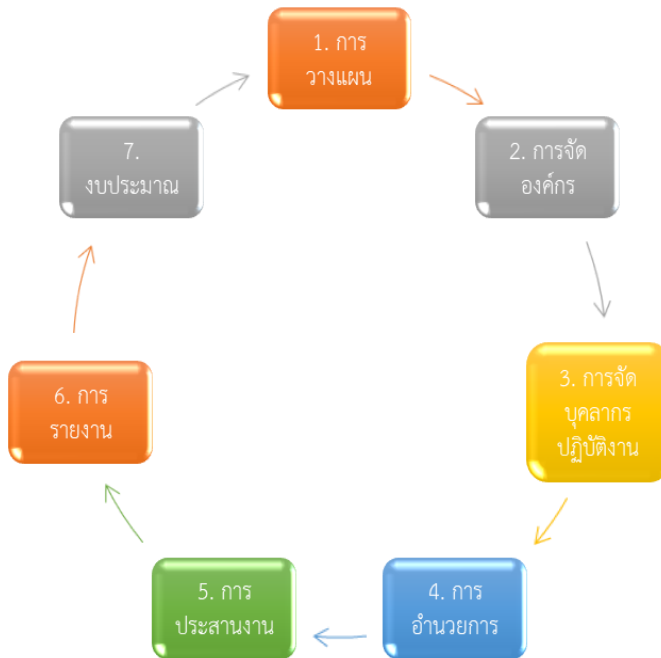

(2024). Evaluation of Information System Efficiency for Maintenance of the Chalem Mahanakorn

Expressway and the Chalong Rat Expressway. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(1) :

277-294; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.17>

ของผิวจรรยา เนื่องจากมีการกำหนดรอบการซ่อมแซมที่ไม่ชัดเจน และจะตรวจสอบเมื่อเกิดการเสื่อมสภาพจึงทำให้เกิดปัญหาที่รุนแรง ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาควรพัฒนาระบบสารสนเทศให้มีประสิทธิภาพซึ่งจะสามารถประเมินและทำนายอายุของเส้นทางจราจร ก่อนที่จะเกิดปัญหาที่รุนแรง รวมถึงมีการเพิ่มความถี่ในการดูแล รักษา และปรับปรุงทางพิเศษเฉลิมมหานครและทางพิเศษฉลองรัช ดังนั้นการบริหารจัดการตามกระบวนการบริหาร 7 ขั้นตอนต้องได้รับการพัฒนาประสิทธิภาพมากที่สุดดังนี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้จากงานวิจัย

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การส่งเสริมความรู้ให้กับผู้บริหาร/เจ้าหน้าที่ เกี่ยวกับการใช้ระบบสารสนเทศในการสั่งการควบคุมงานด้านซ่อมบำรุงและค่าใช้จ่ายของผิวจรรยา ด้านงานกำแพงกันเสียง และด้านงานป้ายแนะนำจราจร อย่างต่อเนื่อง เช่น การอบรมระบบสารสนเทศเชิงภูมิศาสตร์ (GIS) เป็นต้น เพื่อให้บุคลากรแต่ละตำแหน่งมีความรู้มากยิ่งขึ้น หากเมื่อประสบปัญหาขาดแคลนบุคลากรในการ

Citation : ศุภพงษ์ ลิ้มประเสริฐสุภย์, กอบลาภ อารีศรีสม, รักษ์สรณ์ คงธนจารุอนันต์, พิณณา หมวดยอด, วิภาดา ใหม่เพย

และภาวิณี อารีศรีสม. (2567). การประเมินประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศสำหรับงานบำรุงรักษาทางพิเศษเฉลิมมหานครและทางพิเศษฉลองรัช. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 277-294;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.17>

แก้ปัญหาเหล่านั้น ๆ บุคลากรตำแหน่งอื่น ๆ จะได้สามารถช่วยกันแก้ไขเฉพาะหน้าได้ และยังสามารถแก้ไขสถานการณ์ไม่ให้เกิดความรุนแรงมากกว่าเดิม ตลอดจนส่งเสริมการสร้างจิตสำนึกหรือกระตุ้นให้บุคลากรมีความรักและภูมิใจในอาชีพของตน เพื่อให้ห้องค์กรดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 การส่งเสริมการประสานงานผ่านระบบสารสนเทศ เพื่อให้สร้างการรับรู้ถึงปัญหาอุปสรรค รวมถึงการเสนอแนะให้ความช่วยเหลือเมื่อเกิดปัญหาทางพิเศษต่าง ๆ โดยการรายงานความเคลื่อนไหวของการดำเนินงาน หรือการรายงานเมื่อแก้ไขสถานการณ์เสร็จสิ้นให้แก่ผู้บังคับบัญชา ซึ่งการประสานงานผ่านระบบสารสนเทศจะทำให้ลดการซ้ำซ้อน รวมถึงลดค่าใช้จ่ายการดำเนินงานด้านต่าง ๆ

1.3 สนับสนุนอำนวยความสะดวกการดำเนินงานด้านต่าง ๆ เช่น การสร้างมนุษย์สัมพันธ์ที่ดีระหว่างองค์กรกับบุคลากร หรือผู้บริหารกับองค์กร โดยมีกิจกรรมร่วมกัน เช่น การวางแผนการดำเนินงาน การแก้ไขปัญหาต่าง ๆ มีการมอบหมายอำนาจการตัดสินใจให้กับบุคลากรผู้รับผิดชอบ เพื่อให้บุคลากรมีความรู้สึกภาคภูมิใจในตำแหน่งและหน้าที่ของตนเอง

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 จากการศึกษาพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามยังประสบปัญหาเรื่องความรู้เกี่ยวกับประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศสำหรับงานบำรุงรักษาทางพิเศษอยู่ ดังนั้น เพื่อศึกษาหาแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว ในอนาคตจึงควรมีการพัฒนารูปแบบระบบสารสนเทศในสายงานหรือตำแหน่งต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง

2.2 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการใช้ระบบสารสนเทศในสายงานหรือตำแหน่งต่าง ๆ โดยการเก็บแบบสอบถามเฉพาะเจาะจง เพื่อให้ทราบถึงการประเมินของระบบสารสนเทศได้อย่างชัดเจน รวมถึงปัจจัยที่จะเป็นโอกาสในการพัฒนาตนเองในสายงานหรือตำแหน่งต่าง ๆ

2.3 การประเมินระบบสารสนเทศและความรู้ด้านการดำเนินงานในประเด็นต่าง ๆ เป็นสิ่งที่น่าสนใจศึกษาต่อเกี่ยวกับระบบสารสนเทศ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนางานบำรุงรักษาทางพิเศษเฉลิมมหานครและทางพิเศษฉลองรัช ให้สามารถดำเนินงานได้อย่างบรรลุวัตถุประสงค์และองค์กรมีประสิทธิภาพ

Citation : Limpanarangsarit, S., Areesrisom, K., Kongtanajaruanun,R., Muakyod, P., Maifaey, V. & Areesrisom, P.

(2024). Evaluation of Information System Efficiency for Maintenance of the Chalerm Mahanakorn

Expressway and the Chalong Rat Expressway. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(1) :

277-294; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.17>

เอกสารอ้างอิง (References)

- การทางพิเศษแห่งประเทศไทย. (2565). รายงานประจำปี 2565 การทางพิเศษแห่งประเทศไทย.
[ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <https://www.exat.co.th>. สืบค้น 4 กรกฎาคม 2566.
- กรรณิการ์ สิทธิชัย และสันติ ภูริภักดี. 2561. การจัดการองค์กรตามแนวคิด 7s ของ McKinsey ที่
เอื้อต่อการเป็นองค์กรนวัตกรรม กรณีศึกษาองค์กรที่ได้รางวัลองค์กรนวัตกรรมยอดเยี่ยม.
Veridian E-Journal, Silpakorn University ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์
สังคมศาสตร์และศิลปะ. 11(3) : 1419-1435.
- ทรงศิริ โตเสียง. (2560). การออกแบบระบบเก็บข้อมูลการเรียนของบริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส
คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) โดยใช้หลักการสารสนเทศภูมิศาสตร์ (Geographic
information system; GIS). สารนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยการ
จัดการ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- เรวดี มาขุนทด. (2552). การพัฒนาระบบสารสนเทศงานบุคคลโรงเรียนด้านขุนทด อำเภอตำบล
ขุนทด จังหวัดนครราชสีมา. รายงานการศึกษาอิสระ กศ.ม. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สนั่น หวานแท้. (2553). การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการจัดเก็บและการสืบค้นสำหรับการ
บริหารงานบุคคล คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุชาติดา กิระนันท์. (2541). เทคโนโลยีสารสนเทศสถิติ: ข้อมูลในระบบสารสนเทศ. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เอกกมล เอี่ยมศรี. (2563). กรอบแนวคิด 7s McKinsey. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก :
<https://eiamsri.wordpress.com/2011/07/15/กรอบแนวคิด-7s-mckinsey/>. สืบค้น 4
กรกฎาคม 2566.
- เอกสิทธิ์ กระจำลีขิต. (2555). การบำรุงรักษาทางหลวงชนบทและการพัฒนาสิ่งแวดล้อมใน
ชุมชนใกล้เคียงทางหลวงชนบทจังหวัดยะลา. วิทยานิพนธ์สาขาวิชาสิ่งแวดล้อมกับการ
พัฒนา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.

Citation : ศุภพงษ์ ลิ้มประเสริฐสกุล, กอบกลาง อารีศรีสม, รักษ์สรณ์ คงธนจารุอนันต์, พิณนภา หมวดยอด, วิกานดา ใหม่เพย

และภาวิณี อารีศรีสม. (2567). การประเมินประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศสำหรับงานบำรุงรักษาทางพิเศษเฉลิม
มหานครและทางพิเศษฉลองรัช. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 277-294;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.17>

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาล
ตำบลหนองวัวซอ อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี
Public Participation in Local Development of Nong Wua So
Municipal District Nong Wua So District Udon Thani Province

ฐิระ สุวรรณสังข์¹ ดนัย ลามคำ^{2*} และนัสพงษ์ กลิ่นจำปา³
Theera Suwannasang¹, Danai Lamkham^{2*} and Naspong Klinchampa³

Received : December 22, 2023; Revised : April 4, 2024; Accepted : April 7, 2024

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของชุมชนในเขตเทศบาลตำบลหนองวัวซอ อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี 2) เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของชุมชนในเขตเทศบาลตำบลหนองวัวซอ อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี โดยจำแนกตามเพศ อายุ และระดับการศึกษา และ 3) เพื่อศึกษาแนวทางในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลหนองวัวซอ อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นหัวหน้าครัวเรือนในตำบลหนองวัวซอ อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี จำนวน 338 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถาม และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือสถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ t-test และ F-test

¹⁻²คณะรัฐศาสตร์ วิทยาลัยพิชญบัณฑิต; Faculty of Political Science, Pitchayabundit College, Thailand.

³คณะวิทยาศาสตร์ วิทยาลัยพิชญบัณฑิต; Faculty of Political Science, Pitchayabundit College, Thailand.

*Corresponding Author; e-mail : namedanai@gmail.com

Citation : Suwannasang, T., Lamkham, D. & Klinchampa, N. (2024). Public Participation in Local Development of Nong Wua So Municipal District Nong Wua So District Udon Thani Province. *Journal of Local*

ผลการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลหนองวัวซอ อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($\bar{X} = 4.20$) รองลงมา คือด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ ($\bar{X} = 4.03$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมดำเนินการ ($\bar{X} = 3.98$) และผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลหนองวัวซอ อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี โดยจำแนกตามเพศ อายุ และระดับการศึกษา พบว่า เพศ อายุ และระดับการศึกษา โดยภาพรวมไม่มีความแตกต่างกัน

แนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของชุมชนในเขตเทศบาลตำบลหนองวัวซอ อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี ควรดำเนินการ จัดกิจกรรมการพัฒนาในหมู่บ้านไม่ว่าจะเป็น ถนน ประปา สาธารณูปโภคต่าง ๆ เข้าร่วมกิจกรรมในด้านต่าง ๆ ของเทศบาลเสนอกิจกรรมในการจัดทำโครงการ และจัดทำโครงการเพื่อพัฒนาท้องถิ่น

คำสำคัญ (Keywords) : การมีส่วนร่วม, การพัฒนาท้องถิ่น, เทศบาลตำบลหนองวัวซอ

Abstract

This research has the objective 1) To study the level of participation of the people in the local development of the community in the Nong Wua So Subdistrict Municipality. Nong Wua So District Udon Thani Province 2) To compare the level of participation of the people in the local development of the community in the Nong Wua So Subdistrict Municipality. Nong Wua So District Udon Thani Province Classified by sex, age and education level; and 3) to study guidelines for the participation of people in local development of Nong Wua So Sub-District Municipality, Nong Wua So District. Udon Thani Province The sample group used in this study was the head of the household in Nong Wua So sub-district. Nong Wua So District There were 338 persons in Udon Thani Province. The tool used in the study was a questionnaire and statistics used for data analysis. Is

Citation : สุธีระ สุวรรณสังข์, ดนัย ลามคำ และนัสพงษ์ กลิ่นจำปา. (2567). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของ

เทศบาล ตำบลหนองวัวซอ อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรม
ท้องถิ่น. 8(1) : 295-310; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.18>

descriptive statistics, ie mean, percentage, standard deviation Inferential statistics include t-test and F-test.

The research results were found that The level of public participation in local development of Nong Wua So Sub-District Municipality, Nong Wua So District, Udon Thani Province Overall, it was at the high level ($\bar{X} = 4.06$). When considering each aspect, it was found that the side with the highest mean was decision participation ($\bar{X} = 4.20$), followed by the Participation was benefited ($\bar{X} = 4.03$). The areas with the lowest mean were the participation ($\bar{X} = 3.98$) and the results of comparative analysis of the level of public participation. In the local development of Nongwua So Sub-District Municipality, Nongwua So District, Udon Thani Province Classified by sex, age and education level, found that sex, age and education level. Overall there is no difference.

Recommendations for the participation of people in local development of communities in Nongwua So Sub-District Municipality, Nongwua So District, Udon Thani Province, should local development activities, such as organizing development activities in villages such as roads, waterworks, public utilities, participating in various activities of the municipality, proposing activities in project preparation. And create projects for local development.

Keywords : Participation, Local Development, Nongwua So Sub-District Municipality

บทนำ (Introduction)

ในการปกครองประเทศบุคคลที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญอย่างแท้จริงนั้นส่วนใหญ่เป็นบุคคลที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องทางการเมืองส่วนประชาชนซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการปกครองระบอบประชาธิปไตย มีเพียงจำนวนน้อยที่มีความรู้ความเข้าใจในรัฐธรรมนูญอย่างแท้จริงประชาชนส่วนใหญ่นอกจากจะขาดความรู้ความเข้าใจแล้วยังไม่เห็นถึงความสำคัญของรัฐธรรมนูญที่เป็นกฎหมายสูงสุดหรือเป็นหลักในการปกครองประเทศหรือก่อให้เกิดผลกระทบหรือเกิดการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ทางการเมืองการปกครองโดยอาจกล่าวได้ว่าประชาชน

Citation : Suwannasang, T., Lamkham, D. & Klinchampa, N. (2024). Public Participation in Local Development

of Nong Wua So Municipal District Nong Wua So District Udon Thani Province. **Journal of Local Governance and Innovation.** 8(1) : 295-310; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.18>

ชาวไทยยังขาดคุณภาพขาดความสำนึกทางการเมืองที่ดีการร่างรัฐธรรมนูญแต่ละฉบับของประเทศ
ไทยที่ผ่านมาประชาชนไม่เคยเข้าไปมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงทั้งที่บทบาทของประชาชนในการร่าง
รัฐธรรมนูญเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในรูปแบบการปกครองระบอบประชาธิปไตย เนื่องจากการมีส่วน
ร่วมทางการเมืองของประชาชนในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งการไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง การลง
สมัครรับเลือกตั้ง การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง การแสดงประชามติการดูแลเอาใจใส่ต่อการปฏิบัติ
หน้าที่ของตัวแทนของตนในองค์กรทางการเมืองการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองการปฏิบัติตาม
หน้าที่พลเมืองของประเทศในลักษณะต่าง ๆ ล้วนแต่เป็นพื้นฐานสำคัญของพฤติกรรมทางการเมือง
ของประชาชนที่สอดคล้องกับระบอบประชาธิปไตย

การปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นการจัดระเบียบการปกครองตามหลักการกระจายอำนาจ
ปกครอง (Decentralization) โดยรัฐมอบอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นไปดำเนินการปกครอง
ตนเองและจัดทำบริการสาธารณะบางอย่างเพื่อสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น โดยมี
อิสระตามสมควรภายในขอบเขตของกฎหมาย การมอบอำนาจให้ท้องถิ่นทำให้เกิดสภาพการ
ปกครองตนเองในท้องถิ่น (Local Self Government) ประเทศต่าง ๆ ที่มีการปกครองตาม
อุดมการณ์ประชาธิปไตยจึงมีการส่งเสริมให้มีการกระจายอำนาจเพื่อให้ประชาชนได้มีการปกครอง
ตนเองในท้องถิ่นและให้ท้องถิ่นสามารถจัดทำบริการสาธารณะบางอย่างให้เป็นไปตามความต้องการ
และเป็นประโยชน์ของท้องถิ่นอย่างแท้จริง ทำให้มีส่วนเสริมสร้างความเจริญให้แก่ท้องถิ่นและ
ประเทศชาติทั้งในด้านการเมือง การปกครอง เศรษฐกิจและสังคม และการที่ประชาชนมีส่วนร่วมใน
การปกครองและการบริหารท้องถิ่นนี้ถือได้ว่าเป็นการช่วยเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในทาง
การเมืองตามระบอบประชาธิปไตยอีกด้วยดังนั้นการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

เทศบาลเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประเภทหนึ่งที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนหรือ
ชุมชน เป็นหน่วยงานที่สามารถตอบสนองหรือให้บริการกับประชาชนหรือชุมชนในท้องถิ่นได้
เนื่องจากเทศบาลมีงบประมาณพนักงานเป็นของตนเองอีกทั้งกฎหมายยังกำหนดอำนาจหน้าที่ให้
เทศบาลสามารถบริหารงานได้ด้วยควมอิสระ ดังนั้น การบริหารงานของเทศบาลจะมีประสิทธิภาพ
หรือไม่ขึ้นอยู่กับประชาชนในท้องถิ่นเองจะต้องเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารงานตำบล
หนองวัวซอ อยู่ในเขตปกครองของเทศบาลตำบลหนองวัวซอ ซึ่งเทศบาลมีส่วนสำคัญในการพัฒนา
ประชาธิปไตยรวมทั้งพัฒนาท้องถิ่นทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม เทศบาลตำบลจะเป็น
กลไกการบริหารจัดการในเขตตำบลเพื่อรักษาผลประโยชน์ของประชาชนอย่างแท้จริงแต่

Citation : สุธีระ สุวรรณสังข์, ดนัย ลามคำ และนันทพงษ์ กลิ่นจำปา. (2567). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของ

เทศบาล ตำบลหนองวัวซอ อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรม
ท้องถิ่น. 8(1) : 295-310; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.18>

ปัจจุบันเทศบาลตำบลหลายแห่งประสบปัญหาในการมีส่วนร่วมของประชาชนส่วนมากยังขาดการมีส่วนร่วมทางการเมืองเนื่องมาจากนักการเมืองเมื่อได้รับการเลือกตั้งแล้วจะไม่เข้าถึงประชาชนไม่ชี้แจงการทำงานหรือไม่ให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองประชาชนส่วนใหญ่มองนักการเมืองในแง่ลบจึงไม่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมต่าง ๆ

การตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานของประชาชน รัฐบาลจึงต้องตระหนักถึงการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายพัฒนาท้องถิ่นให้เหมาะสมกับท้องถิ่นที่ตนอาศัยอยู่ รัฐบาลไม่สามารถกำหนดรายละเอียดหรือรับรู้ถึงปัญหาที่แท้จริงได้ว่าควรมีการพัฒนาและแก้ไขอะไรบ้าง ต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดวางแผนคิดและตัดสินใจด้วยตนเองซึ่งอย่างที่กล่าวว่าการพัฒนาจะต้องเกิดขึ้นจากเบื้องล่างสู่เบื้องบน คือเบื้องบนต้องพยายามตอบสนองความต้องการของประชาชนให้ได้มากที่สุด และส่งเสริมให้ประชาชนบรรลุเป้าหมายในการพัฒนาได้ด้วยตนเองการพยายามจากเบื้องบนมาสู่เบื้องล่างจะสำเร็จสมบูรณ์ไม่ได้เพราะเบื้องบนจะไม่สามารถกำหนดโครงการพัฒนาท้องถิ่นที่จะตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานของประชาชนเบื้องล่างได้ การส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายพัฒนาท้องถิ่น ยังส่งผลต่อการเมืองระดับท้องถิ่น ทำให้ประชาชนรู้สึกมีส่วนร่วมทางการเมืองซึ่งการมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับท้องถิ่นนี้ จะทำให้ประชาชนมีความเชื่อที่ว่ากรกระทำทางการเมืองของบุคคลมีผลหรือสามารถมีผลต่อกระบวนการทางการเมือง และความรู้สึกว่ามีการเปลี่ยนแปลงการเมืองและสังคมเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ (Campbell,1954)

ดังที่กล่าวมาข้างต้นทำให้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลหนองวัวซอ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี เนื่องจากการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นทั้งเป้าหมายและวิธีการของการพัฒนาท้องถิ่นในการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนและโครงการพัฒนาท้องถิ่นต่าง ๆ ล้วนต้องอาศัยการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมการพัฒนา การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นเป็นสิ่งที่จำเป็นในการประสานโครงการพัฒนาต่าง ๆ ให้ตรงกับความต้องการของประชาชนได้มากที่สุด และบทบาทของประชาชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น ประชาชนจะเป็นผู้ริเริ่ม ผู้เสนอแนะ ผู้ค้นหาปัญหา ระบุปัญหาที่เกิดขึ้น และการวางแผนแก้ไขปัญหาตลอดจนประเมินผลโครงการด้วยตัวประชาชนเอง ประชาชนไม่ได้เป็นเพียงผู้รับทราบเป้าหมายหรือผู้กระทำตามที่รัฐบาลกำหนดไว้เท่านั้น การสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นด้านต่าง ๆ นั้นเป็นการเสริมสร้าง

Citation : Suwannasang, T., Lamkham, D. & Klinchampa, N. (2024). Public Participation in Local Development

of Nong Wua So Municipal District Nong Wua So District Udon Thani Province. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(1) : 295-310; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgrisru.2024.18>

ประชาธิปไตยขั้นพื้นฐานในระดับท้องถิ่นและนำไปสู่การมีส่วนร่วมและการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในระดับประเทศต่อไปได้

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

- เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลหนองหว้า อำเภอนางรอง จังหวัดอุดรธานี
- เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลหนองหว้า อำเภอนางรอง จังหวัดอุดรธานี โดยจำแนกตามเพศ อายุ และระดับการศึกษา
- เพื่อศึกษาแนวทางในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลหนองหว้า อำเภอนางรอง จังหวัดอุดรธานี

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลหนองหว้า อำเภอนางรอง จังหวัดอุดรธานี” ผู้วิจัยได้ กำหนดรูปแบบการวิจัยเป็นแบบผสมผสาน (Mixed Method Research) โดยประกอบด้วยการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้ วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire)

- ขอบเขตด้านเนื้อหา ได้แก่ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นจำนวน 4 ด้าน (โคเฮนและอัฟฮอฟ, 1981 : 6) ประกอบด้วย
 - ด้านการมีส่วนร่วมตัดสินใจ
 - ด้านการมีส่วนร่วมดำเนินการ
 - ด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์
 - ด้านการมีส่วนร่วมประเมินผล
- ด้านประชากรและกลุ่มเป้าหมาย
 - ประชากร

Citation : สุธีระ สุวรรณสังข์, ดนัย ลามคำ และนันทพงษ์ กลิ่นจำปา. (2567). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของ

เทศบาล ตำบลหนองหว้า อำเภอนางรอง จังหวัดอุดรธานี. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรม

ท้องถิ่น. 8(1) : 295-310; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.18>

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่หัวหน้าครัวเรือนในเขตเทศบาลตำบลหนองวัวซอ จำนวน 2,198 ครัวเรือน (ข้อมูลพื้นฐาน เทศบาลตำบลหนองวัวซอ อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี, 2566)

2.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ หัวหน้าครัวเรือนในเขตเทศบาลตำบลหนองวัวซอ จำนวน 338 คน การกำหนดกลุ่มตัวอย่างจากสูตรของยามาเน่ (Yamane, 1967 : 886 - 887) ซึ่งหลังจากได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง แล้วจึงกำหนดสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละหมู่บ้าน จากนั้นจึงสุ่มตัวอย่างโดยวิธีการจับฉลากกลุ่มตัวอย่างในแต่ละหมู่บ้าน

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

3.1 ตัวแปรต้น (Independent Variable) ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคลของหัวหน้าครัวเรือนในเขตเทศบาลตำบลหนองวัวซอ อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา

3.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลหนองวัวซอ อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมดำเนินการ ด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมประเมินผล

4. ด้านพื้นที่ในการวิจัย

เทศบาลตำบลหนองหวองวัวซอ อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี

5. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาในการศึกษาคือ ระหว่าง เดือน กรกฎาคม - ธันวาคม 2566

6. เครื่องมือที่ใช้ในวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในวิจัยเป็นแบบสอบถามซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check-list) ประกอบด้วยเพศ อายุ และระดับการศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลหนองหวองวัวซอ อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ด้าน

การมีส่วนร่วมตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมดำเนินการ ด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมประเมินผล ลักษณะของคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

- 5 คะแนน หมายถึง มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นมากที่สุด
- 4 คะแนน หมายถึง มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นมาก
- 3 คะแนน หมายถึง มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นปานกลาง
- 2 คะแนน หมายถึง มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นน้อย
- 1 คะแนน หมายถึง มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นน้อยที่สุด

การแปลผลคะแนนที่ได้ แบ่งตามเกณฑ์ช่วงคะแนนตามแนวคิดของ (BOOM, 1968) ซึ่งมีการแบ่งคะแนนออกเป็น 3 ระดับได้ดังนี้

ระดับมาก	คะแนน ร้อยละ 80 – 100	(ตั้งแต่ 4 คะแนนขึ้นไป)
ระดับปานกลาง	คะแนน ร้อยละ 60 – 79	(3.00 – 3.99 คะแนน)
ระดับต่ำ	คะแนน ร้อยละ 0 – 59	(น้อยกว่า 3.00 คะแนน)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาของเทศบาลตำบลหนองวัวซอ อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบปลายเปิด

7. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บและรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ทำหนังสือถึงผู้นำชุมชนตำบลหนองวัวซอ อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี เพื่อขอความอนุเคราะห์ประชาสัมพันธ์ให้กลุ่มประชาชนตอบแบบสอบถาม ตามวันและเวลาที่นัดหมาย
2. ผู้ศึกษานำแบบสอบถามซึ่งได้จัดเตรียมไว้แล้วนำไปส่งให้กับกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเองตามที่ได้นัดหมายไว้แล้ว เพื่อแนะนำตัวพร้อมชี้แจงวัตถุประสงค์และประโยชน์ของการวิจัย ขออนุญาตเก็บข้อมูล แจกแบบสอบถามการวิจัยและขอรับกลับในวันเดียวกันด้วยตนเอง
3. นำแบบสอบถามที่ได้รับมาตรวจสอบความสมบูรณ์ ความถูกต้อง และลงรหัสเพื่อการวิเคราะห์ ข้อมูลต่อไป

8. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ใช้การวิเคราะห์ด้วยสถิติ ดังนี้

Citation : สุธีระ สุวรรณสังข์, ดนัย ลามคำ และนัสพงษ์ กลิ่นจำปา. (2567). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของ

1. การวิเคราะห์สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) หรือค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่

1.1 ร้อยละ (Percentage) (บุญชม ศรีสะอาด, 2542: 101)

1.2 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) (บุญชม ศรีสะอาด, 2542: 102)

1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (บุญชม ศรีสะอาด, 2542:

106)

2. สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistic) ได้แก่

2.1) t-test (Independent Sample)

2.2) F-test (หรือ One Way ANOVA) และเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีของ

เชฟเฟ้ (Sheffe's Method)

ผลการวิจัย (Research Results)

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 197 คน คิดเป็นร้อยละ 58.28 และเป็นเพศหญิง จำนวน 141 คน คิดเป็นร้อยละ 41.72 อายุระหว่าง 30 – 39 ปี จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 33.73 รองลงมาคือ 40 – 49 ปี จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 25.44 และน้อยที่สุดคือ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 3.85 และส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาในระดับประถมศึกษา จำนวน 148 คน คิดเป็นร้อยละ 43.79 รองลงมาคือมัธยมศึกษา จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 30.47 และน้อยที่สุดคือปริญญาตรีขึ้นไป จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 25.74

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลหนองวัวซอ อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี โดยภาพรวม

ด้านที่	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา ท้องถิ่นของเทศบาลหนองวัวซอ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1.	ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	4.20	0.28	มาก
2.	ด้านการมีส่วนร่วมดำเนินการ	3.98	0.51	ปานกลาง
3.	ด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์	4.03	0.63	มาก
4.	ด้านการมีส่วนร่วมประเมินผล	4.02	0.39	มาก
	รวม	4.06	0.29	มาก

Citation : Suwannasang, T., Lamkham, D. & Klinchampa, N. (2024). Public Participation in Local Development

of Nong Wua So Municipal District Nong Wua So District Udon Thani Province. *Journal of Local*

Governance and Innovation. 8(1) : 295-310; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.18>

2. จากตารางที่ 1 พบว่าระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลหนองวัวซอ อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$, S.D.= 0.29) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($\bar{X} = 4.20$, S.D.= 0.28) รองลงมา คือด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ ($\bar{X} = 4.03$, S.D.= 0.63) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมดำเนินการ ($\bar{X} = 3.98$, S.D.= 0.51) และวิเคราะห์ห่อออกเป็นรายด้านดังนี้

2.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยภาพรวมระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลหนองวัวซอ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$, S.D.= .28) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ประชาชนเข้าร่วมประชุมประชาคมเพื่อร่วมตัดสินใจปัญหาที่สำคัญของชุมชน ($\bar{X} = 4.56$, S.D.= 0.51) รองลงมาคือประชาชนมีส่วนร่วมจัดเรียงลำดับความสำคัญของปัญหาตามความจำเป็นเร่งด่วนและความต้องการของชุมชน ($\bar{X} = 4.35$, S.D.= 0.73) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ เทศบาลได้เปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมเป็นคณะกรรมการชุดต่าง ๆ เพื่อพิจารณาติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของเทศบาล ($\bar{X} = 4.03$, S.D.= 0.65)

2.2 ด้านการมีส่วนร่วมดำเนินการโดยภาพรวมระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา ท้องถิ่นของเทศบาลตำบลหนองวัวซอ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.98$, S.D.= 0.51) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ประชาชนมีส่วนร่วมเป็นกรรมการในการดำเนินงานตามโครงการ หรือกิจกรรมของเทศบาลตำบล ($\bar{X} = 4.15$, S.D.= .75) รองลงมาคือประชาชนมีส่วนร่วมในการดูแลสาธารณูปโภคเช่น ถนน ไฟฟ้า ศาลาอเนกประสงค์ เป็นต้น ($\bar{X} = 4.10$, S.D.= 0.90) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ เทศบาลมีการประกาศใช้แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาได้อย่างถูกต้องตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ($\bar{X} = 3.79$, S.D.= 0.97)

2.3 ด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์โดยภาพรวมระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลหนองวัวซอ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$, S.D.= 0.63) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ เทศบาลได้ร่วมกับประชาชนจัดทำโครงการหรือกิจกรรมที่เกี่ยวกับงาน ด้านการแก้ไขปัญหาความยากจนเช่น การส่งเสริมอาชีพและการฝึกอบรมอาชีพให้กับประชาชน ($\bar{X} = 4.12$, S.D.= .85) รองลงมาคือเทศบาลได้ร่วมกับประชาชนจัดทำโครงการหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับเครื่องอุปโภคบริโภคเครื่องมือเครื่องใช้ใน

Citation : สุธีระ สุวรรณสังข์, ดนัย ลามคำ และนัสพงษ์ กลิ่นจำปา. (2567). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของ

เทศบาล ตำบลหนองวัวซอ อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรม
ท้องถิ่น. 8(1) : 295-310; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.18>

ประกอบอาชีพ ของประชาชนในท้องถิ่น ($\bar{X} = 4.06$, S.D.= 0.84) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่เทศบาลได้ให้เงินหรือจ่ายค่าตอบแทนหรือมอบของรางวัลให้แก่ประชาชนที่ได้เข้าร่วมกิจกรรม ($\bar{X} = 3.94$, S.D.= 0.87)

2.4 ด้านการมีส่วนร่วมประเมินผลโดยภาพรวมระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการพัฒนา ท้องถิ่นของเทศบาลหนองวัวซอ ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$, S.D.= 0.39) เมื่อพิจารณา รายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่เทศบาลมีการประเมินความพึงพอใจของประชาชนต่อ การดำเนินงานในแต่ละยุทธศาสตร์ ($\bar{X} = 4.11$, S.D.= 0.65) รองลงมาคือเทศบาลได้ให้ประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนตรวจสอบ การปฏิบัติงานตามแผนประจำปี ($\bar{X} = 4.10$, S.D.= 0.67) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่เทศบาลมีการใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการวางแผนและ ประเมินผลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (e-plan) ($\bar{X} = 3.85$, S.D.= 0.77)

3. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของ เทศบาลตำบลหนองวัวซอ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี โดยจำแนกตามเพศ อายุ และระดับ การศึกษา พบว่า เพศ อายุ และระดับการศึกษา โดยภาพรวมไม่มีความแตกต่างกัน

4. ข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของชุมชนในเขต เทศบาลตำบลหนองวัวซอ อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี พบว่ามีผู้ให้ข้อเสนอแนะ จำนวน 30 คน ซึ่งจะแบ่งออกเป็นประเด็นข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. กิจกรรมในการพัฒนาท้องถิ่นที่ประชาชนควรดำเนินการ ข้อเสนอแนะได้แก่ หัวหน้าส่วนเทศบาลตำบลต้องมีการดำเนินการจัดกิจกรรมการพัฒนาท้องถิ่น เช่น จัดกิจกรรมการ พัฒนาในหมู่บ้านไม่ว่าจะเป็น ถนน ประปา สาธารณูปโภคต่าง ๆ เข้าร่วมกิจกรรมในด้านต่าง ๆ ของ เทศบาล เสนอกิจกรรมในการจัดทำโครงการ และจัดทำโครงการเพื่อพัฒนาท้องถิ่น

2. วิธีการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชน ข้อเสนอแนะได้แก่ ดูแลหมู่บ้านช่วยกัน ช่วยดูแลความสะอาดของชุมชน ช่วยดูแลผลประโยชน์ที่ประชาชนควรจะได้รับ บำเพ็ญประโยชน์แก่ ท้องถิ่นอยู่เสมอ เช่น ตัดหญ้า ทำความสะอาดถนน และให้ความร่วมมือกับภาครัฐในด้านต่าง ๆ

3. เทศบาลควรส่งเสริมให้ประชาชนมีบทบาทในการเป็นตัวแทนประชาสัมพันธ์ ข้อมูล ข่าวสาร ร่วมกับเทศบาล ขอความร่วมมือให้ประชาชนสนใจในการเข้าร่วมในการพัฒนา ท้องถิ่นร่วมกับเทศบาล เวลาจะทำอะไรขอให้เทศบาลลงประชามติกับประชาชนแต่ละหมู่บ้าน

4. เทศบาลควรเปิดโอกาสให้ประชาชนรับรู้ข้อมูลข่าวสารรับทราบ รายละเอียดของแต่ละกิจกรรม จะต้องประชาสัมพันธ์ให้ทั่วถึง ควรมีเสียงตามสายของเทศบาล จัดโครงการอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนให้รู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเอง

อภิปรายผลการวิจัย (Research (Discussion))

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลหนองวัวซอ อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$, S.D.= 0.29) เมื่อพิจารณา รายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($\bar{X} = 4.20$, S.D.= 0.28) รองลงมา คือด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ ($\bar{X} = 4.03$, S.D.= 0.63) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมดำเนินการ ($\bar{X} = 3.98$, S.D.= 0.51) ซึ่งสอดคล้องกับ ผลการศึกษาของธนิตร ยืนยง (2561) ที่พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อการพัฒนา ท้องถิ่นในจังหวัดนครนายกภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงตามลำดับจาก มากไปน้อย ดังนี้การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ อยู่ในระดับมาก การมีส่วนร่วมในการ ดำเนินงานอยู่ในระดับมาก การมี ส่วนร่วมในการประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง และการมีส่วนร่วม ในการตัดสินใจ อยู่ในระดับปานกลางตามลำดับ และ การพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนใน จังหวัดนครนายก ภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ การอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับมาก การเสริมสร้างศักยภาพ ชุมชนให้มีความเข้มแข็ง พัฒนาและส่งเสริมความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพให้สังคมมีความ สงบสุขอยู่ในระดับมาก การส่งเสริมการบริการทางการแพทย์ ศูนย์สุขภาพแบบองค์รวม อยู่ในระดับ มาก และการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวก สินค้า บริการอยู่ใน ระดับปานกลาง ตามลำดับ และยังสอดคล้องกับการศึกษาของปณิตทัต บณขุนทด และริรัร์ พิมมานุ รักษ์ (2561) พบว่า โดยภาพ รวมอยู่ใน ระดับมาก โดยด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์มี ส่วนร่วมในระดับมากเป็นอันดับแรก รองลงมาด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมีส่วนร่วมในระดับ มาก ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานมีส่วนร่วมในระดับมากและด้านการมีส่วนร่วมในการ ประเมินผลมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุรศักดิ์ พรหมศิริพัฒน์ (2550) ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการพัฒนา ชุมชนของเทศบาลตำบลท่ามะกา อำเภوتاมะกาจังหวัดกาญจนบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

Citation : สุธีระ สุวรรณสังข์, ดนัย ลามคำ และนัสพงษ์ กลิ่นจำปา. (2567). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของ

เทศบาล ตำบลหนองวัวซอ อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรม
ท้องถิ่น. 8(1) : 295-310; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgrisru.2024.18>

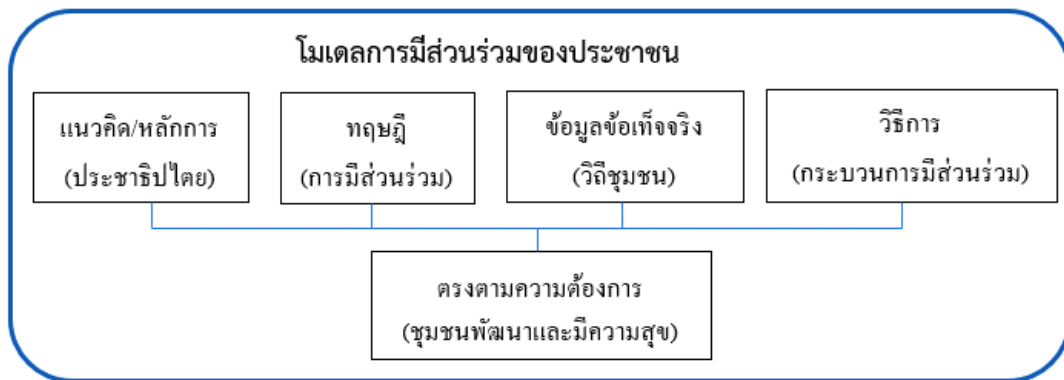
อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาระดับการมีส่วนร่วมในแต่ละด้าน พบว่า ด้านเศรษฐกิจและด้านเกษตรกรรม อยู่ในระดับปานกลาง ด้านคุณภาพชีวิตและด้านสังคม อยู่ในระดับค่อนข้างเห็นด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิราวัลย์ วรวงศ์ (2550) ศึกษาการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลเมืองสรวง พบว่า ประชาชนเห็นวาทะบาลตำบลเมืองสรวง มีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านคุณภาพชีวิตและด้านสังคมอยู่ในระดับมาก ด้านทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและแหล่งน้ำ อยู่ในระดับค่อนข้างเห็นด้วยซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สายสวาท โรจนศิริสันติ (2550) ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาเทศบาลตำบลบ้านดู่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงรายผลการศึกษาพบว่าการมีส่วนร่วมในการพัฒนาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับมาก และด้านการเมือง การบริหารและการบริการ อยู่ในระดับค่อนข้างเห็นด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรศักดิ์ พรหมศิริพัฒน์ (2550) ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วม

ของประชาชนกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลท่ามะกาอำเภوتاมะกา จังหวัดกาญจนบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณา ระดับการมีส่วนร่วมในแต่ละด้าน พบว่า ด้านการเมือง การบริหารและการบริการ อยู่ในระดับมาก

การวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลหนองวัวซอ อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี โดยจำแนกตามเพศ อายุ และระดับการศึกษา พบว่า เพศ อายุ และระดับการศึกษา โดยภาพรวมไม่มีความแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของอนุชิต โมพันดุง และคณะ (2561) พบว่าการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลนครแหลมฉบังอำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี จำแนกตาม เพศ อายุ อาชีพ และรายได้ พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยิ่งสอดคล้องกับผลการศึกษารัฐ กัญภัย (2558) พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่ต่างกัน มีส่วนร่วมในแผนพัฒนาท้องถิ่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนกลุ่มตัวอย่าง ที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในแผนพัฒนาท้องถิ่น ไม่แตกต่างกัน

ความรู้ใหม่ (New Knowledge)

ทุกภาคส่วนมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการผลักดันให้แผนพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลหนองวัวซอ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ขับเคลื่อน ได้ดำเนินการตามแผนพัฒนาท้องถิ่น ดังนั้น เพื่อให้ผลของการพัฒนาท้องถิ่นมุ่งสู่การพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนตลอดจนกระบวนการพัฒนาควบคู่ไปกับการสร้างจิตสำนึก ความรับผิดชอบในหน้าที่การถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับทุกภาคส่วน และการสร้างกลไกให้เอื้อต่อการใช้และรับประโยชน์อย่างเป็นธรรมทั่วถึง รวมทั้งร่วมรับผิดชอบต่อผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการดำเนินกิจกรรมของตน ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นที่จะนำการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองไปสู่ความสำเร็จในอนาคตต่อไป

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาของชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนา และควรให้มีส่วนร่วมในการเสนอปัญหา ความต้องการของชุมชนเพื่อจัดทำแผนพัฒนา

1.2 ควรให้มีส่วนร่วมเป็นกรรมการในการดำเนินงานตามโครงการหรือกิจกรรมของเทศบาล และ ควรให้มีส่วนร่วมในโครงการก่อสร้างที่ เทศบาลได้ดำเนินการ

1.3 ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอแผนโครงการของชุมชนต่อที่ประชุมประชาคม

1.4 ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนจัดทำโครงการ/กิจกรรมที่เกี่ยวกับงานด้านการแก้ไข ปัญหาความยากจน เช่น การส่งเสริม การฝึกหัดอาชีพ

Citation : สุธีระ สุวรรณสังข์, ดนัย ลามคำ และนัสพงษ์ กลิ่นจำปา. (2567). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของ

เทศบาล ตำบลหนองวัวซอ อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรม
ท้องถิ่น. 8(1) : 295-310; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgrisru.2024.18>

1.5 ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้ความก้าวหน้าของโครงการ/ปัญหาและอุปสรรคของแผนพัฒนาเทศบาล

1.6 ควรทำการรณรงค์ ชี้แจงบอกรายละเอียดเกี่ยวกับด้านโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภคและสาธารณูปการให้ชาวบ้านได้รับรู้ถึงขั้นตอนการดำเนินงานต่าง ๆ ว่ามีวิธีการดำเนินงานอย่างไร หรือมีปัญหาสาเหตุอะไรบ้างที่ทำให้ประชาชนได้รับผลประโยชน์ช้า ทั้งนี้เพื่อที่จะได้เป็นการชักจูงใจที่จะทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้น

1.7 ควรเพิ่มบทบาทของตนเองในการเป็นผู้นำที่ดีเพื่อที่จะเป็นแบบอย่างของประชาชนในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นที่ดีต่อไป

1.8 ควรมีนโยบายส่งเสริมสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นด้านเศรษฐกิจและด้านเกษตรกรรมเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรวิจัยแนวทางการจัดโครงการส่งเสริมอาชีพและรายได้ของเทศบาลตำบล

2.2 ควรวิจัยการมีส่วนร่วมเป็นกรรมการในการดำเนินงานตามโครงการหรือกิจกรรมของเทศบาล

เอกสารอ้างอิง (References)

- จิราวัลย์ วรวงศ์. (2550). การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองสรวง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด. การศึกษาค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เทศบาลตำบลหนองวัวซอ. (2566). **ข้อมูลพื้นฐาน**. เทศบาลตำบลหนองวัวซอ อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี.
- ปิ่นนัทธ์ บนขุนทด, ริรร์ พิมมานุรักษ์, ธนัษพร หาได้ และสันติ คู่กระสังข์. (2562). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการ พัฒนาชุมชน ตำบลอิสาน อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์. **วารสารบัณฑิตศึกษา มหาจุฬาขอนแก่น**. 6(1) : 209 – 222.
- ธนิศร ยืนยง. (2561). การมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดนครนายก. **วารสาร มหาจุฬานาครทรรศน์**. 5(2) : 119-135.

Citation : Suwannasang, T., Lamkham, D. & Klinchampa, N. (2024). Public Participation in Local Development

of Nong Wua So Municipal District Nong Wua So District Udon Thani Province. **Journal of Local Governance and Innovation**. 8(1) : 295-310; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.18>

สุรศักดิ์ พรหมศิริพัฒน์. (2550). การมีส่วนร่วมของประชาชนองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลท่ามะกา อำเภوتاมะกา จังหวัดกาญจนบุรี. รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการปกครองท้องถิ่น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

สายสวาท โจนศรีสันติ. (2550). การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาเทศบาลตำบลบ้านดู่ อำเภอมือง จังหวัดเชียงราย. รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการปกครองท้องถิ่น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

อนุชิต โมพันดุง, พงษ์เสถียร เหลืองอลงกต และจักรกฤษณ์ นรมิติผดุงการ. (2561). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี. วารสารบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์. 2(1) : 41-50.

Bloom B S. (1968). 'Learning For Mastery', The Evaluation Comment. In All Our Children Learning, McGraw-Hill.

Campbell, R. F. (1954). Administration Behavior in Education. New York : McGraw – Hill.

Yamane. (1967). Taro Statistic : An Introductory Analysis. New York : Harper & row.

Citation : สุธีระ สุวรรณสังข์, ดนัย ลามคำ และนัสพงษ์ กลิ่นจำปา. (2567). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของ

เทศบาล ตำบลหนองวัวซอ อำเภอนงวัวซอ จังหวัดอุดรธานี. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรม
ท้องถิ่น. 8(1) : 295-310; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.18>

ความพึงพอใจของประชาชนในพื้นที่ต่อการให้บริการของ
องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอเมืองหนองบัวลำภู
จังหวัดหนองบัวลำภู

The Satisfaction of the Local Residents with the Services
Povided by the Sub-District Administrative Organization in
Mueang Nong Bua Lamphu District, Nong Bua Lamphu Province

แสงอุษา ภูมungskสุริยา¹ ดนัย ลามคำ^{2*} และธีรวัฒน์ หินแก้ว³
Sangusa Phumongkolsuriya¹, Danai Lamkham^{2*} and Theerawat Hinkaew³

Received : December 27, 2023; Revised : January 22, 2024; Accepted : January 22, 2024

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของประชาชนในพื้นที่ต่อการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว 2) เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนในพื้นที่ ต่อการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว และ 3) เพื่อศึกษาหาแนวทางในการปรับปรุงการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว จำนวนทั้งสิ้น 378 คน โดยใช้สูตรคำนวณของทอโรยามาเน และใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental random sampling) โดยการแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างที่มาใช้บริการในเขตพื้นที่

¹⁻²คณะรัฐศาสตร์ วิทยาลัยพินิจบัณฑิต; Faculty of Political Science, Pitchayabundit College, Thailand.

³คณะวิทยาศาสตร์ วิทยาลัยพินิจบัณฑิต; Faculty of Political Science, Pitchayabundit College, Thailand.

*Corresponding Author; e-mail : namedanai@gmail.com

Citation : Phumongkolsuriya, S., Lamkham, D. & Hinkaew, T. (2024). The Satisfaction of the Local Residents with the Services Povided by the Sub-District Administrative Organization in Mueang Nong Bua

Lamphu District, Nong Bua Lamphu Province. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(1) : 311-326; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgrisru.2024.19>

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟา (Coefficient of Alpha) ซึ่งต้องได้ค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.75 ขึ้นไป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติเชิงอนุมานได้แก่ T-Test และ F-test

ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของประชาชนในพื้นที่ ต่อการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.62$) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านการตอบสนองต่อผู้มารับบริการ ($\bar{X} = 3.72$) รองลงมาคือด้านการรู้จักและเข้าใจผู้รับบริการ ($\bar{X} = 3.71$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านความเป็นรูปธรรมของบริการ ($\bar{X} = 3.37$) ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนในพื้นที่ ต่อการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว ที่จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่า โดยภาพรวมประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณารายด้าน ก็พบว่าทุกด้านก็ไม่แตกต่างกัน ข้อเสนอแนะ แนวทางในการปรับปรุงการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว ได้แก่ ควรจะมีนโยบายแสวงหาอุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยให้เพียงพอกับความต้องการใช้งาน มีการพัฒนาทักษะของผู้ปฏิบัติงานเครือข่ายสารสนเทศอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ (Keywords) : ความพึงพอใจ, การให้บริการ, องค์การบริหารส่วนตำบล

Abstract

The main objective of this research was to study the satisfaction of the people in the area. to the services of Nong Bua Sub-district Administrative Organization The samples used in this research were people living in the area of Nong Bua Sub-district Administrative Organization. A total of 378 people were used by Taro Yamane's computational formula, and used the method of selecting random samples (Accidental random sampling) by distributing questionnaires to sample groups who came to use services in the area of the Nong Bua Sub-district

Citation : แสงอุษา ภูมงคลสุริยา, ดนัย ลามคำ และธีรวัฒน์ หินแก้ว. (2567). ความพึงพอใจของประชาชนในพื้นที่ต่อการ

ให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 311-326; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.19>

Administrative Organization. Mueang Nong Bua Lamphu District Nong Bua Lamphu Province The instrument used to collect data was a questionnaire. To find the confidence value, use the coefficient alpha (Coefficient of Alpha), which must have a confidence value of 0.75 or higher. Statistics used in the analysis include percentage, mean, and standard deviation. Inferential statistics include T-Test and F-test.

The results showed that Satisfaction of the people in the area to the services of Nong Bua Sub-district Administrative Organization Mueang District Nong Bua Lamphu Province. Overall, it was at a high level ($\bar{X} = 3.62$) and when considering each aspect, it was found that the aspect with the highest mean was the response to the service recipient ($\bar{X} = 3.72$), followed by the knowledge and understanding of the service recipient ($\bar{X} = 3.71$) and the aspect with the least mean was the concrete service ($\bar{X} = 3.37$). to the services of Nong Bua Sub-district Administrative Organization Classified by sex, age, education level, occupation and average monthly income found that overall people with different gender, age, education level, occupation and average monthly income. Satisfied with the service of Nong Bua Sub-district Administrative Organization no different which is not in accordance with the assumptions set and when considering each aspect It was found that all aspects were not different. Recommendations Guidelines for improving the service of Nong Bua Sub-district Administrative Organization include: there should be a policy to seek modern information technology equipment to meet the needs of use. The skills of information network operators are continually developed.

Keywords : Satisfaction, Service, Sub-District Administrative Organization

Citation : Phumongkolsuriya, S., Lamkham, D. & Hinkaew, T. (2024). The Satisfaction of the Local Residents with the Services Provided by the Sub-District Administrative Organization in Mueang Nong Bua

Lamphu District, Nong Bua Lamphu Province. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(1) : 311-326; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.19>

บทนำ (Introduction)

สภาพของสังคมประเทศไทยในปัจจุบัน พบว่ามีการเจริญเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว รวมทั้งเรื่องของการเปลี่ยนแปลงทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ซึ่งส่งผลกระทบต่อโดยตรงต่อดำรงชีวิตของประชาชนไม่ว่าจะเป็นชุมชน ท้องถิ่นและสังคม ซึ่งการปกครองท้องถิ่นไทยในยุคโลกาภิวัตน์ได้มีการกระจายอำนาจการปกครองท้องถิ่นพึ่งตนเองไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ซึ่งได้ให้ความสำคัญกับการกระจายอำนาจการปกครองไปสู่ท้องถิ่นเป็นอย่างมาก โดยมีการกำหนดไว้ในหมวด 14 การปกครองส่วนท้องถิ่นมาตรา 250 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจดูแลและจัดทำบริการสาธารณะ และกิจกรรมสาธารณะต่าง ๆ ตามบทบาทหน้าที่เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, 2560)

การให้บริการของภาครัฐที่มีคุณภาพนั้น เป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงสมรรถนะของการปฏิบัติงานการให้บริการเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนที่เป็นลูกค้าผู้รับบริการของหน่วยงานภาครัฐ ภายใต้รากฐานของการบริหารราชการหรือการบริหารงานภาครัฐ ตามแนวความคิดการจัดการภาครัฐแนวใหม่ (New public management-NPM) ที่ระบบราชการของหลายประเทศรวมทั้งประเทศไทยรับมาเป็นกระบวนการทัศน์ ในการขับเคลื่อนการจัดการระบบงานภาครัฐในช่วงหลายปี ที่ผ่านมามีแนวคิดนี้ นอกจากแนวทางการปรับปรุงสมรรถภาพ และการยกระดับกำลังการผลิตของหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งมีมติอยู่ที่การพัฒนาทรัพยากรบุคคล (Human resource development) และมีการใช้ประโยชน์จากภาคเอกชนให้มากขึ้น โดยการจัดการภาครัฐแนวใหม่นั้น มีมิติสำคัญประการหนึ่งที่สำคัญต่อการให้บริการประชาชน (Public service orientation) ที่มุ่งเน้นคุณภาพการให้บริการประชาชนที่เป็นลูกค้า ผู้มารับบริการจากหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งเป็นทั้งปัจเจกชน และผู้ประกอบการที่ต้องติดต่อสัมพันธ์ กับหน่วยงานภาครัฐ โดยเฉพาะนับจากช่วงกลางทศวรรษ พ.ศ.2540-2550 ที่รัฐบาลหลายสมัยของประเทศไทย ต่างได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ บริบทของการพัฒนาคุณภาพการให้บริการ ในฐานะที่เป็นเรื่องอันคาบเกี่ยวกับบทบาทภารกิจการให้บริการสาธารณะของหน่วยงานภาครัฐ (ชัชวาลย์ ทัดศิวิชัย, 2552)

Citation : แสงอุษา ภู่มงคลสุริยา, ดนัย ลามคำ และธีรวัฒน์ หินแก้ว. (2567). ความพึงพอใจของประชาชนในพื้นที่ต่อการ

ให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 311-326; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.19>

พาราซูรามาน ซีแธมล์ และเบอร์รี่ (Parasuraman, Ziethaml and Berry, 1988) ได้ชี้ให้เห็นด้วยว่า คุณภาพการให้บริการ เป็นการให้บริการที่มากกว่าหรือตรงกับความต้องการของผู้รับบริการ ซึ่งเป็นเรื่องของการประเมินหรือการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นเลิศของการบริการในลักษณะของภาพรวม ในมิติของการรับรู้ ผลการศึกษาวิจัยของนักวิชาการกลุ่มนี้ช่วยให้เห็นว่า การประเมินคุณภาพการให้บริการตามการรับรู้ของผู้บริโภคเป็นไปในรูปแบบของการเปรียบเทียบทัศนคติที่มีต่อบริการที่คาดหวังและการบริการตามที่ได้รับรู้ว่ามีคุณสมบัติเพียงใด

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู เป็นหน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด มีอำนาจและหน้าที่ในการจัดบริการสาธารณะให้เป็นไปตามที่ได้รับมอบหมาย และกำหนดให้รัฐบาลเป็นผู้จัดสรรเงินอุดหนุนและเงินจากการจัดสรรภาษี และอากร เพื่อให้การดำเนินการด้านบริการสาธารณะต่าง ๆ แก่ประชาชนในพื้นที่ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ตามที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัติ กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 (สำนักงาน คณะกรรมการกฤษฎีกา, 2542) ภารกิจที่เทศบาลได้รับการถ่ายโอนจากรัฐแบ่งออกได้เป็น 4 ด้านหลัก คือ ด้านการจัดบริการสาธารณะ ที่เกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐาน เช่น การสร้างถนน ทางระบายน้ำ ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต เช่น การบริการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การบริการสาธารณสุขมูลฐาน การจัดการศึกษาท้องถิ่น และการบริการสถานที่พักผ่อนหย่อนใจในท้องถิ่น ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และรักษาความสงบ เช่น การป้องกันอุบัติเหตุทางถนน การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และการจัดบริการห้องน้ำสาธารณะในท้องถิ่น และด้านสุดท้ายคือ ด้านการลงทุน ทรัพยากร สิ่งแวดล้อม และศิลปวัฒนธรรม เช่น การส่งเสริมการท่องเที่ยวและอาชีพ การพัฒนาป่าชุมชน และการส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และจารีตประเพณีท้องถิ่น

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู จึงได้ดำเนินการวางแผน และกำหนดยุทธศาสตร์พัฒนาเพื่อการจัดบริการด้านต่าง ๆ แก่ประชาชนในพื้นที่ เพื่อสอดคล้องกับท้องถิ่นและเกิดประโยชน์กับประชาชนในท้องถิ่นให้มากที่สุด และทุกหน่วยงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว ได้ดำเนินการตามแผนและยุทธศาสตร์ที่วางไว้ ดังนั้นเพื่อให้ทราบผลการดำเนินการดังกล่าวข้างต้นว่าบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้หรือไม่

Citation : Phumongkolsuriya, S., Lamkham, D. & Hinkaew, T. (2024). The Satisfaction of the Local Residents with the Services Provided by the Sub-District Administrative Organization in Mueang Nong Bua

Lamphu District, Nong Bua Lamphu Province. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(1) : 311-326; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.19>

จำเป็นต้องอาศัยการประเมินผลการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งถือเป็นขั้นตอนหนึ่งที่มีความสำคัญ เพื่อที่จะนำข้อมูลซึ่งเป็นข้อเท็จจริง มาใช้ปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานอันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพต่อไป การวิจัยในครั้งนี้จึงมุ่งที่จะ ประเมินการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู เพื่อตรวจสอบว่าการให้บริการที่ดำเนินการ ในปัจจุบันประชาชนได้รับการบริการที่มีคุณภาพอยู่ในระดับใด มีปัจจัยหรือปัญหาอุปสรรคใด ที่ทำให้การบริการประชาชนของเทศบาลตำบลหนองบัว บาน ไม่มีประสิทธิภาพ เพื่อจะได้นำข้อมูลมาปรับปรุงแก้ไข และเป็นแนวทางในการส่งเสริมให้เกิดการบริหารจัดการที่ดีในองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวต่อไป

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงศึกษาถึงความพึงพอใจของประชาชนในพื้นที่ ต่อการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของประชาชนในพื้นที่ ต่อการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู
2. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนในพื้นที่ ต่อการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู ที่จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน
3. เพื่อศึกษาหาแนวทางในการปรับปรุงการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

ขอบเขตของการวิจัย (Scope of research)

1. ด้านเนื้อหา

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู ตามแนวคิดและทฤษฎีของที่เกี่ยวข้องของ Parasuraman et al. (1990) ได้กล่าวไว้ว่าคุณภาพการบริการเป็น ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นระหว่าง การรับรู้ และความคาดหวังของผู้ใช้บริการเพราะบริการนั้นไม่สามารถจับต้องได้ทำให้การประเมิน

Citation : แสงอุษา ภูมงคลสุริยา, ดนัย ลามคำ และธีรวัฒน์ หินแก้ว. (2567). ความพึงพอใจของประชาชนในพื้นที่ต่อการ

ให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 311-326; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgsrru.2024.19>

คุณภาพการ บริการยากกว่าคุณภาพสินค้า การประเมิน คุณภาพการบริการเกิดขึ้นระหว่างการส่งมอบบริการ และผลลัพธ์ของการบริการซึ่งคุณภาพ การบริการในการรับรู้ของลูกค้า มาจากกระบวนการประเมินของลูกค้า โดยการเปรียบเทียบระหว่างการรับรู้การส่งมอบบริการ กับความคาดหวังของลูกค้า ซึ่งประกอบไปด้วยคุณภาพการให้บริการ 5 ด้าน ได้แก่

- 1) ด้านความเป็นรูปธรรมของบริการ (Tangibility)
- 2) ด้านความเชื่อถือไว้วางใจได้ (Reliability)
- 3) ด้านการตอบสนองต่อผู้มารับบริการ (Responsiveness)
- 4) ด้านการให้ความเชื่อมั่นต่อผู้รับบริการ (Assurance)
- 5) ด้านการรู้จักและเข้าใจผู้รับบริการ (Empathy)

2. ด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู จำนวน 6,674 คน องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว มีจำนวนหมู่บ้าน ทั้งหมดจำนวน 8 หมู่บ้าน ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว (ข้อมูลทั่วไป องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว, 2565)

2.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู ที่ใช้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว 378 จำนวน

ซึ่งทราบจำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่แท้จริง (Actual population) โดยคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างแบบทราบค่าประชากรจากสูตรของ Taro Yamane (Yamane, 1967) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 หรือระดับค่าความเชื่อมั่น 95% ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง (n) เท่ากับ 378 ตัวอย่าง และใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental random sampling) โดยการแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างที่มาใช้บริการในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู

Citation : Phumongkolsuriya, S., Lamkham, D. & Hinkaew, T. (2024). The Satisfaction of the Local Residents with the Services Provided by the Sub-District Administrative Organization in Mueang Nong Bua

Lamphu District, Nong Bua Lamphu Province. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(1) : 311-326; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.19>

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

3.1 ตัวแปรต้น (Independent variable) ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู ประกอบด้วยเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

3.2 ตัวแปรตาม (Dependent variable) ได้แก่ การให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู ประกอบไปด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความเป็นรูปธรรมของบริการ 2) ด้านความเชื่อถือไว้วางใจได้ 3) ด้านการตอบสนองต่อผู้มารับบริการ 4) ด้านการให้ความเชื่อมั่นต่อผู้รับบริการ และ 5) ด้านการรู้จักและเข้าใจผู้รับบริการ

4. ด้านพื้นที่ในการวิจัย

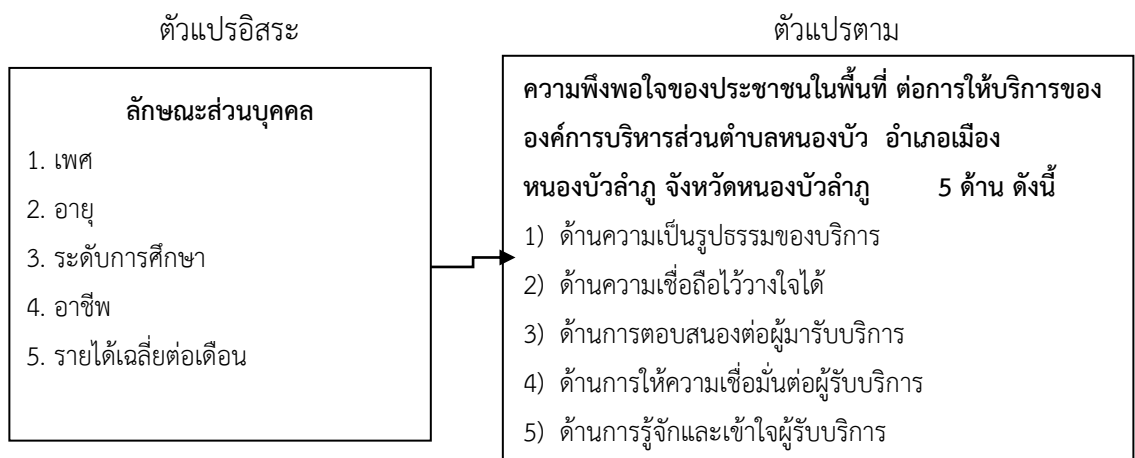
การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษากับประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู เท่านั้น

5. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาในการศึกษาคือ ระหว่างเดือนพฤษภาคมจนถึงเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2566

กรอบแนวคิดในการวิจัย (Research Conceptual Framework)

จากการศึกษาเอกสารทางวิชาการทั้งแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพการให้บริการ ผู้วิจัยได้ข้อสรุปที่จะทำการศึกษาความพึงพอใจของประชาชนในพื้นที่ ต่อการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู ตามแนวคิดของ Parasuraman, et al. (1990) โดยกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

Citation : แสงอุษา กุ่มคลสุธิยา, ดนัย ลามคำ และธีรวัฒน์ หินแก้ว. (2567). ความพึงพอใจของประชาชนในพื้นที่ต่อการ

ให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู. วารสารการบริหาร

การปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 311-326; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.19>

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู ซึ่งทราบจำนวนประชากรที่แท้จริง (Actual population) โดยคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างแบบทราบค่าประชากรจากสูตรของ Taro Yamane (Yamane, 1967) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 หรือระดับค่าความเชื่อมั่น 95% และค่าความคลาดเคลื่อน 0.05 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง (n) เท่ากับ 378 ตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่สร้างขึ้นจากกรอบแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องความพึงพอใจของประชาชนในพื้นที่ ต่อการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู โดยแบบสอบถามที่สร้างขึ้นแบ่งออกเป็น 3 ตอน

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยเลือกเฉพาะวิธีวิเคราะห์ข้อมูล ที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้าและทดสอบสมมติฐาน ดังต่อไปนี้

1. สถิติพรรณนา ได้แก่
 - 1.1 จำนวน (n)
 - 1.2 ค่าร้อยละ (Percentage)
 - 1.3 ค่าเฉลี่ย (\bar{X})
 - 1.4 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วยเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

2. สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่

2.1 สถิติ t-test ใช้ทดสอบความแตกต่างหรือเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของตัวแปร 2 ตัวแปร สำหรับการเปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนในพื้นที่ ต่อการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู ที่จำแนกตามเพศ

2.2 สถิติ F-test โดยการทดสอบความแตกต่างหรือเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของตัวแปรตั้งแต่ 3 ตัวแปรขึ้นไป และหากพบว่ามี ความแตกต่างรายคู่เกิดขึ้น ผู้ศึกษาต้องทำการทดสอบต่อไปว่าค่าเฉลี่ยคู่ใดบ้างที่แตกต่างกัน และแตกต่างกันอย่างไร ตามวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe's

Citation : Phumongkolsuriya, S., Lamkham, D. & Hinkaew, T. (2024). The Satisfaction of the Local Residents with the Services Provided by the Sub-District Administrative Organization in Mueang Nong Bua

Lamphu District, Nong Bua Lamphu Province. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(1) : 311-326; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.19>

method) สำหรับการเปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนในพื้นที่ ต่อการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู ที่จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ผลการวิจัย (Research Results)

1. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 193 คน คิดเป็นร้อยละ 51.06 ส่วนใหญ่อายุอยู่ระหว่าง 30 – 39 ปี จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 32.01 และช่วงอายุที่มีจำนวนน้อยที่สุดคือ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 3.17 มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 29.63 และน้อยที่สุดคือสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 3.44 ประกอบอาชีพรับจ้าง จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 22.49 และน้อยที่สุดคืออาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจกับธุรกิจส่วนตัว จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 9.79 และผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระหว่าง 15,001 – 20,000 บาท จำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 29.37 และน้อยที่สุดคือมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระหว่าง 25,001 – 30,000 บาท จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 2.91

2. ความพึงพอใจของประชาชนในพื้นที่ ต่อการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.62$, S.D. = 0.60) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านการตอบสนองต่อผู้มารับบริการ ($\bar{X} = 3.72$, S.D. = 0.72) รองลงมาคือด้านการรู้จักและเข้าใจผู้รับบริการ ($\bar{X} = 3.71$, S.D. = 0.79) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านความเป็นรูปธรรมของบริการ ($\bar{X} = 3.37$, S.D. = 0.81) และวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็นแต่ละด้านได้ดังนี้

2.1 ด้านความเป็นรูปธรรมของบริการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.37$, S.D. = 0.81) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ความสะดวกของสถานที่ ในการเดินทางมารับบริการ ($\bar{X} = 3.65$, S.D. = 0.92) รองลงมาคือ ความสะอาด ความเป็นระเบียบของสถานที่ให้บริการ ($\bar{X} = 3.40$, S.D. = 1.10) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ปริมาณสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ที่จอดรถ ห้องน้ำ ที่นั่งรอ ($\bar{X} = 3.18$, S.D. = 1.00)

Citation : แสงอุษา กุ่มคลสุธิยา, ดนัย ลามคำ และธีรวัฒน์ หินแก้ว. (2567). ความพึงพอใจของประชาชนในพื้นที่ต่อการ

ให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 311-326; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.19>

2.2 ด้านความเชื่อถือว่าว่างใจได้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.68$, S.D.= 0.67) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ระบบเรียกลำดับอัตโนมัติ ก่อน - หลัง ในการให้บริการ ($\bar{X} = 4.05$, S.D.= 0.83) รองลงมาคือ กระบวนการบริการที่เป็นระบบระเบียบ ถูกต้อง และน่าเชื่อถือ ($\bar{X} = 3.78$, S.D.= 0.95) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ระยะเวลาในการให้บริการ ($\bar{X} = 3.29$, S.D.= 0.94)

2.3 ด้านการตอบสนองต่อผู้มารับบริการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.72$, S.D.= 0.72) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ความรวดเร็วในการให้บริการ ($\bar{X} = 3.97$, S.D.= 0.80) รองลงมาคือ ความกระตือรือร้น เต็มใจในการให้บริการ ($\bar{X} = 3.80$, S.D.= 0.93) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ความสะดวกในการกรอกแบบฟอร์มข้อมูลขอรับบริการ ($\bar{X} = 3.44$, S.D.= 1.01)

2.4 ด้านการให้ความเชื่อมั่นต่อผู้รับบริการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.62$, S.D.= 0.78) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การแก้ปัญหาอุปสรรค ตอบข้อซักถาม ชี้แจงข้อสงสัยในการให้บริการ ($\bar{X} = 3.71$, S.D.= 1.11) รองลงมาคือ ความพร้อมในการให้บริการของเจ้าหน้าที่ ($\bar{X} = 3.66$, S.D.= 0.83) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ มาตรการการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด - 19 (เช่นที่ตรวจอุณหภูมิร่างกาย เจลแอลกอฮอล์) ($\bar{X} = 3.54$, S.D.= 1.14)

2.5 ด้านการรู้จักและเข้าใจผู้รับบริการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.71$, S.D.= 0.79) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ บริการด้วยถ้อยคำกิริยาท่าทางที่สุภาพ ใจเย็นเป็นกันเอง ($\bar{X} = 3.96$, S.D.= 0.89) รองลงมาคือ การแต่งกายของเจ้าหน้าที่ ($\bar{X} = 3.70$, S.D.= 0.90) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ยอมรับคำติชม พร้อมรับคำติชมไปปรับปรุงแก้ไข ด้วย ท่าทีที่เต็มใจ ($\bar{X} = 3.51$, S.D.= 1.18)

3. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนในพื้นที่ ต่อการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู ที่จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่า โดยภาพรวมประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการให้บริการของ

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณารายด้าน ก็พบว่าทุกด้านก็ไม่แตกต่างกัน

4. ข้อเสนอแนะ แนวทางในการปรับปรุงการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว ควรสร้างแรงจูงใจให้กับเจ้าหน้าที่ทุกระดับให้รู้สึกกระตือรือร้นในการบริการ เช่น เรื่องสวัสดิการต่าง ๆ และสนทนากาการ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว ควรให้เจ้าหน้าที่ที่มีความละเอียดรอบคอบในการตรวจสอบ ให้คำอธิบายแนะนำชี้แจง แก้ไขปัญหาที่มีความชัดเจนแน่นอนแก่ประชาชน และองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว ควรจะมีนโยบายแสวงหาอุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยให้เพียงพอกับความต้องการใช้งาน มีการพัฒนาทักษะของผู้ปฏิบัติงานเครือข่ายสารสนเทศอย่างต่อเนื่อง

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

ความพึงพอใจของประชาชนในพื้นที่ ต่อการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.62$, S.D. = 0.60) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านการตอบสนองต่อผู้มารับบริการ ($\bar{X} = 3.72$, S.D. = 0.72) รองลงมาคือด้านการรู้จักและเข้าใจผู้รับบริการ ($\bar{X} = 3.71$, S.D. = 0.79) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านความเป็นรูปธรรมของบริการ ($\bar{X} = 3.37$, S.D. = 0.81) ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าทางองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู ได้ให้ความสำคัญในเรื่องของงานบริการแก่ประชาชนในพื้นที่ในทุก ๆ ด้าน เช่น ด้านความเป็นรูปธรรมของบริการทางองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว มีการจัดบริการสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เช่น ที่นั่ง ที่จอดรถ ห้องน้ำ น้ำดื่ม ให้เพียงพอต่อจำนวนประชาชนที่มาใช้บริการที่เพียงพอ ด้านความเชื่อถือไว้วางใจได้ มีการกำหนดระบบและกลไกการบริหารจัดการให้เหมาะสมและตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่บริการ เพื่อสร้างความมั่นใจในคุณภาพของการให้บริการ และมีการกำหนดนโยบายด้านความเห็นอกเห็นใจผู้รับบริการ โดยช่วยเหลือประชาชนผู้มารับบริการให้เกิดความสะดวกอย่างเต็มความสามารถจึงทำให้การให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว จากผลการวิจัยโดยภาพรวมอยู่ในระดับที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปิยะนุช ตันเจริญ และสุรศักดิ์ โตประสี (2560) ที่ได้วิจัยเรื่องคุณภาพการให้บริการ

Citation : แสงอุษา กุ่มคลสุริยา, ดนัย ลามคำ และธีรวัฒน์ หินแก้ว. (2567). ความพึงพอใจของประชาชนในพื้นที่ต่อการ

ให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 311-326; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.19>

สาธารณะด้านงานสวัสดิการขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองชุมพลเหนือ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี พบว่าปัจจัยทางด้านคุณภาพการให้บริการสาธารณะด้านงานสวัสดิการขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองชุมพลเหนือ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ในภาพรวมเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก และคุณภาพการให้บริการสาธารณะด้านงานสวัสดิการขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองชุมพลเหนือ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ในภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัย ภัคดี โพธิ์สิงห์ (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาความพึงพอใจของประชาชนผู้รับบริการที่มีต่อการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีฐาน อำเภอภูกระดึง จังหวัดเลยผลการวิจัยพบว่า ในประเด็นที่ว่าระดับคุณภาพการให้บริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีฐานในภาพรวม โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการประสานงานในการบริการ การส่งพนักงานเข้ารับการอบรมทั้งภายนอกและภายใน การจัดการประชุมเพื่อระดมความคิดเห็นในการพัฒนาองค์ความรู้และร่วมกันแก้ไขข้อบกพร่องอย่างต่อเนื่อง ด้านความสะอาดของสถานที่ให้บริการ ด้านพนักงานผู้ให้บริการ สอดคล้องกับงานวิจัยของพิพัฒน์ มีเถื่อน (2562) ศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของพนักงานบริษัท ฮันนี่ เวลส์ อิเล็กทรอนิกส์ แมธิเรียลส์ (ประเทศไทย) จำกัด ผลการศึกษาพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามพึงพอใจค่าเฉลี่ยระดับมาก ให้บริการ และมีความสามารถในการแก้ไขปัญหาเมื่อเกิดข้อผิดพลาดต่าง ๆ ภายในเวลาที่เหมาะสมและรวดเร็วที่สุด ลูกค้ายังเกิดความพึงพอใจในระดับมาก

ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนในพื้นที่ ต่อการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู ที่จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่า โดยภาพรวมประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณารายด้าน ก็พบว่าทุกด้านก็ไม่แตกต่างกัน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของประชาชนไม่มีผลต่อความคิดเห็นของประชาชนต่อการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสัญญา เคนาภูมิ และคณะ (2563) ศึกษาการสำรวจความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของเทศบาลตำบลเดิด อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ระดับคุณภาพการ

Citation : Phumongkolsuriya, S., Lamkham, D. & Hinkaew, T. (2024). The Satisfaction of the Local Residents with the Services Provided by the Sub-District Administrative Organization in Mueang Nong Bua

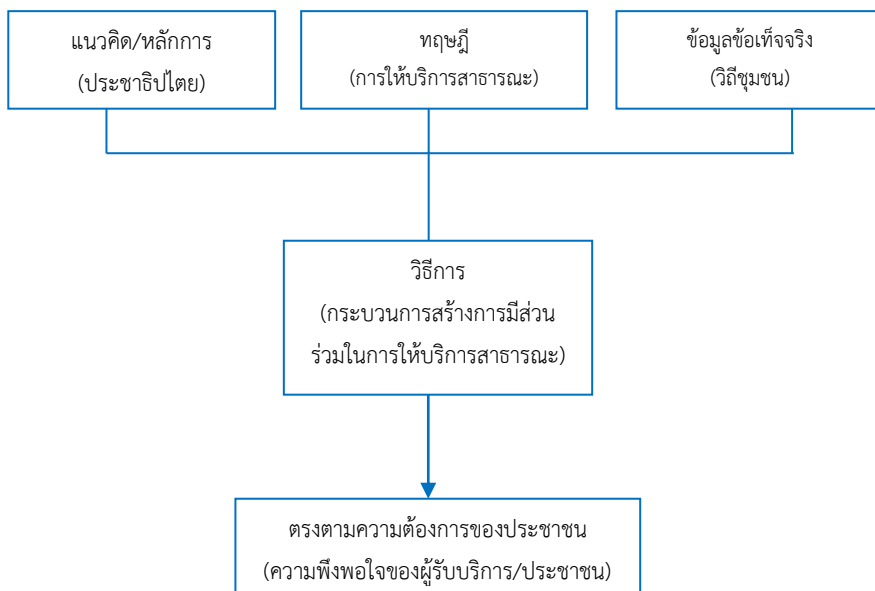

Lamphu District, Nong Bua Lamphu Province. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(1) :

311-326; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.19>

ให้บริการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบุคคลกับการให้บริการ ในส่วนของผลการเปรียบเทียบคุณภาพการให้บริการสาธารณะของที่ว่าการอำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น โดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ โดยภาพรวม พบว่าระดับการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านเพศ อายุ และอาชีพ พบว่าไม่แตกต่างกัน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของธัมมาภรณ์ ศรีเคลือบ และพัฒนศิลป์ สำเร็จรัมย์ (2559) วิจัยเรื่องการบริการสาธารณะของเทศบาล ศึกษากรณีเทศบาลตำบลเมืองบัว อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่าประชาชนเพศหญิงและเพศชาย มีความคิดเห็นต่อการบริการสาธารณะของเทศบาลตำบลเมืองบัว อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด ไม่แตกต่างกันซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ อายุและอาชีพของประชาชน ไม่ส่งผลใด ๆ ต่อความคิดเห็นของประชาชนแต่อย่างใด

ความรู้ใหม่ (New Knowledge)

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้คือ ระบอบประชาธิปไตยที่กำลังดำเนินไปในทุกวันนี้ทำให้เกิดกระแสเพิ่มขึ้นของกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจของรัฐบาลซึ่งกลายเป็นนิยามของประชาธิปไตย ทำให้การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการตามกฎหมาย และยังถือเป็นเงื่อนไขที่จะต้องจัดให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการ

Citation : แสงอุษา ภู่มงคลสุริยา, ดนัย ลามคำ และธีรวัฒน์ หินแก้ว. (2567). ความพึงพอใจของประชาชนในพื้นที่ต่อการ

ให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 311-326; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.19>

แก้ปัญหาของชุมชน การให้บริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการรับบริการจากภาครัฐ จึงเป็นภารกิจสำคัญยิ่งที่จะทำให้ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นจะต้องพัฒนารูปแบบในการให้บริการสาธารณะให้สอดคล้องกับวิถีชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตรงตามความต้องการของชุมชนและประชาชนอย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว ควรกำหนดนโยบายด้านการให้ความมั่นใจแก่ผู้รับบริการ โดยให้ประชาชนรับได้ทราบข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว ได้อย่างทั่วถึง และครอบคลุมทุกพื้นที่

1.2 องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว ควรกำหนดนโยบายด้านความเห็นอกเห็นใจผู้รับบริการ โดยช่วยเหลือประชาชนผู้มารับบริการให้เกิดความสะดวกอย่างเต็มความสามารถ

1.3 องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว ควรจัดให้มีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลที่จำเป็นให้ทราบอย่างทั่วถึง โดยการประชาสัมพันธ์ข่าวสารในช่องทางต่าง ๆ เช่น เสียงตามสาย เว็บไซต์ วิทยุชุมชน เฟสบุ๊ก ไลน์ ที่ทันสมัย ฯลฯ

1.4 ควรจัดให้มีกล่องรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และเรื่องร้องเรียน ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู และนำเรื่องต่าง ๆ ที่ประชาชนได้แนะนำมาปรับปรุงคุณภาพการบริการขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว ให้ดีมากยิ่งขึ้นในทุกๆ ด้าน

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู

2.2 ควรศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้ และทำวิจัยต่อยอดเพื่อพัฒนาการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู ให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

Citation : Phumongkolsuriya, S., Lamkham, D. & Hinkaew, T. (2024). The Satisfaction of the Local Residents with the Services Provided by the Sub-District Administrative Organization in Mueang Nong Bua

Lamphu District, Nong Bua Lamphu Province. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(1) : 311-326; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.19>

เอกสารอ้างอิง (References)

- กรรณรัตน์ วิทยาภิตติพงษ์. (2551). ความพึงพอใจของลูกค้าที่มีต่อการให้บริการของธนาคารออมสิน สาขาในสังกัดเขตถนนพสุธา. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- ชัชวาลย์ ทัดศิวัช. (2552). คุณภาพการให้บริการภาครัฐ. วารสารรัฐประศาสนศาสตร์. 1(7) : 105-145.
- ฉิมมาภรณ์ ศรีเคลือบ และพัฒนศิณ สำเร็จรัมย์. (2559). การบริการสาธารณะของเทศบาลศึกษารณีสถาบาลตำบลเมืองบัวอำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด. รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยนครราชสีมา.
- ปิยะนุช ตันเจริญ และสุรศักดิ์ โตประสี. (2560). คุณภาพการให้บริการสาธารณะด้านงานสวัสดิการขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองชุมพลเหนือ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- พิพัฒน์ มีเถื่อน. (2562). ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการสาธารณะของเทศบาลตำบลโพธิ์ทอง อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดร้อยเอ็ด. การค้นคว้าอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- ภักดี โพธิ์สิงห์. (2560). การศึกษาความพึงพอใจของประชาชนผู้รับบริการที่มีต่อการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีฐาน อำเภอภูกระดึง จังหวัดเลย. การค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
- “รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560”. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 134 ตอนที่ 40 ก. 6 เมษายน 2560. หน้า 1-90.
- องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว. (2565). ข้อมูลพื้นฐาน. องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู.
- Parasuraman, A. & Berry, L. L. (1988). A conceptual model of service quality And itsimplications for future research. *Journal of Marketin.* 1 : 44.
- Parasuraman, A., Zeithaml, V. A., & Berry, L. L. (1985, Fall). A Conceptual Model of Service Quality and Its Implications for Future Research. *Journal of Marketing.* 49 : 41-50.
- Yamane. (1967). *Taro Statistic : An Introductory Analysis.* New York: Harper & row.

Citation : แสงอุษา ภูมุงคสรุยา, ดนัย ลามคำ และธีรวัฒน์ หินแก้ว. (2567). ความพึงพอใจของประชาชนในพื้นที่ต่อการ

ให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 311-326; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.19>

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการนิเทศภายในโรงเรียนตามการรับรู้
ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร
The Role of Education Administrators for the Internal School
Supervision as Perception of Teachers under Bangkok Primary
Educational Service Area Office

ภคนันท์รัตน์ สมบัติวงศ์^{1*} และศีกฤทธิ์ ศิลาลัย²
Phakananrat Sombatwong^{1*} and Khukrit Silalaiy²

Received : January 18, 2024; Revised : March 27, 2024; Accepted : March 31, 2024

บทคัดย่อ (Abstract)

การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นกระบวนการที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ช่วยเหลือ ชี้แนะและพัฒนา
งานให้ประสบผลสำเร็จ ทันท่วงทีสภาพความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ อีกทั้งเป็นองค์ประกอบสำคัญที่
สนับสนุนให้กระบวนการเรียนการสอนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของประเทศ ผู้บริหาร
สถานศึกษาจึงต้องดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและ
เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการนิเทศภายในโรงเรียนตามการรับรู้ของครู สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์
การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่าง คือ ข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 278 คน จากการเปิดตารางของ Cohen
เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง
ระหว่าง 0.80 – 1.00 มีค่าความเชื่อมั่น 0.961 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่า

¹⁻²คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง; Faculty of Education, Ramkhamhaeng
University, Thailand.

*Corresponding Author; e-mail : 6512470025@rumail.ru.ac.th

Citation : Sombatwong, P. & Silalaiy,K.. (2024). The Role of Education Administrators for the Internal School
Supervision as Perception of Teachers under Bangkok Primary Educational Service Area Office.

Journal of Local Governance and Innovation. 8(1) : 327-346;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.20>

ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) การวิเคราะห์การแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffé's Method)

ผลการวิจัยพบว่า 1) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการนิเทศภายในโรงเรียนตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านการนิเทศภายในโรงเรียนตามการรับรู้ของครู จำแนกตาม วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดของสถานศึกษา พบว่า ข้าราชการครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีการรับรู้ต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการนิเทศภายในโรงเรียน โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีการรับรู้ต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการนิเทศภายในโรงเรียนโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และข้าราชการครูที่มีขนาดสถานศึกษาต่างกันมีการรับรู้ต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการนิเทศภายในโรงเรียนโดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ (Keywords) : การนิเทศภายในโรงเรียน, บทบาทผู้บริหารสถานศึกษา, เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

Abstract

Supervision within a school is a process that aims to help, guide and develop work to be successful. Keep up with changing conditions and is also an important element that supports the quality teaching and learning process according to the country's educational standards. Educational institution administrators must therefore carry out supervision within the school. This research The objective is to study and compare the role of school administrators in supervising schools according to teachers' perceptions. Under the jurisdiction of the Bangkok Primary Educational Service Area Office Classified by educational background Work experience and the size of the educational institution. The

Citation : ภคนันท์รัตน์ สมบัติวงศ์ และศีกฤทธิ์ ศิลาลาย. (2567). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการนิเทศภายในโรงเรียน

ตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 327-346; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgrisru.2024.20>

sample group was 278 civil servant teachers under the Bangkok Primary Educational Service Area Office from the opening of the Cohen's Table. The tool used to collect data was a five -level rating scale with a consistency index between 0.80 - 1.00 and a confidence value. 0.961 Statistics used in data analysis are frequency, percentage, mean, standard deviation. T-test, one-way analysis of variance (One-way ANOVA), and paired sample t-teste (Scheffe's Method).

The key findings are as follows: 1) The role of school administrators in supervising schools according to teachers' perceptions. Under the jurisdiction of the Bangkok Primary Educational Service Area Office Overall and each aspect was at a high level. 2) Compare the role of school administrators in the field of supervision within schools according to teachers' perceptions, classified by educational qualifications and work experience. and the size of the educational institution. It was found that teachers with different educational qualifications had perceptions of the role of educational institution administrators in providing supervision within the school. Overall and each aspect is significantly different at the .05 level. Civil servant teachers with different work experiences have overall undifferentiated perceptions of the role of school administrators in supervision within schools. together When considering each aspect They are significantly different at the .05 level. Civil servant teachers with different educational institution sizes have significantly different perceptions of the role of school administrators in supervision within schools as a whole and in each aspect. Statistical significance at the .05 level.

Keywords : Internal School Supervision, Educational Administrators' Roles, Bangkok Primary Education Service Area Office

Citation : Sombatwong, P. & Silalaiy,K.. (2024). The Role of Education Administrators for the Internal School Supervision as Perception of Teachers under Bangkok Primary Educational Service Area Office.

Journal of Local Governance and Innovation. 8(1) : 327-346;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.20>

บทนำ (Introduction)

พระพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553) ได้บัญญัติถึงมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ในหมวด 6 มาตรา 47 ว่าให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก ระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามที่กำหนดในกระทรวง ในมาตรา 48 ระบุว่าให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษา จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา นอกจากนี้เกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ยังได้กำหนดให้มีการนิเทศภายในเป็นส่วนหนึ่งของเกณฑ์การประเมินด้วย เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้ตระหนักเห็นความสำคัญและนำไปปฏิบัติในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ และได้ผลอย่างเป็นรูปธรรม (กรองทอง จิรเดชากุล, 2550 : 1)

กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นกระบวนการสำคัญของการบริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูให้สามารถปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ตลอดจนให้คำแนะนำ สร้างแรงจูงใจในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูให้เกิดประสิทธิผล ส่งเสริมให้ครูได้เรียนรู้คิดค้น และพัฒนานวัตกรรม วิจัยวิธีการจัดการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาในชั้นเรียน และส่งเสริมการคิดแนวทางในการพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง (จิตติมา วรณศรี, 2557 : 3)

การศึกษาเป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่สำคัญในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข การพัฒนามนุษย์กับการปฏิรูปการศึกษาจึงเป็นสิ่งที่ต้องทำคู่กันไป ซึ่งขึ้นอยู่กับการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 22 คือ การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562)

Citation : กอนันท์รัตน์ สมบัติวงศ์ และศีกฤทธิ์ ศิลาลาย. (2567). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการนิเทศภายในโรงเรียน

ตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร. วารสารการบริหารการปกครอง และนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 327-346; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.20>

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร สนใจที่จะศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการนิเทศภายในโรงเรียน เนื่องจากเล็งเห็นว่าการนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นสิ่งสำคัญที่สามารถนำมาใช้ในการพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนให้ประสบผลสำเร็จ และเป็นแนวทางในการนำเสนอข้อมูลให้ผู้บริหารสถานศึกษา พร้อมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องได้นำไปใช้ในการพัฒนาระบบการนิเทศภายในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการนิเทศภายในโรงเรียนตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการนิเทศภายในโรงเรียนตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงานและขนาดของสถานศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ข้าราชการครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร 37 โรงเรียน จำนวน 1,075 คน จากจำนวนสถานศึกษาทั้งหมด 37 โรงเรียน (สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร, 2566)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ข้าราชการครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2566 โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ได้มาจากการเปิดตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Cohen, Manion, and Morrison (2018 : 206) จำนวน 278 คน และใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ตามขนาดของสถานศึกษาและเทียบสัดส่วนและใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling)

Citation : Sombatwong, P. & Silalai,K.. (2024). The Role of Education Administrators for the Internal School Supervision as Perception of Teachers under Bangkok Primary Educational Service Area Office.

Journal of Local Governance and Innovation. 8(1) : 327-346;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.20>

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการนิเทศภายในโรงเรียนตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดสถานศึกษา ลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check List)

ตอนที่ 2 บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการนิเทศภายในโรงเรียนตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานครแบบสอบถามแบ่ง ออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง	10	ข้อ
2. ด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม	10	ข้อ
3. ด้านการพัฒนาหลักสูตร	10	ข้อ
4. ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน	10	ข้อ

รวมจำนวน 40 ข้อ โดยลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยใช้มาตรวัดแบบ (Likert's Scale) ซึ่งมีเกณฑ์ในการกำหนดค่า ดังนี้

5	หมายถึงมีความต้องการในระดับมากที่สุด
4	หมายถึงมีความต้องการในระดับมาก
3	หมายถึงมีความต้องการในระดับปานกลาง
2	หมายถึงมีความต้องการในระดับน้อย
1	หมายถึงมีความต้องการในระดับน้อยที่สุด

จากนั้นกำหนดเกณฑ์ในการแปลค่าของคะแนน ซึ่งกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

4.51 – 5.00	หมายถึงบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านการนิเทศภายในโรงเรียน ตามการรับรู้ของครูอยู่ในระดับมากที่สุด
3.51 – 4.50	หมายถึงบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านการนิเทศภายในโรงเรียน ตามการรับรู้ของครูอยู่ในระดับมาก
2.51 – 3.50	หมายถึงบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านการนิเทศภายในโรงเรียน ตามการรับรู้ของครูอยู่ในระดับปานกลาง

Citation : กอนันท์รัตน์ สมบัติวงศ์ และศีกฤทธิ ศิลาฉาย. (2567). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการนิเทศภายในโรงเรียน

ตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร. วารสารการบริหารการปกครอง

และนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 327-346; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.20>

- 1.51 – 2.50 หมายถึงบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านการนิเทศภายในโรงเรียน ตามการรับรู้ของครูอยู่ในระดับน้อย
- 1.00 – 1.50 หมายถึงบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านการนิเทศภายในโรงเรียน ตามการรับรู้ของครูอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามที่เป็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการนิเทศภายในโรงเรียนตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบปลายเปิด (Open- Ended Question)

3. การสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือการวิจัย

การสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร และงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการนิเทศภายในโรงเรียนเพื่อนำมาสร้างเครื่องมือ โดยผู้วิจัยได้สังเคราะห์ออกมาได้ 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง 2) ด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม 3) ด้านการพัฒนาหลักสูตร และ 4) ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน

2. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านการนิเทศภายในโรงเรียน นำมากำหนดขอบข่ายเนื้อหา เพื่อสร้างเป็นเครื่องมือในการวิจัย เพื่อให้ครอบคลุมทั้งเนื้อหา กรอบแนวคิดการวิจัย สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และนิยามศัพท์เฉพาะ

3. สร้างเครื่องมือเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการนิเทศภายในโรงเรียน

4. นำแบบสอบถามฉบับร่างเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสมของเนื้อหาและภาษา จากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง สมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

5. นำแบบสอบถามที่ถูกต้องสมบูรณ์แล้ว นำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา 5 ท่าน เพื่อตรวจพิจารณาหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของคำถามแต่ละข้อของคำถามแต่ละข้อ โดยหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ และนำค่า

Citation : Sombatwong, P. & Silalai,K.. (2024). The Role of Education Administrators for the Internal School Supervision as Perception of Teachers under Bangkok Primary Educational Service Area Office.

Journal of Local Governance and Innovation. 8(1) : 327-346;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.20>

คะแนนของผู้เชี่ยวชาญในแต่ละข้อมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) โดยกำหนดให้คะแนนไว้ดังนี้

ให้คะแนน +1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์

ให้คะแนน 0 ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์

ให้คะแนน -1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดไม่ได้ตรงตามวัตถุประสงค์

6. นำแบบสอบถามมีค่าความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.80 – 1.00 และคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุง แก้ไข เพื่อให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

7. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะแล้วไปทดลองใช้ (tryout) กับข้าราชการครูที่เป็นกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ได้หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ซึ่งแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.961

8. จัดทำแบบสอบถามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการนิเทศภายในโรงเรียน ฉบับที่สมบูรณ์แล้วไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัย ได้เก็บข้อมูลด้วยตนเองตามขั้นตอน ดังนี้

1. ติดต่อประสานงานจากบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง เพื่อทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. นำสำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์พร้อม แบบสอบถามผ่าน Google Form ไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม จำนวน 278 คน โดยผู้วิจัยเก็บข้อมูลจาก Google Form

3. นำข้อมูลของครูผู้ตอบแบบสอบถามจาก Google Form มาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ จำนวน 278 คน คิดเป็นร้อยละ 100 เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมทางสถิติต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการนิเทศภายในโรงเรียน ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้รับ

Citation : กณันท์รัตน์ สมบัติวงศ์ และศีกฤทธิ์ ศิลาลัย. (2567). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการนิเทศภายในโรงเรียน

ตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร. วารสารการบริหารการปกครอง

และนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 327-346; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.20>

แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง มาตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลและนำมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยดำเนินการดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดสถานศึกษา โดยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) และการคำนวณค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบคำอธิบาย

2. วิเคราะห์บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการนิเทศภายในโรงเรียน โดยการคำนวณค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation: S.D.) เป็นรายชื่อ รายด้าน และภาพรวม แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการอธิบาย

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการนิเทศภายในโรงเรียน จำแนกตามวุฒิการศึกษา สถิติที่ใช้ คือ การทดสอบค่าที (t-test Independent)

4. วิเคราะห์เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการนิเทศภายในโรงเรียน จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน และขนาดสถานศึกษา วิเคราะห์โดยค่าความแปรปรวนทางเดียว (One way Anova) หากพบว่า มีพบว่ามีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงนำค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายชื่อใช้การทดสอบโดยวิธีเชฟเฟ (Scheffe's method)

5. วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะ สำหรับผู้ทำวิจัย นำมาจัดกลุ่มของคำตอบแล้วเสนอผลวิเคราะห์ข้อมูลเชิงบรรยาย การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ วิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

6. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. การหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach)

2. ข้อมูลพื้นฐาน ได้แก่ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดของสถานศึกษา โดยหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage)

3. การรับรู้ของข้าราชการครูที่มีต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการนิเทศภายในโรงเรียน โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4. เปรียบเทียบการรับรู้ของข้าราชการครูที่มีต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการนิเทศภายในโรงเรียน จำแนกตามวุฒิการศึกษา สถิติที่ใช้ คือ การทดสอบค่าที (t-test)

5. เปรียบเทียบการรับรู้ของข้าราชการครูที่มีต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการนิเทศภายในโรงเรียน จำแนกตามประสบการณ์การสอน และขนาดสถานศึกษา โดยใช้การทดสอบ F-test สถิติการวิเคราะห์การแปรปรวนทางเดียว (One way Anova) เมื่อพบความแตกต่างให้ทำการทดสอบรายคู่ ตามวิธีการของ เชฟเฟ้ (Scheffe')

7. กรอบแนวคิดในการวิจัย (Conceptual Framework)

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

สถานภาพของครู	บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการนิเทศภายในโรงเรียนตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากรุงเทพมหานคร
1. วุฒิการศึกษา 1.1 ปริญญาตรี 1.2 สูงกว่าปริญญาตรี 2. ประสบการณ์การทำงาน 2.1 น้อยกว่า 5 ปี 2.2 5 – 10 ปี 2.3 มากกว่า 10 ปีขึ้นไป 3. ขนาดของสถานศึกษา 3.1 ขนาดเล็ก 3.2 ขนาดกลาง 3.3 ขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ	1. ด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง 2. ด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม 3. ด้านการพัฒนาหลักสูตร 4. ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย (Research Results)

วัตถุประสงค์ที่ 1. ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการนิเทศภายในโรงเรียนตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อยได้ดังนี้ โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่มด้านการพัฒนาหลักสูตร และด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง

Citation : กณนันท์รัตน์ สมบัติวงศ์ และศีกฤทธิ ศิลาฉาย. (2567). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการนิเทศภายในโรงเรียน

ตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 327-346; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.20>

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการนิเทศภายในโรงเรียนตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการนิเทศภายในโรงเรียน	การรับรู้ของครู		
	\bar{x}	SD	ระดับ
1. ด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง	4.21	0.58	มาก
2. ด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม	4.23	0.56	มาก
3. ด้านการพัฒนาหลักสูตร	4.22	0.58	มาก
4. ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน	4.26	0.58	มาก
โดยภาพรวม	4.23	0.54	มาก

จากตารางที่ 1 บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการนิเทศภายในโรงเรียนตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.23$) โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน ($\bar{x} = 4.26$) ด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม ($\bar{x} = 4.23$) ด้านการพัฒนาหลักสูตร ($\bar{x} = 4.22$) และด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง ($\bar{x} = 4.21$)

วัตถุประสงค์ที่ 2. ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีการรับรู้ต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการนิเทศภายในโรงเรียน โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม ด้านการพัฒนาหลักสูตร และด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน แตกต่างกัน ส่วนด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง ไม่พบความแตกต่าง
2. ครูที่ประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีการรับรู้ต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการนิเทศภายในโรงเรียนตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการให้ความ

ช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง ด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม และด้านการพัฒนาหลักสูตรไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีการรับรู้ต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการนิเทศภายในโรงเรียนตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการนิเทศภายในโรงเรียนตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง ด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม ด้านการพัฒนาหลักสูตร และด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญต่อการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน เพราะการนิเทศภายในจะเป็นส่วนช่วยในการปรับปรุงคุณภาพของการจัดการศึกษา ส่งเสริมให้ครูสามารถพัฒนาตนเองในการปฏิบัติงานได้และก่อให้เกิดผลดี คือ การศึกษาของผู้เรียนที่มีความก้าวหน้าอย่างมีประสิทธิภาพซึ่งสอดคล้องกับกับผลการวิจัยของอภิสร่า กังสังข์ (2561) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอสะบาย้อย จังหวัดสงขลา ผลการวิจัยพบว่า ทักษะของครูเกี่ยวกับบทบาทการนิเทศภายใน ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม ด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรงและด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน และสอดคล้องกับสุภาพร แซ่ลี (2563) ที่ได้ทำการวิจัย เรื่องการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน อำเภอสะเดา สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา ผลการวิจัยพบว่า การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน อำเภอสะเดา สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับ ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง ด้านการพัฒนาทักษะ การทำงานกลุ่ม ด้านการ

Citation : กอนันท์รัตน์ สมบัติวงศ์ และศีกฤทธิ ศิลาฉาย. (2567). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการนิเทศภายในโรงเรียน

ตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร. วารสารการบริหารการปกครอง และนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 327-346; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgrisru.2024.20>

พัฒนาหลักสูตรด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพ และด้านการ วิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน ตามลำดับ และสอดคล้องกับนิติกร ศาสตร์ (2565) ศึกษาเรื่อง การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 ผลการวิจัยพบว่าการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 ผลการวิจัยพบว่าผลการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมมีการปฏิบัติในอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าทุก ด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่มมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาทางวิชาชีพ ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน ด้านการพัฒนา หลักสูตรตามลำดับ และด้านที่มีการปฏิบัติต่ำสุด คือ ด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง เมื่อพิจารณาในรายละเอียด จึงนำมาอภิปราย ดังนี้

1. ด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก อันเนื่องมาจากผู้บริหารตระหนักถึงความสำคัญและเห็นคุณค่าของกระบวนการนิเทศภายใน ผู้บริหารให้การช่วยเหลือและสนับสนุนในด้านการพัฒนาสื่อนวัตกรรม เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ และผู้บริหารส่งเสริมให้มีการนิเทศแบบเพื่อนนิเทศเพื่อน เพื่อให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ดำเนินการนิเทศแบบกัลยาณมิตร ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของอิสรา พิมศิริ (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทของผู้บริหารในการนิเทศการศึกษาตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 19 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของเมธินี สะไร (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มสหพัฒนา อำเภอรือเสาะ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรงอยู่ในระดับมาก

2. ด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก อันเนื่องมาจากผู้บริหารจัดให้มีการส่งเสริมให้ครูรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกในกลุ่ม ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยการทำงานเป็นทีม และผู้บริหารมีการแจ้งให้ทราบถึงบทบาทหน้าที่ของแต่ละฝ่าย เพื่อการทำงานร่วมกันที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของอภิสร่า กังสังข์ (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา ในอำเภอบ้านฉาง จังหวัดสงขลา ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาทักษะการ

Citation : Sombatwong, P. & Silalai,K.. (2024). The Role of Education Administrators for the Internal School Supervision as Perception of Teachers under Bangkok Primary Educational Service Area Office.

Journal of Local Governance and Innovation. 8(1) : 327-346;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.20>

ทำงานกลุ่ม อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของอิสรา พิมศิริ (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทของผู้บริหารในการนิเทศการศึกษาตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 19 ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม อยู่ในระดับมาก

3. ด้านการพัฒนาหลักสูตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก อันเนื่องมาจากผู้บริหารส่งเสริมให้นำหลักสูตรสถานศึกษาสู่การปฏิบัติและผู้บริหารมีการแจ้งให้ทราบถึงบทบาทหน้าที่ของแต่ละฝ่าย เพื่อการทำงานร่วมกันที่มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ กำหนดเนื้อหากิจกรรมการเรียนรู้ และการวัดประเมินผลที่สอดคล้องกับหลักสูตร และผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูได้มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร สอดคล้องกับผลการวิจัยของสุรรัตน์ เบญกุล (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่องแนวปฏิบัติที่ดีของการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตร อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยระวีวรรณ สุขเจริญ (2565) ได้ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขต นวลจันทร์สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตร อยู่ในระดับมาก

4. ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก อันเนื่องมาจากผู้บริหารส่งเสริมให้มีการพัฒนานวัตกรรม เพื่อนำมาใช้ในการแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน และผู้บริหารตระหนักและเห็นความสำคัญของการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน สอดคล้องกับผลการวิจัยของอิสรา พิมศิริ (2563) ศึกษาเรื่อง บทบาทของผู้บริหารในการนิเทศการศึกษาตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 19 ผลการวิจัยพบว่า 1) บทบาทของผู้บริหารในการนิเทศการศึกษาตามความคิดเห็นของครูใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 โดยภาพรวมและรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของสุรรัตน์ เบญกุล (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่องแนวปฏิบัติที่ดีของการนิเทศภายใน ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน อยู่ในระดับมาก

Citation : กอนันท์รัตน์ สมบัติวงศ์ และศศิภุทธี ศิลาฉาย. (2567). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการนิเทศภายในโรงเรียน

ตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร. วารสารการบริหารการปกครอง และนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 327-346; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.20>

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า 1 ข้าราชการครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีการรับรู้ต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการนิเทศภายในโรงเรียนตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อันเนื่องมาจากระดับการศึกษาที่ต่างกันอาจทำให้การรับรู้ด้านต่าง ๆ แตกต่างกัน ความพึงพอใจของแต่ละบุคคลย่อมมีความแตกต่างกันไป ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครุมีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และเข้าใจเทคนิควิธีการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา จึงทำให้ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการนิเทศภายในโรงเรียน ซึ่งระดับความพึงพอใจของแต่ละบุคคลย่อมมีความแตกต่างกันไป สอดคล้องกับผลการวิจัยของปฏิพัทธ์ น้อมสูงเนิน (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการนิเทศภายในของสถานศึกษาในอำเภอบุณยธิราชจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ผลการวิจัยพบว่า การจำแนกตามวุฒิการศึกษาในภาพรวมสภาพการนิเทศภายในของโรงเรียนที่วุฒิการศึกษาของครูต่างกัน มีสภาพการดำเนินการนิเทศภายในในปัจจุบันแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี มีสภาพการนิเทศภายในสูงกว่าวุฒิการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรีทุกด้าน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะวุฒิการศึกษาของครูอาจส่งผลต่อการนิเทศภายในโรงเรียน และสอดคล้องกับจิตตรางิ๊งพิศุทธิ์ (2544) ที่ศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรี และครูที่มีวุฒิการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไปมีความคิดเห็นต่อการนิเทศงานวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.5

2. ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีการรับรู้ต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งข้าราชการครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี มีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการนิเทศภายในโรงเรียนตามการรับรู้ของครู ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน

Citation : Sombatwong, P. & Silalai,K.. (2024). The Role of Education Administrators for the Internal School Supervision as Perception of Teachers under Bangkok Primary Educational Service Area Office.

Journal of Local Governance and Innovation. 8(1) : 327-346;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.20>

แตกต่างกับข้าราชการครูที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง ด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม และด้านการพัฒนาหลักสูตร ไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะในปัจจุบันมีการจัดให้ความรู้เกี่ยวกับการนิเทศในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การอบรม สัมมนา ประชุมเชิงปฏิบัติการอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจในเรื่องกระบวนการนิเทศให้แก่ครูซึ่งสอดคล้องกับวิจัยของอิสรา พิมศิริ (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่องบทบาทของผู้บริหารในการนิเทศการศึกษาตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 19 ผลการวิจัยพบว่าความคิดเห็นของครู โดยรวมไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของระวีวรรณ สุขเจริญ (2565) ได้ทำการวิจัยเรื่องบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตนวนลจันทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ผลการวิจัยพบว่าโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

3. ข้าราชการครูที่มีขนาดสถานศึกษาต่างกัน มีการรับรู้ต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการนิเทศภายในโรงเรียนตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจเป็นเพราะสถานศึกษาขนาดเล็กยังมีระบบการนิเทศภายในที่ไม่ชัดเจน บริบทพื้นที่ที่มีความแตกต่างกัน หรือปัญหาภายในของสถานศึกษานั้น ๆ เมื่อเทียบกับสถานศึกษาขนาดกลาง ขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษ จึงส่งผลให้ครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็กมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาต่ำกว่าสถานศึกษาขนาดกลาง ขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษ สอดคล้องกับงานวิจัยของทิพย์ทิวาพร ปานทอง (2554) ศึกษาเรื่องการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่าข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันมีทัศนะต่อการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดใหญ่มีทัศนะต่อการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษามากกว่าข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็ก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปันดดา ศรีพัฒนกุล (2558) ศึกษาเรื่อง บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารชั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน

Citation : ภคนันท์รัตน์ สมบัติวงศ์ และศศิภุชชี ศิลาลาย. (2567). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการนิเทศภายในโรงเรียน

ตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร. วารสารการบริหารการปกครอง และนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 327-346; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.20>

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง ผู้บริหารสถานศึกษาควรสำรวจความต้องการในการจัดการเรียนการสอนของครู รวมทั้งสำรวจปัญหาในการจัดการเรียนการสอนของครู และให้คำปรึกษา แนะนำ ซึ่งช่วยให้ครูได้รับข้อมูลย้อนกลับ

1.2 ด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการส่งเสริมให้ครูได้แลกเปลี่ยนความรู้ รวมทั้งมีโอกาสร่วมแสดงความคิดเห็นและรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน อีกทั้งต้องสร้างบรรยากาศการทำงานอย่างสร้างสรรค์ และสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานร่วมกัน

1.3 ด้านการพัฒนาหลักสูตร ผู้บริหารสถานศึกษาควรปรับปรุงหลักสูตร วิเคราะห์สภาพปัญหาตามบริบทของโรงเรียน เพื่อนำมาร่างหลักสูตรจัดทำหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น และมีการประชุมชี้แจงครูเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร

1.4 ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้คำปรึกษาและแนะนำการทำวิจัยแก่ครู พร้อมทั้งดำเนินการนิเทศติดตามผลการพัฒนางาน และพัฒนาการจัดการจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน และสุดท้ายมีการจัดกิจกรรมเผยแพร่ผลงานวิจัยของครู เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาเกี่ยวกับสภาพและปัญหา การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร เพื่อให้สามารถแก้ไข ปรับปรุงกระบวนการนิเทศภายในให้สอดคล้องตามบริบทพื้นที่ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2.2 ควรศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการนิเทศภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขตอื่น ๆ เพื่อนำจุดเด่นและจุดด้อยของแต่ละพื้นที่มาสังเคราะห์ และนำมาพัฒนาการนิเทศภายในของสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง (References)

- กรองทอง จิระเดชากุล. (2550). **คู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน**. กรุงเทพฯ : ธารอักษร.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- จิตตรา กิจพิศุทธิ. (2544). **การศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา**. การศึกษา
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จิตติมา วรณศรี. (2557). **การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา**. พิษณุโลก : รัตนสุวรรณการพิมพ์
3.
- ทิพย์ทิวาพร ปานทอง. (2554). **การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของ
ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 3**. สาร
นิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาดไทย.
- นิติกร สาศรี. (2565). **การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5**. *Journal of Modern Learning Development*. 7(10)
: 16-28.
- ปฏิพัทธ์ น้อมสูงเนิน. (2563). **สภาพและปัญหาการนิเทศภายในของสถานศึกษาในอำเภอ
บุญศรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5**.
มหาวิทยาลัยราชธานี.
- ปนัดดา ศิริพัฒน์กุล. (2558). **การศึกษาบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาชั้น
พื้นฐานในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- เมธินี สะไร. (2560). **การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มสหพัฒนา อำเภอหรือเสาะ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1**. การศึกษามหาบัณฑิต,
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- ระวีวรรณ สุขเจริญ. (2565). **บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขต
นวลจันทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2**.
วารสารร้อยแก่นสาร. 7(8) : 457-473.

Citation : กอนันท์รัตน์ สมบัติวงศ์ และศีกฤทธิ ศิลาฉาย. (2567). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการนิเทศภายในโรงเรียน

ตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร. *วารสารการบริหารการปกครอง
และนวัตกรรมท้องถิ่น*. 8(1) : 327-346; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgsrru.2024.20>

- สุภาพร แซ่ลี. (2563). การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน อำเภอสระเดา
สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา. สารนิพนธ์สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- สุรรัตน์ เบญกุล. (2563). แนวปฏิบัติที่ดีของการนิเทศภายใน ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1. วารสารการวิจัยการบริหารการพัฒนา.
10(2) : 110-120.
- อภิสร่า กังสังข์. (2561). บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา
ในอำเภอสระบ้าย้อย จังหวัดสงขลา. หลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- อิสรา พิมพ์ศรี. (2563). บทบาทของผู้บริหารในการนิเทศการศึกษาตามความคิดเห็นของครูใน
โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 19. บัณฑิตศึกษาปริทรรศน์
วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์. 8(1) : 137-152.
- Cohen, L., Manion L., & Morrison, K. (2011). *Research Methods in Education*. 7 th Ed.
New York : Routledge.
- Likert, R, A. (1932). Technique for the Measurement of Attitudes. *Archives of
Psychological*. 25(140) : 1-55.

Citation : Sombatwong, P. & Silalaiy,K.. (2024). The Role of Education Administrators for the Internal School
Supervision as Perception of Teachers under Bangkok Primary Educational Service Area Office.

Journal of Local Governance and Innovation. 8(1) : 327-346;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.20>

Citation : กคนันท์รัตน์ สมบัติวงศ์ และศีกฤทธิ์ ศิลาลัย. (2567). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการนิเทศภายในโรงเรียน

ตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร. วารสารการบริหารการปกครอง
และนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 327-346; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.20>

ผู้หญิงทอผ้า ผู้ชายปั้นปูน : นวัตกรรมการธำรงอัตลักษณ์และเพิ่มมูลค่าผ้า
ทอและงานปูนปั้นเชิงพาณิชย์ อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน
A Woman Weaving a Man Plastering: Innovation of Identity
Maintenance and Increase the Value of Woven Fabrics and
Commercial Stucco Work in Pa Sang District, Lamphun Province

ประทีป พีชทองหลาง¹ ญาตาวีมินทร์ พีชทองหลาง^{2*}
ศักดิ์สายันต์ ไยสามเสน³ และวิภาดา ญาณสาร⁴
Prateep Peuchthonglang¹, Yathaweemintr Peuchthonglanglang^{2*},
Saksayan Yaisamsen³ and Vipada Yanasan⁴

Received : January 18, 2024; Revised : March 27, 2024; Accepted : March 31, 2024

บทคัดย่อ (Abstract)

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษารูปแบบการอนุรักษ์ผ้าทอและงานปูนปั้นแบบมีส่วนร่วม 2) เพื่อศึกษาศักยภาพการออกแบบผ้าทอและงานปูนปั้นระดับชุมชน และ 3) เพื่อเสนอแนวทางการสร้างนวัตกรรมการสื่อสารอัตลักษณ์และเรื่องราวผ้าทอและงานปูนปั้น เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ พื้นที่วิจัย คือ อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน กลุ่มตัวอย่างการวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ นักท่องเที่ยว และผู้ประกอบการ รวม 250 คน ใช้วิธีสุ่มแบบง่ายผู้ให้ข้อมูลสำคัญการวิจัยเชิงคุณภาพ คือ ครูภูมิปัญญาทอผ้า สล่่างงานปูนปั้น ผู้ประกอบการ

¹⁻⁴คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา; Faculty of Business Administration and Liberal Arts, Rajamangala University of Technology Lanna, Thailand.

*Corresponding Author; e-mail : yatha_pt@rmutl.ac.th

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนงบประมาณด้านวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (ววน.) เพื่อสนับสนุนงาน
มูลฐาน (Fundamental Fund) ประจำปี 2565 สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

Citation : Peuchthonglang, P., Peuchthonglanglang, Y., Yaisamsen, S. & Yanasan, V. (2024). A Woman Weaving a

Man Plastering: Innovation of Identity Maintenance and Increase the Value of Woven Fabrics and
Commercial Stucco Work in Pa Sang District, Lamphun Province. *Journal of Local Governance and
Innovation*. 8(1) : 347-366; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgsrru.2024.21>

ผู้นำชุมชน และตัวแทนหน่วยงานภาครัฐ จำนวน 25 คน คัดเลือกแบบเจาะจง ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแนวทางการสนทนากลุ่ม ข้อมูลเชิงปริมาณใช้สถิติพื้นฐานในการวิเคราะห์ ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหาแล้วเขียนบรรยายเชิงพรรณนา ผลการวิจัยพบว่า

1. รูปแบบการอนุรักษ์ผ้าทอและงานปูนปั้นแบบมีส่วนร่วมนั้น ได้รับการสืบทอดงานฝีมือมาจากบรรพบุรุษ นำมาฝึกฝนจนเกิดเป็นทักษะความเชี่ยวชาญเฉพาะตน และสร้างสรรค์ต่อยอดให้เป็นสินค้าอัตลักษณ์ชุมชนที่มีความแตกต่าง โดยใช้วัสดุและกรรมวิธีการผลิตของท้องถิ่น ผลิตได้จริงใช้สอยดี เหมาะสม สวยงาม น่าสนใจและรูปแบบแปลกใหม่สะดุดตา โดยมีการร่วมมือกันระหว่างชุมชนในการผลิตชิ้นงานและมีการจัดกิจกรรมแสดงสินค้าและวัฒนธรรมประจำปีของชุมชน

2. ศักยภาพชุมชนผ้าทอและงานปูนปั้นตามความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวในระดับมาก โดยการบริหารจัดการหมู่บ้านที่มีประสิทธิภาพ สร้างเศรษฐกิจชุมชนให้มีรายได้ และคนในชุมชนมีความเป็นมิตร และความคิดเห็นของผู้ประกอบการอยู่ในระดับดีมาก โดยเห็นว่าวิถีชีวิตและวัฒนธรรมดั้งเดิมของชุมชนเป็นจุดดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวเป็นอย่างดี และชุมชนมีงานฝีมือที่เป็นอัตลักษณ์

3. แนวทางการสร้างนวัตกรรมการสื่อสารอัตลักษณ์และเรื่องราวผ้าทอและงานปูนปั้นควรทำผ่านแนวคิดการสื่อสารการตลาดแนวใหม่ (4E) ได้แก่ 1) Experience สร้างประสบการณ์ที่ดี 2) Exchange สร้างคุณค่าให้สินค้าและบริการ 3) Everywhere เข้าถึงง่าย หลายช่องทาง และ 4) Evangelism ทำให้ลูกค้าชากรเป็นขาประจำ ผ่านคลิปวิดีโอสั้น 5 เรื่อง ได้แก่ 1) ทอมือ ทอใจ ผ้าทอเมืองลำพูน 2) ผู้หญิงทอผ้าเมืองลำพูน 3) งานปูนปั้น พุทธศิลป์เมืองหริภุญไชย 4) ผู้ชายปั้นปูน และ 5) ผ้าทอ งานปูนปั้น ชุมชนศิลปะสร้างสรรค์เมืองลำพูน

คำสำคัญ (Keywords) : การธำรงอัตลักษณ์, งานปูนปั้น, เชิงพาณิชย์, ผ้าทอ

Abstract

The objectives of this research are as follows: 1) to study a participatory conservation model for woven fabric and stucco work; 2) to assess the potential for designing woven fabric and stucco work at the community level; and 3) to propose

Citation : ประทีป พิษทองกลาง, ญาดาวิมินทร์ พิษทองกลาง, ศักดิ์สายันต์ โยสามเสน และวิภาดา ญาณสาร. (2567). ผู้หญิงทอ

ผ้า ผู้ชายปั้นปูน : นวัตกรรมธำรงอัตลักษณ์และเพิ่มมูลค่าผ้าทอและงานปูนปั้นเชิงพาณิชย์ อำเภอป่าซาง จังหวัด

ลำพูน. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 347-366;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.21>

guidelines for innovatively communicating the identity and narratives associated with woven fabric and stucco work. The study employed a mixed methods approach, integrating both quantitative and qualitative research methodologies. The research was conducted in Pa Sang District, Lamphun Province. The quantitative research sample comprised 250 tourists and entrepreneurs, selected using a simple random sampling method. Additionally, 25 key informants, including teachers specializing in weaving and stucco work, entrepreneurs, community leaders, and representatives from government agencies, were purposefully selected based on specific criteria. The research tools utilized included questionnaires, interview forms, and focus group discussions. Quantitative data was analyzed using basic statistical methods, while for qualitative research, content was synthesized and descriptive reports were written. The research results revealed as follows:

1. A participatory conservation model for woven fabric and stucco work has been passed down through generations and has evolved into a distinctive skill. This has led to the creation of unique community identity products, using local materials and production techniques that result in items that are practical, functional, aesthetically pleasing, captivating, innovative, and attractive. There is a strong spirit of cooperation among communities in producing these pieces, and annual community cultural and product exhibition activities are organized.

2. The potential for designing woven fabric and stucco work at the community level according to tourists' opinions was at a high level. This is attributed to effective village management, which has led to the establishment of a community-based economy providing sustainable income, and has fostered a welcoming atmosphere among the community members. Moreover, the opinions of entrepreneurs were at the highest level. It is evident that the community's

Citation : Peuchthonglang, P., Peuchthonglanglang, Y., Yaisamsen, S. & Yanasan, V. (2024). A Woman Weaving a

Man Plastering: Innovation of Identity Maintenance and Increase the Value of Woven Fabrics and Commercial Stucco Work in Pa Sang District, Lamphun Province. **Journal of Local Governance and**

Innovation. 8(1) : 347-366; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgsrru.2024.21>

traditional lifestyle and cultural practices are significant attractions for tourists, and the community boasts exceptional craftsmanship.

3. Guidelines for innovatively communicating the identity and narratives associated with woven fabric and stucco work should be done through new marketing communication concepts (4E) including 1) Experience, creating memorable experiences, 2) Exchange, adding value for products and services, 3) Everywhere, ensuring easy accessibility through various channels, and 4) Evangelism, transforming one-time customers into loyal patrons. This can be achieved through the creation of five short video clips: 1) Hand weaving, heart weaving, Lamphun cloth 2) Women weaving Lamphun cloth, 3) Stucco work, Buddhist art of Hariphunchai city, 4) A Man Plastering, of and 5) woven fabrics, stucco work, Lamphun Creative Arts Community.

Keywords : Identity Maintenance, Stucco Work, Commercial, Woven Fabric

บทนำ (Introduction)

ชุมชนแหล่งท่องเที่ยวผ้าทอและงานปูนปั้นในตำบลแม่แรง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูนเป็นแหล่งผลิตและจัดจำหน่ายผ้าฝ้ายทอมือที่ใหญ่ที่สุดแห่งหนึ่งของประเทศไทย แต่น้อยคนนักที่จะรู้จักถึงประวัติศาสตร์ความเป็นมาอันยาวนานกว่า 200 กว่าปี โดยการทอผ้าด้วยมืออันลือเลื่องที่อยู่คู่วิถีชีวิตมาตั้งแต่เดิมแต่น้อยคนที่จะรู้จักความเป็นมาถึงประวัติศาสตร์ที่ยาวนานนี้ (กิตติพงษ์ เกียรติวิภาค, 2555) ในเรื่องนี้อนงนาฏ อุ่นเรือน (2557) ได้ศึกษาสภาพการดำเนินงานด้านการจัดการของวิสาหกิจชุมชน กลุ่มผลิตภัณฑ์จากผ้าฝ้ายทอมือ ตำบลแม่แรง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน พบว่าปัญหาการดำเนินงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนมีปัญหาด้านการวางแผนเกี่ยวกับการกำหนดเป้าหมายขาดผู้นำที่มีความสามารถในการวางแผน การกระจายอำนาจการบริหารจัดการ การถ่ายทอดแลกเปลี่ยนภูมิปัญญาท้องถิ่นให้กับสมาชิกคนอื่น สำหรับสุธิมนต์ ทรงศรีโรจน์ และคณะ (2559) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการองค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้แก่ การถ่ายทอดความรู้ การ

Citation : ประทีป พิฆทองกลาง, ญาติวิมินทร์ พิฆทองกลาง, ศักดิ์สายันต์ โยสามเสน และวิภาดา ญาณสาร. (2567). ผู้หญิงทอ

ผ้า ชายปั่นปูน : นวัตกรรมมารการธำรงอัตลักษณ์และเพิ่มมูลค่าผ้าทอและงานปูนปั้นเชิงพาณิชย์ อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 347-366;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.21>

รวบรวมและพัฒนาความรู้ การสำรวจความรู้ และการจัดเก็บสังเคราะห์ความรู้ ผลการศึกษาดังกล่าวได้ข้อสรุปว่า หมู่บ้านดอนหลวง ตำบลแม่แรง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูนมีภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สืบสารต่อกันมาจากรุ่นสู่รุ่น โดยชุมชนมีการจัดการองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในด้านการทอผ้าฝ้ายทอมือเพื่อผลิต และจัดจำหน่ายทั้งปลีกและส่ง นอกจากนี้ ยังพบว่าชุมชนยังต้องการที่จะพัฒนาองค์ความรู้เพื่อนำไปต่อยอดสินค้าผ้าฝ้ายทอมือในด้านการถ่ายทอดความรู้ ด้านการรวบรวมและพัฒนาความรู้ การสำรวจและจัดเก็บวิเคราะห์ความรู้ เพื่อการต่อยอดพัฒนาสินค้าต่อไป นอกจากนี้ งานวิจัยของปิยารัช เขยวัดเกาะ (2546) วิกานดา ศรีกอก (2549) สุรียา สนธิ (2550) ฤทัยรัตน์ แผนทอง (2552) สมบัติ สิงฆราช (2554) มานพ ชุ่มอ่อน (2555) สคราญนิตย์ เล็กสุทธิ (2556) และสคราญนิตย์ เล็กสุทธิ (2556) ได้แสดงผลการวิจัยไว้อย่างชัดเจนว่า ชุมชนบ้านดอนหลวง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน เป็นชุมชนผ้าทอมือที่มีคุณภาพสูง ซึ่งเป็นภูมิปัญญาที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้มาจากบรรพบุรุษ ต่อมาเมื่อมีการผลิตเพื่อจำหน่ายจึงมีการรวมกลุ่มกัน และมีการถ่ายทอดความรู้ระหว่างสมาชิกกลุ่ม ความต้องการของตลาดทำให้เกิดช่องทางหารายได้ การได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐ ด้านการตลาดและการใช้เทคโนโลยี การผลิตที่ทันสมัย ทำให้ผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายทอมือสามารถเป็นที่นิยมของตลาดได้อีก

งานวิจัยเรื่อง “ผู้หญิงทอผ้า ผู้ชายปั้นปูน : นวัตกรรมการดำรงอัตลักษณ์วัฒนธรรมการดำรงอัตลักษณ์และเพิ่มมูลค่าผ้าทอและงานปูนปั้นเชิงพาณิชย์ อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน” นี้คัดเลือกกลุ่มเป้าหมายโดยวิธีการคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายแบบเจาะจง คือ ผู้ประกอบการผลิตผ้าฝ้ายดอนหลวง สำรวจความความต้องการในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวภูมิปัญญาผ้าฝ้ายทอมือจากการทำแบบสอบถาม ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการสร้างแผนพัฒนาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวให้เกิดการพัฒนาต่อไป โดยผลจากการวิจัยครั้งนี้จะสามารถนำมาปรับใช้กับการวางแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวภูมิปัญญาท้องถิ่น และหาแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวต่อไปเพื่อให้อุตสาหกรรมโดยรอบก็จะได้รับผลประโยชน์ร่วมด้วยทำให้เกิดการกระจายรายได้สู่ชุมชน เกิดการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนต่อไป (กลุ่มยุทธศาสตร์และข้อมูลพัฒนาจังหวัดลำพูน, 2564) ดังนั้น งานวิจัยนี้จึงเป็นการเพิ่มคุณค่าภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าฝ้ายทอมือให้เป็นที่รู้จักแก่นักท่องเที่ยวมากขึ้นและหาแนวทางการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวภูมิปัญญานี้สืบต่อไป ผลจากการวิจัยนี้หน่วยงานรัฐบาล หรือ หน่วยงานเอกชนอื่น ๆ สามารถนำไปปรับใช้ในการวางแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในสังกัดของตนเอง เพื่อให้เกิด

Citation : Peuchthonglang, P., Peuchthonglanglang, Y., Yaisamsen, S. & Yanasan, V. (2024). A Woman Weaving a

Man Plastering: Innovation of Identity Maintenance and Increase the Value of Woven Fabrics and Commercial Stucco Work in Pa Sang District, Lamphun Province. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(1) : 347-366; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.21>

ประสิทธิภาพในการพัฒนามากขึ้นสืบไป ในส่วนของผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลไปบางส่วนแล้ว ในด้านของสภาพการณ์ของแหล่งท่องเที่ยวภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าฝ้ายทอมือบ้านดอนหลวง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน ที่จะเข้าไปทำการศึกษา เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับงานวิจัยต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

- เพื่อศึกษารูปแบบการอนุรักษ์ผ้าทอและงานปูนปั้นแบบมีส่วนร่วม อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน
- เพื่อศึกษาศักยภาพผ้าทอและงานปูนปั้น อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน
- เพื่อเสนอแนวทางการสร้างนวัตกรรมการสื่อสารอัตลักษณ์และเรื่องราวผ้าทอและงานปูนปั้นเชิงพาณิชย์ อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. รูปแบบการวิจัย งานวิจัยนี้มีรูปแบบการวิจัยเป็นแบบผสมวิธี (Mixed Methodology Research) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้แบบสอบถามร่วมกับการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งใช้การวิเคราะห์เอกสาร การสัมภาษณ์เชิงลึกและสนทนากลุ่ม

2. พื้นที่วิจัย ผู้วิจัยได้เลือกพื้นที่วิจัย คือ บ้านดอนหลวง ตำบลแม่แรง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน โดยผู้วิจัยคัดเลือกจากชุมชนที่มีทักษะฝีมือที่เป็นจุดเด่น มีอัตลักษณ์และมีความพร้อมทางด้านมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมในประเด็นผ้าทอที่มีผลงานเป็นที่ประจักษ์และรับรู้ในวงกว้าง

3. กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักท่องเที่ยวและประชาชนผู้เคยเดินทางมาท่องเที่ยวในอำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูนในระหว่างวันที่ 1 เดือนตุลาคม 2565 ถึงวันที่ 31 เดือนพฤษภาคม 2566 จำนวน 250 ราย โดยใช้วิธีคัดเลือกแบบบังเอิญ กำหนดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของ Yamane (1978) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 และความคลาดเคลื่อนยอมรับได้ที่ระดับ 0.05 ส่วนผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ใช้วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง จำนวนทั้งหมด 25 คน ได้แก่ กลุ่มที่ 1 กลุ่มช่างทอผ้า จำนวน 10 คน กลุ่มที่ 2 ประชาชนชาวบ้าน ผู้นำชุมชน จำนวน 5 คน กลุ่มที่ 3 ผู้ประกอบการ นักท่องเที่ยว และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน 5 คน กลุ่มที่ 4 นักวิชาการด้าน

Citation : ประทีป พิษทองกลาง, ญาดาวีมินทร์ พิษทองกลาง, ศักดิ์สายันต์ โยสามเสน และวิภาดา ญาณสาร. (2567). ผู้หญิงทอ

ผ้าฝ้ายปั่นปูน : นวัตกรรมกรมการธำรงอัตลักษณ์และเพิ่มมูลค่าผ้าทอและงานปูนปั้นเชิงพาณิชย์ อำเภอป่าซาง จังหวัด

ลำพูน. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 347-366;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.21>

พัฒนาชุมชน พัฒนาการท่องเที่ยวและมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม 5 คน โดยใช้วิธีคัดเลือกแบบเจาะจง โดยกำหนดเกณฑ์ไว้ว่า ต้องมีประสบการณ์ในการศึกษา วิจัย และขับเคลื่อนในระดับเกี่ยวกับมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม พัฒนาชุมชน และการพัฒนาการท่องเที่ยวในเขตภาคเหนือตอนบน

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีทั้งหมด 3 ชนิด ดังนี้

1) **แบบสอบถาม** แบ่งออกเป็น 3 ส่วนได้แก่ (1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ นับถือศาสนา การศึกษา สถานภาพการสมรส อาชีพ และพฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยว เป็นแบบเลือกตอบ (2) ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวชุมชนผ้าทอเชิงสร้างสรรค์ เป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 14 ข้อ ครอบคลุมพฤติกรรมการท่องเที่ยวใน 6 ประเด็น ได้แก่ (1) สิ่งดึงดูดด้านการท่องเที่ยว (2) การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (3) สิ่งอำนวยความสะดวก (4) ที่พัก (5) กิจกรรม และ (6) การให้บริการในพื้นที่ (3) แนวทางการสร้างนวัตกรรมการสื่อสารอัตลักษณ์ผ้าทอและงานปูนปั้นเชิงพาณิชย์ เป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 12 ข้อ โดยแบ่งเป็นประเด็นละ 3 ข้อ ครอบคลุมนวัตกรรมการสื่อสาร 4Es ได้แก่ 1) การสร้างประสบการณ์ที่ดี 2) การสร้างคุณค่าให้สินค้าและบริการ 3) การเข้าถึงง่าย หลายช่องทาง และ 4) การทำให้ลูกค้าชาจรเป็นขาประจำ

2) **แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-dept Interview) และแนวทางการสนทนากลุ่ม** แบ่งข้อคำถามออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ (1) บริบทของพื้นที่วิจัยและรูปแบบการอ้างอัตลักษณ์ผ้าทอและงานปูนปั้นแบบมีส่วนร่วม (2) ศักยภาพการออกแบบผ้าทอและงานปูนปั้นแบบมีส่วนร่วม (3) แนวทางการสร้างนวัตกรรมการสื่อสารอัตลักษณ์ แบบสอบถามที่สร้างขึ้นแล้วนำไปทดสอบเพื่อหาความตรง (Validity) ความยากง่าย (Difficult) อำนาจการจำแนกและหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.62–1.0 ถือว่ามีความเที่ยงตรงด้านเนื้อหาและโครงสร้าง สามารถนำไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างได้ ส่วนแบบสัมภาษณ์และสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ที่ผู้เชี่ยวชาญเห็นชอบแล้วไปทดลองสัมภาษณ์กับกลุ่มตัวอย่างเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของภาษา ในส่วนของความเชื่อมั่นนั้นทดสอบด้วยวิธีสัมภาษณ์ซ้ำเช่นเดียวกับแบบสอบถามที่ใช้วิธีสอบซ้ำจนสามารถนำไปใช้สัมภาษณ์เก็บรวบรวมข้อมูลได้

Citation : Peuchthonglang, P., Peuchthonglanglang, Y., Yaisamsen, S. & Yanasan, V. (2024). A Woman Weaving a

Man Plastering: Innovation of Identity Maintenance and Increase the Value of Woven Fabrics and Commercial Stucco Work in Pa Sang District, Lamphun Province. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(1) : 347-366; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgsrru.2024.21>

5. การเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ นับถือศาสนา การศึกษา สถานภาพการสมรส อาชีพ และพฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยว คือ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ซึ่งประกอบไปด้วยค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าต่ำสุด (Minimum) ค่าสูงสุด (Maximum) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่มและสัมภาษณ์เชิงลึก โดยการถอดเทปบันทึก จากนั้นผู้วิจัยนำข้อมูลมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยการจัดกลุ่มเนื้อหาหลักที่มีความหมายสอดคล้องใกล้เคียงกัน และตัดข้อมูลที่ซ้ำซ้อนออกเพื่อนำมาเรียบเรียงตอบคำถามตามประเด็นปัญหาวิจัย จากนั้นผู้วิจัยส่งข้อมูลกลับให้ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่เป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญอ่านข้อสรุปพร้อมวิจารณ์ เพื่อเป็นการตรวจสอบว่าการตีความของผู้วิจัยถูกต้องหรือไม่และเป็นไปตามทัศนคติของผู้ให้ข้อมูลสำคัญหรือไม่

6. ข้อจำกัดในการวิจัย ระหว่างที่ผู้วิจัยเก็บข้อมูลวิจัยภาคสนามในปี 2563-2565 อยู่ในช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ในประเทศไทยและทั่วโลกทำให้การดำเนินกิจกรรมการวิจัย เช่น การสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม เป็นต้น ได้ปรับเปลี่ยนไปตามมาตรการป้องกันการแพร่ระบาด จึงมีการสัมภาษณ์ออนไลน์ เพื่อให้เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด และเวลาที่นัดหมายผู้ให้สัมภาษณ์ไว้ล่วงหน้าแล้ว

ผลการวิจัย (Research Results)

1. รูปแบบการอนุรักษ์ผ้าทอและงานปูนปั้นแบบมีส่วนร่วม อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน
รูปแบบการอนุรักษ์ผ้าทอและงานปูนปั้นแบบมีส่วนร่วมนั้น ได้รับการสืบทอดงานฝีมือมาจากบรรพบุรุษ นำมาฝึกฝนจนเกิดเป็นทักษะความเชี่ยวชาญเฉพาะตน และสร้างสรรค์ต่อยอดให้เป็นสินค้าอัตลักษณ์ชุมชนที่มีความแตกต่าง โดยใช้วัสดุและกรรมวิธีการผลิตของท้องถิ่น ผลิตได้จริงใช้สอยดี เหมาะสม มีความสวยงาม น่าสนใจ และรูปแบบแปลกใหม่สะดุดตา โดยมีการร่วมมือกันระหว่างชุมชนในการผลิตชิ้นงานและมีการจัดกิจกรรมแสดงสินค้าและวัฒนธรรมประจำปีของชุมชน ในส่วนของรูปแบบการอนุรักษ์ผ้าทอและงานปูนปั้นแบบมีส่วนร่วมต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของวัด ชุมชน หน่วยงานด้านวัฒนธรรม และสถาบันการศึกษา โดยต้องบูรณาการการทำงานร่วมกัน

Citation : ประทีป พิษทองกลาง, ญาดาวิมินทร์ พิษทองกลาง, ศักดิ์สายันต์ โยสามเสน และวิภาดา ญาณสาร. (2567). ผู้หญิงทอ

ผ้า ผู้ชายปั้นปูน : นวัตกรรมจัดการอัตลักษณ์และเพิ่มมูลค่าผ้าทอและงานปูนปั้นเชิงพาณิชย์ อำเภอป่าซาง จังหวัด

ลำพูน. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 347-366;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.21>

อย่างต่อเนื่องและขับเคลื่อนไปพร้อม ๆ กัน ได้แก่ 1) **การจัดการมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม** การจัดการมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมทั้งผ้าทอและงานปูนปั้น ควรจัดการตามหลักวิชาการ คือ การบันทึกจัดเก็บทำฐานข้อมูล ทำพินิจภัณฑ์ จัดการความรู้ว่ามีที่มาที่ไปอย่างไร ลวดลาย ช่างทอผ้า โดยข้อมูลที่ค้นหาได้ง่ายผ่านสื่อสังคมออนไลน์ 2) **การจัดการคน** คน คือ ผู้สร้างสรรค์ผลงาน พุทธิศิลป์กรรม ไม่ว่าจะเป็ น สล่าหรือปราชญ์ชาวบ้านที่มีทักษะเชิงช่างในการทอผ้าหรืองานปูนปั้น มีการจัดการความรู้ บันทึก และถ่ายทอดทักษะต่าง ๆ เพื่อไม่ให้สูญหายไป ดังนั้น การสร้างความตระหนักรู้ถึงคุณค่าของผ้าทอและงานปูนปั้นแก่ผู้สนใจ ทายาทสล่า หรือคนรุ่นใหม่จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ชุมชนควรตระหนัก 3) **การจัดการพื้นที่เรียนรู้** การสร้างพื้นที่เรียนรู้ โดยเปิดโอกาสให้ผู้สนใจ ผู้สืบต่อหรือคนรุ่นใหม่ที่สนใจได้มีพื้นที่เรียนรู้ อาจจะสร้าง “ช่วงวัฒนธรรม” หรือ “กาดพื้นเฮือน” พื้นที่เรียนรู้เชิงช่างในบ้านของสล่า รวมถึงมีการส่งต่อ ถ่ายทอดความรู้ต่อกันคนรุ่นใหม่ หรือผู้สืบทอดให้เห็นคุณค่า ส่วนการสร้างมูลค่าเพื่อให้มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมไปต่อหรือมีมูลค่าทางเศรษฐกิจได้ คือ ผู้ใช้ประโยชน์ ที่จะช่วยผลักดันสู่การเป็น self power ได้ 4) **การจัดการเครือข่าย** เครือข่ายต้องดำเนินการขับเคลื่อนโดยมีชุมชนเป็นตัวตั้งโดยต้องได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วน การจะยกระดับเป็นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมผ้าฝ้ายทอหัตถ์และงานปูนปั้นได้ ชุมชนต้องมีส่วนร่วมร่วมมือ ชุมชนต้องยินยอม ต่อมา คือ ภาครัฐสนับสนุน และสุดท้าย คือ ภาควิชาการ การจัดการคือต้องจัดการภูมิปัญญาที่มีอยู่ก่อนแล้ว และก็จัดการคน จัดการพื้นที่แสดง รวมไปถึงจัดการเครือข่าย การจัดการมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมถึงจะไปได้ ในประเด็นการสร้างเครือข่ายนี้ การมีส่วนร่วมของชุมชนในการดูแลรักษาผ้าทอและงานปูนปั้นเป็นปัจจัยสำคัญมาก เมื่อมีการจัดการดี มีสื่อประชาสัมพันธ์หลากหลายช่องทางก็จะเป็นการประชาสัมพันธ์แห่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์วัฒนธรรม สร้างความสนใจแก่นักท่องเที่ยว รวมทั้งเป็นแรงกระตุ้นให้ประชาชน ผู้ประกอบการมีความภาคภูมิใจในวัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิตของตนเองที่สามารถแปลงเป็นเศรษฐกิจชุมชนที่มั่นคงได้ และเกิดการรับผิดชอบต่อในผลงาน เป็นการใช้ทรัพยากรภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างมีคุณค่า

2. ศักยภาพผ้าทอและงานปูนปั้น อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน

ศักยภาพการออกแบบผ้าทอและงานปูนปั้นระดับชุมชนตามความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก โดยการบริหารจัดการหมู่บ้านที่มีประสิทธิภาพ สร้างเศรษฐกิจชุมชนให้มีรายได้ และคนในชุมชนมีความเป็นมิตร และความคิดเห็นของผู้ประกอบการอยู่ในระดับดีมาก โดยเห็นว่า

Citation : Peuchthonglang, P., Peuchthonglanglang, Y., Yaisamsen, S. & Yanasan, V. (2024). A Woman Weaving a

Man Plastering: Innovation of Identity Maintenance and Increase the Value of Woven Fabrics and Commercial Stucco Work in Pa Sang District, Lamphun Province. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(1) : 347-366; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.21>

วิถีชีวิตและวัฒนธรรมดั้งเดิมของชุมชนเป็นจุดดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวเป็นอย่างดี และชุมชนมีงานฝีมือที่เป็นอัตลักษณ์ เมื่อพิจารณาโดยรายละเอียดพบว่า

2.1 ศักยภาพผ้าทอ ผ้าฝ้ายทอมือของชาวดอนหลวงมีผลิตภัณฑ์หรือสินค้าที่เป็นเอกลักษณ์หลากหลายรูปแบบที่ผลิตมาจากผ้าฝ้ายทอมือแปรรูป เช่น ผ้าบุโต๊ะ ผ้าคลุมเตียง ปลอกหมอน ผ้าคลุมไหล่ ผ้าม่าน ที่จับตู้เย็น และของแต่งบ้านคุณภาพดีราคาถูกอีกหลายชนิด โดยนักท่องเที่ยวสามารถแวะเวียนเข้าเยี่ยมชมสินค้าได้ที่ศูนย์จำหน่ายสินค้าจากผ้าฝ้ายทอมือที่ตั้งอยู่ใจกลางหมู่บ้านแต่ผลิตภัณฑ์ที่โดดเด่นเป็นพิเศษเห็นจะมีอยู่ด้วยกัน 5 ชิ้น ได้แก่ 1) เสื้อ มีรูปแบบลวดลาย สีสันทึที่ใช้บนตัวผลิตภัณฑ์ทำได้อย่างโดดเด่นและทันสมัย โดยสีที่เป็นที่ชื่นชอบของนักท่องเที่ยว คือ เสื้อสีโทนสีน้ำตาลหรือสีเอิร์ธโทน เสื้อที่ทำออกมายังมีสีสันทึและลวดลายให้เลือกหลากหลาย ทำให้ตอบสนองต่อความต้องการเป็นเป็นที่ชอบใจของนักท่องเที่ยวที่มาเยือนเป็นอย่างมาก 2) กางเกง ผลิตภัณฑ์แปรรูปจากผ้าฝ้ายทอมือบ้านดอนหลวงมีทั้งของสุภาพบุรุษและของสุภาพสตรี แต่ที่โดดเด่นและอยากจะทำเป็นพิเศษคือกางเกงสตรี ที่มีหลากหลายลวดลายรูปแบบ สีสันทึ มีหลายขนาดให้ได้เลือกชม ใส่ได้ในทุกวัย จุดเด่นของกางเกงแปรรูปจากผ้าฝ้ายทอมือคือ เนื้อผ้าสวมใส่สบาย การออกแบบทันสมัยทำให้การใส่กางเกงที่ทำจากผ้าฝ้ายไม่ดูจืดชืดและน่าเบื่อหน่าย 3) ผ้าคลุมไหล่ ผ้าคลุมไหล่เป็นแบบผ้าทอมือทั้งผืนไร้รอยต่อ มีหลากหลายสีสันทึและขนาดให้เลือกชม การออกแบบลายทอเป็นรูปแบบลายไขว้และลายโปร่ง เพราะให้ความหนาที่พอดี เป็นลายที่เส้นด้ายไม่ถูกทอให้แน่นจนเกินไป ทำให้เป็นผ้าคลุมไหล่ที่ระบายอากาศ เย็นสบายเมื่อสวมใส่ ใช้สอยได้สะดวกในทุกโอกาส เหมาะกับทุกเพศทุกวัย 4) กระเป๋า ผลิตภัณฑ์ใหม่ล่าสุดรูปแบบ การออกแบบและสีสันทึของกระเป๋านี้มีให้เลือกชมตั้งแต่ขนาดเล็ก ๆ ที่เป็นกระเป๋าใส่เหรียญ สตางค์และของจุกจิก จนถึงกระเป๋าสะพายสตรีใบใหญ่ แม้กระทั่งกระเป๋าสะพายหลังในรูปแบบน่ารักเหมาะสำหรับเด็ก ๆ ก็มีให้ได้ชมกัน จุดเด่นของกระเป๋าคือ งานทุกชิ้นตัดเย็บด้วยมือจากผ้าฝ้ายทอมือ ฝีมือชาวชุมชนบ้านดอนหลวง เนื้อผ้าของกระเป๋าจึงทนทาน เหนียวแน่น แข็งแรงสามารถใส่ของหนักๆได้อย่างสบาย 5) ผ้าพันคอ ผลิตภัณฑ์จากผ้าฝ้ายทอมือชิ้นแรกๆ ที่ทำการผลิตขึ้น และเป็นที่ยอดนิยมชิ้นหนึ่งของบ้านดอนหลวง ผ้าพันคอที่เกิดจากการทอมือทั้งผืนของที่นี่มีจุดเด่นและเป็นเอกลักษณ์ที่ไม่สามารถเลียนแบบได้ คือ ความประณีตในการทอ จากการทอด้วยเส้นด้ายที่

Citation : ประทีป พิษทองกลาง, ญาดาวีมินทร์ พิษทองกลาง, ศักดิ์สายันต์ โยสามเสน และวิภาดา ญาณสาร. (2567). ผู้หญิงทอ

ผ้า ผู้ชายปั่นป่วน : นวัตกรรมมารการธำรงอัตลักษณ์และเพิ่มมูลค่าผ้าทอและงานปุนปั้นเชิงพาณิชย์ อำเภอป่าซาง จังหวัด

ลำพูน. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 347-366;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.21>

ทำจากฝ้ายคุณภาพที่ให้สีสันทน ความเหนียว และสัมผัสที่อ่อนโยนอบอุ่นของเนื้อผ้าที่เป็นสิ่งเฉพาะจากผ้าฝ้ายทอมือ

2.2 ศักยภาพงานปูนปั้น ผลงานช่างปูนปั้นของอำเภอป่าซาง มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวในเรื่องของลวดลาย โดยเฉพาะลายแบบพื้นเมือง ลายแต่ละอย่างไม่มีการบันทึกไว้เป็นหลักฐานหรือทำเป็นตำราเรียน ส่วนมากจะใช้วิธีถ่ายทอดสืบต่อกันมา และมีชื่อเรียกติดปากกันในหมู่ช่างว่า “ลายเมือง” ลายที่ขึ้นชื่อ เช่น ลายสัปประรด ลายดอกพุดตาน บางท่านก็เรียกว่าลายเก่าลายโบราณ เป็นต้น โดยมีการทำ 2 ลักษณะ คือ 1) การปั้นปูนดำ ช่างปั้นส่วนใหญ่จะชอบปั้นเนื่องจากคุณสมบัติของปูนดำที่เหมาะสมจะง่ายต่อการปั้น ซึ่งช่างจะปั้นโดยใช้มือเหมือนกับการปั้นด้วยดินเหนียว จะคลึง จะบิด จะปั้นให้เป็นรูปอะไรก็ได้ตามความต้องการหรือตามจินตนาการของตนเอง หรือปั้นตามแบบที่วาดร่างไว้ คุณสมบัติที่ดีของปูนดำอีกอย่างหนึ่งก็คือปูนจะแห้งและแข็งช้า ถ้าผลงานไม่ดี ไม่สวยก็สามารถแก้ไขได้ โดยมีขั้นตอนดังนี้ (1) ทากาวอะม็อกซีลงบนพื้นที่ออกแบบลายไว้แล้วต้องการจะปั้น (2) ปั้นตามลวดลายที่กำหนด (3) ปั้นลวดลายที่เสร็จแล้วใช้เหล็กหรืออุปกรณ์ตกแต่งเส้นตามความต้องการ (4) เสร็จแล้วทิ้งไว้ประมาณ 15 วัน เพื่อให้ปูนแห้งเองตามธรรมชาติ ปูนที่ปั้นเสร็จแล้วทิ้งไว้จนแห้งเป็นสีขาว ถ้ายังไม่แห้งจะเป็นสีน้ำตาล และ 2) การปั้นปูนซีเมนต์หรือปูนสด เป็นการปั้นแบบประยุกต์ หรือการเปลี่ยนจากการใช้วัสดุ แบบพื้นบ้านมาเป็นวัสดุอุปกรณ์สมัยใหม่ เพื่อความสะดวกรวดเร็วและง่ายต่อการทำงาน ในปัจจุบันช่างปูนปั้นนิยมมาใช้ปูนซีเมนต์ในการปั้นมากขึ้น โดยวัสดุอุปกรณ์ ขั้นตอนการผลิตดังนี้ (1) อุปกรณ์ ประกอบด้วยได้แก่ ถังผสมปูน และเกรียง (2) วัสดุ ประกอบด้วย กระจกสำหรับออกแบบลาย

3. แนวทางการสร้างนวัตกรรมการสื่อสารอัตลักษณ์และเรื่องราวผ้าทอและงานปูนปั้นเชิงพาณิชย์ อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน

แนวทางการสร้างนวัตกรรมการสื่อสารอัตลักษณ์และเรื่องราวผ้าทอและงานปูนปั้นควรทำผ่านแนวคิดการสื่อสารการตลาดแนวใหม่ (4E) ได้แก่ 1) Experience สร้างประสบการณ์ที่ดี 2) Exchange สร้างคุณค่าให้สินค้าและบริการ 3) Everywhere เข้าถึงง่าย หลากช่องทาง และ 4) Evangelism ทำให้ลูกค้าชาจรเป็นขาประจำ ผ่านคลิปวิดีโอสั้น 5 เรื่อง ได้แก่ 1) ทอมือ ทอใจ ผ้าทอเมืองลำพูน 2) ผู้หญิงทอผ้าเมืองลำพูน 3) งานปูนปั้น พุทธศิลป์เมืองทริภุญไชย 4) ผู้ชายปั้นปูน และ 5) ผ้าทอ งานปูนปั้น ชุมชนศิลปะสร้างสรรค์เมืองลำพูน นอกจากนั้น จากการสัมภาษณ์

Citation : Peuchthonglang, P., Peuchthonglanglang, Y., Yaisamsen, S. & Yanasan, V. (2024). A Woman Weaving a

Man Plastering: Innovation of Identity Maintenance and Increase the Value of Woven Fabrics and Commercial Stucco Work in Pa Sang District, Lamphun Province. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(1) : 347-366; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgrisru.2024.21>

ผู้ประกอบการ นักท่องเที่ยว สล่า และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในชุมชนงานปูนปั้น จังหวัดลำพูน เกี่ยวกับประเด็นความคิดเห็นต่อแนวทางการสร้างนวัตกรรมการสื่อสารอัตลักษณ์และเรื่องราวงานปูนปั้น จังหวัดลำพูน โดยสรุปมีดังนี้

1. Experience ประสบการณ์ที่ดีเยี่ยม สำคัญไม่แพ้การรักษาอัตลักษณ์งานปูนปั้นที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชน การพัฒนาสินค้าเชิงพาณิชย์ในยุคนี้ การขายสินค้าโดยเน้นที่ตัวสินค้าเพียงอย่างเดียว อาจจะไม่ตอบโจทย์ความต้องการของลูกค้า ผู้ประกอบการหรือชุมชนจำเป็นต้องมีองค์ประกอบอื่น ๆ เข้ามาช่วยสร้างประสบการณ์ที่ดีหรือแปลกใหม่ให้กับลูกค้า นอกเหนือจาก “เอกลักษณ์ของสินค้าที่โดดเด่น” อะไรคือสิ่งที่ทำให้นักท่องเที่ยวหรือผู้บริโภคริเริ่มเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในชุมชน บรรยากาศที่ดีภายในร้าน ความเป็นกันเองของคนในชุมชน ที่นั่งสบาย มีกิจกรรมหลากหลาย มีระบบสะสมแต้มสำหรับลูกค้า การปรับปรุงหน้าร้าน ใช้รูปภาพสินค้าที่ถ่ายรูปสวยสะดุดตา และบริการหลังการขายที่ดี เมื่อร้านผิดพลาดต้องรีบรับผิดชอบ สิ่งเหล่านี้สามารถสร้างประสบการณ์ที่ดีให้กับลูกค้าได้ หากทำได้รับรองว่าจะช่วยดึงดูดให้ลูกค้าเข้าร้านอาหารของคุณเพิ่มขึ้นอย่างแน่นอน

2. การสร้างคุณค่าให้สินค้าและบริการ (Exchange) งานปูนปั้นมีเสน่ห์ มีอัตลักษณ์อยู่แล้ว แต่การสื่อสารสินค้ายังมีช่องทางจำกัด คนคงเคยตั้งราคาให้ใจลูกค้ากันใช่ไหมครับ ทั้งการตั้งราคาให้ต่ำกว่าคู่แข่ง หรือ ตั้งราคาให้ใกล้เคียงคู่แข่ง เพราะการตั้งราคาสินค้าถือเป็นวิธีการจูงใจที่ง่ายที่สุด แต่ในยุคนี้อาจไม่ใช่วิธีที่ดีที่สุดเสมอไป ในกลยุทธ์ “4E” เราจะต้อง “สร้างคุณค่า” หรือเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าหรือบริการ เพื่อให้ลูกค้าพร้อมที่จะ “จ่าย” หรือเข้ามาใช้บริการร้าน ยกตัวอย่างง่าย ๆ คุณอาจจะมียูทิลิตี้การนำเสนอ “คุณค่า” ด้านวัตถุดิบ เรื่องเล่า ความแตกต่างของงานปูนปั้นว่าต้องผ่านกรรมวิธีอะไรบ้าง ใช้วัตถุดิบอะไร รวมไปถึงการสร้างโปรโมชัน เพื่อเพิ่มความน่าสนใจให้ร้านค้า ง่ายขึ้น แต่ได้เยอะ ถือเป็น การช่วยให้ลูกค้ารู้สึก “คุ้ม” และเลือกสั่งสินค้ากับชุมชน

3. การเข้าถึงง่าย หลายช่องทาง (Everywhere) หากพูดถึงช่องทางการขายงานปูนปั้นนั้น สมัยนี้ขายแค่ช่องทางเดียวไม่พอแล้ว ในยุคที่การแข่งขันสูงขึ้น รวมถึงไลฟ์สไตล์ของคนที่เปลี่ยนไปเนื่องจากการเข้ามาของเทคโนโลยีและโรครระบาด ถ้ามีช่องทางการขายหลายช่องทางเพื่อเพิ่มโอกาสให้ลูกค้าเจอสินค้าหรือบริการของเรามากยิ่งขึ้น การพัฒนาชุมชนให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวก็

Citation : ประทีป พิษทองกลาง, ญาดาวิมินทร์ พิษทองกลาง, ศักดิ์สายันต์ โยสามเสน และวิภาดา ญาณสาร. (2567). ผู้หญิงทอ

ผ้า ผู้ชายปั้นปูน : นวัตกรรมกรรมการธำรงอัตลักษณ์และเพิ่มมูลค่าผ้าทอและงานปูนปั้นเชิงพาณิชย์ อำเภอป่าซาง จังหวัด

ลำพูน. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 347-366;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.21>

เช่นเดียวกัน ไม่ว่าจะร้านใหญ่ร้านเล็ก นอกจากการเปิดหน้าร้านแล้ว เราควรมีช่องทางการขายอื่น ๆ เพื่อเพิ่มโอกาสให้ลูกค้าเห็นร้านของเรามากกว่า 1 ช่องทาง ไม่ว่าจะเป็นการขายบนสื่อออนไลน์ Facebook, IG, TikTok ลูกค้าซื้อขาย ง่ายสะดวก คุ้มครองส่วนบุคคล นอกจากจะเพิ่มโอกาสทางการขายแล้ว ยังสามารถเพิ่มประสบการณ์ที่ดีให้กับลูกค้าได้ด้วย

4. การทำให้ลูกค้าชาจรเป็นขาประจำ (Evangelism) การตลาดแบบ “4E” แต่การตลาด แลก แจก แถม แบบ P ที่สี่ใน 4P ‘Promotion’ ในคงไม่พออีกต่อไป ในยุคนี้ ร้านค้าต้องมาคิดว่า เราจะทำยังไงให้ลูกค้าชาจร กลายมาเป็นลูกค้าประจำของเราให้ได้ ด้วยองค์ประกอบทั้ง 3 หรือการ นำ Experience, Exchange, Everywhere มาประกอบกัน เพื่อให้นักท่องเที่ยวหรือลูกค้าเกิดความประทับใจและบอกต่อได้

องค์ความรู้และแนวทางจากงานวิจัยเรื่องนี้สามารถยกระดับการแข่งขันและยกระดับการพัฒนา เศรษฐกิจชุมชนฐานราก สร้างมูลค่าเพิ่มจากงานวิจัยและพัฒนาในอุตสาหกรรมเป้าหมายบน ฐานเศรษฐกิจด้านการท่องเที่ยวและเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของแหล่งท่องเที่ยวเมืองรอง จังหวัดลำพูน ได้ต่อไป

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

งานวิจัยเรื่อง “ผู้หญิงทอผ้า ผู้ชายปั้นปูน : นวัตกรรมการดำรงอัตลักษณ์และเพิ่มมูลค่าผ้า ทอและงานปูนปั้นเชิงพาณิชย์ อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน” ครั้งนี้ สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. รูปแบบการอนุรักษ์ผ้าทอและงานปูนปั้นแบบมีส่วนร่วม อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน
งานวิจัยพบว่า รูปแบบการอนุรักษ์ผ้าทอและงานปูนปั้นแบบมีส่วนร่วม นั้น ได้รับการสืบ ทอดงานฝีมือมาจากบรรพบุรุษ นำมาฝึกฝนจนเกิดเป็นทักษะความเชี่ยวชาญเฉพาะตน และ สร้างสรรค์ต่อยอดให้เป็นสินค้าอัตลักษณ์ชุมชนที่มีความแตกต่าง โดยใช้วัสดุและกรรมวิธีการผลิต ของท้องถิ่น ผลิตได้จริง ใช้สอยดี เหมาะสม สวยงาม น่าสนใจและรูปแบบแปลกใหม่สะดุดตา โดยมี การร่วมมือกันระหว่างชุมชนในการผลิตชิ้นงานและมีการจัดกิจกรรมแสดงสินค้าและวัฒนธรรม ประจำปีของชุมชน ในประเด็นงานผ้าทอนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของกิตติพงษ์ เกียรติวิภาค (2555) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาและพัฒนาการนำผ้าฝ้ายทอมือ มาประยุกต์ใช้ในการสร้างสรรค์เพื่อพัฒนา ผลิตภัณฑ์ กรณีศึกษา: กลุ่มหมู่บ้าน ผ้าฝ้ายทอมือบ้านดอนหลวง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน

Citation : Peuchthonglang, P., Peuchthonglanglang, Y., Yaisamsen, S. & Yanasan, V. (2024). A Woman Weaving a

Man Plastering: Innovation of Identity Maintenance and Increase the Value of Woven Fabrics and Commercial Stucco Work in Pa Sang District, Lamphun Province. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(1) : 347-366; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgrisrru.2024.21>

ผลงานที่ได้รับการออกแบบใช้ขอบเขตการออกแบบ คือ ต้องมีคุณค่าของธรรมชาติหรืองานหัตถกรรม มีเอกลักษณ์และศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น วัสดุ และกรรมวิธีการผลิตของท้องถิ่น ผลิตได้จริงใช้สอยดีเหมาะสมกับวัสดุท้องถิ่น ความสวยงามและความน่าสนใจและรูปแบบแปลกใหม่ สะดุดตา ซึ่งผลจากการแจกแบบสอบถามกลุ่มประชากรเพื่อทำการศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อผลิตภัณฑ์จากการแปรรูปผ้าฝ้ายทอมือที่ได้รับการออกแบบและพัฒนาแล้ว จำนวน 350 คน พบว่า ภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติเชิงบวกในระดับมากที่สุดต่อผลิตภัณฑ์ โดยประเด็นที่กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยสูงที่สุดได้แก่ผลิตภัณฑ์จากผ้าฝ้ายทอมือสามารถต่อยอดพัฒนารูปแบบและลวดลายในอนาคตได้ รองลงมาอีก 4 อันดับ ได้แก่ผลิตภัณฑ์จากผ้าฝ้ายทอมือสะท้อนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ต้นแบบให้มีมูลค่าเพิ่มมากขึ้น ผลิตภัณฑ์จากผ้าฝ้ายทอมือมีรูปแบบและการประยุกต์ที่สวยงามและเป็นที่ยอมรับ/ผลิตภัณฑ์จากผ้าฝ้ายทอมือเป็นการใช้เทคนิคภูมิปัญญาท้องถิ่นแบบเดิมมาใช้ในการสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่ ผลิตภัณฑ์จากผ้าฝ้ายทอมือ สามารถพัฒนาเป็นสินค้าที่เพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจให้กับชุมชนได้ ผลิตภัณฑ์จากผ้าฝ้ายทอมือสะท้อนความเป็นเอกลักษณ์และลักษณะเฉพาะของความเป็นท้องถิ่นได้อย่างชัดเจน และภาพรวมความพึงพอใจต่อผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายทอมือที่ได้รับการออกแบบสร้างสรรค์ที่ได้รับการออกแบบสร้างสรรค์ใหม่ทั้งหมดจากการวิจัยอยู่ในระดับมากที่สุดสำหรับงานปูนปั้นสอดคล้องกับงานวิจัยของภาณุพงศ์ จงขานสิทธิ์ (2556) ได้ทำการศึกษาความคิดสร้างสรรค์ด้านการออกแบบลวดลายปูนปั้นของช่างปูนปั้นในจังหวัดเชียงใหม่และลำพูน และงานวิจัยของอำนาจ ชัดวิชัย (2562) และสุรชัย จงจิตงาม และศิริวรรณ เกตตะพันธุ์ (2558) ผลการวิจัยพบว่า ช่างปูนปั้นในจังหวัดเชียงใหม่และ ลำพูน จำแนกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ 1) ช่างปูนปั้นพื้นบ้าน เป็นช่างที่ไม่ผ่านการศึกษาจากสถาบันการศึกษาทางด้านศิลปะ แต่อาศัยการเรียนรู้ด้วยตนเอง จากช่างอาวุโสและช่างที่เป็นงานแล้ว และ 2) ช่างปูนปั้นประยุกต์ เป็นช่างปูนปั้นที่ผ่านการศึกษา จากสถาบันการศึกษาทางด้านศิลปะ และช่างปูนปั้นทั้ง 2 ประเภทนี้ ส่วนใหญ่ต้องเริ่มเรียนรู้งานปูนปั้นจากการดำปูนเป็น พื้นฐาน และสามารถจำแนกเป็นกลุ่มช่างตามบริบทของพื้นที่อาศัย ได้ 4 กลุ่มคือ กลุ่มช่างดอยสะเก็ด กลุ่มช่างสารภี กลุ่มช่างแม่ วาง และกลุ่มช่างลำพูน กระบวนการของความคิดสร้างสรรค์ด้านการออกแบบลวดลายปูนปั้น สามารถแบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้คือ 1) ขั้นตอนกำหนดความคิดเบื้องต้น ประกอบด้วยการกำหนดความคิดในกระดาษและบนพื้นผิวจริง 2) ขั้นตอนถ่ายทอดเป็น รูปธรรม ประกอบด้วยการเตรียมการ การปฏิบัติการ และ

Citation : ประทีป พิษทองกลาง, ญาดาวิมินทร์ พิษทองกลาง, ศักดิ์สายันต์ โยสามเสน และวิภาดา ญาณสาร. (2567). ผู้หญิงทอ

ผ้า ผู้ชายปั้นปูน : นวัตกรรมมารการธำรงค์อัตลักษณ์และเพิ่มมูลค่าผ้าทอและงานปูนปั้นเชิงพาณิชย์ อำเภอป่าซาง จังหวัด

ลำพูน. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 347-366;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.21>

การทำให้มีชีวิต 3) ขั้นการบูรณาการความคิด ประกอบด้วย การประยุกต์ใช้ และการสร้าง
จินตนาการ 4) ขั้นการทำให้เกิดความสมบูรณ์ ประกอบด้วย การทำให้เกิดมิติและการตกแต่งผิว
และ 5) ขั้นการทำให้เกิดการยอมรับ สำหรับอัตลักษณ์ของลวดลายปูนปั้นในจังหวัดเชียงใหม่และ
ลำพูน แบ่งเป็น 3 ลักษณะดังนี้ 1) อัตลักษณ์ของประเภทลวดลายปูนปั้น ได้แก่ ลวดลายที่ใช้
ตกแต่งศาสนสถานและไม่ใช่ตกแต่งศาสนสถาน 2) อัตลักษณ์ของขั้นตอน การปั้นลวดลาย จำแนก
เป็น 2 ขั้นตอนคือ ขั้นตอนการเตรียมและขั้นตอนการปั้น และ 3) อัตลักษณ์ของรูปแบบลวดลายปูน
ปั้น จำแนกได้ 2 รูปแบบคือ ลวดลายปูนปั้นที่ไม่ตกแต่งสี และลวดลายปูนปั้นที่ตกแต่งสี

2. ศักยภาพผ้าทอและงานปูนปั้น อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน

งานวิจัยพบว่า ศักยภาพชุมชนผ้าทอและงานปูนปั้นตามความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวอยู่ใน
ระดับมาก โดยการบริหารจัดการหมู่บ้านที่มีประสิทธิภาพ สร้างเศรษฐกิจชุมชนให้มีรายได้ และคน
ในชุมชนมีความเป็นมิตร และความคิดเห็นของผู้ประกอบการอยู่ในระดับดีมาก โดยเห็นว่าวิถีชีวิต
และวัฒนธรรมดั้งเดิมของชุมชนเป็นจุดดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวเป็นอย่างดี และชุมชนมี
งานฝีมือที่เป็นอัตลักษณ์ ในประเด็นนี้ ศักยภาพของผ้าทอมีสอดคล้องกับงานวิจัยของกิตติพงษ์
เกียรติวิภาค (2555) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษและพัฒนาการนำผ้าฝ้ายทอมือ มาประยุกต์ใช้ในการ
สร้างสรรค์เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ กรณีศึกษา: กลุ่มหมู่บ้าน ผ้าฝ้ายทอมือบ้านดอนหลวง อำเภอ
ป่าซาง จังหวัดลำพูน ผลงานที่ได้รับการออกแบบใช้ขอบเขตการออกแบบ คือ ต้องมีคุณค่าของ
ธรรมชาติหรืองานหัตถกรรม มีเอกลักษณ์และศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น วัสดุ และกรรมวิธีการผลิต
ของท้องถิ่น ผลิตได้จริงใช้สอยดีเหมาะสมกับวัสดุท้องถิ่น ความสวยงามและความน่าสนใจและ
รูปแบบแปลกใหม่สะดุดตา ซึ่งผลจากการแจกแบบสอบถามกลุ่มประชากรเพื่อทำการศึกษาความ
คิดเห็นที่มีต่อผลิตภัณฑ์จากการแปรรูปผ้าฝ้ายทอมือที่ได้รับการออกแบบและพัฒนาแล้ว จำนวน
350 คน พบว่าภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติเชิงบวกในระดับมากที่สุดต่อผลิตภัณฑ์ โดยประเด็นที่
กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยสูงที่สุดได้แก่ผลิตภัณฑ์จากผ้าฝ้ายทอมือสามารถต่อยอดพัฒนารูปแบบและ
ลวดลายในอนาคตได้ รองลงมาอีก 4 อันดับ ได้แก่ ผลิตภัณฑ์จากผ้าฝ้ายทอมือสะท้อนการพัฒนา
ผลิตภัณฑ์ต้นแบบให้มีมูลค่าเพิ่มมากขึ้น ผลิตภัณฑ์จากผ้าฝ้ายทอมือมีรูปแบบและการประยุกต์ที่
สวยงามและ เป็นที่ดึงดูดใจ/ผลิตภัณฑ์จากผ้าฝ้ายทอมือเป็นการใช้เทคนิคภูมิปัญญาท้องถิ่น
แบบเดิมมาใช้ในการสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่ ผลิตภัณฑ์จากผ้าฝ้ายทอมือ สามารถพัฒนาเป็นสินค้าที่

Citation : Peuchthonglang, P., Peuchthonglanglang, Y., Yaisamsen, S. & Yanasan, V. (2024). A Woman Weaving a

Man Plastering: Innovation of Identity Maintenance and Increase the Value of Woven Fabrics and
Commercial Stucco Work in Pa Sang District, Lamphun Province. *Journal of Local Governance and
Innovation*. 8(1) : 347-366; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgrisru.2024.21>

เพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจให้กับชุมชนได้ ผลผลิตจากผ้าฝ้ายทอมือสะท้อนความเป็นเอกลักษณ์และลักษณะเฉพาะของความเป็นท้องถิ่นได้อย่างชัดเจน และภาพรวมความพึงพอใจต่อผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายทอมือที่ได้รับการออกแบบสร้างสรรค์ที่ได้รับการออกแบบสร้างสรรค์ใหม่ทั้งหมดจากการวิจัยอยู่ในระดับมาก สำหรับงานปูนปั้นสอดคล้องกับแพรวฟีโล ชลเพชร และคณะ (2564) ได้ศึกษาแนวความคิดการออกแบบผลิตภัณฑ์สร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมภูมิปัญญาจากงานปูนปั้นสกุลช่างเมืองเพชร ซึ่งวิจัยพบว่าแนวความคิดการออกแบบผลิตภัณฑ์สร้างสรรค์ (D.I.Y.) สามารถสร้างการรับรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญางานปูนปั้นจังหวัดเพชรบุรี ซึ่งรูปแบบผลิตภัณฑ์ปูนปั้นที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ เช่น นำมาประดับตกแต่ง ได้รับความสนใจมากที่สุด รวมถึงประเด็นการอนุรักษ์และการรักษาภูมิปัญญางานปูนปั้นจังหวัดเพชรบุรี พบว่า แนวความคิดการออกแบบผลิตภัณฑ์สร้างสรรค์เป็นประโยชน์ต่อการอนุรักษ์ ภูมิปัญญาปูนปั้นเมืองเพชรบุรี สามารถสร้างคุณค่าทางด้านจิตใจเนื่องจากเป็นงาน D.I.Y. อีกทั้งเป็นการเพิ่มมูลค่าด้วยการนำเอาปูนปั้นสดมาออกแบบเป็นผลิตภัณฑ์ ซึ่งมีส่วนช่วยในการสร้างงาน และสร้างรายได้ในท้องถิ่น

3. แนวทางการสร้างนวัตกรรมการสื่อสารอัตลักษณ์และเรื่องราวผ้าทอและงานปูนปั้นเชิงพาณิชย์ อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน

งานวิจัยนี้ได้แนวทางการสร้างนวัตกรรมการสื่อสารอัตลักษณ์และเรื่องราวผ้าทอและงานปูนปั้นควรทำผ่านแนวความคิดการสื่อสารการตลาดแนวใหม่ (4E) ได้แก่ 1) Experience สร้างประสบการณ์ที่ดี 2) Exchange สร้างคุณค่าให้สินค้าและบริการ 3) Everywhere เข้าถึงง่าย หลายช่องทาง และ 4) Evangelism ทำให้ลูกค้าชากรเป็นขาประจำ ผ่านคลิปวิดีโอสั้น 5 เรื่อง ได้แก่ 1) ทอมือ ทอใจ ผ้าทอเมืองลำพูน 2) ผู้หญิงทอผ้าเมืองลำพูน 3) งานปูนปั้น พุทธศิลป์เมืองหริภุญไชย 4) ผู้ชายปั้นปูน และ 5) ผ้าทอ งานปูนปั้น ชุมชนศิลปะสร้างสรรค์เมืองลำพูน สอดคล้องกับงานวิจัยของปริญญา นาคปฐม และสิทธิชัย สวัสดิ์แสน (2565) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนจังหวัดนครนายกภายหลังสถานการณ์โควิด-19 ผลการวิจัยพบว่า สถานการณ์การระบาดของโควิด-19 ส่งผลให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องได้รับผลกระทบอย่างต่อเนื่อง ทำให้สถานประกอบการด้านการท่องเที่ยวสูญเสียโอกาสเชิงเศรษฐกิจอย่างไรก็ตามจุดแข็งของจังหวัดนครนายกคือมีที่ตั้งอยู่ใกล้กรุงเทพมหานครและปริมณฑล รวมทั้งมีแหล่งท่องเที่ยวที่มีความหลากหลาย ในขณะที่การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว และการ

Citation : ประทีป พิซทองกลาง, ญาดาวิมินทร์ พิซทองกลาง, ศักดิ์สายันต์ โยสามแสน และวิภาดา ญาณสาร. (2567). ผู้หญิงทอ

ผ้า ผู้ชายปั้นปูน : นวัตกรรมมารการธำรงอัตลักษณ์และเพิ่มมูลค่าผ้าทอและงานปูนปั้นเชิงพาณิชย์ อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 347-366;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.21>

ประชาสัมพันธยังเป็นจุดอ่อนที่สำคัญ นอกจากนี้การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ทำให้นักท่องเที่ยวไม่มีความปลอดภัยในชีวิตและสุขภาพ ซึ่งแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนจังหวัดนครนายก ภายหลังจากสถานการณ์ โควิด-19 พบว่าการพัฒนาการท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับจังหวัดนครนายกในอนาคต ประกอบด้วย 6 ปัจจัย ได้แก่ (1) การส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว กีฬาและนันทนาการเพื่อรองรับการเติบโตของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว (2) การสร้างความร่วมมือและส่งเสริมผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว ให้ได้รับมาตรฐาน SHA หรือ SHA Plus (3) การส่งเสริมและการประชาสัมพันธ์ด้านการตลาด (4) การจัดทำโครงการส่งเสริมการท่องเที่ยว (5) การพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวสู่การเปลี่ยนแปลง และ (6) การเพิ่มมูลค่าของสินค้า การบริการ กิจกรรม และผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว นอกจากนี้ในการพัฒนาสื่อสารการตลาดดิจิทัลต้องให้ความสำคัญกับการสื่อสารที่สมดุลระหว่างการตลาดอย่างสร้างสรรค์และการโน้มน้าวสังคมด้วยประโยชน์ส่วนบุคคลต้องให้ความสำคัญกับจริยธรรมเป็นอย่างมาก

ความรู้ใหม่ (New Knowledge)

งานวิจัยเรื่อง “ผู้หญิงทอผ้า ผู้ชายปั้นปูน : นวัตกรรมการดำรงอัตลักษณ์วัฒนธรรมการดำรงอัตลักษณ์และเพิ่มมูลค่าผ้าทอและงานปูนปั้นเชิงพาณิชย์ อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน” ครั้งนี้ได้เกิดองค์ความรู้จากงานวิจัยและการนำไปใช้ประโยชน์เชิงวิชาการ เชิงชุมชน สังคม และเชิงนโยบาย ดังนี้

ภาพที่ 1 รูปแบบการดำรงอัตลักษณ์และเพิ่มมูลค่าผ้าทอและงานปูนปั้นเชิงพาณิชย์ อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน

Citation : Peuchthonglang, P., Peuchthonglanglang, Y., Yaisamsen, S. & Yanasan, V. (2024). A Woman Weaving a

Man Plastering: Innovation of Identity Maintenance and Increase the Value of Woven Fabrics and Commercial Stucco Work in Pa Sang District, Lamphun Province. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(1) : 347-366; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.21>

สำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในเชิงวิชาการ ได้ทราบข้อมูลรูปแบบการอนุรักษ์ผ้าทอและงานปูนปั้นแบบมีส่วนร่วม ศักยภาพการออกแบบผ้าทอและงานปูนปั้นระดับชุมชน และแนวทางการสร้างนวัตกรรมการสื่อสารอัตลักษณ์และเรื่องราวผ้าทอและงานปูนปั้นเชิงพาณิชย์ อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน ส่วน ประโยชน์เชิงชุมชนและสังคม ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยสามารถใช้เป็นแนวทางในการอนุรักษ์ ฟื้นฟูและสืบทอดมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมงานทอผ้าและงานปูนปั้นอำเภอป่าซางสู่เยาวชน และผู้ที่สนใจ รวมถึงสามารถสร้างเป็นแหล่งเรียนรู้ทางภูมิปัญญาท้องถิ่น สร้างเส้นทางและกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสัมผัสวิถีชุมชนเชิงช่างในอำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูนได้ต่อไป สำหรับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจ งานวิจัยนี้จะเป็นข้อมูลในการพัฒนาแนวทางการอนุรักษ์คุณค่าและเพิ่มมูลค่าจากงานทอผ้าและงานปูนปั้นสู่การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมยกระดับรายได้ของสภา ประชาชนชาวบ้าน รวมถึงผู้ประกอบการชุมชน รวมถึงโอกาสในการต่อยอดพัฒนาช่องทางการจำหน่ายสินค้าอัตลักษณ์ชุมชนทั้งแบบออนไลน์และออฟไลน์ให้เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวาง ในส่วนของประโยชน์เชิงนโยบาย ชุมชนท้องถิ่นและหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องสามารถนำข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการเพิ่มศักยภาพการผ้าทอ งานปูนปั้นหรือสัมมาชีพชุมชน ตลอดจนการวางแผนการผลิต การลดต้นทุนการผลิต การพัฒนาสินค้าอัตลักษณ์ชุมชนแนวใหม่ และองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยจะเป็นประโยชน์แก่ชุมชนอื่นๆ ในการประยุกต์ใช้ ขยายผล และสร้างเครือข่ายในชุมชนของตนเอง ตลอดจนการเพิ่มมูลค่าเชิงพาณิชย์ให้แก่สินค้าจากมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมอื่นๆ เพื่อการพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืนต่อไป

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

ด้านการเข้าถึง ยังมีการเข้าถึงค่อนข้างยากลำบาก จึงต้องได้รับการพัฒนาด้านถนนที่ใช้สำหรับการเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยว อีกทั้งควรมีป้ายแสดงเส้นทางที่ชัดเจนและสังเกตได้ง่าย ตลอดเส้นทางเข้าสู่บ้านดอนหลวง หรือแนบแผนที่และคิวอาร์โค้ดแสดงเส้นทางไว้บนสื่อประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ

Citation : ประทีป พิษทองกลาง, ญาดาวีมินทร์ พิษทองกลาง, ศักดิ์สายันต์ โยสามเสน และวิภาดา ญาณสาร. (2567). ผู้หญิงทอ

ผ้า ผู้ชายปั้นปูน : นวัตกรรมมารการธำรงอัตลักษณ์และเพิ่มมูลค่าผ้าทอและงานปูนปั้นเชิงพาณิชย์ อำเภอป่าซาง จังหวัด

ลำพูน. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 347-366;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.21>

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรทำวิจัยเกี่ยวกับการเพิ่มมูลค่าเพิ่มผ้าฝ้ายทอมือและงานปูนปั้นสำหรับส่งออกตลาดต่างประเทศ เนื่องจากปัจจุบันผ้าฝ้ายทอมือและงานปูนปั้นมีต้นทุนสูง แต่ราคาถูกควรเพิ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่าง เพื่อความคิดเห็นที่หลากหลายมากขึ้น และควรลงพื้นที่วิจัยในช่วงฤดูการท่องเที่ยว เพราะจะมีจำนวนนักท่องเที่ยวมากและหลากหลายเชื้อชาติ

เอกสารอ้างอิง (References)

- กลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลพัฒนาจังหวัดลำพูน. (2564). **แผนพัฒนาจังหวัดลำพูน พ.ศ. 2566-2570 (ฉบับทบทวน พ.ศ. 2567)**. จังหวัดลำพูน
- กิตติพงษ์ เกียรติวิภาค. (2555). **การศึกษาและพัฒนาการนำผ้าฝ้ายทอมือมาประยุกต์ใช้ในการสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ กรณีศึกษา : กลุ่มหมู่บ้านผ้าฝ้ายทอมือบ้านดอนหลวง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน**. รายงานการวิจัย สาขาวิชาออกแบบหัตถอุตสาหกรรม. คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ประภัสสร แสนไชย. (2554). **กระบวนการถ่ายทอดความรู้หัตถกรรมผ้าฝ้ายทอมือของชุมชนบ้านดอนหลวง จังหวัดลำพูน**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษานอก-ระบบบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ปริญญา นาคปฐม และสิทธิชัย สวัสดิ์แสน. (2565). **แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนจังหวัดนครนายกภายหลังสถานการณ์โควิด-19. วารสารเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวสู่ความยั่งยืน. 4(2) : 38-55.**
- ปิยารัช เขยวัดเกาะ. (2546). **โครงสร้างทางการตลาดของผลิตภัณฑ์สิ่งทอบ้านดอนหลวง จังหวัดลำพูน**. การค้นคว้าแบบอิสระ เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตรบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- แพรวพีไล เลิศพงศ์พิรุฬห์, ศุภกรณ์ เขาวีวัฒนากุล, เอริน อุดมสวัสดิ์, วีรภัทรา วุฒิพรสกุลโชติ, ณธกร ฉ่ำทรัพย์ และศุภกรณ์ ดิษฐพันธ์. (2564). **แนวคิดการออกแบบผลิตภัณฑ์สร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมภูมิปัญญาจากงานปูนปั้นสกุลช่างเมืองเพชร. วารสารพฤกษิมย์. 3(1) : 93-107.**
- มานพ ชุ่มอ่อน. (2555). **การจัดการความรู้เพื่อพัฒนาธุรกิจชุมชนในผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายทอมือ กรณีศึกษา กลุ่มผ้าฝ้ายทอมือบ้านดอนหลวง ตำบลแม่แรง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน**. รายงานการวิจัย คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.

Citation : Peuchthonglang, P., Peuchthonglanglang, Y., Yaisamsen, S. & Yanasan, V. (2024). A Woman Weaving a

Man Plastering: Innovation of Identity Maintenance and Increase the Value of Woven Fabrics and Commercial Stucco Work in Pa Sang District, Lamphun Province. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(1) : 347-366; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgrisru.2024.21>

- ฤทัยรัตน์ แผนทอง. (2552). การเพิ่มผลผลิตผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายทอมือของกลุ่มทอผ้าบ้านแม่แรง ตำบลแม่แรง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วลัยลักษณ์ อริยสัจเจวสิน. (2552). การจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น: กรณีศึกษาผ้าจากคูบัว ตำบลคูบัว อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี. รายงานการวิจัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วิกานดา ศรีกอก. (2549). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์แปรรูปจากผ้าฝ้ายทอมือของหมู่บ้านอุตสาหกรรมเพื่อการท่องเที่ยว บ้านดอนหลวง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน. วิทยานิพนธ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ศคราญนิตย์ เล็กสุทธิ. (2556). การสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าฝ้ายทอมือที่สอดคล้องกับหลักพุทธธรรมของกลุ่มผ้าฝ้ายทอมือบ้านหนองเจือก ตำบลแม่แรง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน. รายงานการวิจัย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- สมบัติ สิงฆราช. (2554). การพัฒนากระบวนการผลิตของกลุ่มผู้ผลิตผ้าฝ้ายทอมือ กรณีศึกษา : กลุ่มทอผ้าบ้านดอนหลวง ตำบลแม่แรง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน. เชียงใหม่ : คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
- สุธิมนต์ ทรงศรีโรจน์. (2559). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น กรณีศึกษา: หมู่บ้านดอนหลวง ตำบลแม่แรง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน. รายงานการวิจัย คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เชียงใหม่.
- สุรัชย์ จงจิตงาม และศิริวรรณ เกตตะพันธ์. (2558). ปูนปั้นวัดเกาะกลาง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน : การศึกษาเบื้องต้นด้านเทคนิค วัสดุ และความสัมพันธ์ที่มีต่อรูปแบบศิลปกรรม. วารสารวิจัยศิลป. 6(1) : 170-203.
- สุรียา สนธิ. (2550). ภูมิปัญญาพื้นบ้านในการจัดการด้านอาชีพอนามัยและความปลอดภัยในการทำงานทอ 4 ผ้า กลุ่มสตรีทอผ้าบ้านดอนหลวง จังหวัดลำพูน. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อนงนาฏ อุ่นเรือน. (2557). การศึกษาสภาพการดำเนินงานด้านการจัดการของวิสาหกิจชุมชน กลุ่มผลิตภัณฑ์จากผ้าฝ้ายทอมือ ตำบลแม่แรง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน. รายงานการวิจัย สาขาวิชาบริหารธุรกิจ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- อำนาจ ชัดวิชัย. (2562). วิเคราะห์เทวดาปูนปั้นเชิงพุทธศิลปกรรมในล้านนา. วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง. 8(2) : 191-204.

Taro Yamane. (1973). *Statistics: an introductory analysis*. New York : Harper & Row.

Citation : ประทีป พิษทองกลาง, ญาดาวิมินทร์ พิษทองกลาง, ศักดิ์สายันต์ โยสามเสน และวิภาดา ญาณสาร. (2567). ผู้หญิงทอ

ผ้า ชายปั่นปูน : นวัตกรรมมารการธำรงอัตลักษณ์และเพิ่มมูลค่าผ้าทอและงานปูนปั้นเชิงพาณิชย์ อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 347-366;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.21>

“สูงวัยสร้างเมืองท่างาม” การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของ
องค์การบริหารส่วนตำบลท่างาม อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี
“Sung Wai Sang Muang Tha Ngam” Developing the Quality of
Life of the Elderly in Tha Ngam Subdistrict Administrative
Organization, Inburi District, Singburi Province

ไททัศน์ มาลา^{1*}

Titus Mala^{1*}

Received : January 18, 2024; Revised : March 27, 2024; Accepted : March 31, 2024

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลท่างาม อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยวิธีการสัมภาษณ์จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 32 คน การสังเกตการณ์เกี่ยวกับกิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ และศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลตามแนวทางการวิจัยเชิงคุณภาพโดยการให้ความหมาย การวิเคราะห์เชิงเนื้อหาและการตีความ

ผลการศึกษพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลท่างามเข้าสู่การเป็นสังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ จึงได้นำแนวคิดสูงวัยสร้างเมืองท่างามเพื่อมุ่งแก้ไขปัญหาของผู้สูงอายุใน 5 มิติ คือ ด้านสังคมเกิดกิจกรรมการรวมกลุ่มของผู้สูงอายุอย่างหลากหลาย ด้านเศรษฐกิจเกิดการพัฒนาอาชีพเสริมเพื่อสร้างรายได้ ด้านสุขภาพเกิดระบบการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุโดยจิตอาสาในชุมชน ด้าน

¹คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์;

Faculty of Humanities and Social Science, Valaya Alongkorn Rajabhat University Under the Royal Patronage, Thailand.

*Corresponding Author; e-mail : titus@vru.ac.th

Citation : Mala, T. (2024). “Sung Wai Sang Muang Tha Ngam” Developing the Quality of Life of the Elderly in

Tha Ngam Subdistrict Administrative Organization, Inburi District, Singburi Province. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(1) : 367-382; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.22>

สภาพแวดล้อมมีการดูแลที่อยู่อาศัยผู้สูงอายุภายใต้ศูนย์เรียนรู้การจัดปรับอาคารสถานที่ให้เป็นมิตรกับผู้สูงอายุและคนทุพพลภาพทำงาน และด้านการมีส่วนร่วมโดยการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทั้งภาครัฐ เอกชน ภาคประชาชน และสถาบันทางวิชาการ โดยการดำเนินกิจกรรม 6 ชุดกิจกรรมหลัก ประกอบด้วย การพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุ การพัฒนาสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อผู้สูงอายุ การพัฒนาระบบบริการผู้สูงอายุ การจัดตั้งกองทุนหรือจัดให้มีสวัสดิการช่วยเหลือ การพัฒนาและนำใช้ข้อมูล และมีกฎระเบียบเพื่อแนวปฏิบัติเพื่อหนุนเสริมการดำเนินกิจกรรม

คำสำคัญ (Keywords) : การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ, ผู้สูงอายุ, คุณภาพชีวิต, ศูนย์สร้างเมืองทำงาน

Abstract

The purpose of this research article is to study the development of the quality of life of the elderly in the area of Tha Ngam Subdistrict Administrative Organization, Inburi District, Singburi Province. This is qualitative research using interviews with 50 key informants, observation of activities to improve the quality of life of the elderly. and documentary research. Data were analyzed according to qualitative research methods, by providing meaning, content analysis and interpretation.

The results of the study found that Tha Ngam Subdistrict Administrative Organization has aged society. Therefore, the concept of “Sung Wai Sang Muang Tha Ngam” with an aim to solve the problems of the elderly in 5 dimensions. On the social side, there are various activities for gathering together the elderly. On the economic side, there is the development of additional careers to generate income. In terms of health, there is a system of caring for the elderly by volunteers in the community. In terms of the environment, there is care for the elderly's residences under the Universal Design by Tha Ngam. And participation by creating a network of cooperation between the government, private sector, public sector, and academic institutions. By carrying out 6 sets of main activities, consisting of developing the potential of the elderly. Developing an environment that is conducive to the

Citation : โททัศน์ มาลา. (2567). “ศูนย์สร้างเมืองทำงาน” การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลทำงาน

อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 367-382;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.22>

elderly. Developing the elderly service system. Setting up a fund or providing welfare assistance. Developing data and using information and there are rules and regulations for guidelines to support the implementation of activities.

Keywords : Developing the Quality of Life of the Elderly, Elder, Quality of Life, Sung Wai Sang Muang Tha Ngam

บทนำ (Introduction)

ผู้สูงอายุนับว่าเป็นสมาชิกในสังคมที่เปี่ยมไปด้วยศักยภาพทั้งในด้านภูมิความรู้และประสบการณ์การดำเนินชีวิต มีความเข้าใจชีวิตอย่างลึกซึ้งสามารถชี้แนะลูกหลานและคนในชุมชนให้ดำเนินชีวิตอย่างถูกต้องเหมาะสม ซึ่งปัจจุบันประเทศไทยเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ และนับเป็นบทบาทสำคัญที่นโยบายของภาครัฐที่จะต้องวางแผนและบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุทั้งในระดับประเทศจนถึงระดับท้องถิ่น กล่าวคือต้องมีนโยบายในการส่งเสริมผู้สูงอายุให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี ได้แก่ (1) มีสุขภาพที่ดีทั้งกายและจิต (2) ครอบครัวมีสุข สังคมเอื้ออาทร อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม (3) มีหลักประกันที่มั่นคง ได้รับสวัสดิการและการบริการที่เหมาะสม (4) อยู่อย่างมีคุณค่า มีศักดิ์ศรี พึ่งตนเองได้ เป็นที่ยึดเหนี่ยวทางจิตใจและมีส่วนร่วมในครอบครัว ชุมชน และสังคม และ (5) มีโอกาสเข้าถึงข้อมูลและข่าวสารอย่างต่อเนื่อง (กรมกิจการผู้สูงอายุ, 2560 : 15)

องค์การบริหารส่วนตำบลท่างาม อำเภอลำดวนบุรี จังหวัดสิงห์บุรี มีขนาดพื้นที่ครอบคลุม 31.69 ตารางกิโลเมตร ประกอบด้วย 11 หมู่บ้าน จำนวนครัวเรือน 1,988 ครัวเรือน มีประชากรรวมทั้งสิ้น 5,159 คน โดยเป็นผู้สูงอายุ 1,232 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 23.88 ซึ่งนับว่าเป็นสังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ (Aged Society) ทั้งนี้พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เกษตรกรรม อาชีพหลักของประชากรคือรับจ้างทั่วไป ร้อยละ 29.94 มีรายได้เฉลี่ย 71,498.31 บาทต่อคนต่อปี รายได้เฉลี่ยครัวเรือน 224,911.60 บาทต่อครัวเรือนต่อปี ในด้านการบริหารจัดการนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลท่างามมีบุคลากรรวมทั้งสิ้น 42 คน งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ 2566 รวมทั้งสิ้น 51,532,000 บาท ผลการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (LPA) คิดเป็นร้อยละ 94.70 (องค์การบริหารส่วนตำบลท่างาม, 2566)

Citation : Mala, T. (2024). "Sung Wai Sang Muang Tha Ngam" Developing the Quality of Life of the Elderly in

Tha Ngam Subdistrict Administrative Organization, Inburi District, Singburi Province. **Journal of Local Governance and Innovation.** 8(1) : 367-382; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.22>

จากข้อมูลการประชาคมบริบทของพื้นที่ที่มีปัญหาสำคัญเร่งด่วน 3 ลำดับแรก ได้แก่ ปัญหาการจัดการขยะในพื้นที่ ปัญหาเศรษฐกิจ และปัญหาการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลท่างามได้กำหนดวิสัยทัศน์การพัฒนาท้องถิ่นปี พ.ศ. 2566 – 2570 มุ่งสู่การเป็นองค์กรส่งเสริมการจัดสวัสดิการชุมชน พัฒนาทักษะการทำงาน พัฒนาคุณภาพชีวิต พัฒนาตำบลสุขภาวะตามวิถีพอเพียง ภายใต้ยุทธศาสตร์ 6 ด้าน ได้แก่ (1) การพัฒนาด้านสังคมและคุณภาพชีวิต (2) การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ (3) การพัฒนาด้านการศึกษา ศาสนาวัฒนธรรมและประเพณี (4) การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน (5) การพัฒนาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และ (6) การพัฒนาด้านการเมือง การบริหารและการจัดการ โดยเฉพาะในประเด็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุจากการที่เป็นพื้นที่เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ (Aged Society) อนาคตที่ต้องการที่จะมุ่งเน้นการดำเนินโครงการพัฒนาสังคมและส่งเสริมคุณภาพชีวิต ต่าง ๆ เช่น การช่วยเหลือผู้สูงอายุที่ส่งผลกระทบต่อความต้องการพึ่งพิงและพึ่งพาที่เพิ่มสูงขึ้น การดูแลผู้สูงอายุระยะยาว ตลอดจนการเตรียมความพร้อมในการรับมือกับสถานะต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการดูแลผู้สูงอายุทั้งในด้านร่างกาย อารมณ์ เศรษฐกิจ และด้านสังคม โดยพัฒนาการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับภาคส่วนต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานของรัฐ องค์กรประชาชน องค์กรการกุศล และองค์กรเอกชน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนและผู้สูงอายุในพื้นที่ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

เพื่อศึกษาการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลท่างาม อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) จากการวิจัยภาคสนามจากการลงพื้นที่ตรวจประเมินองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อรับรางวัลการบริหารจัดการที่ดี ภายใต้โครงการจ้างที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบและประเมินผลและเผยแพร่ผลงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับรางวัลการบริหารจัดการที่ดี โดยศูนย์บริการวิชาการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ โดยผู้วิจัยได้ทำการศึกษาด้วยวิธีต่าง ๆ ดังนี้

Citation : โททัศน์ มาลา. (2567). “สร้างวัยสร้างเมืองท่างาม” การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลท่างาม

อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 367-382;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.22>

1. การสัมภาษณ์ (Interview) จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จำนวน 32 คน/รูป ได้แก่ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 3 คน บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 8 คน ผู้สูงอายุ 6 คน ตัวแทนชมรมผู้สูงอายุ 8 คน ประชาชน 5 คน และพระสงฆ์ 2 รูป

2. การสังเกตการณ์ (Observation) เกี่ยวกับกิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ โรงเรียนผู้นำสูงวัยตำบลท่างาม การดำเนินงานของชมรมผู้สูงอายุ กิจกรรมการออกกำลังกาย การพัฒนาอาชีพเสริมให้แก่ผู้สูงอายุ กิจกรรมของศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ (ศพอส.) และศูนย์บริการกายอุปกรณ์

3. เอกสารที่เป็นกฎหมาย ข้อบังคับหรือระเบียบ และเอกสารของทางราชการ ได้แก่ พ.ร.บ.กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม แผนพัฒนาท้องถิ่น ข้อบัญญัติงบประมาณท้องถิ่น เอกสารการดำเนินโครงการ และผลสรุปเกี่ยวกับโครงการพัฒนาผู้สูงอายุ

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามแนวทางการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยสร้างข้อสรุปจากข้อมูลที่รวบรวมและศึกษามาจากการสัมภาษณ์ การสังเกตการณ์ และข้อมูลเชิงเอกสาร นำมาให้ความหมาย วิเคราะห์ และตีความ จัดระบบข้อมูลเป็นหมวดหมู่ และหาข้อสรุปเพื่อนำเสนอเป็นผลการวิจัยต่อไป

ผลการวิจัย (Research Results)

“สูงวัยสร้างเมืองท่างาม” เป็นแนวความคิดจัดบริการสาธารณะของท้องถิ่นที่สอดคล้องกับนวัตกรรมด้านการเข้าถึงผู้ยากไร้และผู้ด้อยโอกาส และเป็นโครงการที่ต่อยอดจากโครงการเดิมชื่อ “โครงการวิญญูกรรมลำดวน วงเดือนลำดวน ตำบลท่างาม” ซึ่งได้ริเริ่มไว้ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2557 ทั้งนี้โครงการสูงวัยสร้างเมืองท่างามได้ดำเนินการตั้งแต่ปีงบประมาณ 2560 - 2562 โดยใช้งบประมาณรวม 1,081,106 บาท ซึ่งได้รับสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส. สำนัก 3) และจากกองทุนระบบหลักประกันสุขภาพองค์การบริหารส่วนตำบลท่างาม โดยมุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพการดูแลผู้สูงอายุ เป็นการต่อยอดโครงการเดิมที่ได้ดำเนินงานเพื่อมุ่งแก้ไขปัญหาของผู้สูงอายุใน 5 มิติ คือ ด้านสังคม เศรษฐกิจ สุขภาพ สภาพแวดล้อม และการมีส่วนร่วม สุ่มิติใหม่ในการพัฒนาที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาที่ใช้ทุนทางสังคมและศักยภาพชุมชนในการจัดการและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ โดยมีวัตถุประสงค์ของการ

Citation : Mala, T. (2024). “Sung Wai Sang Muang Tha Ngam” Developing the Quality of Life of the Elderly in

Tha Ngam Subdistrict Administrative Organization, Inburi District, Singburi Province. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(1) : 367-382; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.22>

ดำเนินงานด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลท่านั้น สามารถสรุปได้เป็น 4 ประการ คือ

1. เพื่อพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุ บุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญในการดูแลผู้สูงอายุในพื้นที่ ตำบลท่านั้น รวมถึงทีมงานขับเคลื่อนระบบการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุในตำบลท่านั้น
2. เพื่อขับเคลื่อนกิจกรรมพัฒนานวัตกรรมและพัฒนาระบบการดูแลผู้สูงอายุซึ่งสอดคล้อง ครอบคลุมกับ 6 ชุดกิจกรรม กลไก 5อ (อาหาร/ ออกกำลังกาย/ อาชีพ/ ออม/ อาสาสร้างเมือง) และ 5ก (การพัฒนาชมรมผู้สูงอายุ/ การพัฒนาโรงเรียนผู้สูงอายุ/ กายอุปกรณ์/ การดูแลต่อเนื่อง/ การลดอุบัติเหตุ)
3. เพื่อพัฒนาทักษะความเชี่ยวชาญของศูนย์เรียนรู้การพัฒนาระบบการดูแลผู้สูงอายุโดย ชุมชนท้องถิ่น
4. เพื่อการแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุและการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ตำบลท่านั้น

ทั้งนี้เหตุผลที่อบต.ท่านั้นได้ริเริ่มให้ความสำคัญในด้านการดูแลผู้สูงอายุ นั้น เนื่องจาก ผู้สูงอายุ 1,232 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 23.88 ของประชากรทั้งหมดซึ่งนับว่าเป็นสังคมผู้สูงอายุโดย สมบูรณ์ (Aged Society) แบ่งเป็น ผู้สูงอายุติดสังคมร้อยละ 96.20 ผู้สูงอายุติดบ้านร้อยละ 2.47 และผู้สูงอายุติดเตียงร้อยละ 1.33 นอกจากนี้ผลการสำรวจการรายงาน 20 อันดับโรค แยกตามกลุ่ม อายุระหว่าง 60 - 99 ปี ของสถานบริการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลท่านั้นพบว่าผู้สูงอายุ ส่วนใหญ่มีปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพ 5 อันดับแรก คือ (1) ความดันโลหิตสูง (2) การรับบริการแพทย์ แผนไทย (3) โรคเบาหวาน (4) ไขมันในเลือดสูง และ (5) ปวดกล้ามเนื้อ ดังนั้น จากข้อมูลข้างต้น อบต.ท่านั้นจึงเห็นถึงสภาพปัญหาและต้องการดูแลผู้สูงอายุในระยะยาว การเตรียมความพร้อมเพื่อ รับมือกับสภาวะต่าง ๆ เกี่ยวกับสังคมผู้สูงอายุ ทั้งในด้านร่างกาย ด้านอารมย์ ด้านเศรษฐกิจ และ ด้านสังคม โดยกำหนดกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ที่สำคัญได้แก่

1. คณะทำงานขับเคลื่อนงานด้านการดูแลผู้สูงอายุในระดับพื้นที่ จำนวน 1 คณะ
2. ผู้ดูแลผู้สูงอายุในครอบครัวได้รับการพัฒนาทักษะการดูแลผู้สูงอายุ หมู่บ้านละ 10 ครอบครัว
3. อาสาสมัคร (Care Giver) ในการดูแลผู้สูงอายุร้อยละ 10 ของอาสาสมัครในหมู่บ้าน จำนวน 22 คน

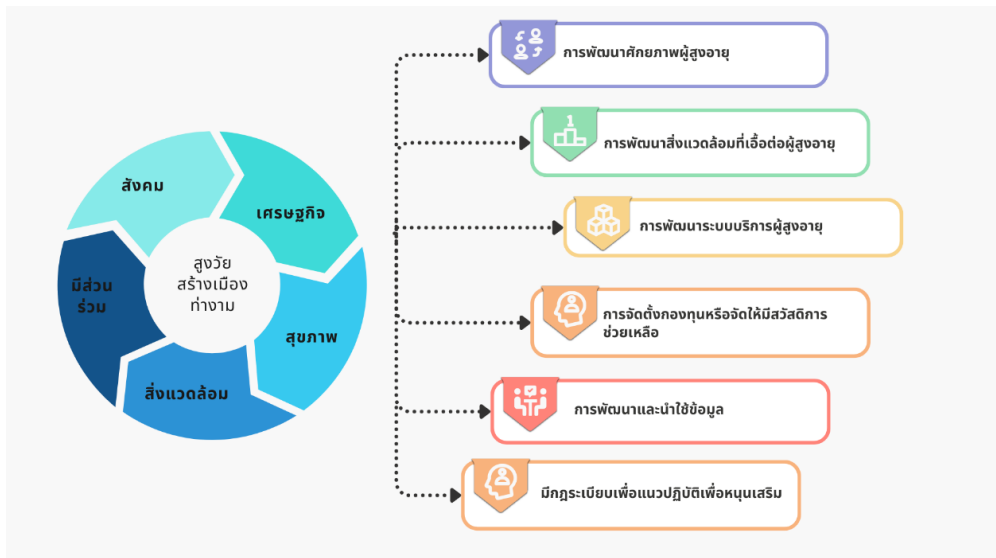
Citation : ไททัศน์ มาลา. (2567). “สร้างวัยสร้างเมืองท่านั้น” การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลท่านั้น

อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 367-382;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.22>

4. ผู้สูงอายุที่มีบทบาทในการทำหน้าที่เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงจำนวน 22 คน
 5. ผู้สูงอายุที่มีรายได้ต่ำในพื้นที่ตำบลท่างามจำนวน 60 ครัวเรือน
 6. ผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงจำนวน 40 คน ได้รับการดูแลต่อเนื่อง
 7. ผู้สูงอายุในโรงเรียนผู้สูงอายุรุ่นที่ 1 และรุ่นที่ 2 จำนวน 65 คน
 8. ผู้สูงอายุตำบลท่างาม จำนวน 212 คน
 9. ผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงที่ใช้บริการรถ EMS เป็นประจำ จำนวน 25 คน
 10. กลุ่มอาชีพผู้สูงอายุจำนวน 4 กลุ่ม ประกอบด้วย กลุ่มสตรีสวดโสร่งโคราช กลุ่มกระเป๋าดำต้นไม้ วิสาหกิจชุมชนแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรบ้านท่างาม และกลุ่มขนมทองม้วนผู้สูงอายุ
- ทั้งนี้ภายใต้แนวคิดสูงวัยสร้างเมืองท่างาม องค์การบริหารส่วนตำบลท่างามได้มุ่งแก้ไขปัญหาของผู้สูงอายุใน 5 มิติ คือ ด้านสังคม เศรษฐกิจ สุขภาพ สภาพแวดล้อม และการมีส่วนร่วม โดยผ่านการดำเนินกิจกรรม 6 ชุดกิจกรรมหลัก ประกอบด้วย การพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุ การพัฒนาสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อผู้สูงอายุ การพัฒนาระบบบริการผู้สูงอายุ การจัดตั้งกองทุนหรือจัดให้มีสวัสดิการช่วยเหลือ การพัฒนาและนำใช้ข้อมูล และมีกฎระเบียบเพื่อแนวปฏิบัติเพื่อหนุนเสริมการดำเนินกิจกรรม สรุปดังแผนภาพและรายละเอียดต่อไปนี้

ภาพที่ 1 การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุภายใต้แนวคิดสูงวัยสร้างเมืองท่างาม
ที่มา: ผู้วิจัย (2566)

Citation : Mala, T. (2024). "Sung Wai Sang Muang Tha Ngam" Developing the Quality of Life of the Elderly in

Tha Ngam Subdistrict Administrative Organization, Inburi District, Singburi Province. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(1) : 367-382; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgrisru.2024.22>

1. ด้านสังคม “สูงวัยสร้างเมืองทำงาน” มีความสอดคล้องกับนวัตกรรมด้านการเข้าถึงผู้ยากไร้และผู้ด้อยโอกาส ที่ท้องถิ่นมีความพยายามในการใช้ทุนทางสังคมในการแก้ไขปัญหาในการบริการสาธารณะในด้านการสร้างระบบในการดูแลผู้สูงอายุอย่างรอบด้าน และพยายามในการบูรณาการประเด็นผู้สูงอายุเข้าสู่งานประจำของอบต. โดยสามารถสร้างผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ คือ ในด้านสังคมเกิดการรวมกลุ่มทำกิจกรรมผู้สูงอายุ เกิดสวัสดิการ การช่วยเหลือเกื้อกูล การพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุ การส่งเสริมให้ผู้สูงอายุได้นำความรู้ความสามารถของตนมาใช้ในการถ่ายทอดแก่สมาชิกในชุมชนผ่านโรงเรียนผู้สูงอายุ

2. ด้านเศรษฐกิจ เกิดการสร้างรายได้ให้แก่ผู้สูงอายุผ่านกระบวนการพัฒนาทักษะกลุ่มอาชีพผู้สูงอายุ ได้แก่ กลุ่มสตรีสตรียุโรป กลุ่มกระเป๋าดัดมือ วิสาหกิจชุมชนแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรบ้านทำงาน และกลุ่มขนมทองม้วนผู้สูงวัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสามารถเป็นแหล่งศึกษาดูงานด้านระบบการจัดการดูแลผู้สูงอายุที่สามารถช่วยเสริมรายได้ในการขายสินค้าและการให้บริการทั้งทีมงานไกด์ ทีมงานรถลงแหล่งเรียนรู้ ทีมงานบ้านโฮมสเตย์ ทีมงานอาหาร ทีมงานแหล่งเรียนรู้ และทีมงานขายของฝาก นอกจากนี้ในแต่ละปีนั้นอบต.ได้เก็บข้อมูลสถิติจำนวนผู้เข้ามาศึกษาดูงานพบว่ามีคณะต่าง ๆ เข้ามาศึกษาดูงานรวมทั้งสิ้น 10 ครั้ง/ปี จำนวน 1,600 คน เฉลี่ยค่าใช้จ่ายต่อคน คนละ 150 บาท รวมกระจายรายได้ในพื้นที่ประมาณ 240,000 บาท ต่อปี

3. ด้านสุขภาพ ทำให้เกิดระบบการดูแลช่วยเหลือด้านสุขภาพของผู้สูงอายุโดยจิตอาสาในชุมชน ตรวจสอบสุขภาพของผู้สูงอายุ ก่อน - ระหว่าง - หลัง การดำเนินโครงการ การวิเคราะห์และเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผลรอบแอมผู้สูงอายุ ค่าน้ำหนัก ค่าความดันโลหิต ผลการตรวจเลือด โดยองค์วิชาชีพคือ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) และหน่วยติดตามประเมินผลจากสำนักสนับสนุนสุขภาวะชุมชน (สสส. สำนัก 3)

4. ด้านสภาพแวดล้อม เกิดการปรับอาคารที่อยู่อาศัยให้ผู้สูงอายุได้ใช้สะดวกขึ้น โดยมีศูนย์เรียนรู้การจัดการปรับอาคารสถานที่ให้เป็นมิตรกับผู้สูงอายุและคนทุกวัยตำบลท่างาม (Universal Design by Ta-Ngam) เพื่อเป็นต้นแบบในการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการออกแบบสถานที่และอุปกรณ์เครื่องใช้ต่าง ๆ ที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ นอกจากนี้ยังได้มีหน่วยบริการการซ่อมแซมที่พักอาศัยเพื่อให้ผู้สูงอายุมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และด้านการมีส่วนร่วมเกิดความร่วมมือในการดูแลผู้สูงอายุในพื้นที่ทั้งหน่วยงานภายในและภายนอกพื้นที่ตั้งแต่การร่วมวางแผน การดำเนินโครงการ ร่วมร่วมผลประโยชน์ และการประเมินผลโครงการ

5. ด้านการมีส่วนร่วม แนวคิดที่ว่าด้วยสูงวัยสร้างเมืองทำงานสามารถสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนและเครือข่าย คือ หน่วยงานภาครัฐ ได้แก่ พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสิงห์บุรี และ รพ.สต. ทำงาน ในการสนับสนุนข้อมูลของผู้สูงอายุ ภาควิชาการองค์การวิชาชีพ เช่น สสส.สำนักสุขภาพชุมชน (สำนัก 3) ในการสนับสนุนงบประมาณ ตัวชี้วัด ข้อมูล TCNAP/RECAP และถ่ายทอดองค์ความรู้ในการดูแลผู้สูงอายุ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม และ สสส. ได้ถ่ายทอดความรู้ในการใช้เครื่องมือสำหรับการประเมินผลโครงการโดยใช้ตัวชี้จำนวน 22 ตัวชี้วัด ตลอดจนองค์การภาคประชาสังคม ได้แก่ การสนับสนุนงบประมาณจากกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลท่างาม อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) อาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุ (อผส.) ผู้ช่วยเหลือดูแลผู้สูงอายุ (Care Giver) ชมรมผู้สูงอายุตำบลท่างาม และ สมาคมศูนย์ประสานภาคเอกชนจังหวัดสิงห์บุรี นอกจากนี้ยังมีกระบวนการในการติดตามและประเมินผลการดำเนินกิจกรรมที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการขับเคลื่อนงานทั้งก่อน ระหว่าง และหลังกิจกรรม โดยให้ข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขปรับเปลี่ยนเพื่อให้เกิดความเหมาะสมและพัฒนาต่อยอดต่อไป

เพื่อให้แนวคิดสูงวัยสร้างเมืองทำงานในแต่ละมิติเกิดกระบวนการขับเคลื่อน องค์การบริหารส่วนตำบลท่างามจึงได้ถ่ายทอดนโยบายผ่านการดำเนินกิจกรรม 6 ชุดกิจกรรมหลัก ประกอบด้วย การพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุ การพัฒนาสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อผู้สูงอายุ การพัฒนาระบบบริการผู้สูงอายุ การจัดตั้งกองทุนหรือจัดให้มีสวัสดิการช่วยเหลือ การพัฒนาและนำใช้ข้อมูล และมีกฎระเบียบเพื่อแนวปฏิบัติเพื่อหนุนเสริมการดำเนินกิจกรรม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุ โดยการพัฒนาต่อยอดจากชมรมผู้สูงอายุตำบลท่างามสู่การขับเคลื่อนโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลท่างาม ตลอดจนการอบรมพัฒนาศักยภาพอาสาสมัครต่าง ๆ ในการดูแลผู้สูงอายุ ได้แก่ อาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน (อผส.) อาสาสมัครพัฒนาสังคมช่วยเหลือคนพิการ (อพมก.) อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ประจำหมู่บ้าน (อพม.) และอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) การจัดตั้งศูนย์แพทย์ภูมิปัญญาไทย (นวด, ออบสมุนไพร) การต่อยอดพัฒนาทักษะกลุ่มอาชีพผู้สูงอายุ ได้แก่ กลุ่มสตรีสตรียุโรป กลุ่มกระเป๋าดำต้นไม้ วิสาหกิจชุมชนแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรบ้านท่างาม และกลุ่มขนมทองม้วนผู้สูงวัย รวมถึงการส่งเสริมกิจกรรมอย่างต่อเนื่องผ่านทางศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ (ศพอส.) ผลการดำเนินงานทำให้เกิดคณะทำงานขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านการดูแลผู้สูงอายุใน

ระดับพื้นที่ มีการจัดตั้งโรงเรียนผู้สูงอายุโดยมีผู้สูงอายุเข้าร่วมกิจกรรมจากทุกหมู่บ้าน ผู้ดูแลผู้สูงในครอบครัวได้รับการพัฒนาทักษะการดูแลผู้สูงอายุ 110 คริวเรือน (หมู่บ้านละ 10 คริวเรือน) การพัฒนาชมรมผู้สูงอายุให้เพิ่มจำนวนสมาชิกให้ครอบคลุมทุกหมู่บ้าน การเพิ่มขีดความสามารถของอาสาสมัครให้มีทักษะและความเชี่ยวชาญ (Care Giver) ในการดูแลผู้สูงอายุจำนวน 22 คนในพื้นที่ตำบลท่างาม การส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีบทบาทในการทำหน้าที่เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงจำนวน 7 คน การสร้างหรือพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่หนุนเสริมระบบผู้สูงอายุในพื้นที่ ได้แก่ แหล่งเรียนรู้วงเดือนลำดวนท่างาม แหล่งเรียนรู้โรงเรียนผู้สูงอายุตำบลท่างาม และแหล่งเรียนรู้ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุตำบลท่างาม (ศพอส.)

2. การพัฒนาสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อผู้สูงอายุ ได้แก่ การจัดปรับสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมให้แก่ผู้สูงอายุ การจัดตั้งศูนย์ลานกิจกรรม ลานออกกำลังกายสำหรับผู้สูงอายุ และศูนย์เรียนรู้การปรับสภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ โดยการออกแบบสถานที่หน่วยงานตามแนวคิดอารยสถาปัตย์ เช่น ช่องจอดรถ ทางลาดชัน รถเข็น ห้องน้ำผู้สูงอายุ และการให้บริการช่องทางเฉพาะ ผลการดำเนินงานสามารถลดจำนวนของผู้สูงอายุที่มีรายได้น้อยในพื้นที่ได้ 5 คริวเรือน มีกิจกรรมส่งเสริมอาชีพในโรงเรียนผู้สูงอายุหรือชมรมผู้สูงอายุ การปรับโครงสร้างทางกายภาพของหน่วยงานหรือปรับปรุงระบบบริการของหน่วยงานในพื้นที่ให้เอื้อต่อการเข้าถึงผู้สูงอายุ

3. การพัฒนาระบบบริการผู้สูงอายุ ได้แก่ การจัดบริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้านและบริการด้านสุขภาพในศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุท่างาม (ศพอส.) การพัฒนาระบบบริการรถรับ - ส่ง 24 ชั่วโมง การจัดตั้งศูนย์บริการกายอุปกรณ์เน้นการทำให้ง่ายจากภูมิปัญญาท้องถิ่น ราคาถูก วัสดุหาง่าย สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับพื้นที่อื่น ๆ ได้ เช่น ถุงมือแฮนด์เมดสำหรับป้องกันผู้ปวดตึงสายให้อาหารที่ใช้พลาสติกมาถักเข้าด้วยกันด้วยไหมพรมมีคุณสมบัติที่ระบายอากาศได้ดี ไม่อับชื้น สามารถประดิษฐ์เองได้ด้วยต้นทุนไม่ถึงร้อยบาท หรือจะเป็นเตียงปรับระดับสำหรับผู้ปวดตึงเตียงที่มีแผลกดทับปรับมาใช้เป็นไม้ที่ประกอบขึ้นเป็นเตียงโดยสามารถปรับระดับและใช้งานได้ดี ถุงเท้ากันนิ้วลื่นค หมอนหลอดเพื่อสุขภาพ โดยได้มีการจัดตั้งศูนย์บริการที่ให้มีอุปกรณ์ที่จำเป็นในการดูแลผู้สูงอายุ เช่น เตียงลม เตียงปรับระดับได้ รถเข็น เก้าอี้ ไม้เท้า รองเท้า ถังออกซิเจน

4. การจัดตั้งกองทุนหรือจัดให้มีสวัสดิการช่วยเหลือ ได้แก่ กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลท่างาม การออมเงิน การจัดตั้งธนาคารความดีผู้สูงอายุตำบลท่างาม กองทุนระบบหลักประกันสุขภาพ

Citation : โททัศน์ มาลา. (2567). “ร่วมสร้างเมืองท่างาม” การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลท่างาม

อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 367-382;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.22>

อบต. ท่างาม และได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากกองทุนในการดำเนินงานเกี่ยวกับกิจกรรมผู้สูงอายุ

5. การพัฒนาและนำใช้ข้อมูลในการส่งเสริมการแก้ไขปัญหาหรือจัดการปัญหาผู้สูงอายุ คือ การจัดทำข้อมูลผู้สูงอายุเป็นฐานข้อมูลกลางจากเครื่องมือ RECAP และ TCNAP ที่ท้องถิ่นได้ดำเนินการจัดเก็บเองโดยการสนับสนุนทางวิชาการจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ทำให้ข้อมูลมีข้อเท็จจริงและมีความน่าเชื่อถือได้ รวมถึงข้อมูลเกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุอื่น ๆ ทำให้สามารถวิเคราะห์ถึงทุนทางสังคมและศักยภาพของชุมชนอันเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการดำเนินกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุอย่างรอบด้าน

6. มีกฎระเบียบเป็นแนวปฏิบัติเพื่อหนุนเสริมการดำเนินกิจกรรม ผ่านการจัดทำข้อบัญญัติและแผนงบประมาณสนับสนุนการดูแลผู้สูงอายุ การจัดทำแผนการดูแลผู้สูงอายุและข้อตกลงร่วมความร่วมมือการหนุนเสริมเรื่องผู้สูงอายุในพื้นที่ตำบลท่างาม เป็นแนวปฏิบัติเพื่อหนุนเสริมความเข้มแข็งชุมชนท้องถิ่น โดยได้มีการบรรจุโครงการและกิจกรรมที่สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของผู้สูงอายุในข้อบัญญัติของอบต.ท่างาม คือ โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุตำบลท่างาม และโครงการของโรงเรียนผู้สูงอายุ โดยมีการลงนามในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอกในการสนับสนุนงบประมาณและการแลกเปลี่ยนความรู้ในการดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุ ทั้งนี้กำหนดในแผนพัฒนาท้องถิ่นปีงบประมาณ 2566 – 2570 ภายใต้ 3 โครงการหลัก ได้แก่ (1) โครงการขับเคลื่อนการดำเนินงานศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ งบประมาณปีละ 30,000 บาท (2) โครงการพัฒนาศักยภาพผู้สูงวัยตำบลท่างาม งบประมาณปีละ 200,000 บาท และ (3) โครงการสร้างหลักประกันรายได้ให้กับผู้สูงอายุ งบประมาณปีละ 10,400,000 บาท รวมโครงการด้านการพัฒนาคุณภาพผู้สูงอายุงบประมาณปีละ 10,630,000 บาท

สำหรับการเรียนรู้จากการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุของอบต.ท่างาม ในการดำเนินงานนวัตกรรม “สูงวัยสร้างเมืองท่างาม” อบต.ท่างามเกิดการปรับปรุงโครงสร้างหน่วยงานและระบบการบริหารจัดการต่าง ๆ ได้แก่ (1) การปรับปรุงโครงสร้างองค์กรให้สามารถบูรณาการงานการดูแลผู้สูงอายุเข้าสู่งานประจำของ อบต.ท่างาม เช่น การปรับระบบงาน ระบบมอบหมายสั่งการ หรือปรับเปลี่ยนกระบวนการตัดสินใจเพื่อการดำเนินนวัตกรรมเป็นการเฉพาะเรื่องของแต่ละกองงานต่าง ๆ ในอบต.ท่างาม (2) การพัฒนาต่อยอดการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การพัฒนา

Citation : Mala, T. (2024). “Sung Wai Sang Muang Tha Ngam” Developing the Quality of Life of the Elderly in

Tha Ngam Subdistrict Administrative Organization, Inburi District, Singburi Province. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(1) : 367-382; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.22>

ระบบการดูแลผู้สูงอายุโดยชุมชนท้องถิ่น และสร้างแหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุเพื่อถ่ายทอดความรู้นวัตกรรมและเผยแพร่ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ ได้ ซึ่งที่ผ่านมามีจำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานจากภายนอกต่าง ๆ เข้ามาศึกษาดูงานด้านระบบการดูแลผู้สูงอายุรวมทั้งสิ้น 10 แห่ง โดยมีผู้เข้ารับการถ่ายทอดความรู้จำนวน 1,600 คน (3) การจัดทำข้อตกลง (MOU) กับเครือข่ายความร่วมมือเพื่อดำเนินการให้ต่อเนื่องทั้งการขับเคลื่อนโครงการนวัตกรรม และการตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนงานแบบมีส่วนร่วมจากการใช้ทุนและศักยภาพในพื้นที่ตำบลต่าง ๆ (4) การนำใช้ข้อมูลเพื่อการแก้ไขปัญหาและพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ สู่ระบบฐานข้อมูลและการทำงานเชิงวิชาการในการพัฒนาระบบการดูแลผู้สูงอายุ เช่น TCNAP/ RECAP และ ข้อมูลเกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุอื่น ๆ และ (5) นอกจากการถ่ายทอดความรู้ด้านการดูแลผู้สูงอายุผ่านทางแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ แล้ว อบต.ต่าง ๆ ยังได้จัดทำหนังสือเพื่อเป็นสื่อในการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับระบบการดูแลผู้สูงอายุในมิติต่าง ๆ โดยได้รับความร่วมมือในการจัดพิมพ์จาก สสส. หนังสือชื่อว่า “ขบวนการสร้างเสริมสุขภาพตามกลุ่มประชากร ตำบลต่าง ๆ อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี” โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับ โครงการวิถีสันติสุขตำบลต้นแบบของการจัดการเพื่อผู้สูงอายุ โรงเรียนผู้สูงอายุตำบลต่าง ๆ การจัดการด้านสาธารณสุข การส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ การแก้ไขปัญหาตามแนวคิด Banana Solution กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลต่าง ๆ และเบื้องหลังความสุขของชาวต่าง ๆ เพื่อถ่ายทอดบทเรียนการบริหารจัดการเกี่ยวกับระบบการดูแลผู้สูงอายุที่จัดพิมพ์ทั้งเป็นเล่มและผ่านทางระบบออนไลน์

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

การส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีกิจกรรมร่วมกันในชุมชนเป็นสิ่งสำคัญต่อการคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในด้านสังคม กล่าวคือ ในด้านสังคมเกิดการรวมกลุ่มทำกิจกรรมผู้สูงอายุ เกิดสวัสดิการ การช่วยเหลือเกื้อกูล การพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุ การส่งเสริมให้ผู้สูงอายุได้นำความรู้ความสามารถของตนมาใช้ในการถ่ายทอดแก่สมาชิกในชุมชน ซึ่งจากการศึกษาของวิศรา อินทรแสน (2562 : 166-173) พบว่า ผู้สูงอายุมีความต้องการรวมกลุ่มตามความสนใจและความต้องการเพื่อสร้างความสุขผ่านการมีกิจกรรมร่วมกัน โดยผู้สูงอายุมีแนวโน้มที่จะเป็นผู้เลือกกิจกรรมที่เหมาะสมกับตนเองอย่างอิสระ และต้องการช่วยเหลือสังคม อย่างไรก็ตามความแตกต่างทางด้านระดับการศึกษาของผู้สูงอายุจะเป็นสิ่งที่ส่งผลต่อการกล้าแสดงความคิดเห็นและการเสนอแนะกิจกรรมต่าง ๆ ดังนั้น

Citation : โททัศน์ มาลา. (2567). “ส่งเสริมสร้างเมืองต่าง ๆ” การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุขององค์กรบริหารส่วนตำบลต่าง ๆ

อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 367-382;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.22>

การออกแบบกิจกรรมด้านสังคมจึงต้องให้ความสำคัญกับความต้องการและความสนใจอย่างแท้จริงของผู้สูงอายุ ไม่ว่าจะเป็นการประชาม หรือการสัมภาษณ์เชิงลึกที่ไม่เปิดเผยข้อมูลเพื่อให้ได้ความต้องการที่แท้จริง

การสร้างรายได้เสริมให้แก่ผู้สูงอายุผ่านกระบวนการพัฒนาทักษะกลุ่มอาชีพผู้สูงอายุ เกิดการสร้างรายได้ให้แก่ผู้สูงอายุผ่านกระบวนการพัฒนาทักษะกลุ่มอาชีพผู้สูงอายุ ได้แก่ กลุ่มสตรีสไตลิสลายคราม กลุ่มกระเป๋าผ้าคันมือ วิสาหกิจชุมชนแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรบ้านท่างาม และกลุ่มขนมทองม้วนผู้สูงอายุ นอกจากนี้การส่งเสริมเกี่ยวกับกองทุนการออม กองทุนสวัสดิการชุมชน และการบริหารจัดการสถาบันการเงินในชุมชนก็เป็นสิ่งสำคัญในการรับรองด้านความมั่นคงในชีวิต และทรัพย์สินของผู้สูงอายุอย่างยั่งยืน ทั้งนี้งานวิจัยของจิตรา หมั่นกิจ และคณะ (2566) มีข้อเสนอว่าในด้านเศรษฐกิจควรส่งเสริมช่องทางการสร้างรายได้หรืออาชีพเสริมในรูปแบบของผลิตภัณฑ์ชุมชน การจำหน่ายผลิตภัณฑ์เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับผู้สูงอายุ โดยจัดให้มีการอบรมอาชีพต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง เพราะนอกจากจะทำให้ผู้สูงอายุได้มีกิจกรรมร่วมกันแล้วยังส่งผลต่อการเห็นคุณค่าของตนเอง

องค์การบริหารส่วนตำบลท่างามได้ให้ความสำคัญกับระบบการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ โดยการจัดบริการดูแลสุขภาพที่บ้านและบริการด้านสุขภาพในศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุท่างาม (ศพอส.) การพัฒนาระบบบริการรถรับ - ส่ง 24 ชั่วโมง การจัดตั้งศูนย์บริการกายอุปกรณ์เน้นการทำให้ง่ายจากภูมิปัญญาท้องถิ่น ราคาถูก วัสดุหาง่าย สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับพื้นที่อื่น ๆ ได้ สอดคล้องกับสังวาล จ่างโพธิ์ (2564) พบว่าการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุควรให้ความสำคัญกับการดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุ การส่งเสริมให้ผู้สูงอายุได้เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพของชุมชน และการปฏิบัติตัวในการดูแลสุขภาพ เช่นการออกกำลังกายและการจัดการความเครียด นอกจากนี้ยังต้องคำนึงถึงการบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมการดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุที่มีความหลากหลายทั้งในด้านชาติพันธุ์ ความเชื่อ และประเพณีของแต่ละพื้นที่ (ปริพัช เงินงาม และคณะ, 2566)

ด้านสิ่งแวดล้อมที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุนั้น เกิดการปรับอาคารที่อยู่อาศัยให้ผู้สูงอายุได้ใช้สะดวกขึ้น โดยมีศูนย์เรียนรู้การจัดการปรับอาคารสถานที่ให้เป็นมิตรกับผู้สูงอายุและคนทุกวัยตำบลท่างาม (Universal Design by Ta-Ngam) เพื่อเป็นต้นแบบในการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการออกแบบสถานที่และอุปกรณ์เครื่องใช้ต่าง ๆ ที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ นอกจากนี้ยังได้มีหน่วยบริการ

Citation : Mala, T. (2024). "Sung Wai Sang Muang Tha Ngam" Developing the Quality of Life of the Elderly in

Tha Ngam Subdistrict Administrative Organization, Inburi District, Singburi Province. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(1) : 367-382; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.22>

ซ่อมแซมที่פקอาศัยเพื่อให้ผู้สูงอายุมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ตลอดจนการให้ความรู้กับบุคคลในครอบครัวผู้สูงอายุในการดูแลอย่างถูกต้อง สอดคล้องกับอาการ ปัญญ, ญาติาวินทร์ พืชทองกลาง และประทีป พืชทองกลาง (2564) พบว่า ผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่สุดในการดูแลผู้สูงอายุนั้นคือบุคคลในครอบครัวในการสร้างสภาพแวดล้อมที่มีตรงกับผู้สูงอายุ ในขณะที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือว่ามืบทบาทในผลักดันเชิงนโยบายให้นำไปสู่การปฏิบัติในพื้นที่แต่ละแห่งอย่างเป็นรูปธรรม

ด้านการมีส่วนร่วม แนวคิดว่าด้วยสูงวัยสร้างเมืองทำงานสามารถสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนและเครือข่ายต่างๆ คือ หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน และหน่วยงานทางวิชาการเกิดความร่วมมือในการดูแลผู้สูงอายุในพื้นที่ทั้งหน่วยงานภายในและภายนอกพื้นที่ สอดคล้องกับวรวิศา อินทรแสน (2562: 162) พบว่า การที่จะก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อนำไปสู่ชุมชนที่เข้มแข็ง จึงต้องโอกาสในการเข้าถึงด้วยการประชาสัมพันธ์ ประสานส่งต่อข้อมูลระหว่างหน่วยงานแก่เพื่อน สมาชิก สนับสนุนให้มีการสร้างฐานข้อมูลสำคัญของผู้สูงอายุ เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการค้นหา ความต้องการ สืบทอด แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเครือข่าย และติดตามผลจากการทำกิจกรรมของผู้สูงอายุอย่างยั่งยืน สิ่งเหล่านี้เกิดได้ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนทั้งผู้สูงอายุ ครอบครัว ชุมชน หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และนักวิชาการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการที่สถาบันการศึกษามีโอกาสได้เข้าไปมีส่วนร่วมเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่จะทำให้เกิดการทบทวนและสำรวจจุดแข็งอย่างเป็นระบบ (กัมลาศ เยาวะนิจ และคณะ, 2566)

ความรู้ใหม่ (New Knowledge)

“สูงวัยสร้างเมืองทำงาน” มีความสอดคล้องกับนวัตกรรมด้านการเข้าถึงผู้ยากไร้และผู้ด้อยโอกาส ที่ท้องถิ่นมีความพยายามในการใช้ทุนทางสังคมในการแก้ไขปัญหาในการบริการสาธารณะในด้านการสร้างระบบในการดูแลผู้สูงอายุอย่างรอบด้านภายใต้ความร่วมมือจากหลายภาคส่วน และพยายามในการบูรณาการประเด็นผู้สูงอายุเข้าสู่งานประจำขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยสามารถสร้างผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ตลอดจนการเป็นต้นแบบในการรวบรวมและนำใช้ข้อมูลเพื่อการแก้ไขปัญหาและพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ สู่ระบบฐานข้อมูลและการทำงานเชิงวิชาการในการพัฒนาระบบการดูแลผู้สูงอายุในพื้นที่อย่างรอบด้าน

Citation : โททัศน์ มาลา. (2567). “สูงวัยสร้างเมืองทำงาน” การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุขององค์กรบริหารส่วนตำบลทำงาน

อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 367-382;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.22>

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การดำเนินโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุหลายอย่างอาจมีข้อจำกัดในด้านกฎระเบียบการใช้งบประมาณ ดังนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรสร้างเครือข่ายความร่วมมือในด้านการระดมทุนและถ่ายทอดความรู้เพื่อสนับสนุนกิจกรรมการพัฒนาผู้สูงอายุจากหน่วยงานภายนอก เช่น สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) กองทุนระบบหลักประกันสุขภาพ อบต. ท่างาม พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด (พมจ.) กรมกิจการผู้สูงอายุ โรงพยาบาลใกล้เคียง ตลอดจนองค์กรภาคเอกชน

1.2 สินค้าและผลิตภัณฑ์ที่เกิดจากการส่งเสริมอาชีพของผู้สูงอายุส่วนใหญ่เน้นจำหน่ายให้แก่ผู้ที่เข้ามาศึกษาดูงานเป็นหลัก ดังนั้นจึงควรมีการขยายตลาดหรือช่องทางการจำหน่ายสินค้าและผลิตภัณฑ์เหล่านั้นแก่กลุ่มลูกค้ากลุ่มอื่น ทั้งในรูปแบบออนไลน์รวมถึงนักท่องเที่ยวหรือผู้ที่สัญจรตามเส้นทางถนนสายเอเชีย (ถนนหมายเลข 32)

1.3 ผลการดำเนินงานในการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุหลายอย่างเห็นผลอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งควรบูรณาการกิจกรรมต่าง ๆ เข้ากับกิจกรรมอื่น ๆ ของกลุ่มคนหลากหลายช่วงวัย เช่น กลุ่มเด็ก สตรี เยาวชน โรงเรียน และศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตร่วมกันของคนแต่ละวัยและลดช่องว่างของคนแต่ละช่วงวัย

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 เนื่องจากการดำเนินงานด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุเป็นประเด็นที่มีความเกี่ยวข้องกับหน่วยงานหลายภาคส่วน ดังนั้นควรศึกษาแนวทางการสร้างเครือข่ายความร่วมมือของหน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชน และกลุ่มเครือข่ายภาคประชาชนในการผลักดันแนวคิดในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุให้เหมาะสมของแต่ละพื้นที่ต่อไป

2.2 ควรศึกษาถึงการถอดบทเรียนความสำเร็จของการจัดบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ประสบความสำเร็จในด้านการสร้างนวัตกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุเพื่อเป็นต้นแบบให้พื้นที่อื่นสามารถที่จะนำไปประยุกต์ใช้ในพื้นที่ต่อไป

เอกสารอ้างอิง (References)

- กรมกิจการผู้สูงอายุ. (2560). **แผนกลยุทธ์กรมกิจการผู้สูงอายุ พ.ศ. 2560-2564**. กรุงเทพฯ : กรมกิจการผู้สูงอายุ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.
- กัมลาศ เยาวะนิจ, บุญอนันต์ บุญสุนธิ์ม ปยะ กลาประเสริฐ และดวงพร อุไรวรรณ. (2566). การพัฒนาเชิงพื้นที่แบบมีส่วนร่วมของประชาชนตำบลบึงกาสาม อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี. **วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์**. 18(2) : 71-80.
- จิตรา หมั่นกิจ, กรุณา เชิดจิระพงษ์, เศรษฐวิวัฒน์ โชควรกุล และพิมพ์พจี บรรจงปรี (2566). แนวทางการพัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลเขารวก อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี. **วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น**. 7(1) : 123-140.
- ปริพัช เงินงาม, ผกามาศ คำาเสื่อ, ฐิติรัตน์ ชัยชนะ และศิวพงษ์ ต้นสุวรรณวงศ์. (2566). การศึกษาปัญหาและความต้องการทางสุขภาพของผู้สูงอายุในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลดอยฮาง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย. **วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น**. 7(2) : 43-56.
- วิศรา อินทรแสน. (2562). **การพัฒนารูปแบบสังคมผู้สูงอายุด้านความสุขในยุคไทยแลนด์ 4.0**. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาพัฒนศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สังวาล จ่างโพธิ์. (2564). การพัฒนารูปแบบการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุโดยชุมชนมีส่วนร่วม ตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา. **วารสารวิจัยและพัฒนาด้านสุขภาพ**. 7(2) : 165-183.
- องค์การบริหารส่วนตำบลท่างาม. (2566). **แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลท่างาม พ.ศ. 2566-2570**. สิงห์บุรี : สำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลท่างาม.
- อากาศร ปัญญา, ญาติวิมินทร์ พิษทองกลาง และประทีป พิษทองกลาง. (2564). การพัฒนาศักยภาพการดูแลผู้สูงอายุที่มีความพิการร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแบบพหุภาคีจังหวัดลำพูน. **วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น**. 5(1) : 285-297.

การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมผ่านภาษาอังกฤษเป็นภาษากลางของอาจารย์
ต่างชาติชาวเอเชียกับนักศึกษาไทยมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
Intercultural Communication through English as a Lingua
Franca (ELF) of Asian Foreign Teachers with Thai Students from
Muban Chombueng Rajabhat Univeristy

นภธีรา จอวรรธ^{1*} ชฎาพร โปคัยสวรรค² พิเชฐ สัตย์วินิจ³

ศราวุฒิ บุตรดาวงศ์⁴ และธิตี นวพันธ์⁵

Nopthira Jawaut^{1*}, Chadaporn Pokaisawan², Pichet Satwinit³,

Sarawut Buddawong⁴ and Thiti Nawapan⁵

Received : February 11, 2024; Revised : March 22, 2024; Accepted : March 25, 2024

บทคัดย่อ (Abstract)

แม้ว่าภาษาอังกฤษจะถูกใช้เป็นภาษากลางเพื่อให้เกิดความเข้าใจร่วมกันของคนจากหลายประเทศก็ตาม ยังคงมีปัจจัยทางวัฒนธรรมที่ส่งผลต่อการใช้ภาษาและการสื่อสารที่ก่อให้เกิดความคลาดเคลื่อนและความขัดแย้ง การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบความแตกต่างทางภาษาและวัฒนธรรมของอาจารย์ต่างชาติชาวเอเชียกับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง 2) ศึกษาอุปสรรคและการแก้ไขปัญหาในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม และ 3) กำหนดแนวทางการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม รูปแบบของการวิจัยเป็นแบบผสมผสาน (Mixed Method) ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Research) สุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling: Whole Group Population) กลุ่มตัวอย่างมีจำนวน 4 คน

¹⁻⁵ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง; Faculty of Humanities and Social Sciences, Muban Chombueng Rajabhat University, Thailand.

*Corresponding Author; e-mail : nopthira.j@gmail.com

Citation : Jawaut, N., Pokaisawan, C., Satwinit, P., Buddawong, S. & Nawapan, T. (2024). Intercultural Communication through English as a Lingua Franca (ELF) of Asian Foreign Teachers with Thai Students from Muban Chombueng Rajabhat Univeristy. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(1) : 383-408; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.23>

เป็นอาจารย์ชาวเอเชีย เครื่องมือวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก ข้อคำถามมี 3 ด้าน คือ 1) ด้านข้อมูลทั่วไปและความแตกต่างทางภาษาและวัฒนธรรม 2) ด้านอุปสรรคและการแก้ปัญหาที่เกิดจากอิทธิพลของความแตกต่างทางวัฒนธรรม และ 3) ด้านแนวทางการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม เก็บข้อมูลระหว่างภาคการศึกษาที่ 1-2 ปีการศึกษา 2566 วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) สถิติที่ใช้ คือ ความถี่และร้อยละ (Frequency and Percentage)

ผลการวิจัยพบว่า 1) ความแตกต่างทางภาษาและวัฒนธรรมที่หลากหลายเป็นปัจจัยก่อให้เกิดอุปสรรคในการสื่อสาร 2) อุปสรรคหลักเกิดจากความไม่เข้าใจในวัฒนธรรมของนักศึกษาและการรับรู้ของอาจารย์ และปัญหาทั้งหมดอาจารย์สามารถแก้ไขได้ 3) แนวทางการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม มีดังนี้ 2.1) การแสดงออกถึงความเข้าใจในความแตกต่างทางวัฒนธรรม 2.2) การตอบสนองที่แสดงออกทางภาษาทั้งวจนและอวจนภาษาในเชิงบวก 2.3) การแสดงออกถึงความยืดหยุ่นและการปรับตนเอง 2.4) การแสดงออกถึงการให้เกียรติและการเปิดใจ และ 2.5) การแสดงออกถึงความอดทนและความเห็นอกเห็นใจ

คำสำคัญ (Keywords) : การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม, ภาษาอังกฤษเป็นภาษากลาง, อาจารย์ต่างชาติชาวเอเชีย, นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง, ภาษาและวัฒนธรรม

Abstract

Although English is used as a lingua franca to facilitate mutual understanding among people from different countries, there are still cultural factors that affect language use and communication, leading to misunderstandings and conflicts. This research aimed to: 1) compare language and cultural differences between foreign Asian teachers and students at Muban Chom Bueng Rajabhat University, 2) study problems and solutions in the cross-cultural communication, and 3) to establish intercultural communication guidelines between these cultural group. The study adopted a mixed-method research design, incorporating qualitative research through in-depth interviews and quantitative research by using frequency and percentage. The sample consisted of four Asian teachers selected by purposive sampling from the entire population. The research instrument was an in-depth

Citation : นกธีรา จอวรรณ, ชญาพร โทชัยสวรรค์, พิเชฐ สัตย์วินิจ, ศราวุฒิ บุตรดวงค์ และธิดิ นวพันธ์. (2567). การสื่อสาร

ระหว่างวัฒนธรรมผ่านภาษาอังกฤษเป็นภาษากลางของอาจารย์ต่างชาติชาวเอเชียกับนักศึกษาไทยมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 383-408;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.23>

interview questionnaire with three main aspects: 1) general information and problems occurring during cross-cultural communication, 2) problems encountered in teaching due to language and cultural differences and solutions, 3) guidelines for intercultural communication in such the context. Data collection was carried out during the first and second semesters of the academic year 2024. Content analysis was employed for data analysis, and basic statistics utilized included frequency and percentage.

The findings indicated that: 1) language and cultural diversity contributed factors leading to communication barriers, 2) the main obstacles arose from teachers' cultural knowledge and understanding of the students' cultural background, and perceptions towards the students, and 3) guidelines for intercultural communication were as follows: 3.1) expressing understanding of cultural differences, 3.2) responding positively both verbally and non-verbally, 3.3) demonstrating flexibility and adaptability, 3.4) showing respect and openness, and 3.5) Exhibiting patience and empathy.

Keywords : Intercultural Communication, English as a Lingua Franca, Asian Foreign Teachers, Students from Muban Chombueng Rajabhat University, Languages and Cultures

บทนำ (Introduction)

ภาษาและวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่อยู่คู่กันเสมอเนื่องจากมีบทบาทสำคัญต่อความสามารถและประสิทธิภาพในการสื่อสาร ผู้เรียนภาษาที่สองจึงจำเป็นต้องเรียนรู้ทั้งในส่วนของภาษาที่ใช้ร่วมกัน (Lingua Franca) และวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน (Cultural Diversity) โดยเฉพาะกับกลุ่มคนที่จำเป็นต้องสื่อสารหรือดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกันโดยที่มีต้นกำเนิดและภูมิหลังแตกต่างกันเนื่องจากพวกเขาต้องปฏิสัมพันธ์กันตามสถานการณ์และบริบทต่าง ๆ ที่ถูกกำหนดไว้อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้เพื่อให้การสื่อสารเกิดประสิทธิภาพ ไม่ก่อให้เกิดความขัดแย้งระหว่างกัน และให้การสื่อสารเกิดผลสัมฤทธิ์ตามเจตนารมณ์ของคู่สนทนา จากองค์ประกอบทั้งสองด้าน คือ ภาษาที่ใช้ร่วมกันและวัฒนธรรมที่

Citation : Jawaut, N., Pokaisawan, C., Satwinit, P., Buddawong, S. & Nawapan, T. (2024). Intercultural

Communication through English as a Lingua Franca (ELF) of Asian Foreign Teachers with Thai Students from Muban Chombueng Rajabhat University. **Journal of Local Governance and**

Innovation. 8(1) : 383-408; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.23>

หลากหลายนั้นส่งผลต่อรูปแบบ ลักษณะ และวิธีการโต้ตอบของกลุ่มสนทนา หากผู้สื่อสารไม่มีความเข้าใจและตระหนักถึงความแตกต่างเหล่านี้ อาจก่อให้เกิดความเข้าใจผิด เกิดความขัดแย้งหรือความสับสนในการสื่อสารจากช่องว่างทางการรับรู้ทางภาษาและวัฒนธรรม ดังนั้น การสื่อสารและวัฒนธรรมจึงมีความเกี่ยวข้องและมีผลกระทบต่อกันอย่างมีนัยสำคัญโดยเฉพาะอย่างยิ่งกับกลุ่มอาจารย์ต่างชาติที่ทำงานในประเทศไทยกับนักศึกษาไทย การเผชิญหน้าในห้องเรียน ในระยะเริ่มต้นมักเกิดอุปสรรคต่าง ๆ ทางวัฒนธรรม หากพิจารณาประเด็นของความแตกต่างดังกล่าวโดยผิวเผินแล้วอาจไม่มีผลกระทบในวงกว้างมากนักหรือในบางครั้งถูกมองว่าเป็นเรื่องปกติของการอยู่ร่วมกันของคนที่มาจากต่างสถานที่กัน ทว่าในความเป็นจริงแล้วอุปสรรคและความแตกต่างทางวัฒนธรรมเหล่านี้เป็นรากฐานของปัญหาที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งระหว่างความคิดซึ่งอาจบานปลายเป็นปัญหาใหญ่และมีกระทบในวงกว้างได้ จึงจำเป็นต้องมีการบริหารจัดการการสื่อสารท่ามกลางความแตกต่างเหล่านี้ให้เกิดความเข้าใจระหว่างกัน ความเห็นอกเห็นใจกัน รวมถึงการปรับตัวเข้าหากันของสมาชิกในกลุ่ม กล่าวโดยสรุปคือการศึกษาความแตกต่างทางวัฒนธรรมในการสื่อสารของอาจารย์ต่างชาตินั้นเป็นโจทย์ปัญหาใหม่ที่ทำให้ผู้จัดการเรียนการสอน ผู้บริหารสถานศึกษา และอาจารย์ผู้สอนที่เกี่ยวข้องกับอาจารย์ต่างชาติเกิดความตระหนักถึงความสำคัญและร่วมกันหาแนวทางเพื่อบรรเทาปัญหาดังกล่าว สร้างแนวทางการสื่อสารระหว่างอาจารย์ต่างชาติกับนักศึกษาให้เกิดความสมดุลเนื่องจากความแตกต่างทางแนวความคิด การรับรู้ ค่านิยม ธรรมเนียมปฏิบัติ องค์ประกอบต่าง ๆ ทางวัฒนธรรมซึ่งเป็นเรื่องละเอียดอ่อนและส่งผลโดยตรงต่อประสิทธิภาพของการสื่อสารและสัมพันธภาพระหว่างบุคคลและกลุ่มบุคคล หากคู่สนทนาไม่ได้เข้าใจสารที่สื่อในความหมายและเจตนาเดียวกันอาจส่งผลให้เกิดความขัดแย้งทางความคิด ทศนคติเชิงลบ การโต้ตอบในเชิงไม่สร้างสรรค์ก็เป็นได้ การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมจึงเป็นเรื่องสำคัญ ควรมีการแสวงหาแนวทางที่เหมาะสมในการสื่อสารร่วมกันเพื่อให้เกิดความเป็นเอกภาพของหน่วยงาน ดังจะเห็นได้จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของ Sahadevan et al. (2021 : 24-33) ที่ได้วิเคราะห์เกี่ยวกับประสิทธิภาพของการสื่อสารสำหรับธุรกิจระหว่างประเทศแล้วสรุปว่าปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการสื่อสารกับกลุ่มคนที่มีมาจากหลายหลายประเทศนั้นประกอบด้วยกรยึดติดรูปแบบภาษาของตนเอง การใช้วจนและอวัจนภาษาเพื่อการแสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกที่แตกต่างกัน การยึดติดตัวตน ความวิตกกังวลในการสื่อสาร การรับรู้และการตอบสนองที่ต่างกันอย่างสังคม ความเข้าใจ

Citation : นกธีรา จอรรณ, ขฎาพร โพสัยสวรรค์, พิเชฐ สัตย์วินิจ, ศราวุฒิ บุตรดวงค์ และจิติ นวพันธ์. (2567). การสื่อสาร

ระหว่างวัฒนธรรมผ่านภาษาอังกฤษเป็นภาษากลางของอาจารย์ต่างชาติชาวเอเชียกับนักศึกษาไทยมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 383-408;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.23>

ว่าผู้อื่นคิดเหมือนกัน ความรู้สึกอคติ การไม่ยอมรับผู้อื่น และปัจจัยอื่น ๆ ในลักษณะใกล้เคียงกัน เป็นสาเหตุให้นักวิจัยต้องหาแนวทางในการสื่อสารที่เหมาะสมซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานของการปรับตัวเข้าหากัน ความเข้าใจซึ่งกันและกัน การเห็นอกเห็นใจกัน การให้เกียรติกัน เป็นต้น และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ Lukitasari et al. (2024 : 65-74) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมของชาวบ้านกับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในหมู่บ้านบอนแกน (Bongan) แหล่งท่องเที่ยวหนึ่งในเมืองบาห์ลี ประเทศอินโดนีเซีย พบว่าทั้งชาวบ้านและนักท่องเที่ยวต่างพยายามปรับตัวเข้าหากัน เพื่อให้การสื่อสารบรรลุเป้าหมายโดยชาวบ้านมีการใช้ภาษาของตนเองผสมผสานกับภาษาอังกฤษใน ขณะที่นักท่องเที่ยวก็พยายามเข้าใจและใช้ภาษาอังกฤษอย่างง่ายในการโต้ตอบสื่อสาร ขณะเดียวกัน ในมุมมองของห้องเรียนที่จำเป็นต้องใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษากลางโดยมีครูและเรียนที่มาจากต่าง ภาษาและวัฒนธรรมนั้น Shodieva, M. (2023 : 64-68) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้แนวทางของภาษาศาสตร์ทางสังคมเข้ามาช่วยในการสื่อสารในห้องเรียนแล้วพบว่าเกิดประสิทธิภาพอย่างยิ่ง เนื่องจากทั้งสองฝ่ายต่างพยายามเรียนรู้และเข้าใจความแตกต่างทางภาษาระหว่างกัน (language awareness) และสร้างความเข้าใจในความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรม (cross-cultural understanding) จึงทำให้เกิดการปรับตัวเองอย่างเหมาะสมในที่สุด จนกระทั่งหล่อหลอมกลายเป็นความสามารถในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม ดังที่ Ruben (1977 : 470-479) ได้กล่าวไว้ว่าการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมนั้นผู้สื่อสารควรมีความสามารถในด้านต่าง ๆ ดังนี้ 1) ความสามารถในการสื่อสารโดยการให้เกียรติผู้อื่น 2) ความสามารถในการแสดงออกถึงความเป็นกลางทางความคิด 3) ความสามารถในการเรียนรู้ลักษณะเฉพาะของบุคคล 4) ความสามารถในการแสดงออกถึงความเข้าใจและเห็นอกเห็นใจผู้อื่น 5) ความสามารถในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และ 6) ความสามารถในการอดทนต่อความไม่ชัดเจน จากการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องแสดงให้เห็นว่ายังคงมีรายละเอียดและช่องว่างของการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมของคนเฉพาะกลุ่มที่ควรนำมาศึกษาต่อยอดเพื่อนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในบริบทเฉพาะแต่ละบริบท ในงานวิจัยครั้งนี้ศึกษาการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมในบริบทของการสอนภาษาอังกฤษของอาจารย์ต่างชาติที่เป็นชาวเอเชียกับนักศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ซึ่งมีปัจจัยต่าง ๆ ทั้งทางด้านภาษาและวัฒนธรรมเป็นอุปสรรคพวกเขาต้องใช้เวลาในการเรียนรู้และปรับตัวในการสื่อสารร่วมกันเพื่อให้เกิดแนวทางการสื่อสารที่เหมาะสมที่สุด หากความแตกต่างทางวัฒนธรรมเหล่านี้ถูกละเลยไปอาจส่งผลเสียหลาย

Citation : Jawaut, N., Pokaisawan, C., Satwinit, P., Buddawong, S. & Nawapan, T. (2024). Intercultural

Communication through English as a Lingua Franca (ELF) of Asian Foreign Teachers with Thai Students from Muban Chombueng Rajabhat Univeristy. **Journal of Local Governance and**

Innovation. 8(1) : 383-408; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.23>

ประการตาม การวิจัยครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างทางภาษาและวัฒนธรรมของอาจารย์ต่างชาติชาวเอเชียและนักศึกษาไทยในมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง โดยผู้วิจัยมีสมมุติฐานว่าภาษาอังกฤษที่ใช้ร่วมกันและวัฒนธรรมของอาจารย์ต่างชาติชาวเอเชียนั้นมีความแตกต่างกันไม่มากนักเนื่องจากเป็นประเทศในเขตภูมิภาคตะวันออกเช่นเดียวกัน ผลของการวิจัยครั้งนี้มุ่งนำเสนอแนวทางการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมของอาจารย์ภาษาอังกฤษชาวต่างชาติชาวเอเชียกับนักศึกษาไทยในบริบทที่ใกล้เคียงกับมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ทำการศึกษากับอาจารย์ต่างชาติชาวเอเชียทั้งหมดที่ทำงานในมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง จำนวน 4 คน ซึ่งประกอบ ชาวอินเดีย 1 คน ชาวฟิลิปปินส์ 2 คน และชาวเวียดนาม 1 คน รับผิดชอบสอนนักศึกษาในมหาวิทยาลัยในรายวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานและภาษาอังกฤษในวิชาเอกของหลักสูตรต่าง ๆ โดยอาจารย์ทั้งหมดใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษากลางในการสื่อสารกับนักศึกษาและภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่ 2 หรือเป็นภาษาราชการของพวกเขา เหตุผลหลักของการเลือกกลุ่มอาจารย์ต่างชาติที่เป็นชาวเอเชียในการศึกษาครั้งนี้เนื่องมาจากสถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษาในกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏปัจจุบันโดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่หรือจังหวัดที่ไม่ใช่เขตท่องเที่ยวหรือเขตเศรษฐกิจมักมีอาจารย์ต่างชาติที่เป็นชาวเอเชียมากกว่า ชาวต่างชาติเจ้าของภาษาอังกฤษด้วยข้อจำกัดของงบประมาณในการจ้างงานและการยึดมั่นต่อองค์กร โดยทั่วไปอาจารย์ต่างชาติชาวเอเชียมักมีจุดมุ่งหมายในการทำงานในระยะยาวขณะที่อาจารย์เจ้าของภาษามักมีเป้าหมายที่จะทำงานในองค์กรเพียงชั่วคราวแต่ต้องการค่าตอบแทนสูงกว่า มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงจึงมีเพียงอาจารย์ต่างชาติชาวเอเชียนเท่านั้น อย่างไรก็ตามพวกเขาต่างพบอุปสรรคในการสื่อสารกับนักศึกษาในหลายรูปแบบและจำเป็นต้องแสวงหาช่องทางการแก้ไขปัญหาดังเช่นกัน ก่อให้เกิดเป็นแนวทางการปรับตัวในการสื่อสารเพื่อให้เกิดความเข้าใจการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ ผลการวิจัยครั้งนี้สะท้อนปรากฏการณ์ของความแตกต่าง อุปสรรคปัญหาและการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการใช้ภาษาและวัฒนธรรมที่แตกต่าง พร้อมทั้งแนวทางการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ต่างชาติชาวเอเชีย ผลการวิจัยจะสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในมหาวิทยาลัยอื่น ๆ ที่มีบริบทใกล้เคียงกับมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยขนาดเล็กและตั้งอยู่ในพื้นที่ห่างเขตเมือง

Citation : นกธีรา จอรรณ, ขฎาพร โพสัยสวรรค์, พิเชฐ สัตย์วินิจ, ศราวุฒิ บุตรดวงค์ และจิตติ นวพันธ์. (2567). การสื่อสาร

ระหว่างวัฒนธรรมผ่านภาษาอังกฤษเป็นภาษากลางของอาจารย์ต่างชาติชาวเอเชียกับนักศึกษาไทยมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 383-408;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.23>

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างทางภาษาและวัฒนธรรมของอาจารย์ต่างชาติชาวเอเชียกับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
2. เพื่อศึกษาอุปสรรคและการแก้ไขปัญหาในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมของอาจารย์ต่างชาติชาวเอเชียกับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
3. เพื่อกำหนดแนวทางการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมของอาจารย์ต่างชาติชาวเอเชียที่มีต่อนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การวิจัยครั้งนี้เป็นรูปแบบของการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method) ประกอบด้วย การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีรายละเอียดดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวแปรที่ผู้ให้ข้อมูลในงานวิจัยครั้งนี้ได้มาจากการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) คืออาจารย์ต่างชาติชาวเอเชีย แต่เนื่องจากกลุ่มดังกล่าวในมหาวิทยาลัยมีเพียง 4 คน ผู้วิจัยจึงใช้ประชากรทั้งหมด (Whole Population Sampling) ซึ่งประกอบด้วย ชาวอินเดีย 1 คน ชาวฟิลิปปินส์ 2 คน และชาวเวียดนาม 1 คน อาจารย์ทั้งหมดรับผิดชอบสอนนักศึกษาในมหาวิทยาลัยในรายวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานและภาษาอังกฤษในวิชาเอกของหลักสูตรต่าง ๆ โดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษากลางในการสื่อสารกับนักศึกษา และภาษาอังกฤษเป็นภาษาราชการและภาษาที่ 2 ของพวกเขา ผู้วิจัยเน้นการเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพเป็นหลัก การวิจัยเชิงปริมาณเพื่อนำมาประกอบให้เห็นความถี่และร้อยละของผลการวิจัยที่เกิดขึ้นเนื่องจากข้อจำกัดของจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

เครื่องมือการวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) โดยมีแบบสัมภาษณ์เชิงลึกซึ่งแบ่งข้อคำถามออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับตนเองและความแตกต่างทางภาษาและวัฒนธรรม 2) ด้านอุปสรรคและการแก้ไขปัญหาต่อการจัดการเรียนการสอนที่เกิดจาก

Citation : Jawaut, N., Pokaisawan, C., Satwinit, P., Buddawong, S. & Nawapan, T. (2024). Intercultural

Communication through English as a Lingua Franca (ELF) of Asian Foreign Teachers with Thai Students from Muban Chombueng Rajabhat Univeristy. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(1) : 383-408; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.23>

อิทธิพลของความแตกต่างทางวัฒนธรรม และ 3) ด้านแนวทางการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม โดยมี การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือทั้งสองจากผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาอังกฤษ 3 ท่าน และมีดัชนีความ สอดคล้องของเครื่องมือ (IOC) ที่ระดับ 1.00 มีการปรับข้อคำถามเพิ่มเติมตามข้อเสนอแนะของ ผู้ทรงคุณวุฒิ เช่น การเพิ่มเติมในส่วนของอายุการทำงานเนื่องจากอาจส่งผลต่อการปรับตัวของ อาจารย์ และข้อคำถามเพิ่มเติมในรายละเอียดเกี่ยวกับเหตุผลของการรับรู้ แนวความคิด และที่มา ของคำตอบในข้อคำถามก่อนหน้านั้นที่อาจได้มาจากการเปรียบเทียบวัฒนธรรมของตนเองกับบริบท ของมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงในประเทศไทย

การเก็บรวบรวมข้อมูลและกระบวนการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลระหว่างภาคการเรียนที่ 1-2 ปีการศึกษา 2566 และในการ เก็บข้อมูลการวิจัยเป็นการสัมภาษณ์เชิงลึกอาจารย์ต่างชาติชาวเอเชียแต่ละท่านประมาณคนละ 60 นาที ส่วนใหญ่เวลาที่ใช้ในการสัมภาษณ์จะเพิ่มขึ้นในกรณีที่ถูกสัมภาษณ์มีความแตกต่างทาง วัฒนธรรมมากหรือเด่นชัดเกี่ยวกับข้อคำถามหรือประเด็นที่ถูกสัมภาษณ์เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศ ที่มาของตนเอง ก่อนการสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้แจ้งวัตถุประสงค์ของงานวิจัยอย่างชัดเจนและได้รับความ ยินยอมจากผู้ถูกสัมภาษณ์ที่เข้าร่วมงานวิจัย นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ชี้แจงเพิ่มเติมว่าหากคำถามใดผู้ถูก สัมภาษณ์รู้สึกไม่สบายใจที่จะตอบพวกเขาสามารถข้ามหรือยกเลิกการสัมภาษณ์ได้ตลอดเวลา

สรุปเป็นขั้นตอนกระบวนการวิจัยได้ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลเบื้องต้นที่เกี่ยวข้องกับหลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ
2. ออกแบบเครื่องมือแบบสัมภาษณ์ส่งให้ผู้เชี่ยวชาญภาษาอังกฤษ 3 ท่านตรวจสอบ คุณภาพเครื่องมือ พร้อมนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงเครื่องมือก่อนนำไปใช้
3. ติดต่อประสานงานกับอาจารย์ต่างชาติชาวเอเชียเพื่อนัดหมายเข้าทำการสัมภาษณ์
4. นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกมาวิเคราะห์ข้อมูล หลังจากนั้นหาค่าเฉลี่ยและ ร้อยละของข้อมูลที่ปรากฏจากผลการวิจัยเชิงคุณภาพแยกเป็นบุคคลในแต่ละชาติ
5. เขียนรายงานสรุปผลข้อมูลเพื่อตอบคำถามตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยและ อภิปรายผลข้อมูล

Citation : นกธีรา จอรรณ, ขฎาพร โพศัยสวรรค์, พิเชฐ สัตย์วินิจ, ศราวุฒิ บุตรดวงค์ และธิดิ นวพันธ์. (2567). การสื่อสาร

ระหว่างวัฒนธรรมผ่านภาษาอังกฤษเป็นภาษากลางของอาจารย์ต่างชาติชาวเอเชียกับนักศึกษไทยมหาวิทยาลัยราชภัฏ หมู่บ้านจอมบึง. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 383-408;

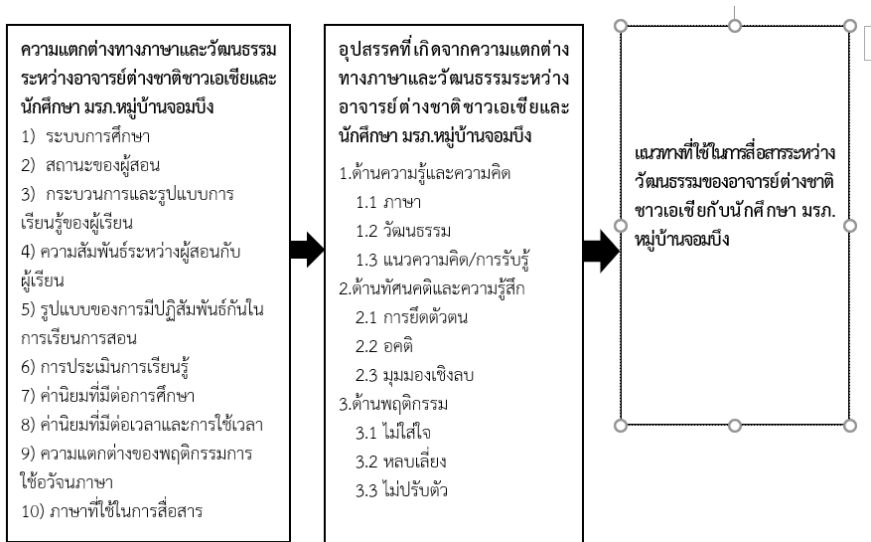
DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.23>

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (content analysis) สำหรับข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึกโดยทำการสร้างรหัสข้อมูลและถอดรหัสข้อมูลตามระบบ มีการใช้สถิติเบื้องต้นในส่วนของความถี่และร้อยละจากผลของข้อมูลที่ปรากฏ (Frequency and Percentage) เพื่อใช้ประกอบในการอนุมานสรุปผลจากข้อมูลการสัมภาษณ์ในภาพรวมของอาจารย์ในแต่ละชาติ

กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework)

กรอบตามแนวคิดในงานวิจัยครั้งนี้ประยุกต์ใช้ทฤษฎีที่เกี่ยวกับปัจจัยความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมการสื่อสารในการเรียนการสอนของ Anderson and Powell (1991 : 209-211) และแนวทางการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมของเมตตา วิวัฒนากุล (2548 : 250-253) ซึ่งใช้เป็นกรอบแนวความคิดของงานวิจัยดังปรากฏในแผนภาพดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

Citation : Jawaut, N., Pokaisawan, C., Satwinit, P., Buddawong, S. & Nawapan, T. (2024). Intercultural

Communication through English as a Lingua Franca (ELF) of Asian Foreign Teachers with Thai Students from Muban Chombueng Rajabhat Univeristy. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(1) : 383-408; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.23>

ผลการวิจัย (Research Results)

ข้อค้นพบในการวิจัยครั้งนี้ที่แบ่งเป็น 3 ประเด็นหลักตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างทางภาษาและวัฒนธรรมที่เป็นปัจจัยก่อให้เกิดอุปสรรคและปัญหาของการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมในการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์จาก 3 ประเทศ

1.1 ด้านข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับตนเอง อายุงาน และระดับการปรับตัว

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของอาจารย์ต่างชาติชาวเอเชียของมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

ชาวต่างชาติ	เพศ	ระดับการศึกษา	เชื้อชาติ	อายุงาน	ระดับการปรับตัว
A	ชาย	ปริญญาโท	ฟิลิปปินส์	2 เดือน	ปานกลาง
B	ชาย	ปริญญาโท	ฟิลิปปินส์	10 ปี	ดีมาก
C	ชาย	ปริญญาโท	เวียดนาม	3.5 ปี	ดี
D	ชาย	ปริญญาโท	อินเดีย	10 ปี	ดีมาก

จากตารางที่ 1 ผลของข้อมูลทั่วไปของอาจารย์ต่างชาติชาวเอเชียของมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงพบว่า มีอาจารย์ต่างชาติชาวเอเชียเข้าร่วมงานวิจัย 4 คน ทั้งหมดเป็นเพศชายและมีระดับการศึกษาปริญญาโท มี 3 เชื้อชาติในภูมิภาคเอเชีย คือ 1) ฟิลิปปินส์ 2) เวียดนาม 3) อินเดีย มีอายุงานในการทำงานที่มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงน้อยที่สุด 2 เดือนและมากที่สุด 10 ปี ทั้งหมดมีการปรับตัวในระดับปานกลางถึงดีมาก

1.2 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างทางภาษาและวัฒนธรรมที่เป็นปัจจัยก่อให้เกิดอุปสรรคและปัญหาการสื่อสารของอาจารย์จาก 3 ประเทศกับนักศึกษา มรภ.หมู่บ้านจอมบึง จากการสัมภาษณ์ผู้สอนทั้งสี่คนและจากการรับรู้เกี่ยวกับนักศึกษาผ่านทัศนะของอาจารย์ทั้งสี่ท่าน แบ่งออกได้เป็น 9 ประเด็น ดังนี้

1) ระบบการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของทั้ง 3 ประเทศ มีการจัดการเรียนการสอนทั้งในระบบและนอกระบบคล้ายคลึงกันกับประเทศไทย แต่ระยะเวลาในเรียนของนักศึกษาแต่ละวันแตกต่างกันไป ประเทศที่ใช้เวลาในการเรียนแต่ละวันมากที่สุดคือประเทศฟิลิปปินส์และน้อยที่สุดคือ

Citation : นกธีรา จอรรณ, ภูภาพร โพธิ์สวรรค์, พิเชฐ สัตย์วิจิ, ศราวุฒิ บุตรดวงค์ และจิตติ นวพันธ์. (2567). การสื่อสาร

ระหว่างวัฒนธรรมผ่านภาษาอังกฤษเป็นภาษากลางของอาจารย์ต่างชาติชาวเอเชียกับนักศึกษาไทยมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 383-408;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.23>

ประเทศอินเดีย ในแต่ละรายวิชาเรียนครั้งละประมาณ 2-3 ชั่วโมง ยกเว้นประเทศอินเดียเรียนรายวิชาละประมาณไม่เกิน 1 ชั่วโมง ในขณะที่ใน มรภ.หมู่บ้านจอมบึงนักศึกษาเรียนประมาณ 3-4 ชั่วโมงต่อรายวิชาต่อครั้ง

2) สถานะของผู้สอน ในประเทศฟิลิปปินส์และอินเดียมีความใกล้เคียงกันเรื่องบทบาทการเรียนรู้ในห้องเรียนที่เน้นไปที่ผู้เรียนหรือให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเต็มรูปแบบ อาจารย์มีบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ เน้นการเรียนรู้ในรูปแบบของการค้นคว้าวิจัยมากกว่าการเรียนรู้ในห้องเรียน ในขณะที่ประเทศเวียดนามและ มรภ.หมู่บ้านจอมบึง ยังคงมีความคล้ายคลึงกันคือเป็นบริบทที่อาจารย์ยังคงมีบทบาทมากกว่าในทั้งสองประเทศดังกล่าว

3) กระบวนการและรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียน ในประเทศฟิลิปปินส์และอินเดีย ลักษณะการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นรูปแบบเชิงรุก ผู้เรียนมีความกล้าแสดงออกทางความคิดและความรู้สึกของตนเองอย่างชัดเจนโดยไม่กังวลกับปัจจัยรอบข้างทางสังคม ผู้เรียนกล้าแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการเรียนรู้มากกว่าประเทศเวียดนามและ มรภ.หมู่บ้านจอมบึง กิจกรรมการเรียนการสอนของประเทศฟิลิปปินส์และอินเดียเน้นไปที่การวิเคราะห์และประยุกต์ใช้ความรู้ ในขณะที่ประเทศเวียดนามและ มรภ.หมู่บ้านจอมบึงยังคงมีกิจกรรมที่เน้นความรู้ระดับความรู้ ความจำ และความเข้าใจของผู้เรียนมากกว่าสองประเทศดังกล่าว ส่วนการสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้นั้นส่วนใหญ่เน้นไปที่การให้คะแนนที่ส่งผลต่อการเรียนซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับบริบทของนักศึกษาใน มรภ.หมู่บ้านจอมบึงแล้วจะเห็นได้ว่านักศึกษารับรู้และให้ความสำคัญเกี่ยวกับคะแนนน้อยกว่าการรับรู้ของนักศึกษาประเทศอื่น ๆ และมีบางส่วนให้รางวัลเป็นสิ่งของเหมือน ๆ กันทุกประเทศ

4) ความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ในประเทศฟิลิปปินส์และอินเดีย ความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียนเป็นรูปแบบทางการมากกว่า ในขณะที่ประเทศเวียดนามและ มรภ.หมู่บ้านจอมบึงนั้นมีความสัมพันธ์กึ่งทางการมากกว่า อย่างไรก็ตาม สถานะของอาจารย์ต่อนักศึกษาของประเทศฟิลิปปินส์และอินเดียค่อนข้างเสมอกัน ไม่มีลำดับชั้น ในขณะที่ มรภ.หมู่บ้านจอมบึงและประเทศเวียดนามแม้ว่าจะมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกว่าแต่ยังคงมีลำดับชั้นของวัยวุฒิ คุณวุฒิ และสถานะเข้ามาแบ่งแยกในภาพรวม

5) รูปแบบของการมีปฏิสัมพันธ์กันในการเรียนการสอน ในประเทศฟิลิปปินส์และอินเดียจะเห็นได้ว่าปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นในห้องเรียนเป็นเชิงรุก (Active) ผู้เรียนกล้าถามตอบและกล้า

Citation : Jawaut, N., Pokaisawan, C., Satwinit, P., Buddawong, S. & Nawapan, T. (2024). Intercultural

Communication through English as a Lingua Franca (ELF) of Asian Foreign Teachers with Thai

Students from Muban Chombueng Rajabhat Univeristy. *Journal of Local Governance and*

Innovation. 8(1) : 383-408; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.23>

แลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็น ในขณะที่ประเทศเวียดนามและ มรภ.หมู่บ้านจอมบึงยังคงเป็นรูปแบบเชิงรับ (Passive) มากกว่า ซึ่งพิจารณาเปรียบเทียบกับประเทศเวียดนามนักศึกษาที่ มรภ.หมู่บ้านจอมบึงมีลักษณะการเรียนรู้เป็นเชิงรับมากกว่านักศึกษาประเทศเวียดนามในภาพรวม

6) การประเมินการเรียนรู้ ในประเทศไทย บริบท มรภ.หมู่บ้านจอมบึง ยังคงเน้นการประเมินในระดับความรู้ ความจำ และความเข้าใจเป็นส่วนใหญ่เนื่องจากข้อจำกัดต่าง ๆ ด้านนักศึกษาและกิจกรรมการเรียนรู้ ในขณะที่ประเทศอื่น ๆ เน้นการวัดประเมินผลการเรียนรู้โดยการวิเคราะห์ข้อมูลและประยุกต์ใช้งานความรู้ที่นักศึกษาต้องใช้ความพยายามและใช้ความคิดมากกว่า

7) ค่านิยมที่มีต่อการศึกษา ทุกประเทศมีค่านิยมว่าการจบการศึกษาและผลการศึกษาคงส่งผลต่ออนาคตการทำงานและเกียรติยศของตน นักศึกษาจึงมีความพากเพียรและให้ความสำคัญกับการศึกษาเป็นอย่างมาก ในขณะที่นักศึกษา มรภ.หมู่บ้านจอมบึง นั้นยังมีเป้าหมายที่ชัดเจนน้อยกว่า มีความมุ่งมั่นน้อยกว่า ส่วนใหญ่ต้องการสำเร็จการศึกษาเพื่อปรับสถานะและให้ได้รับการยอมรับในสังคมเป็นเหตุผลแรก

8) ค่านิยมที่มีต่อเวลาและการใช้เวลา อาจารย์จากทั้งสามประเทศให้ความสำคัญต่อการตรงต่อเวลาสูงมากว่านักศึกษา มรภ.หมู่บ้านจอมบึง และทั้งสามประเทศให้ความสำคัญต่อความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายสูงกว่า

9) ความแตกต่างของพฤติกรรมการใช้วัจนภาษา ในประเทศฟิลิปปินส์และอินเดีย การแสดงทางสีหน้าและท่าทาง การโต้ตอบแสดงความเข้าใจจะมีลักษณะตรงไปตรงมา เด่นชัด โดยนักศึกษาไม่เกิดความกังวลต่อปัจจัยรอบข้างมากนัก นักศึกษามีความเป็นตนเองสูง ในขณะที่ประเทศเวียดนามและประเทศไทยนักศึกษายังมีความเกรงใจมากกว่า นักศึกษา มรภ.หมู่บ้านจอมบึงมีลักษณะการแสดงออกที่พยายามรักษามารยาทและภาพพจน์ของตนเอง การแสดงออกจึงเป็นไปในลักษณะที่มีปัจจัยทางสังคมมากำหนดและมีอิทธิพลต่อการแสดงออก โดยทั่วไปเน้นการแสดงออกเพื่อหลีกเลี่ยงความขัดแย้งและให้ผู้อื่นยอมรับ หลีกเลี่ยงการแสดงออกที่ทำให้ตนเองดูแปลกแยก และมีความเกรงใจผู้อื่นมากกว่าจะแสดงออกถึงความรู้สึกและการรับรู้ที่แท้จริงของตนเอง

10) ภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร ภาษาอังกฤษเป็นภาษากลางสากลที่ชนชาติต่าง ๆ จำเป็นต้องเรียนรู้เพื่อติดต่อสื่อสารกับสังคมโลก ทั้งประเทศฟิลิปปินส์และประเทศอินเดียมีภาษาอังกฤษเป็นภาษาทางการจึงทำให้นักศึกษาของประเทศดังกล่าวใช้ภาษาอังกฤษได้อย่างคล่องแคล่วกว่า

Citation : นกธีรา จอรรณ, ฐฎาพร โทศัยสวรรค, พิเชฐ สัตย์วินิจ, ศราวุฒิ บุตรดาวงค์ และธิตี นวพันธ์. (2567). การสื่อสาร

ระหว่างวัฒนธรรมผ่านภาษาอังกฤษเป็นภาษากลางของอาจารย์ต่างชาติชาวเอเชียกับนักศึกษาไทยมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 383-408;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.23>

ประเทศเวียดนามประเทศเวียดนามมีภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่ 2 ในส่วนของประเทศไทยมีภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศเท่านั้น นักศึกษาจึงมีโอกาสใช้งานภาษาอังกฤษในบริบทของชีวิตจริงน้อยกว่า จึงส่งผลให้ความคล่องแคล่วและระดับความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษที่เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่นแล้วยังคงอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าในภาพรวม

ผลการวิจัยในด้านความแตกต่างกล่าวโดยสรุปได้ว่ามีความแตกต่างทางภาษาและวัฒนธรรมอย่างหลายหลายในบริบทการเรียนการสอนที่เป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดอุปสรรคและปัญหาในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมของอาจารย์ต่างชาติชาวเอเชียกับนักศึกษา มรภ.หมู่บ้านจอมบึง โดยความแตกต่างดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงลักษณะของการจัดการเรียนรู้ บทบาทครูและผู้เรียน การรับรู้ทางสังคม การปฏิบัติตน และค่านิยมต่าง ๆ ที่เป็นกรอบการแสดงออกในการสื่อสาร ข้อสังเกตของผลการวิจัยที่พบรวมคืออาจารย์ที่มีอายุงานนานจะมีระดับการปรับตัวได้ดีกว่าอาจารย์ที่เข้ามาทำงานในระยะเวลาที่สั้นกว่า

2. ผลการวิจัยด้านอุปสรรคและการแก้ไขปัญหาในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมของอาจารย์ต่างชาติชาวเอเชีย แบ่งได้เป็นหมวดหมู่ ดังนี้

1) ด้านความรู้ ความเข้าใจ และความคิด ซึ่งหมายถึง ความรู้ในด้านภาษาที่ใช้ร่วมกันในการสื่อสาร ความเข้าใจวัฒนธรรมที่แตกต่าง และความแนวความคิดที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ

อุปสรรคด้านภาษานั้นจากการสัมภาษณ์พบว่า นักศึกษา มรภ.หมู่บ้านจอมบึง มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษที่เป็นภาษากลางได้ไม่ตมมากนัก ขาดความคล่องแคล่ว และสำเนียงการออกเสียงภาษาอังกฤษของอาจารย์และนักศึกษาแตกต่างกันในแต่ละประเทศทำให้เกิดความเข้าใจผิดในการสื่อสารคำบางคำ และพบว่าขนาดคลังคำศัพท์ที่นักศึกษารู้มีไม่เพียงพอต่อการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ แต่อาจารย์แต่ละท่านได้หาทางแก้ไขปัญหาโดยการใช้ภาษาที่ง่ายขึ้นและพูดให้ช้าลง ดังข้อมูลสัมภาษณ์ อาจารย์ B ที่กล่าวว่า

“มีหลาย ๆ คำที่พูดกันแล้วนักศึกษาเข้าใจผิดเนื่องจากการออกเสียงของผม เช่น คำว่า Lotus ผมมีสำเนียงของผม ผมอ่านว่า เลอ'-ทัส และพวกเขาฟังไม่ออกว่าผมพูดอะไร จึงต้องเขียนให้เห็นแทน พวกเขาจึงพูดออกมาพร้อมกันว่า โล-ตัส ผมก็ขำ เขาก็ขำ มีแบบนี้บ่อยเลย”

“ผมสังเกตเห็นว่านักศึกษาพยายามจะสื่อสาร แต่พวกเขาต่างบอกว่าเขาไม่รู้ว่าคำศัพท์ภาษาอังกฤษคำนั้น ๆ ที่จะพูดออกมาว่าเป็นคำว่าอะไร และเวลาที่ผมพูดหลายครั้งพวกเขาไม่เข้าใจ

Citation : Jawaut, N., Pokaisawan, C., Satwinit, P., Buddawong, S. & Nawapan, T. (2024). Intercultural

Communication through English as a Lingua Franca (ELF) of Asian Foreign Teachers with Thai Students from Muban Chombueng Rajabhat Univeristy. **Journal of Local Governance and**

Innovation. 8(1) : 383-408; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.23>

เพราะไม่รู้คำศัพท์ ผมคิดว่าเราควรพัฒนาให้นักศึกษามีความรู้และมีคลังคำศัพท์มากขึ้น ผมจึงเพิ่มคำศัพท์ต่าง ๆ ให้นักศึกษาเวลาที่ผมสอน อาจจะช่วยให้มันดีขึ้น ผมคิดว่าอย่างนั้น”

อุปสรรคด้านวัฒนธรรมที่พบ คือ เรื่องของความรับผิดชอบต่องาน ความมุ่งมั่นตั้งใจในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ การตรงต่อเวลา การแสดงออกถึงความเคารพอาจารย์ ของนักศึกษาไทย มรภ.หมู่บ้านจอมบึง

ปัญหานักศึกษาไม่ให้ความสำคัญต่องานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มที่ มีการส่งงานช้าบางครั้ง โดยนักศึกษามองว่าเป็นเรื่องปกติและกลายเป็นวิถีปฏิบัติ ดังที่อาจารย์ B กล่าวว่า

“ผมสั่งโครงการให้นักศึกษาส่ง ผมต้องเตือนเสมอ ๆ เพราะเกรงว่าพวกเขาจะลืมหรือไม่ใส่ใจ ในที่สุดพวกเขาก็ส่งช้าเกือบทั้งห้องเลย ผมจึงจำเป็นต้องเลื่อนกำหนดให้พวกเขาไปแต่ก็ตัดคะแนนตามสัดส่วน ผมพยายามเข้าใจว่าพวกเขาคงมีภาระงานวิชาอื่น ๆ เขาจึงทำงานของผมไม่เสร็จตามกำหนด ผมต้องอดทนทำใจและพยายามเท่าที่ผมทำได้”

ปัญหาเรื่องของเวลานั้นนักศึกษามักจะเข้าเรียนสายกว่าปกติ 5- 10 นาที ซึ่งถือเป็นเรื่องปกติที่สังคมยอมรับได้ ในขณะที่ประเทศอื่น ๆ เข้มงวดและให้ความสำคัญกับเรื่องเวลามาก ๆ ดังที่อาจารย์ C กล่าวว่า

“แรก ๆ ผมงมมากกว่านักศึกษาของผมหายไปไหน แล้วสักพักพวกเขาก็ทยอยมา เพราะนักศึกษาไม่ตรงเวลา หลัง ๆ ผมเริ่มเรียนรู้ว่าพวกเขาจะต้องมาสายนิดหน่อย คงเป็นธรรมชาติของพวกเขา ผมก็พยายามเข้าใจและปรับ”

ปัญหาเรื่องของการแสดงออกถึงความเคารพอาจารย์ เนื่องจากนักศึกษา มรภ.จอมบึง มักจะแสดงความอ่อนน้อมถ่อมตนมากต่ออาจารย์ผู้สอนโดยที่นักศึกษามีแนวคิดว่าการให้ความเคารพอาจารย์เป็นมารยาทที่ดีงาม อย่างไรก็ตาม เนื่องจากพวกอาจารย์มาจากสังคมที่ไม่มีการจัดลำดับสถานะมากนักพวกเขาก็รู้สึกว่าการแสดงออกเรื่องความเคารพอาจารย์ของนักศึกษาดูแปลกและพวกเขาก็อึดอัดเนื่องจากดูว่าอ่อนน้อมมากเกินไปซึ่งพวกเขาไม่คุ้นชินและมองว่าทุกคนเท่าเทียมกัน เช่น การนั่งคุกเข่าลงกับพื้นขณะที่พูดกับอาจารย์ เป็นต้น ดังที่อาจารย์ C กล่าวว่า

“พวกเขามาหาผมที่โต๊ะทำงาน มาถามเรื่องงานที่ผมสั่ง แต่พวกเขาคุกเข่าลง ผมตกใจเพราะว่าผมไม่เคยเห็นใครคุกเข่ากับผมแบบนี้ ผมเข้าใจว่าเหมือนพวกเขาจะขอโทษ คือ พวกเขาไม่ได้ทำอะไรผิด ผมเลยรู้สึกอึดอัดและขอให้พวกเขายืนขึ้นคุยกับผมแทน เพราะผมไม่ชินกับอะไรแบบนี้ พูดแบบหยอก ๆ พวกเขาจะได้ไม่อึดอัดไปด้วย”

Citation : นกธีรา จอรรณ, ขฎาพร โพชัยสวรรค์, พิเชฐ สัตย์วิจิ, ศราวุฒิ บุตรดวงค์ และธิดิ นวพันธ์. (2567). การสื่อสาร

ระหว่างวัฒนธรรมผ่านภาษาอังกฤษเป็นภาษากลางของอาจารย์ต่างชาติชาวเอเชียกับนักศึกษาไทยมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 383-408;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.23>

อุปสรรคด้านแนวความคิดและการรับรู้ พบได้บ่อยจากการปฏิสัมพันธ์กันในห้องเรียนเนื่องจาก อาจารย์ต่างชาติมักมีลักษณะตรงไปตรงมา แสดงออกทางความคิดอย่างเปิดเผย ในขณะที่นักศึกษา มรภ.หมู่บ้านจอมบึง มักไม่ค่อยแสดงออกว่ามีปัญหาในการเรียนรู้อะไรและไม่กล้าแสดงออกทาง ความคิดมากนักจึงทำให้การสื่อสารเกิดความไม่เข้าใจตรงกันเนื่องจากนักศึกษาไม่ได้แสดงออกตามความ เป็นจริง เช่น อาจารย์ถามนักศึกษาว่าเข้าใจไหม ทุกคนตอบว่าเข้าใจ แต่ในความเป็นจริงแล้วนักศึกษา เกรงใจอาจารย์ ไม่กล้าบอกความจริง และไม่กล้าซักถามเมื่อเกิดความสงสัย ดังที่อาจารย์ C กล่าวว่า

“ผมสั่งงานให้พวกเขาและผมถามทั้งห้องว่ามีอะไรสงสัยไหมเพื่อให้มั่นใจว่าพวกเขาเข้าใจดีและ ไม่สับสน ทุกคนตอบรับและแสดงออกเหมือนว่าเข้าใจ แต่พอผมเห็นพวกเขาลงมือปฏิบัติจริง มันไม่ใช่ เลย พวกเขาถามกันเอง ผมถึงได้เข้าใจว่าที่พวกเขาบอกว่าเข้าใจคือยังไม่เข้าใจ หลัง ๆ ผมจึงใช้วิธีการ แบบถามเป็นรายบุคคลแทน สุ่มถามคนที่ภาษาอังกฤษดีหน่อยในห้องหรือตัวแทน และถามแบบไม่เป็น ทางการและไม่เป็นแบบสาธารณะ ผมจึงได้ความจริงครับ ก็ต้องปรับกันไป”

2) ด้านทัศนคติและความรู้สึกที่ไม่เป็นกลางของอาจารย์ต่างชาติชาวเอเชียไม่พบในงานวิจัยครั้งนี้

3) ด้านพฤติกรรมที่ยึดมั่นความเป็นตนเองเป็นหลักของอาจารย์ต่างชาติชาวเอเชียไม่พบใน งานวิจัยครั้งนี้

ตารางที่ 2 สรุปอุปสรรคและความสามารถในการแก้ไขปัญหาในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม

อุปสรรค	ความถี่ (คน) (n=4)	มีการแก้ปัญหา (yes/no)	ร้อยละ
1.ด้านความรู้และความคิด			
1.1 ภาษา	4	yes	100
1.2 วัฒนธรรม	4	yes	100
1.3 แนวความคิด/การรับรู้	4	yes	100
2.ด้านทัศนคติและความรู้สึก			
2.1 การยึดตัวตน	0	-	0
2.2 อคติ	0	-	0
2.3 มุมมองเชิงลบ	0	-	0
3.ด้านพฤติกรรม			
3.1 ไม่ใส่ใจ	0	-	0
3.2 หลบเลี่ยง	0	-	0
3.3 ไม่ปรับตัว	0	-	0

Citation : Jawaut, N., Pokaisawan, C., Satwinit, P., Buddawong, S. & Nawapan, T. (2024). Intercultural

Communication through English as a Lingua Franca (ELF) of Asian Foreign Teachers with Thai Students from Muban Chombueng Rajabhat Univeristy. **Journal of Local Governance and Innovation**. 8(1) : 383-408; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.23>

จากตารางที่ 2 จะเห็นได้ว่า อุปสรรคด้านความรู้ความเข้าใจในภาษาอังกฤษที่เป็นภาษากลาง วัฒนธรรมที่แตกต่าง และแนวความคิดที่แตกต่างเป็นปัญหาที่พบได้กับอาจารย์ต่างชาติชาวเอเชียทุกคน เกิดขึ้นร้อยละ 100 โดยทุกคนสามารถแก้ไขปัญหาได้ ในขณะที่อาจารย์ทุนคนไม่มีปัญหาด้านทัศนคติ และความรู้สึก รวมทั้งพฤติกรรมแสดงออกของอาจารย์ในเชิงลบ

สรุปผลการวิจัยในส่วนของอุปสรรคและปัญหาหลักที่พบคือเรื่องของความรู้ความเข้าใจใน วัฒนธรรมของผู้เรียนและระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษของผู้เรียนที่ใช้เป็นภาษากลาง รวมถึง แนวความคิดและการรับรู้ที่ไม่ตรงกันในเชิงของธรรมเนียมปฏิบัติ อย่างไรก็ตามอาจารย์ทั้งหมดสามารถ แก้ไขปัญหาได้ ส่วนด้านทัศนคติและความรู้สึกและด้านพฤติกรรมในเชิงลบ อคติ และการยึดตัวตน ต่าง ๆ ไม่ปรากฏในผลงานวิจัยครั้งนี้

3. แนวทางการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมของอาจารย์ต่างชาติชาวเอเชียที่มีต่อนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ประกอบด้วย 5 แนวทาง ตามที่อาจารย์ต่างชาติชาวเอเชียได้เสนอ ดังนี้

1) อาจารย์ต่างชาติชาวเอเชียควรมีความเข้าใจในความแตกต่างทางภาษาและวัฒนธรรม จาก ผลการวิจัยพบว่าอาจารย์ต่างชาติชาวเอเชียมีการแสดงออกให้เห็นถึงความเข้าใจในความแตกต่างของ นักศึกษาทั้งในด้านภาษา รูปแบบการแสดงออก และวัฒนธรรมของนักศึกษา รวมถึงมีความพยายามใน การใช้ภาษาไทยเบื้องต้นเพื่อสร้างความสัมพันธ์อย่างไม่เป็นทางการกับนักศึกษา ดังที่อาจารย์ A C และ D กล่าวว่า

“ผมคิดว่าผมต้องปรับภาษาอังกฤษที่ใช้ให้ง่ายขึ้นและพูดให้ช้าลง นักศึกษาจะได้เข้าใจว่าผม ต้องการสื่ออะไร เหตุผลที่ต้องปรับก็เพราะให้เราสื่อสารกันเข้าใจมากขึ้น ผมเข้าใจว่าพวกเขาไม่ได้มี โอกาสใช้ภาษาอังกฤษมากนัก ผมจึงแค่ลดตัวเองลงและลดความคาดหวังลงเล็กน้อยให้เราเข้าใจกัน”

“ผมอยากแนะนำให้อาจารย์ที่เป็นชาวต่างชาติเรียนรู้และใช้งานประโยคภาษาไทยที่ใช้บ่อย ๆ ผมว่ามันมีประโยชน์ในการสร้างความใกล้ชิดกับนักศึกษา เวลาผมพยายามพูดภาษาไทยทักทายดูเหมือน พวกเขาจะรู้สึกผ่อนคลายและเป็นกันเอง กล้าแสดงออกมากขึ้น”

Citation : นกธีรา จอรรณ, ขงาพร โพธิ์สวรรค์, พิเชฐ สัตย์วินิจ, ศราวุฒิ บุตรดวงค์ และธิดิ นวพันธ์. (2567). การสื่อสาร

ระหว่างวัฒนธรรมผ่านภาษาอังกฤษเป็นภาษากลางของอาจารย์ต่างชาติชาวเอเชียกับนักศึกษาไทยมหาวิทยาลัยราชภัฏ หมู่บ้านจอมบึง. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 383-408;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.23>

“ผมว่านักศึกษา มรภ.จอมบึง ไม่ชอบให้ถามตรง ๆ ถ้าคุณอยากรู้ว่าเขาคิดอะไรเราควรจะถามเป็นส่วนตัวหรือถามตัวแทนเพื่อนในห้องที่เก่งภาษาอังกฤษให้เป็นสื่อให้ ก็จะได้ความจริงจากพวกเขา มากกว่า”

2) อาจารย์ต่างชาติชาวเอเชียควรตอบสนองโดยการแสดงออกทั้งวัจนและอวัจนภาษาในเชิงบวก จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าอาจารย์ต่างชาติชาวเอเชียทุกท่านมีการตอบสนองในการสื่อสารที่เป็นไปในเชิงบวก ดังที่อาจารย์ B กล่าวว่า

“คำถามที่ถามผมว่าผมอึดอัดและกดดันใหม่เวลาผมต้องแสดงออกในแบบที่บางครั้งก็ไม่ได้เป็นตัวเอง 100% สำหรับผมไม่มากนัก ไม่ได้พูดให้ดูดี แต่ว่าผมแค่คิดว่าพฤติกรรมของนักศึกษาย่อมมีที่มา และเหตุผลที่ขึ้นอยู่กับบริบทของเขาที่นั่น ส่วนตัวผมคิดเองว่าเราได้อยู่ที่นี้เราก็คงต้องปรับให้เหมาะสมกับบริบทที่นี้ใหม่ ผมคิดแบบนี้ และมันก็ได้เห็นอื่อกว่าแรงอะไร ไม่ได้ลำบากเกินไป แค่ปรับให้ทุกอย่างสมดุล เอาจริง ๆ ผมว่าผมปรับตัวเองจากเดิมไม่มากนักแค่ 20-30% เอง สำหรับผมก็ลงตัวแล้วและผมก็โอเคนะ”

3) อาจารย์ต่างชาติชาวเอเชียควรมีความยืดหยุ่นและปรับตนเองให้เหมาะสม จากผลการวิจัยพบว่าอาจารย์ต่างชาติชาวเอเชียทุกท่านมีการแสดงออกถึงความยืดหยุ่นและการปรับตนเองให้เข้ากับนักศึกษาอย่างเหมาะสม เช่น ดังที่อาจารย์ C กล่าวว่า

“โดยส่วนตัวผมเป็นคนที่ยืดหยุ่นอยู่แล้วนะ สังคมปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงสูงด้วย ผมยินดีปรับตัวเองเข้าหานักศึกษานะ หมายถึงว่าถ้ามันเกิดประโยชน์โดยตรงกับพวกเขา ผมก็โอเค มันก็เป็นการปรับไปด้วยกันทั้งคู่ แต่ถ้าอะไรที่เป็นพฤติกรรมส่วนตัวที่ไม่ดีจริง ๆ ผมก็จะมีมาตรการที่เหมาะสม ดูพวกเขาเป็นหลักว่าเป็นแบบไหนและแบบไหนเหมาะสมจะจัดการกับพวกเขา”

4) อาจารย์ต่างชาติชาวเอเชียควรให้เกียรติและเปิดใจยอมรับความแตกต่าง จากผลของการวิจัยจะเห็นได้ว่าอาจารย์ต่างชาติชาวเอเชียทุกท่านแสดงออกถึงการให้เกียรติและการเปิดใจที่จะยอมรับความแตกต่างของนักศึกษาของตนเอง ดังที่อาจารย์ D กล่าวว่า

“นักศึกษาที่นี้ถึงแม้ว่าเขาจะไม่ได้เก่งภาษาอังกฤษมากนัก แต่พวกเขาก็ไม่เคยต่อต้านนะ ไม่มีกริยาก้าวร้าวหรืออะไร สิ่งอะไรพวกเขาก็ทำ ให้ความช่วยเหลือผม สิ่งเหล่านี้คือข้อดีของพวกเขาเนะ ผมคิดว่าพวกเขาก็น่ารัก แค่ขาดโอกาสในการฝึกฝนภาษาอังกฤษ ผมเคยถามพวกเขาเนะ พวกเขาบอกว่า

Citation : Jawaut, N., Pokaisawan, C., Satwinit, P., Buddawong, S. & Nawapan, T. (2024). Intercultural

Communication through English as a Lingua Franca (ELF) of Asian Foreign Teachers with Thai Students from Muban Chombueng Rajabhat Univeristy. **Journal of Local Governance and**

Innovation. 8(1) : 383-408; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.23>

จริง ๆ เขาก็อยากจะเรียนภาษาอังกฤษให้เก่ง แต่ไม่รู้จะทำอย่างไร ผมก็เข้าใจนะ ลดความคาดหวังของตนเองลงพวกเขาจะได้ไม่รู้สึกดัดดันมากนัก”

5) อาจารย์ต่างชาติชาวเอเชียควรแสดงออกถึงความอดทนและความเห็นอกเห็นใจ อาจารย์ต่างชาติชาวเอเชียทุกคนแสดงออกให้เห็นถึงความอดทนและความเห็นอกเห็นใจนักศึกษาจึงทำให้เกิดความเข้าใจ และอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ทำให้การสื่อสารเกิดประสิทธิภาพมากขึ้น ดังที่อาจารย์ A และ D กล่าวว่า

“ปัญหาเรื่องภาษาของพวกเขาถ้าเราเข้าใจสักหน่อยเราจะเห็นใจเขามากขึ้น ประเทศไทยไม่ได้มีภาษาอังกฤษเป็นภาษาราชการหรือภาษาอังกฤษที่เขาจำเป็นต้องใช้นะ เอาจริง ๆ พวกเขาขาดโอกาสถ้าเทียบกับนักศึกษาในประเทศผม ที่นั่นเค้าใช้ภาษาอังกฤษในห้องเรียนทุกวิชา ตำราเรียนเป็นภาษาอังกฤษหมด ทุกคนจำเป็นต้องใช้ภาษาอังกฤษ เราเทียบกันตรงนี้ได้ ผมเห็นใจพวกเขามากกว่า พอเข้าใจพวกเขาตรงจุดนี้เราก็จะเห็นใจ หลังจากนั้นเราก็เดินไปด้วยกัน ก็แค่นั้น”

“ตั้งแต่ผมมาทำงานที่นี่ ผมมีความอดทนมากขึ้นเยอะเลย บางครั้งผมต้องอดทนกับพฤติกรรมของนักศึกษา เช่น พวกเขาเมาสายกว่าเวลานัดหมาย แต่ผมอดทนเพราะผมเข้าใจบริบทและเริ่มเคยชิน คนที่บ้านผมใจมักจะใจร้อนและทุกจังหวะของชีวิตเร่งรีบ ไม่มีใครสนใจใคร พอกลับไปที่บ้านรอบนี้เห็นชัดเลย ว่าผมเปลี่ยนไป ผมอดทนขึ้นและมองทุกสิ่งแบบสบาย ๆ ขึ้น ผมว่าผมกลมกลืนกับคนไทยไปแล้วมั้ง สงสัยว่าอยู่นาน”

ตารางที่ 3 สรุปแนวทางการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม

แนวทางการผสมผสานเพื่อการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม	ความถี่ (คน) (n=4)	ร้อยละ
1) การแสดงออกถึงความเข้าใจในความแตกต่างทางวัฒนธรรม	4	100
2) การตอบสนองที่แสดงออกทางภาษาทั้งวันและอวัจนภาษาในเชิงบวก	4	100
3) การแสดงออกถึงความยืดหยุ่นและการปรับตนเอง	4	100
4) การแสดงออกถึงการให้เกียรติและการเปิดใจ	4	100
5) การแสดงออกถึงความอดทนและความเห็นอกเห็นใจ	4	100

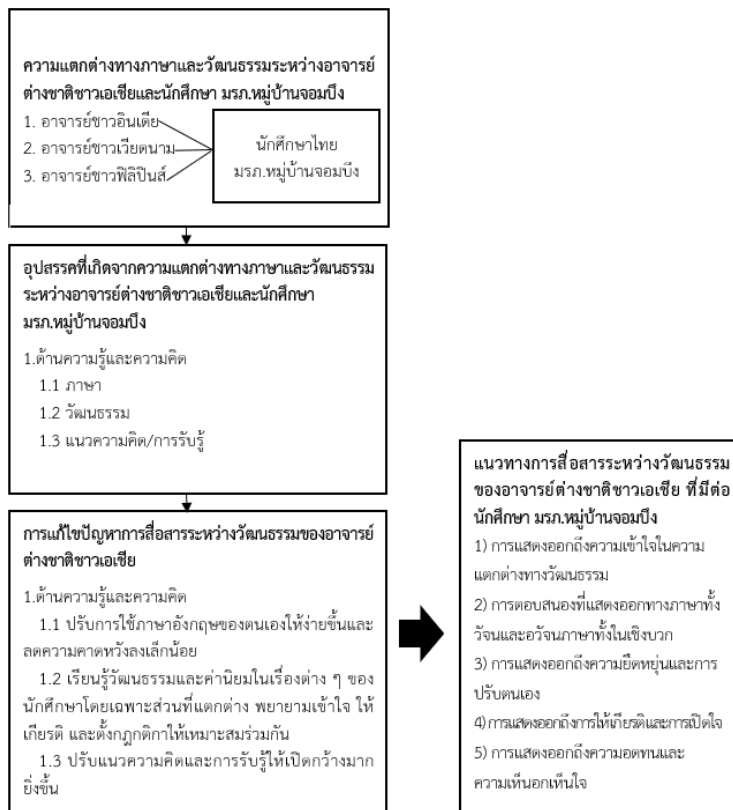
Citation : นกธีรา จอรรณ, ภูภาพร โพศัยสวรรค์, พิเชฐ สัตย์วินิจ, ศราวุฒิ บุตรดวงค์ และธิดิ นวพันธ์. (2567). การสื่อสาร

ระหว่างวัฒนธรรมผ่านภาษาอังกฤษเป็นภาษากลางของอาจารย์ต่างชาติชาวเอเชียกับนักศึกษาไทยมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 383-408;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.23>

สรุปผลแนวทางการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมของอาจารย์ต่างชาติชาวเอเชียได้ว่าการสื่อสารท่ามกลางความแตกต่างต้องสร้างความสมดุลโดยทุกฝ่าย อาจารย์ควรจะต้องมีความเข้าใจในความแตกต่างโดยมีการปรับใช้ภาษาอังกฤษที่ง่ายขึ้น พูดให้มีจังหวะที่ช้าลง อาจใช้ภาษาไทยเล็กน้อยเพื่อสร้างความเป็นมิตร ควรมีการแสดงออกทางทั้งวัจนและอวัจนภาษาในเชิงบวก มองความแตกต่างในแง่บวกที่ดี มีความยืดหยุ่นและพร้อมปรับตนเองโดยลดความคาดหวังในนักศึกษาเล็กน้อยเนื่องจากพวกเขาไม่สามารถทำบางอย่างที่เกินกว่าความสามารถและความพยายามของพวกเขาได้ ควรให้เกียรตินักศึกษาและพร้อมเปิดใจไม่ต่อว่าพวกเขาแต่ใช้วิธีสื่อสารพูดคุยและเข้าใจธรรมชาติของพวกเขา มีความอดทนกับเรื่องตรงต่อเวลาหรือการส่งงานที่ล่าช้ากว่ากำหนด และมีความเห็นอกเห็นใจพวกเขาโดยมองว่าพวกเขายังด้อยโอกาสในการนำภาษาอังกฤษไปใช้ในชีวิตจริง โดยมีการสร้างกฎกติการ่วมกัน สิ่งเหล่านี้จะช่วยส่งเสริมให้การสื่อสารมีความเหมาะสม เกิดความสมดุลทุกฝ่าย และการสื่อสารเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จากผลการวิจัยสามารถสรุปเป็นแผนผังความคิดได้ตามภาพ ดังนี้

ภาพที่ 2 แผนผังความคิด

Citation : Jawaut, N., Pokaisawan, C., Satwinit, P., Buddawong, S. & Nawapan, T. (2024). Intercultural

Communication through English as a Lingua Franca (ELF) of Asian Foreign Teachers with Thai Students from Muban Chombueng Rajabhat Univeristy. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(1) : 383-408; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.23>

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

ผลของการวิจัยสามารถอภิปรายได้เป็น 5 ประเด็นดังนี้

1. ความสามารถในการสื่อสาร (Communicative Competence) ของอาจารย์ต่างชาติชาวเอเชีย มรภ.หมู่บ้านจอมบึงนั้น พวกเขามีความสามารถในการสื่อสารเนื่องจากพบว่าพวกเขาใช้องค์ประกอบต่าง ๆ ครอบคลุมหลากหลายมิติในการใช้ภาษาและปฏิสัมพันธ์ทางสังคมตามหลักการนักภาษาศาสตร์ที่มีแนวคิดทฤษฎีสำคัญที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการสื่อสารและปฏิสัมพันธ์ทางสังคม Dell Hymes (1972 : 269-293) ได้กล่าวไว้ว่าความสามารถในการสื่อสารด้วยภาษานั้นเกี่ยวข้องโดยตรงกับการเข้าใจกฎ กติกาของสังคมและบริบททางวัฒนธรรม รวมถึงความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาอย่างเหมาะสม นอกจากนี้แล้ว Thomas (1983 : 91-112) ยังได้กล่าวไว้ว่าความสามารถในการสื่อสารนั้นเน้นการใช้ภาษาอย่างเหมาะสมในบริบทที่แตกต่างกัน รวมถึงการเข้าใจความหมาย การเข้าใจสัญลักษณ์ที่ปรากฏอยู่ในบริบทนั้น ๆ และคู่สนทนาจำเป็นต้องปรับการใช้ภาษาตามบริบททางสังคมและวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน จากการอ้างอิงแนวคิดและทฤษฎีข้างต้น สรุปได้ว่าอาจารย์ต่างชาติชาวเอเชียของ มรภ.หมู่บ้านจอมบึงมีความสามารถในการสื่อสารตามองค์ประกอบที่สำคัญของการสื่อสาร

2. ปัจจัยด้านวัฒนธรรมที่ส่งผลต่อการสื่อสารกับนักศึกษาใน มรภ.หมู่บ้านจอมบึง

จากผลการวิจัยจะเห็นได้ว่าแม้ว่าอาจารย์ต่างชาติชาวเอเชีย มรภ.หมู่บ้านจอมบึงจะมาจากทวีปเอเชียตะวันออกเหมือนกันแต่ต่างต้องเผชิญกับปัจจัยต่าง ๆ ทางวัฒนธรรมที่แตกต่างและก่อให้เกิดปัญหาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เนื่องจากวัฒนธรรมมีอิทธิพลต่อการสื่อสาร การที่พวกเขาต่างที่มาต่างวัฒนธรรม พวกเขาย่อมมีรูปแบบ แนวความคิด และการรับรู้ที่แตกต่างกัน อาจารย์เหล่านี้จำเป็นต้องหารูปแบบ ลักษณะ และช่องทางการสื่อสารที่พวกเขาสามารถยอมรับและสามารถใช้ยึดถือร่วมกันกับนักศึกษาได้ ปัจจัยทางวัฒนธรรมที่ส่งผลกระทบต่ออาจารย์ต่างชาติชาวเอเชียในการสื่อสารของพวกเขาสอดคล้องกับหลักการของ Anderson and Powell (1991 : 209-211) อย่างชัดเจน โดยประกอบด้วย 10 ปัจจัย ซึ่งประกอบด้วย 1) ระบบการศึกษา 2) บทบาทของผู้สอน 3) กระบวนการและรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียน 4) ความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน 5) รูปแบบของการมีปฏิสัมพันธ์กันในการเรียน 6) การประเมินการเรียนรู้ 7) ค่านิยมที่มีต่อการศึกษา 8) ค่านิยมที่มีต่อเวลา 9) ความแตกต่างของพฤติกรรมการใช้วัจนภาษา และ 10) ภาษาที่ใช้ในการสื่อสารที่ผู้วิจัยได้สังเคราะห์เพิ่มเติมจากผลการวิจัย จะเห็นได้ว่าอาจารย์ทุกคนในงานวิจัยเมื่อประสบกับปัญหาการ

Citation : นกธีรา จอรรณ, ภูภาพร โพธิ์สวรรค์, พิเชฐ สัตย์วินิจ, ศราวุฒิ บุตรดวงค์ และจิตติ นวพันธ์. (2567). การสื่อสาร

ระหว่างวัฒนธรรมผ่านภาษาอังกฤษเป็นภาษากลางของอาจารย์ต่างชาติชาวเอเชียกับนักศึกษาไทยมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 383-408;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.23>

สื่อสารระหว่างวัฒนธรรม พวกเขาแล้วแต่ระบุว่าเกิดจากความแตกต่างทางวัฒนธรรมเดิม จากความคุ้นชินที่ตนเองประสบมาในบริบทการเรียนการสอนของประเทศตนที่แตกต่างกัน เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์แล้วปัจจัยต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดเป็นอุปสรรคสอดคล้องกับปัจจัยทางวัฒนธรรมตามกรอบแนวคิดข้างต้น

3. อุปสรรคและปัญหาในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมที่พบในงานวิจัยนี้เป็นอุปสรรคด้านการรับรู้และความคิด (Cognitive) คือ อุปสรรคที่เกิดจากความไม่รู้และความเข้าใจของนักศึกษาด้านภาษาที่ใช้ในการสื่อสารร่วมกันและวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน จะเห็นได้ว่าระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษของนักศึกษานั้นอยู่ในระดับที่ยังไม่สามารถสื่อสารได้ดีมากนัก สำเนียงภาษาอังกฤษของอาจารย์ที่แตกต่างกับสำเนียงของคนไทยทำให้เกิดความสับสนในแง่ของคำและความหมาย ปริมาณคำศัพท์ของนักศึกษาที่ไม่เพียงพอต่อการสื่อสารให้มีประสิทธิภาพ (เมตตา วิวัฒนากุล, 2548 : 250-253) อย่างไรก็ตาม ในงานวิจัยครั้งนี้ผลการวิจัยไม่พบว่าอาจารย์มีทัศนคติและความรู้สึที่ดีไม่เป็นกลาง และไม่มีพฤติกรรมที่ยึดมั่นตนเองเป็นศูนย์กลาง เหตุผลส่วนหนึ่งมาจากความเป็นชาวเอเชียที่มีวัฒนธรรมและค่านิยมที่ต่างกันอย่างไม่มากแบบสุดโต่งและการปรับเปลี่ยนไม่ได้เป็นไปแบบ 100 % เมื่อเปรียบเทียบกับอาจารย์ที่มาจากประเทศในฝั่งตะวันตก และจะสังเกตเห็นได้ว่าอาจารย์ต่างชาติชาวเอเชียที่ทำงานใน มรภ.หมู่บ้านจอมบึง มีอายุงานหลายปี มีเพียงคนเดียวเท่านั้นที่เพิ่งเริ่มเข้ามาทำงาน พวกเขาส่วนใหญ่ไม่คิดที่จะเปลี่ยนงานเพราะคิดว่างานที่ทำลงตัวและไม่มีปัญหา บางคนสามารถปรับตัวได้ดีและมีความต้องการลงหลักปักฐานย้ายถิ่นที่อยู่อาศัยมาอยู่ในเมืองไทยบริเวณใกล้กับที่ตั้งของมหาวิทยาลัย

4. แนวทางการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม (Intercultural Communication)

จากข้อมูลผลการวิจัยจะเห็นได้ว่าอาจารย์ต่างชาติชาวเอเชียใน มรภ.หมู่บ้านจอมบึงมีแนวทางการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม 5 ประการ ซึ่งสอดคล้องกันกับแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

1) อาจารย์ต่างชาติชาวเอเชียควรมีความรู้ความเข้าใจในวัฒนธรรมของผู้เรียนไทย (Cultural Awareness and Sensitivity) จึงจะเกิดความเข้าใจและการยอมรับกันและกัน (Kim, 2001 : 3-68) เนื่องจากนักศึกษา มรภ.หมู่บ้านจอมบึงมีการรับรู้เรื่องเวลาที่แตกต่าง มีค่านิยมในการแสดงออกต่อสังคมที่แตกต่าง มีลักษณะการหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้าหรือการปะทะเพื่อให้เกิดความแปลกแยก อาจารย์จึงจำเป็นต้องเรียนรู้ปัจจัยเหล่านี้เพื่อหาทางปรับตนเองตามความเหมาะสม ควรทำความเข้าใจบริบท (Contextual Understanding) หมายถึง ความเข้าใจในบริบททางวัฒนธรรมที่แตกต่างเพื่อให้

Citation : Jawaut, N., Pokaisawan, C., Satwinit, P., Buddawong, S. & Nawapan, T. (2024). Intercultural

Communication through English as a Lingua Franca (ELF) of Asian Foreign Teachers with Thai Students from Muban Chombueng Rajabhat Univeristy. **Journal of Local Governance and**

Innovation. 8(1) : 383-408; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.23>

เกิดการสื่อสารที่เหมาะสม (Hofstede, 2001 : 1-15) ในบริบทของนักศึกษา มรภ.หมู่บ้านจอมบึง คือ มีระดับความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษที่ยังไม่ดีมากนัก และขาดโอกาสในการใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน จึงทำให้พวกเขาอาจไม่มีแรงบัลดาลใจในการเรียนภาษาอังกฤษมากนัก อาจารย์ผู้สอนจึงควรทำความเข้าใจและมีความเห็นอกเห็นใจ ลดความคาดหวังในการเรียนรู้ลงตามความเหมาะสมเพื่อไม่ให้นักศึกษาเกิดความกดดัน

นอกจากนั้นแล้วอาจารย์ต่างชาติชาวเอเชียควรมีความรู้ความเข้าใจในข้อจำกัดของภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร ร่วมกัน ควรเรียนรู้อุปสรรคที่อาจเป็นไปได้ระหว่างการสื่อสาร รวมถึงรูปแบบการสื่อสารที่เหมาะสม (Language and Communication Styles) (Gudykunst & Ting-Toomey, 1988 : 60-103) เพื่อให้ภาษากลางที่ใช้ร่วมกันเกิดความเหมาะสมลงตัว (Lingua Franca) ในงานวิจัยครั้งนี้ การใช้ภาษาอังกฤษ และรูปแบบของการสื่อสารของนักศึกษา มรภ.หมู่บ้านจอมบึงมีลักษณะเฉพาะตัว ภาษาที่ใช้จะต้องปรับให้ง่ายขึ้นและมีจังหวะการพูดที่ช้าลง รูปแบบการแสดงออกในการเรียนรู้เป็นแบบเชิงรับมากกว่าเชิงรุก การสื่อสารทางอ้อมเกิดประสิทธิภาพมากกว่าทางตรงในบางสถานการณ์ และการสื่อสารแบบไม่เป็นทางการจะมีประสิทธิภาพกว่าการสื่อสารแบบเป็นทางการในบางสถานการณ์และนักศึกษามีคลังคำศัพท์ที่รู้น้อย ซึ่งสิ่งเหล่านี้อาจารย์ต่างชาติต้องศึกษาเรียนรู้และทำความเข้าใจเพื่อปรับการสื่อสารและคำศัพท์สำนวนให้เหมาะกับลักษณะของนักศึกษาดังกล่าว

2) อาจารย์ต่างชาติชาวเอเชียควรปรับใช้วัจนและอวัจนภาษาในเชิงบวก (Verbal and Nonverbal Communication) โดยเฉพาะอย่างยิ่งการทำความเข้าใจอวัจนภาษา หมายถึงเข้าใจภาษาสัญลักษณ์ต่าง ๆ ในการสื่อสารโดยที่ไม่ได้ใช้คำพูด (Hall, 1959 : 129-153) โดยอวัจนภาษาเหล่านั้นอาจจะมีนัยสื่อสะท้อนค่านิยมในสังคมต่าง ๆ นักศึกษา มรภ.หมู่บ้านจอมบึงมักจะไม่ค่อยแสดงออกทางสีหน้าและท่าทาง หรือบางครั้งการแสดงออกเป็นในทางตรงข้ามเพื่อหลีกเลี่ยงการปะทะ การรักษาหน้าและความรู้สึกที่ไม่แปลกแยกในสังคม จึงทำให้หลายครั้งที่อาจารย์ผู้สอนเข้าใจผิดว่านักศึกษาไม่มีปัญหาในห้องเรียน แท้จริงแล้วพวกเขาไม่กล้าที่จะแสดงออกโดยตรง สิ่งเหล่านี้อาจารย์จำเป็นต้องเรียนรู้และทำให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อกัน

3) อาจารย์ต่างชาติชาวเอเชียควรมีความยืดหยุ่นและสามารถปรับเปลี่ยนตนเอง (Adaptability and Flexibility) หมายถึง การปรับเปลี่ยนตนเองเพื่อให้เข้ากันได้กับวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน (Martin &

Citation : นกธีรา จอรรณ, ขฎาพร โพชัยสวรรค์, พิเชฐ สัตย์วินิจ, ศราวุฒิ บุตรดวงค์ และจิตติ นวพันธ์. (2567). การสื่อสาร

ระหว่างวัฒนธรรมผ่านภาษาอังกฤษเป็นภาษากลางของอาจารย์ต่างชาติชาวเอเชียกับนักศึกษาไทยมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 383-408;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.23>

Nakayama, 2018 : 202-235) องค์ประกอบนี้สำคัญมากเนื่องจากต้องอาศัยการลดความเป็นตัวของตัวเองลงเพื่อปรับเปลี่ยนแนวความคิดและพฤติกรรมให้เกิดความสมดุลในการสื่อสาร

4) อาจารย์ต่างชาติชาวเอเชียควรให้เกียรติและเปิดใจ (Respect and Open-mindedness) โดยการแสดงออกถึงความเคารพและให้เกียรตินักศึกษาและเปิดรับมุมมองใหม่ ๆ ที่หลากหลายจากพวกเขา (Samovar et al., 2014 : 168-195) ลดความอคติ (Awareness of Stereotypes and Biases) เมื่อจำเป็นต้องติดต่อสื่อสารข้ามวัฒนธรรม (Bennett, 2004 : 62-77)

5) อาจารย์ต่างชาติชาวเอเชียควรมีความอดทนและความเข้าใจและเห็นอกเห็นใจ (Patience and Empathy) ต่อนักศึกษา ความอดทนต่อสิ่งที่ไม่ได้เป็นอย่างที่คาดหมาย สิ่งที่ไม่เห็นด้วย หรือสิ่งที่ทำให้ตนเองอึดอัดจากความแตกต่างทางวัฒนธรรม โดยไม่ให้เกิดความรู้สึกโกรธเคืองแต่ใจเย็นและพยายามทำความเข้าใจ เห็นอกเห็นใจ เพื่อให้การสื่อสารราบรื่นและไม่ก่อให้เกิดความขัดแย้ง (Chen & Starosta, 2000 : 1-14)

5. ลักษณะเฉพาะของการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมของอาจารย์ต่างชาติชาวเอเชียในงานวิจัยครั้งนี้ จะเห็นได้ว่าจากผลการวิจัยหากประเทศไหนมีความแตกต่างในแต่ละปัจจัยทางวัฒนธรรมมาก อุปสรรคและปัญหาที่เกิดกับพวกเขาก็จะมีมากตามไปด้วย ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดจากผลการวิจัยคือประเทศฟิลิปปินส์ซึ่งมีความแตกต่างสูง โดยเฉพาะกับลักษณะของผู้เรียนที่จะมีความพากเพียร มุ่งมั่น และทะเยอทะยานที่จะไปสู่เป้าหมายของความสำเร็จในชีวิตการเรียนและการงาน สังเกตได้จากกระบวนการศึกษาและรูปแบบการเรียนรู้ที่เป็นเชิงรุก มีการแข่งขันสูง และพวกเขาใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาราชการและในการเรียนการสอน บริบทของพวกเขาก็มีความแตกต่างกับนักศึกษาไทยเป็นอย่างมาก อาจารย์ฟิลิปปินส์จึงจำเป็นต้องปรับตัวสูงและมีความอดทนสูงขึ้น เช่นเดียวกับกับประเทศอินเดียที่มีรูปแบบการดำเนินชีวิตและการศึกษาแบบเร่งรีบ นักศึกษาต้องพึ่งพาตนเองสูงจากความกดดันในด้านการแข่งขันในตลาดแรงงานและจำนวนประชากรที่หนาแน่น ประเทศอินเดียมีภาษาถิ่นที่ใช้ภายในประเทศมากมายขนาดที่แต่ละคนไม่สามารถระบุได้ว่าบุคคลที่กำลังสื่อสารด้วยใช้ภาษาอะไร จึงทำให้พวกเขาจำเป็นต้องใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษากลางทั้งภายในสถานศึกษาและสถานที่ราชการต่าง ๆ รวมถึงการใช้ภาษาอังกฤษกับคนนอกพื้นที่ถิ่นตนเองด้วยเนื่องจากความหลากหลายทางภาษาและวัฒนธรรมภายในประเทศ สิ่งเหล่านี้ส่งผลให้การปรับตัวของอาจารย์อินเดียเป็นเรื่องที่ไม่ลำบากมากนัก เนื่องจากเคยชินกับการปรับตัวในสถานะที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรมมาโดยตลอด ในส่วนของ

Citation : Jawaut, N., Pokaisawan, C., Satwinit, P., Buddawong, S. & Nawapan, T. (2024). Intercultural

Communication through English as a Lingua Franca (ELF) of Asian Foreign Teachers with Thai Students from Muban Chombueng Rajabhat Univeristy. **Journal of Local Governance and**

Innovation. 8(1) : 383-408; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.23>

ประเทศเวียดนาม ทั้งวัฒนธรรมและรูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษมีความใกล้เคียงกันกับประเทศไทย ดังนั้นอาจารย์เวียดนามจึงปรับตัวไม่มากนักเนื่องจากวัฒนธรรมและบริบทต่าง ๆ มีความใกล้เคียงกันกับประเทศไทย ข้อสังเกตที่ค้นพบอย่างหนึ่งของการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมของอาจารย์ต่างชาติชาวเอเชียนั้นจะเห็นได้ว่าพวกเขามีการปรับตัวที่ไม่มากนัก อุปสรรคที่เกิดขึ้นไม่มีความรุนแรง พวกเขามีความยืดหยุ่นและเข้าใจในบริบทได้ดี จากเหตุผลที่วัฒนธรรมของประเทศในแถบเอเชียมีความใกล้เคียงกัน การปรับตัวของอาจารย์จึงเป็นเรื่องที่ไม่ลำบากมากนัก (Selmer, 2007 : 185-201)

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 อาจารย์ต่างชาติชาวเอเชียและชาวตะวันตกหรืออาจารย์ผู้ประสานคนไทยควรนำแนวทางการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมที่ได้จากผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้กับบริบทการทำงานของตนเอง

1.2 ผู้จัดการเรียนการสอน ผู้บริหารสถานศึกษา อาจารย์ผู้สอนที่เกี่ยวข้องกับอาจารย์ต่างชาติชาวเอเชียควรตระหนักถึงความสำคัญและนำนโยบายแนวทางการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมไปปฏิบัติกับอาจารย์ผู้สอนชาวต่างชาติชาวเอเชียเมื่อเริ่มเข้ามาปฏิบัติงานเพื่อป้องกันการความขัดแย้งที่เกิดจากการสื่อสารระหว่างอาจารย์ผู้สอนและนักศึกษาในสถาบันการศึกษาของตน

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาและอาจารย์ผู้สอนที่เกี่ยวข้องกับอาจารย์ต่างชาติชาวเอเชียควรร่วมกันศึกษาบริบทเฉพาะต่าง ๆ ที่เป็นวัฒนธรรมเฉพาะขององค์กรเพื่อสื่อสารให้อาจารย์ต่างชาติชาวเอเชียเข้าใจมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมในลักษณะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมของอาจารย์ต่างชาติชาวตะวันตกเนื่องจากมีความแตกต่างทางวัฒนธรรมที่มากกว่าอาจารย์ต่างชาติชาวเอเชีย

2.2 ควรมีการศึกษาแนวทางการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมของนักศึกษาแต่ละบริบทด้วยเนื่องจากอาจจะสะท้อนมุมมองของการปรับตัวที่แตกต่างจากอาจารย์ชาวต่างชาติ

Citation : นกธีรา จอรรณ, ขฎาพร โพสัยสวรรค์, พิเชฐ สัตย์วินิจ, ศราวุฒิ บุตรดวงศ์ และธิดิ นวพันธ์. (2567). การสื่อสาร

ระหว่างวัฒนธรรมผ่านภาษาอังกฤษเป็นภาษากลางของอาจารย์ต่างชาติชาวเอเชียกับนักศึกษาไทยมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(1) : 383-408;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2024.23>

2.3 ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมในเชิงนโยบายของผู้บริหารการศึกษาเพื่อลดอุปสรรคและปัญหาในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมของอาจารย์ชาวต่างชาติในองค์กร

เอกสารอ้างอิง (References)

- เมตตา วิวัฒน์านุกูล. (2548). **การสื่อสารต่างวัฒนธรรม**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Anderson, Janis F. & Robert Powell. (1991). Intercultural communication and the classroom. In Samovar, Larry A. and Richard E. Porter, eds. **Intercultural Communication: A Reader**. Belmont, California: Wardworth.
- Bennett, M. J. (2004). Becoming interculturally competent. In J. Wurzel (Ed.). **Toward multiculturalism: A reader in multicultural education**. Newton: Intercultural Resource Corporation.
- Chen, G. M., & Starosta, W. J. (2000). **Foundations of intercultural communication**. MA: Allyn & Bacon Inc.
- Gudykunst, W. B., & Ting-Toomey, S. (1988). **Culture and interpersonal communication**. CA: Sage Publications Inc.
- Hall, E. T. (1959). **The Silent Language**. New York: Anchor Books Doubleday & Company Inc.
- Hofstede, G. (2001). **Culture's Consequences: Comparing Values, Behaviors, Institutions, and Organizations Across Nations**. CA: Sage Publications Inc.
- Hymes, D.H. (1972). On Communicative Competence. In Pride, J.B., & Holmes, J.(Eds.). **Sociolinguistics**. Baltimore, USA: Penguin Educaiton, Penguin Books Ltd.
- Kim, Y.Y. (2001). **Becoming Intercultural: An Integrative Theory of Communication and Cross-Cultural Adaptation**. CA: Sage Publications Inc.

Citation : Jawaut, N., Pokaisawan, C., Satwinit, P., Buddawong, S. & Nawapan, T. (2024). Intercultural

Communication through English as a Lingua Franca (ELF) of Asian Foreign Teachers with Thai Students from Muban Chombueng Rajabhat Univeristy. **Journal of Local Governance and Innovation**. 8(1) : 383-408; DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.23>

- Lukitasari, R., Wulandani, N. L. K. L., & Putra, I. M. A. P. (2024). **Cross-Cultural Communication between Local People and Foreign Tourists in Bongan Tourist Village, Bali, Indonesia.** *International Journal of Glocal Tourism*. 5(1) : 65-74.
- Martin, J. N., & Nakayama, T. K. (2018). **Intercultural Communication in Contexts.** New York: McGraw-Hill Education.
- Ruben, B. D. (1977). **Guidelines for Cross-cultural Communication Effectiveness.** *Group & Organization Studies*. 2(4) : 470-479.
- Samovar, L. A., Porter, R. E., & McDaniel, E. R. (2014). **Intercultural Communication: A Reader.** CA: Cengage Learning.
- Sahadevan, Pavol & Sumangala, Mukthy. (2021). **Effective Cross-Cultural Communication for International Business.** *Shanlax International Journal of Management*. 8(4) : 24-33.
- Selmer, Jan. (2007). **Which Is Easier, Adjusting to a Similar or to a Dissimilar Culture?** *International Journal of Cross Cultural Management*. 7(2) : 185-201.
- Shodieva, M. (2023). **Understanding Sociolinguistic Approach in the English Classroom.** *Modern Science and Research*. 2(10) : 64-68.
- Thomas, J. (1983). **Cross-Cultural Pragmatic Failure.** *Applied Linguistics*. 4 (2) : 91-112.

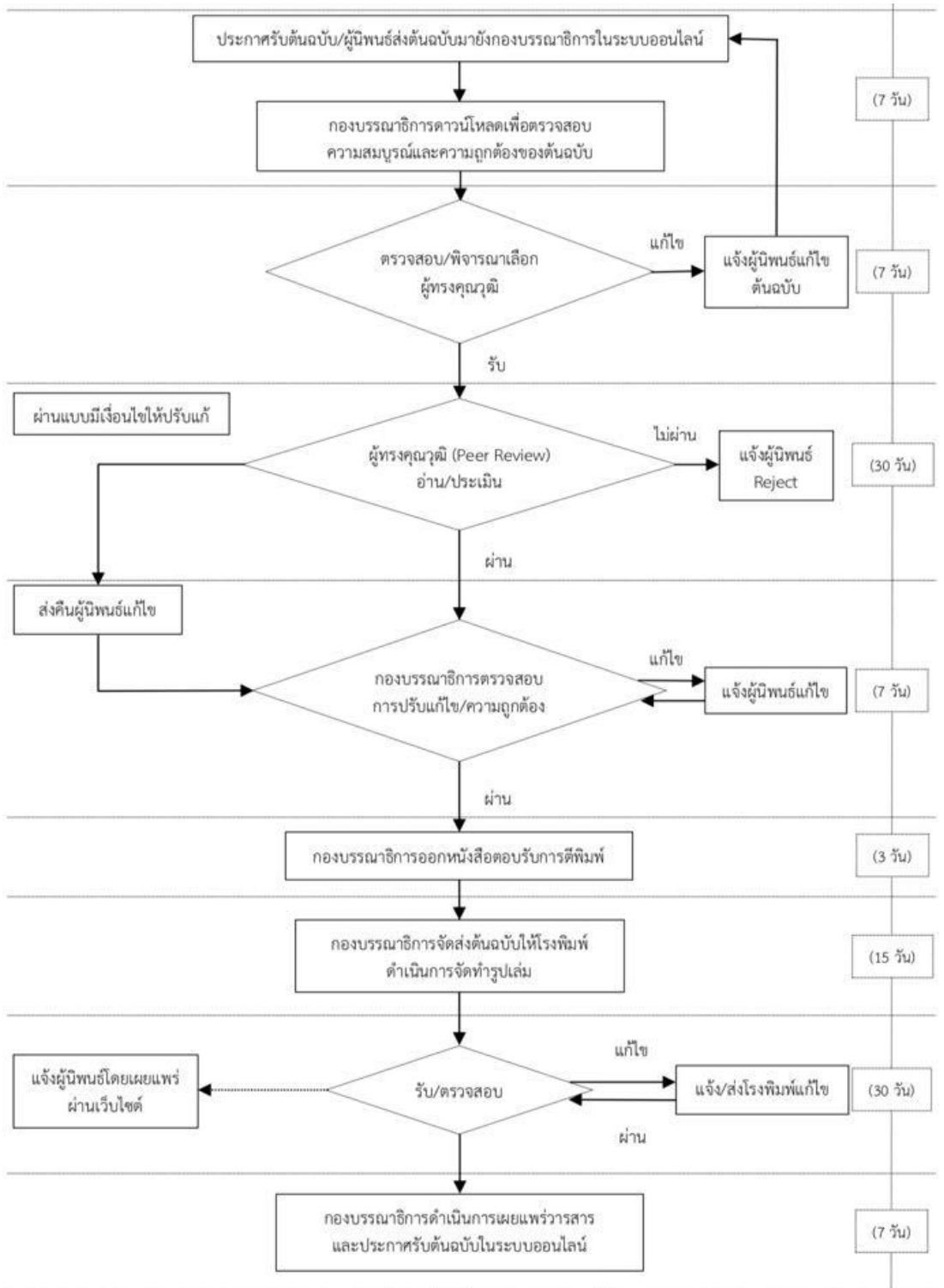
Citation : นกธีรา จอวรรธ, ชญาพร โพค์ยสุวรรณค์, พิเชฐ สัตย์วินิจ, ศราวุฒิ บุตรดวงค์ และธิติ นวพันธ์. (2567). การสื่อสาร

ระหว่างวัฒนธรรมผ่านภาษาอังกฤษเป็นภาษากลางของอาจารย์ต่างชาติชาวเอเชียกับนักศึกษาไทยมหาวิทยาลัยราชภัฏ
หมู่บ้านจอมบึง. *วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น*. 8(1) : 383-408;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.23>

ขั้นตอนการดำเนินงานวารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น

หมายเหตุ : ระยะเวลา (จำนวนวัน) ที่ปรากฏในขั้นตอนอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม

หลักเกณฑ์การเสนอบทความและคำแนะนำสำหรับผู้นิพนธ์ เพื่อตีพิมพ์ในวารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น

สถานที่ติดต่อ

กองบรรณาธิการวารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น
สาขารัฐศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ อาคาร 38 ชั้น 6
186 หมู่ที่ 1 ถนนสุรินทร์ – ปราสาท ตำบลนอกเมือง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ 32000
โทรศัพท์/โทรสาร 044 513 369, 091 835 8558, 088 723 5944
<https://so03.tci-thaijo.org/index.php/jlgisrru> E-mail : jlgisrru@srru.ac.th
ISSN 3027-8120 (Print) | ISSN 2673-0405 (Online)

นโยบายและขอบเขตการตีพิมพ์เผยแพร่ (Scope and Publication Policies)

วารสารมีนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนให้คณาจารย์ นักวิชาการ นิสิต นักศึกษา และผู้สนใจทั่วไปได้มีโอกาสเผยแพร่ผลงานทางวิชาการและผลงานวิจัยทางด้านรัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ การบริหารการจัดการ สหวิทยาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ การศึกษาและบูรณาการศาสตร์เพื่อการพัฒนา โดยมีรูปแบบการตีพิมพ์ฉบับพิมพ์ ISSN 2673-0839 (Print) ตั้งแต่ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2562 ถึง พ.ศ. 2566 และ ISSN 3027-8120 (Print) ซึ่งเริ่มใช้ตั้งแต่ปีที่ 8 ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2567 เป็นต้นไป และได้เริ่มจัดจัดทำในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ ISSN 2673-0405 (Online) ตั้งแต่ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2562 โดยมีกำหนดเผยแพร่วารสารฉบับปกติ (Regular Issues) ปีละ 3 ฉบับ คือ ฉบับที่ 1 (มกราคม – เมษายน) และฉบับที่ 2 (พฤษภาคม – สิงหาคม) และฉบับที่ 3 (กันยายน – ธันวาคม) สำหรับวารสารฉบับพิเศษ (Special Issues) นั้นทางวารสารตีพิมพ์บทความโดยใช้วารสารฉบับปกติตามกำหนดออก แต่มีความพิเศษเนื่องจากการตีพิมพ์ในโอกาสสำคัญต่าง ๆ ซึ่งเป็นการตีพิมพ์เฉพาะเรื่อง (Themes or Specific Topics) ตามที่มหาวิทยาลัยหรือคณะกำหนด ทั้งนี้ ทางวารสารจะมีการกำหนดเผยแพร่วารสารฉบับเพิ่มเติม (Supplemental Issues) ที่ตีพิมพ์บทความในฉบับที่นอกเหนือจากฉบับปกติตามกำหนดออก เป็นการตีพิมพ์เผยแพร่บทความทางวิชาการตามนโยบายของมหาวิทยาลัยหรือคณะในโอกาสต่าง ๆ ตามความเหมาะสม ปีละ 1 ฉบับ ซึ่งมีกระบวนการพิจารณาคุณภาพบทความตามหลักเกณฑ์การ

พิจารณาของวารสารและคณะกรรมการกลั่นกรองบทความวารสาร (Peer Review) อย่างเข้มข้น เช่นเดียวกันทุกฉบับ

การพิจารณาและคัดเลือกบทความ (Consideration and selection of articles)

บทความแต่ละบทความจะได้รับพิจารณาจากคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบบทความ (Peer Reviewer) จากผู้ทรงคุณวุฒิอย่างน้อยสามท่าน โดยบทความผู้นิพนธ์ภายนอกได้รับการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิภายในและผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกคนละหนึ่งท่าน หรือผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกอย่างน้อยสองท่าน ส่วนบทความผู้นิพนธ์ภายในได้รับการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกหน่วยงานที่จัดทำวารสาร มีความเชี่ยวชาญตรงตามสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องจากหลากหลายสถาบัน และได้รับความเห็นชอบจากกองบรรณาธิการก่อนตีพิมพ์ ทั้งนี้จะมีรูปแบบที่ผู้พิจารณาบทความไม่ทราบชื่อผู้นิพนธ์บทความและผู้นิพนธ์บทความไม่ทราบชื่อผู้พิจารณาบทความ เช่นเดียวกัน (Double-Blind Peer Review) และทางกองบรรณาธิการขอสงวนสิทธิ์ที่จะไม่พิจารณาบทความจนกว่าจะได้แก้ไขให้ถูกต้องตามข้อกำหนดของวารสาร ทั้งนี้ บทความต้นฉบับที่ส่งมาตีพิมพ์จะต้องไม่เคยตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์ใดมาก่อน และไม่อยู่ในระหว่างพิจารณาเสนอขอตีพิมพ์ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์อื่น ๆ หากมีการใช้ภาพหรือตารางของผู้นิพนธ์อื่นที่ปรากฏในสิ่งตีพิมพ์อื่นมาแล้ว ผู้นิพนธ์ต้องขออนุญาตเจ้าของลิขสิทธิ์ก่อน พร้อมทั้งแสดงหนังสือที่ได้รับการยินยอมต่อกองบรรณาธิการก่อนที่บทความจะได้รับการตีพิมพ์ สำหรับทัศนคติและข้อคิดเห็นของบทความในวารสารฉบับนี้ เป็นของผู้นิพนธ์แต่ละท่าน ไม่ถือเป็นทัศนคติและความรับผิดชอบของกองบรรณาธิการ

ส่วนประเภทของบทความที่ลงตีพิมพ์ในวารสาร

วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น ตีพิมพ์บทความประเภทต่าง ๆ ดังนี้

1. บทความวิจัย

รายงานผลงานวิจัยใหม่ที่มีองค์ความรู้อันเป็นประโยชน์ เป็นเรื่องที่อยู่ในความสนใจทันต่อเหตุการณ์และยุคสมัย ซึ่งไม่เคยตีพิมพ์ในวารสารใด ๆ มาก่อน ควรมีองค์ประกอบดังนี้

1.1 ชื่อเรื่อง (Title) ให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยพิมพ์ชื่อเรื่องเป็นภาษาไทย และตามด้วยภาษาอังกฤษ

1.2 ผู้นิพนธ์ (Author) ชื่อและนามสกุลทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

1.3 บทคัดย่อ (Abstract) ให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

1.4 คำสำคัญ (Keywords) ให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ระบุคำเป็นคำสำคัญของเนื้อหา ครอบคลุมชื่อเรื่องที่ศึกษา เหมาะสำหรับนำไปใช้เป็นคำค้นหาข้อมูล

1.5 บทนำ (Introduction) เป็นส่วนของเนื้อหาที่อธิบายถึงความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา และเหตุผลนำไปสู่การศึกษาวิจัย ทั้งนี้ ควรอ้างอิงเอกสารและงานวิจัยที่มีความทันสมัยและความถูกต้องที่เกี่ยวข้องด้วยเพื่อให้มีน้ำหนักและเกิดความน่าเชื่อถือ

1.6 วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objectives) ระบุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการวิจัย

1.7 วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods) อธิบายถึงกระบวนการดำเนินการวิจัยอย่างละเอียด และชัดเจน กล่าวถึงรายละเอียดของวิธีการศึกษา เช่น ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา ขอบเขตการศึกษา วิธีการศึกษา เครื่องมือที่ใช้และวิธีการเก็บข้อมูลในการวิจัยมีความเหมาะสมและคุณภาพ รวมทั้งสถิติที่นำมาใช้วิเคราะห์ข้อมูล

1.8 ผลการวิจัย (Research Results) เสนอผลการวิจัยที่ตรงประเด็นตามลำดับขั้นของการวิจัย ควรจำแนกผลออกเป็นหมวดหมู่และสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ของการศึกษา โดยการบรรยายในเนื้อเรื่อง หรือแสดงรายละเอียดเพิ่มเติมด้วยภาพประกอบ ตาราง กราฟ หรือแผนภูมิตามความเหมาะสม

1.9 อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion) อภิปรายผลโดยวิเคราะห์เปรียบเทียบผลการวิจัยให้เข้ากับหลักทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งนำข้อค้นพบของงานวิจัยมาอภิปรายเพื่อเชื่อมโยงผลการวิจัยให้สอดคล้องกับประเด็นปัญหาการวิจัย เพื่อให้มีความเข้าใจหรือเกิดความรู้ใหม่ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยนั้น รวมทั้งข้อดี ข้อเสียของวิธีการศึกษา เสนอแนะความคิดเห็นใหม่ ๆ ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ เพื่อเป็นแนวทางที่จะนำไปประยุกต์ให้เกิดประโยชน์

1.10 ความรู้ใหม่ (New Knowledge) (ถ้ามี) นำเสนอข้อค้นพบที่ก่อให้เกิดความรู้ใหม่จากงานวิจัย เสนอแนะความคิดเห็นใหม่ ๆ สำหรับเป็นแนวทางที่มีคุณค่าและสามารถนำไปประยุกต์ให้เกิดประโยชน์ โดยแสดงรายละเอียดเพิ่มเติมด้วยผังความคิด หรือแผนภาพ และมีการบรรยายในเนื้อเรื่อง ตามความเหมาะสม

1.11 ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions) ระบุข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้ และข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1.12 เอกสารอ้างอิง (References) เป็นการอ้างอิงเอกสารและงานวิจัยที่มีความทันสมัยและความถูกต้องที่เกี่ยวข้องด้วยเพื่อให้มีน้ำหนักและเกิดความน่าเชื่อถือ โดยเป็นการอ้างอิง

แทรกในเนื้อหา (In-text Citation) แบบนามปีที่ใช้ระบบ APA (American Psychological Association citation style) คือ การอ้างอิงเอกสารไว้ส่วนหน้าหรือส่วนหลังของข้อความนั้น ๆ ให้ใช้ได้ทั้งภาษาไทยและหรือภาษาอังกฤษ ทั้งนี้หากการอ้างอิงเอกสารเป็นภาษาอังกฤษให้ระบุเฉพาะนามสกุลผู้พิมพ์ด้วยจุลภาค (.) ปีที่พิมพ์ (ค.ศ.) และเลขหน้า ตามรูปแบบดังนี้ Author/(Year of Publication : page) หรือ (Author, /Year of Publication : page) เช่น Supsin (2018 : 18) หรือ (Brown, 1997 : 18-22) เป็นต้น

2. บทควมวิชาการ

หัวข้อและเนื้อหาควรชี้ประเด็นที่ต้องการนำเสนอให้ชัดเจนและมีลำดับเนื้อหาที่เหมาะสม เพื่อให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจได้ชัดเจน รวมถึงใช้ทฤษฎีวิเคราะห์และเสนอแนะประเด็นอย่างสมบูรณ์ ควรมีองค์ประกอบดังนี้

2.1 ชื่อเรื่อง (Title) ให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยพิมพ์ชื่อเรื่องเป็นภาษาไทยและตามด้วยภาษาอังกฤษบรรทัดถัดมา

2.2 ผู้พิมพ์ (Author) ชื่อและนามสกุลทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

2.3 บทคัดย่อ (Abstract) ให้มีภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

2.4 คำสำคัญ (Keywords) ให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ระบุคำเป็นคำสำคัญของเนื้อหา ครอบคลุมชื่อเรื่องที่ศึกษา เหมาะสำหรับนำไปใช้เป็นคำค้นหาข้อมูล

2.5 บทนำ (Introduction) เป็นส่วนแนะนำและปูพื้นเรื่อง เพื่อให้ผู้อ่านทราบข้อมูลเบื้องต้นของเนื้อหา

2.6 เนื้อหา (Content) เนื้อหาบทความ มีการแบ่งประเด็นเรื่องย่อย ๆ และการจัดเรียงลำดับเป็นไปตามรายละเอียดของเนื้อหา

2.7 บทสรุป (Conclusion) การสรุปเนื้อหาในบทความทั้งหมดออกมาอย่างชัดเจน กระชับ โดยมีการสรุปปิดท้ายเนื้อหาที่นำเสนอ

2.8 เอกสารอ้างอิง (References) เป็นการอ้างอิงเอกสารและงานวิจัยที่มีความทันสมัยและความถูกต้องที่เกี่ยวข้องด้วยเพื่อให้มีน้ำหนักและเกิดความน่าเชื่อถือ โดยเป็นการอ้างอิงแทรกในเนื้อหา (In-text Citation) แบบนามปีที่ใช้ระบบ APA (American Psychological Association citation style) คือ การอ้างอิงเอกสารไว้ส่วนหน้าหรือส่วนหลังของข้อความนั้น ๆ ให้ใช้ได้ทั้งภาษาไทยและหรือภาษาอังกฤษ ทั้งนี้หากการอ้างอิงเอกสารเป็นภาษาอังกฤษให้ระบุเฉพาะนามสกุลผู้พิมพ์ด้วยจุลภาค (.) ปีที่พิมพ์ (ค.ศ.) และเลขหน้า ตามรูปแบบดังนี้

Author/(Year of Publication : page) หรือ (Author,/Year of Publication : page) เช่น
Supsin (2018 : 18) หรือ (Brown, 1997 : 18-22) เป็นต้น

การส่งบทความ

บทความที่จะตีพิมพ์ในวารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น ต้องส่ง
บทความผ่านระบบออนไลน์ได้ที่ <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/jlgisrru> และสำเนา
หลักฐานการชำระเงินค่าธรรมเนียมมาที่

กองบรรณาธิการวารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น

สาขารัฐศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ อาคาร 38 ชั้น 6
186 หมู่ที่ 1 ถนนสุรินทร์ – ปราสาท ตำบลนอกเมือง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ 32000

โทรศัพท์/โทรสาร 044 513 369, 091 835 8558, 088 723 5944

<https://so03.tci-thaijo.org/index.php/jlgisrru> E-mail : jlgisrru@srru.ac.th

ISSN 3027-8120 (Print)

| ISSN 2673-0405 (Online)

รูปแบบบทความและการพิมพ์เนื้อหาบทความ

1. การเตรียมต้นฉบับบทความ มีรายละเอียดดังนี้

1.1 ขนาดต้นฉบับ ขนาดหน้ากระดาษ B5 โดยมีการตั้งค่าน้ำกระดาษความกว้าง 7.5 นิ้ว และความสูง 10.5 นิ้ว โดยเว้นระยะห่างระหว่างขอบกระดาษด้านบนและด้านซ้าย 1 นิ้ว ด้านขวาและด้านล่าง 0.5 นิ้ว

1.2 รูปแบบการพิมพ์ เนื้อหาในบทความส่วนแรก จัดเป็นแบบ 1 คอลัมน์ คือ ชื่อเรื่อง ชื่อผู้วิจัย บทคัดย่อ คำสำคัญ และเชิงอรรถ อยู่ส่วนหน้าแรก ส่วนที่สอง จัดเป็นแบบ 1 คอลัมน์ คือ เนื้อหาบทความที่อยู่ส่วนหน้าที่สองเป็นต้นไป

1.3 ใช้รูปแบบตัวอักษร TH SarabunPSK พิมพ์ด้วยโปรแกรมไมโครซอฟต์เวิร์ด

1.4 หัวกระดาษ ประกอบด้วยเลขหน้า ขนาดตัวอักษร 16 ชนิดตัวธรรมดา ตำแหน่งชิดขอบกระดาษด้านขวาบน

1.5 ชื่อเรื่อง/ชื่อบทความภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ ขนาดตัวอักษร 20 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งกึ่งกลางหน้ากระดาษ

1.6 ชื่อผู้พิมพ์ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ ระบุเฉพาะชื่อและนามสกุล ไม่ต้องมีคำนำหน้า
เว้น 2 เคาะระหว่างชื่อและนามสกุล ขนาดตัวอักษร 16 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งกึ่งกลางหน้ากระดาษ
ใต้ชื่อเรื่อง

1.7 เครื่องหมายเลข¹ เขียนไว้บนนามสกุลผู้พิมพ์ เพื่อระบุสังกัดคณะ หน่วยงาน และ
อีเมลของผู้พิมพ์ เพื่อระบุเชิงอรรถ (Footnote) ไว้ด้านล่างกระดาษ

1.8 เชิงอรรถ (Footnote) ให้เขียนไว้ด้านล่างของส่วนหน้าแรก ที่มีเครื่องหมายเลข ¹
กำกับไว้บนนามสกุลผู้พิมพ์ ให้ระบุสังกัดคณะ หน่วยงานของผู้พิมพ์ ขนาดตัวอักษร 14 ชนิดตัว
ธรรมดา ทั้งนี้ การระบุสังกัดคณะ หน่วยงานของผู้พิมพ์นั้น ผู้พิมพ์ต้องระบุทั้งภาษาไทยและแปล
เป็นภาษาอังกฤษด้วย รวมถึงระบุผู้ประพันธ์บรรณกิจ (Corresponding Author) มีเครื่องหมาย *
กำกับไว้บนนามสกุลผู้พิมพ์ เพื่อระบุอีเมลสำหรับติดต่อประสานงาน

1.9 หัวข้อของบทคัดย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ขนาดตัวอักษร 16 ชนิดตัวหนา
ตำแหน่งชิดขอบกระดาษด้านซ้าย

1.10 เนื้อหาบทคัดย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ขนาดตัวอักษร 16 ชนิดตัวธรรมดา
ให้จัดเป็นแบบ 1 คอลัมน์ บรรทัดแรกเว้น 7 ตัวอักษรจากขอบกระดาษด้านซ้ายและพิมพ์ให้ชิดขอบ
ทั้งสองด้าน ส่วนเนื้อหาบทความที่อยู่หน้าที่สองเป็นต้นไปให้จัดเป็นแบบ 1 คอลัมน์เช่นกัน ทั้งนี้
ควรมีความยาวไม่เกิน 500 คำ และลักษณะของบทคัดย่อควรประกอบไปด้วย วัตถุประสงค์
(Objective) วิธีการศึกษา (Methods) ผลการศึกษา (Results) และคุณค่าหรือการนำไปใช้
ประโยชน์

1.11 หัวข้อคำสำคัญภาษาไทยและอังกฤษ ขนาดตัวอักษร 14 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งชิด
ขอบกระดาษด้านซ้าย ระบุคำสำคัญที่นำไปใช้เป็นคำค้น คำสำคัญแต่ละคำค้นด้วยเครื่องหมาย
จุลภาค (,) ทั้งนี้ ควรมีคำสำคัญ 3-5 คำ โดยต้องจัดเรียงคำสำคัญตามตัวอักษร

1.12 หัวข้อเรื่อง ขนาดตัวอักษร 18 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งชิดขอบกระดาษด้านซ้าย

1.13 หัวข้อย่อ ขนาดตัวอักษร 16 ชนิดตัวธรรมดา ระบุหมายเลขหน้าหัวข้อย่อโดย
เรียงตามลำดับหมายเลข

1.14 จำนวนต้นฉบับ ควรมีความยาวอยู่ระหว่าง 10-12 หน้า โดยนับรวมตาราง รูปภาพ
แผนภูมิ และเอกสารอ้างอิง

1.15 การอ้างอิงแทรกในเนื้อหา (In-text Citation) และการระบุแหล่งที่มา โดยมี
รูปแบบการอ้างอิงแบบนามปี คือ การอ้างอิงเอกสารไว้ส่วนหน้าหรือส่วนหลังของข้อความนั้น ๆ ให้
ใช้ได้ทั้งภาษาไทยและหรือภาษาอังกฤษ ทั้งนี้หากการอ้างอิงเอกสารเป็นภาษาอังกฤษให้ระบุเฉพาะ

นามสกุลผู้นิพนธ์ค้นด้วยจุลภาค (,) ปีที่พิมพ์ (ค.ศ.) และเลขหน้า ตามรูปแบบดังนี้ Author/(Year of Publication : page) หรือ (Author,/Year of Publication : page) เช่น Supsin (2018 : 18) หรือ (Brown, 1997 : 18-22) เป็นต้น หากผู้นิพนธ์มีมากกว่า 3 คน ให้ใส่ชื่อคนที่ 1 แล้วตามด้วยคำว่า และคณะ หรือ et al. (and others)

1.16 ตาราง รูปภาพ และแผนภูมิ กรณีเป็นตารางให้ชื่อตารางอยู่ด้านบน กรณีที่เป็นรูปภาพหรือแผนภูมิ ให้ระบุชื่อรูปภาพหรือแผนภูมิอยู่ด้านล่าง ตำแหน่งขีดขอบกระดาษด้านซ้าย

ตารางที่ 1 รายละเอียดรูปแบบการเตรียมต้นฉบับบทความ

รายละเอียด	ขนาดอักษร	รูปแบบ	ชนิด
ชื่อเรื่อง (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ)	20	กึ่งกลาง	ตัวหนา
ชื่อผู้นิพนธ์ (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ)	16	กึ่งกลาง	ตัวหนา
หน่วยงานที่สังกัด (เชิงอรรถ : Footnote) (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ)	14	ชิดซ้าย	ตัวธรรมดา
บทคัดย่อ (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ)	18	ชิดซ้าย	ตัวหนา
คำสำคัญ (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ)	14	ชิดซ้าย	ตัวหนา
หัวข้อหลักตามรูปแบบบทความกำหนดไว้	18	ชิดซ้าย	ตัวหนา
หัวข้อย่อย	16	ชิดซ้าย	ตัวหนา
เนื้อหาตามรูปแบบบทความกำหนดไว้	16	ชิดซ้าย	ตัวธรรมดา
เอกสารอ้างอิง (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ)	18	ชิดซ้าย	ตัวหนา
ตาราง			
ชื่อตาราง (ตารางที่ : จัดไว้บนตาราง)	16	ชิดซ้าย	ตัวหนา
รายละเอียดชื่อตาราง (พิมพ์ต่อจากชื่อตาราง)	16	ชิดซ้าย	ตัวธรรมดา
รูปภาพ/แผนภูมิ			
ชื่อรูปภาพ/แผนภูมิ (ภาพ/แผนภูมิที่ : จัดไว้ใต้รูปภาพ/แผนภูมิ)	16	ชิดซ้าย	ตัวหนา
รายละเอียดชื่อรูปภาพ/แผนภูมิ (พิมพ์ต่อจากชื่อรูปภาพ/แผนภูมิ)	16	ชิดซ้าย	ตัวธรรมดา
การอ้างอิงแทรกในเนื้อหา : ใช้รูปแบบการอ้างอิงแบบนามปี โดยใช้ได้ทั้งภาษาไทยและหรือ ภาษาอังกฤษ ทั้งผู้นิพนธ์ที่เป็นชาวไทยและต่างประเทศ			
เอกสารอ้างอิง : ใช้รูปแบบการอ้างอิงแบบ APA (American Psychological Association citation style) โดยการอ้างอิงเอกสารให้ใช้ได้ทั้งภาษาไทยและหรือภาษาอังกฤษ ทั้งนี้ หากการอ้างอิงเอกสารเป็นภาษาอังกฤษให้ระบุ เฉพาะนามสกุลผู้นิพนธ์ค้นด้วยจุลภาค (,) ปีที่พิมพ์ (ค.ศ.) และเลขหน้า ตามรูปแบบ			
จำนวนต้นฉบับ : ควรมีความยาวอยู่ระหว่าง 10-12 หน้า			

2. การเขียนเอกสารอ้างอิงท้ายบทความ

2.1 การเขียนเอกสารอ้างอิงให้ใช้ตามรูปแบบของ APA (American Psychological Association citation style) โดยการอ้างอิงเอกสารให้ใช้ได้ทั้งภาษาไทยและหรือภาษาอังกฤษ หากผู้นิพนธ์มีมากกว่า 3 คน ให้ใส่ชื่อผู้นิพนธ์ให้ครบโดยคั่นด้วยจุลภาค (,) ระหว่างผู้นิพนธ์ แล้วตามด้วยคำว่า “และ” ก่อนผู้นิพนธ์คนสุดท้าย โดยจัดเรียงตามพยานุชณะ สระ ตามรูปแบบการอ้างอิงตามลำดับก่อนหลังให้ถูกต้อง

2.2 การเรียงลำดับเอกสารอ้างอิงท้ายบทความ (References) ให้เรียงตามลำดับอักษรของชื่อผู้นิพนธ์ โดยไม่ต้องมีตัวเลขกำกับ ให้เริ่มต้นด้วยรายชื่อเอกสารอ้างอิงภาษาไทยก่อน และต่อด้วยรายชื่อเอกสารอ้างอิงภาษาต่างประเทศ และชื่อผู้นิพนธ์ให้อ้างนามสกุลก่อน โดยเขียนตามรูปแบบเดียวกันกับการอ้างอิงเอกสารที่เป็นภาษาอังกฤษ

2.3 ในกรณีที่อ้างอิงเอกสารที่เป็นภาษาไทย หากต้องการอ้างอิงเป็นภาษาอังกฤษ ให้แปลเอกสารอ้างอิงนั้นเป็นภาษาอังกฤษเพิ่มเติม และปีพุทธศักราชให้ปรับเป็นปีคริสต์ศักราช โดยนำไปต่อท้ายรายการอ้างอิงข้างต้นภายใต้หัวข้อ Translated Thai References และให้วงเล็บคำว่า [In Thai] ไว้ท้ายเอกสารอ้างอิงด้วย และชื่อผู้นิพนธ์ให้อ้างนามสกุลก่อน โดยเขียนตามรูปแบบเดียวกันกับการอ้างอิงเอกสารที่เป็นภาษาอังกฤษ

ตัวอย่างลำดับการเขียนเอกสารอ้างอิงท้ายบทความ

เอกสารอ้างอิง (References)

จิรายุ ทรัพย์สิน. (2560). **ทฤษฎีการเมือง**. สุรินทร์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.

วันชัย สุขตาม. (2560). **ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับรัฐศาสตร์**. สุรินทร์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.

สิริพัฒน์ ลากจิตร, จิรายุ ทรัพย์สิน และวันชัย สุขตาม. (2563). ผลกระทบของแรงงานข้ามชาติในเขตจังหวัดสุรินทร์. **วารสารการบริหารนิติบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น**. 6(6) : 17-35.

Cook, Robert D. (1995). **Finite Element Modeling for Stress Analysis**. New york : John wiley & sons.

Translated Thai References

Supsin, J. (2017). **Political Theory**. Surin : Surin Rajabhat University. [In Thai]

Suktam, W. (2017). **Introduction to Political Sciences**. Surin : Surin Rajabhat University. [In Thai]

Lapchit, S., Subsin, J. & Suksom, W. (2020). The Impact of Migrant Workers in Surin Province. **Journal of Legal Entity Management and Local Innovation**. 6(6) : 17-35. [In Thai]

3. รูปแบบการเขียนเอกสารอ้างอิงท้ายบทความ

3.1 หนังสือ (Book)

ชื่อ/นามสกุลผู้พิมพ์./ (ปีที่พิมพ์) ./ ชื่อหนังสือ ./ ครั้งที่พิมพ์ (ถ้ามี) ./ เมืองที่พิมพ์ ./ : / สำนักพิมพ์.

Author. / (Year of Publication) . / Title of Book. / Edition of Book. / Place of Publication. / : / Publisher Name.

ตัวอย่าง

กฤษณา วงษาสันต์. (2542). **วิถีไทย**. กรุงเทพฯ : เวิร์ดเวฟ เอ็ดดูเคชั่น.

Cook, Robert D. (1995). **Finite Element Modeling for Stress Analysis**. New York : John Wiley & Sons.

3.2 รายงานทางวิชาการ

ชื่อ/นามสกุลผู้พิมพ์./ (ปีที่พิมพ์) ./ ชื่อเรื่อง ./ เมืองที่พิมพ์ ./ : / หน่วยงานที่เผยแพร่.

Author. / (Year of Publication) . / Title. / Edition of Book. / Place of Publication. / : / Publisher Name.

ตัวอย่าง

อัคราพร สุขทอง. (2558). การพัฒนาเทคนิคการสอน "เรื่อมอันเร" จากภูมิปัญญา
ชาวบ้านสุรินทร์. สุรินทร์ : คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ราชภัฏสุรินทร์.

Hickman, George A. (2010). **The Management of Teaching for Quality
Improvement Chiang Mai Thailand.** Chiang Mai : Chiang Mai
University.

3.3 วิทยานิพนธ์

ชื่อ/นามสกุลผู้นิพนธ์./ (ปีที่พิมพ์)./ **ชื่อวิทยานิพนธ์./วิทยานิพนธ์ระดับ/(บัณฑิต,
มหาบัณฑิต, ดุษฎีบัณฑิตให้ระบุลงให้ชัดเจน)/ชื่อสถานศึกษา.**

Author./ (Year of Publication)./ **Title of Thesis./ Degree of Thesis./
Publisher Name.**

ตัวอย่าง

คณินนิตย์ ไสยโสภณ. (2554). **คุณค่าและความเชื่อตำนานนาครที่มีอิทธิพลต่อวิถี
ประชากรกลุ่มชนลุ่มน้ำแม่โขงในเขตวัฒนธรรมศรีโคตรบูร.** วิทยานิพนธ์ปริญญา
ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์การพัฒนากฎมภาค (กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง)
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.

Kaewnimitchai, N. (1996). **An Analysis of College Student
Culture in Thai Higher Education Institutions.** Doctoral Dissertation
Graduate School Chulalongkorn University.

3.4 รายงานการประชุม

ชื่อ/นามสกุลผู้นิพนธ์./ (ปีที่พิมพ์)./ **ชื่อบทความ./ ในชื่อรายงานการประชุม./
วันเดือนปีที่จัด./ เลขหน้า./ สถานที่./ สำนักพิมพ์.**

Author./ (Year of Publication)./ **Title of Article./ In Title./
Date of Publication./ page./ Place of Publication./ Publisher Name.**

ตัวอย่าง

วิสูตร อยู่คง. (2537). การฟื้นตัวของป่าชุมชนดงใหญ่. **ในการบรรยายเรื่องการ
ฟื้นฟูป่าโดยช่วยต้นไม้ให้สืบพันธุ์ตามธรรมชาติ.** วันที่ 11 เมษายน 2537.
หน้า 10-11. กรุงเทพฯ : ศูนย์ฝึกอบรมวนศาสตร์ชุมชน.

Sinlarat, P. (1995). Success and Failure of Faculty Development in Thai University. In **Preparing Teachers for all the World's Children : An Era of Transformation Proceedings of International Conference, Bangkok**. pp. 217-233.
Bangkok : UNICEF.

3.5 วารสาร

ชื่อ/นามสกุลผู้พิมพ์/(ปี)/ชื่อบทความ/ชื่อวารสาร./

ปีที่พิมพ์(ฉบับที่พิมพ์)/:เลขหน้าแรก-หน้าสุดท้าย.

Author./(Date of Publication)/Title of Article./Name of Journal./

Year(Volume)/:/page.

ตัวอย่าง

สารณี วรรณตรง. (2559). ประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ :

สุวรรณภูมิ-อุษาคเนย์ ภาคพิศดาร. **วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์**. 18(1) : 129-134.

Cooray, V. (1992). Horizontal Fields Generated by Return

Strokes. **Radio Science**. 27(9) : 529-537.

3.6 หนังสือพิมพ์

ชื่อ/นามสกุลผู้พิมพ์/(ปี,/เดือน/วันที่พิมพ์)/ชื่อบทความ/ชื่อหนังสือพิมพ์./

เลขหน้าแรก-หน้าสุดท้าย.

Author./(Date of Publication)/Title of Article./Name of Newspaper./

page.

ตัวอย่าง

ปรียา เหล่าวิวัฒน์. (2549, พฤศจิกายน 6). เกียรติอันภาคภูมิใจ. **กรุงเทพธุรกิจ**.

หน้า 6.

Jewell, Mark. (2006, November 7). Silent Aircraft' Spreads its Wings.

Bangkok Post. p. B5.

3.7 สื่ออินเทอร์เน็ต

ชื่อ/นามสกุลผู้เผยแพร่./(ปี)./ชื่อบทความ./[ประเภทสื่อที่เข้าถึง]./เข้าถึงได้จาก:/
แหล่งข้อมูลหรือที่อยู่เว็บไซต์./สืบค้น/วัน/เดือน/ปีที่สืบค้น.

Author./(Year of Publication)./Title of Article./[Online]./Available:/:
Name of website./Retrieved/Date of Publication.

ตัวอย่าง

กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์. (2548). **พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์**. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้
จาก : <http://www.moc.go.th/thai/dbe/ecoco/e-com 3.htm>.
สืบค้น 3 กรกฎาคม 2548.

Costello, M. (2002). **Sicl of Stocks? Here Are 7 Alterantives. W..** [Online].
Available : [http://momey.cnn.com/2002/07/09/pf/investing/
q_alternatives/index.htm](http://momey.cnn.com/2002/07/09/pf/investing/q_alternatives/index.htm). Retrieved July 11, 2002.

3.8 การสัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์./(ปี./เดือน/วันที่)./ตำแหน่ง(ถ้ามี)./สัมภาษณ์.

Name of Interview./(Date of Publication)./position./Interview.

ตัวอย่าง

เกษม จันทร์แก้ว. (2554, สิงหาคม 1). **นายกสภามหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์**.
สัมภาษณ์.

Waterworth, Peter. (2003, December 1). **Principal lecturer, Deakin
University. Interview.**

การติดต่อโฆษณาและการสมัครสมาชิก

การติดต่อโฆษณา การสั่งซื้อและการสมัครเป็นสมาชิกวารสารการบริหารการปกครองและ
นวัตกรรมท้องถิ่น กรุณาติดต่อ

กองบรรณาธิการวารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น
สาขารัฐศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ อาคาร 38 ชั้น 6
186 หมู่ที่ 1 ถนนสุรินทร์ – ปราสาท ตำบลนอกเมือง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ 32000
โทรศัพท์/โทรสาร 044 513 369, 091 835 8558, 088 723 5944
<https://so03.tci-thaijo.org/index.php/jlgisrru> E-mail : jlgisrru@srru.ac.th
ISSN (Print) : 2673-0839 | ISSN 2673-0405 (Online)

อัตราค่าวารสาร

กำหนดออกวารสารปีละ 3 ฉบับ จำหน่ายราคาฉบับละ 250 บาท ไม่รวมค่าส่ง

อัตราค่าสมาชิก

ปีละ 700 บาท

จริยธรรมของการตีพิมพ์เผยแพร่ผลงาน (Publication Ethics)

มาตรฐานทางจริยธรรมของผู้นิพนธ์บทความ

1. ผู้นิพนธ์บทความจะต้องมีความรับผิดชอบและรับรองว่า บทความที่ส่งมาขอรับการตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น จะต้องไม่เคยตีพิมพ์เผยแพร่หรืออยู่ระหว่างการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารอื่น

2. ผู้นิพนธ์บทความจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การเสนอบทความวิชาการหรือบทความวิจัยเพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่นอย่างเคร่งครัด รวมทั้งระบบการอ้างอิงต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของวารสาร

3. ผู้นิพนธ์จะต้องปรับแต่ง แกไขบทความให้ถูกต้องตามรูปแบบของวารสารในหัวข้อ “หลักเกณฑ์การเสนอบทความและคำแนะนำสำหรับผู้นิพนธ์เพื่อตีพิมพ์ในวารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น” โดยเฉพาะหัวข้อ รูปแบบบทความและการพิมพ์เนื้อหาบทความของการจัดเตรียมต้นฉบับ อันจะนำไปสู่บทความที่มีรูปแบบการตีพิมพ์ที่ได้มาตรฐานเดียวกัน

4. ผู้นิพนธ์จะต้องคำนึงถึงจริยธรรมการวิจัย คือ ต้องไม่ละเมิดหรือคัดลอกผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง ซึ่งทางวารสารได้กำหนดความซ้ำของผลงาน ด้วยโปรแกรม CopyCat เว็บไซต์ Thaijo โดยทางวารสารได้กำหนดค่าไว้ในระดับ ไม่เกิน 20%

5. ผู้นิพนธ์ซึ่งมีชื่อปรากฏอยู่ในบทความจะต้องเป็นผู้มีส่วนในการจัดทำบทความหรือมีส่วนในการดำเนินการวิจัย ซึ่งข้อนี้ขอสงวนสำหรับบุคคลที่ไม่ได้มีส่วนร่วมในการจัดทำบทความจะไม่อนุญาตให้ใส่ชื่อลงไปเด็ดขาด หากมีการตรวจสอบพบว่า มีบุคคลที่ไม่มีส่วนร่วมในการจัดทำบทความปรากฏอยู่ ทางวารสารจะถอนบทความนั้นออกทันที

6. ผู้นิพนธ์จะต้องมีความรับผิดชอบในการอ้างอิงเนื้อหาในผลงาน ภาพ หรือตาราง หากมีการนำมาใช้ในบทความของตนเอง โดยให้ระบุ “ที่มา” เพื่อป้องกันการละเมิดลิขสิทธิ์ (หากมีการฟ้องร้องจะเป็นความรับผิดชอบของผู้นิพนธ์แต่เพียงผู้เดียว ทางวารสารจะไม่รับผิดชอบใด ๆ ทั้งสิ้น) และจะดำเนินการถอนบทความออกจากการเผยแพร่ของวารสารทันที

7. ผู้นิพนธ์จะต้องตรวจสอบความถูกต้องของรายการเอกสารอ้างอิง ทั้งในแง่ของรูปแบบและเนื้อหา และไม่ควรนำเอกสารวิชาการที่ไม่ได้อ่านมาอ้างอิง หรือใส่ไว้ในบรรณานุกรม และควรอ้างอิงเอกสารเท่าที่จำเป็นอย่างเหมาะสม ไม่ควรอ้างอิงเอกสารที่มากจนเกินไป รวมทั้งต้องอ้างอิงจากรูปแบบการอ้างอิงของบทความ โดยจะต้องมีการอ้างอิงตรงตามรูปแบบที่วารสารกำหนดไว้

8. ผู้นิพนธ์จะต้องปรับแก้ไขบทความตามผลประเมินจากผู้ประเมินบทความและกองบรรณาธิการ ให้แล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนด หากไม่เป็นตามที่กำหนดจะต้องเลื่อนการตีพิมพ์เผยแพร่ออกไป หรืออาจถูกถอดถอนออกจากวารสาร

9. ผู้นิพนธ์ควรระบุชื่อแหล่งทุนที่ให้การสนับสนุนในการทำวิจัย (ถ้ามี) และควรระบุผลประโยชน์ทับซ้อน (ถ้ามี) ในบทความผู้นิพนธ์จะต้องไม่รายงานข้อมูลที่คลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง ไม่ว่าจะเป็นการสร้างข้อมูลเท็จ หรือการปลอมแปลง บิดเบือน รวมไปถึงการตกแต่ง หรือเลือกแสดงข้อมูลเฉพาะที่สอดคล้องกับข้อสรุป

11. ผู้นิพนธ์ไม่ควรอ้างอิงเอกสารที่ถูกถอดถอนออกไปแล้ว เว้นแต่ข้อความที่ต้องการสนับสนุนนั้น เป็นข้อความที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการถอดถอน และจะต้องระบุไว้ในเอกสารอ้างอิงด้วยว่า เป็นเอกสารที่ได้ถูกถอดถอนออกไปแล้ว

มาตรฐานทางจริยธรรมของบรรณาธิการ

1. บรรณาธิการต้องกำกับติดตามดูแลให้การดำเนินงานของวารสาร เป็นไปตามนโยบายและวัตถุประสงค์ให้ถูกต้องตามจริยธรรม/จรรยาบรรณ ตามประกาศของศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI) เรื่องการประเมินด้านจริยธรรม/จรรยาบรรณวารสารวิชาการไทยในฐานข้อมูล TCI วันที่ 24 มิถุนายน 2562

2. บรรณาธิการต้องกำกับติดตามดูแล และดำเนินการอย่างเหมาะสมกับผู้นิพนธ์หรือบทความที่ตรวจพบว่ามีกรกระทำผิดด้านจริยธรรม/จรรยาบรรณ เช่น การละเมิดหรือคัดลอกผลงานของผู้อื่นมาเป็น ของตนเอง ซึ่งทางวารสารได้กำหนดความซ้ำของผลงาน ด้วยโปรแกรม CopyCat เว็บ Thaijo โดยทางวารสารได้กำหนดค่าไว้ในระดับ ไม่เกิน 20% เป็นต้น

3. บรรณาธิการต้องกำกับติดตามดูแล เช่น การตีพิมพ์เผยแพร่บทความของตนเอง (บรรณาธิการ หรือกองบรรณาธิการ) อย่างมีนัยสำคัญ หรือไม่มีการตรวจสอบคุณภาพบทความก่อนการตีพิมพ์เผยแพร่โดยผู้ทรงคุณวุฒิที่ไม่มีส่วนได้ส่วนเสียกับบทความ เป็นต้น

4. บรรณาธิการมีหน้าที่ควบคุมดูแลและพิจารณาคุณภาพของบทความ เพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสาร และต้องคัดเลือกบทความมาตีพิมพ์หลังจากผ่านกระบวนการประเมินบทความแล้ว โดยพิจารณาจากความชัดเจน และความสอดคล้องของเนื้อหา กับนโยบายของวารสารเป็นสำคัญ และจะต้องมีข้อความรู้ที่สะท้อนมุมมอง แนวคิดเชิงทฤษฎีที่ได้จากประสบการณ์ การสังเคราะห์เอกสารหรืองานวิจัย มุ่งเน้นการนำเสนอแนวคิดทฤษฎีใหม่รวมถึงแบบจำลองเชิงแนวคิดที่ช่วยเสริมสร้างความเข้าใจอันจะนำไปสู่การวิจัยในหัวข้อวิชาการที่สำคัญ

5. บรรณาธิการต้องไม่เปิดเผยข้อมูลของผู้นิพนธ์ และผู้ประเมินบทความแก่บุคคลอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องในช่วงเวลาของการประเมินบทความ ซึ่งวารสารได้กำหนดในลักษณะปกปิดรายชื่อ (Double blind peer-reviewed)

6. บรรณาธิการต้องไม่ตีพิมพ์เผยแพร่บทความที่เคยตีพิมพ์ที่อื่นมาแล้ว โดยต้องมีการตรวจสอบการคัดลอก ผลงานผู้อื่น (Plagiarism) อย่างจริงจัง และใช้โปรแกรมที่เชื่อถือได้ เช่น โปรแกรม CopyCat เว็บ Thaijo ในระดับ ไม่เกิน 20% เพื่อให้แน่ใจว่า บทความที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารไม่มีการคัดลอกผลงานของผู้อื่น และหากตรวจพบการคัดลอกผลงานของผู้อื่นเกินตามที่กำหนดไว้ จะต้องหยุดกระบวนการประเมิน และติดต่อผู้นิพนธ์บทความหลักทันที เพื่อขอคำชี้แจงเพื่อประกอบการ “ตอบรับ” หรือ “ปฏิเสธ” การตีพิมพ์บทความนั้น ๆ

7. บรรณาธิการจะต้องไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อนกับผู้นิพนธ์และผู้ประเมินโดยเด็ดขาด เพื่อรักษาไว้ซึ่งธรรมาภิบาลในการดำเนินงานอย่างเคร่งครัด

8. บรรณาธิการจะต้องไม่นำข้อมูลบางส่วนหรือทุกส่วนของบทความไปเป็นผลงานของตนเอง

9. บรรณาธิการมีหน้าที่พิจารณาตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิจัยที่มีระเบียบวิธีวิจัยที่ถูกต้อง และให้ผลที่น่าเชื่อถือ โดยนำผลของการวิจัยมาเป็นตัวชี้กันว่า สมควรตีพิมพ์เผยแพร่หรือไม่

10. หากบรรณาธิการตรวจพบว่า บทความมีการลอกเลียนบทความอื่นโดยมิชอบ หรือมีการปลอมแปลงข้อมูล ซึ่งสมควรถูกถอดถอน แต่ผู้นิพนธ์ปฏิเสธที่จะถอนบทความ บรรณาธิการสามารถดำเนินการถอนบทความได้โดยไม่ต้องได้รับความยินยอมจากผู้นิพนธ์ซึ่งถือเป็นสิทธิและความรับผิดชอบต่อบทความของบรรณาธิการ

11. บรรณาธิการมีหน้าที่พิจารณาความสามารถของกองบรรณาธิการ และควรมอบหมายงานให้ตรงกับความสามารถของแต่ละท่าน

12. บรรณาธิการต้องกำกับติดตามดูแล ทั้งด้วยตนเองและคณะทำงานในเรื่องจำนวน และคุณภาพ การอ้างอิงของวารสารที่ผิดไปจากสภาพความเป็นจริง เช่น มีการกำกับและร้องขอให้มีการอ้างอิงบทความ ในวารสารทั้งในลักษณะลับหรือเปิดเผย และมีการใช้อ้างอิงที่ไม่ถูกต้องและสอดคล้องกับเนื้อหา

13. บรรณาธิการต้องกำกับติดตามดูแล การเก็บค่า Page Charge หรือ Processing Fee คือ ต้องมีการดำเนินการอย่างไร้ประไร เช่น กำหนดให้มีการประกาศกระบวนการเรียกเก็บอย่างชัดเจน หรือระบุราคาหรือเงื่อนไขของการเรียกเก็บค่า Page Charge ตามที่ระบุได้ประกาศไว้อย่างเคร่งครัด

มาตรฐานทางจริยธรรมของผู้ประเมินบทความ

1. ผู้ประเมินบทความควรมีจรรยาบรรณ คือ ต้องรับประเมินบทความที่ตนเองนั้นมีความถนัด หรือมีคุณวุฒิหรือมีความเชี่ยวชาญกับเรื่องหรือบทความที่ได้รับการประเมินนั้น ๆ ผู้ประเมินบทความ ควรประเมินบทความในสาขาวิชาที่ตนมีความเชี่ยวชาญ โดยพิจารณาความสำคัญของเนื้อหาในบทความที่มีต่อสาขาวิชานั้น ๆ คุณภาพของการวิเคราะห์ และความเข้มข้นของผลงานหรือระบุผลงานวิจัยที่สำคัญ ๆ และสอดคล้องกับบทความที่กำลังประเมิน แต่ผู้นิพนธ์บทความไม่ได้อ้างถึงเข้าไปในการประเมินบทความด้วย ผู้ประเมินไม่ควรใช้ความคิดเห็นส่วนตัวที่ไม่มีข้อมูลรองรับมาเป็นเกณฑ์ในการตัดสินบทความ และควรปฏิเสธในบทความที่ตนเองนั้นไม่ถนัด

2. ผู้ประเมินบทความควรมีจรรยาบรรณ คือ แนะนำความคิดเห็นทางวิชาการของตนเอง ลงในแบบฟอร์มการประเมินหรือเนื้อหาในบทความด้วยความยุติธรรม ไม่อคติ ตรงไปตรงมา ไม่ลำเอียง รวมทั้งตรงต่อเวลาตามที่วารสารกำหนดในการประเมิน

3. ผู้ประเมินบทความควรมีจรรยาบรรณ คือ ต้องรักษาความลับและไม่เปิดเผยข้อมูลของบทความที่ส่งมาเพื่อพิจารณาให้แก่บุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องในช่วงระยะเวลาของการประเมินบทความ รวมถึงหลังจากที่พิจารณาประเมินบทความเสร็จแล้ว

4. หลังจากได้รับบทความจากบรรณาธิการวารสาร และผู้ประเมินบทความ ตระหนักว่าตนเองอาจมีผลประโยชน์ทับซ้อนกับผู้นิพนธ์ที่ทำให้ไม่สามารถให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอย่างอิสระได้ ผู้ประเมินบทความควรแจ้งให้บรรณาธิการวารสารทราบและปฏิเสธการประเมินบทความนั้น ๆ

5. ผู้ประเมินบทความ ควรคำนึงถึงการพิจารณาในหัวข้อ ชื่อเรื่อง หากเป็นบทความวิชาการสามารถพิจารณาให้แก้ไขชื่อเรื่องได้ แต่หากเป็นบทความวิจัย ควรพิจารณาเฉพาะความผิดพลาดด้านตัวสะกด และไม่ควรมีการพิจารณาให้เปลี่ยนชื่อเรื่องบทความวิจัย

6. ผู้ประเมินบทความต้องไม่นำข้อมูลบางส่วนหรือทุกส่วนของบทความไปเป็นผลงานของตนเอง

7. เมื่อผู้ประเมินบทความพบว่า มีส่วนใดของบทความที่มีความเหมือนกัน หรือซ้ำซ้อนกับผลงานชิ้นอื่น ๆ ผู้ประเมินบทความต้องแจ้งให้บรรณาธิการทราบ พร้อมแสดงหลักฐานให้เห็นเป็นประจักษ์

หมายเหตุ : แปลและปรับปรุงจาก <https://publicationethics.org> และประกาศของศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI) เรื่องการประเมินด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวารสารวิชาการไทยในฐานข้อมูล TCI วันที่ 21 กรกฎาคม 2566

แบบฟอร์ม

การส่งบทความเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ลงวารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

1. ข้าพเจ้า (นาย/นาง/น.ส.).....
2. วุฒิการศึกษาชั้นสูงสุด.....ตำแหน่งวิชาการ (ถ้ามี).....
3. สถานภาพผู้พิมพ์
 อาจารย์ในสถาบันการศึกษา (ชื่อสถาบัน).....
โปรแกรม.....คณะ.....
- บุคคลทั่วไป (ชื่อหน่วยงาน).....
4. ขอส่งนิพนธ์ต้นฉบับ (Original Article) ได้แก่
 บทความวิจัย เรื่อง.....
 บทความวิชาการ เรื่อง.....
5. ชื่อผู้พิมพ์ร่วม (ถ้ามี).....
6. ที่อยู่ที่สามารถติดต่อได้ เลขที่.....ถนน.....
แขวง/ตำบล.....เขต/อำเภอ.....
จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....
โทรศัพท์มือถือ.....โทรศัพท์/โทรสาร.....
E-mail.....
7. สิ่งที่ส่งมาด้วย
 เอกสารพิมพ์ต้นฉบับทางออนไลน์ <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/jlgisrru>
ชื่อแฟ้มข้อมูล.....
 ข้าพเจ้าขอรับรองว่าบทความนี้ยังไม่เคยลงตีพิมพ์ในวารสารใดมาก่อนและไม่อยู่ระหว่างการพิจารณาของวารสารอื่น

ลงนาม.....ผู้พิมพ์

(.....)

วันที่...../...../.....

ใบตอบรับการเป็นสมาชิก วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น

วัน.....เดือน.....พ.ศ.....

ชื่อ-นามสกุล.....

ที่อยู่ (สามารถติดต่อได้).....

โทรศัพท์.....โทรสาร.....

E-mail.....

มีความประสงค์จะขอรับเป็นสมาชิกวารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

สมาชิกประเภทรายปี 1 ปี 3 ฉบับ ราคา 450 บาท

จัดซื้อวารสาร เล่มละ 250 บาท ปีที่.....ฉบับที่.....จำนวน.....เล่ม

รวมเป็นเงิน.....บาท

พร้อมนี้ข้าพเจ้าได้ชำระโดย

โอนเงินเข้าบัญชีธนาคารกรุงเทพ สาขามหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

ชื่อบัญชี วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น

เลขที่บัญชี XXX-X-XXXXX-X ประเภทบัญชี สะสมทรัพย์

โปรดนำส่งวารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น

สถานที่ติดต่อ ที่บ้าน ที่ทำงาน

เลขที่.....หมู่ที่.....ถนน.....

ตำบล.....อำเภอ.....

จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....

โทรศัพท์.....โทรสาร.....

E-mail.....

กรุณาส่งหลักฐานการโอนเงินและใบสมัคร

กองบรรณาธิการวารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น

สาขารัฐศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ อาคาร 38 ชั้น 6

186 หมู่ที่ 1 ถนนสุรินทร์ – ปราสาท ตำบลนอกเมือง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ 32000

โทรศัพท์/โทรสาร 044 513 369, 091 835 8558, 088 723 5944

<https://so03.tci-thaijo.org/index.php/jlgsruru> E-mail : jlgsruru@srru.ac.th

ISSN 3027-8120 (Print) | ISSN 2673-0405 (Online)

ประเพณี บุญเดือนสิงห์

ประจำปี ๒๕๖๖

โครงการสืบส... ชาและค่อ... ลปวัฒนธ... ดินสู่การสร้างความภ... ความเป็นไทยของผู้เรียนและ... ประชุมเอียบเด... ณ... าร์และสัง... สตร์ มห... ่ยราช...

สถานที่ติดต่อ

กองบรรณาธิการวารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น
สาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ อาคาร 38 ชั้น 6
186 หมู่ที่ 1 ถนนสุรินทร์ – ปราสาท ตำบลนอกเมือง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ 32000

Office :
Editorial Board, Journal of Local Governance and Innovation
Program in Political Science,
Faculty of Humanities and Social Sciences, Surindra Rajabhat University,
6th floor 38 building, Surin Rajabhat University,
186 moo 1 Surin-Prasart Rd. Nork Muang Sub-District, Muang District,
Surin Province 32000, Thailand.

